

દેશી વેપારી એસપ્પરનું માસિક.

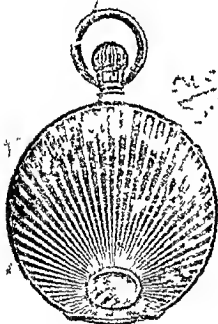
પુસ્તક ૭ મું VOL. VII. JULY. 1914. જુલાઈ ૧૯૧૪. અંક ૧ લો. No. 1

૩૭૦ મેનેજર શ્રી સુમી સુમી,

વેસ્ટ એન્ડ વોચીઝ.

નીચે બધી જાતનાં ઘડિયાળો દરતાં મજબુત, ચાકસ, અને ટકાઉ છે.
વેસ્ટ એન્ડનો નવો નમુનો.

“ધી જન્ટીલ.”

એક હાલડી કીમતનું, હરિસાદાર, પાતળું, ચાલી વગરનું
લીવરવાળું ફેસ વૉચ
કીમત

નીકલ કેસના	રૂ. ૧૩-૮
ગોલ્ડીસાઈઝ સ્ટીલ કેસના	” ૧૫-૮
ચાખા રૂપાની કેસના	” ૧૯-૮
નીએલો એનેમલ કેસના	” ૨૬-૮

નીએલો એનેમલ કેસ

નીકલ અને સ્ટીલ કેસનો પાછલો ભાગ આદો અને રેડ માર્ક વગરનો છે. સીલ્વર કેસમાં એનજીનની છાપ હોય છે નીએલો એનેમલ પેટર્ન પણ જાતની આવે છે. ચીનમાં બનાવ્યા પ્રમાણે, “ચેક” અથવા “ટ્રોંગર એફ ફાયર” ના નમુનાની પીઠવાળી.

ચીનમાં ટેલેગ્રાફ માટે લખેલો. હરકેઈ સરનામે ટપાલ ખર્ચ પણ લીધા શીવાય મોકલી આપવામાં આવે છે.

વેસ્ટ એન્ડ વૉચ કંપની,

મંબઈ-કલકત્તા.

મૈસર્સ ધૈર્યવાન બ્રધર્સ.

કેમીસ્ટસ, ડ્રૂગીસ્ટસ એન્ડ જનરલ મર્ચન્ટસ.

હાકુરદ્વાર રોડ—મુંબઈ.

બહાર ગામના ગ્રાહકોને દરેક જાતની દવા અને રસાયણિક પદાર્થો બજાર ભાવેજ મોકલવામાં આવે છે. તાજે માલ મોકલવાની ગેરન્ટી આપવામાં આવે છે. હમેશાં માલ મોટા જથ્થામાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે.

વસંત માલિની હેર ઑઈલ.

વાળ માટે ઘણુંજ રમણીય અને ખુશખોદાર તેલ, માથામાં થતો ખોડો નાબુદ કરે છે અને જીવિગેરે માથાનાં જંતુઓનો નાશ કરે છે. વાળને ખરતા અટકાવી તેનો વધારો કરે છે. એકવાર અજમાયશ કરવાથી ખાત્રી થશે. કામત ખાટલી ૧ નો રૂ. ૧ એક

જથાબંધ માલ ખરીદનારને સાડાં કેમીશન કાપી આપવામાં આવે છે.

ઑટાલજીન ઈથર ડ્રોપ.

કાનનાં દરદોનો પ્રખ્યાત ઉપાય.

કાનના અસકા પડે નીકળવું વિગેરે કાનના રોગો માટે અકસીર અને રામબાણુ ઉપાય છે. લગાડ્યા પછી તાત્કાળિક રાહત આપે છે.

એક શીશીની કીંમત ૧૨ આના.

ઝેડ. એફ. એફ્રાડાઈટ પીલ્સ.

મજબુત બનાવનાર ટોનીક, સીસ્ટમને શક્તિ આપે છે.

દરેક જાતની નબળાઈ, કમતાકાત, નરવસનેસ, જ્ઞાનતંતુઓની શક્તિનો નાશ અને એવાંજ બીજાં જ્ઞાનતંતુઓનાં દરદો જેમાં ફાસફરસ ઘણુંજ સાડાં કામ કરે છે તેને માટે આ અકસીર દવા છે.

૪૦ ગોળીની એક શીશીની કીંમત રૂ. ૧

ક્રૂ પીલ્સ, વૉકર્સ કોર્નક્યુર અને એવીજ બીજી કીંમતી દવાઓ-રાખવામાં આવે છે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો.

મૈસર્સ ધૈર્યવાન બ્રધર્સ.

હાકુરદ્વાર—મુંબઈ.

હરીફાઈના મેદાનમાં સર્વોત્તમ પુરવાર થયેલું.

રજીસ્ટર.

સીમલા હેઅર ઑઇલ તથા સેંટો.

આ સર્વોત્તમ સુગંધીદાર (સીમલા હેઅર ઑઇલ) ખરી પડતા વાળને અટકાવી સુંદર કાળા તેજસ્વી અને નરમ રેશમ જેવા બનાવે છે. એટલું જ નહીં પણ એવું ગુણકારક વસાણાનું મીશ્રણ છે કે જેથી મગજને ઠંડક રાજે છે. વિદ્યાર્થી, તથા મગજ સંબંધી કામ કરનારાઓને માટે એક આશીર્વાદ રૂપ છે તેમજ સુગંધીમાં પણ અતી મધુર છે. જાનરમાં વેચાતાં નામચીન તેલોના ભરેસે ન રહેતાં ગુણની ખાત્રી કરવા માટે હમાઈ (Simla Hair Oil) વાપરો.

હમારી ચીજોની બનાવટ માટે છેલ્લાં માઇસોરના પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ તેમજ ધારવાડમાં સુગંધના નામદાર ગવરનર સાહેબે ખાસ સર્ટીફિકેટ ઑફ મેરીટ આપ્યા છે. તેમજ જીલ્લ હબરો ઉત્તમ અલીપ્રાયો મળ્યા છે.

કિંમત શીશી ૧ નો

ફોર્મલ સીમલા પરફ્યુમ ૩ ૦-૮૦ થી ૩ ૪૦૦ } પોષ્ટેન્સ
સીમલા ઓયો સીમલા ૩ ૦-૧૨૦ થી ૩ ૨૦૦ } બુક.
સુગંધી કાર્ટો સુગંધી નંગ ૧ નો ૩ ૦-૧૦

ચાર આનાની પોષ્ટેન્સ ટીપીટ મોકલનારને તમામ નમુના મફત મોકલવામાં આવે છે.

ચેતવણી.

૧૯૧૪ માં સુધારો કરેલા માલ ઉપર કંપનીની સહી છે, ખરીદ કરતી વખતે (Simla) નામ તથા ટ્રેડમાર્ક તપાસજો.

સીમલા કંપની
અને
લોટમ સોપ
ફેક્ટરીના.

સોલ એજન્ટ. પી. કાફુની હું

જનરલ મરચંટ એન્ડ કમીશન એજન્ટ,

કાલગાદેવી રોડ, — મુંબઈ નં ૦ ૨.

નોકરી અને ધંધા—માટે રખડતાઓને ઘેર બેઠાં હજારો
રૂપિયા કમાવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્વતંત્રતા

ભાગ-૧ આવૃત્તિ—ખીજ ત્રણસો પાનાની કાર્ડ સાથે, દળદાર બુક સુશોભીત સુંદર
પાકું પુઠું ગેર-ટીવાળા, પ્રબળ હુન્નરો. કીંમત આના બાર. પોસ્ટેજ જુદું.
આ બુક માટે.

ઈન્ડિયન મરચંડ ચેમ્બર—હાથે છે કે. આ ચોપડીમાં નાના નાના હુન્નર-ઉદ્યોગોનો સારો
સંગ્રહ કરેલો છે અને ઘેર બેઠાં ઘણી મહેનત વગર અજમાવી શકાય તેવા ઉદ્યોગો છે. આ બુક
માટે—અમોને ઘણાં સરટીફિકેટો મળેલાં છે. તેથી તેનાં આજો વખાણ કરવાં તે સોના ઉપર દોળ
ચઢાવવા બરાબર છે.

હુન્નરો દર્શક—મંડળ બનીયન રોડ,—મુંબઈ નંબર ૯

૮૦ વર્ષનું જીવનું કાંઈ ઈન્દિયા પેરીયાનું દવાખાનું હુવાર ચાલીમાંજ છે. ખીજ કાંઈપણ
શાખા છેજ નહીં. માત્ર લગતા નામથી સંભાળજો.

બાળઅમૃત.

આ દવા ઘણી જાતની દેશી વનસ્પતિઓનો અરક બનાવી
શરબતના રૂપમાં બનાવી છે. એનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકોના
જીવા તાવો, અજીરણથી થતા આકા, મરડો, અતીસાર, ઉપલીધું,
આંકડી વગેરે બચવાના દરોને ઘણાજ ફાયદો કરે છે.

કીંમત રૂપિયા ૦૧ અર્ધી.

બનાવનાર—ડાક્ટર—ઈન્દિયાપેરીયા.

ટેકાણું—કાળકાદેવી રોડ, હુવારચાલી, પોલીસ સ્ટેશન પાસે—મુંબઈ
સોલએન્ડ. એમ. એન. પાટેક કાળકાદેવી રોડ નં. ૨૬૦ મુંબઈ.
ટ્રેડ માર્ક બેઠેજ લેજ, આર. સી. બાલીવાળા. કણ્વીક—મુરત—કોઓપરેટીવ સ્ટોર્સ—પારડી

CENT.

PER CENT.

RESULT.

LONDON CHAMBER OF COMMERCE EXAMINATIONS 1911.

VISIT THE BOMBAY COMMERCIAL COLLEGE.

38, KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

Thorough coaching in Theoretical and Practical principles of Type-writing, Shorthand
Book-keeping and Accounts, and Higher Accountancy course, &c., and within the
shortest period. Terms moderate.

Apply to:—M. L. THOSAR B. A., Superintendent
B. L. THOSAR, Principal Lecturer-in Commerce.

નળળાં ઘેરાં માટે

આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો એજ સોના તમામ દરદોપર અકસીર અને રામખાણુ ઇલાજ છે. ખાસ કરીને સોના ગરભાશયના તમામ દરદો દુર કરવાને અચુક શક્તિ ધરાવે છે. અર્ધસંના ગરભાશયના થતા તમામ દરદો જેવાં કે મેનોરીયા, લ્યુકોરીયા, એમનોરીયા અને એવાંજ દરદો દુર કરવાની તેમાં અદ્ભુત શક્તિ છે. નળળી પડેલી અને લોહી વગરની રીક્કી છોકરીઓ અને ગરભવંતી સ્ત્રીઓને ઉપલી ગયેલી શક્તિ પાછી લાવી આપે છે. આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો ગરભાશયના ક્રમને ખરાબર ઠેકાણે લાવે છે, અને કસુવાવડ થતી અટકાવે છે. પીઠમાંના દુખાવો, પેદામાં થતું દરદ અને ક્રમરમાં થતું અસદ્ય દુઃખ જે ઘેરાને થતું હોય તેને ઉપલી દવા આપવી. વૈદો તથા ડાક્ટરોને ઉપલી દવા ગરભાશય સંબંધી દરદોને દુર કરવાને ઘણી અકસીર થઈ પડશે.

જે બાળાઓ ૧૧ થી ૧૮ વર્ષની ઉમ્મરની અંદર હોય છે અને જેઓ બાળા મટીને સ્ત્રીની અવસ્થામાં આવતી હોય તો તેને ઉપલી આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો તેઓના અવયવને ખરાબર ખીલવવામાં ઘણી ઉપયોગી થઈ પડશે. દવા લેવાની રીત:— દહાડામાં ત્રણ વખત

આના એક ચમચાલાર

શક્તિની દવા.

સેલેરીના જેઓ ઘણાં નળળા હોય, જેઓને ઉઘ આવતી ન હોય, જેને હીસ્ટ્રીયા લાગુ પડ્યો હોય, જેને પચતું ન હોય અને જેઓ નળળાધથી તવાધને ક્ષીણ થઈ ગયા હોય તેઓએ ઉપલી દવા જરૂર લેવી. દવા લેવાની રીત:— જમવા પહેલાં અને સુવા જવા એક કલાક આગમજ એક આના ચમચાલાર દવા લેવી.

સેલેરીના લગભગ ૪૦ (ચાલીસ) વર્ષ થયા નળળા પૂરૂપેને માટે શક્તિને માટે જગ નાંહેર થયેલી છે.

ઉપલી આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો અને સેલેરીના હિંદુસ્તાનમાં કોઈથી આખરૂદાર કેમીષ્ટ, ગાંધી અથવા દવા વેચનાર પાસેથી છુટક અથવા જથ્થાબંધ મળી શકશે. ઉપલી દવાની ઉપર જણાવેલાં દરદો દુર કરવાની અચળુચ શક્તિને લીધે ઘણાં ધંધાદારી એની નકલ કરવા લાગ્યા છે; માટે જે કોઈથી ઉપલી દવા ન્યારે ખી લે ત્યારે એનાપર લગાડેલું લેખલ જેના પર 'રીચો કેમીકલ કા.' નામ લખેલું છે તે વાંચવું.

ઉપલી દવાને જેને ખી અજમાયેશ કરવો હોય તેને નીચે ઠેકાણેથી મફત મોકલવામાં આવશે.

THE RIO CHEMICAL Co.

રીચો કેમીકલ કાં.

79, BARROW STREET,
New York, U. S. A.

૭૯, બારો સ્ટ્રીટ
ન્યુયૉર્ક સીટી યુનાઇટેડ સ્ટેટસ અમેરિકા.

“ ક્લિડાયન્સ ”

દૈનિક સોલ્યુશન:—એના પદાર્થો “ ગ્લિસરો ફ્રે-સકેટ ” સહેલાઈથી લોહીમાં મળી જાયછે, અને તેથીજ જ્ઞાન-તંતુની નુખળાઈ તેમજ બીજા રોગો દૂર કરવામાં ધણી સારી છે.
રૂ. ૨-૦-૦

દંત મંજન:—શ્વેતાદ જેવી તુકશાનકારક દવાઓથી નીરાળો અને પ્રાયદાકારક જલદ પ્રાણવાયુ (ઓક્સિજન) ઉત્પન્ન થવાથી મોનાં સઘળાં જંતુઓ નાશ પામેછે અને દાંત ઉગળા થાયછે. રૂ. ૦-૬-૦

ધી આયોનિક ફાર્મસી,

દામોદર બીહડીંગ; પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ;—મુંબઈ.

(પ્રોફેસર ગજરની)

ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી.

જુદી જુદી જાતના ઉદ્યોગોમાં વપરાતી કાચી વસ્તુઓનું તથા વેપારની ચીજોનું પૃથ-કકરણ કરવાનું કામ આ લેબોરેટરી માથે લે છે; જેવાં કે પાણીઓ, તેલો, બળતણો, ખનીજો, રસાયણિક પદાર્થો વિગેરે.

મીઠામાં અને બીજા ધંધાઓમાં વપરાતા જુદા જુદા પદાર્થોની તથા સાધારણ રીતે વેપારના પદાર્થોની જાતો નક્કી કરવાની અગત્યતા ઉપર ખાસ ભાર મુકવો નકામો છે, તે પણ વળી હાલના જમાનામાં તો ખાસ કે જ્યારે હદ વિનાનું અને હીકમતી ભેજશોળ જે આલી રહ્યું છે તે નક્કી આપને છેતરે એવી ધણી વડી છે.

આ લેબોરેટરી વળી જુદા જુદા વેપારને લગતી તથા ઉદ્યોગને લગતી શાખાઓને માટે અભિપ્રાય તથા સલાહ આપે છે; અને તપાસ કરે એમ માગણી કરે છે.

કંટલોગો તથા વધારે વીગતોને માટે નીચેના શિરનામે અરજ કરવી.

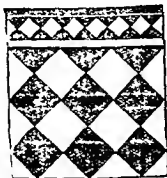
મ. જે. ગજર, ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી

અખદ્દલા ધનુભાઈ મેન્શન, સેન્ટરલ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

Motilal Moolchand & Co.

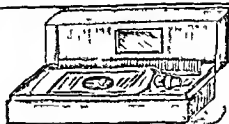
Marble Merchants & Contractors Engravers and Sculptors.

15, BANK STREET, FORT, BOMBAY.
Largest Importers

Marble Tiles and slabs Fountains,
figures, Vases, white glazed and other
tiles.

Also Portland Cement, etc

પુષ્પ ગંધ.

હેઅર ઑઈલ.

અમારાં સુવિખ્યાત પુષ્પ ગંધ હેઅર ઑઈલ વેંગવા માટે દરેક પ્રાંતોનાં મોટાં શહેરોમાં વગદાર
અને આણંદ જોજીયાં જોઈએ છીએ.

વી. કે. રાનડે, પરપ્રયુમર. મુંબઈ નંબર ૪-ગીરગામ બેકરોડ અંગ્રેની વાડી.

વિદ્યાર્થી, કારીગર વર્ગ અને શિક્ષકોને ઉપયોગી.

વણતર-કળા-પ્રશ્નોત્તરમાળા.

(કલાભવનની વીવીંગ શાળાના હેડ માર્સર
મી, પ્રધાનના ઉપોદ્યાત મહીત.)

જેમાં નીચેના વિષયો-મુખ્ય ગાત્રીય
નિયમો અને વ્યાવહારીક પદ્ધતિથી ચર્ચવામાં
આવ્યા છે-(૧) નાગતર-કળા-વિજ્ઞાન (૨)
ગીતરનીંગ (૩) દાખલાઓ (૪) કળાનો પૂર્વ-
વૃત્તાંત (૫) સુતર તૈયાર કરવાના પ્રાથમિક યત્રો.
(૬) વ્યાવહારીક જ્ઞાન.

પુસ્તક-નાનું-ખીસામાં રહીશકે એવાં
૬૬જુ, ૩૮ ચીત્રોવાળું અને લગભગ ૩૦૦ પૃષ્ઠનું છે.

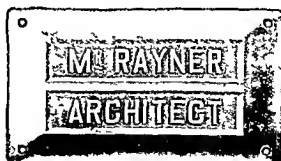
વધુ માટે લખો કીંમત રૂ. ૦-૧૨-૦

માણેકલાલ ન. દમણીયા.

હેડ માર્સર, ઉદ્યોગશાળા.

વસો (નડીયાદ થઈને)

પીતલનાં તથા લાકડાનાં નામનાં
પાટીયા.

પીતલના છુટા છુટા અક્ષર પીતલની પ્લેટમાં
ગોઠવી પાટીયું તૈયાર કરવામાં આવે છે.

૧ ઇંચના અક્ષરના દરેક અક્ષરના પ્લેટ
સાથે. ... ૦-૪-૦

૧ ૧/૨ ઇંચના અક્ષરના દરેક અક્ષરના પ્લેટ
સાથે. ... ૦-૧૨-૦

છુટા રૂપેરી અક્ષર કાળી પાલીમ કદેલી લાકડાની
ફેમમાં ગોઠવી પાટીયું તૈયાર કરવામાં આવે છે.

૩ ઇંચના અક્ષરના પ્લેટ સાથે દરેક
અક્ષરના ... ૦-૨-૦

ધી રેટાર ઇન્ડસ્ટ્રીયલ વર્કસ.
જો રૂમ-કાલગાદેવી રોડ, મહમમી મહાલની

સામે-મુંબઈ.

માસિકના વાંચક વૃંદો તરફ વિનંતિ

સારણગાંઠની માવજતની સુધરેલી રીતો અને અમારા પેટ પટાઓ.

અમો બેઠકક ખુલી રીતે કહેવાને હિંમત કરીએ છીએ કે મોટા મોટા ડાકટરો અને વૈદકવિદ્યાપર પુસ્તકો લખનારાઓ ખીજી જાતના પટાઓને એક કોર મુકી અમારા પટાજ વાપરવાની લલામણ કરે છે.

સારણગાંઠના દરદીઓ માટે ખાસ અગત્યનું.

તુટ કે જેને વૈદકશાસ્ત્રની ભાષામાં “હરનીયા” કહે છે તે એમ જાણવું છે કે શરીરના કુદરતી ખાડાઓમાંથી તેમાં સમાયેલી વસ્તુનું બહાર આવી પડવું, પણ જ્યારે તે શબ્દ એકલા વપરાયેલા હોય છે ત્યારે તેનો અર્થ પેડુમાંથી આંતરડાંનું બહાર નીકળી પડવું એવો થાય છે. ઉપર લાયક માણસોમાં જે હરનીયાની ગાંઠ જોવામાં આવે છે તે ઘણું ભાગે આ પ્રકારની જ હોય છે. આ ગાંઠની ઘણી જાતો હોય છે. મરદોમાં જ્યારે સાથળના મુખમાં ગાંઠ થાય છે ત્યારે તેને “ટયુમર” ગાંઠ એવા નામથી ઓળખે છે અને મેંદાઓમાં પણ જે સાથળના મુખની હેઠે થાય છે તો તેને “ટયુમર” કહે છે. આ દરદ શરીરના અવ્યયોના નબળા પડવાની સાથે ધીમે ધીમે બહાર દેખાય છે પણ ઘણું ભાગે તો હઠ ઉપર જોર યા બળ વાપરવાથી આ દરદ એકા એક

દેખાદે છે. કોઈ ચીજ એકદમ તુટી પડતી હોય એવી લાગણી થાય છે અને તરત સોજે ચડી આવે છે. મરદોમાં આ તુટ વધીને અંડકોશમાં જાય છે અને મેંદાઓમાં તે સાથળના મુખમાં એક નાની ગાંઠ જેવું રહે છે જ્યારે આવી રીતે એકવાર તુટ થાય પછી આંતરડાં પાછાં પેડુમાં બેસી જાય અથવા બેસાડી શકાય છે ત્યારે ગાંઠ ગળી જાય એવી છે એમ મનાય છે જ્યારે તે નીચે જ રહે છે. ને પાછી બેસી જતી નથી ત્યારે તે ગળી ન જાય એવી કહેવાય છે અને જ્યારે જે આશુના તંતુઓ તોડીને તે બહાર આવી હોય તે તંતુઓથી બીકાઈ જાય નાની થઈ જાય છે ત્યારે તેને દેખાઈ ગઈ એમ કહે છે.

આ ઉપર આપ્યું છે તે તો “હરનીયા” સારણ ગાંઠનું ટુંકું જ્ઞાન છે પણ આ બાબતમાં અમોએ વીસ વરસ સુધી જાણનાર કાળજીપૂર્વક કામ કરેલું હોવાથી તે બાબત અમો આ કરતાં ઘણી વધારે માહેતી ધરાવીએ છીએ.

મેડિસિન સાહેબો યાદ રાખો કે અનુભવ એ મોટી વાત છે.

કોઈપણ જાતની સારણ ગાંઠનું દરદ ઘણું જાણમ ભરેલું છે તેથી

આવો અને અમને એકદમ મળો અને અમો તમને પૂરતો આરામ આપશું.

લલામણ

શુશ્રોણીત અક્ષરોથી લખેલી જાહેર બજારોથી છેતરાવાના, પણ રૂબરૂ મળી જાતનો અનુભવ થયો અને આરામ મેળવ્યો.

એન. પાવેલ અને હું.

અવાજ કરતી વનસ્પતિઓ.

વનસ્પતિઓ બોલતી નથી એમ કહેનારાં ખરેખરી ભૂલ ખાય છે. કારણ કે વનસ્પતિઓમાં અદ્ભૂત ગુણ અને અસાધારણ ગળ છે એ એનો દૈવી અવાજજ છે. લોહી અને વીર્ય વગર મઠકાલ થએલા, સંસાર સુખ ભોગવી ન શકાય એવી શરીરની દયામણી સ્થિતિવાળાને જ્યારે આ દુનિયા ઉપર ખરેખરે અણુગમે ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તેવા સંકટમાં તેમના શરીરમાં નવું જીવન ઉત્પન્ન કરવાનો ઉપકાર કરનારતો ઉત્તમ વનસ્પતિઓજ છે કે જે તેમના શરીરમાં પુરતી શક્તિ ઉત્પન્ન કરે છે, ધાતુ સંગ્રાહી દરેક વિધારને નિર્ભૂળ કરી કમજોર નસોને મજબૂત કરે છે. શીકાં, પીળાં પડી ગએલાં અને કૌંવત વગરના નિસ્તેજ શરીરને તેજસ્વી બનાવી દર્ધસ્મરણ શક્તિને વધારી મગજમાં અલૌકિક ખુમારી (આનંદ) ભરી ઠંટાળા ભરેલી જીંદગી ઉપર પાછો પ્રેમ ઉત્પન્ન કરાવે છે, આવા અદ્ભૂત ચમત્કાર વાળી વનસ્પતિઓ જડીબુટ્ટીઓના મિશ્રણથી અમોઝે તૈયાર કરેલ કંદર્પકેસરી દવાનો અમારાં દરદીઓ ઉપયોગ કરે છે. શરીરની નસોમાંની ગએલી શક્તિ એથી પાછી સજીવન થાય છે, ઉપયોગ કરે છે તે આ દવાના પ્રભાવથી આશ્ચર્ય પામી જાય છે અને અનેક આશિર્વાદો આપે છે. ઘણે ઠેકાણે પેસા ખરચી નાસીપાસ થયા હો તો જરૂર આ કંદર્પકેસરી નો ઉપયોગ કરો. વીસ દિવસ ચાલે એટલી દવાના રૂ. ૭-૮-૦

કંદર્પકેસરી તેલ.

કમજોર નસો ઉપર લગાવવા માટે આ તેલનો ઉપયોગ કરવો પડે છે. રૂ. ૪-૮-૦
વિશ્વાસ આવે તોજ મળે અથવા લખો.

વૈદ્ય હરગોવિન્દ હરિદત્ત ઠાકર

માલીક—આર્ય ઔષધાલય અને સિંહનાદી ચુર્ણ ડીપો.

૬૦ સાધવળાશ-પ્રાંજરાપોળ સપ્તમે, સુપ્રમકા નં. ૪

૭-૧૧ સલેરીયા, ઇન્ડુએનઝા અને નરમ રૂપેની મરકી માટે.

વાપરે બાટલીવાલાનું એગ્યુમીક્યર અને ગોળીઓ કિમ્મત ...	રૂ. ૧
દોલેરા માટે કોલેરોસાજ એકલી દવા છે ...	રૂ. ૧
બાટલીવાલાનું હેરેટાન ઘણુંજ સુધારવામાં આવેલું છે અને તેથી ધોળાવાળા કાળા થાય છે ...	રૂ. ૩
બાટલીવાલાની ટોનીક પીસે જ્ઞાનવંતુની નળખાઈ તથા શરીરનો અશક્તિ દૂર કરે છે ...	રૂ. ૧-૮-૦
બાટલીવાલાનું દુધ પાઉડર માયાફલ અને કાર્બોલીક એસીડ જેથી દેશી અને અગ્રેજી ઔષધિઓમાંથી તૈયાર કરવામાં આવેલું છે ...	આના. ૪
બાટલીવાલાની દાદરની દવા ...	આના. ૪
ઉપલી દવાઓ કંઈક ઠેકાણે તેમજ રા. બાટલીવાલા વસ્ત્રી દવાખાનું, દાદર, સુબંધ પાસેથી મળી શકશે.	

અવાજ કરતી વનસ્પતિઓ.

વનસ્પતિઓ બોલતી નથી એમ કહેનારાં ખરેખરી ભૂલ ખાય છે. કારણ કે વનસ્પતિઓમાં અદ્ભૂત ગુણ અને અસાધારણ બળ છે એ એનો દૈવી અવાજજ છે. લોહી અને વીર્ય વગર મકંદાલ થએલા, સંસાર સુખ ભોગવી ન શકાય એવી શરીરની દયામણી સ્થિતિવાળાને જ્યારે આ દુનિયા ઉપર ખરેખરો આલુગમો ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તેવા સ કટમાં તેમના શરીરમાં નવું જીવન ઉત્પન્ન કરવાનો ઉપકાર કરનારો ઉત્તમ વનસ્પતિઓજ છે કે જે તેમના શરીરમાં પુરતી શક્તિ ઉત્પન્ન કરે છે.

બાલુ જમાનાના ટેસ્ટને અનુસરતું અને સુગંધાથી ભરપૂર

ઑટો-દીલબહાર (રજીસ્ટર્ડ)

જેની ખરોખરી કરે એવું બીજું એકે સેન્ટ તથા અતર નથી. ફક્ત બે ટીપાં રૂમાલ ઉપર અથવા કપડાં ઉપર છાંટવાથી ઉત્તમ ચંબેલી અને બટ મોગરાના પુલોની ખુશબો પ્રસરી રહે છે અને બધા દીવસો સુધી ખુશબો ટકી રહે છે.

ઑટો-દીલબહાર-દીકને આનંદ આપનારું બાલુ જમાનાના ટેસ્ટને અનુસરતું મધુર ખુશબોથી ભરેલું સેન્ટ છે.

તમા તેનો સુગંધી કાર્ડ-જેની કીંમત એક આનો છે તે મફત મંગાવી ખાત્રી કરો.

સોલ-એજન્ટ,

ધી એન્ડ્રો ઇન્ડિયન ડ્રગ એન્ડ કેમીકલ કંપની.

જુમા મસીદ, જુના

જુનો અનુલવ જાતી દેખરેખ અને જમાનાને અનુસરતું

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

ખરી જતા બાલને અટકાવી
માથાને થ'ડક
પોંચાડે છે.

કું

ની

આ

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

મધુર અને સુવાસીક ખુશોથી
લોકપ્રીય થઈ
પડતુ છે.

કું ની આ હે ર ઑ ઈ લ

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

આતુઓના ડરેસ સાથની
ખુબસુરતીમાં દસ ગણો
વધારો કરે છે.

ર

ઓ

ઈ

લ

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

આતુઓ પુરવો તેમજ
ખચ્ચાંચોને એક સરખું
ઉપયોગી છે.

અડધા આનાનો સ્ટાંપ મોકલવાથી સેમ્પલ ફ્રી મોકલી આપવામાં આવશે.
કીંમત બાટલી ૧ ના ૧૨ આના પોસ્ટેજ ખર્ચ ૪ આના.

બનાવનાર એ. ઈ. પાટનવાલા.

ભાજીપાલા લેન નં. ૩ મુંબઈ.

નાણા ખરચી પાણા લેવાં હોય તો પધારો.

શાહાબાદ "તાંદુર" અને નાવંગીની લાદીઓ '૧ થી ૬ સેકયર કુટ સુધીની કાર્થપણુ
સાર્થજની-જાડી "૦૧૧ થી ૧૧" ઈંચ ૧૦૦ સેકયર કુટના રૂ. ૮-૮-૦ જાડી ૧૧" થી
૧૧૧" ઈંચ ૧૦૦ સેકયર કુટના રૂ. ૮-૮-૦.

વહેલા તે પહેલા. સ્ટોકમાં માલ હશે ત્યાંસુધીજ મલશે.

જે. બી. રૂપારેલ.

કે. ગોલપીઠા નજીક સેન્ટ હર્ટ ટ્રેડ મુંબઈ નં. ૪
ટેલીફોન નંબર ૧૮૩૧.
તારતું સરનામું લાદી મુંબઈ.

ફરેક જાતની લાદીઓ, મારબલ, માંગલોરી
નળીયાં, કાચનાં નળીયાં, ઈંગલીશ ફ્રેન્સી નળીયાં
ઈટાલીયન રંગીન ટાઇલ, એંગ્રોઝ, અને પોન
ગલેઝ ટાઇલ તથા સીમીટના વેપારી.

પ્રાંચ ઓફીસ પાંચ કુવા—અમદાવાદ.

મહારાજ ગાયકવાડના ખાસ આશરા હેઠળ.

ફીરોઝ એમ. દસ્તુરની કું.

આંખના ડાકટરો અને ચશમા બનાવનારા.

ગવર્નમેન્ટ ટેલીગ્રાફ ઓફીસ સામે નં ૭ હોર્નબી રોડ, ઢાટ, મુંબઈ.

અમારા મી. ફીરોઝ “ રેડીઓસકોપી ” ની રીતથી અને “ ઓપ્થેલમોસકો ” થી આંખની બારીક તપાસ કરી ૨૫ વરસ થયાં બંધ બેસતાં ચશમા સંપૂર્ણ ફોટોમીટ્રી માથે પુરા પાડવાનો ચાલુ અનુભવ ધરાવે છે.

મી. ફીરોઝને ગવાલીઅરના મહારાજા સીંધયા, જોનરેબલ સર લૉરેનસ જેનકીસન, જોનરેબલ મીં જસદીસ ખેટી, મીસીસ ખેટી, જોનરેબલ સર એન. ચંદાવરકર, જોનરેબલ મીં જસદીસ ખીમન, જોનરેબલ મીં જસદીસ ખેચેલર કરનલ ફોર્મેન P. M. O. R. A. M. C., કરનલ બુલ M. D. I. M. S. કરનલ પીટરસ, M. B. I. M. S. મુંબઈના પોલીસ કમીશનર મીં જેલ, M. V. O. અને ખીજા ઠેકાણેક નામાંકીત ડાકટરો અને ચહરથી તરફથી એમની કાબેલીઅતપણાની ઉમદા સરટીફિકેટ મળી છે.

વળી મુંબઈમાં કુકત અમારેજ ત્યાં વીચાયતનો તથા વીઝિનાનો આંખની ફોસપીટલમાં કામ કરી આવેલા અને M. R. C. S. (Eng.) L. R. C. P. (London) ની ખરી લાયકાત વાળી હીંગી રાવનાર ૨૫ વરસના અતુલવી ડાકટરની મુક્ત મદદ અને સલાહનો ખાસ લાભ મળે છે.

(૧) ખીન સ્વાસ્થી ખરી સલાહ.

(૨) ઉત્તમ કવાલીટીનો સર્વે સાલ.

(૩) ઘણા કીંધાચત ભાવ.

આ ત્રગડીજ હમારી ચાલુ લોકપ્રીયતાનું ખરું કારણ છે.

“ આંખની સંભાળ ” ને લગતી કીમતી નુસખાઓ સાથની ચોપડી મફત મળશે.

“ Worldly—શ્રી હરિ—Wonders ”

—Specifics of—

DR. KESHAVALAL MOTILAL BARDOLIVALA.

M. B, (E. H. London.)

(એ) મેદોવૃદ્ધિ Antifat—આ દવા વડેની ચરબીથી કુટી ગયેલી પેઠી દુડ અને ઘોળથી કટાગેવા શરીરિવાળાની પેઠી તથા પાચન ક્રિયાની ભીમરી દુર કરી ચરબી ઓછી કરી અતિશય ભૂખ લગાડી અખૂટ શક્તિ લાવી શ્રી પુરુષોના તમામ સસારી સુખોમા વધારા કરે છે. ખાવા પીવાની પરેશ કાઈ નથી. ૪૦ ગોળીના રૂ. ૫) સવાર સાંજ અને ગોળી ૦૧ શેર હુન્નથવા ગરમ દુધ સાથે ગની જવી

(બી) નેત્રમંદાર. Vision Restorer—આખના જીનાતુતમામ રોગો, રોગો, આંખ, ભારી, મોતીઆ, કુલા, ખીલ, પરવ વિગેરેને વડાડ માંષ વગર ફક્ત ૧૫ દિવસમાજ ફાયદો એ પખનાડીઆની ખાવાની તથા વગાડવાની દવાના રૂ. ૭૫) પચોતેર પોષ્ટોરો રૂ. ૩૫) આ

(ગી) અંતરવૃદ્ધિ Hydrocele—અમે તેટલા જીના ગોળીના દરદો. ફક્ત ૧૫ દિવસમાજ આરામ. તકલીફ કાઈ નહી વડાડ કાપ રગર સાસ યાય છે ૧૫ દિવસનીદવાના રૂ. ૧૨૫)

(ડી) કામીની કાન્ત Passery for female diseases—ખાવાની અને વાપરવાની દવાથીજ અન્તરોગ શુભ એકજ વખતમા શ્રીઓના ગર્ભરયાનના, દસ્તાનના, માસીક અટકાવના, ઊંડ, અવુરો અથુ, કમળના સોને વિગેરે તમામ રોગોને દુરેત ફાયદો અને ગર્ભધારણ કરવાને લાયક યાય છે ૧ માસના ફક્ત રૂ. ૧૨૫) પચામે જીનાસા માં જીને મળુ.

ઝેલાખ—૭ થી ૬ સવાર સાંજ તથા રીતવરે ૧૦ વાગા પછી ૨ સુધી સવાહ તથા હરકોહ રોગો તપાસવાની રી રૂ. ૨ એ લેવામા આવશે

હસ્ત, મસા, ભગદર, નાનુર, લકવો, કઠમાગ, જળદર, ફફડ, પથરી, વીરફેટક, હાથીઆપગ, સારણ ગાક, વરસોલી, ગરમીના દરદો, ક્ષય, વાંચીઆપણ, હીરગીરીઆ, દમ, હાફણ, ગાડપણ પાકુરોગ, સંમંહણી, લોહીવા, પ્રદર, કાનના તથા આમડીન ઠંડીવા રોગોનો ખાસ ઇલાજ ઉપર કરાવથી વડાડ કાપ વગર કરવામા આવે છે જવામા મટે બે પૈસાની ઈટીક મોની આપવી. દેશી, ઇંગ્લેંડ, યુનાની, આયોફેમીક, હોમીઓપેથીક અને ઇવેક્ટ્રો હોમીઓપેથીક દવાઓના ખાસ ઇલાજે કરવામા આવે છે

“ફક્ત રાત્ર મહારાજાઓ અને શ્રીમ તો મારેજ.”

(૧) સુવર્ણ કન્સુડીની અદ્ભુત યાદતી યાદાત—સર્વ શકિતની દવાઓનો રાત્ર છે ગયલ પુરવાતન પાહુ લાવી નવુ લોટી અને વીર્ય ઉત્પન્ન કરી અમે તેની નમન ઇનો નાજ કરી તમામ નસોમા મજબુતી આપી નિરાશ ચયનઓને સજીવન કરે છે ૧ માસની ખાસ દવાના રૂ. ૧૨૫ સવાસો (૨) કાચમની શકિત લાવવા ખાસ કન્સુડીની ગોળીઓ ૧૦૦ ની શીશી ૧ ના રૂ. ૨૫ ૩) શ્રીઓને ગર્ભધારણ કરવાની ખાસ ગોળીઓ ૧૦૦ ની શીશીના રૂ. ૨૦ (૪) નરમ પરેલી નસો મટે ખાસ શકિતનો લેપ રૂ. ૧૦ (૫) પ્રમેહ—પરમાની ખાવાની રામખાણુ દવા રૂ. ૫ (૬) અમે તેવા જીના ખજીવાની અકશીર દવા રૂ. ૫ (૭) જખમ, ચાદી. ટાપીની અકશી દેશી બુકી રૂ. ૫ (૮) અખૂટ શકિતના ઠકાન માં રતબલ ગોળીઓ ૮ ના રૂ. ૨ (૯) માયાના વાળ મટે સુગધી તેન રૂ. ૨. (૧૦) દરાબની દવા રૂ. ૦૧ (૧૧) મહોપર થતા ખીલની દવા રૂ. ૦૧ (૧૨) જીવાખની ગોળીઓ ૧૬ નો રૂ. ૦૧ (૧૩) બાવ મટવાની ઠંડી દવા રૂ. ૦૧ (૧૪) સુગધી દત મળન રૂ. ૦૧. (૧૫) પાનમા ખાવા માં રજવાડાઓ માં સુગધી કન્સુડીની મેજવ ટીની બુકી તો ૧ ના રૂ. ૫ (૧૬) સાચા મોતીનો આખના તમામ દરદો મટે અકશીર લાવ સુરમો તે. ૧ ના રૂ. ૮૦ (૧૭) હસ્ત, મસા માં ખાવાની અવશી દવા ફક્ત ખાવાથીજ હરસ મટે છે ૧૫ દિવસની દવાના રૂ. ૭૫ (૧૮) બદ, ગાક, પાકા, કાખબિવાડી, વગેરો, ગડગુમડા, ગોળ માં ખાસ અકશીર મલમ, સ યિવા રાત્રી વિગેરે મટે લગમ ૮ દિવસના મનમન. રૂ. ૪૦

ડૉક્ટર કેશવલાલ મોતીલાલ બારડોલીવાલા,

એમ. બી; (ઈ એચ, લંડન)

કેકાણું—૭ એ ભોઈવડો રવામી નવાચળના મદીરની સામે—સુઅઈ

સુવર્ણમાળા— વર્ષ (૫) અંક ૪૪

પ્રદહાદ—ચરિત્ર.

દૈત્યકુળમાં ઉત્પન્ન થએલા પ્રદહાદની ભગવાન પ્રતિ પૂર્ણ ભક્તિનો ખ્યાલ
આ અંક વાંચવાથી આવે છે.

ક્રી. રૂ. ૦-૪-૦ પોસ્ટેજ ૦-૦-૬

સુવર્ણમાળાના પાછલા અંકો—

કાદમ્બરી ભાગ ૧-૨, સુભદ્રાહરણ, શ્રી સમર્થ રામદાસ ચરિત્ર,
શ્રી શિવપૂરાણ, શ્રી શિવાજી મહારાજનું ચરિત્ર, રામાયણ અરણ્યકાંડ(પૂર્વાર્ધ)
ની હવે થોડી નકલો રહી છે.

વર્ષમાં આવા બાર અંકો નીકળે છે ને તેનું લવાજમ પોસ્ટેજ સાથે રૂ. ૨ છે.
નવા વર્ગણીદારને અમારું સુંદર રંગિત ટેલેન્ડર ભેટ આપવામાં આવે છે.

સચિત્ર બોધદાયક પોસ્ટ કાર્ડ્ઝ.

દીવાળી-દસરા, રત્ન, સંક્રાંતિ-દરેકનો	૦-૧-૦
અટકચાંદની	૦-૨-૦	દારોનેશન ... ૦-૨-૦
ગુડ અને બેડબોય	૦-૩-૦	અધોગતિનો માર્ગ... ૦-૩-૦
મુરાબાઈની કરણી	૦-૩-૦	બટલર અને આયા... ૦-૧-૬
મેઈડ સર્વન્ટ ક્લર્ક	૦-૧-૬	શિવાજી ગર્વ પરિહાર. ૦-૦-૩

આ શીવાય બીજાં પબ્લીકેશનો માટે ટેલેગ્રામ મંગાવો.

બ્લૉક બનાવનાર તથા છાપનાર,

ઠેકાણું—ધી લક્ષ્મી આર્ટ ડ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ.

સાંકલી સ્ટ્રીટ, બાયબલા-મુંબઈ.

ટુંકી જાહેર ખબરો.

પરચુરણ કામકાજ અને ધંધાધારીઓને માટે ટુંક ખબરની (દેવીગ્રામ સીરકમની) આ જાહેર ખબરો ચાર આનાના સોળે રાજ અને ઉપરાત વધુના દરેક રાજ દીઠ એક પસાના બાવથી લેવામાં આવશે. ૧૬ રાજ દીઠ ચાર આના. અને તે ઉપરાત દર રાજ દીઠ એક પૈસા લેવાનો રીવાજ છે. જાણનારાઓએ દરેક મહીનાની તા. ૨૦ મી. સુધીના સપ્તાહ પૈસા સાથે નીચલે સરનામે મોકલી આપવું જોઈએ. અંદર સપ્તાહ અને પૈસા સાથે પોસ્ટમાં આપવું.
રેક્રેટરી, ઇંડીયન મર્ચન્ટસ એન્ડ એન્ડ બુરો,
 ૭૭ ૭૬ એપોલો સ્ટ્રીટ ફ્રાંસ,
 મુંબઈ.

જે છોકરાઓને “ રીક્રેટસ ” નખળાઈનો રોગ, લાગુ પડ્યો હોય તેને માટે રામજાણુ ગોળીઓ, પ્રીસ્ક્રીપશન અને વધુ વિગત માટે લખો—

ફર્લિશમ ઓઆ.
 મુંબઈના કાપડના દેશી વેપારીઓની
 મંડળીના મેનેજીંગ ડલાક,
 મુળજી જેઠા મારકીટ. મુંબઈ,

સારાં-સસ્તાં-નવાં પુસ્તકો.

ચારાશી આસન (હકયોગ-સચિત્ર) રૂ. ૧.
 વશીકરણ વિદ્યા (શ્રી ઉપયોગી) રૂ. ૦.
 મુળકપ-શ્રી-સંસાર (સચિત્ર) રૂ. ૧૧, ચમત્કારિક
 દૃષ્ટાંતમાળા (૧૦૮ રમુજ વાતો) રૂ. ૧૧.

સા. માણેકજીભાઈ કહાનજી કવિ.
 રાજકોટ-(કાઠિયાવાડ).

“Wanted buyers of good white
 twill Shirts” whole-sale or retail.
 Cheap house, better work.

H. G. AHMED & Co.,

Shirt makers,
 Camp. RAJKOT.

બાબુભાઈ આણંદજીની કુંપની.

(મીણવાળા)

૧૧૧ માંડવી મુંબઈ. નં. ૩

મર્ચન્ટસ એન્ડ કમીશન એજન્ટસ.

ભાળા કલ્યાણુજીના કુંપની
લોહીને સાફ કરી શક્તી આપનાર
આ ચોડી

રેડ જેમીકા-સારસા પરેલા.

શરીરમાંના બીજાડેલા લોહીથી તળીયત સુસ્ત થઈ શરીર તવાતું જાય છે અને એ સ્થિતિમાં અનેક દરદોનો હુમલો વારંવાર થયા કરે છે. આવી સ્થિતિમાં બીજા ઉપાયો કરતાં લોહી સુધારવાના ઉપાયની પેહુથી જરૂર છે, અને લોહી સુધારવા માટેનો યોગી અસરકારક ઉપાય રેડ જેમીકા-સારસા પરીલા છે. અને જેના ઉત્તમ ગુણો કાબેલ ડાકેટરોએ કબુલ રાખ્યા છે, અને તેઓ એક ગવાળે ખાતરી આપે છે કે રેડ જેમીકા સારસા પરીલાએ લોહી સુધારવામાં અનન્યજન જેવી કૃતેહ મેળવે છે.

આ સારસા પરીલા હિંદુસ્તાનની હવાના પ્રમાણમાં બનાવવામાં આવે છે કે જેથી કોઈ પણ દરદ ઉપર લાગુ પડે છે અને તે સરવે દરદોને જડમુલથી સાફ કરી અસલ સ્થિતિ ઉપર તળીયતને કાવે છે. આ દવાને માટે અમો વાપરવાને બહામણુ કરીએ છીએ

શરીરમાં આવી ગયેલી નળાઈ, ગરમીનું પુટી નીકળવું, હીવર બગડવું, જ્ઞાનતંત્રુઓની નળખાઈ વીગેરે અનેક પ્રકારના દરદો આ દવા દુર કરે છે.

ગરમીના દરદો ઉપર આ દવા ખાસ કરીને સમજાણુ અસર કરે છે.

કીંમત બાટલીનો રૂ. ૧૫—રૂ. ૨૫.

ગાંડીવ એન્ટી-રૂમેટીક બામ.

(એક ઘણોજ અસરકારક અને લાભકારક મલમ)

આ મલમ શરીરે ચોળવાથી અધીવા સરળો દુઃખદાયક રોગ થોડા વખતમાં નાબુદ થાય છે, પક્ષ-ધાત ધુન્દી અને ધનુર્વા સરળા રોગને આ મલમે મટાડ્યા છે. હાથ પગનું રહી જવું, શરીરના કોઈ પણ અવયવ ઉપર એકદમ સોજા થઈ આવવો, પેટની આબુખાબુના ભાગમાં અતીશય દુખાવો થઈ આવવો વાંસો ફાટ્યાં કરવો તથા અકડાઈ જવો, કમરનો ભાગ જલાઈ જવો, ગરદનની નસો સજજ થઈ જવી, રંગત્રક થઈ જવાથી હાથ, પગ કે શરીરનો કોઈ ભાગ રહી જવો વગેરે રોગો આ મલમ લગાડવાથી નાશ પામે છે. સ્ત્રીઓના કેટલાક ભયંકર રોગો જેવા કે સુવાવડ અને ગર્ભાશયના રોગો થઈ ગયા પછી કમર અને પગ જલાઈ જાય છે તે પણ આ મલમનો ઉપયોગ કરવાથી નાશ પામે છે. સરદીને લીધે શરીરના અવયવોના ભયંકર ચિન્હો, જડખું ઉઘાડું રહી જવું, દાંતેખીલી બેસી જવી, હાથ પગ ખેંચાઈ જવા વીગેરે ચિન્હોનો આ મલમ નાશ કરે છે. કોઈ કારણથી શરીરના કોઈ ભાગમાં લોહીનું ફરવું બંધ થયાથી અથવા લોહી મુરદાલ થઈ જવાથી તે ભાગ નકામો અને દુઃખ આપનારો થઈ પડ્યો હોય તો આ મલમ તાત્કાલીક રીતે કાયદો આપે છે.

કીંમત શીશી એકના ફક્ત આઠ આના. મોટી બાટલી બાર આના.

ભાળા કલ્યાણુજીની કુંપની.

ધી ઈન્ડિયન મર્કન્ટાઇલ ઇન્શુરન્સ કંપની લીમીટેડ.

(સને ૧૮૮૨ ના ૬ ઠા એક્ટની અને ૧૮૯૫ ના ૧૨ મા એક્ટની
રૂએ રજીસ્ટર્ડ કરી છે.)

ફંડ રૂા ૫૦,૦૦,૦૦૦ જે ૫૦,૦૦૦ શેરોમાં
વહેંચાયેલું છે દર શેર રૂ. ૧૦૦ નો
ભરાયેલી કેપીટલ રૂ. ૨૧,૧૫,૩૦૦
રીઝર્વ ફંડ રૂ. ૧,૪૭,૦૦૦

ડીરેક્ટરો.

ઓન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી (ચેરમેન)
સર વિકુલદાસ દામોદરદાસ ઠાકરસી,
શેઠ તપરોજીજી જહાંગીર ગામડીઆ.
શેઠ ચતુરભુજ શીવજી.
શેઠ માધવજી ઠાકરસી.
શેઠ મોરારજી વેલજી.
શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી.
શેઠ વાલજી સુંદરજી.
શેઠ હરીદાસ મોરારજી (મેજર્સ દામોદર હરીદાસ).

આ કંપનીનું મેનેજમેન્ટ એક જુના કસાયલા અને વૉલકોર્ટ પ્રધર્સની કુંાં માં ૩૫ વર્ષના
આગના વીમા બાબત અનુભવ ધરાવનાર મીં દાદાભાઈ એદલજી પાવરીના હાથમાં મુકવામાં આવ્યું છે.
દરેક નાંતનું આગના વીમાનું કામ (જેવું કે બીલ્ડીંગ્સપર, મીલોપર વિગેરે વિગેરે) હાથમાં ધરવામાં
આવે છે. જાહેર પ્રજાને તથા વેપારી વર્ગને એલ્ટેમાસ કરવામાં આવે છે કે આ સ્વદેશી કંપનીને
પુરતું ઉત્તેજન આપવાની મહેરબાની કરવી. વધુ વિગત સાઝ આ કંપનીની ઓફિસમાં લખવું
યા જાતે મળવું.

દાદાભાઈ એદલજી પાવરી.

સેક્રેટરી, ધી ઈન્ડિયન મર્કન્ટાઇલ ઇન્શુરન્સ કુંાં લીં

ધી ઝોમપાયર ઝેંક, લીમીટેડ.

હેડ ઓફીસ. ૧૭, ૧૮, ઓન સ્ટ્રીટ, શેર્ડે સુખપ્પ.

ચાલુ ખાતાઓ ઉધાડવામાં આવે છે અને હરરોનની ઝોજામાં ઝોાછી સીલક ઉપર રૂ. ૨૦૦ થી રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ દર વરસે દર સેંકડે ૩ ટકા પ્રમાણે વ્યાજ આપવામાં આવે છે.

ખાંવી સુદતની ડીપોઝીટા બાર માસ માટે ટકા પાંચ અને હુંડી સુદત માટેની શરતો અરજી કરવાથી નક્કી જણાવવામાં આવશે.

સેવીશ્સ જેન્કનાં ખાતાંઓ માટે દર વરસે દર સેંકડે ૪ ટકા વ્યાજ આપવામાં આવશે.

લોનો, ઝાવર ડ્રાફ્ટા અને દશ ફેડીટ માટે કબુલ રાખવામાં આવેલી બનીનગીરિંગા ઉપર સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

જે કોંગેને લગતું દરેક જતનું કામ કરવામાં આવે છે. ધંધાના નિયમો તથા માહેતી લખવાથી અગર પુછાવવાથી મળી રહેશે.

હીરિડયા એન્ડ કંપની
ઓન ટસ.

જાહેર ખખરો આપનારને અછી તક--

સુખધથી દિલ્લી ને આખા શુજરાતમાં નાના મોટાં ગામમાં તમારે જાહેર ખખર ફેલાવવી હોય તો શુજરાતી રેલવે ગાર્ડમાં તમારી જાહેર ખખર મારે લખો.

—:૦:—

—શુજરાતી રેલવે ગાર્ડ—

જતી આવતી ગાડીઓના રેગ્યુલર વખત, બાડાના દર, રેશનોનાં નામ, ને જીલ્લો વેપાર ઉપયોગી હકીકતો આપવામાં આવે છે.

છતાં કીંમત ફક્ત રૂ. ૦ ૧-૬ ટપાલ ખર્ચ રૂ. ૦-૦-૬.

દરેક રેશને અને ગામમાં, વેચનારા ફરીયા, અને ખુસેલરો એજન્ટ તરીકે જોડાયેલી છે.

લખો:—

શુગર ડાયાલાઈ ત્રીભોવનદાસ, અમદાવાદ.

સુખધ શુજરાતી.

(પ્રથમ પકિતનું એક અત્યુત્તમ સાપ્તાહિક.)

“સુખધ શુજરાતી” માં સુખોદક નવલ કથાઓ મનોહર હુંડી વાર્તાઓ. સાયન્સની અવનવી શોધોની ખખરો; અને સુધર આટી-કલો આવે છે. “સુખધ શુજરાતી” માં સમાચારો એવી ખુબીથી ગોઠવવામાં આવે છે કે “સુખધ શુજરાતી” નો વાંચક હુનીયાના ગમે તે ભાગમાં શું જાને છે તેનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન ધરાવે છે. “સુખધ શુજરાતી” ના આડક યવાથી શારીરિક, માનસિક અને આધ્યાત્મિક ઉન્નત થાય છે. અને ઉદ્યોગ ધંધા સંબંધી અનેક નવા વિચારો સુઝે છે. પહેલી લેટ “સ્વામી બાપા ભારતીના વ્યાખ્યાનો” તૈયાર છે. જીલ્લો શેડા વખતમાં તૈયાર થશે. જળે લેટો છતાં પોર્ટેજ સહીત લવાજમ માત્ર સુખધ માટે રૂ. ૩-૦-૦ જાહાર ગામ માટે માત્ર પોર્ટેજના રૂ. ૦-૧-૨૦ વધુ.

નમુનો મફત.

લખો.

નાથાલાલ જ. ઉપાધ્યાય.

અવસ્થાપક, સુખધ શુજરાતી.

૩૦૫ બર્નરગેટ સુખધ.

HURJEE MOOLJEE & Co.,

172, Jooma Musjid, Bombay.

Sole Agents—for Bombay Presidency for Fellow's Syrup
Pain-Killer and Pain-ola

૬૦ વરસની જુની અને બાણીતી વિલાયતી દવા
વેચનારી પહેલી દેશી દુકાન.

ન્યુરેલજીક પેનખામ.

પેરીડેવીસ પેનક્રીલર

કેલોઝ કપાજીડ સીરપ

પામઆલા.

ચેનીગતુ સારસા પરીલા

ફેરીવીમ.

યુરેસીપટ્રીક પીલ્સ.

આયરો ટોનીક પીલ્સ.

હેઝલનો મલમ.

નાથાનો દુખાવો તથા છાતીમા ગલગમણ તથા મધી-
વાને જલ્દીથી આરામ કરે છે

ઝેલેન, હથ પગતુ જેન્યાલુ, પેટમા આવતી ચુંક,
શરીરનો ધુન્નગે, સગૃહણી, મગ્ગે વીગેરે દુઘ્નો અમગ
કાન્ક રીતે મારા કરે છે નકલીઆત માલધી મલાળજો

મગજ તથા શરીરની મહેનતથી ગુમાવેલી શક્તી પાછી
લાવે છે ખામી, લિધગ્ગ, દમ, હાક્ષ, અને
છાતીના દરદો માટે અમ્સીર છે શરીરને પુષ્ટી આપી
વાકાત આગી વધારે છે

જીનાઈનની મેળવણી વગરનું ખામ મેલેરીઆ તાવ
તથા મરદીના તાવને મારા કરે છે

લોહીને અઢમ મુધારે છે, આમરીના રોગો જેવા કે ગાંઠ
નાસુર, લગદગને તુન્ત મટાડે છે

શરીરને મજબુત તથા નીચેગી બનાવે છે તથા શરીરમા
નવો જુસ્સો આપે છે, છુટા થઈ ગયેલા શરીરને જુવાન
જનવી નવું જોર આપે છે

પ્રમેહ માટે સમખાણુ ઇલાજ

ધાતુને પુષ્ટી આપનારી ગોળીઓ

માથુ દુખલુ તથા છાતીના દુખાવાને માટે સમખાણુ
ઇલાજ

સોલ એજ ટ, હરજી મુલજીની કંપની.

હોલમેલ અને રીટર્લ ડ્રગીસ્ટ અને જનરલ મરચન્ટસ
બારકેટ જુમામસજીદની આગે. મારકીટ દુકાન નં. ૧૭૨ મુંબઇ

બાપુ એમ. ડી. ગુપ્તેનાં ઇનામી

મુરખા

શેલડી

ચંદન

આહુ

વાંસ

વેલી

ગાથુસ

અફરજન

નાસપાતી

શ્રાસ

ચેડા

આમળા

નારંગી

વિગેરે

ચટણી

કેરી

કુટાલીચટણી

લીંગેરે

હું મા રા

તમામ વા-

તના મુરખા

શુભ અવ-

મગે પર

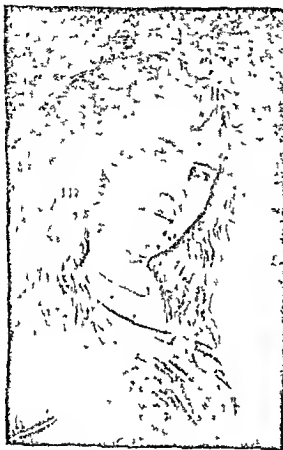
આમ મોક-

લવા હમે

ભલામણુ ક.

દીયે છીયે.

સ્રી-પુરુષ-આત્મક, તમામ માટે
માયામા નાખવાનું સર્વોત્તમ

મુગધીદાર અને કેસ વર્ષક
વિશ્વમોહિની હેમ આપત

વિશ્વમોહિની

હેર આંધલ

અને

ઇનામી ચાહ.

ફરેક આટલીમાંથી અને

ફરેક ડગામાંથી

ઉપયોગી કિંમતી

ઇનામી ચીજ

નીકળે છે.

કિંમત વિશ્વમોહિની હેર આંધલ

એક રૂપિયા.

આના ડગાના આના જાર.

મોલ એજન્ટ — દિલ્લીવાળા લાલા બિશનદયાળ ધરમદાસ,

મુગધીદાર તેલ અત્તર, ગંગા ગુલાબ જળ, કેવડા જળ, મુરખાઓ
દેશી દવાઓ, વિગેરે અનેક પવિત્ર વસ્તુઓના વ્યાપારી.

મુ અમ, કાલ્યાણદેવી એક
કારકનાથજીના મંદિર આગે

અનંદાવાદ, માણેક ચોક,
ભુભામસહુદ સામે.

Index to the sixth Volume of the Journal of the Indian Merchants' Chamber.

દેશી વેપારી ચેમ્બરના માસિકના છઠ્ઠા પુસ્તકની અનુક્રમણિકા.

૧ વેપારી કેળવણી.

1 Commercial Education.

વિષય.	પાનું.	Subject.	Page.
શાળાઓ અને કૉલેજોમાં હુન્નર ઉદ્યોગની તાલીમ	૨૬	Government Resolution re- Technical training in Schools and Colleges	29
ટેકનીકલ કેળવણી લેતા હિંદી વિદ્યાર્થીઓ અને મોરીસન કમિટીનો રીપોર્ટ	૬૪	Technical Education, Morrison Committee's Report	64
વેપારી અને કેળવણી	૧૦૫	Merchants and Education	105
હુન્નર ઉદ્યોગની કેળવણી માટે મધ્યસ્થ શાળા	૧૧૨	Central Technological Institute	112
સ્થાનિક ઉદ્યોગ શાળાની ખીલવણી	૧૪૮	How to Develop the mono-technic Schools	148
યુનિવર્સિટી અને વેપારી ડીપ્લોમા	૧૬૬	University and Business Dip- loma	196
ઔદ્યોગિક કેળવણી વિષે કેટલાક વિચારો ૧૯૯-૨૫૦		Stray thoughts on Technical Education	199, 250
મુંબઈની વેપારી કૉલેજ	૨૧૪	Commercial College, Bombay	214
વેપારી કૉલેજના અભ્યાસક્રમમાં દાખલ કરવા ભેદતા વહેવાર વિષયો	૨૬૭	College of Commerce, some Practical suggestions	297

૨ હુન્નર ઉદ્યોગ.

2 Industries.

કપડાં ઉપર છાપ કામ કરવાની નવી રીત.	૧૩	Calico Printing, a new method	13
પોલાદ બનાવવાની રીત	૨૨	How to make steel	22
પંજાબમાં રેશમના કીડા ઉછેરવાનો ઉદ્યોગ.	૨૫	Silk worms rearing industry in the Punjab	25
કુવા ખોદવાની સસ્તી રીત	૨૭	Cheap well sinking	27
કેલીફોર્નિયામાં ધાસલેટની વધતી જતી ઉત્પાદ.	૨૮	Kerosine Oil output in Cali- fornia	28
જાપાનનો તેલનો ઉદ્યોગ	૬૩	Oil industry in Japan	63
કાગળ બનાવવા માટે નવી જાતનું ધાસ.	૭૦	Elephant grass for paper making	70

વિષય.	પાનું.	Subject.	Page.
ચામડાં કેળવવાની એક નવી રીત ...	૭૨	A new method of tanning hides... ..	72
કાગળ બનાવવામાં વપરાતો લાકડાનો માયો ૧૨૪		Wood pulp used in the manufacture of paper ...	124
બ્રીટીશ દીવાસળીઓ ...	૧૫૨	British matches ...	152
હિંદની વણાટનો ઉદ્યોગ ...	૧૬૪	Indian Textile industry ...	164
ટરપેન્ટાઇન અને રાળનો ઉદ્યોગ ...	૧૬૫	Resin and Turpentine ...	165
કુસુમના પુલ તેમાંથી થતો રંગ અને તેલ બાબત ...	૧૬૬	Saf-flower in Nizam territories ...	166
દીવાસળી બનાવવાની હાલની રીત ...	૨૦૮	Modern match manufacture ...	208
દેશી એટલે હેન્ડ મેઇડ કાગળ ...	૨૪૪-૨૬૫	Hand made paper ...	244, 295
મહિસુરનો રેશમનો ઉદ્યોગ ...	૨૬૨	Silk industry in Mysore ...	262
શુશ્રાનવાળાનો પેનસીલ બનાવવાનો ઉદ્યોગ ...	૨૬૩	Chawk pencils made in Gujranwala ...	263
હિંદનો કાગળનો ઉદ્યોગ ૨૬૨-૩૬૧-૩૮૮-૪૮૫	૫૩૬.	Indian Paper Industry 292, 341, 388, 485, 539	
ગ્રગર બેટરીએ લોહાં ઉપર ગીલ્ટ ચક્ર વધારી શકે છે ...	૩૧૬	Gilting iron without the help of a battery ...	316
હિંદુસ્તાનનો ચામડાનો ઉદ્યોગ ...	૩૬૪	Leather Industry in India ...	364
સેલ્યુલોઇડનો ઉપયોગ ...	૩૬૨	Use of celluloid ...	392
ગળતણ ...	૩૬૮	Fuel supply ...	398
ટોપી બનાવવામાં વપરાતો પીપ નામનો માયો ૩૬૬		Pith used in making hats ...	399
લોહાં ઉપર લગાડવાનું કાળું વારનીસ ૩૬૬		Black Varnish... ..	399
કોસ્મેટિક ...	૪૦૦	Cosmetic ...	400
કીનીનાઇન... ..	૪૦૮	Quinine ...	408
ચોખ્ખાની વખાણ ...	૫૪૧	General Rice Warehouses ...	541
દુનીયાની ચાંદીનો પેદાશ ...	૫૫૩	World Silver Production ...	553
કાગળ બનાવવાની નવી ચીજ ...	૫૫૪	New Paper resources ...	584
ઘી તે બદલે કપાસીયાનું તેલ ...	૫૫૭	Cottonseed oil for Ghee ...	557
ચેરડીમાંથી સીધી રીતે સફેદ ખાંડ બનાવવાનો ઉદ્યોગ ...	૫૫૬	Sugar from Sugarcane ...	559

૩ બેંકો અને વિમા.

3 Banking & Insurance.

સ્વદેશી બેંકો તેમાં થયેલ નુકસાન વધારે ...	૮	Swadeshi Banks ...	9
જાનવરોનો વિમા ઉતારનાર મંડળો ...	૫૬	Cattle Insurance Societies ...	59
સ્વદેશી બેંકો અને તેની નિષ્ફળતા ૧૯૮		Indian Banks and their failures ...	198, 247, 305
હાલની બેંકોની નિષ્ફળતા ...	૨૬૬	Recent Bank failure ..	266
નાની બેંકો ...	૩૦૮	Small Banks ...	308
દેશમાં નાનાં ગામડાંઓની બેંકો ...	૩૧૬	Country Banking ...	316

વિષય.	પાનું.	Subject.	Pago.
હિંદી બેંકોના દીવાળાં, ઓડિટરોની લાયકાત ... ૩૫૨		Audit of Banks... .. ૩૫૨	
આપણી વિમા ઉતારનારી સંસ્થાઓ. ૪૮૪,૫૩૭		Indian Insurance Companies 481,537	
કોલ કરી શકાય તેવી બેંકોની સુધી ... ૫૪૦		Callable Capital in Banks ... 540	
ઉજ્જીપ્તની ટપાલ ખાતાંની સેવીગૃહ બેંકો ૫૫૩		Postal Saving Banks in Egypt 553	
૪ દેશની અંદરનો અને પરદેશ સાથનો વેપાર.		4 Commerce National and International.	
બર્માના ચાખાનો વેપાર ... ૧૧		Rice Trade in Burma... .. 11	
હિંદનો લોખંડનો ઉદ્યોગ ... ૧૬		Indian Iron Industry... .. 16	
ફર્નિયાની ત્રાંબાની પેદાશ ... ૧૮		Copper Mining... .. 18	
જાપાનીઝ વેપાર ઉદ્યોગની હરીફાઈ ... ૫૫		Competition in Japanese Trade 55	
રુશીયાના ઉદ્યોગો ... ૫૮		Russian Industry 58	
બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનનો પરદેશ સાથનો વેપાર ૧૯૧૨-૧૩ ... ૬૨		British Indian Foreign trade 1912-13. 62	
અમેરીકન બજારમાં હિંદી લોખંડની હરીફાઈ ... ૭૧		Indian Iron in American Markets 71	
હિંદુસ્તાનનો ઘઉંનો વેપાર ... ૧૦૫		The Indian Wheat trade ... 105	
જાપાનના વણાટ ઉદ્યોગની ઉત્તતિ ... ૧૧૩		Progress of the Japanese Textile Industry... .. 113	
હિંદુસ્તાનની ૧૯૧૨ ની સાલની કોલ-સાની ઉપજ અને ખપત ... ૧૫૮		Production and consumption of Coal in India in 1912 ... 158	
જાપાનનો ૧૯૧૨ નો લોહાં ગરુવેલનો વેપાર ... ૨૦૫		Iron and Steel trade of Japan in 1912 205	
ખાંડની આયાત ... ૨૧૫		Imports of Sugar 215	
૫ ખેતી.		5 Agriculture.	
ઘઉંની ખપત ... ૨૨		Consumption of Wheat ... 22	
સુબર્ષ ધંધાકાના ઘઉંનો પાક ... ૨૪		Crop forecast of wheat, Bombay Presidency 24	
બ્રિટીશ શહેનશાહતમાં રૂની ખેતી ... ૬૮		Cotton Growing in the British Empire 68	
સુદાનમાં રૂની ખેતી ... ૭૦		Cotton cultivation in Sudan... .. 70	
ખેતીની કેળવણી ... ૧૨૩		Agricultural training... .. 123	
હિંદુસ્તાનની નહેરોથી થતી ખેતીનું પરિણામ ... ૧૫૪		Results of Irrigation works in India... .. 154	
સુબર્ષ ધંધાકાનો અળસી અને સરસવના ખીયાનો પાક ... ૧૬૮		Crop forecast of Linseed and rapeseeds in the Bombay Presidency 168	
પંજાબનો ઘઉંનો પાક ... ૧૬૯		Forecast of wheat crop in the Panjab 169	
મીલરટોક અને ગુદી ગુદી બતના રૂની ખપતના આક્રમ ... ૨૨૧		Mill Stock and consumption of all kinds of Cotton ... 221	

વિષય.	પાનું.	Subject.	Page.
શેરડીના પાકની યાદી ...	૨૬૪	Sugar cane crop forecast ...	264
દુનીયાના ઘઉંના પાકના અડસટા ...	૩૬૧	Forecast of World's wheat crop ...	361
લોચસિંગના પાકનો અડસટો ...	૩૬૨	Groundnut crop forecast ...	362

૬ રેલ્વેઝ.

6 Railways.

બ્રીટીશ રેલવેઝ ...	૨૦૭	British Railways in 1912 ...	207
હિંદી અને ઇંગ્લીશ રેલવેઝો ...	૨૧૮	Indian and English Railways ...	218
સીરીયલ લોડીંગ ...	૪૩૬	Serial Loading... ...	436
ત્રીજા વર્ગના ઉતાડૂઓની હાડમારી ...	૫૦૩	Grievances of third Class passengers ...	503
નિઝામની રેલવે લાઈન પર ગાડીની અછત ...	૫૬૨	Shortage of wagons on the Nizam Guaranteed State Railways ...	562

૭ વેપારી કાયદો.

7 Commercial Law.

પેટન્ટનો ભંગ કરવા બાબત ...	૧૨૩-૫૦૬	Enfringement of a Patent ...	123, 509
બહેર લીલાંઉથી વેચાણ જમીનદારની મંજૂરી ...	૩૬૫	Auction sales, Landlord's approval ...	365
૨૬ ઠયા વગરની સ્ટેમ્પવાળી પ્રોમીસરી નોટ પુરાવામાં ...	૩૬૫	Admissibility of promissory note with stamp uncanceled. ...	365
અગ્રીલના પૈસા ઉપર વકીલની સત્તા ...	૩૬૫	Pleader's rights to appropriate client's money without sanction ...	365
પાયોનીયર બેંક ચાલુ રાખવાનો હુકમ ...	૪૫૫	Mr. Macleod's Judgment on the Pioneer Bank Case... ...	455
બર્મા બેંકના ડીરેક્ટરો પાસેથી ફીની રકમ પાછી મેળવવા બાબત ...	૪૫૬	Refund of fees from the Burma Bank Directors ...	456
કોલ કરારનો ભંગ ...	૫૬૦	Breach of Contract ...	560

૮ ચેમ્બરને પ્રશ્નમાં આવેલા સવાલો.

8 Opinions of the Chamber on public question.

વિલાયતી ટપાલના મેલ-બાબત ...	૨૧૨	Eastern Mail Services... ...	212
મુંબઈની ખીલવણીના સંબંધમાં ચેમ્બરનો મત ...	૨૫૭	Town Development ...	257
હિંદી વેપારી કોંગ્રેસ ...	૨૫૯	Indian Commercial Congress... ...	259
બેંકોને લગતો કાયદો, દેશી વેપારી ચેમ્બરનો અભિપ્રાય ...	૩૫૪	Proposed Banking Legislation, Native Chamber's Opinion... ...	354
દરિયાઈ મુસાફરોની સલામતીનાં સાધનો હિંદી કંપનીઓનો કાયદો સુધારવાના ખર્ચ ઉપર ચોન સર ઇબ્રાહીમ રહીમ-તુલ્લાની મીનીટ ...	૪૪૮	Life Saving Appliances ...	396
		Hon. Sir Ibrahim Rahimtulla's Minute to the Select Committee's Report of the Indian Companies Act Amendment Bill ...	446

વિષય.	પાનું.	Subject.	Page
ઓડીટરના નિયમો ઉપર ચેમ્બરનો મત	૫૪૫	Auditors Rules. Indian Merchants' Views ...	545
પંજાબ સીમેન્ટ કોન્ટ્રેક્ટ, દેશી વેપારી ચેમ્બરની અરજ ...	૫૪૭	Panjab Cement Monopoly, Indian Merchants' representation ...	547
૯ ચેમ્બરોનું કામકાજ.			
કરાચી ઇન્ડિયન મરચન્ટ્સ એસોશીએશન ...	૪૫૨-૫૫૨	Karachi Indian Merchants Association ...	452, 552
માનચેસ્ટર ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ...	૪૦૧	Manchester Chamber of Commerce ...	401
દેશી વેપારી ચેમ્બરની કમિટીનું કામકાજ ૧૨ ૬૦-૧૦૮-૧૫૪-૨૧૦-૨૫૭-૩૦૨-૩૫૩ -૩૬૪-૪૪૫-૪૮૦-૫૪૩		Proceedings of the Committee of the Indian Merchants Chamber 12, 60, 108, 154, 210, 257, 302, 353, 394, 445, 490, 543	
બેંગાલ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ...	૧૮-૨૬૨-૫૦૨	Bengal Chamber of Commerce	18, 262, 502
અપર ઇન્ડિયા ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ૧૬-૬૬ -૪૦૨-૩૬૦-૨૬૧-૩૦૬		Upper India Chamber of Commerce	19, 66 402, 360, 261, 309,
કરાચી ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ...	૧૬-૬૫-૧૧૬ ૧૬૨-૫૦૨	Karachi Chamber of Commerce	19, 65, 119, 162, 502,
મુંબઈ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ૨૦-૧૬૧-૨૬૦-૫૦૨		Bombay Chamber of Commerce	20 161 260 502,
પંજાબ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ...	૬૬	Panjab Chamber of Commerce	66
સધર્ન ઇન્ડિયા ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ૬૬-૩૫૬		Southern India Chamber of Commerce ...	66, 359
લાહોર દેશી વેપારી મંડળ ...	૧૧૮	Lahore Deshi Beopar Mandal...	118
બર્મા ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ...	૧૧૮-૪૫૩	Burma Chamber of Commerce	118, 453
દેશી વેપારી ચેમ્બરની વાર્ષિક સભા ૨૦૧-૨૦૫ ૩૪૪-૩૫૧		Annual Meeting of the Indian Merchants Chamber	201, 205, 344, 351,
વડોદરા વેપારી મંડળ ૨૦૫-૩૦૩-૩૬૦-૪૦૩ ૪૫૨-૫૦૩		Baroda Chamber of Commerce	205, 303, 360, 403, 452, 503,
મદ્રાસ ચેમ્બર ...	૨૫૮-૩૧૧-૩૫૬	Madras Chamber of Commerce	258, 311, 359,
બોમ્બે ઓફ એસોસીએશન...	૨૬૮-૩૦૬	Bombay Shroff Association ...	268, 309
બર્મિંગહામ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ૩૧૧-૪૫૧ એકને લગતા કાયદાના અંગે ઉપર મુંબઈ ચેમ્બરનો મત ...	૨૫૫	Birmingham Chamber... Bombay Chamber of Commerce on the proposed Banking legislation ...	311, 451, 255

વિષય	પાનું	Subject	Page.
૧૦ સરકારી કાયદાઓ અને ઠરાવો.		10 Government Acts and Resolutions.	
સેમ્પલ પેકેટોના વજન બાબત સરકારી ઠરાવ ...	૨૬૨	Government Resolutions Re increase of weights of sample packets ...	265
મુબમ્બ શહેર અને ટાપુને સુધારવાની કમીટી ...	૨૬૭	Bombay Development Committee ...	267
નહેરોને લગતા ખર્ચો	૨૬૭	Canals A Bill re ...	267
ટરપેન્ટાઇનમાં થતી સેળસેળ બાબત ઠરાવ	૩૧૫	Adulteration in Turpentine	315
કંપનીના ઑડીટરો બાબતનો ઠરાવ	૪૫૭	Notification re auditors	47
નૅશનલ ટ્રેડિંગ કંપનીઓના હિસાબ તપાસનારાઓના સબધમાં થકા કાઢવામાં આવેલા કાયદાનો	૪૬૩	Auditor's Rules	493
નાશકારક જતુઓના સબધમાં સરકારી ઠરાવ ...	૫૧૦	Government Resolution Re Inspects ...	~10
૧૧ પરચુરણ.		11 Miscellaneous	
વ્યાપારની મહત્વતા ...	૪	Dignity of Business ...	4
પરદેશમાં વેપારી એજન્સીઓ સ્થાપવાની અગત્યતા	૭	Value of Commercial Agencies in foreign Countries ...	7
ભાવનગરના ઑન મી. પટણીના સ્મારક ક્રંડમાંથી સ્થાપવા ધારેલી ઉદ્યોગશાળા	૧૪	Hon'ble Mr Pattani's Memorial, Proposed Technical Institute, .	14
લુધાન કેદીઓ માટે બોરસ્ટલ રૂઢીના ફેદખાના	૨૧	Borstal system prisons for Young offenders ...	21
મોઘવારી .	૫૨	High prices ..	52
વેપાર ઉત્પાદન કેમ ખીલવવાં	૫૬-૧૦૦	How to increase business	56-100
પેટન્ટ ઑફીસનો રીપોર્ટ	૫૭	Report of the Patent office ...	57
હિંદી અપ્રીજીની મહેસુલ, સર જ્યોર્જ બર્ડવુડનો લેખ ...	૬૯	Sir George Birdwood on Indian opium Revenue ...	69
ઇન્ડસ્ટ્રીયલ અગર કંમર્શિયલ કૌએસના ફાયદા	૧૦૨	Commercial Congress, its advantages	102
કલકત્તા મ્યુનિસિપાલિટીમાં વેપારી પ્રતિનિધિઓ	૧૦૪	Commercial Representation in Calcutta Municipality ..	104
ટેયરીના ધધામાં પરસ્પર સહાયકારક મહાજોની જરૂર	૧૧૭	The need of Co operative Dairy Societies ...	117
ચેકને લગતો કાયદો બધા દેશોમાં એક સરખો કરવા બાબત ...	૧૨૦	Uniform Cheque Law	120
વેપારી કૌએસનું બધારણ	૧૫૦-૨૧૨	Commercial Congress, its constitution ...	150-212
સ્વદેશી હિલચાલ બાબત બગાળાના ગવર્નરના નિધારો	૧૫૩	H. L. the Governor of Bengal on Swadeshin .	153
અમેરિકાના નજાતના ધોરણમાં સુધારા ૧૫૫-૨૧૯	૧૫૭	Tariff Reform in America	155-219
લેન્ડ રેકલેમેશન અને મેલેરિયા	૧૫૭	The relation between Land reclamation and Malaria	157-159
હિંદના કારખાના	૧૫૯	Factories in India ...	159

વિષય.	પાનું.	Subject.	Page
ઇસ્ટર્ન ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન લીમીટેડ	૧૬૦	Eastern Development Corporation Limited ...	160
સેફટી મેચીઝની આયાત ...	૧૬૨	Safety Matches, their imports	162
ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ અને ટ્રેડી કાઉન્સિલ વેપારીઓની મંડળી વચ્ચે એગ્રીમેન્ટ નીમવા ગાળતલું લખત...	૧૬૩	Agreement re appointment of Umpires made between the Bombay Chamber & Native Piece-goods Merchants' As- sociation ...	163
હિંદી તારખાતું ...	૨૦૪	Indian Telegraph Department	204
મુંબઈ ઇલાકાનાં રજીસ્ટ્રેશન ખાતાંનો રીપોર્ટ ...	૨૧૬	Report of the Registration Department Bombay ...	216
ચેમ્બરની સ્થિતિ ...	૨૪૬	Outlook for Rubber ...	249
આમડાંમાં થતી સેળસેળ ગાળત લાંબના વેપારીઓનો ગણરાત ...	૨૬૪	Adulteration in Leather, Lon- don Merchants' complaints...	264
જાપાનની ટપાલ ખાતાંની સેવીંગ બેંકો	૨૬૪	Postal Savings Banks in Japan	264
હિંદી ચલણને લગતા સવાલો ઉપર મી. વેબ ...	૨૬૬	Mr. M. De. P. Webb on Indian Currency questions...	266
વેપારની મંદી ...	૨૬૬	A business Recession...	269
યુરોપનો મેલ અઠવાડિયામાં જે વાર હોડાવવા ગાળત...	૩૦૭	By-weekly Mails ...	307
ઇમ્પીરીયલ કસ્ટમ સર્વીસ ...	૩૧૩	Imperial Custom Service ...	313
નાના સિક્કાઓની ખપત ...	૩૧૪	Small Coins ...	314
પારલામેન્ટની વેપારી કમિટી ..	૩૧૫	Parliamentary Commerce Committee ...	315
વેપારી ગણરા માટેની કમિટી ...	૩૧૫	Commercial Intelligence Com- mittee ...	315
વેપારી ચેમ્બરો ...	૩૪૦	Chambers of Commerce ...	340
દેશી સાહસોની નિષ્ફળતા તે ઉપર રાખેલો બેઠો અંકુશ ...	૩૪૩	Swadeshi enterprises, causes of their failures ...	343
ઉદ્યોગ હુમ્મરને લગતું કોન્ફરન્સ, કરાવેલો	૩૪૮	Indian Industrial Conference Resolutions ...	348
વેપારી પત્રો અને બહાર ગણરા ...	૩૫૧	Financial Papers and Adver- tisements ...	351
મોંઘવારીનું દેશ પરદેશનું કોન્ફરન્સ ...	૩૬૧	International Conference on the cost of living ...	391
એક સરખા તોલ માપ ગાળતમાં મુંબઈ ચેમ્બરનો મત ...	૪૦૨	Bombay Chamber on the Standard disation of weights and measures ...	402
પનામાની નહેરનો એનજીનીયર મી. ગટલસ ૪૦૪-૪૩૬-૫૦૫-૫૫૦		Mr. Goethles Panama Canal Engineer ...	439, 404, 505, 550
પ્લેટીનમ ધાતુની પેદાશ ...	૪૧૦	Output of Platium ...	410
દશાંશની રીત ...	૪૩૮	The Metric System ...	438
દેશી વેપારી ચેમ્બર તરફથી વાઈસરોયને અપાએલું માનપત્ર ...	૪૪૧	Indian Merchants Address to H. E. Lord Hardinge ...	441
જોતીની જમીનનો રસકસ ...	૪૫૭	Productivity of the Soil ...	457
બેડીયા પ્રાંતમાં ઇન્ડિયન ચેમ્બર ...	૪૫૮	Indian Chamber in the united Provinces ...	458

વિષય.	પાનુ.	Subject.	Page.
બેંકીંગ લેજિસલેશન ઉપર દેશી કાપડના વેપારી મંડળીનો મત ...	૪૫૯	Pice-goods Merchant's Association on Banking legislation ...	459
આગુનો અંદકાવ ...	૪૮૭	Fire Proofing a City ...	487
આવક વેરો ...	૪૯૧	Income Tax ...	491
નવી ગોદીમાં કસ્ટમની ગોઠવણુ ...	૪૯૪	Custom arrangements in the new Docks ...	494
કોલાણાની આગો, કેટલીક હકીકત ...	૪૯૬	Recent Fires at Colaha, certain facts... ..	496
હિંદુસ્તાનમાં જુના કપડાં આયાત થાય છે તે બાબત એ. રાયસીતાનાથ રાય-બહાદુરનો સવાલ ...	૫૦૦	Hon. Rai Sitanath Rai Bahadur questions in the Legislative Council Re used Clothes ...	500
કરન્સી કમીશનના રીપોર્ટ નીચે શર બેન્ક બેંગગીની મીનીટ ...	૫૦૬	Sir James Beghee's minute under the Currency Commission Report ...	506
ટપાલની સેવીગઝ બેંકમાં અનામત મુકવાના ધોરણમાં સુધારો ...	૫૦૭	Amendments in the Postal Savings Banks deposit rules	507
હિંદુસ્તાનમાં સોના નાણાંનું ચલણુ ...	૫૩૬	Circulations of Sovereigns in India	536
સ્વીટઝરલાન્ડનાં લોકોની બચત ...	૫૪૨	Savings in Switzerland ...	542
નોકરી અને તેની ચોગ્યતા ...	૫૪૮	Service and its social States ...	548
હુનીયાનાં નાણાં સંબંધી અગવડો ...	૫૫૬	World's monetary conditions	556

રીવ્યુઝ. ૧૨

સુવાસિની સરલા ભાગ ૧ ...	૧૭
પ્રભાત ...	૨૨૦
સસ્તું સાહિત્ય ...	૩૧૮
સાહિત્ય ...	૩૧૯
દાવડાની પેટન્ટ અગરખની ચીમનીઓ ...	૩૧૯
ધી બોમ્બે કોટન મારકેટ મન્યદી કયા આક્રીક રીપોર્ટ ...	૪૧૧
મચ્છરો અને મેલેરીયા તાવ ...	૪૧૨
ઓડીટર્સ ફ્રેન્ડ ...	૫૬૨

૧૩ દરેક મહિને નીચેની બાબતોના આંકડા પણ આપવામાં આવ્યા હતા-બેઈન્ટ સ્ટોક કંપનીઓ, પેટ્રોલ, સુતર અને ખાંડની આયાત, સ્પીનિંગ અને વીર્વીંગ, હિંદુસ્તાનનો દરીયાઈ વેપાર, ગોદીમાં માલનો જથ્થો, ખાંડની જકાત વિગેરે.

૧૪ નીચેની બાબતો પણ દર મહિને આપવામાં આવતી હતી-ટુંકી નોંધ, વેપારી બગરો વેપારી બાતમી અને ટ્રેડ રજીસ્ટર.

12 Reviews.

Suvssini Surla Part I ...	19
Prabhat (Dawn) ...	220
Sastun Sahitya ...	318
Sahitya ...	319
Davda's Patent Chimneys	319
Bombay Cotton Marks monthly Diagraphic Report	411
Mosquitoes and Malaria ...	412
Auditor's Friend ...	562

13 Each Number of the Journal contained also the Following Statistics:—

Joint Stock Companies, Imports of Yarn, Spinning & Weaving Returns, Imports of Sugar, Imports of Silver & Gold, Sea borne Trade & Tariff Valuation of Sugar of India.

14 The following also formed a regular feature of the Journal:—

Short Notes, Commercial Intelligence, Trade Register &c.

દેશી વેપારી ચેમ્બરનું માસિક.

૧
૧૯૧૪

પુસ્તક ૭ મું જુલાઈ ૧૯૧૪. VOL. VII. JULY 1914. અંક ૧ લો. No 1.

અનુક્રમણિકા.

INDEX

વિ.સ.	પાત્ર.	Subjects	Page.
૧ અમે પોતે ...	૪	1 Ourselves..	4
૨ આપ ની વિમા ઉતારનારી સંસ્થાઓ	૫	2 Indian Insurance Companies	5
૩ હિંદના માહેલા ભાગના વેપારની સ્થિતિમા ફેરફાર	૭	3 India's Internal Trade	7
૪ આમણની તદુરસ્તી	૮	4 Rural Hygiene	9
૫ દેશી વેપારી ચેમ્બરની કમીટીનું કામકાજ	૧૧	5 Excerpts from the Proceedings of the Committee	11
૬ ઔદ્યોગિક અને વેપારી નોંધ	૧૬	6 Commercial and Industrial Notes	16
૭ બીજા વેપારી ચેમ્બરો	૨૦	7 Other Chambers	20
૮ પનામાની નહેરનો એનજીનીયર મી. ગ્રાહસ	૨૧	8 Mr Goethles, Pannama Canal Engineer	21
૯ નોકરી અને તેની યોગ્યતા	૨૩	9 Service, its Social Status	23
૧૦ વેપારી ખજાનો	૨૫	10 Commercial News	25
૧૧ દાણાના વેપારીઓની મહત્ત્વનો વિભાગ	૨૬	11 The Grain Merchants' Association Section	29
૧૨ બાડની જગત વખતે આફ્રીકી કી મત	૩૧	12 Tariff Valuation of Sugar	31
૧૩ લેબર સ્ટોક કંપનીઓ	૩૨	13 Joint-Stock Companies	23
૧૪ નવા પેટન્ટો ...	૩૫	14 New Patents	35
૧૫ પરદેશી બાડની આયાત	૩૭	15 Foreign Imports of Sugar	37
૧૬ સુતર અને સુતરાઈ કાપડના આકાશઓ	૩૮	16 Spinning & Weaving Returns	38
૧૭ સુતરની આયાત	૩૯	17 Imports of Cotton Yarn	39
૧૮ ઇ સ ૧૯૧૪ના એપ્રિલ માસને માટે પોર્ટ ટ્રસ્ટ વેરહાઉસમાંથી માલ અપાણે તેની સરખામણી કરનારા આકાશ	૩૯	18 Statement of Traffic at Port Trust in April 1914	39
૧૯ સોના રૂપાની આયાત તથા નિકાળના આકાશ	૪૦	19 Imports & Exports of Gold & Silver	40
૨૦ હિંદુસ્તાનનો દરીયાઈ વેપાર	૪૧	20 Sea borne Trade of India	41
૨૧ વેપારી બાતમી	૪૫	21 Commercial Intelligence	45

જાહેર ખબરની અનુક્રમણિકા.

જાહેર ખબર આપનારનું નામ

વેસ્ટ એન્ડ વોચ કંપની ...	૧ એ
દ્રુવેટ ચવના એન્ડ કંપની. ...	૨ એ
મેસર્સ ધૈર્યવાન બ્રદર્સ ...	૩ એ
પી. કાકૂની કંપની ...	૪ એ
હુનુરો દર્શક મંડળ ...	૫ એ
ડાક્ટર ઇન્ડોપોલિયા ...	૫ એ
એમ. એલ. ઠાસર ...	૬ એ
રીયા કેમીકલ કોં ...	૬ એ
આર્યોનિક ક્ષારમસી ...	૭ એ
ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી ...	૭ એ
મોતીલાલ મુળચંદ એન્ડ કંપની ...	૮ એ
વી. કે. રાનડ. ...	૮ એ
મણિકલાલ ન. દમણીયા ...	૮ એ
ધી રહાર ઇન્ડસ્ટ્રીયલ વર્ક્સ ...	૮ એ
એન. પાવેલ અને કું ...	૯ એ
વેલ હરગોવિન્દ હરિદત્ત કાકર ...	૧૦ એ
ડાક્ટર બાટલીવાલા ...	૧૦ એ
એ. ઇ. પાટનવાલા ...	૧૧ એ
જે. વી. રૂપરેલ ...	૧૧ એ
ફીરોઝ એમ દસ્તૂરની કું. ...	૧૨ એ
ડાક્ટર કેશવલાલ મોતીલાલ ...	૧૩ એ
ધી લક્ષ્મી આર્ટ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ ...	૧૪ એ
કુંડી જાહેર ખબરો ...	૧૫ એ
બીજા કલ્યાણજીની કું ...	૧૬ એ
ધી ઇન્ડિયન મર્ચાન્ટિલ ઇન્સુરન્સ કું. ...	૧૭ એ
હીરેદીયા એન્ડ કંપની ...	૧૮ એ
ચૂડગર રાયભાઈ ત્રિભોવનદાસ ...	૧૮ એ
નાથલાલ ન. ઉપાધ્યાય ...	૧૮ એ
હરજી મુક્તજી કુંપની ...	૧૯ એ
દિલીપચાળા લાલ બિસનદયાળ ધરમદાસ ...	૨૦ એ
કોઠારી મુતવરીઆની કંપની ...	૨૧ એ
સી. ભોળીલાલની કું ...	૨૨ એ
મોહનદાસ કમળશી ...	૨૨ એ
ધી સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લી. ...	૨૩ એ
ધી સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક કંપની ...	૨૪ એ
ઝવેરી એન્ડ કંપની ...	૨૪ એ
ધી સ્ટાન્ડર્ડ બેંક લી. ...	૨૬ એ
મોહનલાલ એન્ડ કાનજી ...	૨૭ એ
યુનીવર્સલ એડવર્ટાઇઝીંગ કું. ...	૨૭ એ
શ્રી અબીજા ભોજનશાળા ...	૨૮ એ
ચાંદલીઆ કંપની ...	૨૯ એ
દીનશાહ એમ દસ્તૂર ...	૩૦ એ
ડો. ધાકજી બાણજી સાવંત ...	૩૦ એ
એલ્મીક કેમીકલ વર્ક્સ કું. ...	૩૧ એ
વી. સી. દસ્તૂરની કું ...	૩૨ એ

INDEX.

NAME OF ADVERTISER.	Page.
West & Watch Co. ...	1 A.
Druwet Chowda and Co. ...	2 A.
Messrs. Dhairyavan Brothers.	3 A.
P. Kakoo & Co. ...	4 A.
Hoonaro Darshak Mandal...	5 A.
Dr. Ichhaporia... ..	5 A.
M. L. Thosar	5 A.
Rio Chemical & Co.	6 A.
Ionic Pharmacy	7 A.
Techno-chemical Lahoratory ...	7 A.
Motilal Mulchand & Co. ...	8 A.
V. K. Rannade	8 A.
Maneklal N. Damania... ..	8 A.
The Star Industrial Works ...	8 A.
N. Powell & Co.	9 A.
Vaidya Hargovind Haridatta Thakar	10 A.
Dr. Batliwala	10 A.
A. E. Patanvala	11 A.
J. V. Ruparel	11 A.
Phiroze M. Dustoor & Co. ...	12 A.
Dr. Keshavlal Motilal	13 A.
The Lukshmi Art Printing works	14 A.
Short Advertisements	15 A.
Bhica Cullianji & Co.... ..	16 A.
The Indian Mercantile Insurance Co.	17 A.
Hiredia & Co.	18 A.
Choodgar Dahyahhai Tribhbowandass	18 A.
Nathalal J. Oopadhyaya	18 A.
Hurjee Mulji & Co.	19 A.
Delhiwala Lala Bisandayal D.	20 A.
Kothari Sutaria & Co... ..	21 A.
C. Bhogilal & Co	22 A.
Mohandas Kamalshi	22 A.
The Central Bank of India Ltd.	23 A.
The Standard Electric & Co ...	24 A.
Zaveri & Co.	25 A.
The Standard Bank Ltd.	26 A.
Mohunlal & Kauji	27 A.
Universal Advertising Co.	27 A.
Shri Ambica Bhojan Shala ...	28 A.
Chandalia & Co.	29 A.
Dinsha M. Dastur	30 A.
Dr. Dhakji Bhanji Savant ...	30 A.
Alemhic Chemical Works Co ..	31 A.
V. C. Dastoor & Co.	32 A.

લુક્માનજી ઇસમાલજી અતારવાળા	...	33	એ	Lookmanji Esmalji Attarvala.	33	A.
કે. ટી. ડોંગરે અને કું.	...	33	એ	K. T. Dongre & Co. ...	33	A.
જેમ્સ કું.	...	33	એ	James Co. ...	33	A.
ગોદરોજી અધરસ	...	34	એ	Godrej Brothers ...	34	A.
છગનલાલ લલુભાઈ શાહ દેશીનામાવાળા	...	34	એ	Chhaganlal Lalubhai Shah D.	35	A.
વાઈ. એલ. બંડારકર	...	34	એ	Y. L. Bhandarker ...	35	A.
રાજ એન્ડ કું. પની	...	35	એ	Raja & Co. ...	36	A.
લાલા કન્ડીયાલાલ એન્ડ સન્સ	...	36	એ	Lala Kanialal & Sons...	37	A.
ધી કોમ્પોઝીશન બેંક લીમિટેડ	...	37	એ	The Commpoliton Bank Ltd...	38	A.
મેસર્સ ઈ. મુરીનમલ એન્ડ કું.	...	37	એ	Messrs. T. Muriymal & Co.	39	A.
જીગતરામ અને કું. પની	...	40	એ	Jagatram & Co. ...	40	A.
મંત્રી હિંદુ અનાયાશ્રમ	...	41	એ	Mantri Hindu Anathashram	41	A.
ધી બોમ્બે એસ્યુરન્સ કંપની	...	41	એ	The Bombay Assurance Company	41	A.
વીઠલ પારોતમ એન્ડ સન્સ	...	42	એ	Vithal Parshotam & Son	42	A.
મણીશંકર ગોવિંદજી	...	43	બી	Manishanker Govindji	43	B.
ડા. કાળીદાસ મોલીલાલ	...	44	બી	Dr. Kalidas Motiram ...	44	B.
રાજવેલ નારાયણ કેસવજી	...	44	બી	Raj Vaidya Naranji Keshavji	44	B.
ડી. સી. જમરીયારની કું.	...	44	બી	D. C. Umarigar & Co.	45	B.
રાજજોશી અંબાદત્ત મહાદેવજી	...	45	બી	Raj Joshi Ambadatji Mahadevji.	46	B.
સર્વાજનીક પુસ્તકાલય	...	47	બી	Sarvajanic Poostakalaya	47	B.
ડા. ઈ. રાઈડર એન્ડ કું.	...	47	બી	Dr. D. Writer & Co.	47	B.
બેરેટની બુક	...	48	બી	Barat's Bureau	48	B.
રેમિંગ્ટન ટાઈપરાઈટર કું.	...	48	બી	Remington Typewriter Co.	49	B.
રાવલ કું. પની	...	49	બી	Raval & Co. ...	50	B.
ધી ઈસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ ઇન્સ્યુરન્સ કું. લી.	...	50	બી	The East and West Insurance Co Ltd	50	B.
એ. ઈ. કેમીકલ કું.	...	51	બી	O. D. Chemical Co. ...	51	B.
ધી ટાંડુર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન કંપની	...	52	બી	The Tandur & Shahbad Stone Co	52	B.
આનંદવદી	...	52	બી	Anandvati	52	B.
છગનલાલ અમરશી મહેતા	...	52	બી	Jivanlal Amarsi Mehta	52	B.
ગોવિંદજી વસનજી	...	53	બી	Pandit Kartantia	52	B.
ડાકર દુબઈ	...	54	બી	Govindji Vasaoji	53	B.
ઇ. એસ. માલાની કું. પની	...	54	બી	Dr. Doobai	54	B.
મંગલદાસ મનસુખલાલની કું.	...	55	બી	E. S. Mala & Co.	55	B.
નોકર એજન્સી	...	56	બી	Mangaldas Mansukhlal & Co....	56	B.
ગોદરોજી અધરસ	...	57	બી	Servants Supplying Agency	56	B.
ગોવિંદજી હમોદરની કું.	...	57	બી	Godrej Brothers	57	B.
સપટ કું. પની	...	58	બી	Govindji Damodar & Co.	57	B.
ગુલામહુસેન હરામાલજી એન્ડ અધરસ	...	59	બી	Sapat & Co. ...	58	B.
ધી ઇન્ડિયન એનજીનીયરીંગ કું.	...	60	બી	Gulambhsein Ismalji & Bros	59	B.
હાતમભાઈ ગુલામહુસેન એન્ડ અધરસ	...	61	બી	The Indian Engineering & Co.	60	B.
હરિચંદ મહારામ એન્ડ સન્સ	...	62	બી	Hatambhai Gulambhsein & Bros.	61	B.
	...	62	બી	Harichand Manchharam & Sons.	62	B.

અમો પોતે.

આ માસીકમાં બહારથી આવેલા લેખો માટે અમે જવાબદાર નથી.

આ માસીકનું લવાજમ મુબરના ગ્રાહકને માટે વાર્ષિક રૂ. ૩ ત્રણ તથા બહાર ગામના ગ્રાહકો માટે વાર્ષિક રૂ. ૩-૬-૦ ત્રણ છ આના પોસ્ટેજ સુધી સંપાદનમાં આવ્યું છે છુટક નકલ એકના આના ૪ ચાર નમુનાની કેળી મફત મોકલવામાં આવતી નથી.

આ માસીકમાં જે જાહેર ખબરો છે તેમાં કંઈ ફેરફાર સુચવવા હોય યાતો કાઢી નાંખવી હોય તો આવી જાતની ખબર આગલા મહિનાની ૨૦ મી તારીખ પહેલાં આપવી જોઈએ. નહિતર તે પ્રમાણે કરવું બની શકશે નહિ.

OURSELVES

અમે પોતે.

આજના અંકની સાથે અમે અમારા સાતમા વર્ષમા પ્રવેશ કરીએ છીએ આ માસિક જ્યારે આ ચેમ્બર તરફથી શરૂઆતમા કાઢવામા આવ્યું ત્યારે તેના હેતુ એવો હતો કે આપણા દેશી વેપારી બધુઓના ઘણા ખર્ચે ભાગ ગુજરાતી બજારના હોવાથી અને દેશ દેશના વેપાર સંગ ધી હુકીકતો ઘણીખરી ધ્રુવિ ભાષામા પ્રગટ થતી હોવાથી તે વેપાર ઉપયોગી માહિતીઓ આપણા ગુજરાતી બજારના વેપારી બધુઓની બાજુમા લાવવી અને પરદેશના વેપારની રૂઢીઓ, તેમના દેશના વેપારની સ્થિતિ, તેઓ પોતાનો વેપાર કેમ આગળ વધારે છે, બીજા દેશોમા આપણા વેપાર વિષે શું મોલાય છે વિગેરે હકીકતો તેમના ધ્યાન ઉપર લાવવાનો મુખ્ય હેતુ હતો તે ઉપરાંત જુદા જુદા હુમર ઉદ્યોગને લગતી હકીકત પ્રગટ કરવાનો પણ હેતુ હતો. આ બંને મુખ્ય હેતુઓ પાર પાડવા બનતો. યાચ કરવામા આવે છે અને અમારા સુચારુ ને નિયમિત રીતે આ માસિક વાચતા ફરી તેઓના બજારવામા હશે કે તે હેતુઓ પાર પાડવામા અમે કેટલે અંશે સફળ થયા છીએ. ગમારૂ કામ હકીકત ચેકકરી કરી અમારા વાચક ગણોની આગળ રજૂ કરવાનું છે તેનો લાભ લેવો તે તેમના હાથમા છે. અમારા મામૂલિકમા વેપારી બાતમીઓ ને પ્રસિદ્ધ કરવામા આવે છે તેથી ઘણા વેપારીઓને ફાયદો થાય છે અને આ બાતમીઓદારા આ માસિક વેપારીઓને ઘણુ ઉપયોગી થઈ પડવા વક્રી છે પણ જો તેનો યોગ્ય ઉપયોગ અને લાભ લેવાય તોજ આ મામૂલિકની અદર ટુકી વેપારી બજારો, હુમર ઉદ્યોગ અને વેપારને લગતી મોઝા અને વેપારી કેસો આપવાની યોજના કાબલ કરવામા આવી છે અમે આશા રાખીએ છીએ કે તે યોજના અમારા વાચકવૃદ્ધને અનુકુળ જણાતીજ હશે આ મામૂલિકમા દેશી વેપારી ચેમ્બરની કમિટીના કામકાજમાથી ઉતારા આપવામા આવે છે તથા નામદાર સરકાર તરફથી આ ચેમ્બરને જે જે સવાલો અભિપ્રાય માટે મોકલવામા આવે છે તે સવાલો ઉપર આ ચેમ્બર જે અભિપ્રાય લખી મોકલે છે તે આપવામા આવે છે કે જેથી અમારા વેપારી લાઇઓ તેઓના પ્રતિનિધિ રૂપ ગણાતી

આ ચેમ્બર વેપારી આલમનો મત કેવી રીતે અને કયા રૂપમા નામદાર સરકાર આગળ રજૂ કરે છે તે ઉપરાંત બીજી ચેમ્બરો પણ તે બાબતો ઉપર શું શું મત ધરાવે છે તે પણ આપવામા આવે છે જેથી આપણા શિવ યના બહારના વેપારીઓ તે બાબતમા શું ધારે છે તે પણ જાણી શકાય, આ ઉપરાંત દર માસ ખાડની જકાતના આકાંડ, ખાડની આયાતના આકાંડ, મુબઈના બારમા માલનો જથ્થો કટલો છે તેના આકાંડ, સુતર કાપડના આકાંડ, નવા પેટ ટો, તથા દરિયાઈ વેપારના આકાંડ આપવામા આવે છે વેપાર સંગ ધી ઉપરની હકીકત વેપારીઓને હાલ મેશ બજારવા યોગ્ય છે અમારા માસિકનો ફેલાવો હિંદુસ્તાનના જુદા જુદા ભાગમા, બર્મા, ચીન બજાર અને આફ્રીકા સુધી કે જ્યાં આપણા સાહસિક વેપારીઓ વેપાર અર્થે ગયેલા છે ત્યાં સુધી સધળે થયેલો છે આ માસિકને સાફ ઉત્તેજન આપવા માટે અમે અમારા સુચારુ આકાંડ કેસો આભાર માનીએ છીએ પહેલા માસિકની ૮૦૦ નકલો નિકળતી હતી અને અત્યારે તેની ૧૫૦૦ નકલો નીકળે છે તેજ ગતાવી આપે છે કે માસિક વેપારીઓમા કેટલુ લોકગિય થતુ બન્ય છે અમારા માસિક માટે હુમર ઉદ્યોગો બાબત અને વેપારી લાઇઓ સંગ ધિ લેઓ લખી મોકલવા માટે મી સુમન્સ મુવ મી જે એલ ડી ભારલાયા મી દમણીયા અને માસિક માટે પનામા નહેરના એનજનીયર મી ગટ્સના જીવન વૃતાંતનુ ભાષાતર કરી આપવા માટે મી નવીન એન ડીવેગીયાનો તથા અન્ય લેખકો જે અવાર નવાર લેઓ મોકલતા રહે છે તેમનો, આભાર માનવાની અમે અત્યારે તક લઇએ છીએ અમે આશા રાખીએ છીએ કે, વેપાર ઉદ્યોગ સંગ ધી ખાસ જ્ઞાન ધરાવનાર અમારા અન્ય બધુઓ પણ અમારા માસિકદારા પોતાના જ્ઞાનનો લાભ વેપારી આલમને આપવા પ્રયત્નવાન થશે અને અમારા વેપારી બધુઓ પણ પોતાના વ્યવહારિક જ્ઞાનનો લાભ અન્ય લાઇઓને આપવા બાતર પોતાની લાઇઓ પર લેઓ લખી મોકલશે તો તે અમે ઉપકાર સાથે સ્વીકારશુ અસ્તુ—

ઉચી પોલીસ કરેલા ટોચ ખરીદ કરવા કયા જશે?

ઇંડીયન કોટન ઑઇલ કંપની, લીમીટેડ.

હમમ સ્પીટ, કોટ, મુંબઈ તથા વિજલપુર, નવસારી.

આ કંપનીના કારખાનામાં નીચે મુજબ માલ તૈયાર થાય છે:—

કપાસીઆતું તેલ.

અમારે ત્યાં તૈયાર થતું તેલ મુંબઈમાં વેચાતાં બીજાં તેલો કરતાં ચઢીઆતું હોવાની અમે ગેરંટી આપીએ છીએ. ખાવામાં ધીની બરોબરી કરે છે.

કપાસીઆનો મગજ

ગાય, ભેંસ, બગ્દ, ઘોડા, મેંદાં, બકરાં વગેરેને માટે ખરેખરે તાકાતવાન ખોરાક, કુબળાં જનવરને થોડા વખતમાં ટટાર બનાવે છે.

કપાસીઆનાં છાલાં.

અમારી મીલનાં છાલાં પુના, મહિ, કરાંચી સુરત વગેરે સ્થળોએ ડેરીઓમાં તેમજ ખાનગી ખેતરોમાં રફેજ (roughage) તરીકે પ્રુકળ વપરાય છે.

શાવતાલ તથા વધુ વીગત માટે લખો:—

કોઠારી, સુતરીઆની કંપની,

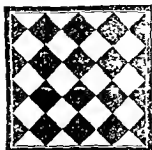
મેનેજંગ એજન્ટ.

ટેલીફોન નંબર ૨૧૩૬.

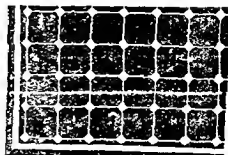
C. BHOGILAL & Co.,

17-18, Elphinstone Circle, Fort, BOMBAY.

MARBLE FLOORING

આરસના પાટીયા, પ્લોક, લાદી, સફેદ,
કાળી, પ્લુ રંગની, દરેક માપની,
પાલીસ ટેબલો, ફરનીચરમાં,
દીવાલમાં અને જમીનપર
જડવાની તરેહવાર રંગની
લાદીઓ સફેદ ચલકેતી
લાદી ધંચ ૬ x ૬,

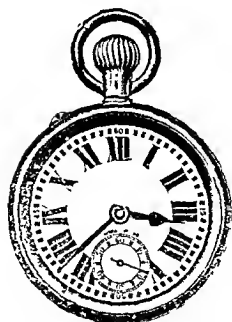
લાલ લાદી, સીમોટ અને પાલીસનો સામાન વિગેરે કીશાયતી લાવે મળશે.

સી. ભોગીલાલની હાંડો

આરસ પથ્થરના વેપારી,

૧૭-૧૮, એલ્ફીન્સ્ટોન સર્કલ, કોટ.—સુખર્ષ નં ૧.

દીવાળોના તહેવારમાં ભેટ આપવા લાયકનાં
નાનાં ખીસાનાં ઘણેડીઆ.

લાવ તદનજ કીશાયત રાખેલા છે.

તેની ખાત્રી પ્રક્ટ એકવાર હુકાનની મુલાકાત લેવાથી થશે.
મેટલનાં સસ્તાં ચેસકોપ સીરટમ કાચની રીંગ સાથે જેથી અંદર
કચરો જવાનો સંભવ રહેતો નથી નં. ૧) કી. રૂ. ૧-૧૨-૦
મેટલ રેલવે રેગ્યુલેટર ધનજીન છાપ સાથે. નં. ૧) રૂ. ૧-૧૨-૦

૩ વર્ષની ગેરંટીવાળાં ઘડીઆળો.

નં. ૧) રૂ. ૩૫ નં. ૨) રૂ. ૪ નં. ૩) રૂ. ૫ નં. ૪) રૂ. ૫૫
એ શીવાય દરેક જાતનાં અમેરીકન, જાપાન, જરમન
ખનાવટનાં મોટાં દીવાલ ઉપર ઢાંગવાનાં તથા બેઠક ઉપર
રાખવાનાં કલેંકો તથા દરેક મેકરના ટાઇમપીસો અમારે
ત્યાંથી મળશે.

ચીત્ર સાચનું પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવવાથી મફત મોકલવામાં

આવશે. જહાર ગામનો માલ વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

મોહનદાસ કમળશી.

હેકાલુ—મંગાદેવી પોષ્ટ ઓફીસની બાલુમાં.

INDIAN INSURANCE COMPANIES.

આપણી વીમો ઉતારનારી સંસ્થાઓ.

વીમાની કંપનીઓ માટે ઉધાકું રહેલું વિશાળ ક્ષેત્ર.

કાર્યવાહકોની ન્યુનતા ।

[૨]

(લખનાર:—મી૦ જેકીસન લ. હ. આરલાયા)

આ માસિકતા ગયા મહિનામાં પ્રગટ થયેલા આ વિષયના હુકતમાં મેં વીમા કંપનીઓ માટે જેમ અને એમ વધુ પ્રમાણમાં પોતાનો વિસ્તાર કરવાની આવશ્યકતા બતાવી છે, હવે છ'દગી અને આગ તેમજ દરીયાઈ વીમાનું નુકશાન માથે ખેડવામાં શો તકાવત છે તેને પ્રથમ હાથ ધરીશ.

છ'દગીના વીમાના દરેક દરેક કંપની તરફથી પોત પોતાના જુદા જુદા કનવવામાં આવે છે અને તેની ગણતરી એવો રીતની કરવામાં આવે છે કે અમુક વર્ષને માટે વાર્ષિક જે રકમ લેવામાં આવે તે એટલાં વર્ષમાં વ્યાજ સાથે મળીને જોખમની રકમ કરતાં ઘણી વધુ થઈ પડે. એટલે કુ'પની તે મુદત વિત્યાબાદ વીમો ઉતારનારી વ્યક્તિને તેની હુયાતીમાં અગર હુયાતી બાદ વીમો ઉતારવાની જે રકમ ભરી આપે તે ઉપરાંત કંપની સાડું નાણું ખચાવી શકે છે. જે જોતાં કંપની જે જોખમ ખેડે છે તે માત્ર વીમો ઉતારનારી વ્યક્તિના તાત્કાલીક મરણનું જ. છતાં એ પણ વાત ધ્યાનમાં રાખવાની છે કે છ'દગીના વીમો ઉતારનારી સંસ્થા વ્યક્તિની હુયાતી સુધીના વીમો લે છે એટલે જે વ્યક્તિએ આ દુનિયામાં જન્મ લીધો છે તે કેઈ વખતે વહેલી યાતો મોડી મરવાની તો ખરીજ અને તે હિસાબે વહેલા કિંતુ મોડા વીમાનાં નાણાં કંપનીએ ભરી આપવાં ખરાંજ.

પરંતુ આગ અને દરિયાનું જોખમ ઉતારનાર કંપનીઓ માટે તેમ નથી. પ્રથમ જે માલ અગર મીલકતને વીમો લેવામાં આવે છે

તે વીમાના દર મુખ્યત્વે સર્વ કંપનીઓના સરખાજ હોય છે અને વીમો અમુક મુદતને માટે ઉતારવામાં આવે છે કારણકે આગ અને દરીયાના નુકશાન સામેના વીમો નિર્ણય વસ્તુનો હોય છે એટલે તેની હુયાતી માટે મૃત્યુવશ થવાનો સંભવ રહેતોજ નથી અને તેથી કરીને તે મુદત વીતી જઈને તે દર-મ્યાન જો નુકશાન ન લાગ્યું તો કંપનીને ફાયદોજ છે. છતાં દીલગીરીની વાત છે કે આ સિદ્ધાંતો સર બ્યારે પરદેશી કંપનીઓ નક્કી કરે છે ત્યારે અત્રેની કંપનીઓ નુકશાન કરે છે અને તેમ થવાનાં મુખ્ય કારણો નીચલાં છે:—

૧. જે સંસ્થાઓ (માત્ર વીમાનીજ નહિ પણ ખેંક, મીલ વિગેરે દરેક) ઉભી કરવામાં આવે છે તે અમુક વ્યક્તિ પોતાના લાભને ખાતર ઉભી કરે છે.

૨. જે અમુક વ્યક્તિના લાભ માટે ઉભી ન થઈ હોય તો તે અમુક વિભાગના લોકો તરફથી ઉભી કરવામાં આવે છે કે જે વિભાગમાંથી લાગ્યેજ કોઈ સંસ્થાનું કામકાજ બચતો હોય.

૩. કાયરેક્ટરોમાંથી લાગ્યેજ કોઈ સંસ્થાના કામકાજનું ઉશણ અને તેનું ખર્ચ રહસ્ય બાણતો હોય. અને તેથી કાંતો અમુક એક વ્યક્તિ જેમ દોરે તેમ દોરાય છે, અને નહિતો કે એવા કાર્યોધીકારીની નીમણૂક કરે છે કે જેને માત્ર એકજ દેશ, એકજ વિભાગનું અને તે પણ નહિ જેવુંજ જ્ઞાન હોય, અને તેથી “ઉજડ ગામમાં એરડો પ્રધાન” બની તે કાર્યવાહક ખાટા કુંદોરા મારનારો અગ્નીરથ (ધનજન)

એક નામ હમેશાં યાદ રાખ

જ્યારે પણ તમને વીજળીની લાઇટ માટે ફીટીંગ કમ્પલેટ હોય, વીજળીક પંખાઓ, કોલ બેલો, લેમ્પો, મોટર વગેરે કંઈપણ વીજળીને સામાન જોઈતા હોય ત્યારે અમારું નામ યાદ રાખવાથી તમને ઘણોજ લાભ થશે.

અમારે ત્યાં તરેહવાર જાતનો

ઘણોજ ખાત્રીનો વીજળીની લાઇટ વગેરેને લગતો દરેક જાતનો સામાન

હમેશાં મોટા જથ્થામાં તૈયાર રહે છે.

જવો કે:—

૧ મેટલ ફીક્ષમેન્ટ લેમ્પ.

૨ હારનન લેમ્પ.

૩ જુદી જુદી સાઈઝનો વાયર.

૪ ફેસીંગ.

૫ ઈન્સ્યુલેટસ, કલીટસ વગેરે, વગેરે.

પંખાઓ વગેરે

૧ સીલીંગ ફેન્સ

૨ ટેબલ ફેન્સ.

સાદા તથા ઓસીલેટીંગ

૩ ઇલેક્ટ્રીક કોલમેક્ષ

૪ પૉકેટ લેમ્પસ.

૫ રંગ બેરંગી સેડસ.

મોટર, વગેરે.

આ સઘળો માલ યુગ્મમાં અમારી જાતિ દેખરેખ નીચે પસંદ આવે છે.—

ધણું સુંદર ઇલેક્ટ્રીક ફીટીંગ અમો કાન્ટેક્ટથી કરી આપીએ

વધુ વિગત માટે સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક

અપોલો સ્ટીલ-જોઈ

આપી જેમ કટુ ઔષધ પાય છે, અને પરિણામ-માં રોગ નિવૃત્તિ માતાના પક્ષે જેમ થાય છે, તેમ લેખકે અને પ્રસિદ્ધ કર્તાઓ વ્યાપારના -પ્રજ્ઞાના-કટ્યાણુ માટે ખોટી લાલચ ખતાવ્યા વીના જે કટુ ઔષધ આપે છે તેનું પણ પરિણામ અમુક મુદતે પણ લેખકના પક્ષેજ દૌર્લભ્ય

હાસ આવે છે; અને આવશે એવી આશાએ માં આ મારા લેખની સમાપ્તિ કરું છું.

નોટ-આ લેખ માહિલા વિચારો લેખકનાજ છે

એડીટર.

INDIAS' INTERNAL TRADE.

“ હિંદના માહિલા ભાગના વેપારની સ્થિતિમાં ફેરફાર ”

કરાંચી ખાતે મળેલી એટલી ઉદ્યોગીક કોનફરંસ વેળા ખેરામખોર ફીરનાથ કૌલેજના પ્રો. રાધાકુમલ મુકરજીએ “ હિંદના માહિલા ભાગના વેપારની સ્થિતિમાં ફેરફાર ” એ વીષય ઉપર એક નીળાં ધ રત્ન કપો હોતો જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે હિંદનાં વેપારનાં બંધારણની રૂઢીઓમાં વખત જતાં ધીમે ધીમે ફેરફાર થતો જાય છે. જે દલાલ પોતાને વેપાર પોતાની નાની થાપણથી ચલાવે છે તેજ નહીં, પણ વળી તેની ખરીદવાની અને વેચવાની રૂઢી હવે ભુતકાળની બીના થઈ પડી છે દલાલ હવે પોતાનો વેપાર પોતાની માલિકીના ધોરણે ચલાવે છે. વળી તે છુટક હીસાએ માલ ખરીદી વેચે છે અને તે એવા માલનો વેપાર ચલાવે છે કે જે ચોકસ જગ્યામાં ખરીદી અને વેચાઈ શકે છે હિંદમાં આર્થિક પેદાશના વેચાણનું ખાસ તત્વ પશ્ચીમના મુલકમાં જેટલી હદ સુધી લઈ જવામાં આવે છે તેટલું લઈ જવામાં આવતું નથી. દેશના સઘળા ભાગમાં તેલ, ધી, ખાંડ અથવા અનાજની ખાસ દુકાન જોવામાં આવતી નથી. વારંવાર ખોરાકીની જણસો, મીઠું, ખાંડ વગેરે જે હિંદીઓના ખપ માટે જોઈએ છે તે મધ્યની ઓજ વેચવામાં આવે છે. ફક્ત શેડુરોમાંજ પરદેશથી આયાત કીધેલાં કાપડ, રમકડાં, વિગેરેની ખાસ દુકાનો જોવામાં આવે છે, ન્યારે ગામડાંમાં તેવું કાંઈ હોતું નથી, જેમ જેમ વેપાર વધતો જાય છે તેમ હિંદના માહિલા ભાગના હાલના વેપારના આ સઘળા નોંધણા જેવા બનાવે

હુર થતા જાય છે. છુટક માલના વેપારની જગા જથ્થાબંધ માલવાણા લેશે. ખાનગી માલિકીનો વેપાર ભાગીદારોથી ચાલતી કંપનીઓનાં ધોરણ ઉપર જશે જેમાં નફો ટોટો થોડા આસામીઓ વચે વહેતી લેવામાં આવશે વળી ખાસ માલની દુકાનાતું ધોરણ પણ સંપૂર્ણ રીતે ચાલુ કરવામાં આવશે. આવજનાં સાધનોની જેમ ખીલવણી થશે તેમ વેપાર સ્થાનિક બનશે. આપણે વેપારની સ્થિતિના ફેરફાર અનુભવી ચુક્યા છીએ અને વધુ ખીલેલો અને અને વધુ સારા પાયા ઉપર ચાલતો વેપાર પોતાની મેળે નજરે પડવા લાગ્યો છે. આ ફેરફાર કાંઈ ઘણા સહેલ નથી. તે લાંબો વખત લેશે અને તે સાથે કેટલીક હાડમારી પણ ભોગવવી પડશે પણ તે થોડાવખત ભોગવવી પડશે. ખેતીવાડીવાળા દેશમાં ખેતીવાડીના ઉદ્યોગની ખાસ શાખા ત્યાંના વતનીઓની ખાસ હાજરતા પ્રમાણમાં સંકોચીત બનવી જોઈએ દરેક સ્થળે પોતાના ખેડુતોએ નીપજવેલી પેદાશવાળી ખોરાકીનો જોઈતો જથ્થો મળવો જોઈએ. ત્યાં ગામ થતું નથી ત્યાં તે ઉપયોગી નહીં થતાં તેનો ખોટો લાભ લેવામાં આવે છે.

ક્રમશઃ આપણા દેશમાં આપણા માહિલા વેપાર જે પરદેશી વેપારીઓની રહુ-ખરી હેઠળ ચાલે છે તેનો પરદેશના મુલકોના લાભ માટે ગેર લાભ લેવામાં આવે છે. એખા અને ઘડંગી નીકાશ ધીમે ધીમે વધતી જાય છે ન્યારે તેની પેદાશ તેજ પ્રમાણમાં કાંઈ

વધી નથી. ખીજા હાથ ઉપર અંબાડા અને રૂ, તેલના ખીયાં અને રંગોની બનાવટ માટે જોઈતા કાચા માલ માટે વધતી જતી માગણીને લીધે ચોખા અને ઘઉંની ખેતીવાળા વીસ્તારો ઓછા થતા જાય છે. ૧૯૧૧ ના સાલની આખેરી સુધીનાં અગયાર વરસમાં ચોખા અને ઘઉંની નીકાશનો વધારો ચાલુ અને મકકમ-પણે થયો છે અને દુકાળનાં વરસોમાં સહેજ ઉરફેર થયો છે. ખીજા હાથ ઉપર ખોરાકી નહીં ઉપજાવનારી જાણસોની ખેતીના વીસ્તારમાં ધીમે ધીમે વધારો થતો જાય છે. ૧૯૦૬ ની સાલની આખેરીના દસ વરસ દરમ્યાન અનાજની ખેતીનો વીસ્તાર સેંકડે ૭)૧૭ ટકા વધ્યો જ્યારે રૂ. અને અંબાડાની ખેતીનો વીસ્તાર સાથે મળી પચાસ ટકા જેટલો વધ્યો. ઘણી ભય ભરેલી સ્થિતિ તો એ છે કે પરદેશી નીકાશ માટે કાચા પહારથની ખંડોળી ખેતી તેના ભાવ ઘટતા જતા હોય છતાં ચાલુજ છે કાચા પહાર્યના ભાવો અમુક રીતે ઘટાડોજ દેખાડે છે, માત્ર અંબાડાના ભાવમાં સોથી દોઢસો ટકા જેટલો વધારો થયો છે પણ ચા અને ગળીના ભાવમાં ઘટાડો થયો છે અને અણસી અને કાચા સુતરના ભાવ લગભગ તેજ રહ્યા છે. આ પ્રમાણે ઘટ્યા જતા અથવા સ્થિર ભાવો છતાં હિંદી ખેતીકાર ખોરાકીને ખર્ચના અનાજને બદલે પરદેશી નીકાશ માટે વધારે અને વધારે કાચી પેદાશ કલ્પન કરે છે અને વસ્તાના વધારા સાથે ખોરાકીની જાણસો માટેની માગણી ચાલુ વધતીજ જાય છે અને તેના ભાવ પણ ચડતો જાય છે.

હિંદી ખેડુત પરદેશી ખાતર માટે ખોરાકી નહીં એવી જાણસોને પસંદગી આપે છે તેનું કારણ પોતાની ખેતી માટે તેને પરદેશી વેપારી

ઉપર આધાર રાખવાનો છે. અને નેટલા માટે ખેડુતો પોતાની જમીન ઉપર દાસ જેવી સ્થિતિમાં આવી પડે છે.

વળી પરદેશી વેપારીઓ રેલ્વેના વધારાથી પણ પોતાની નેમમાં ફાવે છે. આપણા ઉદ્યોગોને લાગેવાળો છે ત્યાં સુધી રેલવેઓ તેમને માટે ઉત્તેજન આપનારી નથી. તુર વારંવાર એટલાં ભારે હોય છે કે તેથી કારખાનાંના ઉદ્યોગો તેમજ ગામડાંના ઉદ્યોગોની ખીલવણીમાં અટકાવ થાય છે. અમેરીકા અને યુરોપમાં રેલ્વેનાં તુરોચ્ચ અગત્યનો ભાગ ભજબ્યો છે આપણા દેશમાં રેલવેની પુરવણી તરીકે નહેરનાં બાંધકામો જરૂરનાં ગણાવાં જોઈએ. હાલમાં નદીઓ નાના ખેડુત, માલિકો અને વેપારીઓ માટે ઘણી મસ્તી અને સહેલી રીતે માલ લાવ લઈ જ કરવાનું સાધન થઈ પડે છે. ખેડુતો માટે નહેરનાં બાંધકામો ઘણી સગવડ પુરી પાડે છે.

રેલ્વે હોલત લઈ જવાના કામમાં વપરાય છે, જ્યારે નહેરનાં બાંધકામો આ દેશમાં હોલત લઈ જનાર તેમજ હોલત ઉત્પન્ન કરનાર તરીકે કામ લાગે છે. આપણા વેપારીની ચાવી હાલ પરદેશી વેપારીઓના હાથમાં છે. તેઓ તે માટે નાણાંની જોગવાઈ કરે છે અને તે પોતાના લાભો જોઈને તેઓ તેમ કરે છે. આપણી ખેતીનો લાભ બીજા તરફથી લેવાય તેનો અટકાવ કરવા માટે ખેડુતોને નાણાં ધીરવાની હાલની રૂઢીમાં ફેરફાર કરવા જોઈએ. જો ખેડુતોને પરદેશી વેપારીઓ ઉપર આધાર રાખવો નહીં પડે તો જો ખેતી વધુ લાભકારક નહીં તે તેઓ કદી કરશે નહીં. ખેતીવાડીની આંટ કેમ નવેસરથી રચવી અને પાકનું વેચાણ ગામડાની આર્થિક હાજતોને કેમ પુરી વળે એ બે સવાલ આર્થિક જીવનમાં ઘણી અગત્યતા ધરાવે છે.

ગામડાંની તંદુરસ્તી.

ઇન્ટર નેશનલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ એગ્રી-
કલ્ચર તરફ આ વિષય ઉપર એક લેખ લખતાં
સાન ઓન્ટેરીયોના ડૉ. આસ. એ. આર.
કેમ્પબેલ આમાચીડીયાને ઉછેરવાથી મજ્જરોનો
નશ થાય છે તે બાબત ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે.

શરૂઆતમાં મેલેરીયા બતના તાવ બાબત
અખતરાઓ કરતાં તે તાવનાં જ તુઓ ને મજ્જરો
જીવતાં માણસોના શરીરમાં કેવીરીતે દાખલ કરે
છે તે બાબત લખે છે. આને શાસ્ત્રીય શોધોથી
એ તો નીર્વિવાદ સાબીત થઈ ચુક્યું છે કે મજ્જરો
મેલેરીયાના જ તુઓનો ફેલાવો કરે છે અને એ
રીતે તેઓ મનુષ્ય બતના કટ્ટા દુરમન તરીકે કામ
કરે છે; અને તેથી મજ્જરો નાબુત કરવા તજાવો
ક્રિયાઓ વિગેરે ને જગ્યાઓમાં પાણી ભર્યા
રહેતાં હોય તે જગ્યાઓ ખંધ કરવા મ્યુનીસી-
પાલિટીઓ તરફથી સતત પ્રયાસો થઈ રહ્યા છે.
મજ્જરો પોતાનાં ઇડાં લેજવાળી જમીનમાં અને
પાણીઉપર મુકે છે અને તેવીજ જગ્યાઓમાં
તે ઉછરે છે.

આ લેખક પોતાના લેખમાં જણાવે છે કે
મજ્જરોનો કટ્ટા દુરમન આમાચીડીયાં છે, અને
તેથી તેને ઉછેરવા ખાતર તેણે એક લાંકડાંનું
ઘર પણ બનાવ્યું છે આથી આમાચીડીયાંને
પોતાના ગોરાક માટે લાંબે જવું પડતું નથી
આ આમાચીડીયાં રાતનાં કરે છે દીવસના ભાગમાં
અધારી જગ્યાઓમાં ભરાઈ રહે છે તે
પોતાનું શરીર ઘણુંજ સંકોચી શકે છે. તે
ઉપરાંત તેના શરીર ઉપર એવી બતના વાળ
હોય છે કે તેને મજ્જરો કરી શકતાં નથી વળી
તેની ગંધ પણ મજ્જરોને ગમતી નથી. આ
આમાચીડીયાંને કોઈ રોગ લાગુ પડતો નથી તે
ઘણાં વરસો સુધી જીવે છે, કારણ જે લોકો તેની
હુગાર, ખાતર માટે એકઠી કરે છે તે લોકો કહે છે
કે મરીગયેલ આમાચીડીયાં ભાગ્યેજ જીવામાં
આવે છે. આમાચીડીયાંના દાંતની રચના ઉપરથી

તથા તે ને ગોરાક ખાય છે તે પરથી જણાય છે કે
તે માંસાહારી પ્રાણી છે અને મજ્જર લોહી
ચુસતાં હોવાથી તે તેનો સારો ગોરાક થાય છે.
વળી લેખકે તેની હુગાર એકઠી કરી “ હાઇડ્રોજન
ન પેરોક્સાઇડ ” માં નાખી એટલે કેટલોક ભાગ
તેમાં ગળી ગયો પછી એ મીથેનને ગળી કાઢતાં
પાછળ ને રહ્યું તે મજ્જરનાં હાડપીજરના ભા-
ગોજ માલુમ પડ્યા હતા તે ઉપરથી પણ સાબીત
થાય છે કે તે મજ્જરોને ખાય છે. વળી આ
અજમાયશથી તેને એવી માહેતી મળી કે દરેક
આમાચીડીયું દરરોજ લગભગ ૨૬ વખત હુગાર
મુકે છે. નવેંબર મહિનામાં કે જ્યારે જીવડાઓ
થોડાં હોય છે ત્યારે લીધેલ ૨૬ હુગારનું વજન
૨૧ ગ્રેમ્સ થયું હતું.

આ હુગાર ખાતર માટે કામ લાગે છે
તેથી આમાચીડીયાંને ઉછેરવાથી તે રીતે કેટલો
ફાયદો થાય તે તપાસતાં લેખક જણાવે છે કે
તે આઠમાસ બરાબર કામ કરી શકતાં હોય
એમ ગણીએ તો એક આમાચીડીયાં દીઠ ઉપર
જણાવ્યા મુજબ એક દીવસમાં ૨ ૬ ગ્રેમ્સ
હુગાર થાય તે એક મહિને ૭૮ ગ્રેમ્સ થાય;
અને આઠ માહનામાં ૬૨૪ ગ્રેમ્સ હુગાર એક
આમાચીડીયાંની એકઠી થાય આ હુગાર એક
ટનના ૩૦ હોલરના ભાવે વેંચાય છે.

ડૉ. કેમ્પબેલે આમાચીડીયાંને ઉછેરવા તથા
તેની હુગાર એકઠી કરવા એક લાંકડાંનું ઘર
બનાવ્યું. આ ઘર જમીનથી ૧૦ ફીટ ઉંચું છે,
અને તે ઘર ૨૦ ફીટ તેના ઉપર છે. આ ઘર
લોંચતળીએ ૧૨ ફીટ છે અને મથાળે ૬ ફીટ
પહોળાઈનું છે. તેનો મીનારા જેવો આકાર
થાય છે. આવા આકારનું અને આટલું ઉંચું
ઘર કરવાનો હેતુ એવો છે કે તે પવન સામે
ઉભું રહી શકે અને આમાચીડીયાંના દુરમનો
તેને પહોંચી ન શકે. આ ઘરને લોંચતળીએ
હુગાર સહેલાઈથી એકઠી કરી શકાય તેવી

જાતનું એક નીકળી શકે તેવું પાટીયું રાખેલું હોય છે. જો આલું ઘર મનુષ્યની વસ્તીથી દુર કોઈ શાંત જગ્યામાં રાખ્યું હોય તો ત્યાં ઉપરની સગવડોને લઈ આમાચીડીયાં ઘણાં એકઠાં થશે.

આ ડોક્ટરે જાંધાવેલું ઘર સાન આન્ટા-રીઓથી દશ માર્કલ દક્ષિણે આવેલાં એક તળાવ ઉપર બાંધવામાં આવ્યું હતું. આ ઘરમાં એક તરફ ગાંકેરાંઓ રાખેલાં હોય છે તે વાટે આમાચીડીયાં અંદર આવે છે અને જાય છે. આ તળાવની જગ્યા ખાસ પસંદ કરવામાં આવી હતી કારણ તેમાં આન્ટારીયોનાં ગટરો ખાલી થાય છે અને તેથી ત્યાં મચ્છરો ઘણા પેદા થાય છે. આ તળાવમાંથી નહેરો કાઢેલી છે એટલે તે કાઠે પણ જ્યાં પાણી ભરાઈ રહે છે ત્યાં મચ્છરો થાય છે. આ ઘરમાં પ્રથમ તોણે એક રસાયણિક પદાર્થ છાંટ્યો કે જેની ગંધ આમાચીડીયાની હુગાર જેવીજ હતી અને તે ઉપરાંત થોડી તાજી હુગાર પણ ભોંયતળીયે નખાવી હતી, આ ગંધથી તેમાં આમાચીડીયાંઓ આવ્યાં અને ચાર મહિનામાં તો તેમાં સેકડો ભરાઈ ગયાં હતાં. આ તે ઉડી જતાં તે વખતે એક જગ્યામાં ભરાઈ જવાથી તે જાણી શક્યો. આ ઘર ૧૯૧૧ એપ્રિલમાં ઉઘાડવામાં આવ્યું હતું. ૧૯૧૨ માં તો એટલાં બધાં એકઠાં થયાં હતાં કે બધાંને બહાર નીકળી રહેતાં કટાકો જોતા. આ ઉપરથી એમ સાબીત થાય છે કે આમાચીડીયાંઓ જુદે જુદે ઠેકાણે એકઠાં કરી શકાય તેમ છે. આ પ્રાણીઓ એક જગ્યાએ લાંબો વખત રહે ત્યારપછી તે છોડતાં નથી માત્ર રાત્રે જોરાક શોધવા બહાર નીકળે છે અને સવારે તો પાછાં તેમાં દાખલ થઈ જાય છે. આમાચીડીયાં ઘણું ખૂંડું હુગાર અને ટેકરીઓ નજીક રહે છે કારણ ત્યાં તેમને રહેવાને બધેથી મળી શકે છે. તે સપાટ જમીનમાં રહી શકતાં નથી. આ ઘરાપેણુ તેની ટેવો જાણીનેજ બાંધવા જોઈએ. આ ઘર બાંધ્યા બાદ લેખકે આસપાસનાં

ગામડાંઓમાં તપાસ કરી તો ત્યાંના લોકોએ મચ્છરો છાંટવાની હકીકત બહાર કરી હતી અને તે દોરોની સ્થિતિથી અને એવાજ બીજા પુરાવાથી સાબીત થઈ હતી.

આ પ્રાણીઓ નહાસી જવાની બીકથી તે ઘર નજીક કોઈને જવાદેવામાં આવ્યાં નહોતાં. ડીસેમ્બર ૧૯૧૨ માં આ ઘરનું ભોંયતળીયું હુગાર એકઠી કરવામાટે ઉઘાડતાં તેમાંથી ૪૦૦-૫૦૦ પાઉન્ડજ હુગાર એકઠી થયેલી માલુમ પડી.

આ હકીકત અને અખતરોઓ ઉપરથી લેખક નીચેના સાર કાઢે છે.

(૧) મચ્છર પોતે કરડવાથી માણસને હેરાન કરે છે એટલુંજ નહિ પણ કેટલાક રોગોના જંતુઓને પોતાના ડાખદારા માણસોમાં દાખલકરી મનુષ્ય જાતના દુરમનનું કામ કરે છે.

(૨) મચ્છર એ આમાચીડીયાં માટે સારો જોરાક ગણી શકાય.

(૩) આમાચીડીયાં માટે ઘર બાંધી તેને તેના દુરમનોથી બચાવી એક ઠેકાણે એકઠાં કરી શકાય છે અને તેથી આસપાસની વસ્તીમાં સુધારો થાય છે.

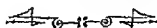
(૪) તેની હુગાર વેપારની એક ચીજ છે તે અને તેમને રાખવાથી ગરીબ લોકો જે મચ્છરોથી વધારે પીડાય છે તેને બચાવે છે.

(૫) આ પ્રાણીઓ આપણને મચ્છરથી બચાવે છે એટલુંજ નહિ પણ તે તેને ખાઈ જીવે છે અને તે બાગાજી જીવડાંમાંથી સાડું ફળદ્રુપ ખાતર પણ આપણને આપે છે.

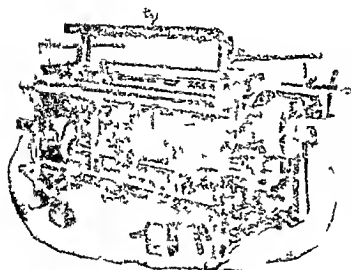
હિંદુસ્તાનમાં મેલેરીયા જાતના તાવની બીમારી ઘણી રહે છે અને તેને અટકાવવા પાછળ ઘણું મોટું ખર્ચ આપણી રયુનીસીપાલ્ટી-ઓ તથા સરકાર કરે છે તેઓનું આ હકીકત તરફ ધ્યાન ખેંચવા અમે રજા લઈએ છીએ.

વીલાન અને મીલ્સની

લુમોની મહાન ફ્લેટ.

દરેક પ્રકારનું કાપડ વણવાના ખાત્રીલાયક સાંચાઓ.

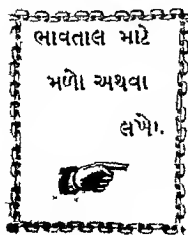

હિંદી ખગ્ના ધોતીયા વણવાના મુખ્ય મથક તરીકે ગણાતા ઈંગ્લેન્ડના ગ્રેટ હાંગ્ડ પરગણામાં ઉપલી અમારી બનાવટની લુમો દર ટકા જટલા મોટા પ્રમાણમાં ચાલુ છે—એજ ખીના આ લુમોની ઉત્તમ પ્રકારની બનાવટનો પુરતો પુરાવો છે.

હિંદુસ્થાનની મીલો માટે ડોબી માથની મજબુત પેટર્નની ડ્રોપ-ગોક્સ

લીકો લુમો, અમો ખાસ બનાવીએ છીએ.

એ ઉપગત અમાગ કાગખાનામાં દરેક કીસમતું કાપડ બનાવવાના સાંચાઓ તથા જ. એન્ડ આર. ગોરોક્ષની પેટર્ન લુમો, ડોબીઓ, અને તેના પગથુટણ લાગો પણ બનાવવામાં આવે છે, જે અમે અમારે ત્યાંથી મળી શકશે.

હિંદુસ્થાન માટેના સોલ એજન્ટસ:—

જવેરી એન્ડ કંપની,

દરેક જાતના સાંચાઓના વેપારી,
૪૯, એપોલો સ્ટ્રીટ-કોટ, મુંબઈ.

ધી સ્ટાન્ડર્ડ બેંક, લીમીટેડ.

(તા. ૨૭ મી જુલાઈ ૧૯૧૨ ને દીને રજીસ્ટર થયેલી.)

ભરાયલી થાપણ	રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦.
વસુલ લીધેલી થાપણ	રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦.
ભાગીદારોની રીઝર્વ જવાબદારી	રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦.	

હેડ ઓફીસ:

દાદી હાઉસ, ચર્ચગેટ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

ડિરેક્ટરોની બોર્ડ:

શેઠ હાજી યુસૌફ હાજી ઇસ્માયલ સુભાણી, ને. પી.—પ્રમુખ.

શેઠ માધવજી દામોદર ઠાકરસી, ને. પી.

શેઠ કલ્યાણજી દામોદર.

શેઠ વલ્લભદાસ જમનાદાસ ટવીદાસ.

શેઠ વીઠલદાસ દામોદર ગોવિંદજી

નેગસ મેકડોનલ્ડ એસ્કવાયર, ને. પી.

શેઠ છબીલદાસ લખમીદાસ લીમજી, ને. પી.

શેઠ ગોપાલજી વાલજી મુંદરજી.

શેઠ કરસનદાસ હરગોવીંદ ચાતુ.

શેઠ હરીદાસ જીવરાજ—મેનેજીંગ ડિરેક્ટર.

ચાલુ ખાતાંઓમાં ૨૫૫ વ્યાજ આપવામાં આવે છે.

સેવીંગ બેંકમાં ૪૮૫ વ્યાજ આપવામાં આવે છે.

બાંધી મુદતની ડીપોઝીટો વરસ ૧ તથા ટુંકી મુદત માટેના ભાવો બેંકમાં પુછવાથી જાણશે.

કાપડના વેપારીઓની ખાસ મગત માટે આ બેંકે પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટમાં ધી ન્યુ પીસગ્રાઉન્ડ બજાર કુંપની લીમીટેડના રમૉલ કોઝ કોર્ટવાળાં મકાનમાં પોતાના ગોડાઉનો જોડ્યાં છે, જેમાં દાગીનાઓ ભાડે રાખવામાં આવે છે. ભારું દર ગડવાડીએ દર દાગીને અઢી આના વીમા સુધ્ધાં રાખવામાં આવ્યું છે. ગોડાઉનમાં રાખવામાં આવેલા માલ ઉપર જો કોઈને પૈસા જોઈતા હોય તેને વાજબી દરથી પછંમા પછી ધીરવામાં આવશે માલની ડીલીવરી ગોડાઉન ઉપરથીજ આપવામાં આવે છે. ડીલીવરી ઓરડર માટે અથવા પછંસા ભરવા માટે ડેપોમાં ધકો ખાવાની જરૂર રહેતી નથી. ગોડાઉનમાં માલ ભાડે રાખવા સંબંધી નીચેના ગોડાઉન ઉપરથી મળી શકશે.

દરેક ભંતનું બેંકીંગને લગતું કામ કરવામાં આવે છે.

હરીદાસ જીવરાજ

ધી ઇન્ડિયન મર્ચન્ટસ એન્ડ એન્ડ બુરોની કમિટીનું કામકાજ.

ધી ઇન્ડિયન મર્ચન્ટસ એન્ડ બુરોની કમિટીની મુખ્યત્વી રહેલી એક સલાહનિવારને તા. ૨૫ મી મે ૧૯૧૪ ને રાજ સાંજના ૨-૨૦ કલાકે (મું. ટા.) મળી હતી, જે વખતે નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થો હાજર હતા.

(૧) શેઠ પરશોતમદાસ ઠાકોરદાસ

(પ્રમુખ)

(૨) એન. સર કાજલભાઈ કરીમભાઈ

(૩) સર શાપુરજી બી. ભટ્ટા

(૪) સર વીઠલદાસ દામોદર ઠાકરસી

(૫) શેઠ દીનશાહ એદલજી વાઘ્લા

(૬) શેઠ નરોત્તમ મોરારજી ગોકળદાસ

(૭) શેઠ મોતીલાલ વલ્લભજી

(૮) શેઠ જ્યનારાયણ દાની

૧. ગઈ વખતની કમિટીની મીટીંગની મીનીટ જે સભાસદોમાં ફેરવવામાં આવી હતી તે પસાર કરવામાં આવી હતી.

૨. તંબાકુને લગતા કાયદા ઉપર સળકમિટીના ખરડા ઉપર વિચાર કરવામાં આવતાં તેમાં થોડા સુધારા વધારા સાથે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો તથા છેલ્લો સુધારેલો ખરડો પ્રમુખ તથા શેઠ દીનશાહ એદલજી વાઘ્લાને બતાવી સરકાર ઉપર મોકલી આપવાનો ઠરાવ થયો હતો.

૩. કોન્ટ્રાક્ટીવ પેસ્ટસ એન્ડ ઇન્સેક્ટસ આક્ટ (નાશકારક જંતુઓને લગતું) આક્ટ) ને લગતા નિયમો આ એમ્બર ઉપર વિચાર માટે મોકલવામાં આવ્યા હતા તે ઉપર એમ લખવાનો ઠરાવ થયો હતો કે તે નિયમોને ગદાળે 'બ્રિટીશ હિંદુસ્થાનમાં આયાત થતી વખતે' એ પ્રમાણે શબ્દો છે તેની મતલબ પરદેશથીજ આયાત થતા માલને નિયમો લાગુ પાડવાની છે કે પરદેશથી અને દેશી રાજ્યોમાંથી પણ આયાત

થતા માલને લાગુ પાડવાની છે. જે ફક્ત પરદેશથીજ આયાત થતા માલને આ નિયમો લાગુ પાડવાના હોય તો કમિટીને તે પસંદ છે પણ જો તે પરદેશથી તેમજ દેશી રાજ્યોમાંથી આયાત થતા માલને લાગુ પાડવાના હોય તો કમિટીને વાંધો છે, કારણ કે નિયમ નં. ૩ પ્રમાણે કપાસિયા કે જે ઘણા મોટા પ્રમાણમાં દેશી રાજ્યોમાંથી આવે છે તેને પણ એ નિયમ લાગુ પાડવાથી વેપારીઓને ઘણી અગવડ અને તુકડાની ખમતી પડશે.

૪ નીચે જણાવેલી કુંપનીઓ અને ગૃહસ્થો તરફથી એમ્બરના સલાસદ થવા માટે અરજીઓ આવી હતી જે હુંમેશા પ્રમાણે બેલટ માટે સલાસદોમાં ફેરવવાનો ઠરાવ થયો હતો. તે માટે બેલટના દિવસો તા. ૨ જુન ૧૯૧૪ થી તા. ૮ મી જુન ૧૯૧૪ ના ફેરવવામાં આવ્યા હતા તથા સ્કુટિનિયર તરીકે શેઠ મોતીલાલ વલ્લભજીને નિમવામાં આવ્યા હતા.

શેઠ પેરતનજી ડી. પટેલ.

મેસર્સ શામજી કુંવરજીનો કું.

બોમ્બે કન્ટ્રી ટાબેકો

મર્ચન્ટસ એન્ડ કોમ્પર્સિટી

મેસર્સ ચાંદાભાઈ એન્ડ જમુભાઈ.

ગાદ વખત થઈ જવાથી બીજી કેટલીએક બાબત મુદતની રાખી સલાહ બરખાસ્ત થઈ હતી.

RULES RE INSECTPESTS.

તુકસાન કરતા જંતુઓને લગતો કાયદો.

મુંબઈની દેશી વેપારી એમ્બર નામદાર સરકાર ભેગી એક અરજી કીધી છે તેમાં જણાવ્યું છે કે, નામદાર વાઇસરોયે જે નાશકારક જંતુઓ બોમ્બે કાયદો અમલમાં લાવવા માટે દરખાસ્ત

મુકી છે, તે બ્રીટીશ હીંદ ખાતે પરદેશથી જે વસ્તુઓ આવે છે તેને માટે છે કે દેશી રાજ્યોને માટે પણ છે, એ બરાબર સ્પષ્ટરીતે દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. જો તે ફક્ત પરદેશથી આવતી વસ્તુઓને માટે હોય તો ચેંગ્ગરની કમીટી તે કાયદાની તરફેણમાં છે, પણ જો તે કાયદો પરદેશમાંથી આવતી વસ્તુઓ તેમજ દેશી રાજ્યોની વસ્તુઓ માટે હોય તો કમીટી સરકારનું ધ્યાન ખેંચે છે કે તે કાયદો અમલમાં આવવાથી ઘણી અગવડ પડશે દાખલા તરીકે મુંબઈમાં કપાસીઆ, કાઠીયાવાડ, વડોદરા અને નીઝામના મુલકમાંથી ઘણા મોટા જ્યામાં આવે છે. જો સરકારના કાયદાનો અર્થ આ બધાં રાજ્યોમાંથી આવતા કપાસીઆને કારણે બાઈ સલફાઇડની ઘુણી આવવી જોઈએ, એવો થતો હોય તો કમીટી જણાવે છે કે તે વેપારને ઘણી મુશીબત વેઠવી પડશે અને તેમાં ખોટ પણ જવાનો સંભવ છે. જેથી છેવટે આ રીત અશક્ય જણાશે કમીટી જણાવે છે કે તે તોયાર કરેલો કાયદો દેશી રાજ્યોમાંથી આવતી વસ્તુઓને લાગુ પડે છે કે નહીં તે સ્પષ્ટ જણાવવું જોઈએ

રહે નહીં, એનરેબલ મીં રામરાયનીંગરના ઠરાવ ઉપર વડી ધારાસભામાં આલેલી ચર્ચા દરમ્યાન જણાવવામાં આવ્યું હતું તે પ્રમાણે કોઈપણ વ્યક્તિની આર્થિક સ્થિતિને લગતી તપાસ રાજ્યના અમલદારો અને તે વ્યક્તિ વચ્ચે ખાનગીરીતે થવી જોઈએ.

મારી કમીટી મીં રામરાયનીંગરની દરખાસ્તની તરફેણમાં નથી અને ધારે છે કે હાલ અમલદારો જેવી રીતે પોતાની ખુદી વાપરીને આર્થિક સ્થિતિ સંબંધી જોઈતી માહિતી મેળવે છે તેવી રીત જો આલુ રહે તો કોઈપણ પક્ષને માફ લાગે નહીં અને વધારે ખાતરીભરેલી વાતમાં મળી શકે,

આવી હકીકત છતાં જો સરકાર થોડાં વરસ માટે સલાહકારક બોર્ડ નિમવાની ઇચ્છા રાખતી હોય તો મારી કમીટી જણાવવાની રજા લે છે કે તે બોર્ડ ફક્ત આયપતવેરા માટે આપેલા ચુકાદા સામેની અપીલો સાંભળવા કમીશનર સાથે કામ કરવા નીમતી. યુરોપના ઘણા દેશોમાં આવી બતની રૂઢી ચાલે છે તે બાબત કમીટી ધ્યાન ખેંચે છે. પ્રશીયાના આયપતવેરા માટેના કાનુનનો તરજુમો નામદાર શેડિનશાહના વીદેશી કારેગ્યાર ખાતાના સેક્રેટરી રાઈટ એનરેબલ સર એડવર્ડ જેને નીચે મુજબ મળ્યો છે. દરેક સરકારી છુલા માટે ઇલાકાના કમીશનરના હાથ નીચે અપીલ સાંભળનારી એક કમીટી નિમવામાં આવે છે. આ કમીશનરને મહેસુલ ખાતાના પ્રધાન તરફથી નિમવામાં આવે છે અને કમીટીના સભાસદોને થોડે ભાગે સરકાર તરફથી નિમવામાં આવે છે અને થોડાકને છુલાના રહેવાસીઓની પ્રાંતીક કમીટી તરફથી છ વરસ માટે સુટી કાઢવામાં આવે છે. આ અપીલ કમીટી બધી ફરીયાદોનો નીકાલ લાવે છે અને વેરો આંકનારી કમીટીના રહીયા તથા કામ સામે અરજી કરી શકે છે.

ઉપરના સરકારી અહેવાલમાં ઉપર જણાવેલી હકીકત દર્શાવવામાં આવી છે અને તેમાં આયપતવેરા સામે અપીલ સાંભળનારી કમીટી

INCOME TAX, ADVISORY BOARD.

આયપતવેરા અને સલાહકારી બોર્ડ.

આયપતવેરાના કલેક્ટરને મદદ કરવા બીન-સરકારી ગુરૂથોની એક સલાહકારી બોર્ડ નિમવા ઇચ્છવાનું છે કે નહીં તે બાબે મુંબઈની દેશી વેપારી ચેંગ્ગરની કમીટીનો અભીપ્રાય નીચે મુજબ છે:—

હીંદમાં આયપતવેરા ઘણાં કારણોથી લોકોમાં અપ્રીય થઈ પડ્યો છે અને હાલ થોડા વખતમાં તે નાબૂદ થાય તેમ લાગતું નથી, જેથી, આ કમીટીનો એવો મત છે કે લોકોની ઝાણી લાગણી દુખાય તેવી રીતે તે વેરો નાખવાની તમયીજ થવી જોઈએ. વેરો નાખવામાં વેરો આપનારની આવક ખાનગી રાખવી એ અગત્યનું તત્વ છે પણ જો ઉપર પ્રમાણે બોર્ડ નિમવામાં આવે તો ખાનગીપણું સચવાઈ

પ્રોક્ટેન મોઝેક દાઈલ્સની જાળબંધ અરીદી ક્યાં થાય છે.

નીચલા પ્રાંતોમાં ચાલતી જાણવવામાં આવે છે:-સેકસની, બાવેરીયા, વર્ટેમબર્ગ, અને ઓસ્ટ્રીયા અને હંગરી.

મારી કમીટી આ ગોઠવણ બાબે લલામણ કરતાં જણાવે છે કે અરજદાર માગે તો સલાહ કરી બોર્ડ વગર કમીશનરે એકલાએજ અપીલ સાંભળવી એવી ગોઠવણ કરવી.

BOMBAY TOBACCO ACT AMENDMENT BILL.

મુબંધનાં તંબાકુનાં કાયદામાં કરવામાં આવનાર સુધારા.

મુબંધના સને ૧૮૫૭ ના તંબાકુના પરવાનાને લગતા કાયદામાં સુધારા કરવાના ખરડાના સંબંધમાં નામદાર સરકારે દેશી વેપારી ચેમ્બર અને બુરોને તા. ૧૫ મી એપ્રિલને દીને એક પત્ર લખી તેમને અભીપ્રાય મંગાવ્યો હતો, જેના જવાબમાં દેશી વેપારીઓની ચેમ્બરના સેક્રેટરીએ નીચેના અભીપ્રાય તા. ૨૮ મી એ ૧૯૧૪ ને દીને નામદાર સરકારના મહદનીશ સેક્રેટરી ઉપર મોકલાવી આપ્યો છે.

મુબંધના તંબાકુના પરવાનાને લગતા સને ૧૮૫૭ ના કાયદાની ૩૭ વરસ જેટલી લાંબી સુદતના અમલ બાદ, અનુભવથી જે ખામીઓ અને સુધારાઓ, વખતના ફેરફાર સાથે, કરવા યોગ્ય લાગે તે સુધારાઓ કરવાની નામદાર સરકારની જે ઇચ્છા છે તેની મારી કમીટી નોંધ લે છે. મુબંધની અંદર દેશી તંબાકુની લેવડદેવડ નીચેનામાં રાખવા માટે ખાસ કરીને આ સુધારાની જરૂર છે એમ ગમારી કમીટી ધારે છે. પરદેશી તંબાકુના સંબંધમાં કંઈ ફેરફાર કરવા માટેની મારી કમીટીને જરૂર જણાતી નથી, તે તંબાકુની મહેસુલના સંબંધમાં નીચેના આંકડા ઉપરથી જણાશે:

સને ૧૯૧૩-૧૪ માં દેશી તંબાકુ ઉપરની જગત રૂ. ૨૬૨૦૦૦ જેટલી થઈ હતી, જ્યારે પરદેશી તંબાકુ ઉપરની જગતની આવક રૂ. ૩૦૦૦૦ જેટલી હતી, દેશી તંબાકુની આયાત

જ્યારે ૯૪૬૫૯૦૪ રતલ જેટલી થઈ હતી, ત્યારે પરદેશી તંબાકુની આયાત માત્ર ૪૧૩૭૩૧ રતલ જેટલી થવા ગઈ હતી.

ખરડા પ્રમાણે નામદાર સરકાર જે અગત્યનો ફેરફાર કરવા માગે છે તે મુબંધમાં તંબાકુના પરચુટણ છુટક વેપારીઓના પરવાના સહતર કહાડી નાખવાના સંબંધમાં છે. મારી કમીટી ધારે છે કે છેલ્લાં ૫૭ વરસ થયાં તંબાકુના સંબંધમાં જે રૂઢી ચાલે છે તે સહતર નીકળી ગયેલી જોવાને તંબાકુના વેપારીઓ તેમજ બહાર પ્રજા ખુશી નથી, તેમ તે રૂઢી સંબંધમાં ફરીઆદ પણ કરવામાં આવી નથી અને બહારની દૃષ્ટિએ જોતાં પરવાનાની રૂઢી નાબુદ કરવાની જેટલી જરૂર છે તેના કરતાં તે બરી રાખવાની વધારે જરૂર છે.

આ સંબંધમાં સને ૧૮૯૪ ના બુન માસમાં નામદાર સરકારે એક ઠરાવ કરી બહાર કર્ચું હતું કે, તંબાકુનું ગેરકાયદેસર વેચાણ અટકાવવા માટે દેશી તંબાકુના વેપારીઓની દુકાને સંભાળાયેલો બપોતો રાખ્યા ચીવાથ, ટાપુમાં બીજી કોઈ રીતે તંબાકુનું ગેરકાયદેસર વેચાણ અટકાવવાનો વ્યવહાર રસ્તો શોધી કાઢવો અશક્ય છે અને મારી કમીટી, હાલના પરવાના ધરાવનારાઓ માટે, સખત બીન જરૂરી બપોતો દુર કરવામાં આવવા જોઈએ, એવો મત ધરાવે છે કે જેથી જગતના અમલદારો અને પરચુરણ વેપારીઓ વચે થતી તકરાર દુર થવા પામશે.

આ બપોતો નીચે મુજબ છે:-પરવાનો ધરાવનાર શખસને એક દીવસ પણ ગેરહાજર રહેવું હોય તો તેણે આખકારી ખાતાના મહદનીશ કલેક્ટરની રત માગવી પડે છે, તે રત માગવાની રૂઢી નાબુદ કરવી, પરવાનો ધરાવનાર માણસે પોતાની દુકાન હોય તેજ મકાનમાં રહેવું જોઈએ એ ઉપરાંત લાંબાં દરોને લઈને એક સખત હાડ-મારી છે જે નાબુદ કરવામાં આવવી જોઈએ. તેમજ પરવાનો ધરાવનાર માણસ મરણ પામે કે તુરત પરવાનો ખલાસ થાય છે એ શરત પણ કાઢી નાખવી કારણ કે તેથી વારસોને સખત નુકસાનમાં આવવું પડે છે. જો આ શરત

ધી બોમ્બે ટાઇમ માટ ૨૧ એક ઓટ ફોટ મુબંધ.

નાણુક કરવામાં ન આવે તો તે એક વધુ વરસ સુધી પરવાનો ચાલુ રહે તેવી ગોઠવણ કરવી.

જો નામદાર સરકાર કમીટીની આ સુચનાઓ માન્ય રાખે નહીં અને પરવાનાઓ રદ કરવા માટે ઠરાવ ઉપર આવે તો મારી કમીટી ધારે છે કે જેઓના પરવાના રદ કરવામાં આવે તેઓને તેથી થતા નુકસાનનો ગદલો આપવામાં આવવો જોઈએ.

ત્યારબાદ સુધારાના ખરડા મુજબ પેહેલાં જે આઠ સ્તલથી વધારે તંબાકુ ઉપર કર લેવામાં આવતો હતો તે એક સ્તલથી વધારે તંબાકુ ઉપર લેવામાં આવશે, એમ જે ઠરાવવાનો વીચાર નામદાર સરકાર તરફથી ચલાવવામાં આવે છે તેથી આગકારી ખાતાના અમલદારો અને પ્રજા વચ્ચે વારંવાર કજીઆ ઉભા થશે, અને તેથી મારી કમીટી એવો મત ધરાવે છે કે જગતને માટે એક સ્તલની ઓછામાં ઓછી છુટ જે રાખવામાં આવી છે તેની હદ વધારવી અને તે ચાર સ્તલ સુધી રાખવી.

મારી કમીટી સાતમી કલમ વાંધા ભરેલી ગણે છે કારણ કે દેશી તંબાકુ નીચલાં કારણસર તરતજ નીકાશ કરી શકતો નથી. નુરનાં જાનરમાં તંગી, પરદેશી જાનરોની વલણ ઉપરથી નીકાશ કરી શકાય અને નીકાશ કરવા ધારેલા તંબાકુને જાનરમાં મુકી શકાય તેવો રંગ આવતાં સુધી તેને વખારોમાં ભરી રાખવો પડે છે. જો આ જાળતમાં કાયદાના શબ્દે શબ્દનો અમલ કરવામાં આવશે તો વેપારીઓને મોટી નુકશાની થશે અને પછીથી તે નીકાશ કરતી વખતે તેઓ નાણાં પાછાં મેળવી શકશે નહીં તે જાળતમાં કંઈ ગોઠવણો કાયદામાં નથી તે ઉપર મારી કમીટી ધ્યાન ખેંચે છે. આ નુકશાની કેટલી મોટી થઈ પડશે, તે દાખલા તરીકે સને ૧૯૧૨-૧૩ ના વરસ ઉપરથી જોઈ શકાયો. મુળંધ ખાતે રેલવે મારફતે ૮૪,૭૧૫ હંદ્રવેટ અથવા ૬૪,૬૫,૯૦૪ સ્તલ તંબાકુ ગાયાત થયો હતો. જ્યારે નીકાશ ૫૮,૪૧,૩૭૩ સ્તલ જેટલી હતી. તેથી મારી કમીટી સુચના કરે છે કે, તંબાકુને શેડરના વપ-

રાશ માટે વખારોમાંથી લેતી વખતે જે જગત લેવામાં આવે છે તેને કાયદાગી બહાલી આપવી જોઈએ.

વખારોને લગતી દશમી કલમના સંબંધમાં મારી કમીટી એવો અભીપ્રાય ધરાવે છે કે હાલમાં તંબાકુના વેપારીઓ માસીક ભાડાથી ગોઠાઉનો પોર્ટ ટ્રસ્ટ પાસેથી ભાડે રાખે છે અને ભાડું વીગેરે નકી કરવાનું સઘળું તેના હાથમાં છે અને ગોઠવણો સંતોષકારક છે અને જગત ખાતાને હસ્તક ગોઠાઉનો ઉપરનો કાબુ આપનારી ૧૦ મી અને ૧૧ મી કલમ શા માટે દાખલ કરવામાં આવે છે તે સમજાતું નથી. વખારોમાં ભરવામાં આવેલા તંબાકુના જથ્થામાં જતી નુકશાનીના સંબંધમાં ૧૨ મી કલમમાં જણાવેલું અને તે કલમ જણાવે છે કે જે આવી નુકશાની વેપારી ગણશે નહીં તો તંબાકુ ઉપરની સઘળી જગત અને સઘળું ભાડું અને બીજા ખર્ચની રકમ પુરેપુરી આપવી પડશે.

મારી કમીટી એમ માને છે કે, જુદાં જુદાં કુદરતી કારણોને લીધે જે ચીજ વજનમાં વધે છે અથવા ઘટે છે તે જાતની ચીજ તંબાકુ પણ છે. તે ઉપરાંત સ્થાનીક ખપત માટે તંબાકુને વખારોમાં સાફ કરવો પડે છે અને તેથી વેપારીને મોટું નુકસાન થાય છે. તેથી સુચવવામાં આવેલા સુધારાથી વેપારીઓને મોટી મુશ્કેલી નડશે. ખરડાની ૧૫ મી કલમમાં તંબાકુને એક જગામાંથી બીજી જગાએ લઈ જવાની પરવાનગી કહાડી નાખી છે. તેજ વખતે ૧૮ મી કલમ કલેક્ટર અથવા કમીશનર અથવા બીજા કોઈ પણ માણસને આ જાળતમાં કોઈપણ ખુદી જગા ઉપર અથવા રસ્તામાં લઈ જવામાં આવતા તંબાકુ પકડવાની સત્તા આપવામાં આવી છે.

મારી કમીટી તેથી જણાવવાની રજા લે છે કે આવી સ્થિતિમાં ફેરફાર કરવાને તે કલમ કહાડી નાંખવી જોઈએ અથવા હાલમાં ચાલતી પરવાનો આપવાની અને ફેરવેલી કરવાની રૂઢી ચાલુ રાખવી જોઈએ. તેમ છતાં જો સરકાર પરવાનો તથા માલ નીકાશ કરવાની ચાલુ રૂઢી રદ

મેટેલીક શીલીંગની સારી ડીઝાઇન ગમશે કે ?

મુંબઈના પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ મેળવનારા ઝવેરીઓ.

અમોને અમારા સોનાના દાગીનાના સુંદર અને વીલાયતી જવા સપ્તાહદાર કામ માટે છેલ્લાં પ્રદર્શનમ સોનાનો ચાંદ આપવામાં આવ્યો છે.

મોહનલાલ

એન્ડ

કાનજી

ઝવેરીઓ

દરેક જાતના સોના, ચાંદી, અને ઝવેરાતના Up-to date દાગીના ગંભીર
જથ્થામાં તૈયાર મળશે.

લીફ્ટન નં ૧૭૬૫

૧૯૭, ૨૦૧, શેકમેન સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

THE UNIVERSAL ADVERTISING COMPANY.

POST BOX NO. 338, BOMBAY.

જે સ્થાનિક અને દેશાવરના અનેક જાતના વેપારીઓ અને વધાદારીઓની સગવડને માટે ખાસ ઓળખામાં આવેલું ખાતું.

દેશ પ્રદેશના વર્તમાન પત્રોમાં ગ્રાહકોની જાહેર ખબરો તદ્દન ઓછા દરે મેળવી દાખલ કરાવવા ઉપરાંત જાહેર ખબરો બરાબર ગોઠવી તેમજ તેનાં પ્રુફો સુધારી દરેક કામ ચોકસી રીતે કરવામાં આવે છે.

હેન્ડબોલો છપાવવા વર્તમાન પત્રો સાથે, તેમજ મુખ્ય મુખ્ય શહેરોમાં, વહેંચાવવાનું વીગેરે વીગેરે દરેક જાતનું કામ ખાસ અનુભવીઓની દેખરેખ નીચે થાય છે.

યુનીવર્સલ એડવર્ટાઇઝીંગ કંપ્.

પોસ્ટ બોક્સ નંબર ૩૩૮

મુંબઈ.

(ખાસ ઉંચ વર્ણના હીંદુ ગ્રહસ્થો માટે.)

મનને પસંદ પડતી જમવાની

ઉમદા સગવડ.

શ્રી અંબીકા ભોજનશાળા.

૨૭૪ કાલ્યાદેવી રોડ—વીકલવાડી સામે.

મુ'બાઈ.

આ ભોજનશાળા, માલીકોની જાતી દેખરેખ નીચે
છેલ્લામાં છેલ્લી પદ્ધતિ મુજબ ચલાવવામાં આવે છે.
ધર્મરક્ષણ, સ્વચ્છતા, પ્રમાણિકતા, ઉંચો ખોરાક અને
ખંતીલા નોકરો એ આ ભોજનશાળાનાં મુખ્ય લક્ષણ છે.

સગવડતાના પ્રમાણમાં ભાવ ઘણાજ મધ્યમ રાખવામાં
આવ્યા છે.

વધુ ખુલાસા માટે મેનેજરને મળો થા લખો.

કરવા માંગતી હોય તો કમીટી આ કલમ પડતી મુકવા સુચના કરે છે.

૨૦ મી કલમ જે કલેક્ટરને મેલ્ટ્રેટની સત્તા આપે છે તે મામે કમીટી સખત વાંધો બતાવે છે. તંબાકુના કાયદા પ્રમાણેના સઘળા આરોગ્યની તપાસ યોગ્ય ગંધારણવાળા હાલના જેવી ન્યાય ખાતાની ટ્રીબ્યુનલ પાસે ચલાવવી આ સુચનાથી ૨૧ મી અને ૨૨ મી કલમ પણ પડતી મુકવાને જરૂર પડશે. છેવટે ૨૭ મી કલમની (એ) અને (બી) પેટા કલમોના સંબંધમાં કાયદાઓ બહારમાં છપાવીને જો તે મામે કાંઈ વાંધો કોઈને હોય તો કમીશનર પાસે મુકવાને બે માસની મુદત આપવી. છેવટમાં કમીટી જણાવે છે કે જ્યારે સરકાર પોતાની કાયદેસરની આવકનું રક્ષણ કરવા તૈયાર થઈ છે, ત્યારે સરકારે એટલું ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે ખરડામાં સુધારો કરવાથી તંબાકુના વેપાર ઉપર મોટું દુગાણું પડશે. હાલના કાયદાનું વળણ દરેક કેઠણે વેપાર ઉપરથી અટકાવ ઠંડી નાંખવાનું હોય છે તે બાના ધ્યાનમાં લઈને કમીટી આતુરતાથી રાહ જુવે છે કે, ઉપર જણાવેલાં સઘળાં પગલાંઓમાં એવો રીતે સુધારો કરવામાં આવશે કે જેથી જે અટકાવો વેપાર ઉપર નાખવામાં આવનાર છે તે દુર થશે, જે દુર કરવાના હેતુથી તો આ ખરડો ધારાસભામાં રજુ થનાર છે.

CONDENSED MILK SKIMMED CONDENSED MILK.

ઘટ કરેલું દુધ અને મલાઈ ઉતારી લીધેલું દુધ.

ઘટ કરેલું દુધ અને મલાઈ ઉતારી લીધેલું દુધ કેવી રીતે ઓળખી શકાય તે બાબે દેશી વેપારી એગરની કમીટીનો અભીપ્રાય નીચે મુજબ છે. ઘટ કરેલા દુધના ડગામાં ઓછામાં ઓછું અમુક ટકા સત્ત્વ હોવું જોઈએ

એવી ૩૦ કોટની દરખાસ્ત બીજી દરખાસ્તો કરતાં વધારે વાજબી ગણવી, એવા ઓનરેબલ સર પારડી લુકીસના મતને કમીટી મળતી છે. તેઓ જણાવે છે કે ઘટ કરેલા દુધમાં સત્ત્વ કેટલું છે તે બજાર માટે નીચે પ્રમાણે જુદી જુદી છાપો મારવામાં આવે છે:-

નેમ્લસ.	એંગ્લો-સ્વીસ.	અમેરીકન.
ટકા.	ટકા.	ટકા.
૧૧.૩૬	૯.૫૫	૯.૫૮

એમ જણાવું છે કે ઘટ કરેલા દુધની છાપોમાં સરાસરી ૧૦.૯૮ ટકા હોય છે અને તે ૭.૫૪ થી ૧૮.૭૮ વચ્ચે રહે છે. મલાઈ ઉતારી લીધા પછી ઘટ કરેલું દુધ નહીં પણ સોજું દુધ ઘટ કરેલામાં ઓનરેબલ સર પારડી લુકીસની જે ઓછામાં ઓછા સત્ત્વ માટે ૧૨ ટકા હોવાની અને દરેક ડગા ઉપર તેવી જાતની છાપ મારવામાં આવે એવી મતલબની દરખાસ્ત છે તેને આ કમીટી વાજબી ગણે છે. સત્ત્વ ઉતારી લીધા પછી જે દુધને ઘટ કરવામાં આવે તેમાં કેટલા સત્ત્વનો સમાવેશ થાય છે તેના ચોક્કસ ટકા જણાવવામાં આવે તો ખરીદનારાઓને જાત બજાર માટે વધારે ઉપયોગી થઈ પડે.

જુદી જુદી જાતની નીશાનીઓવાળું ઘટ કરેલું દુધ બહાર ખાતેથી દીવસે દીવસે વધુ પ્રમાણમાં આયાત થાય છે અને લોકોમાં તેની વપરાશ પણ વધતી જાય છે તે સવાલને સરકારને ધ્યાનમાં લેતાં વખત લાગશે નહીં એમ ધારી કમીટી આશા રાખે છે કે ઓનરેબલ સર પારડી લુકીસની દરખાસ્ત પસાર કરવામાં આવશે કે જેથી લોકોને ઘટ કરેલું દુધ અને મલાઈ ઉતાર્યા પછી ઘટ કરેલું દુધ કે જેના ઉપર ગરબાં તંદુરસ્તીનો આધાર છે, તે પારખી શકવાને સુગમ પડશે.

ઔદ્યોગિક અને વેપારી નોંધ

SCARCITY OF LABOUR IN BOMBAY MILLS.

મુંબઈની મીલોમાં મજૂરોની તાણ.

મીં વાચના વીચારો.

મુંબઈના મીલ માલેકો મજૂરોની તાણ માટે જુઓ મારે છે, અને જણાવે છે કે કામના પ્રમાણમાં પુરતાં માણસો મળી શકતાં નથી, પણ મીં વાચનાએ 'જોરો કુનીકલ'માં એક પત્ર લખી જતાવી આપ્યું છે કે કામમાં જે અડચણ આવે છે, તે મજૂરોની સંખ્યાને લીધે નથી, પણ નીચમ અને સીસ્ટમ નહીં હોવાથી વખત અને કામની ગરજાદી થાય છે. મીં વાચનાએ આંકડાઓ અને હીસાબથી જતાવી આપ્યું છે કે મુંબઈની મીલોમાં કામના પ્રમાણમાં માણસો ઓછાં નથી, નાનાં છોકરાં તથા છોકરીઓની સંખ્યા વધી છે ત્યારે કામની જે તુટ પડે છે તેનાં કારણો ખીલા છે. પહેલું તો કેટલા ટકા કામદારો ગેરહાજર રહે છે તે જોવાનું છે. છોકરા અને છોકરીઓમાંથી દરરોજ લગભગ ૨૫ ટકા તો ગેરહાજર હોય છે અને તેમાં પણ રોગચાળો, લગ્નસરા, તહેવારો, ખેતીના વખત વગેરે પ્રસંગે એ સંખ્યામાં વધારો થાય છે, વળી મોટા કામદારો પણ કામના વખતમાં સંચાલક પર ધ્યાન આપવાને બદલે મીલના કંપાઉડમાં રજા છે. તે ખીના પણ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે, દરરોજ એક કે એ કામદારો તો આમ રજા વખત ગુમાવે છે. એક માણસ ૧૦ મીનીટ સંચાલક પરથી દુર જઈ વખત ગુમાવે, તેનો વરસનો હીસાબ કરતાં કેટલો વખત અને કામ ગળે છે તે ગણવું જોઈએ અને તેની રીત, વગર કારણે ગેરહાજર રહેલા, મોડા આવનારા અને રખડુ માણસોથી કેટલો ગંધો વખત અને કેટલું કામ ગરજાદ થાય છે તેનો હીસાબ ગણાય તો શેડીયા-

ઓ અને મીલ માલેકોની આંખ ઉઘડે, સવારે મીલ ચાલુ થતી વખતે મુંબઈમાં દરેકે દરેક મીલમાં ૩૦ કે ૪૫ મીનીટ નકામી જાય છે, જોરોને ખાતાંઓમાં જાધા માણસો આવ્યા કે નહીં તે માટે આંટાઓ ખાવા પડે છે, આખા વરસની ૪૫ મીનીટોનો હીસાબ કરો અને જણાવો કે નીચમીતપણું અને દેખરેખ નહીં હોવાથી કેટલું નુકસાન થાય છે. મોટાં ખાતાઓમાં મીલોમાં નીચમીતપણું અને વ્યવસ્થા હોવાં જોઈએ. માણસો ઉપર સખત દેખરેખ રાખવી જોઈએ, અને નકામો વખત તેઓને ગાળવા દેવો જોઈએ નહીં. કામદારો સાથે જેમ ગરજોમાં સોલજરો સાથે વરતવામાં આવે છે તેમ વરતવું જોઈએ. કામ વખતે કામ, આનંદ અને આસાયશ વખતે આસાયશ એ ધોરણ રાખવું જોઈએ. મુંબઈના મીલ માલેકો આવી નાની અને નજીવાં લાગતી જાખતોમાં ધ્યાન આપે તો જે ફરીયાદ તેમને કરવી પડે છે તે રહે નહીં.

INDIAN COTTON MILLS.

હિંદી કાપડની મીલો.

હિંદમાં રૂના ઉદ્યોગની શરૂઆત ૧૮૫૧ થી થયતી કહી શકાયો. તે વરસમાં હિંદ ખાને કાપડની પહેલી મીલની સ્થાપના થઈ હતી. તે પછીની ૧૮૭૬-૮૦ સુધીની મુદત દરમ્યાનના ચોક્કસ આંકડા મળી શકતા નથી, પણ તે પછીના વરસો દરમ્યાન ઉભી થયતી મીલોની સંખ્યા નીચે જણાવેલા આંકડાઓ ઉપરથી માલુમ પડી શકશે:-

પ્રોફન મોઝેક ટાઈલ્સની સારી ડીઝાઈન: કયાં જોવા મળશે.

કામ કરતી મીલોની સંખ્યા	નામની થાપણ	કામદારની સંખ્યા.	માળોનો સંખ્યા.
૧૮૭૬-૮૦ થી ૧૮૮૩-૮૪	૬૩	૬ ૭૬૦૦૦૦	૫૧૦૦૦
૧૮૮૪-૮૫ થી ૧૮૮૮-૮૯	૯૩	૮૮૭૬૦૦૦૦	૭૫૭૦૦
૧૮૮૯-૯૦ થી ૧૮૯૩-૯૪	૧૨૭	૧૧૬૧૭૦૦૦૦	૧૧૬૧૦૦
૧૮૯૪-૯૫ થી ૧૮૯૮-૯૯	૧૫૬	૧૪૧૯૫૦૦૦૦	૧૫૦૦૦૦
૧૮૯૯-૧૯૦૦ થી ૧૯૦૩-૪	૧૮૫	૧૬૮૭૬૦૦૦૦	૧૭૧૬૦૦
૧૯૦૪-૦૫ થી ૧૯૦૮-૦૯	૨૧૮	૧૮૭૮૭૦૦૦૦	૨૧૬૪૦૦
૧૯૦૯-૧૦	૨૪૫	૨૧૧૫૦૦૦૦૦	૨૩૨૩૦૦
૧૯૧૦-૧૧	૨૫૪	૨૨૩૬૫૦૦૦૦	૨૩૦૮૦૦
૧૯૧૧-૧૨	૨૫૮	૨૨૬૧૦૦૦૦૦	૨૩૬૮૦૦
૧૯૧૨-૧૩	૨૬૬	૨૩૨૮૩૦૦૦૦	૨૫૮૫૦૦

૧૯૧૨-૧૩ ના વરસની આખરે હીંદમા ૨૬૬ મીલો હતી અને તેમા ૯૧૫૮૫ માણસો કામ કરતા હતા આ સંખ્યામાંની ૧૦૪ ફક્ત સુતર તૈયાર કરવાનું અને ૨૧ ફક્ત વણાટનું કામ કરતી હતી ત્યારે ૧૪૧ મીલો સુતર અને વણાટ બંનેનું કામ કરતી હતી તેઓમા લાગેલા કામદારોની અરેશસ ૨૫૮૫૫૧ ની હતી તે સંખ્યામા ૧૮૭૬૭૦ પુરુષો, ૪૫૪૪૫ સ્ત્રીઓ અને ૨૪૬૬૧ બાળકો હતા તે વરસમા ૪૧૨૫ ચરખા સહીતની એક મીલ આગાથી નાગ પામી હતી ત્યારે ૪૫૪૧૬ ચરખા અને ૧૪૫૬ માળો માથેની નવી આઠ મીલો બાંધવામા આવી હતી

ઉપર જણાવેલી મીલોમાની ૮૫ મુળડ જેટલા, ૫૯ અમદાવાદ શેહેરમા અને ૩૨ મુળડ ઈલાકાના જુદા જુદા રથળોએ આવી છે, તે ઉપરાંત ૪ વડોદરા ખાતે સ્થાપવામા આવી છે હીંદની કુલે મીલો અને ૭૦ ટકા જેટલી મીલો અને ૭૦ ટકા જેટલા ચરખા અને ૭૭ ટકા જેટલી સાળો મુળડ ઇલાકામા આવેલી છે

NUMBER OF LABOURS IN THE DIFFERENT INDUSTRIES

જુદા જુદા ધંધામાં મજૂરોની સંખ્યા.
ઇંગ્લેન્ડના ડેલા મેલ સાથે મળેલા “મોર્નિંગ પોસ્ટ” ના તા. ૨૨ મી મેના અંકમા જણાવવામા આવે છે કે ગઈ કાલે ગપોરે રાંચલ સો

સાઇટી ઓફ આર્ટસની હીંદ ખાતેની એક સભા સર એથવરડેન બેનીસના પ્રમુખપણા નીચે મળી હતી, જેમા મી. ૯૦ એ. જેટ કે જે પહેલા હીંદના વસ્તીપત્રકના કમીશનર હતા, તેમણે હીંદના ગણતરીપત્રક વીધે એક નીબંધ વાંચ્યો હતો તેમા જણાવવામા આવ્યું હતું કે હીંદમા દર સો વતનીઓમા ૭૨ ઘાસ ચારા અને ખેતીવાડીના ઉદ્યોગ ઉપર, ૧૧ ઉદ્યોગ ઉપર, ૨ માલ લઈબંધ લાવવા ઉપર અને ૬ વેપાર ઉપર તથા ફક્ત ૬ જણા ખીજી જાતના ધંધા ઉપર નીર્વાહ ચલાવે છે શેહેરોમા ઇંગ્લેન્ડની માફક ધંધાઓમા વહેચણી થયેલી છે શેહેરના લગભગ અરધા વતનીઓ ઉદ્યોગ અને વેપાર ઉપર પોતાનું પોષણ કરે છે અને ફક્ત છ ટકા જેટલા ખેતીવાડી ઉપર ગુજરાન કરે છે જુદા જુદા ભાગોમા એમ છતાં ઘણો હેન્ડ્રેર જોવામા આવે છે પબ્લિકમા અર્ધો લોકો ખેતીવાડી ઉપર ગુજરાન ચલાવે છે ત્યારે આત્મામમા ચારપચમહિસ જેટલા વતનીઓ ખેતીવાડી ઉપર ગુજરાન કરે છે વેપારીઓનું સહથી વધુ પ્રમાણ ગરમામા જોવામા આવે છે, કેમકે ત્યાં ઉદ્યોગ હુત્તર વધારે એકત્ર જોવામા આવે છે અને તેથી માલનો વહેચણી કરનારા આડતયાઓની વધુ જરૂર પડે છે હીંદમા ધંધાઓની વહેચણી હજી જુના વખતના જેવી છે એટલે કે નેણ ટકા લોકો દરેક ગામડામા છત્રીસ સાદા ધંધા જેવા કે ખેતીવાડી, ધસચારો, દાણાના ફાંતરા કઢાડવા અને દાણા

ભુજવા, ટોપલા બનાવવા અને તેલ કઢાડવા અને એવાજ બીજા ધધામા રોકાયલા છે હિંદની એકંદર પ્રતિભા અર્ધાથી વધુ લાગ કામદારોનો ગણાવવામા આવ્યો કે તેમા મેનતીઆઉસ કરતા પુરૂષો અને એકનતીઆઉસ કરતા ઓછી સ્ત્રીઓનો સમાવેશ થાય છે આખા હિંદમા વીસ અથવા તેથી વધુ કામદારો રોકનરા એકંદર ૭૧૧૩ કારખાના છે એ કારખાનાઓમા એકંદર એકવીસ લાખ માણુનો એટલે ૬૦ હજાર મણુસે માત્ર જણુ નોકરી કરે છે એ કામદારોમાથી ૭૮૪,૦૦૦ ચાના બગીચામા, ૧,૮૩૦,૦૦૦ ફોલ્ડસાની ખાણોમા, ૨૯,૦૦૦ સોનાની ખાણોમા ૩,૦૮,૦૦૦ રૂના કાપડ સુતરની મીલોમા અને ૨,૨૩,૦૦૦ જાન વણવાના ઉદ્યોગમા કામે લાગેલા છે

INDIAN GOLD MINES & THEIR OUTPUT હિંદમાં સોનાની ખાણો.

લડનનું ધી ટાઇમ્સ' પત્ર પોતાના એક અગ્ર લેખમા હિંદમા આ વરસ ખાણોમાથી કેટલું સોનું નીપજ્યુ તે મળધમા લખતા જણાવે છે કે હિંદુસ્થાનમા સોનાની ખાણો ત્રયા સપ્તાયધ આરંભી છે ત ભુમી કે જે કોલર ગોલ્ડફીલ્ડઅના નામથી ઓળખાય છે તે જગ્યા હુમીઆમા એક ગાજળ ચીજ છે એમ માનવામા આવે છે આ ઠેકાણે જે ખાણો છે તેમાથી સોનું કઢાડવા માટે જેટલી કંપનીઓ હ તે કંપનીઓએ અત્યાર સુધીમા વેહેચણી પેટેજ લરાયલી થાપણુ કરતા પણુ વધુ રકમો આપી દીધી છે અને આટલો મોટો નફો કરવા છતા હજી ખણોના તળીયા ગાળ્યા નથી એટલે કે હજી પણુ પુરૂજા નફો આપી શકે તેવી સ્થીતિમા ખાણો છે જાણીતી સોનાની ખાણુ માઇસોર વાગી નાની ખાણુ પોતાની ત્રીસ વર્ષની હયાતી દરમ્યાનમા ૧૫૦ લાખ પાઉંની કીમતનું સોનું ઉત્પન્ન કર્યું છે અને તે ખાણુવાળી કંપનીએ અત્યાર સુધીમા ૭૪૧ ૦૦૦ પાઉં અંજની વહેચણી પોતાના લાગીદારોને કરી દીધી છે આ ખાણુમા કામ કરવા માટે દોઢ લાખ પાઉંની થાપણુ

કઢાડવામા આવેલી હતી, જે થાપણુ પાછળથી બેવડી કરવામા આવી હતી

તે મીવાય ઓરેગામની સોનાની ખાણુ માથી અત્યાર સુધીમા ૬૬૩૯૦૦૦ પાઉં અંજ જેટલું મોન્ડ ઉત્પન્ન થયું છે તે કંપનીએ પણુ અત્યાર સુધીમા વેહેચણી પેટે ૨૨૧૪૦૦૦ પાઉં અંજ આપ્યા છે એટલે ઓરેગામની શેરો ઉપર ૬૩૭૬ ટકા અને પ્રેક્કરસ શેરો ઉપર ૮૭૭૬ ટકા જેટલું વ્યાજ જેટલું છે તે મીવાય ન દીહુર્ગની ખાણુમાથી પણુ અત્યાર સુધીમા ૫૨૭૬૨૫૭ પાઉં અંજ જેટલું સોનું નીપજ્યુ છે અને તે કંપનીએ પણુ ૨૦૦૨૭૮૮ પાઉં અંજ વહેચણી અત્યાર અગમચક્રી દીધી છે અને બાલધાટવાળી ખાણુ કે જે સઉથી નાની ખાણ છે તેણે પણુ અત્યાર સુધીમા ૨૦૭૮૦૦ પાઉં અંજની વહેચણી પોતાના લાગીદારોને કરી છે દુકમા હિંદની આ ખાણોએ સાનાની ઉત્પત્તિમા ઘણો અગત્યનો લાગુ લગ્યો છે ગમે વરસે તો માઇસોરવાળી અને ઓરેગામ વાળી ખાણોએ પોતાના ઇતીહાસ દરમ્યાનમા મહત્તી વધારે પ્રમાણમા મોનું નીપજ્યુ હતું

ખાણુમા વીજળીક બળનો ઉપયોગ

છેલા દસેક વરસથી ખાણોમા સ્ટીમના બળથી કામ લેવાનો કરાવ કર્યો હતો આ પગલાનું ડઝાપણુ દરેક જાણુએ સ્વીકરવામા આવ્યું છે ખાણોના કામના ખરડામા ગમે વરસે ઘણો મોટો ઘટાડો માલુમ પડ્યો હતો માઇસોર, ઓરેગામ વગેરે સઘળી ખાણોના કામકાજના ખરચમા ૨૦ થી ૪૦ ટકા જેટલો સતોપકારક ઘટાડો થતા પાડ્યો છે

ફીરટમસને દીવસે અને નવા વર્ષને દીવસે મુબારકબાદી ધજજનારા

ENGLISH
CHRISTMAS
(CARDS TRADE
ફીરટમસ કાર્ડોનો વેપાર
કાર્ડો પોતાના મિત્રો અને સ્નેહીઓને મોકલવાનો રિવાજ ઘણો વધી ગયેલો છે
યુનાઇટેડ કીંગડમમા આવા કાર્ડો મુખ્યત્વે બેરૂક્રમા બને છે અને તે શહેરમા દર વરસે ૩,૦૦,૦૦,૦૦૦ કાર્ડો બને છે આ

મેટલીક શોભાયમાન બીટલી અને વધુ શોભાવે છે.

પતરાજીખોર નકલીઆથી હવે કોઈ કંગાતું નથી.

કારણકે ખરી “બાદશાહી ચાકુતી”નો

૨૭૪૨ નં. ૨૨૦ છે અને તેના બનાવનાર
જાણીતા ડૉક્ટર ચાંદલીઆ છે.

જેથી આ નામની દવા અમારા શિવાય બીજા કોઈને પણ બનાવવાનો હક્કજ નથી.
છતાં જે કે.ઇ. “બાદશાહી ચાકુતી” ના બનાવનારા તરીકે ઠગવાના પ્રાંકું મારી રહેવ હોય તો
એક દગાખોર નકલીઆ છે એમ અમે ખુદસી ચેલેજ આપીએ છીએ, ત્યારે

ખરી “બાદશાહી ચાકુતી” કોની ?

એ સવાલનો જવાબ અમારી દવાના અને નકલીઆની દવાના ૨૭૨૮૨ નંબર એક
બીજા સાથે મેળવી જોવાથી તુરત મળી શકશે, નકલીઆ પકડાઇ જશે અને અમેજ પહેલા
અને ખરા બનાવનારા ઠરીશું. માટે દગાખોર નકલોઆથી ચેતો.

આ “બાદશાહી ચાકુતી” હલકા પ્રકારની ઇંચેજ દવાઓ વાપરીને ચીંથરે હાલ રીતે
બનાવવામાં આવતી નથી પણ નામદોષ, ધાતુવિકાર અને બીજી દરેક જાતની નબળાઈ દૂર કરીને
જથુંકને માટે જીવાનીના ખરો જીવરસો આપનાર બાદશાહીમાં વપરાતી ખરી અનુભવસિદ્ધ દવા-
ઓની મેળવણીથી બનાવવામાં આવે છે તેનાથી બીજાઓની દવાઓની માફક કોઈપણ જાતનું
નુકશાન થતું નથી એટલા માટેજ છુટથી દરેક ઋતુમા વગર પરહેજાએ સ્ત્રી અને પુરૂષો દરેક
ઠંકાણે એક સરખી રીતે વાપરે છે. કી. ૪૦ ગોળીની ડબી ૧ ના રૂ. ૧૦. વધુ હકીકત માટે લખો.

કમજોરી માટે “પુરૂષાર્થ લેપ” કી. રૂ. ૨૫

હરસ, મસા, ક્ષય અને સંગ્રહણીનાં કંટાળેલાં દરદીઓને એક વખત અમારી
મુલાકાત લેવાની ખાસ લલામણ કરવામાં આવે છે.

સલાહ

માટે વધુ દરદીનો પુરેપુરી હકીકત લખવાથી
ડૉક્ટર ચાંદલીઆની નેકસલાહ મુક્ત
મળશે. આજને આજ કેટલોંગ માટે લખો.

ચાંદલીઆ કંપની. } નંબર. ૨૩૮,
કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ.

ઠગાશો ના.

દસ્તુર નામે વેલાતના આંખના
ટીથર ફો સામે કાળા

ઠાકટર ફક્ત એકજ છે જે, કોટમાં
પથરની બેંક આગળ.

દીનશાહ એમ. દસતુરની બાવીસ વર્ષની પુરાણી પેઢીમાં છે.

અમારા આંખના ઠાકટરે લંડનની ત્રણ મોટી આંખની આસપીટલોમાં આંખના ઠાકટરનો
હોદ્દો બળવ્યા વીશે લંડનના વીદ્વાન આંખના ઠાકટરો કહે છે કે:—

“ઠાકટર દીનશાહ દસતુર આંખના દરેક કામમાં પુરેપુરા પ્રવીણ, કુશળ તેમજ
વણી બાહોશી અને સફાઈથી આંખનાં ઓપરેશન કરનાર અને કોઈપણ આંખની
ઓસપીટલમાં આંખના સરજનના હોદ્દા માટે પુરેપુરા લાયક છે.”

વળી હાઈકોરટના વડા જજ બેસીલ સ્કોટ, ગવર્નરની કાઉન્સિલના મેમ્બરો,
જાણીતા ઠાકટરો વીગેરે નામાર્જીત ગ્રહસ્થોના ઉંચા લેખીત મતો અમોને મળ્યા છે.

મુંબઈમાં ફક્ત અમારે ત્યાંજ ચસમાંથી આંખની મુશકેલી ખામીઓ સુધારવા માટે મજકુર
આંખના ઠાકટર મફત આખ તપાસે છે. વળી આંખના દરદોની દવા અને ઓપરેશનો પણ
કરવામાં આવે છે.

ઉંચી જાતનાં પથરનાં ચશ્મા, દુરબીનો તાવ તપાસવાનાં થરમોમીટર, નકલી આંખો વગેરે
સંપુરણ સતોષ સહાયતા સાથે ઘણા સસતા ભાવે મળશે.

“લુ—લુ” આખના ટીપાં

આંખનાં દરદોનો તદ્દન ખાતરી ભરેલો કંડક આપનાર અકશીર ધલાજ છે
આંખનાં દરદોને એક દીવસમાં ફાયદો કરે છે. કામત રૂ. ૧.

“ભપકો નથી.”

વનૌષધી સાસાંપરેલા.

આ સાસાંપરેલા સેવન ક્યારેથી ઉપદેશજન્ય, ગરમીના રોગો તથા રસાયણી સેવન કરવાથી
શરીર ઉપર થનારા ભયંકર વીકારો (લોહીનું બગડી જવું) તથા ધાતુના વીકારોને નાબુદ કરીને
લોહીને સુધારે છે અને ચામડી ઉપર યતા અનેક પ્રકારના રોગોને મટાડે છે.

વળી આ સાસાંપરેલા ગમે તે માણસે લીધો હોય તો લોહીનો સુધારો કરીને કૌવત આપે છે
તથા સ્મરણશક્તિ વધારે છે. ખાટલી એકની કીમત રૂ. ૧.

મહા કુષ્ટ તથા સફેદ કોઠ ઉપર

જે અતિ ઉત્તમ ગુણુદાયક ઔષધી.

ભારત મધુવદ્દી કીમત રૂ. ૧.૧૭ આ દવા પેટમાં લીધાથી અને તેલ ઉપર લગાડવાથી નીચે
નાગવદ્દી તેલ રૂ. ૨ / લખેલા વીકારો ખાતરીથી સારા થાય છે. અઢાર પ્રકારના કુષ્ટ
રોગ, જંવા કે શરીરની ત્વચા ઉપર સફેદ, લાલ, કાળા, જાંબુ રંગના કાઘ તથા સુનભરી ધત્યાદિ
દરદો ઉપલી દવા લીધાથી ખાતરીથી સારાં થાય છે. તેમજ લોહીનો સુધારો થઈ કાંતિને વધારે છે.

ડાં ધાંકજી ભાણુજી સાવંત,

પ્રણસવાડી, —મુંબઈ.

કાર્ડો ઝનાવવામા ઘણા મજુરો, કોમ્પોઝીટરો વિગેરે રોકાએલા હોય છે આ કાર્ડો ગારે રેશમની દોરીયો અને રીળનો પણ ઘણી ભેઘતી હશે દરેક કાર્ડ માટે કવરો ભેઘએ અને રંગીત ગોર્ડો, પાર્થમેન્ટ પેપરો અને મેચબોઈડના પણ ખુબ ઉપયોગ થાય છે

અમેરિકન કોન્સ્યુલર અને ટ્રેઇડ રીપોર્ટ જણાવે છે કે લાકડામાથી ખાડ લાકડાના ઝનાવવાની “કલેસન”ની નવી રીત નીચે મુજબ છે કે લાકડાના વેરનો કાચના ગંધ કામમા નાખી તે પર સલ્ફ્યુરસ એસીડનું હલકું મીશ્રણ નાખવામા આવે છે અને પરિણામે જે રહે છે તેમાથી લગભગ ૨૪ ટકા ખાડ મળી આવે છે આ ખોરાકીની ચીજ તરીકે ઉપયોગમા આવે છે તેમ તેમાથી દારૂ પણ બને છે એક અઠવાડીયામા ૨૦ ટન લાકડાનો વેર એવી રીતે કેળવી શકે તેવું કારખાનું દર વર્ષે ૩,૦૦,૦૦૦ થી ૪,૦૦,૦૦૦ ગેલનસ દારૂ ઝનાવી શકે અને તે ઉપરાંત ખીજી પેદાશ પણ આપી શકે

લડન યુનીવર્સીટી કોલેજની કેમીસ્ટ્રીની ઇન્સ્ટીટ્યુટ પાસે ભાષણ કરતા મી ડગ્લ્યુ જે એ અટરકી-ડે કહ્યું હતું કે હાલના જમાનામા બહુરે પ્રબળે ગેસ પુરો પાડવાની યોજનાની જરૂરિયાતો એવી છે કે ગેમથી થોડી કીમત ઘણી ગરમી મળવી ભેઘએ ગેસ બહુ વાસ માલતો ન હોવો ભેઘએ, કુદરતી ઉત્પાદનોની ગતી તેમાથી નીકળવી ભેઘએ, અને તેમાથી એવા કોઈ પદાર્થો ઉત્પન્ન ન થવા ભેઘએ કે જેથી બનમાવને નુકશાન પહોંચે

ગેસનો ઉદ્યોગ જલનીથી વધી ગયો તે બાબત બોલતા તેણે જણવ્યું કે ૧૯૧૨ મા આખી દુનિયાના શહેરોમા ૬,૨૦,૦૦૦ મીલીયન

ક્યુબીક ફીટ જેટલો ગેસ ઉત્પન્ન થયો હતો જેને માટે ૬૦ મીલીયન ટન્સ કોલસો વપરાયો હતો જ્યારે તેમાથી ૩૮ મીલીયન ટન્સ ગેસ કોંક્રેટ ૩ મીલીયન ટન્સ ડામર અને ૫,૫૦,૦૦૦ ટન્સ જેટલું એમોનીયાનું સલ્ફેટ ઉત્પન્ન થયા હતા, દુનીયાના મુખ્ય શહેરોમા વસ્તીના માથા દીઠ ગેસની ખપત ફેટલી છે તે બાબત તપાસ કરતા લડનમા ૮,૦૦૦ ક્યુબીક ફીટ ખપત થાય છે તે ઘણીજ વધારે છે જ્યારે આમસ્ટરડામ, બસ્વીન, ન્યુયૉર્ક અને પારીસમા ૬,૦૦૦ ક્યુબીક ફીટની વપરાશ છે ગરમ કરવામા ગેસનો ઉપયોગ વધારે થાય છે તેથી ખપત વધતી જાય છે અને ૧૯૨૦મા દુનીયાના ગંધા મુખ્ય મથકોના વસ્તીના માથા દીઠ દર વર્ષે ૧૦,૦૦૦ ક્યુબીક ફીટ જેટલો ગેસની વપરાશ થશે એ બીન તકરાર વાત છે

મુબઇ અને જાગણીનો સ્ટાર્ટરના રસાયણુ શાસ્ત્રજ્ઞોએ હિંદુસ્તાનની ભેસોના દુધના સંગ્રહમા એક ચોપાનીયુ કાઢેલું છે હિંદુસ્તાનમા ઘણે ભાગે ભેસનું દુધ વપરાય છે ભેસનું દુધ હિંદી અગર વિલાયતી ગાયોના દુધ કરતા ઘણું સાફ હોય છે અને તેમાથી માખણુ ઘણું ઉતરે છે દાન્સીવેનીયાની ભેસોના દુધનું પ્રયક્કરણ મી એફ સ્ટ્રોહનને કર્યું હતું તેમા ૯ ટકા કરતા વધારે ચરબી હતી પણ માખણુમા તો કાંઈ ખાસ તકાવત જણાયો નહોતો મી લેધરે હિંદુસ્તાનની ભેસોના દુધનું પ્રયક્કરણ કરેલું તેનું પરિણામ તે નીચે મુજબ જણાવે છે ઘણા ખરા સંમ્પલોમા માખણુનો રેટ ઘણો હતો ૭-૮ ટકા તો આમાન્ય છે એક કેસમા ૧૦ ટકા જેટલી ચરબી હતી દુધ ઘોળું હોય છે અને માખણુ પણ ઘોળું જ ઉતરે છે ભેસના દુધમા ગાયના દુધ કરતા prodids ચોખ્ખી ગીતે વધારે છે ખાડ અને બીજા ખનીજ પદાર્થો તો સરખાજ હોય છે ' છેવટની તપાસ પુના ડેયગીક્ષર્મની કેન્લીક ભેસોના દુધ ઉપર કરવામા આવી હતી અને તે ઉપલા પરિણામને મળતીજ આવે છે એક્ષપેરો જણાવે છે કે જો અનુકુળ ચીંતિ હોય તો હિંદુસ્તાનની ભેસો માખણુને માટે તો પહેલે ન બરજ આવે છે

બીજી ચેમ્બરો.

ઈસ્ટર્ન મેઇલ સરવીસ—ઇંગ્લેંડ અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે અઠવાડીયામાં બે મેઇલ દોડાવવાની યાજ્ઞતમાં પોસ્ટ માસ્ટર જનરલે જુદી જુદી ચેમ્બરોના મતો માગ્યા હતા. જેના જવાબમાં જુદી જુદી ચેમ્બરોએ આપેલા અભિપ્રાયો માનચેસ્ટર ચેમ્બરના જનરલમાં પ્રસિદ્ધ થયા છે તે નીચે મુજબ છે.

જનર્મીંગહામ—“ હિંદુસ્તાનથી આવતા જતા મેઇલ વચ્ચે જે મોટો ગાળો રહે છે તે ગાળો હાલની મેઇલ સરવીસને બીજી રીતે ગોઠવવાથી ઓછો કરી શકાય કે કેમ તે યાજ્ઞત ઉપર સંભાળપૂર્વક વિચાર ચલાવવાની પોસ્ટ માસ્ટર જનરલને અરજ કરવામાં આવી છે.”

બ્રેડફોર્ડ—“ હિંદુસ્તાન માટે અઠવાડીયામાં બે મેઇલ કરવાની અમો તરફેણમાં છીએ અને અમારા મત પ્રમાણે તે માટે વધારે ખર્ચ થાય તે કરવું પણ વ્યાજબી છે.”

ગ્લાસગો—“ હિંદુસ્તાન ખાતે બે મેઇલ આવે જાય તેથી ગ્લાસગોના વેપારી વર્ગની કાંઈ ખામ ઇંગ્લાંડ ડીરેક્ટરોના જાણવામાં નથી પણ આવતી જતી મેઇલની ઝડપમાં નવા કરારથી વધારો થવો જોઈએ એ યાજ્ઞતમાં તો મર્વ સ મત છે.”

“ આ ચેમ્બરના ડીરેક્ટરોની સમજણ મુજબ વિલાયતથી હિંદુસ્તાન જતો મેઇલ જે હાવ મુંગઈ શુક્રવાર મવારે પહોંચે છે તે કાંઈ ગણ્ય વધારે ખર્ચ કર્યા શિવાય શુક્રવાર ગણેરે પહોંચાડી શકાય કે જેથી કલકત્તાની ટપાલ અને પેમેન્ટો તોજ રાત્રે મેઇલમાં રવાના થઈ જતીવારે મવારે હાઉસ ખાતે પહોંચી શકે. આ ગોઠવણ મામે જે એવો વાધો લેવામાં આવે છે કે પેમેન્ટોને અને મેઇલને ગરમીના વખતમાં ઉતારવાં પડે, તે વાંધો કાંઈ એવો ગંભીર નથી, કારણ અમારા ડીરેક્ટરોને તો એમ લાગે છે

કે ઘણું ખર્ચ તો ઉતાર્યો અને ટપાલ સાંજનાજ ઉતારવામાં આવશે ”

“ વળી હિંદુસ્તાનથી આવતો મેઇલ લંડનથી ઉપડતા મેઇલ કરતાં ચોવીસ કલાક વહેલો આવે એ બી ઇંગ્લાંડ ડીરેક્ટરો સર્વત્ર સરખીજ જુલે છે.”

હાલીફાક્સ—“ કાઉન્સીલ એમ ધારે છે કે બે મેઇલ ઉપયોગી થઈ પડશે ખરા પણ તેથી જે ફાયદો થાય તે તેને માટે જોઈતું વધારે ખર્ચ કરવા માટે પુરતા છે કે કેમ તે યાજ્ઞત તેઓ શક્ય છે અને તેથી તેઓનો મત એવો છે કે મેઇલ સ્ટીમરોની ઝડપ વધારવી બસ થશે ”

લંડન—“ આ વિષય ઉપર હજી આ ચેમ્બરનો ઇસ્ટ ઇન્ડીયા કમિટી વિચાર ચલાવે છે.”

લીસ્ટર—“ હિંદુસ્તાન ખાતે બે મેઇલો દોડાવવાથી લીસ્ટરના વેપારીઓને તો ઘણાજ ફાયદો થશે. હાલ હિંદુસ્તાનનો મેઇલ લીસ્ટરમાં શનિવારે સવારે મળે છે જ્યારે હિંદુસ્તાન માટે તો મેઇલ શુક્રવારે રવાના થઈ જાય છે આથી કાગળોના જવાબ લખવા માટે એક અઠવાડીયુ થોભવું પડે છે.

લીવરપુલ—“ ઇસ્ટ ઇન્ડીયા અને ચાઇનાટૂ ઇંડ સેકશનના મભાસદો જેને પુર્વના વેપાર માથે નિકટનો સંબંધ છે તે લોકો હિંદુસ્તાન તરફ જે મેઇલ દોડવવાની વિરૂદ્ધમાં છે કારણ તેઓના મત પ્રમાણે તો આ ફેરફાર કરવાથી જે મેઇલ ખર્ચ વહેંચવું પડશે તેના પ્રમાણમાં તેનાથી આપને મારો ફાયદો મળશે નહિ

“ લંડનના ટપાલ ખાતાના અમલદારો વધારેના ખર્ચનો અડસટો શું કરે છે તે તેઓ જાણી શક્યા નથી પણ હિંદુસ્તાનમાં જે આંકડાઓ જોવાય છે તે મુજબ તો તે ખર્ચ ૧૦૦૦૦૦ પાઉન્ડ જેટલું થવા વડી રહે છે.

“આ સેકશનને લાગે છે કે ઇન્ડિયન ફંડઝ ઉપર ગાંધુ ભારે બોલે નાખ્યા શિવાય જો હાલની સરવીસની અડપ વધારી શકાય તો હાલની એક વખતની સરવીસ સામે જે વાંધાઓ છે તે બધા દુર થાય. લાવ લઈ જા કરનાં સાધનોમા સુધારો કરવાથી, રેલવે રસ્તે જે વખત લેવામાં આવે છે તે ઓછે કરવાથી અને સ્ટીમરોની અડપમાં વધારો કરવાથી અને ખાસ કરી નોર્થ ઇસ્ટ મનસુનમાં વધારો કરવાથી અડપમાં વધારો થઈ શકે.

“આ સેકશન એક બીજો રસ્તો સુચવે છે કે પોર્ટસેઈઠ અને સુવેઝ ખાતે અઠવાડિયામાં બે કે ત્રણ વખત ટપાલ પહોંચતી કરવા ગોઠવણ કરવી અને ત્યાંથી મુંબઈ અગર કરંચી જતી પી એન્ડ એ. કંપની શિવાયનો બીજો સ્ટીમરોમાં પણ તે ટપાલ ચડાવી દેવા ગોઠવણ કરવી.

“આ સેકશનનો મત એવો છે કે હિંદુસ્તાન માથેના તારના વહેવારની વધતી જતી માગણીને મંતોષકારક રીતે પહોંચી વળી શકાતું નથી તેથી (જો જરૂર પડે તો સરકારની મદદથી એક કેબલ વધારી તે પણ) મેઈલ સરવીસ જે સારી રીતે કામ કરે છે તેમાં કાંઈ ફેરફાર કરવાના કરતાં તે સરવીસ વધારે ઉપયોગી થઈ પડે તેમ કરવા વધારે જરૂર છે.”

માનચેસ્ટર—“કરવા ધારેલ વધારાની મેઈલ સરવીસ માનચેસ્ટર વેપારીઓને કાંઈ ખાસ ફાયદાકારક નથી.

ગ્રીડેસગરો—“હિંદુસ્તાન ખાતે વધારાનો મેલ દોડાવવાથી જે વધારે ખર્ચ થવાનું છે તે ખર્ચના પ્રમાણમાં આ દેશના વેપારને કાંઈ સારો લાભ થવાનો નથી.”

નાર્ટીંગહામ—“૧૮૬૯ થી મેઈલ સરવીસ, (હિંદુસ્તાન ખાતે ટપાલ લાવ લઈ જા કરવા) ના કોન્ટ્રેક્ટની અંદર રહે છે કાંઈ ફેરફાર કરેલ નથી અને અત્યારે ફેરફાર કરવા માગે છે તો પછી લાવિશ્યની સ્થિતિનો પણ ખ્યાલ કરી એવો ફેરફાર કરવો કે જેથી થોડાં વરસો સુધી તેમાં ફેરફાર કરવાની આવશ્યકતા રહે નહિ

“તેથી અમે તો એવા દૃઢ વિચાર ઉપર આવ્યા છીએ કે આ સરવીસની અડપમાં ઘણો વધારો થયો જોઈએ અને કે લાવિશ્યમાં અઠવાડિયામાં બે મેઈલો દોડાવવાની પણ જરૂરીયાત છે.

“સ્વાભાવિક રીતે ખર્ચ તો વધશેજ પણ તેવું ખર્ચ આ દેશની વેપારી પેઢીઓ જેમ ગણતી નથી તેમ ગણવું ન જોઈએ અને મેઈલની આવભવ બરાબર અને જોઈએ તેવી થાય એ શહેનશાહતને એક ખાસ અગત્યની ગણાત છે”

વૉલ સોલ—જોકે ખર્ચતો ઘણો થશે તો પણ હિંદુસ્તાન સાથના આપણા વેપારને તેથી ઘણો ફાયદો થશે અને ઉત્તેજન મળશે.

Mr. GOETHALS, PANNAMA CANAL ENGINEER.

પનામાની નહેરનો એનજીનાયર મી. ગટલેસ.

(માસિક માટે લાપાન્ટર કરનાર, નલિનકાન્ત નરસિંહરાવ દીવેટીયા)

(અનુઅંધાન પાને પપર ઉપરથી)

પનામાની નહેરના મુખ્ય અને પ્રવીણ ઇજનેર કર્નલ ગટલેસની અંગત હકીકત.

કર્નલ ગટલેસ ૫૫ વર્ષનો છે. ન્યુયૉર્કના જુકીન શહેરમાં તાલમેજ દેવળ, પાસેના સ્કરમર હૉર્ન લતામાં લેનો જન્મ થયો હતો. તેનાં મા તથા બાપ, બંને હૉલેન્ડ દેશનો હતાં. તેનો દાદો વૈધ હતો, તે ૧૯ મા સેકામાં

અમેરીકા આવ્યો હતો. પણ પછી પાછો હૉલેન્ડ ગયો હતો અને ત્યાં તે મરણ પામ્યો. લ્યુઈસ. એસ. બર્યર્ડ નામનો એક ગટલેસનો કોલેજમાંનો મિત્ર હતો તેની પાસે ગટલેસના કુટુંબ વગેરેની હકિકત હતી. ગટલેસ નામ

ધી બોગે ટાઈલ માટે ૨૧ બેઝ આંટ ફાટ મુંબઈ

જીવું અને ઉમદા કુટુંબનું છે. મી. ગરચર્ડ પાસે ધમ યુદ્ધમાં (Crusade)માં ગયેલાના નામની યાદી હતી જેમાં સાતજણ ગટ્વસ અટકવાળા મોટા સજ્જદારી વિદ્યા કુશળ. તથા ઉમરાવની પદવીના જણાવ્યા છે. ગેરમ ગટ્વસ કરીને એક હતો તે પહેલા ધર્મ યુદ્ધમાં આગળ પડતો ભાગ લઈને ગયો હતો. બીજા હેનરી ગટ્વસ કરીને હતો તે દાકતર હતો અને ૧૩ માં સૈકામાં તે પ્રખ્યાતી પામ્યો હતો. એ ગટ્વસ આલખર્ડસ મેગનસનો શિષ્ય હતો અને સેન્ટ ટોમસ ચેકવીનાસની સાથે ભણતો હતો. સૈનિકો, તથા વિદ્વાનોની ગણતમાં ગટ્વસ કુટુંબ હોલાન્ડમાં પ્રખ્યાત છે. કર્નલ ગટ્વસના આમ્સ્ટરડેમ તથા બેલજીયમમાં બીજાં સગાં રનેડીઓએ જેમાંના કેટલાકની માતૃભાષા ફ્રેન્ચ છે અને કેટલાંકની ડચ છે. ગટ્વસ જેમાંનાં કોઈને મળ્યો નથી. ગટ્વસ કુટુંબનો (motto) આદર્શ વાક્ય “In his goot” છે એનો અર્થ (In all good) થાય છે. આ આદર્શ વાક્ય પ્રમાણે ગટ્વસ જેટલું બીજું કોઈ હોમના કુટુંબમાંથી વર્ણન નહિ હોય.

શરૂઆતમાં ગટ્વસ એક દલાલની ઓફીસમાં ચિટ્ટી ચપાટી લાવનાર હોકરા તરીકે કામ કરતો હતો. તે વખત તે ૧૧ વર્ષનો હતો. ઐદ વર્ષની ઉમરે. ન્યૂયોર્કમાં આવેલા બ્લીકર અને ટોમમન રસ્તાના નાકો આગળની પ્રેન્ડીમ નામના માણસની પેરીમાં ગટ્વસ શરાફનું તથા હિસાબી કિતાબી કામ કરતો હતો. શરૂઆતમાં તેને અઠવાડિયા પાંચ ડોલર મળતા. શનિવાર શિવાયના દીવસોએ નિશાળના વખત પછી કામ કરતો અને શનિવારે આખો દિવસ કામ કરતો. તેનો પગાર ધીમે ધીમે વધ્યો. વેસ્ટ પોઈન્ટ ની સ્કુલમાં ગયો તે વખતે અઠવાડિયા પંદર ડોલર તેને મળતા હતા. જે ઉમરમાં બીજા હોકરાઓ રમતા ફરે છે તે ઉમરે ગટ્વસ નિશાળમાં જતો અને તે ઉપરાંત પોતાનું ગુજરાન ચલાવવા જેટલું કમાતો તે સમયમાં તેને ખરી મહેનત તે શી તેનો અનુભવ મળ્યો હતો. અને હલકી

પદવીના માણસો કામદારોને કેટલું સખત કામ કરવું પડે છે તે તેને જણાયું અને તે જ્ઞાન પનામાનું કામ ચલાવવામાં તેને ઘણું ઉપયોગી થયું છે.

ઐદ વર્ષની ઉમરે “સીટી ઓફ ન્યૂ યોર્ક” ની કોલેજમાં તે દાખલ થયો તે વખતે તે સંસ્થાનો પ્રમુખ, થ્રેડીસ ગર્ગની લઘાઈમાં પીકેટસના હુમલા સામે બાહુદુરીથી લઢનાર ટુકડીની સરદારી જેના હાથમાં હતી અને યુનાઈટેડ સ્ટેટસની કોન્ગ્રેસ તરફથી ‘માનાર્થ-ચાંદ’ જેને અપાયો હતો તે પ્રખ્યાત સૈનિક જનરલ એલેક્ઝેન્ડર એસ. વેબ હતો. તે શરીરે મજબુત ણાંધાનો હતો અને પોતાના બુના વિચાર પ્રમાણે પોતાના માણસોને કહેતો કે “માણસ ધારે છે તે કરી શકે છે ફક્ત જીવું ન બોલવું એટલું સંભાળવું જોઈએ.” મૂળ તે સંસ્થા સ્થપાઈ ત્યારે “ફ્રીએકેડેમી” ના નામથી ચાલુ થઈ હતી. તે એકેડેમીમાં શીખવાતા સાયન્સમાં, પ્રાચીન તેમજ અવિચિન ભાષાઓના શિક્ષણમાં, માનસિક સુધારણા તરફ ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવતું. પાર્ટીલેટની “મીકેનીકસ” (યંત્ર વિદ્યાનું શાસ્ત્ર) એકુસટીક્સ (શ્રવણશાસ્ત્ર) તથા ઓપટીક્સ (દર્શનશાસ્ત્ર) જેવા ગહન વિષયનો વેસ્ટ પોઈન્ટની શાળામાં વપરાતી ચોપડીયો પણ અહીં વપરાતી અને વેસ્ટ પોઈન્ટની શિક્ષકો કોઈવાર ભાષણ આપવા આવતા હતા.

આ વખતે ગટ્વસ ઉંચો, પાતળો, અને નમ્ર તથા વિનયી યુવક હતો. તેની આંખો માંજરી હતી અને વાળ પીળાશ પડતા હતા, એમ ધરચર્ડના વર્ણન ઉપરથી જણાય છે. પોતાના ગુજરાનને માટે બીજા કમાવા જતો હોવાથી કોલેજના બીજા વિદ્યાર્થીઓમાંથી બહુ જણ તેને ઓળખતા નહોતા પણ “કીલોનીયા” નામની સાહિત્ય સભા, તથા “ટેટા ઉપસીલોન” નામની ભાવુભાવોત્તેજ મંડળીના સભાસદ તરીકે ગટ્વસનું નામ જણાયું હતું.

ગટ્વસને દાકતર ગવાની મરજી હતી, તેનો દાદો પણ દાકતર હતો, અને ગટ્વસ કુટુંબમાંથી એકે તો તે લાંબનમાં જીવું એવું અસંભવી

મેટેલીક શીટીંગની સારી ઝંઝાળન ગમશે કે?

૨૦ ઉપર ચાંદો મળેલા છે.

એલેમ્પીક મસ્ક લવેડર.

અને ઉંચા

કાલનવોટર.

અમારો વડોદરાની ફેક્ટરીમાં બનાવેલા રેકટીફાઇડ સ્પીરીટમાંથી તે તૈયાર કરવામાં આવે છે. તેનો સુવાસ ધણો મધુર છે અને ઘણા લાંબા વખત સુધી ટકી રહે છે અને પ્રતોરોચ્ચ કાલનવોટર અને પેરીસીયન બનાવટને ટક્કર મારે છે.

એલેમ્પીક હેરડુશ.

એ ખરેખરી મોજની ચીજ છે. વાળના મૂળને જરૂર જોગી વર્ધન કરનારી ચીજ પૂરી પાડે છે અને વાળને સુવાળા રેશમ જેવા બનાવે છે. આ સિવાય અપ દુડેટ ટોઇલેટ કહેવાય નહીં.

એલેમ્પીક વેજીટેબલ ટોનીક સીરપ.

નિદ્રાપ અને શુદ્ધ વનસ્પતીમાંથી બનાવવામાં આવેલ છે આ સીરપના વપરાશથી દસ્તની કબજિયાત મટી જઈ, કોઠો સાફ થઈ તરતરીત ભૂખ લાગે છે અને દુર્બળતા તેમજ ક્ષીણતા ઉપર અચુક ગુણકારી છે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ તદ્દન મફત.

એલેમ્પીક કેમીકલ વર્કસ કં. લી.

સ્ટોર્સ ગીરગામ મુંબાઈ.

જિરગામ

હવે ઠંડીની મોસમ શરૂ થઈ છે.

તમોને નીચે જણાવેલી બન્ને દવા જોઈશે.

(૧) નરવેટોના.

(ગ્રીમોલ્ટનો)

અશક્ત અને લોહી વગરના, જવાનીમાં ઘડપણ ભોગવનાર અને નબળા મગજવાળાં સ્ત્રી પુરૂષોને માટે ઘણી કીંમતી, અને સ્વાસ્થ્ય દવા

(૨) એનરજીકલ સીરપ.

(ગ્રીમોલ્ટનો)

મગજ અને જ્ઞાન તંતુની નબળાઈ દુર કરનારી, ભુખ વધારનારી અને ખરી શક્તી બક્ષનારી અને તંદુરસ્ત બનાવનારી દવા.

(સરવે દવાવાળાઓને ત્યાં મળે છે).

વી. સી. દસ્તુરની કું.

દવાવાળા.

મીન્સેસ સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

આલ્યુ' આલ્યુ' હતું. તેથી કૉલેજીયા કૉલેજ-
માંથી તે મેટ્રીકની પરિક્ષા આપી પાસ થયો,
પણ પહેલા ઠરેલાં સખત કામથી તેની તબીયત
લચકી ગઈ, તે દુબળો થતો ગયો અને વાંકો
વળવા માંડ્યો તેથી તેણે તે લાઇન છોડી દીધી.
પછી સીટી કૉલેજમાં જણાતી વેસ્ટ પોઇન્ટ
કૉલેજની અસર તેનામાં જણાવા લાગી અને
તેને નૌકાસૈન્ય અથવા ભૂ સૈન્યમાં દાખલ થવા-
ની મરજી થઈ પણ નૌકાસૈન્યમાં દાખલ થઈ
શકે તેટલી લાગવગ તેને નહોતી; તેથી તેણે
જનરલ ગ્રાન્ટ લશ્કરી એકેડમીના પ્રમુખ—ને
કાગળ લખ્યો. પચ્ચ તેનો કાંઈ જવાબ આવ્યો
નહિં, તે છતાં નિરાશ ન થઈ ન્યુયૉર્ક સ્ટેટના
રાજદારી પુરૂષ “ સનસેટ ” કોક્સને કાગળ
લખ્યો. કોક્સે પહેલાં વેસ્ટ પોઇન્ટની કૉલેજ
માં કેટલાક છોકરાઓને દાખલ કરાવ્યા હતા
પણ તેમનાથી અસંતુષ્ટ હતો. તે છતાં ફરો
અજમાવી જોવાને, ગટ્સને ૧૮૭૬ ના એપ્રિ-
લની ૧૨ મી તારીખે, લશ્કરી એકેડમીમાં દા-
ખલ કરાવ્યો. આ વખતે ગટ્સની ઉંમર ૧૮
વર્ષની હતી.

ગટ્સ જે જે શાળાઓ, કૉલેજમાં શી-
ખ્યો હતો તેમાં માનસિક સુધારણા ઉપર ધણીજ
સખતાઈ રાખવામાં આવતી હતી. “વેસ્ટ પોઇ-
ન્ટ” માં ગટ્સને જે મુખ્ય કાયદા થયા. અંગ
કસરતથી તેની તબીયત સુધરી ગઈ અને માન-
સીક સુધારણાનું શિક્ષણ તેને મળ્યું.

પનામાની નહેરના કામ ઉપર લશ્કરી
ઇજનરોનું ધણુંજ સરસ કામ તથા કંઈ પણ
કાળ ક્યો વગર એક સરખી રીતે કરાતું કામ
જોઈ વેસ્ટ પોઇન્ટની કૉલેજમાં શું ખાસ છે
તે જોવાનું મને મન થયું. તેથી હું વેસ્ટ પોઇ-
ન્ટની કૉલેજ જોવા ગયો. ત્યાં ઇજનરના ખાતા-
ના મુખ્ય અમલદાર ઈર્નલ ક્રીજેજરે મને બધી
પદ્ધતિ સમજાવી. પ્રજાને ઉપયોગી થવાય તેવી
રીતની માનસિક, શારિરીક સુધારણા એ મુખ્ય
ખાળત ગણાય છે. કૉઇને પણ તેને સોંપેલું
કામ મુલતવી રાખવા દેવામાં આવતું નથી,
દરરોજ નિયમસર કામ કરવાનું હોય છે. જો
કૉઇથી તેમ નથી થઈ શકતું તો તેને કૉલેજ છોડી
દેવી પડે છે. કૉન્ટ્રીગ્રાફ, રાજદારી, અથવા
તો પૈસાને લીધેની જુદી જુદી સ્થિતિઓવાળા
વિદ્યાર્થીઓ હોય તો પણ ત્યાં તો ગધાને સરખી
રીતે રાખવામાં આવે છે. ફક્ત તેના અભ્યાસ
ઉપરથી તેની તુલના કરવામાં આવે છે, જવા-
બદારી લેવાની ખાળતમાં પણ શિક્ષણ અપાય
છે. વેસ્ટ પોઇન્ટમાં સત્ય બોલવાની ટેવ ઉપર
પણ ખાસ ધ્યાન અપાય છે. લશ્કરી નોકરીમાં
વિશાળ નથી પણ જેટલું છે તેટલું ધણું
ચોક્કસ છે.

અપુર્ણ.

SERVICE & ITS SOCIAL STATUS.

નોકરી અને તેની યોગ્યતા.

(લખનાર એચ. બી. લગત.)

અનુસંધાન પાને ૧૪૯ થી.

શ્રીમદ્ લગવતગીતામાં પણ દેવરૂપ શ્રી
કૃષ્ણ લગવાને શ્રી મુખે, ભક્તરૂપ અર્જુન
પ્રત્યે કહ્યું છે કે “ ભક્ત, એ અમારૂં સ્વરૂપ છે,
હું તેનાથી જુદો નથી, તેના મુખે હું સુખી
છું, તેના હઃખે હું હઃખી છું, અને વધુમાં
કહે છે કે તે સુતો હોય (તેની અસાવધતા સ-

મયે) ત્યારે હું તેનું રક્ષણ કરવા જશું છું ”
આ એક ઇશ્વર (સ્વામી) નો પોતાના ભક્ત
(દાસ-નોકર) શિષ્ય માટે કેટલો સદ્ભાવ !
એ મહારામાનાં વાક્ય અને કૃત્તિ, એજ આપણને
ઉપદેશ અને અનુકરણ કરવા યોગ્ય મહામંત્ર
છે, એજ મંત્ર સાધ્ય કરવાથી—તે મુજબ વર્તન

કર્તાથી આપણે ઇચ્છીત વસ્તુ પ્રાપ્ત કરી, મોક્ષ ધામ,—સુખી શાંત જીવન પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ આવા મહાન ઉપદેશ, આપણા પ્રાચીન ધર્મશાસ્ત્રોના પુસ્તકોમાંથી દરેક હીંડીએ હીંડીએ અને ખોલે ખોલ ઉપરથી બોધ મળી આવે છે, એ મનન કરવા યોગ્ય છે, તે મુજબ વર્તન કરવાની જરૂર છે, એ વ્યવહારમાં મુક વાની અગત્ય છે અને જ્યારે તે પ્રમાણે આ પણે કરી શકીશું ત્યારેજ આપણે આપણી મનુષ્ય જાતીને—મનુષ્ય અવતારને સફળ કયો માની શકીશું જ્યાં આ નિયમોનું પરિપાલન થતું હશે ત્યાંજ મર્વ સમૃદ્ધિ—સુખી સંજોગ મળેલા જોઈ શકીશું અને જ્યાં આ નિયમોની ઉલટુ વલણ જણાતું હશે ત્યાં મદાય અસ તોપ-ભય-અને મુશ્કેલીયોજ નજરે પડ્યા સીવાય રહેશે નહીં

પશ્ચિમના દેશોમાં તથા તેમના ધોરણે ચાલતી આ દેશોની ઉપર વર્ણવેલી સંસ્થાઓ, તેમના નોકરોને પોતા સરખા ણાવવા કેળવે છે, સ્વમાન, એટલે પોતાની પ્રતિષ્ઠા-માન-દર જાળે શું છે તે મમજાવે છે, અને પછી તેજ નોકર તે ગીતી અમલમાં મુકી પોતાના માલી કની કીર્તિ વધારે છે આ પ્રકારની અગત્યની ખાત્રી વાળી વ્યક્તિ જે આપણે હાલના જમા નામાં જોઈશું તો દીલગીરી સાથે કહી શકાશે કે તેવી વ્યક્તિમાં આપણા દેશી વેપારીના નોકરો છે આ વર્ગ સ્વમાન-પોતાનું હિત મમજાવવામાં પણ પછાત છે, તેમની આર્થિક સ્થિતિ અનુકુળ નથી, તેમને તેવી ઉપયોગી ઉચ્ચ સ્થિતિમાં મુકવાની ફરજ તેમના માલિકો-વેપારીઓની છે જ્યાં વ્યાપારી મડળો છે ત્યાં આવી જાનની યોજના સહેલાઈથી મુકી શકાય છે પ્રથમ નોકરની વ્યવહારિક સ્થિતિ સુધારવા તરફ નજર એ ચાવી જોઈએ તેને ઇષ્ટ વસ્તુની જરૂરીયાત છે તે જાણી લઈ, તે વસ્તુની અગવડ કડી આપવી જોઈએ એવી વસ્તુઓ અને જરૂરીઆતો અજના જમાનામાં નીચેની યોજનાથી પુરી પડી શકે તેમ છે.

૧ તેમના રહેઠાણ સ્વચ્છ, ખુલી હવા વાળા, અને વ્યાજબી ઓછા દરના ભાડાવાળા હોવા જોઈએ

૨ તેઓની તથા તેમના બાળકોની વિધાની કેળવણી મેળવી આપવામાં સહાયતા આપવી જોઈએ, તેની સાથે નીતિ અને ધંધાને લગતી કેળવણીની પણ ગોઠવણ થવી જોઈએ

૩ તેમના માર્સીક પગાર ઓછામાં ઓછો કુટુંબ ખર્ચને પહોંચી શકે તેટલી હદ સુધીનો હોવો જોઈએ

૪ તેમની નોકરીનો સમય તદ્દસ્તી સચવાય તેવી સગવડવાળો તથા નોકરીના વખત દરમિયાન આશાએસનો સમય પણ નીચમિન હોવો જોઈએ

૫ તે પોતાનું કામકાજ ખજાવતો હોય ત્યારે તેનાપર હદ ઉપરાંત કપકો કે ટોકણીનો ભય તેજ પળે ન હોવો જોઈએ

૬ તે નીતિ રીતિમાં આગળ વધી શકે, તેમ તેની ખુદીનો વિકાસ થવા માટે લાઇબ્રેરીનું વાચન, રાત્રી શાળાઓની ગોઠવણ વીગેરે લાભ સહેલાઈથી મેળવી શકે તેવી ગોઠવણ થવી જોઈએ

૭ તેમની લવિધ્યની જીવનના લાભ માટે વીમો, પ્રોવીડન્ટ ફંડ, પેન્શન ફંડ, વીગેરે “કંપલસરી સેવીંગ” રખાવવામાં મદદરૂપ થવા સહાયકારી મડગીની ઝીસ્ટમ મુજબ ગોઠવણ થવી જોઈએ

૮ પોતાની નોકરી જાળવવા સાથે જન સમાજને પણ ઉપયોગી થઈ શકે, તેવી રીતે તેના વીચારો કેળવી ઉત્તેજન આપવું જોઈએ

આવી આવી અનેક રીતે નોકર વર્ગના લાભ માટે સહાયતા આપવી જોઈએ અને ત્યારેજ તે સઘળી યોજનાના ફળરૂપ ઉપયોગી સારા વિશ્વાસ મેલવા યોગ્ય નોકરો મેળવી શકાશે

આ લેખ ઉપર દેશી વેપારીઓમાના કોઈ દેશભક્ત, આ જાણતની સુચના પોતાના વ્યાપારી મડળોમાં ઉપગ્રિયત કરી શરૂઆત

માટે પ્રયત્ન કરે, તો નાના મોટા દરેક ખાતાઓ માટે 'દેશી નોકરો, મેનેજરો લાયકાતવાળા નથી, બીન અનુભવી, સ્વાર્થી છે' વગેરે જે આક્ષેપો બહારમાં મુકાતા જતાં છીએ તે મારા ધારવા પ્રમાણે આવી યોજનાથી દુર ચઈ, દેશી નોકરો યોગ્યતાવાળા થશે અને પોતાના માલીકને તેમજ આખા દેશને ઉપયોગી થઈ કીર્તિ વધારશે એમા શક નથી

ગા મારા અગત વીચારે વેપારી આલ મની સેવામાં રજુ કરે છું અને જો તે ઉપર એકાદ વ્યક્તિ પણ પોતાની સંસ્થામાં શરૂઆત કરી જતાવશે તો આ મારો પ્રયાસ (શ્રમ) સફળ થશે માનીશ ઈશ્વર સૌને મફતુદિ પ્રદે એ મારી અંતિમ પ્રાર્થના છે

મુજબજેકા મંજી
રેસનમલી શેક રાધ
વજ ઇબજની દુકાને
મુબજ તા ૮
એપ્રિલ ૧૯૧૪

લી સેવક,
હરખલાલ ભગવાનજી ભગત

COMMERCIAL NLWS

વેપારી ખબરો.

ધી ઇન્ડિયન ટ્રેડિંગ જનરલ પોતાના ૧૬ એપ્રિલ ૧૯૧૪ ના અંતમાં જણાવે છે કે ૧૯૧૨ ના ધી ઇન્ડિયન લાઇફ એશ્યુરન્સ કંપનીએ એક્ટની ૪૧ મી કલમ મુજબ પોતાને મળેલી સત્તાને આધારે, નામદાર ગવર્નર જનરલ ઇન કાઉન્સિલે, લડનની ધી મન લાઇફ એશ્યુરન્સ સોસાયટીને તે કંપની હિંદુસ્તાનમાં વધારે નવેા ધધા ન કરે એ શરતે ઉપર જણાવેલ નામના નીચેની જગાળદારીમાંથી મુક્ત કરેલ છે

ધી ઇન્ડિયન ટ્રેડિંગ જનરલ જણાવે છે કે ધી ઇન્ડિયન રેલ્વે કોન્સ્ટ્રક્શન્સ એસોસિએશનની આવતી બેઠક સીમલા ખાતે તા ૨૧ સપ્ટેમ્બરે શરૂ થશે આ બેઠકની કામની ટીપમાં પર બુદ્ધા બુદ્ધા વિષયો છે તેમાં રેલ્વે મારફત જતા કુળોને માટે ઠાકા ભડાર અગર કોઠાર પુરા પાડવા બાબત અને દાણો લાવલઈજ કરવા માટે ગાડા વધારવાને બદલે Elevator Warehouses એલીવેટર વેરહાઉસીસ બનાવવા બાબત તથા રેલ્વેના નોકરોને ધધાને લગતી ડેબલ્સી આપવા બાબત એ મુખ્ય વિષયો છે

ઇજમની બ્રીટીશ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના જનરલના એપ્રિલ માસના અંકમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે તે મહિનામાં કપાસીયાની લેવડ કેવડ સારી થઈ હતી ઇજમના કપાસીયા કરતા

અુગઈના કપાસીયા વધારે સારા ગણાય છે ઇજલામાં કપાસીયાના તેલનું ગળ્લર દડ રહેલું છે અને લાવો આકરા છે કપાસીયાના ખોળ માટે માગણી ઓછી છે પણ તેનું કારણ બીજા માલ મોઘો છે

દ્રાવજુડાર રેલ્વેના ટેનમાલાઈ ગામમાં એક દીવાસળી બનાવવાનું કારખાનું મોટા પાયા ઉપર હમણા ઉભું કરવામાં આવ્યું છે

ન્યુયાર્કનું એક ફાઈનેન્સીયલ જનરલ જણાવે છે કે માનીટ્રેણા, સીસકટ એવર અને ચાલબર્ન્સ એ ત્રણ નાના પ્રાંતોએ વીનીયેગને ડુનીયાની ઘઉંનું ગળ્લરમાં એક મોળમાં મોટું ગળ્લર બનાવી દીધું છે ૧૯૦૪ ની સાલમાં આ પ્રાંતોમાં ૫,૮૦,૦૦,૦૦૦ બુસલ્સ ઘઉં નીપજ્યા હતા પાચ વર્ષ પછી ૧૫ ૦૦,૦૦,૦૦૦ બુસલ્સ ઘઉં નીપજ્યા અને ૧૯૧૩ ની સાલમાં ૨૦,૦૦,૦૦,૦૦૦, બુસલ્સ જેટલી ઉપજ થઈ આ રીતે વધતું ચાલે તો ડેનેડા ક્રાન્સને અને હિંદુસ્તાનને ટકર મારે અને ડુનિયાના ઘઉં પેલા કરનાર સુલકોમાં ત્રીજે નંબરે ગણાય

ટારન્ટો ખાતેના ધી ઇમ્પીરીયલ ટ્રેડિંગ કોર્પોરેશન્સ મી એક ડબલ્યુ ફ્રીડ રીપોર્ટ કરે છે કે કેનેડીયન માઈનીંગ જનરલમાં એક લેખ પ્રમિદ કરવામાં આવ્યો છે તેપરથી જણાય

ધી બોમ્બે ટાઈલ માર્કેટ ૨૧ બેક ઓટ ફોર્ટ મુબઈ

છે કે લોહાંની કાચી ધાતુને વીજળીક બળથી પીગાળવા બાબત જે તપાસો યુરોપમાં થતી હતી અને જે તપાસ કેનેડાની સરકારે ૧૯૦૬ માં કરાવી હતી તેનું પરિણામ ઘણું અગત્યનું આભ્યું છે અને ટોરોન્ટોની એક કંપનીએ કેનેડાનું મેગનેટાઇટ લોહાંની કાચી ધાતુ પીગાળાવવા માટે વીજળીની એક ભતની ભઠ્ઠી બનાવેલી છે. જે ધાતુ મળે છે તે ઘણી મજબુત અને પ્રવાહી મળે છે અને જ્યારે તેના ઢાળા નાખવામાં ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ત્યારે તેમાંથી સપાટી ઘણી ચોખી ઉઠે છે.

માઇસોર ઇકોનોમીક કોન્ફરન્સની પાંચમી બેઠક તે રહેટના દીવાન મીં વીરવેસરીઆનાં પ્રમુખપણાં નીચે તાં ૫ જુન ૧૯૧૪ ના રોજ મળી હતી.

યુનાઇટેડ કીંગડમની વેપારી ચેમ્બરશની એસોસીએશનની ચા વરસની મીટીંગ ગ્લાસગો ખાતે તાં ૪, ૫, ૬ અને ૭ ઓગસ્ટ ૧૯૧૪ ના દિવસોનાં મળશે.

કાંચીના આંનરેબલ મીં ડીં પીં વેળ “સીવીલ અને મીલટરી ગેઝેટ” ને લખતાં જણાવે છે કે સીમેન્ટને લગતો પંખળની સરકારનો ઈન્ટરે તે વેપારની ઉપર કાયદેસર નહીં તો પછુ ખર્ચે ભેટાં દેવાથી તરીકે ગણાય તેવો છે; અને તેના અભીપ્રાય પ્રમાણે નામદાર હોંટી વજર તરફથી તે રદ કરાવવો જોઈએ.

વેપાર ઉદ્યોગ ખાતાંનો એક ડીરેક્ટર નિગીને તે ખાતું ઉઘાડવાનો એક હુકમ મદ્રાસ સરકારે બાહરે પાડ્યો છે. હાલના હુન્નર ઉદ્યોગને લગતી વીગત મેળવવા તથા તેમાં સુધારો કરવાનો સંભવ છે કે નહીં તે તપાસવાનું કામ અખતરાઓ કરી જોઈ અને કારખાનાવાળાઓને તેનાં પરીણામો જણાવવાં; વીધાર્થીઓની કેળવણી ઉપર દેખદેખ રાખી અને ઉદ્યોગને લગતી બાબતમાં કાયદાની જરૂર પામે સરકારને સલાહ આપવાનું કામ તે ખાતાંને સોંપવામાં આવશે. વેપાર ઉદ્યોગ ખાતું હસ્તીમાં આવ-

તાંની સાથે પંખીંગ અને બોરીંગ ડીપાર્ટમેન્ટ અને બુરો ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ ઇન્ફરમેશનનું ખાતું હસ્તિ ધરાવતું બંધ પડશે.

“ઇનડોઅન ટ્રેઇડ જરનલ” ના તાં ૨૮ મી મેના અંકમાં નીચલી હકીકત પ્રગટ કરવામાં આવી છે. કોલસા ની ખાણોમાં અકસ્માતીક આગ લાગતી અટકાવવાના ઉપાય તરીકે નવી શોધ કરવામાં આવી છે. સર થોમસ અને મીં હરમન બેગલરે કંદેલા અખતરાઓનાં પરીણામ એપ્રિલની ૧૦ મી તારીખના “આયર્ન અને કોલટ્રેઇડ રીબ્યુ” માં પ્રગટ કરવામાં આભ્યાં છે. અખતરા કરનારાઓએ પુલ્લી રીતે આ બીના જણાવી આપી છે કે જથ્થાબંધ કોલસા અથવા કોલસાની ભુકીમાંથી ગેસ બહાર જઈ શકે છે અને સાબીત થઈ ચુક્યું છે કે કોલસામાંથી ગેસ દીવસે બહાર નીકળે છે અને રાત્રે કોલસામાં તે દાખલ થાય છે. મીં બેલગરે નકશો દોર્યો છે જેમાં જણાવ્યું કે કોલસાની ભુકીના નમુનામાં તેના કરતાં ૧૬-૮ ગણો ઓક્સીજન ભરેલો છે અને આ પ્રમાણે તેમાં ગેસ ઘણી હોવાથી તેમાંથી સહેજ કારણ મળતાં તેમાં અકસ્માતીક ઘડાકો થાય છે અને હવાનાં દગાણુ અને ગરમી રહે છે. અખતરાઓ ઉપરથી વધુ સાબીત થયું છે કે પાણી છાંટવાથી આ આગ ઉપર ઘણે કાણુ આવી શકતો નથી. આ બનાવ અટકાવવા માટેની શોધખોળ કરતાં કેલસીયમ ક્લોરાઇડના કોલોડીઅલ રૂપની શોધ હાથ લાગી છે મીં બેલગરે શોધી કહાડ્યું છે કે બનવરની ચરણીનો નાનો જથ્થો તેમાં ઉમેરવાથી એક નવી બાંનના રસાયણીક પદાર્થ થાય છે.

બ્રીટીશ હિંદુસ્તાનમાં ૧૯૧૩ ની સાલમાં કુલે ૧,૫૪,૮૬,૩૧૮ ટન જેટલી કોલસાની ઉત્પન્ન થઈ હતી તેમાં બંગાળમાંથી ૪૬,૪૯,૮૫૨ ટન, બીહાર અને બોરીસામાંથી ૧,૦૨,૨૬,૩૮૯ ટન, પંજાબમાંથી ૫૧,૦૪,૦૮૨ ટન, અસામમાંથી ૨,૭૦,૩૬૪ ટન, બલુચીસ્તાનમાંથી ૫૨,૯૩૨ ટન, સેન્ટ્રલ પ્રોવીન્સીઝમાંથી ૨,૫૫,૬૫૧ ટન અને નોર્થ વેસ્ટર્ન પ્રોવીન્સીઝમાંથી ૯૦,૧૮૨ ટન નીકળ્યા હતા.

બ્રાકન મોઝેક ટાઇલ્સની સારી ડીઝાઇનો ક્યાં ભેવા મળશે ?

“જામનગરનું મશહૂર ઝવાહીર અથવા નયનામૃત.”

શુદ્ધ સાચા મોતીના સુરમો.

આ સુરમાએ હમારે ત્યાં વંશપરમપરાથી જનતા આવેલા છે. તે એવા તો સરસ છે કે તે આંજવાથી આંખોના તમામ દુષ્ટ અને લયંકર દરદોનો નહિયુગથી નાશ થાય છે. શૌર્ટ સાઇટ, ચીપળાનું વળવું, પાણીનું ઝરવું, છારીનું આવવું, આંખોનું વળતો વળત ઉઠવું, આંખામાં જળતરા થવી, કુંઠું, મોતીઆ, આંખોનું હમેશાં રાતું રહેવું, રાતનું કમતી દેખાવું વિગેરે તમામ જાતનાં દુષ્ટ રોગોને માટે હમારા સુરમાએ અકસીર છે. વિશેષ આ સુરમાએ આંજવાથી ચરમાવાળાએને ચરમાની જરૂર રહેતી નથી. આ સુરમાએ ખાસ કરી રાત્રીના ઉજાગરા કરનારા મહેતાજીઓ, કારીગરો તથા વિદ્યાર્થી માટે અમૃત સમાન છે. તેની વિશેષ તારીફ નહિ કરતાં એક વખત વાપરી ખાત્રી કરવા મજબુત લલામણુ કરવામાં આવે છે. આ સુરમાના ઉત્તમગુણ માટે અમેને મોટા બાહોશ શક્ટરો તથા રાજાઓ તરફથી સર્ટીફિકેટ મળેલાં છે. હમારા સુરમાએ આજ લગલગ ૬૦ વરસ થયાં ચાલુ છે. તેના લાવ નીચે મુજબ છે. સુરમા નં. ૧ ના રૂ. ૪-નં. ૨ ના રૂ. ૨-નં. ૩ ના રૂ. ૧ ના તોલા લેખે. હમારા ગ્રાહકોની સગવડતા જાળવવા માટે અમેએ મુખ્યમાં બ્રાન્ચ ખોલેલી છે માટે મહેરજાન ગ્રાહકોએ ત્યાંથી મંગાવવા મહેરજાની કરવી.

તે સિવાય હમારે ત્યાં તમામ જાતનાં ઉમદામાં ઉમદાં અતરો, સેન્ટ, સાબુઓ, ચગર-ખતીઓ, સુરખાઓ, પેટન્ટ દવાઓ અને જામનગરની સુપ્રસિદ્ધ વસ્તુઓ જવી કે સુડીયો, કંકુઓ તથા ગત્રીશું જ્યાંબંધ તેમજ છુટક કીશયત લાવે મળશે.

બ્રાન્ચ ઓફીસ

હૈડ ઓફીસ

એ. એલ. અત્તરવાળા એન્ડ પ્રધર્સ,
ભુસેશ્વર-મુખ્ય.

હુકમાનજી ઈસમાલજી અત્તરવાળા,
પુલખનગર-જામનગર.

ડોંગરેનું બાલામૃત.

હાલ જનરમાં હલકા તથા નકલી બાલામૃતો યથા નીકલી પડ્યાં છે, ને વેપારીએને તે હલકા માલ ઉપર કમીશન વધારે મળે છે, તેથી અમારું બાલામૃત માગનારને પણ વેપારી વધારે કમીશન મળવાની આશાથી હલકું બાલામૃત આપીને આ ડોંગરેના બાલામૃત નેટહુંજ શુભ-પરી છે એમ કહે છે તેા જાને અમારું બાલામૃત જોઇ હોય તેણે તે ડોંગરેનું જ એવી ખાત્રી કરીને લેડું.

એક શીશીના કી.—૧૨ આના.

ટપાલ ખરચ ૪ આના.

કે. ડી. ડોંગરેની કં.,

ગીરગામ-મુખ્ય.

આમેફોન, હારમોન્યમ, સીનેમેટાગ્રાફ.

આમેફોન મુખ્યમાં પેટલ વેહલાં મંગાવનાર અમે હોવાથી એ બાંધેના અમારો અનુભવ સરવેથી લાગે છે. અને વળી અમારે ત્યાં આમેફોન તથા તેનાં ગાયનો આખી મુખ્યમાં સર્વેથી મોટા જથ્થામાં તૈયાર રહે છે. ક્રીમત રૂ. ૧૫ થી રૂ. ૨૫૦.

હારમોન્યમો-અમારાં પોતાનાં તથા પેરીસનાં કેઝરલનાં બનાવેલાં, અને હારમોન્યમ બનાવવાને લગેના સર્વ સામાન અમે ધણીજ કીશયત વેચાએ છીએ.

આમેફોન તથા હારમોન્યમ ગમે તેવાં જગડી ગયાં હોય તોપણ સમાધીને નવાં જેવાં કરી આપીએ છીએ.

જેસ કું. કલબાદેવી રોડ-મુખ્ય.

કાપડ બજારની આગમાં કોણની તીજેરીઓ બળી ગઈ.

લખમીદાસ ખીમજીની કાપડ મારકેટમાં આગ થઈ તે વખતે નીચે જણાવેલી દુકાનોમાં ગોદરેજની સાત તીજેરીઓ હતી અને એકએકમાં મોતીના દાગીના ચલણી નોટો, ખત પતરો વગેરે તદ્દન સલામત રહ્યા હતા—

- ૧ શેઠ વલ્લભદાસ ડોસાની તીજેરીમાં રૂ ૪૦૦૦૦ ના હીરા મોતીના દાગીના અને કાગળો હતા
- ૨ શેઠ ભીમજી દવારકાદાસની તીજેરીમાં રૂ ૨૦૦૦ ના મોતીના દાગીના અને ચલણી નોટો હતા
- ૩ શેઠ મથુરાદાસ મોરારજીની તીજેરીમાં મોતીના દાગીના અને કાગળો હતા
- ૪ શેઠ ચતુરભુજ કાલીદાસની તીજેરીમાં રૂ ૩૦૦૦ ની નોટ અને ચોપડા હતા
- ૫ શેઠ વાડીલાલ લલુચદની તીજેરીમાં રૂ ૫૦૦૦ ના દાગીના અને ચોથરીઆ હતા
- ૬ શેઠ કેશવલાલ હાથીલાઈની તીજેરીમાં થોડીક ચલણી નોટો અને ચોપડા હતા
- ૭ શેઠ વલ્લભદાસ લખમીદાસની તીજેરીમાં રૂ ૮૫૦૦ની નોટો, વીમાની પોલીસીઓ અને ચોપડા હતા

આગ કાંઈ સઘળેજ ઠેકાણે સખત હતી નહીં.

આગ પછી બીજે દહાડે જોવામાં આવ્યું હતું કે તાપ દરેક જગ્યાએ એટલો મખત થયો હતો નહીં કે જેથી તીજેરીની પરીક્ષા થઈ શકે ઉપર જણાવેલી ગોદરેજની સાત તીજેરીઓ માંહેલી ફક્ત ત્રણ સખત આગમાં સપડાઈ હતી બ્યારે બીજીઓને ઝાઝો તાપ લાગ્યો હતો નહીં આગ થોડીજ જગ્યાઓમાં સખત થઈ હતી અને ઘણેક ઠેકાણે તો કાપડ પણ બળ્યું હતું નહીં

આગ થઈ રહેવા પછી બીજી એ જોવામાં આવ્યું.

કે જ્યારે ગોદરેજની મધળી તીજેરીઓ માંહેલો આવેજ મખત તેમજ નરમ આગમાં સલામત રહ્યો હતો ત્યારે બીજા દેગી અને વેલાયતી મેકરોની તીજેરીમાં જ્યાં આગ મખત હતી ત્યાં સઘળું બળી ગયું હતું યા બળવાની અણી ઉપર હતું અને હજારોની ચલણી નોટનો કોલરો થઈ ગયો હતો અને જ્યાં નરમ હતી ત્યાંજ બચી ગયું હતું

આ વાતની ખાત્રી થવાથી કેટલાકોએ એ આગમાં પોતાની તીજેરી માંહેલી ચીજો ખરી જવાની મરદીફીકેટો જો કે વેલાયતી અને બીજા ગામડી મેકરોને આપી છે તે છતાં તેઓએજ આગ પછી નવી તીજેરીઓ ગોદરેજની ખરીદી છે

ગોદરેજ એન્ડ બાઈસ મેન્યુફેક્ચરીંગ કંપની.

કારખાનું:—ગેસ કંપની પાસે, પટેલ મુખ્ય

મુંબઈ ઇલાકાના ઘઉંના પાકની છેલ્લી યાદી હમણા ખડાર પાડવામાં આવી છે તે પરથી જણાય છે કે આ વરસમાં વાવેતર નીચે મુજબ ક્ષેત્રફળમાં થયું છે.

	બ્રીટીશ પ્રાંતોમાં	દેશી રાજ્યોમાં
	એકર.	એકર.
મુંબઈ ઇલાકામાં	૧૦,૭૧,૩૦૦	૬,૬૦,૬૦૦
સીધા... ..	૪,૪૭,૧૫૦	૩૪,૧૦૦
	<hr/>	<hr/>
ઉપજ નીચે મુજબ થવા વકી છે.	કુલ ૧૫,૧૮,૪૫૦	૭,૨૫,૦૦૦
	ટન્સ.	ટન્સ.
મુંબઈ ઇલાકામાં	૨,૧૧,૧૦૦	૨,૨૪,૩૦૦
સીધા	૧,૦૫,૧૦૦	૬૦,૧૦૦
	<hr/>	<hr/>
	કુલ ૩,૧૬,૨૦૦	૨,૩૩,૪૦૦

અળસી અને સરસવના પાકની છેલ્લી યાદી પરથી પણ જણાય છે કે મુંબઈ ઇલાકા-કામાં અળસીનું વાવેતર બ્રીટીશ પ્રાંતો અને દેશી રાજ્યો મળી કુલ ૧,૩૬,૩૦૦ એકર ક્ષેત્રફળમાં થયું છે અને સરસવનું વાવેતર કુલ ૩,૨૧,૩૦૦ એકર ક્ષેત્રફળમાં થયું છે. અળસીની ઉપજ ૧૧,૨૦૦ ટન્સ અને સરસ-વની પેદાશ ૨૭,૬૦૦ ટન્સ જેટલી થવા વકી રાખવામાં આવે છે.

તાર સંબંધી અગત્યની શોધ-કલકત્તાની સેન્ટ્રલ ટેલીગ્રાફ ઓફીસ ફીદ્મીન્ટર સીરીઝના અખતરાઓ કરવામાં આવે છે. ફીદ્મીન્ટરથી એક સંદેશો ઓપરેટરની મદદ વગર ચાલુ ટાઇપ થવા કરે છે અને તેથી કામ ખૂબ ઝડપથી થઈ શકે છે. હાલના મઉથી સરસ મશીનોની મદદથી મીનીટમાં ૨૫ બોલો ટાઇપ થાય છે ન્યારે નવી રૂઢીથી ૮૦ બોલો ટાઇપ થઈ શકે છે મુંબઈની અને રંગુનની તાર ઓફીસમાં ફીદ્મીન્ટરો રાખવામાં આવ્યા છે.

ન્યુ પોર્સ્ટ ખાતે ચરચ શેડ ઉપરના રડીશ મી. બ્યોર્જ કેસવેલે રેલવેના ડગાઓ માટે એક અજળ સેફ્ટી લોક (તાળુ) શોધી કાઢ્યું છે અને મોટી બ્રીટીશ રેલવે કંપનીએ તે તાળાનો ઉપયોગ કરવાનું કયુલ પણ રાખ્યું છે. તે કંપનીએ તે તાળાની કીમત ૧૯૦૦૦ પાઉંડ આપેલા છે, તે તાળામાં કસમત એવી છે કે ન્યારે ટ્રેન ઉપરે ત્યારે એનજીન ડાઇવર પોતાના ડગાની અંદર પેડું ફેરવે કે જેથી ગધા ડગાઓ તરતજ એક સાથે બંધ થઈ જાય અને ન્યારે સ્ટેશન આવે ત્યારે ગાર્ડ પોતાના ડગાનું પેડું ફેરવી દે કે તુરંતજ બધા ડગાઓ તેની મેજે એકજ સાથે ઉઘડી પડે.

મુંબઈના કારખાનાંઓને લગતા કાનુનોમાં ચોક્કસ સુધારો કરવાને લગતું બહિરનામું સરકારી ગેઝેટમાં પ્રગટ કરવામાં આવ્યું છે અને તે સામે કોઈને વાંધો હોય તો તે તા. ૧૫ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૪ સુધીમાં નામદાર સરકારના સામાન્ય ખાતાના સેક્રેટરી ઉપર લખી મોકલવાને લાગતા વળગતાઓને જણાવવામાં આવ્યું છે. કારખાનાંઓને લગતા કાનુનોમાંના ૨૮ મા કાનુન પછી નીચે પ્રમાણે કાનુન ઉમેરવામાં આવનાર છે:—

૨૮ (એ) ૧ કોઈપણ છોકરાને કાપકના કારખાનામાં ઇન્સપેક્ટર તરફથી બહાલ રાખવામાં આવનારી શીફ્ટસની રૂઢી શીવાયની પીછ કોઈ રૂઢી મુજબ દાખલ કરવામાં આવશે નહીં (૨) ત્રણ કલાક કરતાં વધુ વખત માટે કોઈ પણ છોકરાને કાપકનાં કારખાનાઓમાં ચાલુ કામ માટે રોકવા દેવામાં આવશે નહીં, (૩) કાપકના કારખાનામાં રોકવામાં આવેલાં દરેક છોકરાને કામ ઉપરથી છુટ્યા પછી એકાદમાં ઓછા ત્રણ કલાક સુધી બધા કામમાંથી છુટા કરવામાં આવશે.

ગયા ફેબ્રુવારી માસમાં બરોડા ખાતે મળેલી કોઓપરેટીવ ફેરીટ સોસાયટીની કોનફરન્સમાં નામદાર મહારાજ ગાયકવાડે બહાર કહ્યું હતું કે નવા ઉલોગો જે સારી રીતે વધેલા હોય તેમને થોડા વ્યાજે નાણાં ધીરવા માટે રૂ. ૧૫ લાખની સ્કેમ બહાર કઢાડવામાં આવી છે આ બાબતના સંબંધમાં ત્યાર બાદ બહાર પડેલી આજ્ઞા પત્રીકામાં બહાર કરવામાં આવ્યું છે કે ઉપર જણાવવા મુજબ નાણા ધીરવા માટના કાનુનો તૈયાર છે જે કોમર્સ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રી ખાતાના ડીરેક્ટરની ઓફીસમાંથી મળશે. સારી રીતે મચેલી કંપનીઓ જેઓ બીઝનેસ વધાર-

પાની ખાદિશ રાખતી હોય તેમને તેમજ નવી કંપનીઓને નાના વ્યાજે નાણા ઉછીના આપવામાં આવશે.

ઑડીટરોના સરટીફિકેટના સંબંધમાં ગઈ તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૪ ને હીને જે કાનુનો બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા તેમાં ૧૧ મા કાનુનની નીચે પ્રમાણે કાનુન ઉમેરવામાં આવ્યો છે,

૧૧ એ—ઑડીટરોની કાઉન્સિલના સેક્રેટરીને નીચેના દર મુજબ શ્રી ભરવામાં આવે નહી ત્યાં સુધી ઑડીટરનું સરટીફિકેટ મળશે નહીં (અ) પરમેનન્ટ અનરીસ્ટ્રીકટેડ રૂ. સરટીફિકેટ..... ૧૦૦

૧. રાજ્ય તરફથી સીધો વહીવટ ચલાવતી	૭,૦૧૮,૭૬
૨. રાજ્યની પશુ વહીવટ કંપની હસ્તક	૧૮,૧૦૬,૩૬
૩. ભમીનગરીવાળી કંપનીઓ હસ્તક	૩૨,૦૪
૪. મદદ મેળવતી કંપનીઓ હસ્તક	૧,૬૬૬,૬૬
૫. દેશી રાજ્યોની પશુ કંપની હસ્તક	૨,૧૬૦,૫૬
૬. દેશી રાજ્યોની અને સ્ટેટરેલવે એન્ડ સી મારફત	૨૫૭,૫૬

માઇલ

૭. દેશી રાજ્યોને હસ્તક	૧,૭૮૬,૬૪
૮. પરદેશી રાજ્યો હસ્તક	૭૩,૬૦
૯. પ્રાંત્ય લાઇન કંપની વગેરે	૨,૩૫૮,૫૦

માઇલ ૩૩,૪૮૩૭૪

આ ઉપરથી સ્પષ્ટ જણાયે છે હિન્દમાં રેલ્વેનો પોણા ભાગ બ્રીટીશ રાજ્યના હસ્તકમાં છે. ગયા વર્ષના આંકડા ભેતાં જણાય છે કે રાજ્યની માલેકીની રેલ્વેઓમાંથી સરકારને કુલ આવક રૂ. ૫૫,૦૬,૭૩,૦૮૦ ની શંક અને

અર્થ રૂ. ૨૮,૨૭,૦૭,૪૬૭ નો થયો એટલે નફો રૂ. ૨૬,૮૨,૬૫,૬૧૧ નો રહ્યો. એમાંથી આપણે રૂ. ૪,૭૬,૬૨,૫૦,૦૦૦ પરતું વ્યાજ રૂ. ૧૭,૧૬,૫૭,૬૭૪ નો ખાદ કરતાં ચોખ્ખો નફો રૂ. ૬,૬૩,૦૭,૬૩૬ નો થયો.

મુંબઈ, મદ્રાસ, બંગાળા અને સિંધમાંથી કેળવાયેલા અને વગર કેળવાયેલાં ચામડાં યુનાઇટેડ કીંગડમ ખાતે નીચે મુજબ આયાત થયાં હતાં.

	કેળવાયેલા ચામડા			ખીન કેળવાયેલા ચામડા.		
	૧૯૧૦-૧૧	૧૯૧૧-૧૨	૧૯૧૨-૧૩	૧૯૧૦-૧૧	૧૯૧૧-૧૨	૧૯૧૩-૧૪
મદ્રાસ	રૂ. ૨,૭૬,૬૧,૦૬૮	૩,૨૦,૬૦,૪૪૫	૩,૧૮,૭૦,૩૬૭	રૂ. ૩,૪૦,૮૮૧	૨,૨૬,૪૦૦	૬,૫૫,૭૩૮
મુંબઈ	૬૫,૧૨,૨૪૩	૬૩,૭૩,૭૨૭	૭૫,૫૧,૫૩૨	૬,૪૬,૭૪૩	૬,૮૦,૩૦૦	૧૭,૩૦,૧૬૫
બંગાળા	૧૦,૩૦૦	૬,૦૦૦	૧૭,૭૭૦	૩૪,૫૭,૪૨૨	૨૫,૪૬,૮૧૮	૨૦,૮૭,૭૬૬
સિંધ	૬,૧૮,૩૨૫	૬,૪૩,૪૪૫	૪,૬૪,૧૫૦	૬,૦૮,૭૧૦	૭,૬૩,૩૬૭	૨૦,૭૬,૫૦૬

હિંદુસ્તાનથી જર્મની ચામડાં નીચે મુજબ નિકાસ કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૯૧૧-૧૨

૧૯૧૨-૧૩

૧૯૧૩-૧૪

આપ્રિલથી ડીસેમ્બર સુધી નવ માસમાં.

	રૂ.	રૂ.	રૂ.
કેળવાયેલાં ચામડાં	૫,૬૦,૭૬૦	૫,૬૮,૫૪૫	૩,૦૭,૮૨૧
ખીન કેળવાયેલાં ચામડાં	૨,૩૩,૬૦,૪૪૫	૨,૭૬,૫૮,૫૧૫	૧,૬૭,૩૬,૯૦૬

મેટ્રીલ શીલીંગથી બીલીંગનો ખોરડો ચોલે છે,

સ્વીટ્ઝરલેન્ડની બેન્કોમાં ચાલતા ગોટાળા.

લંડન ટાઇમ્સને બરલીનથી ગઈ તા. ૧૨ મી જાન્યુઆરીને દીને મળેલા તારના સંદેશમાં જણાવવામાં આવે છે કે હેબીટી રીતે સ્વીટ્ઝરલેન્ડની નાણાં સંબંધી સ્થિતિ ખીલકુલ સંતોષકારક હાલતમાં નથી. મહીનાઓ થયાં નાની સેર્વીસ બેંક અને એવાંજ બીજાં ખાતાં ડીરેક્ટરો અને મેનેજરોના ગોટાળા અને નાણાં ઉચ્ચ પત કરવાને સળંગે એક પછી એક નીષ્ફળ નીવડ્યાં છે. લેઆરનો અને હુગાનોમાં સ્થાપવામાં આવેલી ફ્રેડીટા ટીસીનીએ હાલમાં પોતાના દરવાજા બંધ કરી દીધા છે. શેરની થાપણ જે ૩૦૦૦૦૦૦ ફ્રેંક (૧૨૦૦૦૦ પાઉંડ) છે તે ગુમાવી દેવામાં આવી છે અને ૩૪,૦૦,૦૦૦ ફ્રેંકની અનામત મેળવવામાં આવેલી રકમનો પતો નથી. રીઝર્વ ફંડ ૩૦૦૦૦૦ પાઉંડનું હતું. આ બેંક ૧૮૯૦ માં સ્થાપવામાં આવી હતી અને કેટલાંક વરસ સુધી તેણે સાકા પાંચ

ટકાની વહેંચણી આપી ફ્રેડીટા ટીસીનીએ મદદ માટે સ્વીસ બેંક વેરેન પાસે મદદ માંગી પણ તે તેને આપવામાં આવી નહીં.

ફ્યુચર હેન્ડેલ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રી એન્ડ યુગ બેંકના ઓડીટરો તરફથી શોધા નહીં લાગે એવા લેદ ખાહેર પાડવાની ખબર મળી છે. શનીવારે મળેલી અસાધારણ સભા મધ્યે એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ડીરેક્ટરોની બૉર્ડના ફારેંગ થતા પ્રમુખે કામદારોને બેંકના પૈસાથી નાટકશાળાની સીઝન ટીકીટો આપી હતી અને બેંકના પૈસામાંથી ૩,૦૦,૦૦૦ ફ્રેંક ડર ઇકોનોમીસ્ટ નામનાં જર્નલન પત્રમાં ફેક્ટ્યા હતા. નાણાંને લગતા વિષયો ઉપર એક લખનારનું કરજ પગાર ઠ્યું હતું. ચોપડાઓ અન્યથા જેવી રીતે ખોટા બનાવવામાં આવ્યા હતા.

હેબીટી રીતે સ્વીટ્ઝરલેન્ડમાં ઘણીએક ખાનગી બેંકો એવી છે કે જેમની ઉપર કાંઈ કાયુ નથી.

THE GRAIN MERCHANTS' ASSOCIATION SECTION.

દાણાના વેપારીઓની મંડળીનો વિભાગ.

આ બાબતમાં દાણાના વેપારીઓની મંડળી તરફથી મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશનને તા. ૮ મે ૧૯૧૪ ના રોજ ટાઉન ઇયુટી પાછી એક પત્ર લખી દરિયાઈ મેળવવા આપ્ત.

દાણા ઉપર અને રેલવે અને પગ રસ્તે નિકાશ થતા દાણા ઉપર લેવાતી ટાઉન ઇયુટી પાછી આપવાના ધોરણમાં જે તકાવત છે તે તરફ કોર્પોરેશનનું ધ્યાન ખેંચવામાં આવ્યું હતું. તે કાગળમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે રેલ રસ્તે અને પગ રસ્તે નિકાશ થતા માલ માટે જે શખ્ત ધોરણ રાખવામાં આવ્યું છે તેથી વેપારીઓને અને બહાર ગામના ખરીદનારાઓને ઘણી હાડમારી લોગવવી પડે છે અને વેપારનાં છુટાપણાંની ગતિનિતિને તે તે હાધી વાળે છે. અમારી કમિટીને એમ લાગે છે કે દરિયાઈ રસ્તે નિકાશ થતા માલ પરની જકાત પાછી આપવા માટેના સરળ ધોરણથી પરદેશ ખાતે માલ ચડાવનાર વેપારીઓને અને પરદેશના તે માલ વાપરતા લોકોનેજ ફાયદો થાય છે, જ્યારે રેલ અને પગ રસ્તે જતા માલ પર જકાત પાછી આપવાનું ધોરણ સખ્ત રાખવાથી જે લોકોએ તે માલ ઉત્પન્ન કર્યો હોય અને જે લોકોને પોતાના ભાગમાં તે

માલની તંગીને લઈ તે માલ પાછો મંગાવવો પડે તે લોકોને ભારે સહન કરવું પડે છે અને તે રૂઢી દેશના અંદરના વેપાર પર અકુશ સમાન છે.

લોટને પણ જે ચીજમાંથી તે બને છે તેનાં કરતાં જુદી રીતેજ ગણવામાં આવે છે અને તેને માટે મુળ ચીજ છ મહીનાની અંદરજ આયાત થઈ હતી તેવું જાહેરનાયું કરવાની પણ જરૂર નથી. સંદર્ભ નિયમો ઉપરથી ચોખ્ખું જણાઈ આવે છે કે તે હિંદુસ્તાનની બહાર માલ નિકાશ કરનારાઓ માટે તે નિયમો ઘણા ફયદાકારક છે એટલે કે તે નિયમો જે દેશમાં તે માલ બન્યો હોય ત્યાંના વતનીઓના કરતાં બીજાનાંજ હિત સાચવનારા છે અને વેપારની છુટની રાજનિતિ વિરુદ્ધના છે.

અમારી કમિટી દરિયા રસ્તે જતા માલને માટે જે ધોરણ પ્રચલિત છે તેજ ધોરણ રેલવે અને ગાડાં રસ્તે જતા માલને પણ લાચુ કરવા કોર્પોરેશનને વિનંતિ કરે છે.

મ્યુનીસીપાલીટીના સેક્રેટરી તરફથી ઉપરના પત્રનાં સ્વીકાર કરનાર એક ૯૪૮ નંબરનો તા. ૧૪ મે ૧૯૧૪ નો પત્ર આવ્યો છે તેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ઉપરનો પત્ર યોગ્ય વખતે કોર્પોરેશન સમક્ષ રજુ કરવામાં આવશે.

બી બોમ્બે ઇપ્સલ માર્ટ ૨૧ બેંક સાઈટ ફોર્ટ મુળંદ.

ધી ટ્રેન મરચંટસ એસોશીએશનની
મીટીંગની મીનીટસોનો-સાર.

તા. ૧૭ મી મેએ ૧૯૧૪, ૩૧ મી મેએ ૧૯૧૪
તથા તા. ૧૪ મી જુન ૧૯૧૪ ની જનરલ
મીટીંગની મીનીટસોમાંથી.

સંવત ૧૯૭૦-૭૧ ની મેનેજીંગ કમીટી નીચે

પ્રમાણે નકી કરવામાં આવી હતી.

પ્રમુખ:—શેઠ હીરજી મુળજી.

ઉપપ્રમુખ—વેલજી લખમશી મરચંટ.

બી. એ. એલ. એલ. બી.

શેઠો:—વાલજી અળજી, ખટાઉ શીવજી,

ચુનીલાલ રામરતન, રણછોડદાસ તુલશીદાસ,
મેઘજી માવજી, રવજી નેણમી, ટોપણ દામજી,
છોટાલાલ કીલાચંદ, લખમીદાસ પ્રાગજી,
જગશી ખીમજી, કાકરશી હીરજી, રતનશી પુન્ન,
ગોવીંદજી ભારમલ, હીરજી જેઠા, હરશી હેમરાજ,
લાલજી પુનશી, ચાંપશી ભારા, ભારમલ શ્રીપાલ,
કાલીદાસ નારણજી, હીરજી ગોવીંદજી, વલ્લભદાસ
કલ્યાણજી, લવાનજી ડોસા, કાનજી કરા,
જેઠાભાઈ વીરજી, ચુનીલાલ સાકરચંદ, શીવજી
કુંવરજી, તલકચંદ મોમરાજ, સોમચંદ ધારશી
લાલજી કાકરશી, હરીદાસ પ્રેમજી, વલ્લભજી ગોવીં-
દજી, કાનજી પ્રધાન, શ્રીરામ માલાણી, વીકલ-
દાસ ઝોધવજી, લાધા દેવજી, વેલજી શીવજી,
સાલેમહમદ ઉમર ડોસલાણી, અરજુન ખીમજી,
કુંવરજી ઉમરશી, શેવ તીલાલ નગીનદાસ,
રામજી પરશોતમ અને યોતનરરી સેક્રેટરી-
શામજી શીવજી

હાથદાની કલમ ૧૨ મી માં સુધારો થયા

પ્રમાણે નીચેના ટ્રેઝરરો નકી થયા હતા.

૧. શેઠ હીરજી મુળજી. ૪ શેઠ લાલજી વીશનજી

૨. શેઠ વેલજી લખમશી. ૫. શેઠ અરજુન ખીમજી

૩ શેઠ ધારશી ખેતશી ૬. શેઠ ખટાઉ શીવજી.

સંવત ૧૯૭૦નો એસોશીએશનનો

હીસાબ તપાસવા માટે શેઠ પ્રાગજી મોનજી
કોઠારી (શેઠ શીવજી કુંવરજીની કું.) અને
શેઠ ચુનીલાલ અમરશી (શેઠ ચુનીલાલ સાકર-
ચંદ) ને યોતનરરી ઓડીટરો નીમ્યા હતા.

એસોશીએશનના કાર્યદાની કલમ ૧૨ નીચે
પ્રમાણે સુધારવાનો કસવ થયો હતો:—

૧૨. એસોશીએશનના હસ્તકનાં નાણાં

“તથા મીલકતની વ્યવસ્થા તથા લેવડ દેવડ કરવા

“મેનેજીંગ કમીટી જ્યારે જ્યારે જરૂર જણાય

“ત્યારે ઓછામાં ઓછા ચાર અને વધારેમાં

“વધારે છ મેમ્બરો નીમશે, જેને ખજાનચી

“(ટ્રેઝરર) તરીકે ઓળખવામાં આવશે,

“ખજાનચીઆ એસોશીએશન હસ્તકનું”

ફંડ નીચે પ્રમાણે રોકશે:—

(૧). ગવનમેંટ પ્રોપીસરી નોટોમાં;

(૨). મુખધના પોર્ટફોલિયોમાં ગેરંટીડ

અથવા અનગેરંટીડ ડીમેન્ડનોટમાં;

(૩). મુખધનાં મ્યુનિસીપલ ડીમેન્ડનોટમાં

(૪). મુખધનાં સીટી ઇમ્યુનમેંટ ટ્રસ્ટનાં

બોન્ડોમાં.

(૫). સ્થાવર મીલકત ખરીદવામાં.

(૬). સ્થાવર અથવા જંગમ મીલકત

ઉપર ધીરવામાં.

અને (૭). બેંકોમાં ચાલુ ખાતામાં અથવા

ટ્રીકસ ડીપોઝીટોમાં;

“રોકવામાં આવેલી મીલકતનો વહીવટ

એટલે કે લેવડ દેવડ તથા ફેરબદલી વખતે વખત

“નીમેલા ખજાનચીઆ અથવા તેઓની પછી

“અથવા તેઓને ગદલે નીમવામાં આવે તે

“ઉત્તરાધીકારીઓમાંથી કોઈ પણ બે અથવા

“હયાત હોય તે કરી શકે એવી વ્યવસ્થા તે

“ખજાનચીઆ રાખશે, પણ સ્થાવર મીલકત

“ખરીદવામાં તથા સ્થાવર અથવા જંગમ

“મીલકત ઉપર ધીરવા માટે જે ટ્રેઝરરો હોય

“તેના નીમે ભાગથી વધારેના એક મતે વહી-

“વટ તથા ફેરબદલી તેઓ કરી શકશે.

“કોઈ ખજાનચીઆ રાજીનામું આપવા

“વીગેરેના સમયે અથવા મેનેજીંગ કમીટીએ

“કોઈ પણ કારણસર કારણ જણાવ્યા વગર

“કોઈ ખજાનચીઆ નામ કમી કરવાને શખમે

“ખાતી પહેલી જગા જ્યાં સુધી મેનેજીંગ

“કમીટી પુરે ત્યાં સુધી ખાતીના ખજાનચીઆએ

“કરેલી વ્યવસ્થા અથવા વહીવટ રદ ખાતલ

“ગણશે નહિ.”

પહોંચ.

મી. જીવણલાલ અમરશી મહેતા તરફથી

અવલોકનાર્થે નીચેની ચોપડીએ મળેલી છે તેની

અમે આભાર સહિત પહોંચ સ્વીકારીએ છીએ.

વેપારોપયોગી પાઠમાળા, રાઈનો પર્વત,

ગુજરાતી ગઝલીસ્તાન, વિકૃત યુદ્ધિનો વિવાહ,

કલોલિની, જ્યા અને જયન્ત, શ્રીકૃષ્ણજીવન,

લક્ષ્મીરત્નનો ભંડાર.

નિહ્યાદ હિંદુ અનાથ આશ્રમનો ૧૯૧૨-

૧૩ નો સાલનો રીપોર્ટ અમારા તરફ રીચ્યુ માટે

મોકલી આપ્યો છે તેની પહોંચ અમે સ્વીક-

ારીએ છીએ.

હીરિટરિયા.

એ વર્ષે સાંકળોના બંધ છુટયા.

પાટણુ ઝવેરીના પાડાના રહીશ સુનીલાલ દલગુજરાત ઝવેરી અને રંગુનમાં ચિત્રામ હીરિટરિયા લાગુ પડયા બંધ ના આવે, તોફાન થઇ નય, નેહિ ખરે પછી ધ્યાનમાં ન રહે, ખાન પાન માગવું નહિ, અને ઝડી પેરાળ ગમે ત્યા કરી તેમાં પડયો રહું. તેને સાથે એ વર્ષમાં રંગુન કલકત્તા અને મુંબઈ વગેરે સ્થળમાં પ્રસિદ્ધ સરજનો, અને બીજાઓને પુષ્કળ ફ્રી બરી રાઇ કર્યા તેમ તેમ વધારે મળ્યુત સાંકલે બઢાયો. અને યાકયા અને કેવળ નિરાશ થયા બાદ મિ. છગનલાલ લલુભાઈ શાહ દેશીનામાંવાળાને મળ્યા તેમણે ઈંધર ખીત્યઈ જવદવા માની દવા દીધી તેથી ત્રણમાસમાં સારો થઇ મનુષ્યાવતાર ભેગવું છું.

છ માસે બેઠી થઈ ખાધુ પીધું.

વડોદરા કેમ્પ ટ્રેઝરી કલાર્ક રા. નેકાલાલ છે. પોષ્ટ મારતની દીકરી છમાસયા હીરિટરિયાને લીધે પથારીમ સુતી રહી. કેટલી નીચેના ભાવે પડી પડી ગડધોલાતી, દરમ્યાન દશ દશ મિનિટે કમાન થઈ મેશુધ ખનતી. તે બે ચમચાબર દૂધની ચા ઉપર જવતી. રાહેર અને કેમ્પના ડોક્ટરો, વૈદો અને ભુવાગોબ્બે આશા સુકાવી પછી મમતની ખાતર રા. શાહને જોલાબ્યા, તેમની તરફીબધી દશ કલાર્ક પછી ચમત્કારી ફાયદો થવા લાગ્યો, અને ૧૮ દિવસમાં તબ્બ આરામ થયો. ઇ. ૪૦ માટે જ્યે તેવો હીરિટરિયા હોય પછી વાણુ-વાઈ કે ફેફસ. મુગી અને ચિત્રા જમ, ઉન્માદ કે ગાંડપણ હોય તેમજ પ્રમેહ, લોહીવા વગેરે હાલીલા દર્દ હોયતો મળવું, દવા વનસ્પતિની-વાણુસુકતા હીરિટરિયા માટે દવા મહિનાની. ડી. ૩. ૩ પો. ૩. ૦

વ્યાયામકળા શાસ્ત્ર-શરીર સુધારણા મદિ કસરતો-ચિત્રો ૩૩૫ ડી. ૩. ૩ પો. ૩. ૦

દેશીનામું-નામુ રિખવાણુ ઇલાકામાં ટેક્સ્ટ બુક-ડી ૭૫ પો. ૩. ૦

છગનલાલ લલુભાઈ શાહ દેશીનામાંવાળા

સંશોધક હીરિટરીયા સેહજે આરામ, પાટણુ-વડોદરા,

Business Adviser.

For all commercial and Trade matters, correspondence, Insurance questions in all its Branches, Investments, Finance, Export and Import, Company's Work such as Floating, Amalgamating, reorganising and Winding up, Inventory and Inspection of Accounts, Balance sheets etc, and all legal and practical routine relating to business, Consulting fees moderate. Apply, with your requirements to Y. L. Bhandarkar F. C. I. (Fellow of the Institute of Commerce, Birmingham) Girgaum "Indoo Lodge" Bombay.

ધંધામાં સલાહ આપનાર.

વેપાર વાણિજ્યને લગતી દરેક બાબતો, પત્રવ્યવહાર, ઇન્સ્યુરન્સ એટલે વીમાને લગતી દરેક બાબતો, નાણાં રાકવા બાબત, આયાત અને નિકાશના સવાલો ઉપર, કંપનીઓના નવી હાલી કરવી હોય યા તો બેઠી દેવી હોય યા તો બંધ કરવી હોય વિગેરે, કંપનીને લગતી દરેક બાબતમાં, ઇન્વેન્ટરી તૈયાર કરવી હોય. અગર હિસાબ તપાસવો હોય અગર બેલેન્સ શીટ કાઢવાં હોય, એવાં દરેક કામમાં અને દરેક બતના ધંધાને લગતી વ્યવહારીક અને કાયદા સંબંધી સલાહ આપવામાં આવે છે. સલાહ આપવાની ફ્રી મધ્યમજ રાખવામાં આવેલી છે.

તમારી જરૂરીયાતો સાથે લખો.

વાઇ. એલ. ભંડારકર એફ. સી. આઈ.
ફેલો ઓફ ધી ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ કોમર્સ,
બર્મિંગહામ.

ગીરગામ "ઈન્ડુલોજ" - સુબઈ,

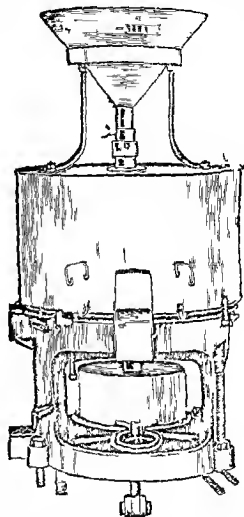
આટાની ઘંટી.

અનાજ તથા મસાલો પીસવાની ઘંટીઓ.

આઠા પથ્થરની ઘઉં, ચણા, ચાવલ તથા બીજી ભાતના અનાજ અને મસાલો પીસવાની દેશી ઘંટીઓ લોઢાની મજબુત ફ્રેમ સાથે અમે ઘણા મહેનત અને ખર્ચથી બનાવેલી છે આ આઠા પથ્થર છે જેથી લોટ એકદમ થડો અને સ્વાદીય નીકળે છે અમે આ ઘંટીઓને લોઢાની મજબુત ફ્રેમ પર બેસાડી છે જેથી ચાલતી વખતે એને થાક અથવા ધક્કો બેસતો નથી અને ફ્રેમ વારંવારે બદલવી પડતી નથી આ ફ્રેમ વરસો સુધી બ્લાય આપે છે બીજા પથ્થરની ઘંટીમાં લોટ ગરમ નીકળે છે અમે આ ઘંટીની પુત્રી મોટી બનાવીને પથ્થરનો ઘેર વધાર્યો છે જેથી લોટ થડો આવે છે આગે રહેતો આવ્યાથી એનો સ્વાદ આપણે ઘરમાં પીસીએ તે માફક રહે છે અને ગરમ હોવાથી આટામાં જે એક ભાતનો પૌષ્ટિક તત્વ રહે છે તે બાકી જાય છે

આ ઘંટીઓને હોરસ પાવર વધારે લાગતી નથી આ ઘંટીઓ અમે અમારા અધ્યાગશ્રમ અને પૈસાના ભોગે બીલકુલ દેશી ઢંગ ઉપર કાઢેલી છે

અમે આ ઘંટીઓ આજે દશ વરસ થયા બતાવીએ છીએ અને ૫૦૦૦ ઉપર ઘંટીઓ આખા હિંદુસ્થાનમાં ચાલે છે જે ખુબી રીતે બતાવી આપે છે ખરેખરી ખાત્રી લાયક કદ ઘંટીઓ છે આ ઘંટીઓ તદ્દનજ કમતી હોરસ પાવર અને ઓછા ખર્ચથી ચાલે એવી બનાવેલી છે અને જેઓએ અમારી ઘંટી એક વખત પાવરી છે તે ફરીથી અમારીજ ઘંટીઓ માગે છે અને બીજાન પણ આજ ઘંટીઓ લેવાની ભલામણ કરે છે આ ઘંટીઓમાં ગામડી પથ્થર (જે કઠણ ઘણા નરમ અથવા ઘણા કઠણ હોય છે) તેવા વપરાતા નથી પણ ખાસ આયાના પથ્થર જે આ ઘંટીનેજ લાયક છે તે બેસાડેલા છે આ પથ્થરને વારંવારે ટાકવાની જરૂર પડતી નથી અને લાંબા વખત સુધી ટકે છે કિંમત અને વધુ વીગત માટે લખો અથવા મળો

હેડ ઓફીસ-લાહોર
બ્રાન્ચીઝ-કરાચી
" —કાનપૂર

રાજ એન્ડ કંપની.

TARIFF VALUATION OF SUGAR.

ખાંડની જગાત વખતે આંકેલી કીંમત.

ઇ. સ. ૧૯૧૧ ની ચાલના કસ્ટમ સરકયુલર નંબર ૫ માં ખાંડના બતાવેલી રૂઢી પ્રમાણે ઇ. સ. ૧૯૧૫ માં ખાંડ ઉપર કેટલી જગાત થશે તે અંદાજ કાઢવો સહેલો થઈ પડે તેવા હેતુથી આ કેબલક તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. તેમાં પ્રથમ એપ્રીલ ૧૯૧૪ માસ દરમ્યાન કેટલી આયાત થઈ હતી તે તથા કસ્ટમ હાઉસના રીટર્ન પ્રમાણે તેની એક હંદ્રવેટની સરેરાશ શી કીંમત હતી તે આપવામાં આવ્યું છે, અને બીજા કોલમમાં વરસની શરૂઆતથી આવસુધી થયેલી કુલ આયાત તથા તેટલા વખત દરમ્યાન તેની સરેરાશ કીંમત શી રહી છે તે પણ આપેલું છે.

ખાંડની જાત	ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના એપ્રીલમાં થયેલી આયાત.		ઇ. સ. ૧૯૧૩ ના અક્ટોબરથી એપ્રીલ સુધી. થયેલી આયાત.	
	જથ્થો	દર હંદ્રવેટની સરેરાશ કીંમત	જથ્થો	દર હંદ્રવેટની સરેરાશ કીંમત
	હંદ્રવેટ	રૂ. આ.	હંદ્રવેટ	રૂ. આ.
ખાંડ ગાંગડીવાળી બીટ જાતની	૨,૧૬,૧૬૧	૮—૧૨	૧૨,૩૪,૧૦૨	૮—૧૨
" " સુવાળી ચીનમાં સુધારેલી	૨૪૮૫	૧૧—૪	૨૧,૦૫૫	૧૧—૦
" " જાવાની ૨૩ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની તથા ઉપરની ...	૫૫,૬૬૧	૬—૦	૩૬,૨૬,૨૧૮	૬—૦
" " જાવાની ૧૬ થી ૨૨ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની	૧,૪૭,૭૪૮	૮—૪	૨૫,૧૭,૬૫૧	૮—૦
" " જાવાની ૧૫ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની અને હલકી	૫,૬૬૬	૭—૪
" " મોરીસીયસની ૧૬ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની તથા ઉચી સારી ...	૪,૮૦,૪૧૧	૮—૧૨	૨૫,૩૬,૮૭૫	૮—૧૨

JOINT-STOCK COMPANIES.

જોઇન્ટ સ્ટોક કંપનીઓ.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના માર્ચ મહિનામાં નીચેની જોઇન્ટ સ્ટોક કંપનીઓ બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં
જનરલ થઈ હતી.

નામ	ઠેકાણું.	હેતુ.	થાપણ. રૂ.
૧. બેંકીંગ, લોન અને ઇન્સ્યુરન્સ. (અ) બેંકીંગ અને લોન.			
૧. બેંકીંગ એન્ડ ટ્રેડિંગ કંપની ..	ચીલહેટ, આસામ	શરાશી ધંધો અને નાણાં ની ધીધાર	૫૦,૦૦૦
૨. ઇસ્ટર્ન ચીક્સ	કરીમગંજ, આસામ	" "	૫,૦૦,૦૦૦
૩. કમર્શિયલ એન્ડ એગ્રીકલચરલ સોસાયટી...	" "	" "	૫,૦૦,૦૦૦
૪. માનિકગંજ લોન એન્ડ્રીસ ...	બંગાળા	" "	૫૦,૦૦૦
૫. એનીદાહ લોન કુ. ...	"	" "	૫૦,૦૦૦
૬. મોડેલ લોન એન્ડ્રીસ કુ. ...	"	" "	૨,૦૦,૦૦૦
૭. સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા ...	કલકત્તા, બંગાળા	" "	૫,૦૦,૦૦૦
૮. ચીન્તાદ્રીપટ સાશ્વત આલાનિધિ	ચીન્તા દ્રીપટ, મદ્રાસ	પૈસા જાચાવવાની સગવડ આપવા અને પૈસા ધીરવા	૧૯,૬૮૫
૯. વેલોર માધવર નિધિ પ્રાન્થ ...	વેલોર	શેર કાઢી પૈસા કાઢવા અને તે બહેર લીલાંઈમાં વધારે માગણી આવે તેને આ- પવા	૫,૦૦,૦૦૦
૧૦. કોઇમ્બટોર રાજ રાજેશ્વરી નિધિ	કોઇમ્બટોર	શરાશી ધંધો અને નાણાંની ધીરધાર	૧,૦૦,૦૦૦
બેંકીંગ અને લોન કુલ	૨૪,૬૯,૬૮૫
(બ) વિમા કંપનીઓ			
૧૧. સુપર્બ પ્રોવિડન્ટ કુ. ...	બંગાળા	પ્રોવિડન્ટ ઇન્સ્યુરન્સ	૨૦,૦૦૦
૧૨. બનીપુર પ્રોવિડન્ટ ઇન્સ્યુરન્સ કુ'પની ...	"	" "	૨૦,૦૦૦
૧૩. ભારત ઇન્સ્યુઅલ પ્રોવિડન્ટ ઇન્સ્યુરન્સ કુ. ...	"	" "	૨૦,૦૦૦
૧૪. મોડન ઇન્ડિયા પ્રોવિડન્ટ કુ. ...	"	" "	૨૦,૦૦૦
૧૫. પેનીનસ્યુલર એન્ડ ઓરીએન્ટલ પ્રોવિડન્ટ સોસાયટી ...	"	" "	૨૦,૦૦૦
વિમા કુલ	૧,૦૦,૦૦૦
બેંકીંગ લોન અને ઇન્સ્યુરન્સ કુલ	૨૫,૬૯,૬૮૫

મારસેલ્સની રંગીન તથા લાલ લાદીઓ સફાઇદાર અને મજબુત.

ચોરોએ કરેલી ચાલાકી.

ખનાવ એમ બન્યો કે બહાર કોટ કુરલા રટ્ટીટમાં આવેલી રાજ શેઠ ગોકલદાસ રાય બહાદુર શેઠ જીવનદાસની પેઢીમાં થોડા વખત ઉપર એક રાતે ચોરોએ દરોરો પાડી છાપરા ઉપરથી છાપડું ફાડી અંદર પેઠાને ત્યાં આગળ સપેલી ગુમાસ્તાઓ તથા મુનીમોની છ સાત લાકડાની પેઢીઓ તોડી નાખીને તેમાંની એક પેઢીમાંથી તીજેરીની ચાવીનો જુડો શોધી કાઢ્યોને તે જુડો લઈને ચોર તીજેરી ઉઘાડવા લાગ્યા પણ તે ચાવીથી તીજેરી ઉઘડવાનું તો બાબુએ રહ્યું પણ ચાવીઓ અંદરથી બાહર પણ નીકળી ન શકી ને અંદરને અંદર પકડાઈ ગઈ ને ચાવીઓ બહાર ન નીકળી શકવાથી તીજેરી તોડવાની ઘણીજ મહેનત કરવા છતાં ન તુટવાથી તેમજ ન ઉઘડવાથી અંતે ચોરો નિરાશ થઈને પકડાયેલી ચાવી તીજેરીમાંજ મુકીને ચાલ્યા ગયા જે કાંઈ બહાર હતું તે લઈ ગયા સવારે પેઢી ઉઘડતાં શેઠી-આઓને માલમ પડ્યું કે રાતે ચોરોએ હુમલો કર્યો છે ને તીજેરીમાં ચાવીનો જુડો સપડાયલો જોતાં શેઠીયાઓ ગભરાઈ ગયા કે રખેને તીજેરી ઉઘાડી નાખી હશે પણ તપાસ કરતા તેઓની અજાયબી વચ્ચે ચાવીઓનો જુડો અંદર પકડાયલો હતો ને તીજેરી પુરે પુરી બંધજ હતી. તે પછી શેઠીયાઓએ તીજેરી ઉઘાડી જોતાં અંદરનો કુલ્લો જોખમ સહી સલામત હતું ને તીજેરીને તોડવાની પણ દાશેશ ધા તથા ધટકાઓની નિશાની જણાતી હતી. આ ખનાવથી શેઠીયાઓ જણાવે છે કે લાલા કન્હીયાલાલની તીજેરી અકસ્માત વખતે ફટલી કામની છે કે ખરી ચાવી ચોરાયા છતાં પણ ચોરો તીજેરી ઉઘાડી શક્યા નહીં એટલુંજ નહીં પણ ચાવીથી અંદરથી બહાર કાઢી શક્યા નહીં ને પકડાયેલી ચાવી ચોરોને ત્યાંજ પાછી મુકી દેવી પડી. લાલા કન્હીયાલાલનું આવું પેટન્ટ કામ ખરેખર અજાયબી પમાડનારું છે ને અમારે ત્યાં આવા ખનાવ ખનવાથી અમો ઘણીજ ખુશાલી સાથે જણાવીએ છીએ કે આપની તીજેરી બીજા મેકર કરતાં ઘણીજ સારી છે ને અકસ્માત વખતે કામ લાગે તેવી છે ને તમારા માલ બાબત અમો અમારો પુરતો સંતોષ બહાર કરીએ છીએ. હવે ઉપર બનેલી બીનાં ઉપરથી જણાઈ આવે છે કે લાલા કન્હીયાલાલની ગવર્મેન્ટ પેટન્ટ કળ સાથની તીજેરી અકસ્માત વખતે ફટલા કામની છે.

આખા વિલાયતને હિંદુસ્તાન માટે પેટન્ટ મેળવનાર.

લાલા કન્હીયાલાલ એન્ડ સન્સ.

કારખાનું
લાલખલા પરેલ રોડ,
મુંબઈ.

} દુકાન બંગડી બજાર, પારસી ગલીનાં નાકે,
મુંબઈ.

સને ૧૮૮૨ના ઇન્ડિયન કંપનીના કાયદા પ્રમાણે રજીસ્ટર થયેલી.

ધી કૉસમોપોલીટન બેંક, લીં
હેડ ઓફીસ, -૪૦, -મેડોસ્લીટ, -મુંબઈ.

નોંધાયેલી થાપણ રૂ. ૨૦ લાખ.

રૂ. ૫૦ થી ચાલુ ખાતાં ખોલવામાં આવે છે જેની ઉપર દર સેંકડે દર વરસે ટકા ૨% વ્યાજ આપવામાં આવશે.

આના ચારથી સેવીંગ બેંકનાં ખાતાં ખોલવામાં આવે છે જેની ઉપર દર વરસે ટકા ૩% આપવામાં આવે છે.

બારમાસના શીક્સ ડીપોઝીટ રકમ ઉપર ટકા ૪% આપવામાં આવે છે.

પસંદ કરેલી જમીનગીરી ઉપર લોનો આપવામાં આવે છે. જે પગાર કરવા ઇનસ્ટીલમેન્ટ સીસ્ટમથી બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે.

લોન, ઓવર ડ્રાફ્ટ, હુંડી વગેરે દરેક જાતનું બેંકીંગને જગતું કામકાજ કરવામાં આવે છે.

વધુ ખુલાસા માટે બેંકમાં પુછો.

બી. એન. મરચંટ.

મેનેજિંગ ડાયરેક્ટર,

નામ.	ઠેકાણું.	હેતુ.	થાપણ. રૂ.
૨ ટ્રેડીંગ (અ) નેવીગેશન.			
૧૬. કેનાલ ટ્રાન્ઝીટ કંપની ...	નેગાપટ્ટમ, મદ્રાસ	વહાણો હાંકવા	૨૦,૦૦૦
૧૭. બન્કુરા હામોહર રીવર રેલવે કુ.	કલકત્તા, બંગાળ	રેલવે ચલાવવા	૩,૫૦,૦૦,૦૦૦
૧૮. યુનાઇટેડ પ્રોવિન્સીયલ પબ્લી- શર્સ	કાનપુર, યુનાઇટેડ પ્રોવિન્સીયલ	ચોપડીઓ છાપવી વિગેરે	૨૦,૦૦૦
૧૯. ધન વોધી કુ.	ઓરિસ્સા, બર્મા	સામાન્ય વેપાર ને નાણાંની ધીરધાર	૫૦,૦૦૦
૨૦. ભારત ટ્રેડીંગ કુ.	ગાહટી, આસામ	” અને એજન્સી	૧,૦૦,૦૦૦
૨૧. બી. સી. ગુપ્તા એન્ડ સન્સ ...	મીલવર	બનરલ એજન્સી અને બેંકીંગ વિગેરે	૧,૬૦,૦૦૦
૨૨. શોનર મંગશર	કલકત્તા, બંગાળ	સામાન્ય વેપાર	૧,૦૦,૦૦૦
૨૩. ઉદીપુર સ્ટોર	બંગાળ	” ”	૫૦,૦૦૦
૨૪. બેલા બોક્સ વર્ક્સ	બંગાળ	કાર્ડ બોર્ડ અને ચામડાનાં બોર્ડ બનાવવા, વેંચવા	૧,૦૦,૦૦૦
૨૫. અનબુમન ટ્રેડીંગ એન્ડ બેંકીંગ કુપની	”	સામાન્ય વેપાર	૧,૦૦,૦૦૦
૨૬. બી. સી. સેન એન્ડ કુ.	”	દવા વેંચવી વિગેરે	૩૦,૦૦૦
૨૭. બેંગાલ બિહાર મોટોર સરવીસ.	”	ઉતાડુઓ અને માલ લાવ લઇયા કરવા	૧,૦૦,૦૦૦
૨૮. મહામાયા ટ્રેડીંગ કુ.	”	સામાન્ય વેપાર	૨૦,૦૦૦
૨૯. ઇન્ડિયન ટ્રેડીંગ એસોસીએશન.	”	સામાન્ય વેપાર અને એ. જન્સી	૧,૦૦,૦૦૦
૩૦. રીલાયન્સ એનજીનીયરીંગ કુ....	કલકત્તા, બંગાળ	સામાન્ય ડ્રૉન્ટ્રેક્ટ વર્ક અને એનજીનીયરીંગ	૧,૦૦,૦૦૦
૩૧. બિહાર ટેનરી	દીનાપુર, બિહાર અને ઓરિસ્સા	ભોગ શીલવા વિગેરે.	૧,૦૦,૦૦૦
૩૨. ગ્રેઈટ વેસ્ટર્ન હાટેલ કુ. ...	મુંબઈ	હોટેલ ચલાવવાનો	૭,૦૦,૦૦૦
૩૩. ઇન્ટ્રન્ટસ એન્ડ પબ્લીક મીડીક સપ્લાય કુ.	”	દુધ પુરૂં પાડવાની એ- જન્સી	૧,૫૦,૦૦૦
૩૪. અરેબીયા એન્ડ પર્શીયા ટ્રેડ- ીંગ કુ.	”	સામાન્ય વેપાર, કમીશન એજન્સી	૫,૦૦,૦૦૦
૩૫. બોમ્બે કોલરબ ટાયર કુ. ...	મુંબઈ	ટાયર પુરા પાડવા તથા મોટોરને લગતો સામાન વેંચવા	૫૦,૦૦૦
૩૬. અમદાવાદ આયર્ન વર્ક્સ કુ.	અમદાવાદ, મુંબઈ	લોહાં અને પીતલનો માલ વેંચવા	૫૦,૦૦૦

નામ.	ઠેકાણું.	હેતુ	થાપણુ રૂ.
૩૭. કેનેડા પબ્લીક કનવેયન્સ કુ. ...	મેંગલોર, મદ્રાસ	લાડે ગાડીઓ, રાખવી ચલાવવી વિગેરે	૫૦,૦૦
૩૮. ધારાપુરમ ઇન્ડિયન મોટોર ઇન્ડ- સ્ટ્રીઅલ્સ કુ. ...	ધારપુરમ, મદ્રાસ	„ „	૫૦,૦૦
ટ્રેડિંગ કુલ	૬૨,૦૦,૦૦
૩. મીલો અને પ્રેસો			
૩૯. બ્રેડનરી મીલ્સ ...	મુંબઈ	સુતર કાંતવા વણવા	૧૦,૦૦,૦૦
૪૦. ઝેન મીલ્સ કુ. ...	„	„ „ „	૮,૦,૦૦૦
૪૧. યુનિયન રાઇસ મીલ કુ. ...	કલકત્તા, બંગાળા	ચોખા છડવા વિગેરે	૧,૦૦,૦૦
૪૨. કોઇમ્બટોર હર્નીંગ એન્ડ ઓઇલ મેન્યુફેક્ચરીંગ કુ. ...	કોઇમ્બટોર, મદ્રાસ	૩ પીલવા અને મગફળી- માંથી તેલ કાઢવા	૧,૦૦.૦૦
મીલો અને પ્રેસો કુલ	૨૦,૦૦,૦૦
૪. આ અને બીજી વાવેતર કુંપનીઓ			
૪૩. આર્થન ટી કુ. ...	સીલહેટ, આસામ	આયુ વાવેતર	૩,૦૦,૦૦
૪૪. સપોઇ ટી કુ. ...	કલકત્તા, બંગાળા	આની ખેતી વાવેતર વિગેરે	૬,૦૦,૦૦
૪૫. કમળા ટી કુ. ...	જળપૈગુરી, બંગાળા	„ „	૨,૦૦,૦૦
૪૬. સેવાનંદ ટી કુ. ...	બંગાળા	„ „	૧,૮૦,૦૦
૪૭. આરકેડીયા ટી કુ. ...	„	„ „	૧,૫૦,૦૦
આ વિગેરે કુલ	૧૩,૫૦,૦૦
૪૮. ન્યુ મીનીહેરી કોલ કુ. ...	બંગાળા	કોલસાની ખાણ	૨,૨૫,૦૦
૪૯. આલબીયોન કોલ કુ. ...	કલકત્તા, બંગાળા	„ „	૨,૫૦,૦૦
૫૦. નાનસન ટ્રેડિંગ કુ. ...	બર્મા	સોનાંની શોધ કરવી વિગેરે	૬,૦૦,૦૦
૫૧. હાઉરા પ્યુર આઇસ એન્ડ એરેટેડ વાટર કુ. ...	એ. કલકત્તા, બંગાળા	બરફ અને પીણું બનાવવા	૨,૦૦,૦૦
૫૨. ઇસ્ટર્ન સીનેમેટોગ્રાફ કુ. ...	બંગાળા	તમાશા બતાવવા વિગેરે	૨૦,૦૦
૫૩. બેન્ડમેન વેરાઇટીઝ ...	„	„ „	૨,૦૦,૦૦
એકંદર કુલ	૧,૩૬,૧૪,૯૮

દીવાલના માટે ફ્રેન્સી ટાઇલ્સની મનગમતી તરાહ જોઇએ.

NEW PATENTS.

નવાં પેટંટે.

ફલકતાની પેટંટ ઑફીસમાં એપ્રિલ માસમાં પેટંટે મેળવવા નીચે સુજન અરજીઓ કરવામાં આવી છે.

અરજી કરનારનું નામ.	શા માટે.
મી. જે. સી. મારટીન્સ.	ફ્રીક્શન ગીયરમાં સુધારો કરવા માટે.
મી. બી. કે. બોઝ.	બારણાં અને બારીઓમાં શટર માટે પોતાની મેળે કામ કરે તેવી પકડ બનાવવા માટે.
મી. હબલ્ડ્યુ જી. ઓડીટલી અને સી. જી. એલ. જમ્મ.	ચા, દાણો, કોલસા અને એવીજ બીજી ચીજો પોતાની મેળે તોળાઈને એક કોર નાખાય તેવા સંચો બનાવવા માટે.
એચ. ટી. ફ્રી. મેન્ટલ.	માછલી વિગેરે પ્રાણીઓને દરિયામાંથી અંદરના લાગમાં જીવતી લઈ જવાની યુક્તિ શોધી કાઢવા માટે.
જનરલ ઇલેક્ટ્રીક કંપા.	વેક્યુઅમ ટ્યુબોમાં સુધારો કરવા માટે.
સી. પી. ઇકન,	અંતર શોધી કાઢવા અગર દ્રષ્ટી બિંદુ શોધી કાઢવાનાં યંત્રમાં સુધારો કરવા માટે.
કે. એસ. જસાવાલા.	ફળ પુલ અને એવાજ તરત બગડી જાય તેવા પદાર્થો ભરી સહીસલામત લઈ જઈ શકાય તેવી હવા અંદર જઈ શકે તેવી સગવડ વાળી પેટી બનાવવા માટે.
એ. જી. કુપર.	એનજીનોમાં તેલ પુરવાનાં સાધનોમાં સુધારો કરવા માટે.
એફ. ફલ્યુમર.	ગાડીઓનાં પૈડાંમાં સુધારો કરવા માટે.
હબલ્ડ્યુ. યુલટન.	કપાસ પીલવામાં અને તે માટેના સાધનોમાં સુધારો કરવા માટે.
જે. જે. સી. પેટરસન.	સંકાસો, જળરૂઓ અને એવીજ પેટીઓ ફલશ કરવાનું નવું અને સુધારેલું સાધન શોધી કાઢવા માટે.

અરજી કરનારનું નામ

શા માટે.

એક. ફીનીક.

Sea sickness એટલે દરિયામાં મુસાફરી કરવાથી જે બીમારી લાગુ થાય છે અને જેને દરિયા ચડવો કહે છે તે અટકાવવાનાં સાધનો શોધી કાઢવા માટે.

ડબલ્યુ. જે. હેઇનીસ.

ધડાકા સાથે ફાટી નીકળે તેવું મીશ્રણ બનાવવા માટે તથા તે બનાવવાની રીત શોધી કાઢવા માટે.

સી. વીલ.

લેગી થઇ જાય તેવી ખુરશી બનાવવા માટે.

ડબલ્યુ. ઇ. મન્ટઝ.

Waste silk એટલે નકામું રેશમ અને એવાજ બીજા રેશમને કેળવી તેને કાંતવાનું સહેલું થઇ પડે તેવી સુધરેલી રીત શોધી કાઢવા માટે.

હેમ્પડન્સ લીમીટેડ.

ખરફ બનાવવાના સંચામાં સુધારો કરવા માટે.

ઇ. બર્ડ.

પેરેક્સીનની મીલબતીઓ બનાવવાની રીતમાં સુધારો કરવા માટે.

ડી. દત્ત.

ચોર અને ધાડપાડુઓની ખબર આપવાનો એલાર્મ બનાવવા માટે.

ઇ. ગ્રીલ્ડે

વેક્યુઅમ પેદા કરવામાં વપરાતા વાલ્વ વગરના પરખોમાં સુધારો કરવા માટે.

બ્રાઉનિંગ મોરીસ એન્ડ કુ. લી. અને ઇ. એચ. ફારમર.

જેંઠ નોટો, બોન્ડો અને એવીજ બીજી ચીજી છાપવાની રીતમાં સુધારો કરવા માટે.

સી. વૉટસન.

દેલવે અને એવાંજ બીજાં ગાડાંઓ પોતાની મેળે જોડાઈ જાય તે રીતમાં સુધારો કરવા માટે.

એ. એમ. રૉનર્ટસન અને આર. ઇ. બરી.

વેક્યુઅમ બ્રેકને લગતો પીસ્ટન રૉડ સુધરેલ હળો બનાવવા માટે.

IMPORTS OF SUGAR

પરદેશી ખાંડની આયાત.

ઇ સ ૧૯૧૪ ના એપ્રિલ માસમા હિંદુસ્તાનમા નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઇ હતી

જે દેશોમાથી આયાત થઈ હોય તેનું નામ.				૧૯૧૩	૧૯૧૪
				હક્રવેટ	હક્રવેટ
ડેનમાર્ક	૧૭	
જર્મની	૧૬,૩૫૬	૭
હોલાંડ	૬૦	
બેલજીયમ	૨૧૨	
ફ્રાન્સ	૧૧૨	૧૪૦
ઓસ્ટ્રીયા હંગરી	૨,૬૮,૬૫૮	૨,૧૮,૬૨૪
સ્વેડેન મેડલમેન્ટસ	૧૮	૪,૭૫૦
બાવા	૨,૦૩,૫૦૮	૨,૦૦,૬૭૬
ચીન	...			૧,૧૮૯	૩,૪૦૧
બાપાન				૧,૦૦૩	.
ફારમોસા
ઇટલિ
મોર્ગશિયસ	૨,૮૩,૫૮૮	૪,૮૦,૪૧૧
વેન્ટ ઇન્ડીઝ		.	.		
સાઉથ આમેરિકા		૧૮	
ઓસ્ટ્રેલીયા	...				૬
બીન્ગ દેશો	...			૪૩૯	૧,૦૩૦
કુલ-				૭,૭૫,૧૭૯	૯,૦૯,૮૪૭

બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનના બુદ્ધા બુદ્ધા પ્રાંતોમા નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઇ હતી

નામ	બીટની ખાંડ			શેરડીની ખાંડ			ટોટલ
	૧૯૧૩	૧૯૧૪	૧૯૧૩	૧૯૧૪	૧૯૧૩	૧૯૧૪	
	હક્રવેટ	હક્રવેટ	હક્રવેટ	હક્રવેટ	હક્રવેટ	હક્રવેટ	
બાગાણા	૩૦,૭૫૨	૪૫,૦૦૦	૧,૧૫,૦૫૬	૧,૬૪,૨૮૬	૧,૪૫,૮૦૮	૨,૦૬,૨૮૬	
મુળદ	૮૦,૬૬૪	૧૦,૭૩૦	૨,૦૫,૩૯૧	૪,૦૦,૮૧૭	૨,૮૬,૩૫૫	૪,૧૧,૫૪૭	
સિંધ	૧,૫૮,૧૧૦	૧,૩૫,૫૨૯	૧,૩૨,૧૮૩	૫૫,૫૮૮	૨,૬૦,૨૬૩	૧,૬૧,૧૧૭	
મદ્રાસ	૧૧,૫૬૨	૨૦,૬૧૨	૬,૫૩૨	૨૬,૮૮૬	૧૮,૦૬૪	૪૭,૮૦૧	
બમો	૨	૪૦૦૦	૩૪,૬૨૭	૪૬,૦૬૬	૩૪,૬૨૯	૫૦,૦૬૬	
કુલ	૨,૮૧,૩૬૦	૨,૧૬,૧૭૧	૪,૬૩,૭૮૯	૬,૯૨,૬૭૬	૭,૭૫,૧૭૯	૯,૦૯,૮૪૭	

ધો બોમ્બે ટાઇલ માટ ૨૧ બેક સીટ ફ્રાઇટ મુખાઇ

SPINNING & WEAVING RETURNS.

સુતર અને સુતરાઉ કાપડના આંકડાઓ.

ધ. સ. ૧૯૧૪ ના માર્ચ માસમાં હિંદુસ્તાનની મીલોમાં નીચે પ્રમાણે સુતર તથા સુતરાઉ કાપડ બનાવવામાં આવ્યાં હતાં.

	૧૯૧૩	૧૯૧૪
બ્રિટીશ ઇન્ડિયા		
મુંબઈ	૩,૮૦,૭૫,૯૦૩	૩,૬૩,૮૨,૮૩૭
મદ્રાસ	૩૫,૧૭,૬૬૫	૩૪,૨૨,૪૦૫
બંગાળ	૩૦,૨૭,૭૦૩	૨૪,૬૬,૮૪૪
યુનાઇટેડ પ્રોવીન્સીઝ	૩૭,૮૪,૧૦૨	૩૭,૮૬,૮૦૨
પંજાબ	૪,૪૫,૮૯૬	૬૧૦,૬૬૭
મધ્યપ્રાંતો તથા બિહાર	૩૦,૫૦,૭૩૪	૩૦,૦૬,૩૫૭
બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં કુલ	૫,૧૬,૦૨,૩૦૩	૫,૨૬,૭૯,૨૧૨
દેશી રાજ્યો	૩૦,૩૫,૮૦૭	૩૨,૩૫,૩૬૪
કુલ ...	૫,૪૬,૩૮,૧૧૦	૫,૫૯,૧૪,૫૭૬

કાપડ

	૧૯૧૩	૧૯૧૪
મુંબઈ { રતલ	૧,૫૭,૧૬,૪૬૬	૧,૬૨,૪૦,૫૦૭
વાર	૭,૦૦,૪૮,૧૮૬	૮,૨૧,૬૧,૪૮૦
મદ્રાસ { રતલ	૮,૬૮,૬૫૭	૭,૪૭,૩૭૦
વાર	૨૬,૪૮,૩૫૨	૨૬,૫૭,૬૦૬
બંગાળ { રતલ	૩,૬૮,૮૩૭	૨,૩૪,૭૦૩
વાર	૨૦,૩૬,૧૬૭	૧૩,૨૦,૭૦૦
યુનાઇટેડ { રતલ	૮,૨૬,૭૨૧	૮,૧૩,૭૩૮
પ્રોવીન્સીઝ { વાર	૩૭,૬૬,૫૩૭	૩૨,૫૮,૫૩૨
પંજાબ { રતલ	૫૫,૪૪૭	૩૭,૧૫૨
વાર	૨,૧૫,૨૬૦	૧,૦૬,૬૦૮
મધ્ય પ્રાંતો { રતલ	૧૦,૭૮,૬૫૧	૧૦,૨૫,૯૬૫
અને બિહાર { વાર	૪૧ ૨૨,૭૬૫	૪૦,૧૮,૫૪૪
બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં કુલ { રતલ	૧,૮૬,૧૭,૭૭૬	૨,૨૦,૬૬,૪૬૫
વાર	૮,૩૧,૬૭,૩૦૦	૯,૩૫,૫૩,૭૭૧
દેશી રાજ્યો { રતલ	૧૩,૪૪,૪૧૨	૧૬,૨૩,૬૪૭
વાર	૫૩,૧૬,૬૩૫	૬૬,૧૬,૬૫૭
એકંદર { રતલ	૨,૦૨,૬૨,૧૬૧	૨,૩૭,૨૩,૪૧૨
ટોટલ { વાર	૮,૮૪,૮૩,૬૩૫	૧૦,૦૧,૭૦,૪૨૮

માસેદસની રંગીન તથા લાલ લાદીઓ સફાઈદાર અને મજબુત.

IMPORTS OF COTTON YARN.

સુતરની આયાત.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ના એપ્રિલ મહિનામાં બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં પરદેશથી નંબર ૩૧ તથા તેથી ઉંચા નંબરનું સુતર નીચે પ્રમાણે આયાત થયું હતું.

નંબર અને નંબર.	બંગાળા.	મુંબઈ.	સિન્ધ	મદ્રાસ.	બર્મા.	ટોટલ.
મ્યુલર્સ વૉટર નં. ૩૧ થી ૪૦	પાઉન્ડઝ. ૨,૬૩,૦૦૦	પાઉન્ડઝ ૫,૧૫,૬૦૩	પાઉન્ડઝ ૨૬,૦૦૦	પાઉન્ડઝ. ૩,૬૨,૫૫૦	પાઉન્ડઝ ૬૦૦૦	પાઉન્ડઝ, ૧૨,૩૩,૧૫૩
નં. ૪૧ થી ૫૦.	૧,૨૪,૮૯૧	૨,૨૪,૫૪૬	૬૧,૫૨૫	૪,૧૦,૯૬૨
નં. ૫૦ થી ઉપર	૧,૨૮,૬૭૧	૧,૭૮,૨૧૮	૬૩,૫૨૫	૫૦૦૦	૩,૭૫,૭૧૪
ઓરિજન, રેડ અને બીનારગોવાળી નં. ૩૧ થી ૪૦.	૭,૩૬,૮૨૪	૨,૯૯,૮૯૫	૧,૦૧,૧૪૮	૩,૬૩,૨૪૫	૬૦,૮૦૦	૧૬,૨૪,૯૧૨
નં. ૪૧ થી ૫૦	૨૦	૫૨,૨૦૦	૫૨,૨૨૦
નં. ૫૦ થી ઉપર.	૪,૬૩૨	૩,૭૬૧	૪૪,૦૭૨	૧૦,૩૫૦	૬૨,૮૧૫
ટોટલ	૧૨,૬૧,૩૧૮	૧,૨૨,૦૪૩	૧,૨૭,૧૪૮	૬,૫૪,૬૧૭	૧,૬૪,૩૫૦	૩૭,૫૬,૭૭૬

COMPARATIVE STATEMENT OF TRAFFIC AT THE
PORT TRUST WAREHOUSES FOR THE
MONTH OF APRIL 1914.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના એપ્રિલ માસ માટે પોર્ટ ટ્રસ્ટની વેરહાઉસીઝમાંના
વેપારને લગતા સરખામણી કરનારા આંકડા.

	૧૯૧૪ ના ૩૧ મી માર્ચની તારીખે સ્ટોક થયેલી	૧૯૧૪ ના એપ્રિલમાં ડીલીવરી	૧૯૧૪ ના એપ્રિલની ૩૦મી તારીખે સ્ટોક	૧૯૧૩ ના એપ્રિલની ૩૦ મી તારીખે સ્ટોક
રૂના કાપડની ગાંસડી	૪૪,૧૮૦	૧૧,૮૩૯	૪૨,૬૫૧	૩૩,૧૬૦
” ” પેટી	૭૭,૫૭૭	૨૧,૫૭૯	૭૬,૦૨૮	૪૪,૨૨૩
રેશમ તથા ઉનની પીસ ગુડઝ ગાંસડી	૬૩૭	૧૫૪	૬૨૩	૬૩૨
રેશમ તથા ઉનની પેટી	૨,૭૬૨	૧,૬૪૯	૨,૬૪૬	૨,૦૩૮
ટવીસ્ટ અને યાર્ન (સુતરાઉના) પેકેજીઝ	૬,૫૭૩	૪,૪૨૬	૬,૨૨૨	૮,૭૩૩
” રેશમ તથા ઉનના પેકેજીઝ	૨,૭૬૨	૧,૮૧૧	૨,૩૮૬	૨,૬૩૬
ટોટલ	૧,૩૫,૭૯૧	૪૧,૪૫૮	૧,૩૩,૮૫૬	૯૧,૭૫૨
ત્રાંબાના ટન	૨,૮૪૭	૬૬૧	૩,૪૬૫	૭૬૬
પીત્તળના ટન	૨,૪૦૧	૧,૨૫૪	૨,૮૭૩	૧,૬૫૫
ટોટલ	૫,૨૪૮	૧,૯૪૫	૬,૩૩૮	૨,૭૫૧

માસેલ્સના રગીન તથા લાલ લાદીઓ અને મજસુત.

IMPORTS & EXPORTS OF GOLD & SILVER.

સોના રૂપાની આયાત અને નિકાશના આંકડા.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના એપ્રિલ મહિનામાં થયેલી સોના રૂપાની આયાત અને નિકાશના આંકડા એ આપ્યા છે:—

IMPORTS OF GOLD સોનાની આયાત.

દેશનું નામ	૧૯૧૩ રૂ.	૧૯૧૪. રૂ.
બંગાળ	૧૩,૧૨,૯૨૯	૪,૧૩,૨૩૧
મુંબઈ ખાનગી	૨,૧૦,૩૯,૪૨૬	૨,૧૧,૧૧,૦૬૦
સિંધ
મદ્રાસ	૯૦,૦૦૦
બર્મા ...	૧૬,૯૫,૭૨૭	૩,૫૬,૪૮૫
કુલ ...	૨,૪૦,૪૮,૦૮૨	૨,૧૯,૭૦,૮૦૬

EXPORTS OF GOLD.

બંગાળ { ખાનગી	૭,૨૮૧	૬,૪૪૪
{ સરકારી
મુંબઈ { ખાનગી	૨૯,૪૨,૦૮૯	૨૯,૩૪,૩૫૪
{ સરકારી
સિંધ	...	૧૯,૬૯૫
મદ્રાસ	૬૭૬	૭૨૦
બર્મા	૩૬૬૦
કુલ { ખાનગી ...	૨૯,૫૦,૨૪૬	૨૯,૬૫,૫૦૩
{ સરકારી

IMPORTS OF SILVER.

બંગાળ { ખાનગી	૨૪,૩૬,૭૫૮	૩૫,૬૦,૩૪૧
{ સરકારી
મુંબઈ { ખાનગી ...	૩૯,૦૧,૬૨૮	૭૩,૬૨,૭૫૬
{ સરકારી
સિંધ { ખાનગી ..	૨,૧૧,૩૦૩	૧,૬૪,૦૭૭
{ સરકારી
મદ્રાસ ...	૨,૪૦,૩૦૪	૨,૫૦,૧૩૩
બર્મા ...	૧૫	૩૨
કુલ { ખાનગી ...	૬,૩૩,૩૦૮	૧,૧૩,૬૭,૩૩૬
{ સરકારી

EXPORTS OF SILVER.

બંગાળ { ખાનગી ...	૮૩ ૮૩૦	૧,૧૦,૮૪૩
{ સરકારી	૧,૦૦,૦૦૦
મુંબઈ { સરકારી	૨૮૬
{ ખાનગી	૪,૧૮,૦૦૦	૨,૫૫,૦૦૦
સિંધ { સરકારી	૪,૦૦૦	...
{ ખાનગી	૧૭,૧૮૬	૪,૫૬૧
મદ્રાસ ..	૩૬૦	૧,૬૬૨
બર્મા ...	૨,૦૦૦	૬,૦૦૦
કુલ { ખાનગી ...	૫,૨૧,૩૭૬	૩,૭૮,૦૬૬
{ સરકારી	૪,૨૮૬	૧,૦૦,૦૦૦

આરસ પહોણ ઉપર સફાઈદાર કૌતરકામ કેને ત્યાં થાય છે ?

આફ્રીકામાં દરીયા કીનારે.

ખહુજ દુર્ગંધના લીધે પુષ્પસાગરઅત્તર ની બાટલી નાક આગળ રાખવામાં આવેછે સ્ટોપર બંધ હોવા છતાં પ્રકત તેની દયુબ ઉઘાડી નાક આગળ રાખવાથી દુર્ગંધ નાકમાં પેસવા પામતી નથી, અને ઉત્તમ ખુશબોથી પવન સુગંધી થાયછે. કી. વુડન કેશ. રૂ. ૧ દયુબ રૂ. ૦-૬-૦

એક મિત્ર લખેછે કે તમારું શીરોમણી ઑઈલ મારા ઘરમાં અજબ સત્તા ધરાવે છે. જ્યારે સ્ત્રી રીસાઈ બનયછે ત્યારે શીરોમણી ઑઈલ નો મધુર ખુશબોથી તેને મનાવું છું તથા છોકરાં રડતાં હોય છે ત્યારે શીરોમણી ઑઈલ ની મધુર ખુશબોથી તેને છાનાં રાખું છું. વાળ, કાળા, સુવાળા, ચકચકીત થાયછે મગજને શાન્ત કરેછે. કી. રૂ. ૧-૦-૦.

પોસ્ટેજ અલગ.

મેસર્સ. ટી. મુરીજમલની. કું

પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

એક મહાન સ્વદેશી સાહસ.

સારા મનગમતા આકારમાં, શુદ્ધ રૂપમાં અને ક્રીડાયત ભાવે દવાઓ
પૂરી પાડવાનું—છેલ્લામાં છેલ્લી શોધ મુજબની મશીનરીથી ચાલતું
ગંજાવર કારખાનું મુંબઈ ઈલાકામાં

ઝંડુ ફાર્માસ્યુટિકલ વર્ક્સ, (મુંબઈ) એકજ છે.

“સોનું અને સુગંધ” કવચિતજ સાથે હોય છે. અમારી ઘણી દવાઓ ખાવામાં
મધુર અને ગુણમાં અકસીર છે. નાદુરસ્ત તખીયતને સારી કરે છે; નબળી તખીયતને
મજબુત કરે છે; તન તથા મનને ઉલ્લાસમાં રાખી ચાલુ જમાનાના વધતા જતા શ્રમ
સાધ્ય વ્યાપારને પહોંચી વળવાને શક્તિવાન બનાવે છે.

અમારી બધી બનાવટો નૂના આયુર્વેદ શાસ્ત્રોમાં લખેલા પાઠ મુજબની છે.
“વ્યાધિ અનેક અને ઔષધ એક ” જેવી એક પણ દવા અમે રાખતા નથી.

જીવન. (અવનપ્રાશ અવલેહ) સ્વર્ગીય મહાત્મા ઝંડુ ભદ્રજીએ અનેક સાજાં
અને માંદાં ઉપર અજમાવીને સીફ કરેલ. શાસ્ત્રના પાઠ મુજબ બનાવેલ.

૦૧ રતલની બાટલીની કી. રૂ. ૦-૧૨-૦

૧ “ “ “ “ રૂ. ૨-૮-૦

દ્રાક્ષાસવ. જમ્યા પછી લેવાનું મધુર અને સ્વાદિષ્ટ પીણું. ઉધરસ, દમ,
જીર્ણજ્વર વગેરે મટાડે છે, અને પાચન ક્રિયાને મદદ કરે છે.

૧ રતલની બાટલીની કી. રૂ. ૧-૮-૦

૧૧ “ “ “ “ રૂ. ૨-૦-૦

જામનગર રસશાળામાં તૈયાર થયેલી ભરમો પણ અમારે ત્યાં મળશે.

શરબતો, મુરબ્બા, ગુલકંદ અને તમામ જાતની દેશી દવાઓ જથાબંધ તથા
છૂટક અમારે ત્યાં મળશે.

વેપારીઓ અને ધંધાદારીઓને ખાસ લાભ આપવામાં આવશે. પ્રાર્થસ લીરટ વગેરે માટે લખો:-

મેનેજંગ એજન્ટસ—જીગતરામ અને કંપની,

એલ્ફીન્સ્ટન રોડ—મુંબઈ.

SEA-BORNE TRADE OF INDIA.

હિંદુસ્તાનનો દરિયાઈ વેપાર.

ઈ.સ. ૧૯૧૪ ના ગ્રેટ્રીલ માસમાં થયેલી આયાત અને નિકાશ નીચે પ્રમાણે હતી.

ચીજનું નામ	Imports.	આયાત.
	૧૯૧૩ માં	૧૯૧૪ માં
	રૂ.	રૂ.
જાવતાં જનાવરો	૧,૧૩,૦૧૫	૧,૯૦,૮૬૯
દારૂગોળો હથીયાર વીગેરે	૩,૮૩,૯૩૧	૩,૭૮,૪૧૧
છાપેલી ચોપડી, નકશા વીગેરે	૩,૪૨,૧૪૯	૪,૫૮,૬૬૪
ખુટસ અને શુઝ	૫,૮૬,૭૦૨	૫,૪૮,૫૦૪
ઘર બાંધવાનો સામાન	૧૧,૬૬,૭૪૧	૯,૮૩,૮૦૮
મીઝુણત્તી	૯૨,૦૫૯	૬૯,૮૬૬
રેલ્વે ગાડાં શિવાયની ગાડીઓ	૨,૫૬,૧૨૯	૨,૦૦,૩૪૭
રસાયણિક પદાર્થો	૧૦,૨૦,૭૭૯	૯,૪૫,૫૦૩
ઘડીયાળો	૧,૯૧,૨૩૯	૧,૫૮,૮૦૩
કોલસા	૧૬,૬૯,૩૬૫	૧૬,૨૦,૪૦૦
કૌંદ્રી	૧૨,૪૧૪	૧૬,૨૬૭
કાથો (શીંદરી)	૩,૪૮૨	૧૨,૬૧૯
દોરડાં	૧,૨૫,૩૧૭	૧,૧૬,૧૦૩
કટલરી (કાપકુપ કરવાનાં હથીયાર)	૨,૦૭,૪૮૯	૨,૨૩,૦૨૪
સાઈકલો	૩,૮૭,૦૨૭	૨,૨૦,૬૨૭
કપુર	૧,૭૨,૬૭૩	૧,૨૧,૩૧૦
ખીજી જાતની દવા કુલ	૧૦,૦૦,૦૬૨	૯,૭૭,૨૦૭
લુગડાં રંગવાની ચીજો	૧૧,૬૫,૯૦૧	૯,૭૯,૧૯૩
ફટાકડાં	૧૧,૬૮૭	૫૧,૬૧૮
ફરનીચર	૧,૮૬,૮૭૯	૧,૭૨,૩૩૪
કાચનો સામાન	૨૧,૪૮,૧૭૮	૧૫,૨૩,૧૫૪
ચોખા	૨,૦૪૬	૧,૬૧,૧૬૨
ઘડો	૪	૧૬૦
ઘઉંનો લોટ	૨૭,૯૧૨	૮૪,૮૧૦
હાર્ડવેર	૩૪,૩૧,૮૨૬	૩૦,૮૨,૫૦૬
ધુપ	૧,૭૦,૬૪૪	૮૭,૨૭૨
આમડાં ખીન કેળવાયલાં	૧,૫૮,૮૬૧	૧,૦૮,૦૪૪
ધલિકદ્રીસ્ટીને લગતાં હથીયારો	૮,૪૫,૨૬૨	૧૧,૦૭,૩૩૧
અંગીત વિગેરેને લગતાં હથીયારો કુલ	૧૫,૦૦,૬૬૭	૧૬,૫૭,૫૮૬
હાથીદાંત	૩,૧૪,૬૧૭	૨,૫૨,૪૫૧
અવેરાત	૧,૦૦,૨૪૩	૧,૨૮,૬૬૯

ધી જોગે દાઉલ માર્ટ ૨૧ બેંક ઓફ, ફોર્ટ, મુંબઈ.

			રૂ.	રૂ.
કેળાવાએલાં ચામડાં	૩,૧૬,૬૯૧	૩,૩૫,૬૭૭
ઢાંડુ	૧૬,૨૬,૦૭૦	૧૬,૪૫,૪૦૪
મશીનરી અને મીલ સ્ટોર્સ	૬૪,૭૮,૬૩૭	૭૩,૫૪,૬૧૨
દીવાસળી	૧૦,૫૭,૨૩૩	૯,૮૧,૭૭૨
પીતળ	૧,૩૬,૧૬૭	૧,૨૪,૯૪૦
ચાંધુ	૨૬,૦૭,૧૨૬	૪૫,૬૭,૭૦૬
જર્મન સોલ્વર	૨,૦૦,૧૩૭	૨,૧૯,૧૨૦
લોહું	૫,૪૧,૧૬૧	૩,૩૪,૨૦૭
લોહું અને સ્ટીલ	૧,૨૦,૬૦,૪૫૩	૧,૧૭,૨૧,૦૭૬
સ્ટીલ	૩૭,૧૬,૮૭૬	૨૬,૮૬,૮૫૪
સીસું	૨,૨૬,૬૧૦	૨,૧૮,૫૪૪
મોટર ગાડીઓ અને સાધકલો	૧૦,૨૨,૦૭૬	૧૧,૭૨,૬૫૬
કેરોસીન તેલ	૨૨,૨૫,૭૪૦	૨૮,૨૩,૪૩૦
અળસીનું તેલ	૧,૧૨,૭૨૧	૬૨,૭૭૦
ળીજી બાતનાં તેલો મળી કુલ	૩૧,૩૬,૭૧૨	૪૦,૬૯,૯૦૦
રંગ રોગાન વિગેરે	૭,૬૮,૬૦૬	૮,૪૧,૨૧૮
કાગળો	૧૨,૫૦,૬૫૦	૧૨,૭૧,૧૬૦
ફેલેચે ગાડાઓ	૪૧,૦૨,૭૨૨	૪૭,૬૬,૨૩૨
મીઠું	૭,૭૩,૭૧૧	૬,૧૦,૦૮૦
સાથુ	૬,૦૩,૪૦૪	૭,૮૦,૫૪૫
સોપારી	૧૧,૦૩,૧૮૭	૧૦,૧૪,૮૨૫
તેજનો કુલ	૧૪,૫૧,૬૪૧	૧૪,૨૭,૨૧૩
સ્ટેશનરી	૫,૩૨,૦૭૨	૫,૬૨,૯૮૮
ખાંડ	૭૪,૫૩,૬૨૭	૭૯,૪૨,૫૩૪
સુતર કાચુ	૭,૧૬,૩૦૬	૬૪,૧૨૨
ટવીસ્ટ અને યાર્ન	૩૭,૬૬,૩૬૪	૪૬,૮૨,૧૪૩
વગર ધોગેલાં પીસ શુકલ	૨,૪૧,૬૬,૦૪૮	૨,૦૨,૪૨,૭૨૦
ધોગેલાં પીસ શુકલ	૧,૩૩,૪૨,૭૨૬	૧,૧૯,૮૨,૮૮૧
રંગીન અને છાપેલાં પીસ શુકલ	૧,૩૭,૮૪,૪૮૫	૧,૧૧,૧૧,૬૬૫
શીવવાના દોરા	૩,૦૦,૬૦૬	૨,૪૨,૬૬૭
સુતર એક દર	૫,૭૭,૭૦,૬૩૨	૪,૬૬,૩૬,૧૮૩
રેશમ કાચુ	૮,૫૦,૩૪૬	૬,૫૦,૬૫
રેશમના પીસ શુકલ	૧૫,૬૭,૦૩૦	૧૩,૪૮,૬૬૫
કાચુ ઉન	૩૯,૧૦૦	૮૬,૭૬૬
હોઝીઅરી	૬૦,૮૨૭	૪૩,૬૦૧
ઉનના પીસશુકલ	૮,૧૧,૮૪૩	૭,૮૭,૫૦૨
ઉન કુલ	૧૨,૪૪,૪૮૪	૧૨,૪૨,૩૩૫
તંબાકુ	૭,૨૦,૪૩૫	૬,૩૬,૧૭૧

પ્રિન્ટ મોઝેક ટાઇટલની જથ્થાબંધ ખરીદી કયાથી થાય છે ?

			રૂ.	રૂ.
લાકડાં	૪,૩૬,૧૬૬	૭,૬૩,૦૫૬
રમકડાં	૨,૮૩,૩૬૮	૨,૪૮,૬૫૨
છત્તોઆ	૨,૧૧,૨૧૯	૨,૪૮,૬૧૦
છત્તોઆનો સામાન...	૪,૪૮,૭૪૮	૪,૧૨,૭૦૭

કુલે આયાત ...

૧૫,૦૪,૧૫,૫૨૪

૧૪,૪૯,૬૩,૨૮૨

Exports.

નિકાશ.

ચીજીનું નામ.			૧૯૧૩	૧૯૧૪
જીવતાં જનાવરો	૩,૧૫,૨૧૮	૩,૪૦,૨૭૭
પ્રસ કરવા માટે રેસા	૧,૫૪,૬૩૦	૨,૦૨,૩૬૯
મીઘગતી	૧,૫૪,૫૬૧	૧,૪૬,૦૮૪
સોલ્ટ પીટર	૩,૬૩,૦૫૨	૩,૬૪,૭૬૧
કેલઆ	૮,૫૭,૭૩૮	૩,૬૧,૬૦૫
કોપી	૨૩,૫૭,૧૧૭	૪૬,૦૦,૭૦૮
કાચો, (સીંદરી)	૯,૩૭,૫૨૧	૬,૮૭,૧૧૮
દોરડાં	૯૩,૪૧૧	૧,૧૦,૫૧૨
દવાઓ	૨,૬૬,૨૬૫	૧,૬૧,૮૫૧
ગળી	૪,૬૨,૬૩૪	૧,૧૪,૬૪૪
હરડા ગેરં	૭,૦૩,૬૨૩	૬,૬૪,૦૧૫
હુગડા ચામડાં રંગવાની ચીજો	૧૪,૮૧,૨૪૧	૧૩,૬૨,૦૨૫
ફળને શાક	૫,૭૭,૭૨૦	૬,૧૨,૨૩૪
ડાંગર	૧,૦૮,૧૦૨	૧,૭૩,૦૫૫
ચોખા	૪,૩૧,૨૫,૦૫૧	૩,૦૦,૪૬,૧૪૬
ધડ	૩૦,૬૮,૩૭૪	૧૦,૦૬,૬૩૫
ધડનો લોટ	૧૦,૦૫,૩૧૮	૮,૬૪,૬૬૯
ખીજી ભતનો દાણો	૨૬,૦૫,૪૬૪	૨૭,૧૬,૪૫૦
વગર કેળવાયલાં ચામડાં	૧,૨૩,૮૧,૪૧૧	૧,૨૫,૭૬,૪૧૩
લાળ	૧૮,૦૭,૦૬૫	૧૬,૦૧,૫૨૩
કેળવાયલાં ચામડાં...	૩૨,૨૬,૬૦૦	૩૭,૭૬,૮૧૦
રણર	૨,૦૨,૫૦૬	૨,૮૦,૧૫૫
ખાતર	૮,૩૮,૪૬૮	૮,૨૭,૭૬૬
મેંજેનીઝ	૬,૦૪,૩૧૦	૧૧,૦૭,૬૭૩
લોહું અને સ્ટીલ	૫,૩૬,૬૩૪	૨,૫૮,૨૭૬
ધાતુ કુલ	૧૮,૨૫,૭૫૬	૧૬,૩૭,૨૨૫
મીઘ	૩,૫૫,૪૪૦	૩,૪૫,૬૩૨
અળરખ	૫,૮૪,૭૬૧	૪,૦૬,૪૪૫
દીવેલ	૧,૨૨,૧૬૦	૧,૨૭,૦૦૦
કોપરેલ	૧,૬૭,૦૪૮	૨,૨૩,૪૫૫

ધી ગોમ્મે દાઘલ માર્ટ ૨૧ એપ્રિલ ફોર્ટ સુગમ.

	રૂ.	રૂ.
અળસીનું તેલ	૭૮,૨૩૫	૨,૩૪,૩૮૪
ખીજી ભતનાં તેલો મળી કુલ...	૬,૩૧,૬૭૨	૧૨,૫૬,૪૪૫
ખોળ	૧૩,૧૩,૬૫૫	૧૨,૨૧,૩૪
અખીણુ	૩૩,૮૨,૬૭૫	૧૨,૩૧,૩૦
ધી	૨,૬૦,૩૭૦	૩,૦૪,૪૬૦
દ્વિવેલી	૨૫,૯૮,૦૨૨	૧૭,૫૭,૧૨
ટોપરાં	૨૭,૨૦,૩૬૭	૨૫,૫૩,૮૮
ઠપાસીયા... ..	૧૮,૬૮,૭૫૦	૨૩,૮૧,૦૬૬
લોંચસીંગ	૫૨,૬૬,૩૮૭	૫૧,૦૭,૬૫૧
અળસી	૨૬,૫૫,૬૬૬	૪૬,૮૬,૩૫૧
ખસખસ... ..	૪૫,૬૫૬	૧,૧૩,૨૬૦
સરસવ	૨૧,૩૮,૧૬૬	૩૩,૦૮,૫૫૨
તલ	૨૬,૦૭,૪૨૪	૩૮,૭૦,૧૪૪
તેબનો	૧૦,૦૧,૩૭૬	૧૩,૩૬,૭૬૨
ખાંડ	૧,૭૩,૩૪૦	૧,૩૪,૬૫૩
ચા	૧૫,૨૬,૧૦૬	૧૨,૭૨,૦૩૦
કાચું રૂ	૪,૫૫,૦૬,૪૦૮	૪,૬૨,૩૫,૨૭૬
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૮૨,૨૪,૩૦૫	૫૨,૭૬,૪૬૭
રૂમાલ અને શાલો	૬૮,૬૧૪	૪૮,૫૬૬
પીસ શુકલ	૧૬,૩૩,૫૩૫	૧૩,૫૫,૬૨૧
શણુ	૧૪,૪૪,૬૬૦	૧૨,૪૨,૫૮૫
જ્યુટ કાચા	૧,૬૩,૬૪,૦૮૮	૧,૬૫,૫૬,૦૩૨
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૨,૭૭,૭	૧,૫૫૦
ગની ઝેગલ	૧,૧૧,૭૧,૩૫૪	૧,૨૫,૧૭,૭૮૪
શુણુપાટ	૧,૦૬,૭૨,૬૬૭	૧,૪૨,૮૧,૨૨૫
રેશમ (કાચું)	૧,૭૨,૬૫૧	૧,૦૫,૧૪૩
રેશમ કુલ	૨,૨૫,૨૭૩	૧,૭૦,૧૬૨
ઉન કાચી	૧૩,૪૫,૩૦૫	૨૩,૩૦,૬૭૭
હિનની ધાગલીઓ ને ગાલીયા લગેરે ...	૧૫,૬૭,૭૬૭	૨૫,૩૨,૦૮૩
તાંબાકુ, ખીડી લિગેરે	૨,૪૩,૪૬૮	૩,૩૩,૦૮૧
લાકડાં પાટીયાં લિગેરે	૬,૮૮,૭૭૬	૫,૭૬,૪૩૧
લિંદુસ્તાનમાંથી થયેલી કુલે નિકાશ.	૨૧,૦૩,૧૭,૬૨૪	૨૦,૧૬,૪૨,૮૭૧

બસો રૂપૈઆમાં અન્નદાન સાથે અમર નામ.

(આજસુધીમાં ૩૦ દાતાઓ મળ્યા છે.)

નડીઆદ હિંદુ અનાથાશ્રમને એકી વખતે રૂ. ૨૦૦) આપનાર દાતાના નામની આરસની તખ્તી આશ્રમની ઑફીસમાં ચોડવામાં આવશે તથા તે રકમના બ્યાજમાંથી દરેક વર્ષે નકી કરેલા દીવસે દાતાના સ્મરણમાં અનાથોને જમાડવામાં આવશે.

એક રૂપીયા ને તેથી વધુ દાને આપનાર ગૃહસ્થોનાં નામ વાર્ષિક રીપોર્ટમાં પ્રગટ થાય છે. વાર્ષિક રીપોર્ટ દરેકને મફત મળે છે.

મંત્રી—હિંદુ અનાથાશ્રમ—નડીઆદ.

ધી બોમ્બે લાઈફ એસ્યુરંસ કંપની લીમીટેડ.

હેડ ઓફીસ બોમ્બે એપોલો સ્ટ્રીટ.

ડિરેક્ટરની ઓફીસ ચેરમેન

ધી. ઓનરેબલ મી. લલ્લુભાઈ સામળદાસ જે. પી. સી. આઇ. ઇ.

મેડીકલ ડેક્રી

ડાક્ટર આર. રાવ. એમ. ડી. લંડન.

કેપીટલ રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦

સખરકાર્પાઇઝ „ ૩,૫૮,૬૦૦

કોલ્ડ અપ „ ૭૧,૭૮૦

પેડ અપ „ ૬૭,૬૦૫

વાર્ષિક આવક „ ૬૬,૦૬૬

ઘણે ઓછે દરે આ કંપનીમાં મોટી રકમનો લીમો ઉતરાવી શકાય છે. આ કંપનીનું સઘળું કામકાજ શાસ્ત્રીય રીતે અને ઘણી કચકસરથી વિલાયતના નામોડિત એક્ઝ્યુઅરી

જ્યોર્જ કીંગ એફ. એફ. એ. એફ. આર્ઇ. એ. લંડનની સલાહ પ્રમાણે ચલાવવામાં આવે છે. વધુ માહિતી માટે લખો.

એજન્ટ બેંક્રોએ છે.

પ્રરામરોઝ આર. બેશી. જે. પી.

મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર.

રોબરશન ઑધલ એનજીન.

તદન સાદાં, મજબુત તથા સસ્તાં.

૪ થી ૪૦ હોર્સ પાવર સુધી સ્ટોકમાં તૈયાર મલશે.

નદી અથવા કુવામાંથી પાણી કાઢવાના પંપો,

અનાજ દળવાનો વીલાયતી તેમજ દેશી ઘંટીઓ.

પગથી અને પાવરથી ચલાવવાના લેથો.

હાથથી અથવા પાવરથી ચલાવવાના ડ્રોલીંગ મશીનો,

જીનીંગ ફ્રિક્ટરી માટે કંપ્લીટ ગીયરોંગ, શાફ્ટીંગ વગેરે.

વીલાયતી લોખંડની બે કટકાની પુલીઓ સીંગલ તથા ડબલ આર્મની મોટા જથ્થામાં તૈયાર મળશે.

વીઠલ પરશોતમ એંડ સન.

ઈજનેરો તથા બીકનું ઓતકામ કરનારા, તથા મશીનરી મંગાવનારા,

ખેતવાડી બીજી ગલી,—મુંબઈ.

COMMERCIAL INTELLIGENCE.

વેપારી બાતમી.

આ મથાળાં નીચે અમે જુદા જુદા દેશના કૉન્સલો તરફથી તથા બીજા મુલકો તરફથી આવેલી બાતમીઓ આપશું. એ બાબત કંઈ પણ વધારે માહિતી જોઈતી હોય તો આ એજન્સના સેક્રેટરીને લખ્યાથી ખુલાસો મળી શકશે. અત્રેના કોઈ પણ વેપારીને આ દેશ અથવા પરદેશના વેપારી સાથે કોઈ પણ જાતની વેપારી બાબત સંબંધ બાંધવા ઇચ્છા હશે તે પણ આ કાલમમાં દાખલ કરીશું.

ખબર મોકલનારનું નામ.	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કંઈ બાબતનો વેપાર કરવા માગે છે તે.
ધી ઇન્ડીઅન ટ્રેડ જર્નલ „ સી. ૪૩૫	ડબલીનની એક પેટી.	Scientific instrument, એટલે શાસ્ત્રાનુસાર બનાવેલાં હથિયારો બનાવનાર ડબલીનની એક પેટી તેવાં હથિયાર આયાત કરનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
„ સી. ૪૩૬	શેફીલ્ડની એક પેટી	ઈંગ્લાંડમાં આવેલાં શેફીલ્ડ શહેરની, એનજીનીયરો, રેલવેના કંટ્રાક્ટરો અને લાકડ કામ કરનારાઓનાં બરનાં ગજવેલનાં યોજારો બનાવનાર એક પેટી, તે યોજારો વેચવા માટે મુંબઈ, કલકત્તા, મદ્રાસ અને કરાંચીમાં એજન્ટો, નીમવા માગે છે.
„ સી. ૪૩૭	જર્મનીના હામબર્ગ શહેરની એક પેટી.	આંગલી બહાર ગામ ખાતે ચઢાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
„ સી. ૪૩૮	પ્લેકબર્નની એક પેટી.	ઈંગ્લાંડમાં આવેલાં પ્લેકબર્ન શહેરની બજારની ગાડીઓ બનાવનાર એક પેટી મદ્રાસ, દિલ્હી અને કલકત્તામાં એજન્ટો નીમવા માગે છે.
„ સી ૪૩૯	ન્યુગીનીના પેળુઆ શહેરનો એક વેપારી.	ટોપરાં, ઘઉં, લુસો વિગેરે ભરી શકાય તેવા કોથળા બનાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
„ સી. ૪૪૦	ચીકાગોના એક વેપારી.	યુનાઇટેડસ્ટેટસ અમેરિકાનાં ચીકાગો શહેરનો એક વેપારી મધપુડાનું પીણું સુધાર્યો વગરનું મીઠુ બહારગામ ચઢાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
„ સી. ૪૪૨	ચોરીસાના ચંદબાલી શહેરનો એક વેપારી.	Divi Divi દીવી દીવી ખરીદનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.

ધી બોમ્બે ટાઇલ માર્ક, ૨૧ બેક સીટ, ફોર્ટ, મુંબઈ.

બર મોકલનારનું નામ.	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ બાબતનો વેપાર કરવા માગે છે તે
૧. ઇન્ડિઅન ટ્રેડ જર્નલ ,, સી. ૪૪૩	કેચરોનો એક વેપારી.	લોટની મીલવાળાઓ, જે લોટ ઇજીપ્ત ખાતે ચડાવવા માગતા હોય, તેના ઇજીપ્ત ખાતેના એજન્ટ તરીકે કામ કરવા યુક્તિ છે.
,, સી. ૪૪૪	લંડનની એક પેદી.	લોહાંનો સામાન, મીથિલાતુ અને એલુમીનમનાં વાસણો આયાત કરનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, સી. ૪૪૫	ઑસ્ટ્રેલિયાનાં ટ્રીએસ્ટ શહેરની એક પેદી.	ગળી, મીઠીયાવળ, હરડે અને ધુપ બહાર ગામ ખાતે ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, સી. ૪૪૬	લીડઝની એક પેદી.	ઇંગ્લાંડમાંનાં લીડઝ શહેરની, મોટોરથી ચાલતાં હથોળા અને અનાજ ઓરવાનાં ઓલ્લર બનાવનાર એક પેદી, તે હથોળાઓ આયાત કરનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, સી. ૪૪૭	કલકત્તાની એક પેદી.	બટન બનાવવા માટે શંખલાં બહાર ગામ ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૧	બરમીંગહામની એક પેદી.	લુહારો, સોનીઓ અને ધાતુનું કામ કરનારાઓ પોલીશ કરવા માટે જે ઘરો વાપરે છે તેવાં ખાસ ઘરો બનાવનાર બરમીંગહામની એક પેદી તે ઘરો બરીદનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૨	યુનાઇટેડસ્ટેટ્સના રહોડ આઇલેન્ડની એક પેદી	કચ્છ પરદેશ ખાતે ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૩	બાપાનનાં ઓસાકાની એક પેદી.	વીજળીનાં કામ માટે પોર્સીલેઇનની કાચરો અને ઇન્સુલેટરો આયાત કરનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૮	ન્યુયોર્કની એક પેદી.	કાળી લખવાની શાહો, કૉર્પીંગ ઈક, ગુંદર, પેઇન્ટ અને ટાઇપ રાઇટરને લગતો સામાન વેચવા માટે એજન્ટો નીમવા માગે છે.
,, ડી. ૧૦	,, , ,	મોટોર કારને લગતો સામાન વેચવા માટે એજન્ટો નીમવા માગે છે.
,, ડી. ૧૧	માનચેસ્ટરની એક પેદી.	કાગળો વેચવા માટે મુંબઈ ખાતે એજન્ટ નીમવા માગે છે.
,, ડી. ૧૨	સ્વીડનના રૅટાકહામનો એક વેપારી.	ચોળા બહારગામ ખાતે ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.

ખખર મોકલનારનું નામ.	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ ખાખતનો વેપાર કરવા માગે છે તે.
ધા ઇન્ડીઅન ટ્રેડ જર્નલ ,, ડી. ૧૪	ગોમોળનો એક વેપારી.	ધ. આઈ. રેલવે પર આવેલાં ગોમોળ શહેરના, રેશમ અને એરી સીલ્કમાંથી કોટ અને શર્ટનાં ખરનાં કપડાં બનાવનાર એક વેપારી તે બહારગામ ખાતે ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૧૬	કલકત્તાનો એક વેપારી.	સીલખડી વેચનાર વેપારી અને ખાસ કરી જ્યપુર અને ઈડર તરફના વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૨૧	ચીકાગોની એક વેપારી.	યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અમેરિકાનાં ચીકાગો શહેરનો એક વેપારી વપરાયેલી અને કાઢી નાખેલાં લુગડાં આયાત કરનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૨૨	,, , ,	હવાગા અને રસાયણિક બનાવટો વેચવા માટે એજન્ટો નીમવા માગે છે.
,, ડી. ૨૭	ફીલાડેલફીયાની એક પેઢી.	સરસવ અને એવોજ બીજાં તેલીયાં બીયાં પરદેશ ખાતે ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૨૬	પ્રીસ્ટલના એક પેઢી.	ઇંગ્લેન્ડનાં પ્રીસ્ટલ શહેરની એક પેઢી ચોખ્ખો સફેદ ટેલો અને ખાવા લાયક કપાસીયાનું તેલ આયાત કરનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૩૩	ફીલાડેલફીયાની એક પેઢી.	યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સનાં ફીલાડેલફીયાની, મરહો અને ધાનુઓનાં સાંધા વગરના સુતરાઉ, રેશમી અને ઇગીટેશન સીલ્કનાં મોજાં અને એવોજ હોઝી-અરીને સામાન બનાવનાર એક પેઢી, તે માલ વેચવા માટે એજન્ટો નીમવા માગે છે.
,, ડી. ૩૪	એસાકાની એક પેઢી.	બાપાનનાં એસાકા શહેરની એક પેઢી કલકત્તા, મુંબઈ, કરાંચી અને મદ્રાસના હોઝીઅરી આયાત કરનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૩૭	ન્યુયોર્કની એક પેઢી.	બ્રુનાં હોરસ અને જનાવરોનાં હાડકાં લાટખંધ પરદેશ ખાતે ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૩૮	ફીલાડેલફીયાની એક પેઢી.	કાગળની પેનસીલો બનાવનાર ફીલાડેલફીયાની એક પેઢી પોતાની બનાવટની પેનસીલો વેચવા માટે એજન્ટો નીમવા માગે છે.

ખબર મોકલનારનું નામ	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ બાબતનો વેપાર કરવા માગે છે તે
ધી ઇન્ડિયન ટ્રેડ જર્નલ ,, ડી. ૩૯	ન્યુયોર્કની એક પેટી.	કેળના રેસા પુરા પાડનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૪૫	ટ્રીએસ્ટની એક પેટી.	ટોપરાં, કેરી, કાબુ અને સુકો મેવો પરદેશ ખાતે ચકાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૫૦	મદ્રાસ ઇલાકાનાં પેટાર્થ શહેરનો એક વેપારી.	યુનાઇટેડ કીંગડમના, ઝેરકચોળાનો સાત જથ્થાબંધ ખરીદનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
,, ડી. ૫૨	ન્યુયોર્કની એક પેટી.	સુતરાઉ કાપડ, લોહાનો સામાન, ટાઇપ રાઇટરો અને મોટર ગાડીઓને લગતો પરચુટર સામાન અમેરિકાથી ખરીદી મોકલનાર એજન્ટ તરીકે કામ કરવા ખુશી છે.
,, ડી. ૫૩	કેમ્પિ રાઉનનો એક વેપારી.	ચોખા અને ચોખાના કાથળા દક્ષિણ અફ્રીકા ખાતે ચકાવનાર વેપારીઓના એજન્ટ તરીકે કામ કરવા ખુશી છે.

જે ઠેકાણે ઇન્ડિયન ટ્રેડ જર્નલ લખ્યું નથી તે ઠેકાણાની સઘળી ખાતમી માટે આ ચેમ્બરમાં જાતે મેળવું અથવા પુછાવી જોવું.

ઉપરની ખાતમીઓમાં જે ઠેકાણે 'ઇન્ડિયન ટ્રેડ જર્નલ' લખેલું છે તેના સંબંધમાં સીધું કાયરેક્ટર જર્નલ ઓફ કોમર્શિયલ ઇન્ટેલીજન્સ, કલકત્તાને પુછાવી જોવું. (આ ચેમ્બરનું નામ તે કાગળમાં લખવું).

નોટ.

“ધી ઇન્ડિયન ટ્રેડ જર્નલ” ના નંબરની ખાતમીઓના સંબંધમાં તે ખાતમી માગનાર વેપારી યા પેટીએ ઝેંક રેફરન્સ અથવા સારી ઓળખાણનું પત્ર મોકલવું પડશે તે શિવાય તેવી ખાતમીઓના જવાબ આપવામાં આવશે નહિં.

બુદ્ધા બુદ્ધા ઉદ્યોગો માટે ઘણા લોકોને ઉત્સાહ થાય છે પણ તે ઉત્સાહ બર શી રીતે લાવવો તે બરાબર સમજાતું નથી કારણકે તે ઉદ્યોગને માટે શું શું સાધવું જોઈએ તથા કેવા પ્રકારનું જ્ઞાન જોઈએ તે માહિતી મેળવવી મુશ્કેલ છે. આ ઉપરથી અમે એવી ગોઠવણ કરેલી છે કે જે લોકોને આવી જાતની માહિતી જોઈતી હોય તેઓએ અમેને લખવું અને અમે ઇંગ્લંડથી જાસ અનુલબ્ધની મારફતે તે જાણે ઘટતા પુલાસા મંગાવી આપીશું. માહિતી મંગાવનારા પાસેથી જે ચર્ચ થશે તેજ લેવામાં આવશે. તે માહિતી તથા તેના ખુલાસો આ માસિકમાં ઔદ્યોગિક માહિતી યાને Industrial Inquiries, એ નામના કોલમમાં આપવામાં આવશે. આશા છે કે એનો બરાબર રીત ઉપચાગ લેવામાં આવશે.

માસેલ્સની રંગીન તથા લાલ લાદીઓ સફાઈદાર અને મજબુત.

કિંમત લાખો રૂપિયા.

૧. જીવિતને હાનિ કરનારા રોગોને મારી હઠાવે, શરીરમાં શક્તિ આપે, રૂધિર, વીર્ય અને આજ વિગેરે ઉત્તમ તરવાને સુધારે, તથા વધારે, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુ આપે એની દવાની કિંમત લાખો રૂપિયા કરતા પણ વધારે ગણાવી જોઈએ, એ સિદ્ધાંતમાં કોઈપણ વસ્તુના બતાવી શકે ખરો કે?

૨. આજે ચોત્રીસ વર્ષ થયા ચાલુ ફ્રેન્ચ રોગવનારી આંતક નિઝહ ગોળીઓ ગણકિતને લગતા તમામ દર્દોને મારી હઠાવે છે, શરીરને મજબૂત, કઠાવર અને તાકાત વાળુ કરે છે, પાચન શક્તિ તથા લોહી અને વીર્યને સુધારે વધારે છે, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુ આપે છે, એ બાબતને લાખો સર્ટીફિકેટોએ સાબીત કરી છે, અને હુનિયામાં દિવસે દિવસે તેના વધતા જતા ફેલાવાએ મજબૂત ટેકો આપેલ છે, તો પછી એ ગોળીઓની કિંમત લાખો રૂપિયા છે, એમ કહવામાં કોણ અટકશે? તેની એક ગોળીની કિંમત સોનુ, ચોતી અને હોન કરતા પણ વધારે રાખવા માટે ધણીએ પોતા તરફના સર્ટીફિકેટોમાં લલામણ કરી ચુક્યા છે, પણ શરૂઆતથી આજ સુધી તેની કિંમત એકજ એટલે ગોળી ૩૨ ની ૭મી ૧ નો રૂપિયા ૧ એક છે

૩. આજ કાલ ધણી લોકો પોતાની દવાની બારે કિંમત જણાવી છેવટમાં તે હોળી દિવાળી જેવા દિવસો સુધીની મુદતમાં કે અમુક સીઝન માટે કે અમુક પંચોના આહુકોને માટે તેની કિંમત એકદમ ઓછી-કમતી મૂકી દેવાની મોહોટી ઉદારતા (!) દેખાડવા મંડી પડે છે, તેમ અને અમારી ગોળીઓ માટે કરી શકતા નથી તેની કિંમત તો આજ ૩૪ વર્ષ થયા એકજ છે અને લવિષ્યમાં પણ તેજ રહેશે. અમારી દરેક દવામાં આવતી ચીજો અને તેને તૈયાર કરવામાં પડતી મહેનત પર નજર રાખીને તેની વાજખી કિંમતજ રાખવામાં આવેલી હોવાથી અમે એ તેના પરચુરણ વેચાણ માટે તથા સામટા વેચાણ માટે જે કાંઈ જાહેર કરેલ છે, તેના કરતા કમતી કરવું અમને પોસાઈ શકે તેમ તેમ નથી તેમજ તેના કરતા વધારે દેખાડવો એ પણ વાજખી નથી

અમારા આંતક નિઝહ ગોળીઓ દરેક દેશમાં અને દરેક જગતમાં પોતાનો ફાયદો પુરતો દેખાડે છે તેની સાબીતી માટે એટલું જ કહેવું બરા ધરો કે—હિંદુસ્તાનના જુદા જુદા ભાગો ઉપરાંત સિદ્ધાન, બર્મા, સ્ટેટમ મેટલમેન્ટ, ઇરાન, તેહરાન, વિગેરે એશિયાના જુદા જુદા પ્રદેશો અને તેથી આગળ વધી આફ્રિકા, યુરોપ અને અમેરિકાના ઘણા પ્રદેશોમાં તેના ફેલાવો દિવસે દિવસે વધતો ને વધતો જાય છે

મુબઇ-ખાચ—
કાલખાદેવી રોડ.

વૈદ્યગામ્ત્રી મણિશંકર ગોવિંદજી.
માલિક—આંતક નિઝહ ઔષધાલય
જામનગર—કાઠીયાવાડ

કામરાજ

ન વાંચ્ય હોય તો મગાવો—મફતજ મળશે

દગાખોર નકલીઓ.

રાજા રજવાડામાં વખણાતી “બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ” ને લલતેજ નામે બીજી નકલ નીકળેલ છે માટે એવા નકલીઆની દગા ભરેલી જાહેરખબરથી સાવચેત રહેજો અમારી બનાવેલ યાકુતી માત્ર રાજકોટમાં અમારાં ઔપધાલયમાંજ મળે છે.

બાદશાહી યાકુતી.

અનંગ વિલાસ.

ગમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરૂષાતન કાયમ રાખે છે. સંસાર સુખ ભોગવવા માટે દેશી અને યુનાની દવામાં ઉંચામાં ઉંચી દવા જોઈએ તો આ બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ છે. આ રાજવંશી યાકુતી વીર્ય વીકારના તમામ વ્યાધી મટાડે છે અને વીર્ય ઘટ્ટ બનાવી ખરું પુરૂષાતન આપે છે. ખરી મરદાઈ આપનાર અને નળા માણસને પણ જીવાનના માફક જોરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ લેવા અમારી ખાસ લલામણ છે. આ દવા વાપરવામાં કેઈપિયુ પરેજીની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ડબી એકના રૂ. દશ.

બાદશાહી યુનાની લેપ.

અમીર ઉમરાઓમા વખણાતી ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે અને તે શુભ લાગના નસોને પુરતી તાકાત આપે છે. નળણી પડી ગયેલ નસોને પુરતું જોર આપી ખરું પુરૂષાતન લાવવાને માટે આ લેપ ફતેહમંદ ઇલાજ છે. આઈસ એકની ડબીના રૂપીયા આઠ. તમામ દવાઓનું પોસ્ટ અર્થ જુદું.

૧-૧૧

અકરર કાલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ, કાઠીયાવાડ.

ઊંઠ વઢવાની દવા કરી કટાળેલાઓને શાસ્ત્રોક્ત દવા વાપરવાની લલામણ, શુભ રોગોથી પીડાતા અને તદન નાશીપાસ થયેલા હજારો દરદીઓને નીચેની દવાના સેવનથી નવી જીંદગી ભોગવે છે.

મદન મંજરી ગોળીઓ.

લોહીને સુધારે છે. વીર્યને વધારી ઘટ્ટ કરે છે. જ્ઞાન તંતુઓને સતેજ કરે છે, સુનાશય અને વીર્યાશય સંબંધી નવાં તેમજ જુના દરદો સારાં કરે છે, બંધ કુદનો નાશ કરી દસ્ત સાફ લાવે છે. યાદશક્તિને તાજ કરે છે, પેશાબ અને સ્વપ્નામાં જતી ધાતુને બંધ કરે છે, ટુંકમા ધાતુ વિકારના તમામ રોગોનો નાશ કરી નષ્ટ થયેલા પુરૂષત્વ પાછું બક્ષે છે. કીં ૦ ગોળી ૪૦ ની ડબીનો રૂા ૧.

નપુંસકત્વારી ઘૂત.

આ ઘૂતના લેપથી અજ્ઞાતતાને લીધે કરેલ અનેક કુકર્મોથી થયેલ શુભ લાગના શીથીલતા નસોની કમજોરી ધત્યાદી તમામ નપુંસકત્વ દોષ દૂર થઈ પરીપૂરણ શક્તિ પ્રાપ્ત થાય છે. કીં. તોલા ૨ ની ડબી ૧ નો રૂા. ૧ મોટું કેટલોગ મફત દરેક દવાઓનું પોસ્ટ અર્થ જુદું.

રાજવર્ધ નારાયણજી કેશવજી.

માલીક—આયુર્વેદીય અઉપધાલય, જામનગર—કાઠીયાવાડ.

ધ્રાંચ—મુબઈનાં. ૧૮૭, કાલબાદેવી રોડ.

ખાસ દારૂ નહીં વાપરનારાઓ માટે સ્વાદીષ્ટ
લેહેજતદાર પીણાની ખોટ હતી તે
પુરી પાડી છે.

આલકોહલ વગરનું તદ્દન સ્વચ્છ

ડ. કે. પન્થ.

વનસ્પતીમાંથી
બનાવેલું હોવાથી કોઈપણ
ધર્મવાળાઓને બાધ આવે
એમ નથી.

ખાટલીના રૂ. ૧-૬-૦

એકલા આડત્યા :-

ડી. સી. ઉમરીગરની કુંાં.

કાર્ડ મારકેટ—મુંબઈ

અને

સરવે આબરુદાર વેપારીઓને ત્યાંથી મળશે.

નવા જમાનામાં પ્રાચીન વિદ્યાનું બળ.

આજે (૫) વર્ષથી મુંબઈમાં પંકાયેલા-તથા મોટા મોટા રાજા મહારાજા તેમજ સદસ્ય-
હસ્થોથી માન પામેલા આસ અનુભવી અને પેઢીઓના કામ કરનારા—

એ શુ' લખેછે—

શ્રીમંત મહારાજા સાહેબ શ્રી
૧૦૮ શ્રી સર જમવંતસીંહજી
બહાદુર કે. સી. આઈ. ઈ
મેલાના સ્ટેડ—)

તા. ૭ સપ્ટેમ્બર સન ૧૯૧૨
નં. ૧૬૭.

જ્યોતિષી અમ્બાદત્તજી મહાદેવજી શાર્મા
ફસ રિયાસત મેં ચાર વર્ષ તક હમારે
પાસ મુલા જિમ રહેં. ઇન્હોને જ્યોતિષમેં
બધ્ધા પરિશ્રમ કિયા હૈ વ ઇન્હોને હમે
જો જો મલિય ફલ ચમત્કારી કહેવે વરા-
'વર સચે મિલે સિવાયમેં ગર્ભવિસ્વામેંદી
ઇન્હોને પુનહીનેકા રિત વ સમય ચતાયાપા
હસી સમય પુન હુવા ફસલિયે. ઇનેકે ફસ
કાર્યસે સતુષ્ટો "રાજ્ય જ્યોતિષી
સૈના" થે પદવી દી હૈ ઔર લિખતેં
હૈ કે ફસકા ફલવેશ સચા હૈ વ અનુભવ
કરને યોગ્ય હૈ.

નોટ—એસે બહોત શાર્તિકિકટ મોઝુદ
હે વડજાને સે જાદે નહી લિખતેં.

અમારે કાર્યાલયમા પ્રાચીન તથા
અવશીન જ્યોતિષ ગ્રન્થોનુ બાબતુવાત
ય ય છે—અન શાસ્ત્રી જ્ઞની તથા નાન
અગ્રેજ સિસ્ટમ પ્રમાણે જનમોત્રી વર્ષ-
ફલ કિતમ કરવામા આવે છે તેમજ
બાહ્ય પરિશ્રમથી જેનુ હરો તેનુ જ રાસ
આધારે ભવિષ્યફળ કહેવામા આવેછે,
અમારી પાસે બીજાઓની માફક ગણેટા
નથી—મળવાનો ટાઇમ—બપોરે ૧૨ થી
૫ અને ખાસ એકાતનો રાત્રે ૭ થી ૯
મુધી—મુ ય

તમે શુ' કરવા મુ ઝાવો છો.

એકવાર મળી ખાત્રી કરે—

પતે-રાજજોશી-અંબાદત મહા.

ફવજી શર્મા—રતનામવાલા—

જ્યોતિષ કાર્યાલય મુંબાઈ

સવખાદેશી રહેર ખાતે—

(નરનારાયણનુ મહિર)

એ શુ' લખેછે—

શ્રીમંત મહારાજા સાહેબ શ્રી
૧૦૮ શ્રી સર અભુતસીંહજી
બહાદુર (નરસીંગ ગડ સ્ટેડ—)
તા. ૧૪-૧૨-૧૨-નં. ૫૪૮૭.

આપકો હમારે રાજ્યમેં "રાજ્ય
જ્યોતિષી" કી જગેહ દી હૈ સો
ફોરન આપ ચલે આદિયે.

શ્રીમતી મહારાણી સાહવા
હુંગપર લિખતી હૈ કે આપકા
ફલાવેશ વહુત સચા મિલા—
વંવાઈ સે ફરામજીકાંવસજી
ઈંજિનિયર લિસતે હૈ—

આપે મલિય જે જે મ્હનેકયુછે
વરાવર મલતી આબ્યોછે હુ બા નિચાને
નહા માનતો હતો પરંતુ આપને સલવાથી
હવે મ્હારો બા વિચાર પુરો વિશ્વાસ
બધ ગયોછે. આપનો પરિશ્રમ વહુસારે
તથા અનુભવ કરવાસરસો મોલો છે.

મંત્રશાસ્ત્રનું
ખરે શાક્ષાત બલ-શાસ્ત્રને
આધારે જેવાની અસુવ્યવસ્થા
પણ ચુકતા ના—

સુચના:—જ્યોતિષના શાખીનાને લીધે જ્યોતિષ શીખવાનું સ્કૂલ પણ રાખવામાં આવશે.

377 A. B. VAKIL'S HOUSE,

Girgaum Road,

BOMBAY 2nd January 1914.

I do hereby Certify that the "Raj Joshi Ambadutt Mahadeoji Sharma" an
inhabitant of Ratlam and at present in Bombay.

I am well aware about his experience of Jotishi as I had no any recollection
of my Birthdate as well as the actual time of my Birth thought the said "Rajjoshi"
have made my "Horescope" from the Palmistry and from my face the Horescope u
just resemble to all my passed time as well as the present time too, and am quite satisfied
with excellent knowledge of Jotishi.

Nariman Pirojshaw Sukhadwala

Address :—377, A. B. Vakil's house, Girgaum Road,

Service :—Clerk, Bank of BOMBAY.

લાંઠણેરી મિસેલેની-વડોદરા (સચિત્ર ત્રિમાસિક.)

આખા હિંદુસ્તાનમાં

પેહલું અને ૨૬૮ એકલુંજ

ધંધેજી, ગુજરાતી અને મરાઠી ભાષામાં લખાતું, પુસ્તકાલય સંબંધી માહિતી આપતું,
તથા ખાસ કરીને હિંદુસ્તાનમાં અને યુરોપ, અમેરિકા, વિગેરે દેશોમાં થતી

આધુનિક સાર્વજનિક પુસ્તકાલય-સંસ્થા

સંબંધી હિલચાલ ઉપર સારા વિદ્વાસરેલા લેખોવાળું.

સુંદર દેખાવ.

લવાજમ મધ્યમ.—અગાઉથી (ટપાલ સર્વ સાથે)

હિંદુસ્તાનમાં	રૂ. ૨
અમેરિકામાં	ડૉલર ૧
ઇંગ્લેન્ડમાં	શિલીંગ ૪

જાહેર ખર્ચે માટે ઉત્તમ સાધન.

“ ટીકલી ” બ્રાન્ડ લેમોનેડ.

જે હિંદુ લાઠણોને અસ્વચ્છ ગાટલીના પાણીની સુગ હોય તેઓને તથા મુસાફરીવેળા
આ ઉનાળાના ઉકળાટથી જીવને સહત આપવા, હમારી લેમોનેડ “ટીકલીઓ” ભારે આવકાર-
દાયક પીણું છે. એ “ટીકલીઓ” ભુકો કરી એક ટગ્લર ઠંડા પાણીમાં નાખી તુરત સ્વાદિષ્ટ
પીણું થાય છે. કી. ૧૮ચુબનાં ૦૮

હમારી શુગર ફ્રી કવીનાઇન કેસ કેસ વેલ્ડેબલ લેક્સેટીવ પરગેટીવ વગેરે “ટીકલીઓ”
તાજી અને ગુણકારક, બનાવટો મુખર્ષ મધ્યે મારફીટમાં દવા વેચનારાઓને ત્યાંથી તથા હમારા ૧૧
જેતવાડી મધ્યેનાં કારખાનાં મધ્યેથી મળશે.

ડૉ. ડી. રાઇટર એન્ડ કંપની

“ ટીકલી ” બ્રાન્ડ ટેબલેટ બનાવનારા

મુખર્ષ. નં ૪

સ્થાપી સને ૧૯૧૦ માં.

ટેલીગ્રાફનું સરનામું;

“ટાટસાત” મુખ્ય

ટેલીફોન નંબર:-

કોડસ:-

A. B. C. પ મી આવૃત્તિ
અને

ગુપ્ત મીડિઓ.

એરેન્ડની વ્યાપાર તથા ઉદ્યોગને લગતી જુરો.
હિંદી અને દેશ દેશાવરના ધંધા વ્યાપારના ફેલાવાને
અર્પિત યોજના

(કુન્યા દરમિયાન બધે બધ પ્રતિનિધીઓ, આડત્યાઓ અને ગુમાસ્તાઓ ધરાવતું ખાતું.)

વડી આફીસો-૯ ફોરબર્સ રીટીડ કોટ, -મુખ્ય

પત્રવ્યવહારી સલામંડળ.

હિંદુસ્તાન તથા બાહરની મંજુર રહેલી પેટેડીઓ જે કારખાનાવાળાઓ તથા વ્યાપારીઓ ધંધાને સંબંધ રાખવામાં લાલ જોતા હોય તેઓ સાથે સરળ વ્યવહાર ચલાવવાને મજબૂર પેટેડીઓને સગવડ કરી આપવી; અને વળી એક સદંતર અપક્ષપાત સાધન મારફતે વ્યાપારી બાબદો ઉપર સત્તાવાર ખબરો મેળવી આપવી, એ રીતે આ મંડળના મેમ્બરોને, જેથી તેમના કામ ધંધામાં વૃદ્ધિ થાય તથા મદદ મળે, તેવી દરેક વાતમાં ઉત્તરવાર રહેવાને શક્તિવાન બનાવવા એ આ સંસ્થાનો મુખ્ય હેતુ તેમજ તેની મુખ્ય નેમ છે.

અમારી સંસ્થા પત્રવ્યવહારી સભ્ય જનોને નીચલી વાતોનો અખત્યાર આપે છે:-

- ૧ કારખાનાવાળાઓ તથા માલ નિકાશ કરનારાઓ તરફની યોગ્ય આડતો મેળવવામાં મદદ કરનારાં અમારા “એજન્સી ડીપાર્ટમેન્ટ” એટલે આડતખાતાંનો મન આહે તેમ અપાર ઉપયોગ કરવો એટલે લાલ લેવો.
- ૨ જે કારખાનાવાળાઓ અને વ્યાપારીઓ પાસેથી તેઓ એટલે સભ્યજનો માલ મેળવવાને તેમજ વ્યાપારી બાબતો આહુ બજાર લાવો, કિંવા તૈયાર કીધેલા અથવા તો કાચા પદાર્થો વેચવા માટેનાં વ્યાપારનાં મંડાણો વગેરેના સંબંધમાં કાંઈ ખાતમી પામવાને ઈચ્છતા હોય તેમના સાથે સીધો પત્રવ્યવહાર ચલાવવાને સગવડ કરી આપવી.
- ૩ વીઝીટરો એટલે મુલાકાત લેવા આવનારાઓની ચોકાસી માટે અને વ્યાપારી પ્રવાસીઓના ઉપયોગ માટે સભ્યજનોનાં નામો, તેમના ધંધાની વિગતો (વગેરેને જુરોની ક્ષાંતિમાં રેજીસ્ટર કરવામાં આવશે.
- ૪ કોઈપણ સભ્યજન મુખ્ય આવતાં, અમારી મુખ્ય ખાતેની એફીસોનો અને “કેબલ એડરેસ” એટલે તાર સરનામાનો છુટથી ઉપયોગ કરવા સાહત તરેહવાર સગવડો ભોગવી શકશે. અમારા સભ્યજનો કાગળો મેળવી શકશે, પોતાનો પત્રવ્યવહાર ચલાવી શકશે, અમારા કેટલગો. કાયરેક્ટરીઓ અને ટેલીફોન છુટથી વાપરી શકશે, અને ખરીદીનાં ઠેકાણાંઓ બાળે સંપૂર્ણ સલાહ માગી શકશે.

મેમ્બરશીપ માટેની સરતીશીકેટો જે માત્ર મંજુર થયેલી પેટેડીઓ કિંવા આસામીઓ માટેજ બાહર પાડવામાં આવશે તે ૧૨ મહિના સુધીજ કાર્યસાધક રહેશે, જેમ કરવા માટેની ફી પૌંડ ૧૫ અથવા રૂપિયા ૧૫ માત્ર છે જે આંગ ઉપર આપવા.

દેશાવર માટે વગવાળા એજન્ડો જોઈએ છીએ.

તા. ૪૦—આ જુરો પોતે કાંઈ પણ વ્યાપાર કરતી નથી.

उपडामां राखवना सुगंधी डारडे: १२ आने इअन

भात्र नांनी टयुग भरीही अजभावी बुओ न पसंद पडे तो पैसा पाछा

अकसा भावेड-धी ओ.री अेटल इगओन्ड डेभीडल दुां० सोड अेअन्ट-भोडीनी ओअन्सी बुभा मरुअड मुंअई

ओटो-मोहिनी.

पेंटचा राजा.

(रजिस्टर्ड) चवेलीच्या फुलांचा बहार

ओटो मोहिनीची निरनिराळ्या प्रदर्शनांत पूर्ण परीक्षा घेतल्यावर परिक्षेसाठी ओटो मोहिनीला सुवर्ण व रौप्य पदकें एक मतानें वरक्षित देउन त्याला “सुंदराचे नसाह” व “अचरांचा अधिपति” ह्या पदव्या बहुमानानें दिल्या आहेत. कारणकी ओटो मोहिनी चा वास मधुर व मनमोहक असून आनंददायक व टिकाऊ आहे. याचे मात्र थोडकेच थेंब रुमालावर टाकले असतां जणूकाय चमेलीच्या फुलांचा पुष्पगुच्छच आपल्या हातांत आहे कीं काय असा भास होतो. कुत्रिम पण नैसर्गिकापेक्षां वरचढ अशीं हीं फुलें स्थितिनियमा प्रमाणें सायंकाळीं कोमजत नसून चारपांच दिवस पर्यंत त्यांचा सुवास जसाचे तसाच टिकतो.

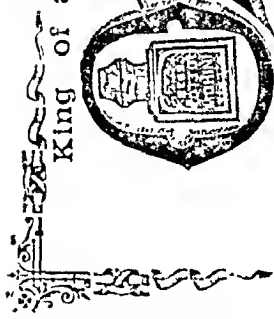
ह्या फुलांचा वास वर लिहिल्या प्रमाणें टिकत नाही असें शक्तीत करणाऱ्यास रु. १०० इनाम देण्यांत येईल. फक्त एक लहान कुपी खरीद करून खरील इनाम मिळवा. किंमत अर्ध्या औंताच्या वाटलीस रु. २-०-०. एक डामच्या सुंदर ट्युबल रु. ०-१२-०. ओटो मोहिनीचीं उल्लासजनक व कपट्यांन ठेवण्यालायक सुवासिक कांडें एक दर्जनास १२ आणें

सोल प्रोप्रापटर्स:—धि ओरिएन्टल इंग एन्ड केमिकल कंपनी,

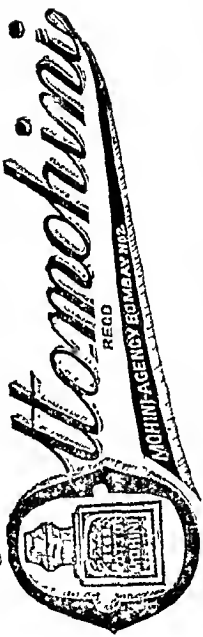
सोल एजंटस:—मोहिनी एजन्सी. फीदाविल्डींग जुम्मापस्नीद, मुंबई. २.

ता. क. नकली माला पासून संभाळा. खरीद करते वेळीं ओटो मोहिनी नांव वांचून पहा.

अभिविती ग्रान्डींग प्रेस अग्नरजेट डेट मुंअई.

King of all Perfumes and attars.

It has been well tried in several exhibitions and at last awarded by the Judges; Gold & Silver Medals for its delightful and lasting floral fragrance. Only four drops on handkerchief are sufficient to make you feel that you have got a bunch of Jasmine flowers with you. These flowers though artificial have surpassed Natural ones, as they do not fade every evening according to the law of Nature. But they detain their fragrant smell for more than four days so Otto Mohini has been termed the only lasting perfume of the age and therefore **The most acceptable present of the day.** On proving its failure, will be rewarded Rs. 100 prize. Then why not try it to get reward. Price Half oz bottle Rs. 2-0-0 1 Dram beautiful case As. 12 Perfumed cards for placing among clothes & linen etc Rs. 0-12-0 per doz.

Proprietors—The Oriental Drug & Chemical Co.

Sole Agents—MOHINI AGENCY 3 Pida Building, *Joonna Masjid*, BOMBAY.

સંદર્ભ રાજ. ઓટો-મોહિની (૨૭૨૨૬) ચંમેલીના પુલોનો બકાર.

તેની ઉત્તમતા ચમુર અને ટકાઈ દેવદૂલોની પુરવ્વા માટે હિંદુસ્તાનના જુદા જુદા પ્રદર્શનોમાંથી પહેલા નંબર મેળવવામાં આવેલો છે. તેમજ વળી એકલીવળથેના અધીકારીઓએ અમારા પ્રચલિત સેટ ઓટો

The Gujarati Remington.

Meets with the complete approval of all classes of users.

Government, Merchantile, & Private.

It is the Gujarati Typewriter. We will send Gratis to all who apply:—

Specimen of writing, diagram of key board & copies of testimonials, or appointment may be arranged to have the machine brought to your office for inspection & trial.

*Remington Typewriter Company,
75, Hornby Road, (Corner of Wallace Street.)
Fort, BOMBAY.*

ગુજરાતી રેમીંગટન.

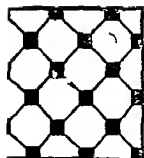
આ ગુજરાતી રેમીંગટન ટાઈપરાઈટર દરેક સરકારી ખાતામાં વાપરવાને માટે પસંદ કીધું છે. અને દરેક વેપારીઓની અને મોટાં મોટાં રાજ્યોની પસંદગી પામ્યું છે.

લખાણના નમુના અને કી બોર્ડીંગ ચીઝ, તેમજ સરટીફિકેટની નકલો મંગાવનારને મફત મોકલી આપવામાં આવશે. અને ધરકાને જોવા માટે અને અજમાયશ માટે મશીનો મોકલવાની ગોઠવણ પણ કરવામાં આવે છે.

રેમીંગટન ટાઈપરાઈટર કંપની.

૭૫ હોર્નબીરોડ રોડ,

મુંબઈ.

રાવલ કંપની.

કે. નં. ૧૩. બેંક સ્ટ્રીટ કોટ, મુંબઈ.

અમારે ત્યાં જમીનમાં જડવાના ઇંગ્લીશ ગાલીચા, દીવાલમાં જડવાનો ડેકો, તેમજ ઈટાલીયન તથા મારસેલ્સના છ ખુણા તથા ચૌરસા મલશે.

(મોઝેક ટાઈલ્સ) ચીની સસ્તે ભાવે બેસાડી આપવામાં આવે છે. આરસ સફેદ, કાળો, પ્લુ તથા ગ્રેનાઈટ તથા માંગલોરી નલીયાંની સામગ્રીનાં કાચના નલીયાં મળી શકશે. ગ્રેનાઈટના થાંભલા મળશે.

Telegraphic Address.

Telephone No. 1414.

RAVAL CO.

The East & West Insurance Co. Ltd.

ધી ઈસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ.

ધી ઇસ્ટ-વેસ્ટ.
ઈન્સ્યુરન્સ કં'ં લીં.

ધી ઇસ્ટ-વેસ્ટ.
ઈન્સ્યુરન્સ કં'ં લીં.

ધી ઇસ્ટ-વેસ્ટ.
ઈન્સ્યુરન્સ કં'ં લીં.

૧૯ બેંક સ્ટ્રીટ, કોટ-મુંબઈ.

સહી સલામતી

નિંદુરધાનના ઘણા ભાગોમાં તથા ઇસ્ટ આફ્રિકામાં કામ કરે છે.

વધુ વીગત માટે પુછો અગર મળો.

સેક્રેટરીઓ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ:—

“ઈન ઇસ્ટ વેસ્ટ”

ધી ઇસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ ઇન્સ્યુરન્સ કં'ં લીં

૧૯ બેંક સ્ટ્રીટ, કોટ-મુંબઈ.

જીંદગીના વીમા.

ઘણાજ સરતા દરથી હિતારે છે.

અકસ્માતનો વીમા.

વાર્ષિક રૂ. ૧-૮-૦ ભરવાથી રૂ. ૫૦૦ નો.

” ૨-૮-૦ ” રૂ. ૧૦૦૦ નો.

રૂપી પોલીસી.

માઝીક રૂ. ૧-૦-૦ ભરવાથી રૂ. ૪૦૦ ની.

પોલીસી આપે છે.

સરકારમાં રૂપીઆ ટાંપોલીટ મુક્યા છે.

સાનમેટો. SANMETTO.

આ દવા પુરૂષ તથા સ્ત્રીની જનનેદ્રિયની જીવન શક્તિ વધારનાર એક ઉત્તમ દવા તરીકે આખી દુનીયાના પ્રખ્યાત દાકતરો અને વૈદ્યો મુતવ્યાધના અસાધ્ય રોગોને માટે ઘણા વખતથી વાપરે છે. સાનમેટો યકૃત તથા જનનેદ્રિય અને મુત્રાશયના રોગો માટે ઘણું જ ઉપયોગી છે; તે લેવાથી પિશાબ સ્વચ્છ અને સાફ આવે છે. મુત્રાશયના મોં આગળના ભાગ ઉપર 'પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડ' નામની એક નાની ગાંઠ હોય છે, તે ઘણું કરીને વૃદ્ધવસ્થામાં મોટી થઈ જાય છે અને તે કારણથી પિશાબ સાફ આવવામાં ઘણી અડચણ આવે છે તથા રાત્રિ દિવસ ઘડી ઘડી પિશાબ કરવાની શંકા થાય છે; આવી સ્થિતિમાં સાનમેટોના લેવી ખીલ એક પણ દવા નથી. સાનમેટો સ્ત્રીઓના ગર્ભાવસ્થાના ક્ષણ વખતે થતા રોગો જેની અંદર પિશાબ ઘણી જ ગરમ, બળત્રા થતી અને ઘણી વખત થાય છે એવા મુત્રાશયને લગતા વ્યાધિમાં ખડું ફળદાયક છે. વળી નાના બચ્ચાઓ ઉંઘમાં ગિછનામાં પિશાબ કરીનાં પે છે તે રોગમાં ઘણું ઉપયોગી છે, તથા સ્ત્રી પુરૂષને પિશાબમાં થતી હરેક પ્રકારની અડચણ થતા બળત્રા દુર કરે છે. આ ઉત્તમ દવા પ્રમેહ અને વિપ્રમેહના રોગ માટે ઘણા વખતથી વપરાય છે. સાનમેટો પુરૂષ તથા સ્ત્રીની જનનેદ્રિયની શિથિલતા તથા દુર્બળતાને લગતા દરેક વિકારને માટે વિશેષ ફળદાયક છે તથા અશક્ત અને વિર્યહિન થયેલી ઇંદ્રિયને તાકાદ આપી સ્ત્રી પુરૂષોને નવી જીવાની બક્ષે છે.

સાનમેટો રોગને અટકાવનારી દવા તરીકે

ઘણા ખરા લોકો જનનેદ્રિયને રોગમાંથી બચાવવાને અને સારી તંદુસ્તીમાં રાખવાને ઘણું જ થોડું લક્ષ આપે છે. કોઈ પણ માણસ પર સેવા અથવા તો આંતરડાંની હીલચાલ વગર થોડા સાર વખત લગણુ જીવી શકે છે પણ જો જનનેદ્રિય ૨૪ થી ૪૮ કલાક કામ કરતી બંધ પડે તો ઘણું જ દુઃખ અને ઈર્ષ થઈ આવે છે કારણ કે ઘણું જ ઝેરી કચરો જે મુત્રવાટે નીકળી જવો જોઈએ તે રહી જાય છે; અને તેથી જનનેદ્રિયના સઘળા અગત્યના કામ કરતાં કળજીઆતથી છુટા થવાને અને આંતરડાંની ઈર્ષ વગર હીલચાલ માટે ઘણું વિચારવામાં આવે છે. જો હમેશા મુત્ર ઘણું વધારે અથવા થોડું નીકળે અથવા ઘણો વખત અથવા જોઈએ તે કરતાં ઓછી વખત નીકળે; જો મુત્રમાં કાંઈ કચરો હોય અથવા ભુરાસ પડતું અને પારદર્શક નહિ હોય અથવા લોહીવાળું હોય; જો મુત્રથી તણખ ભરતી હોય કે ઈર્ષ થતી હોય અથવા રીપાં પડતાં હોય; જો મુત્રાશયના કોથલી આગળના ભાગ પુરો ભરેલો છે એમ લાગતું હોય, અને તે કાઢવાને પુરી શક્તિ નહિ હોય; જો કોઈને રાત્રે મુત્રને માટે વારંવાર ઉઠવું પડતું હોય; જો જનનેદ્રિય ઉઘાડી રહેવાથી ઠંડી લાગી હોય તેથી ઈર્ષ થતી હોય તો આ દરેક માટે એક અથવા બે ચમચા દહાડામાં જગ્યા અગાઉ અથવા પછી અને રાત્રીના સુતી વખત મળી ત્રણવાર વાર સાનમેટો લેવું ભુલવું નહિ.

આથી જનનેદ્રિયને લવિધમાં ઇર્ષથી બચાવી દેશે અને આખી સીસ્ટમ ખરાબર ચાલુ રહેશે, તે જનનેદ્રિયને પુરેપુરી મુત્રથી ખાલી કરીને મજબૂત કરશે અને જનનેદ્રિયમાં ખરાબ મુત્રન રહેવાથી થીમી ઝેરી સીસ્ટમને દુર કરશે.

સાનમેટો ફક્ત આઠ ઓંસની ખાટલીમાં વેચાય છે. દરેક ખાટલીની કીંમત ત્રણ રૂપૈયા અને આ આના, દવા વેચનાર કેમિસ્ટ અથવા ડિગિસ્ટને ત્યાંથી છુટક તથા જ્યાંબંધ મળશે. કોઈ પણ કારણથી ન મળી શકે તો અમને લખી જણાવવાથી તરત મોકલવામાં આવશે.

ઓડી. કેમીકલ કંપની, બેરોરટ્રીટ, ન્યુયૉર્ક—અમેરિકા

Od. CHEM. CO., 61 Barrow Street, New York U. S. A

ધી તાંદુર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન કંપની.

અસલ તાંદુરની લાદીઓની સુપ્રસીદ્ધ ખાણોના અમે
એકલાજ માલેકો છીએ, એટલે તાંદુરની અસલ લાદીઓ
ફક્ત અમેજ જથ્થાબંધ પુરી પાડીએ છીએ. સીવાય
હલકી ભતની લાદીઓ જેવી કે નાવંદગી, મદ્રાસી,
પોરબંદરી અમારી પાસેથી જથ્થાબંધ મલી શકશે. એ
ઉપરાંત હાથછાપ સીમીટ, માંગલોરી નળીયાં, કાચનાં
નળીયાં. દરેક ભતની ફ્લોરીંગ ટાઇલ્સ વીગેરે બીલ્ડીંગ

મટીરીઅલ અમે મારી તથા સસ્તા લાવથી જથ્થાબંધ પુરી પાડીએ છીએ. ઓરડો ઉપર પુરતું
ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

પ્રેમિયટર્સ.

રાવ સાહેબ માનાજી રાજુજી.

ઠક્કર ખેરાજ બોધાલાઇ.

ઠેકાણું-ગોળ દેવળ પાસે, સેન્ટ્રલર્ટ રોડ, મુબાઇ નં ૪

ટેલીફોન નં. ૧૬૦૭.

બહારપડેલાં નવાં પુસ્તકો જયા અને જયન્ત

શ. રા. ન્દાનાચલ દવપતરામ કવિહૃત ત્રણ અંકી
સંપૂર્ણ નવું નાટક. કિંમત રૂ. સવા
રાકનો પર્વત.

આ શ. બ. રમણભાઈત સાતઅંકી સંપૂર્ણ નવું
નાટક.

પ્રચુથી સદુ કાઈ થાય છે. અમથી થાય ન કાઈ;

“ રાકનો પર્વત કરે, પર્વતનો વળિ ગઈ ”

આ હોદ્દો આ નાટકનો આદર્શ છે કી. રૂ. એક

“ ગુજરાતી ગ્રન્થકોષ. ”

આ કાવ્યમા નર્મકોષમાના રાજો ઉપરાંત હજારો
નવીન રાજોનો ઉમેરો કરેલો છે ગુજરાતીમાં આવેલો
કોષ હાલ બીજો એકે નથી. કદ-રોયલ ૮ પેજ
ઓલપ્રેસમાં ઝીણા ટાઇપમાં ૫૪ ૧૦૦૦ ઉપર. કુલ પાક
ગેનેરી (શબ્દ ૭૦,૦૦૦) કિંમત રૂ-૦-૦

કલેસોલિની.

દા. ખુ બોદાદકરનાં કાવ્યોનો અંગ્રેજી રૂબરૂમાં
ચલાવવા યોગ્ય, વિદ્વાનોના હયા અભિપ્રાયનો સંગ્રહ
કી. આ. આક.

હવનકાલ અમરશી મહેતા.

૬ પીતમરાદ રોડ-અમદાવાદ.

મુકદ્દાં જેવાઓને સંજ્ઞવન કરનાર.

આનંદવટી.

એક વખત વાપરી ખાતી કરો આ ગોળી વાપરવાથી
સી તથા પુરોના દરેક ગુપ્ત રોજ નાશુદ કરે છે યથા નામા
તથા ગુણ-મોટે વધુ પ્રસંસા કરવાની જરૂર નથી

ખી. ગોળી ૩૦ ની રૂ. ૨ પોસ્ટેજ જુદું
ધણી ભતની હલકી હાંગી વાપરી નાખુરા થયેલાઓને
ખુશખબર.

રત્ન ૧ ની { કીંમત નં. ૧ નં ૨ નં. ૩ } પોસ્ટેજ
૩. રાખ ૩. ૦ ૩ રાખ } જુદું.
તે સીવાય.

દરેક ભતનો મુકદ્દા મેલો, દેગી, વીવાયની દવાઓ, કંઠ્યા
પ્રખ્યાત દેરબાઈસો, એન્ટો, લવંડો વીગેરે તથા વીજલીકના
ખીસામાં રહી શકે તેવા દવાઓ વગેરે માત્ર નુજ કમીંગ
નથી માલ વી પી મોકલાવીએ છીએ બહાર ગ્રામના
ઓરડો ઉપર બેરોગર ધ્યાન આપવામાં આવશે. રૂ. ૨૫
ઉપરનો માત્ર મગાવનારે સેક્ટે રૂ. ૨૫) ટકા અગાઉ
મોકલવા પડશે

ઠેકાણું-મોદી મયારામ તુવનશમની કુંઠ ગ્રામીણ
મરચંદ અને કમીશન એન્ટ રી પી. ટેન્ક પોસ્ટ નં. ૪

મુબાઇ.

ગોવિંદજી વસનજી

કનફેક્શનર એન્ડ કેટરર

ચીરાબજાર—મુંબઈ.

દરેક જાતનું હિંદુભાઈઓ માટેનું રીફ્રેશમેન્ટ પાર્ટીઓને ખરનું કામ-કાજ સંતોષકારક રીતે બજાવવામાં આવે છે.

બિંચી ઠંઠાલીટીનો માલ

અપ-ટુ-ડેટ સ્ટાઇલ

વાજબી ભાવ.

આ અમારી ફેરફારની ચાવી છે.

Tel, Add.—“ SWEETMEAT ” BOMBAY.

માથેરાન.

આરોગ્ય અને આનંદ આપનારી સૌથી ઉત્તમ ટેકરી.

રૌચલ હિંદુ હોટેલ.

આ લોક પ્રિય હોટેલનો લાભ દેશી રાજવંશીઓએ, જાણીતા સરદારોએ, હાઇ કોર્ટના જજોએ, કુશળ ડાક્ટરોએ, વિદ્વાન સોલિસિટરો અને બારીસ્ટરોએ, સંસારીક અને રાજદ્વારી આગેવાનોએ દર પોતાનો અતિશય સંતોષ જહેર કર્યો છે. બોલે તેનાં બોર વેચાય છે અને મીઠાં ભેગાં પાટાં પણ ખપી જાય છે પણ ઝવેરની પરીક્ષા ઝવેરીઓજ કરી શકે છે. વધુ માટે સરક્યુલરો મંગાવો :—

ગોવિંદજી વસનજી—

(૧) ચીરાબજાર—મુંબઈ.

(૨) ચોકહોલ—માથેરાન

માથેરાન

“ ચોકહોલ ”

ગયેલી શક્તીને સજીવન કરવાને ઘણીજ મહેનતે મેળવેલી

અજળ મહાન ચમત્કારીક દવા.

નીચેની હકીકત ગાંઠે રજીસ્ટર લેટર શીવાય લેવામા આવેલો નહીં નવાજ માટે ૩ ૧ સાથે મોકલવો

KING of TONIC PILLS.

કીંગ ઓફ ટોનીક પીલ્સ.

ખાસ રાજાઓને માટે આ ગોળીઓ બનાવી છે

અસો ગોળીઓની કિ ગોળી સો પડે છે ન પહેલાની ૧૦૦ ઠી ન ની કિ ગોળી ૭૫ ઠી ન કિ. ગોળી ૫૫

દીવસ આઠ અભ્યાસ માટે ગોળી ૧૨ પડે છે

તબીયત તપાસી રોગ પારખી—ગોળી ૧ લેવામા આવશે

મેકસાસમાથી બનેલી દવા.

અમેરીકામાં આ દવા ઘણીજ વપરાય છે ને હાલરો લોકોના ઓરડરો આવે છે આવેા વાયો

ગરીબ લોકો માટે અર્ધી કિ મતે દવા મળે છે

ખરીદો અને ખાત્રી કરો

શક્તિ સજીવનની ગોળીઓ

૧૧ / આ શાદી કુટુંબોમા વપરાતી અદ્યુત નાકિત દેવારી બહુની માફક અસર કરવારી ચમત્કારીક ગોળીઓ આ ગોળીઓ માવાથી શક્તિને સજીવન કરી લોહીને સુધારી દરતને સાફ લાવી વાન શક્તિને તેજ કરી શરીરની નબળી પડેલી નમોન નવી અને મજબુત કરી એકદમ તેજ કરે છે વીજળીની માફક નમોમા પુરેતો પાવર લાવે છે શુભાવેલી તા ન ધસન લાવી, શરીરને મજબુત કરી ફીન પડેલા મેહરાને શુવાબી નાન બનાવી દરેક માણસને પુરતી તાકાત નાવી આપે છે

સાંદેરો-વાખો ફેયાની કિમતી છ દહીનો ગેર ૬ ૧૧૧ શા માટે કરે છે એકવાર અમારી દવા લઈ પુરતી ખાત્રી કરો આ દવા ખાત્રી વખતે દૂધ શેર ૧૦ પીવાનો ખોરાક છે

આ દવામા સોડા મેલ્ટી, દીસ અને વનસ્પતી ટી- કિમતી થાજેનો ઉપયોગ લેવામા આવે છે ક્રકત અભ્યાસ માટે દીવસ આઠ દવા મગાવી ખાત્રી કરો

શક્તિ સજીવન તેલ

અમર કસ્તુરી તથા શુક તથા વાધ તેજોની ચરબીમાથી ઘણીજ કિ મતે બનેલ ખાસ તેન શરીરની નબળી પડેલી નસોને તથા લકવાવાળા શરીરને ૧૫ ન થા પડી મથવા લાગને આ તેલ મસવવાથી પુરતી શક્તિ લાગીને એક પ્રકારમા ચમત્કાર બતાવે છે અને વીજળીની માફક નસોને તેજ કરી પાવર લાવે છે

શરીરની નબળી પડેલી નસોને નહીં મજબુત કરી પુગની તાકાત આપે છે

તબીયત તપાસી રોગ પારખી તમોને દવા દેવામા આવશે દરદ લેવાની ફી ૩ ૧૫ પડે છે આવા ઘણીજ શાન આ બીરાના દરદો મટયા છે ને સરકીફિકેટ લેવા માગરો તો રંગરો બતાવવામા આવશે બહારગામ મોકલવામા આવશે નહીં

રાજા બાદશાહી કુટુંબની બાબુઓનાં ચુપ દરદોની ચમત્કારીક અકેમીર દવા

બાબુઓને વધની નતી નમજ ઇ-અથી શરીરની થતી ખુવારી

શરીરનું નબળાપણ તથા હાડકાનર પગના તળીઆમા બળતરા, પગમા થતી કળાસ, બાંતીનું થતુ દરદ, કમરમા થતુ દરદ તથા મજબૂ બાવી થવાથી થતી ચકરી તથા દીસ્તીયા ને અર્મસ્થાનમા થતા રોગો એ દરેક રોગોને દૂર કરી લોહીને સુધારી શરીરને શુવાબી લાઇ બનાવે છે શરીરમા પુરતી તાકાત આપે છે અને બહુની માફક ચમત્કારીક અમારી દવા છે દવાની કીમત ૩ ર૭૫ પડેલા નગર, બીજાના ૩ ૧૫૦, તમોને ખાસ ૯૭૩ દોષ તો દવા રોગો તપાસવાની ફી ૩ ૫ અદેરો તપાસી રોગ પારખવામા આવશે

નાઈટ પીલ્સ ખાવાથી મુખે ની દસ લાવે છે, મેસઆરામમા છ દહી શુભરે છે કી મત ગોળી ૧ ની કીમત ૩ ૬ કાનને લગતા તમામ રોગોને માટે રામબાણુ ઉપાય-મગમા થતુ દર , રાંતીનું બળુ, બહિા થયુ, તથા મનમા થતા અવાજ એ સર્વ દરદોને સાત કરી રોગોને દૂર કરે છે કીમત ૩ ૭

અદ્યુત દંતમ જન-દાતને લગતા તમામ રોગોને માટે અમરફર છે દાલતા દુખતા, પગતા, સડતા તથા ઠેવાતા, એકલા રોગોને દૂર કરી દાત મજબુત બનાવે છે કીમત પડેલા નબળાના ૩ ૫ ખીન નબળાના ૩ ૩, ઠીન નબળાના ૩. ૨ આવા રોગોને માટે, ઘણીજ કિમત લેઈ ગમરો મા, એકવાર રજીરમા મગો પત્ર ઠારાથી પુછો ને મનની પુરતી ખાત્રી કરો

દુ શ્રીમતની ખુશામત મરો નથી પછસાની પગવા રાખેનો નથી, લોકોના બલને ખાતર નજીવી કીમતે કામ કરે છું જીવોને મફત દવા આપુ છું

કાંઠ દુખવ, —ગીરગામ દ્રામ દરમીનમ-ચુબઈ

ઈ. એસ. માલની કંપની.

ગાડી ઘોડા અને મોટરને લગતા સર્વે માલના છુટક તથા જથ્થાબંધ વેચનાર

હમારે ત્યાં ઘોડાના હારનેસો, વેલાયતી, અમેરીકન અને ગાંઠી હમેશાં તૈયાર મળે છે તેમજ બનાવી આપીએ છીએ.

ગાડીના રબર ટાયર ઘોડાની નાલછાપના ઘણીજ ઉંચી કવોલીટીના મળે છે જે રબર આખા હીંદુસ્તાન, બરમા, સીલોન વગેરે ઠેકાણે ઘણાજ વખણાએલા છે.

હમો ઉંચામાં ઉંચી એકજ કવોલીટીના રબર ટાયર સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ.

હમોએ હમારા માલની ઉંચી બનાવટ માટે જ્યાં જ્યાં પ્રદર્શનમાં માલ મુક્યો છે ત્યાં સોના તથા ચાંદીના ચાંદો ઇનામમાં મળ્યા છે એજ હમારા માલની ઉંચી કવોલીટીની ખાત્રી બતાવે છે.

હમોએ હમારા માનવંતા મુંબઈના ઘરોડાની સવળતા માટે ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના જુના ફાટક પાસે મીલની બાજુમા શાખા ખોલ્લી છે. ત્યાં સર્વે માલ ખુલ્લો મુક્યો છે. ભાવો ઘણાજ કમતી રાખ્યા છે માટે એક વખત મુલાકાત લઈ ખાત્રી કરશો.

જો માલ મોઘો પડે અથવા પસંદ નહી પડે તો તરત પાછો લેવામાં આવશે અથવા બદલી આપવામાં આવશે.

હારનેસને લગતું રીપેર કામ પણ તરત કીકાયત ભાવે મન પસંદ કરી આપવામાં આવે છે.

હમારું નમુનાનું ભાવો સાથનું કેટલોગ મંગાવે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઈ. એસ. માલની કંપની.

હેડ ઓફીસ ભાંડી બજાર,

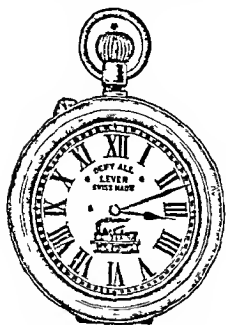
સાખા—ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના ફાટક સામે મીલની બાજુમાં.

અમુદ્ય લાલ !

અમુદ્ય લાલ !

ફક્ત નવી દુકાનની એકવાર મુલાકાત લીધાથી જ ખાતરી થશે કે

માલ ભરોસાદાર-કીંમત વાળી, વાપરવામાં ટકાઉ

ચીજો ઘણાજ કીંદાયત ભાવે મળે છે.

રોસેટોફ સીસ્ટમ ઉપર બનાવેલું સસ્તામાં

સસ્તુ ઘડીઆળ રૂ. ૨) માં મળી શકશે.

એ સીવાય વાપરવાલાયક પાંચ વરસની

ગેરેન્ટી સાથે વેચીસો

નં ૦ ૧ લો રૂ. ૩, નાં ૦ ૨ જો રૂ. ૪. નાં ૦ ૩ જો રૂ. ૫ માં ઘણાજ ટકાઉ અને ટાઈમ આપવામાં ચોક્કસ મળશે.

એ સીવાય દરેક જાતના કલોડો, ટાઈમપીસો તથા દરેક મેકરનાં વેચીસો કીંદાયત ભાવે મળી શકશે.

બહારગામ માલ વીં પીં થી જેઠ તપાસીને મોકલવામાં આવે છે.

મંગલદાસ મનસુખલાલની કુંઠ,

નાં ૦ ૩૦૩, અમદાવાદજીલ્લા સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

ભાવનગર એજન્સી.

સરીસી નબળા પહેલી નોંદમો અને કમીશન એજન્ટો.

તબીયત તપાસી રોગ પારખી

મીંસાનાં દરદો મટયાં છે. જે સરીસીકરોંચી, કમ્પ્રેસાંડવી તથા માંગલોર લાઈન

રાજ બાદશાહી કુંડું

બાનુબેને

બંદરો ઉપરાંત મદ્રાસ તથા કેલકત્તા લાઈન

સરીસી નબળાપણું તથા હાઈલેન્ડર યુનું દરદ તથા મગજ ખાલી યવાળી થા ચીન, જાપાન લાઈનો ઝાંઝીબાર તથા

દર કરી લોહીને સુધારી સરીસીને ગુલાબ અમલારીક અમારી દવા છે. દવાની કીંમત

દોષ તો દવા લેશે તપાસવાની ફી રૂ. ૫, ઉપરાંત દુન્યાના કોઈ પણ બંદરોમાં માલની

નાઈટ પીક્સ ખાવાથી મુખે નીંદરા લા કાનને લગતા તમામ રોગોને મારે જશીપ કોમ નીચમીત અને માફક દરે કરી

ખાનમાં યત્ના અવાજ એ સર્વ દરદોને સારાં કરે.

અદભુત દર્તમંજીત-દાંતને લખતા તમામ રો એટલા રોગોને દુર કરી દાંત મજબુત બનાવે છે. કીં

આવા રોગોને મારે, પાંજીલ કિંગેલ જેઠ અમલાર ખાતરી કરો.

દું શ્રીમંતની પ્રશાસન કરતો નથી. પછર કામને કામ કરે છું. મરીબોને મફત દવા આપું

મેનેજર.

ભાવનગર એજન્સી, ખાંડ બજાર, મુંબઈ.

૧. મુંબઈની ટ'કશાળના કચેડોના ખલ્લનાની વાળવણી ગોદરેજના ગનાવેલા પોલા-
દના દરવાજા કરે છે.

૨. કરંસી બેંકના ભંડારને ગોદરેજના દરવાજા લાગેલા છે.

૩. નામદાર શેડિનશાહ ગયે વરસે અતરે આવ્યા હતા ત્યારે તેઓનું અને શેડિનશાહ
ખાનુનું અવેશત ગોદરેજની તીભેરીમાં રહેતું હતું અને એ તીભેરી સુસાફરીમાં
આખો વખત તેઓની સાથે રહેતી હતી.

૪. તે અગાઉ તેઓ પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ તરીકે આપણા દેશમાં આવ્યા હતા ત્યારે
પણ ગોદરેજની તીભેરીમાં તેઓનું અવેશત રહેતું હતું.

૫. દીલ્લી દરબારમાં ગવર્નર સાહેબ ગયા ત્યારે તેઓના પરોણાઓના ઉપયોગ માટે
ગોદરેજની બે મોટી તીભેરી દીલ્લી ગઈ હતી.

૬. કાબુલના અમીર અતરે આવ્યા ત્યારે તેઓના ઉપયોગ માટે ગોદરેજની તીભેરી
લેવામાં આવી હતી.

(૮૯)

કારખાતું—ગેસ કંપની પાસે, પરેલ, મુંબઈ.

રૉયલ ટોનીક પીલ્સ.

તાકાત આપનારી શુદ્ધ વનસ્પતીની ગોળીઓ.

આ ગોળીઓ દરેક પ્રકારની નબળાઈ દુર કરી પુરુષાત્તન આપે છે. સ્વપ્નામાં કે પીશાબમાં
ગતી ધાતુ બંધ કરી વીર્યવીકારના ગુપ્ત દરદો મટાડી પાચનશક્તિ વધારી તાકાત આપે છે.

કેળવણી લેતા વીદ્યાર્થીઓનાં મગજને પ્રુષ્ટી આપી તેમની ઓછી થયેલી યાદદાસ્ત
શક્તિને પુરસ્કેશમાં ખીલતી રાખે છે.

કેશર, કસ્તૂરી, અંબર વીગેરે દેશી વનસ્પતીની અનેલી “ રૉયલ ટોનીક પીલ્સ ”
લોહી વધારી અવયવોને તાકાત આપે છે. ભુખ વધારી શરીરનું પોષણ કરે છે એટલુંજ નહીં
પણ દ્રુક્ત ત્રણ દીવસમાં પોતાની અદ્ભુત શક્તિ આગેહુખ બતાવે છે. સ્ત્રીઓના અનિયમીત
રુત્રાવને અટકાવી ગર્ભસ્થાનને સુધારી તંદુરસ્તી બક્ષે છે.

રજીસ્ટર નંબર ૧૮૦ તપાસી લેજો. નકલી માલથી ખુબ સાવચેત રહેજો.

કીંમત ૩૦ ગોળીની બાટલીની રૂ. ૧-૪-૦

ગોવિંદજી દામોદરની દુકાન

જથાબંધ તથા છુટકે દવાઓ વેચનારા,

નં. ૩ સુતાર ચાલ મારકેટ મુંબઈ નં. ૨.

સપટ કંપનીની જગપ્રસિદ્ધ દવાઓ.

ઠંડાણુઃ—કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ.

પ્રદર રીપુ.

પ્રદર કે ધુપણી જેને (Whites) કહે છે તેને માટે આ અકસીર દવા છે. કીં ૩. ૩

સપટ લોશન.

દરાજની અકસીર દવાથી લાખો માણસોને ફાયદો થયો છે. કદી નિષ્ફળ નીવડતી નથી. કીં ૨ આર આના.

ખરજવાનો મલમ.

સૂકાં કે લીલાં ખરજવાં ઉપર રામબાણુ દવા છે. કીંમત આઠ આના.

હરસની દવા.

ગોળીઓની કીં ૩ ૧)

મલમની કીં ૩ ૧૥

આ દવાથી ગમે તે જતના લોહીયાર કે સુકા હરસ સારા થાય છે. પેટ સાફ લાવે છે. સફરામાં થતી વેદના શાન્ત થાય છે.

દમ હાંફણુ શ્વાસનું ચુર્ણુ.

આ ચુર્ણુ દમ, હાંફણુ, શ્વાસ, ખાંસી વગેરે જીનાં ગમે તેવાં હઠીલાં દરદોને જરૂર નાખુદ કરે છે. કીં ૩ ૧.

ખાંસીની ગોળીઓ.

ખાંસી મટાડે છે, છાતી તથા ગળાંના દરદોપર અકસીર છે. કીં ૦ છ આના.

ગરમીપર રામબાણુ દવા.

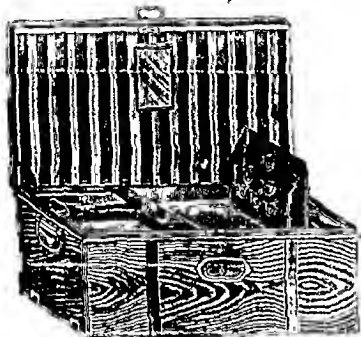
આ દવા ગમે તેવા જીનાં નવા ગરમીના રોગોને દ્રુત એકજ દહાડામાં ફાયદો કરે છે, પીશાબમાં થતી અગત, તનક ને પડેને બંધ કરી જખમ જડમુજ સુધ્ધાં નીકળી જાય છે. કીં ૩. સવા.

શકિતવર્ધક ચુર્ણુ.

પુરૂષો અને વિદ્યાર્થીઓએ આ દવાનો ઉપયોગ કરવાથી ઉત્પન્ન થયેલાં દરદોનો નાશ કરી દરેક અવયવને પ્રુષ્ટ બનાવે છે. કીં ૩ દોઢ.

ગુલામહુશેન ઈસમાલજી એન્ડ બ્રધર્સ કરાંચીવાળા.

No. G. 110 H. H. LIEUT-COL. RAJA RAMSHING'S
TRAVELLING DISPATCH BOX.

સ્થાપના ઈં સં ૧૮૭૪ માં થઈ.
ખાસ મુખ્યના નામદાર ગવર્નરના
આશરે હેઠળ.

આજ વરસે થયાં
વીખ્યાતી પામેલા

સ્ટીલ ટ્રંક અને દરેક જાતના
બોક્ષ બનાવનાર.

હિંદુસ્તાનનાં દરેક ભાગના મહાન એકઝીબીસેનોમાંથી

૧૩

સોનાના

ચાંદ

મેળવ્યા છે. જથી હમારા દરેક જાતના સ્ટીલના બોક્ષ મોટાં સરકારી
અધિકારી ખાતાંઓ, હાઇકોર્ટો, સોલીસીટરની ઓફીસો, બેન્કો, તેમજ દેશી અધિકારીની
ઓફીસો અને પહેડીઓમાં ઘણાજ વિશ્વાસ અને ઉલ્લટથી વપરાય છે. એજ અમારા
બોક્ષની ઉત્તમ બનાવટની ખરી જામીનગીરી છે.

વધુ વિગત માટે હમારું કેટલોગ મંગાવી ખાત્રી કરો.

ગુલામહુશેન ઈસમાલજી એન્ડ બ્રધર્સ.

ફેક્ટરી કેમ્પ કરાંચી, શ્રી રૂમ. નાં ૬૫-૯ હોરનબી રોડ, મુંબઈ.

"HINDUSTAN"

Drawn Wire Metallic Filament Lamps.

Retains its Ductility through out,

"LIFE"

This Hindoostan Lamp gives an enormous advantage

Specially made for India

16 C. P.

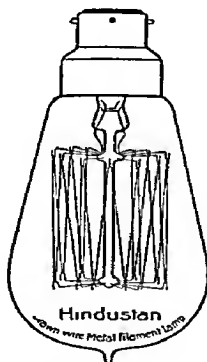
25 C. P.

32 C. P.

50 C. P.

100 C. P.

1000 C. P.

Candle.

Twisted.

Tubular

Pear.

Round.

Obscured.

Consumption only one Watt per lumens Candle Power

Every Type of Lamps of different Volt are carried in our
Bombay office for Prices and particulars apply to.

THE INDIAN ENGINEERING COY,

Electrical & Mechanical Engineer

No. 1 Apollo Street Fort

BOMBAY.

હાલસાલાઈ ગુલામહુસેન

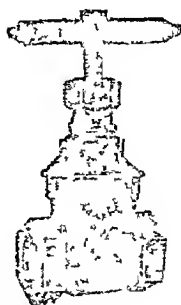
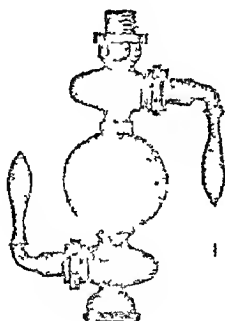
ટેલીફોન
નં. ૭૫૨.

એન્ડ પ્રધર્સ,

ટેલીગ્રાફ ઓફિસ,
"ફીટીંગ," મુંબઈ.
"Fitting," Bombay

નં. ૧૧૯—૧૨૧, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

મીસ, છત, પ્રેસ અને રેલવે સ્ટોર સપલાયર્સ.

લોખાંડ, ગેલવેનાઈઝડ, તાંબા, પીતળ હાઈડ્રોલીક
ફેન્સ તથા સ્ટીમના પાઈપો તથા તેને લગતું સર્વે
જાતનું ફીટીંગ્સ, ફરેક જાતના કૉકસ, વીહીલ,
વાલ્વસ, રેવીટ. બોલ્ટ, નટ, વિગેરે તુરત ડીલીવરી
માટે હુમેશાં જોતા જગ્યામાં રાખ્યે છીએ.

અગ્નિપરિક્ષા અને હરીચંદ

રાનાયજ્ઞમાં એક વાત છે કે શ્રી રામચંદ્રે સીતાની પવિત્રતા અગ્નિમાં પ્રવેશ કરાવી દીધી હતી, આ બીના સતયુગની છે પણ કલ્પીયુગમાં અને શોધખોળના જમાનામાં હરિચંદની તીજેરીઓ અગ્નિ પરિક્ષામાં સીતા સમાન માચી નીવડી છે.

હરીચંદની તીજેરીઓ મખત આગમાં સાથુત રહી છે.

હરીચંદની તીજેરીઓ અગ્ગલર મુદ્દ જણાઇ છે.

હરીચંદની તીજેરીઓએ નકલીઓની નકલને હંકાવી છે.

હરીચંદની ખાસ બનાવટોનો હરીફ નથી.

જેવી કે—પેટ'ટ ફલાઈંગરીમ તીજેરી—પેટ'ટ છુપા ભંડારની તીજેરી—પેટ'ટ પલેન પીક્ની તીજેરી—પેટ'ટ અખંડ તારા—પેટ'ટ ઉલટાંચુલટા શીવદેથી બંધ થતી—સાર ચાવીની ટોચ તા નજરે લેવાથી જ ખતરી થશે.

સંગીન કામ—વીલાયતી ફીનીશ—એક જ દામ

એ

હરીચંદના “મોટો”

[મુદ્રા લેખ] છે.

હરીચંદ મંછારામની કું

૧૩૧, ગુલાલવાડી, મુંબઈ.

દુનિયા અને જગ વિશ્વવાત તીજેરીઓ, તારા, કળો, કેશબાદ્ય વીજેરેના બનાવનારા.

આ માસિક હરિ, ચીંતણીકલ્પી પેલેલ રોડ મુંબઈ, લેડી નોંધકોટ હિંદુ ઓફિસર કે. એન. ચેતર દેવમાં ધોંડીયા નારાયણ વતારેલો છે અને મી.ઈ.ડી.યન મરચન્ટન મેગર અને બરે માટે જયવખવાલ કૃપાજાલ મોટેનાએ મુંબઈ, હરિચંદને એપોલો સ્ટ્રીટ, કોટમાં પ્રસિધ્ધ કર્યું છે.

દેશી

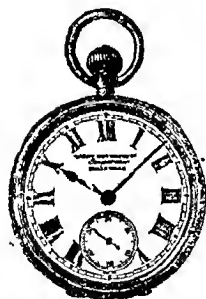
વેપારી ચેમ્બરનું માસિક.

Registered No. B. 810

પુસ્તક ૭ રૂ. VOL. VII. AUGUST. 1914. જુલાઈ ૧૯૧૪. અંક ૨ નો. No. 2

ધી વેસ્ટ એન્ડ "ઈમ્પ્રોવેડર"

અરધું પાતળું, ચાવી વગરનું લીવરવાળું ૧૭" ના કદનું ઘડિયાળ.

ખર્ચ ૩૬

જે માણસો વજનમા હલકાં અને સપટાં ઘડિયાળો ખરીદે છે તેઓ ખીસામાં રાખવાથી ખીસાને ઉપસાવે નહિ અને જે પોતાના વજન અને કદને લઈ ખીસામા રાખવા અગવડ લઈ ન હોય તેવાં ઘડિયાળો વાપરવાનો શ્રેષ્ઠ ધરાવતા હોય તેવા લોકોને માટે આ ઈમ્પ્રોવેડર બાતના ઘડિયાળો ખાસ બનાવવામાં આવ્યાં છે. આ બાતના ઘડિયાળો ભેંકે પાતળાં અને નાનાં હોય છે તેપણુ ખરતલ ઉપ ચોગ માટે તે તે તદ્દન સંગીન અને મજબુત હોય છે.

નીકલ સીલવરનું	૩૧	૩૨
પ્લેક ઓફીસીયલ રીડીંગનું	૩૫
ચોખ્ખાં રૂપાંનું	૪૫
૧૮ કેરેટ સોનાનું	૧૪૦

હેન્ડીંગ અને હાફ હન્ડીંગ કેસો પણ બનાવવામા આવે છે

છ વરસની ગાંઠીનગીરી આપવામાં આવે છે

ઈમ્પ્રોવેડર ઘડિયાળોને ઉભાં તેમજ આડાં રાખીને તેમજ સખત ગરમી અને શરદીના ફેરફારોમાં તપાસવામાં આવ્યા છે અને હરેક રચીતિ યા હરેક ઉપયોગમાં બરાબર ખરે બખત બતાવે છે.

અમારું ચીત્રાવાળું કેટલોગ હરકેઈ ઠેકાણે મોકલવામાં આવે છે

વેસ્ટ એન્ડ વૉચ કંપની,

મુંબઈ-કલકત્તા.

૩૭૦ સેનેવર ધી મુંદરી મુગીય,

DREWET CHOWNA & Co.

31 CHURCH GATE STREET, FORT, BOMBAY.

દ્રુએટ ચવના એન્ડ કંપની, મશીનરી મરચટો.

નાં ૩૧ દેવળનો મોહોલો, કોટ, મુંબઈ.

હમારી મુખ્ય સ્પેસીએલીટી ડ્રંકન સ્ટુઅરટ
એન્ડ કુંડ લીમીટેડના ફની ગાંસડીઓ
દાખવાના હાફ પ્રેસ તથા ફીનીશરો
તથા પમ્પીંગ ઇનજનો છે.

જે વપારીઓએ એક વખત હમારૂ પ્રેસ,
મશીનરી, ખરીદ્યુ છે તેઓએ હમારૂ પ્રેસ,
મશીનરી, ફરી ફરી પાછુ ખરીદ્યુ છે જે દેખાડે છે
કે હમારૂ પ્રેસ, મશીનરી વપારીઓમા કેટલુ મધુ
વખણાયલુ છે પ્રેસ, મશીનરીના હમારા વરસોના
લાખા અનુભવથી હમારૂએ એ મશીનરી ધણે જ
મજબુત, ટકાવ અને સારી રીતે આવે અને વધુ
ગાંસડીઓ કહારે તેમ મુધારા છે હમારા ધરાકો
તરફથી મળેની તખ્યાબધ સર્વીસીટાના સેવિસી
મગાવ્યાથી મેકવી આપવામા આવશે એ પ્રેસ,
મશીનરી ધણા વરસો થયા આખા હિંદુસ્તાનમા
ધણે ટેકાણે ચાલુ છે

ડનકન સ્ટુઅરટ એન્ડ કુંડ લીમીટેડના
સ્પીનીંગ મીલોને લાયકના હાઈ ક્લાસ
કમ્પાઉન્ડ કોરલીસ ઇનજનો, ફેરમેક
પ્રીઅરલીના હાઈ પ્રેસર તથા કમ્પા-
ઉન્ડ સ્લાઈડ, એટોમેટીક એક્સ-
પાનમન વાલવ તથા કોરલીસ
વાલવના એનજનો.

જે મુખ્ય કરી ઈર્નીંગ ફેક્ટરીઓમા વરસો થયા
ચાલુ છે અને તેમા ઘણા મુધારાઓ તથા ફેરફાર
કરી ધણા મજબુત અને બજાતખુમા કાયદો કોરે તેમ
બનાવવામા આવે છે એ મેકના પુષ્કળ ઇનજનો
હિંદુસ્તાનમા ધણે ટેકાણે ચાલુ છે

ચોઅસ હીલ એન્ડ સન્સના, ૮૦ થી ૨૦૦
પાઉન્ડ પ્રેસરના સ્ટીલનાં બાઈલરો

મીલોમા તથા પ્રેસ અને ઈર્નીંગ ફેક્ટરીઓમા
વપરાય છે ૨૦૦ થી વધુ બાઈલરો હિંદુસ્તાનમા
ચાલુ છે એ માહેવા ફેટવાક બાઈલરો ૨૦ થી વધુ
વરસો મુધી વાપર્યા હતા તેમા એકબી પાઉન્ડનો
પ્રેસર મોહલર ઇન્સપેક્ટરે કરી કીધો નથી

પલાટ બ્રધરસના ચાર તથા પાચ બેરીગના જીનો તથા એપનર

ગોડાઉનમાં હમેશાં પ્રેસો, ફીનીશરો, એનજન બાઈલર, લેધ વગેરે તૈયાર ગમીએ છીએ

ગોડાઉન, ફ્રીપર રોડ પ્રીન્સીસ રોક માને

બાબુભાઈ આણંદજી મીણવાળા. ૧૧૧ માંડવી (ખોજગલી સામે) મુંબઈ.

મહેનત, પૈસા
અને
વખતનો,
ખચાવ.

ખાત્રી માટે નમુના

કેપરેસ તેલની બતી કરતાં
૯૦ (નેવું) ટકા ફાયદો.

સુક્રત મળેછે જ

કાળજી, ખટ-
પટ, બીલકુલ
નહી જ.

જ્યાખંધ ઓછા ભાવે મળે છે.

વનખતી અને ખનીજ પદાર્થો વીગેરેથી બનેલી

(ગલાસોમાં બાળવાની)

૪-૬-૮ કલાકો ચાલે તેવી મફદ. ૪-૬-૮ કલાકો ચાલે તેવી

સુર્ય-છાપ.

મીણબતીઓ.

(વધારે અજવાળું.)

છુટક સસ્તાભાવે મળે છે.

તેનાંજ બતીથી ફુટે નહીં તેવાં (કાચનાં) ખડાં-ગલાસો-ખાલીઓ વીગેરે.

૧૦-૧૪ ઓંસની મફદ, લાંબી-ટુંકી
મીણબતીઓ.

— તેની નક્કર પીતળની (મજબુત સ્પ્રિંગની)

ગ્રાટી કૉન્સ્ટી.

(કાચનાં ગલોખ સાથે.)

૧ બાંડલમાં ૩૨ વાળી રંગીન જાણી

મીણબતીઓ.

તેની નક્કર પીતળની (મજબુત સ્પ્રિંગની)

નાની કૉન્સ્ટી.

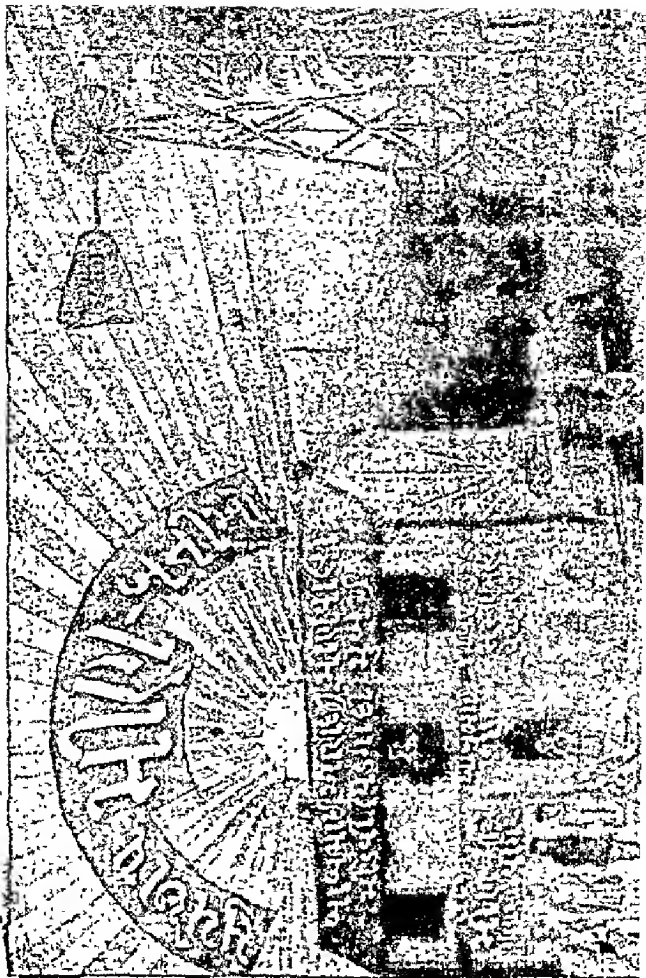
(કાચનાં ગલોખ સાથે.)

તથા

દરેક બતતું મફદ-પીણું વીગેરે મીણ જ્યાખંધ તથા છુટક ઓછા ભાવે મળશે.

બાબુભાઈ આણંદજી મીણવાળા.

૧૧૧ માંડવી (ખોજગલી પાસે) મુંબઈ.

મેસર્સ ધૈર્યવાન પ્રધર્સ.

કેમીસ્ટ્રસ ડ્રૂગીસ્ટ્રસ એન્ડ જનરલ મર્ચન્ટસ.

હાકુરદ્વાર રોડ—મુંબઈ.

બહાર ગામના ગ્રાહકોને દરેક જાતની દવા અને રસાયણિક પદાર્થો બજાર લાવેજ મોકલવામાં આવે છે. તાજે માલ મોકલવાની ગેરંટી આપવામાં આવે છે. હમેશાં માલ મોટા જથ્થામાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે.

વસંત માલિની હેર ઑઈલ.

વાળ માટે ઘણુંજ રમણીય અને ખુશબોદાર તેલ, માથામાં થતો ખોડો નાબુદ કરે છે અને જી વિગેરે માથાના જંતુઓનો નાશ કરે છે. વાળને ખરતા અટકાવી તેનો વધારો કરે છે. એકવાર અજમાયશ કરવાથી ખાત્રી થશે. કીંમત બાટલી ૧ નો રૂ. ૧ એક

જ્યાંખંધ માલ ખરીદનારને સારું કમીશન કાપી આપવામાં આવે છે.

ઓટાલજન ઈથર, ડ્રોપ.

કાનનાં દરદોનો પ્રખ્યાત ઉપાય.

કાનના ચસકા પર નીકળણું વિગેરે કાનના રોગો માટે અકસીર અને રામબાણુ ઉપાય છે. લગાડ્યા પછી તાત્કાળીક રાહત આપે છે.

એક શીશીની કીંમત ૧૨ આના.

ઝેડ. એફ. એફ્રાહાઈટ પીલ્સ.

મજબુત બનાવનાર ટોનીક, સીસ્ટમને શક્તિ આપે છે.

દરેક જાતની નબળાઈ, કમતાકાત, નરવસનેસ, જ્ઞાનતંતુઓની શક્તિનો નાશ અને એવાંજ બીજાં જ્ઞાનતંતુઓનાં દરદો જેમાં ફાસફરસ ઘણુંજ સારું કામ કરે છે તેને માટે આ અકસીર દવા છે.

૪૦ ગોળીની એક શીશીની કીંમત રૂ. ૧

ક્રૂ પીલ્સ, વૉકર્સ કોર્નક્યુર અને એવીજ બીજી કીંમતી દવાઓ રાખવામાં આવે છે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો.

મેસર્સ ધૈર્યવાન પ્રધર્સ.

હાકુરદ્વાર—મુંબઈ.

હરીફાઈના મેદાનમાં સર્વોત્તમ પુરવાર થયેલું.

રજીસ્ટર.

સીમલા હેઅર ઑઇલ તથા સેંટો.

આ સર્વોત્તમ સુગંધીદાર (સીમલા હેઅર ઑઇલ) ખરી પડતા વાળને અટકાવી સુંદર કાળા તેજસ્વી અને નરમ રેશમ જેવા બનાવે છે એટલું જ નહીં પણ એવું શુભકારક વસાણાનું મીઠાણ છે કે જેથી મગજને ઠંડક રાખે છે વિદ્યાર્થી, તથા મગજ સંબંધી કામ કરનારાઓને માટે એક આશીર્વાદ રૂપ છે તેમજ સુગંધીમા પણ અતી મધુર છે બળરમા વેચાતા નામચીન તેલોના બરોસે ન રહેતાં શુભની ખાત્રી કરવા માટે હમારૂં (Simla Hair Oil) વાપરો.

હમારી ચીજોની બનાવટ માટે છેલ્લા માઇસોરના પ્રકાશનમાં સોનાના ચાંદ તેમજ ધારવાડમા મુંબઈના નામદાર ગવરનર સાહેબે ખાસ સર્ટીફિકેટ ઑફ મેરીટ આપ્યા છે. તેમજ ખીલ હામરો ઉત્તમ અભીપ્રાયો મળ્યા છે.

કોમલ શીશી ૧ નો

દરેક સીમલા પરચુર ૩ ૦-૮૦ થી રૂ ૪૦૦ } પોષ્ટલ
સીમલા ઓરો મીમલા રૂ ૦ ૧૨૦ થી રૂ ૨૦૦ } લુક.
સુગંધી કાર્ટો સુગંધી નંગ ૧ નો રૂ ૦ ૧૦

ચાર આનાની પોસ્ટલ ટીકીટ મોકલનારને તમામ નમુના મફત મોકલવામાં આવે છે.

ચેતવણી.

૧૯૧૪ માં સુધારો કરેલા માલ ઉપર કંપનીની સહી છે, ખરીદ કરતી વખતે (Simla) નામ તથા ટ્રેડમાર્ક તપાસજો.

સીમલા કંપની
અને
લોટસ સોપ
ફેક્ટરીના.

સોલ એન્ડ ટો. પી. કાફુની કુંઠો

જનરલ મરચંટ એન્ડ કમીશન એજંટ,

કાલખાદેવી રોડ, —મુંબઈ નં ૦ ૨.

નાકરી અને ધંધા—માટે રખડતાઓને ઘેર બેઠાં હજારો
રૂપીઆ કમાવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્વતંત્રતા

ભાગ-૧ આવૃત્તિ—બીજી ત્રણસો પાનાની કાર્ડ સાધક. દળદાર બુક સુશોભીત સુંદર
પાકું પુઠું ગેરન્ટીવાળા, પુષ્કળ હુન્નરો. કીંમત આના બાર. પોસ્ટેજ બુકું.

આ બુક માટે.

ઈન્ડીયન મરચંડ ચેમ્બર—લખે છે કે. આ ચોપડીમાં નાના નાના હુન્નર-ઉદ્યોગોનો સારો
સંગ્રહ કરેલો છે અને ઘેર બેઠાં ઘણી મહેનત વગર અજમાવી શકાય તેવા ઉદ્યોગો છે. આ બુક
માટે—અમોને ઘણાં સરદારીકેટો મળેલાં છે. તેથી તેનાં આજં વખાણ કરવાં તે સોના ઉપર ઢોળ
ચઢાવવા બરાબર છે.

હુન્નરો દર્શક—મંડળ બનીયન રોડ,—મુંબઈ નંબર ૯

૮૦ વર્ષનું જીવનું ૩૫૦ ઇંચ પોરીયાનું દવાખાનું હુવાર આલીમાંજ છે. બીજી કાર્ડપણ
શાખા છેજ નહીં. માત્ર ભજતા નામથી સંભાળજો.

બાળચમૃત.

દેડ માર્ક બેઠનજ લેજો,

આ દવા ઘણી જાતની દેશી વનસ્પતીઓનો અરઠ બનાવી
શરબતના રૂપમાં બનાવી છે. એનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકોના
જીવા તાવો, અજીરણથી થતા બાકા, મરડો, અતીસાર, ઉપલીચું,
આંકડી વગેરે બચ્ચાના દર્દોને ઘણાજ ફાયદો કરે છે.

કીંમત રૂપીઆ ૦૫ અરધો.

બનાવનાર—ડાક્ટર—ઈંચાપોરીયા.

ટેકાણું—કાળકાદેવી રોડ, હુવારચાલી, પોલીસ સ્ટેશન પાસે—મુંબઈ
સોલજ્યેનંટ. એમ. એન. પાઠેક કાળકાદેવી રોડ નં. ૨૯૦ મુંબઈ.
આર. સી. બાલીવાળા. કલુપીઠ—સુરત—કોઓપરેટીવ સ્ટોર્સ—પારડી

CENT.

PER

CENT.

RESULT.

'LONDON CHAMBER OF COMMERCE EXAMINATIONS 1911.

VISIT THE BOMBAY COMMERCIAL COLLEGE. .

38, KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

Thorough coaching in Theoretical and Practical principles of Type-writing, Shorthand
Book-keeping and Accounts, and Higher Accountancy course, &c., and within the
shortest period. Terms moderate.

Apply to:—M. L. THOSAR B. A., Superintendent.

B. L. THOSAR, Principal Lecturer-in-Commerce

નળળાં ખૈરાં માટે

આલદ્રેઝ કોર્ડીયલ રીયો એજ સોના તમામ દરદોપર અકસીર અને રામખાણુ ધલાજ છે. ખાસ કરીને સોના ગરલાશયના તમામ દરદો દુર કરવાને અચુક શક્તિ ધરાવે છે. બધરાંના ગરલાશયના થતા તમામ દરદો જેવાં કે મેનોરીયા, લ્યુકોરીયા, એમનોરીયા અને એવાંજ દરદો દુર કરવાની તેમાં અદ્ભુત શક્તિ છે. નળળાં પટેલી અને લોહી વગરની ફીક્કી છોકરીઓ અને ગરભવંતી સ્ત્રીઓને ઉપલી ગયેલી શક્તિ પાછી લાવી આપે છે. આલદ્રેઝ કોર્ડીયલ રીયો ગરલાશયના કમને બરાબર ઠેકાણે લાવે છે, અને કસુવાવડ થતી અટકાવે છે. ખીકમાંના દુખાવો, પેદામાં થતું દરદ અને કમરમાં થતું અસહ્ય દુઃખ જે ખૈરાને થતું હોય તેને ઉપલી દવા આપવી. વૈદો તથા ડાક્ટરોને ઉપલી દવા ગરલાશય સંબંધી દરદોને દુર કરવાને ઘણી અકસીર થઇ પડશે.

જે બાળાઓ ૧૧ થી ૧૮ વર્ષની ઉંમરની અંદર હોય છે અને જેઓ બાળા મટીને સોની અવસ્થામાં આવતી હોય તો તેને ઉપલી આલદ્રેઝ કોર્ડીયલ રીયો તેઓના અવયવને બરાબર ખીલવવામાં ઘણી ઉપયોગી થઇ પડશે. દવા લેવાની રીત:— દહાડામાં ત્રણ વખત

ચાના એક ચમચાલાર.

શક્તિની દવા.

સેલેરીના જેઓ ઘણાં નળળાં હોય, જેઓને ઉંઘ આવતી ન હોય, જેને હીસ્ટ્રીયા લાણુ પડયો હોય, જેને પચતું ન હોય અને જેઓ નળળાંધથી તવાઈને ક્ષીણ થઈ ગયા હોય તેઓએ ઉપલી દવા જરૂર લેવી. દવા લેવાની રીત:— જમવા પહેલાં અને સુવા જવા એક કલાક આગમજ એક ચાના ચમચાલાર દવા લેવી.

સેલેરીના લગભગ ૪૦ (ચાલીસ) વર્ષ ધરાં નળળાં પૂર્યોને માટે શક્તિને માટે જગ જાહેર થયેલી છે.

ઉપલી આલદ્રેઝ કોર્ડીયલ રીયો અને સેલેરીના હિંદુસ્તાનમાં કોઈથી આગરૂદાર કેમીસ્ટ, ગાંધી અથવા દવા વેચનાર પાસેથી છુટક અથવા જથ્થાબંધ મળી શકશે. ઉપલી દવાની ઉપર જણાવેલાં દરદો દુર કરવાની અચબુચ શક્તિને લીધે ઘણાં ધંધાદારી એની નફલ કરવા લાગ્યા છે; માટે જે કોઈની ઉપલી દવા જ્યારે ખી લે ત્યારે એના પર લગાડેલું લેખલ જેના પર 'રીયો કેમીકલ કા.' નામ લખેલું છે તે વાંચવું.

ઉપલી દવાનો જેને ખી અજમાયેશ કરવો હોય તેને નીચે ઠેકાણેથી મફત મોકલવામાં આવશે.

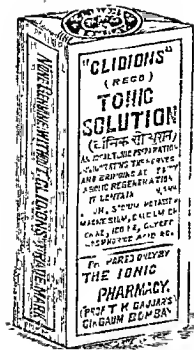
THE RIO CHEMICAL Co.

રીયો કેમીકલ કાં.

79, BARROW STREET,
New York, U. S. A.

૭૬, બારો સ્ટ્રીટ
ન્યુયૉર્ક સીટી યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અમેરિકા.

“ કિલડાયન્સ ”

ટૅનીક સોલ્યુશન:—એના પદાર્થો “ ક્લિડાયન્સ ક્લે-સફ્ટ ” સહેલાઈથી લોહીમાં મળી જાયછે, અને તેથીજ જ્ઞાન-તંતુની નબળાઈ તેમજ ખીજ રોગો દૂર કરવામાં ઘણી સારી છે.
રૂ. ૨-૦-૦

દાંત મંજન:—ફીનોલ જેવી નુકશાનકારક દવાઓથી નીરાળો અને પ્રાયદાકારક બલદ પ્રાણવાયુ (ઓક્સિજન) ઉત્પન્ન થવાથી મોનાં સઘળાં જંતુઓ નાશ પામેછે અને દાંત ઉગળા થાયછે. રૂ. ૦-૬-૦

ધી આયોનિક ફાર્મસી,
દામોદર બીલ્ડીંગ; પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ;—મુંબઈ.

(ઓફિસર ગજરની)

ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી.

જુદી જુદી જાતના ઉદ્યોગોમાં વપરાતી કાચી વસ્તુઓનું તથા વેપારની ચીજોનું પૃથ-કકરણ કરવાનું કામ આ લેબોરેટરી માથે લે છે; જેવાં કે પાણીઓ, તેલો, બળતણો, ખનીજો, રસાયણિક પદાર્થો વિગેરે.

મીઠામાં અને ખીજ ધંધાઓમાં વપરાતા જુદા જુદા પદાર્થોની તથા સાધારણ રીતે વેપારના પદાર્થોની જાતો નક્કી કરવાની અગત્યતા ઉપર ખાસ ભાર મુકવો નકાસો છે, તે પણ વળી હાલના જમાનામાં તે ખાસ કે જ્યારે હલ વિનાનું અને હીકમતી ભેજોજ જે આવી રહ્યું છે તે નક્કી આંખને છેતરે એવી ઘણી વડી છે.

આ લેબોરેટરી વળી જુદા જુદા વેપારને લગતી તથા ઉદ્યોગને લગતી શાખાઓને માટે અભિપ્રાય તથા સલાહ આપે છે; અને તપાસ કરે એમ માગણી કરે છે.
કંટલોગો તથા વધારે વીગતોને માટે નીચેને શિરનામે અરજ કરવી.

મ. જે. ગજર, ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી
અબદુલ્લા ધનુસાઈ મેન્શન, સેન્ટ્રલ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

Motilal Moolchand & Co.

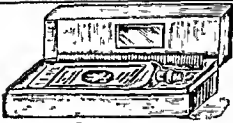

Marble Merchants & Contractors
Engravers and Sculptors.

15, BANK STREET, FORT, BOMBAY.
Largest Importers

Marble Tiles and slabs Fountains,
figures, Vases, white glazed and other
tiles.

Also Portland Cement. etc.

પુષ્પ ગંધ.

હેઅર ઑઈલ.

અમારાં સુવિખ્યાત પુષ્પ ગંધ હેઅર ઑઈલ વેચવા માટે દરેક પ્રાંતોનાં મોટાં શહેરોમાં વગદાર
અને ચાલાક એજન્ટો ભેઠઘે છીએ.

વી. કે. રાનડે, પરધુમર. મુંબઈ નંબર ૪-ગીરગામ બેકરોડ અગ્રેની વાડી.

વિદ્યાર્થી, કારીગર વર્ગ અને શિક્ષકોને ઉપયોગી.

વણતર-કળા-પ્રશ્નોત્તરમાળા.

(કલાલવનની વીવીંગ શાળાના હેડ માસ્ટર
મી, પ્રધાનના ઉપોદ્ધાત સહીત)

જેમાં નીચેના વિષયો-મુખ્ય શાસ્ત્રીય
નિયમો અને વ્યાવહારિક પદ્ધતિથી ચર્ચવામાં
આવ્યા છે-(૧) વણતર-કળા-વિજ્ઞાન (૨)
ડીઝાઈનીંગ (૩) દાખલાઓ (૪) કળાનો પૂર્વ-
વૃત્તાંત (૫) સુતર તૈયાર કરવાનાં પ્રાયમિક યંત્રો.
(૬) વ્યાવહારિક જ્ઞાન.

પુસ્તક-નાનું-ખીસામાં રહીશક્ટે એવાં
કદનું, ૩૮ ચીત્રોવાળું અને લગભગ ૩૦૦ પૃષ્ઠનું છે.

વધુ માટે લખો કીમત રૂા ૦-૧૨-૦

માણેકલાલ ન. દમણીયા.

હેડ માસ્ટર, ઉદ્યોગશાળા.

વસો (નડીયાદ થઇને)

પીતલનાં તથા લાકડાનાં નામનાં
પાટીઆ.

પીતલના છુટા છુટા અક્ષર પીતલની પ્લેટમાં
ગોઠવી પાટીયું તૈયાર કરવામાં આવે છે.

૩ ઇંચના અક્ષરના દરેક અક્ષરના પ્લેટ
સાથે. ... ૦-૪-૦

૧૩ ઇંચના અક્ષરના દરેક અક્ષરના પ્લેટ
સાથે. ... ૦-૧૨-૦

છુટા રૂપેરી અક્ષર કાળી પાલીસ કદેલી લાકડાની
ફ્રેમમાં ગોઠવી પાટીયું તૈયાર કરવામાં આવે છે.

૩ ઇંચના અક્ષરના પ્લેટ સાથે દરેક
અક્ષરના ... ૦-૨-૦

ધી રેટાર ઇન્ડસ્ટ્રીયલ વક્સ.

ચો રૂમ:-કાલણાદેવી રોડ, મહામદી મહાલની
માને-મુંબઈ.

માસિકના વાંચક વૃંદો તરફ વિનંતિ

સારણુગાંઠની માવજતની સુધરેલી રીતો અને
અમારા પેટ'ટ પટાઓ.

અમે બેઠકક પુલી રીતે કહેવાને હિંમત કરીએ છીએ
કે મોટા મોટા ડાકટરો અને વૈદકવિદ્યાપર પુસ્તકો લખનારાઓ
ખીલ જાતના પટાઓને એક કોર મુકી અમારા પટાજ
વાપરવાની લલામણુ કરે છે.

સારણુગાંઠના દરદીઓ માટે ખાસ અગત્યનું.

તુટ કે જેને વૈદકશાસ્ત્રની ભાષામાં “ હરનીયા ” કહે
છે તે એમ જાતે છે કે શરીરના કુદરતી ખાડાઓમાંથી
તેમાં સમાયેલી વસ્તુનું બહાર આવી પડવું, પણ જ્યારે તે
શબ્દ એકલો વપરાયલો હોય છે ત્યારે તેના અર્થ પેઢુમાંથી
આંતરડાનું બહાર નીકળી પડવું એવો થાય છે. ઉમર
લાયક માણસોમાં જે હરનીયાની ગાંઠ નેવામાં આવે છે તે
ધણે ભાગે આ પ્રકારનીજ હોય છે. આ ગાંઠની ઘણી જાતો
હોય છે. મરદોમાં જ્યારે સાથળના મુળમાં ગાંઠ થાય છે
ત્યારે તેને “ ટ્યુમર ” ગાંઠ એવા નામથી ઓળખે છે અને
ઝેરાંઓમાં પણ તે સાથળના મુળની હેઠે થાય છે તે તેને
“ ટ્યુમર ” કહે છે. આ દરદ શરીરના અવ્યયોના નબળા
પટવાની સાથે ધીમે ધીમે બહાર દેખાય છે પણ ઘણે ભાગે
તો હલ ઉપર જરૂર આ બળ વાપરવાથી આ દરદ એકાએક

દેખાદે છે. કોઈ ચીજ એકદમ તુટી પડતી હોય એવી લાગણી થાય છે અને તરત સોજે ચડી આવે છે.
મરદોમાં આ તુટ વધીને અંડકોશમાં જાય છે અને ઝેરાંઓની તે સાથળના મુળમાં એક નાની ગાંઠ
જેવું રહે છે જ્યારે આવી રીતે એકવાર તુટ થાય પછી આંતરડાં પાછાં પેઢુમાં ઝેરી જાય અગર
ઝેસાડી શકાય છે ત્યારે ગાંઠ ગળી જાય એવી છે એમ મનાય છે જ્યારે તે નીચેજ રહે છે, ને પાછી
ઝેરી જતી નથી ત્યારે તે ગળી ન જાય એવી કહેવાય છે અને જ્યારે જે મ્નાયુના તંતુઓ તોડીને
તે બહાર આવી હોય તે તંતુઓથી ઝીકઝાઈ બંધાઈ નાની ચંઈ જાય છે ત્યારે તેને દેખાઈ ગઈ
એમ કહે છે.

આ ઉપર આપ્યું છે તે તો “ હરનીયા ” સારણુ ગાંઠનું ડુંકું જ્યાન છે પણ આ બાબતમાં
અમેએ વીસ વરસ સુધી બરાબર ક્ષણપૂર્વક કામ કરેલું હોવાથી તે બાબત અમે આ
કરતાં ઘણી વધારે માહેતી ધરાવીએ છીએ.

મેડેરબાન સાહેબો યાદ રાખો કે અનુભવ એ મોટી વાત છે.

કોઈપણ જાતની સારણુ ગાંઠનું દરદ ઘણું જોખમ ભરેલું છે તેથી

આવો અને અમને એકદમ મળો અને અમે તમને પૂરતો આરામ આપશું.

લલામણુ

શુશ્રોભીત અક્ષરોથી લખેલી જાહેર બળદોથી છેતરાતાના, પણ રૂબરૂ મળી જાતના અનુભવ
લેવો અને આરામ મેળવો.

એન. પાવેલ અને હું.

જતંતરને પટાઓ બનાવનાર, હોર્નબી રોડ અને ડનકન રોડ મુંબઈ.

અવાજ કરતી વનસ્પતિઓ.

વનસ્પતિઓ બોલતી નથી એમ કહેનારાં ખરેખરી બૂલ ખાય છે. કારણ કે વનસ્પતિઓમાં અદ્ભૂત ગુણ અને અસાધારણ ગળ છે એ એનો દેવી અવાજજ છે. લોહી અને વૌર્ય વગર મહેદાલ થએલા, સ સાર સુખ લોગવી ન શકાય એવી શરીરનો દયામણી સ્થિતિવાળાને બ્યારે આ દુનિયા ઉપર ખરેખરો અણગમો ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તેવા સ કટમાં તેમના શરીરમાં નવું જીવન ઉત્પન્ન કરવાનો ઉપકાર કરનાર તો ઉત્તમ વનસ્પતિઓજ છે કે જે તેમના શરીરમાં પુરતી શક્તિ ઉત્પન્ન કરે છે. ધાતુ સ બધી દરેક વિકાસને નિર્માણ કરી કમજોર નસોને મજબૂત કરે છે. શીકા, પીળાં પડી ગએલા અને કોવત વગરના નિસ્તેજ શરીરને તેજસ્વી બનાવી દર્ધરમરણ શક્તિને વધારી મગજમાં અલૌકિક પ્રમાણ (આનંદ) ભરી કટાણા ભરેલી જીંદગી ઉપર પાછો પ્રેમ ઉત્પન્ન કરાવે છે, આવા અદ્ભૂત અમ-લકારવાળી વનસ્પતિઓ જડીબુટ્ટીઓના મિશ્રણથી અમોચે તૈયાર કરેલ કંદર્પકેસરી દવાનો આમારાં દરદીઓ ઉપયોગ કરે છે. શરીરની નસોમાંની ગએલી શક્તિ એથી પાછી સજીવન થાય છે. ઉપયોગ કરે છે તે આ દવાના પ્રભાવથી આશ્ચર્યજ પામી જાય છે અને અનેક આશિર્વાદો આપે છે. ઘણે દેહાણે પૈસા ખરચી નાસીપાસ થયા હો તો જરૂર આ કંદર્પકેસરી નો ઉપયોગ કરો. વીસ દિવસ ચાલે એટલી દવાના રૂ ૭-૮-૦

કંદર્પકળા તેલ.

કમજોર નસો ઉપર લગાવવા માટે આ તેલનો ઉપયોગ કરવો પડે છે રૂ. ૪-૮-૦
[વધ્યાસ આવે તોજ મળો અથવા લખો]

વૈદ્ય હરગોવિન્દ હરિદત્ત ઠાકર

માલીક—આર્ય ઔષધાલય અને સિંહનાદી ચુર્ણ ડીપો.

૭૦ માધવબાગ-પાજરાપોળ સામે, મુંબઈ નં. ૪

બહાર પડેલાં નવાં ઉત્તમ પુસ્તકો.

જ્યા અને જ્યન્ત.

રા. રા. ન્દાનાયાજ દવપતરામ કવિવ્રત ત્રણ અંકી
સ પૃષ્ઠ નવું નાટક કિમત રૂ. સવા

રાઈનો પર્વત.

આ રા. બ. રમણભાઈકૃત સાત અંકી સ પૃષ્ઠ નવું નાટક.

“પ્રભુથી સદુ કાર્મ થાય છે અમથી થાય ન કાઈ,
રાઈનો પર્વત કરે, પર્વતનો વળિ રાઈ”

આ ફોલ્ડરો આ નાટકનો આદર્શ છે કી. રૂ. એક

“ગુજરાતી શબ્દકોષ”

આ માધવના નર્મકોષમાના ગણેા ઉપરાત દબરો
નવીન શબ્દોનો ઉમેરો કરેા છે ગુજરાતીમાં આવેા
કોષ હાલ બીજો એકેકે નથી. કદ-રૂપ ૮ પેઠ
રૂપાવાયમી ઝીણા દાઈપમા ૫૪ ૧૦૦૦ ઉપર પુઠું પાટ
રોનેરી (ગમ્દ ૭૦,૦૦૦) કીમત ૬-૦-૦

કદલોલિની.

દા. ખુ બોગદકરના કાગોને અમેજ સરૂતમા
ચલાવવા યાગ્ય, વિદ્વાનેના ઉચા અભિપ્રાયવાળો મશહ
લાયબ્રેરીને ખાસ કરીને ઉપયોગી છે કી. આ આટ.

જીવનલાલ અમરેશી મહેતા

૭ પીતરમાહ રોડ-અમદાવાદ.

મુદ્દાં જેવાઓને સંજીવન કરનાર.

આનંદવરી.

એક વખત વાપરી ખાતી કરો આ ગોળી વાપરવાથી
શ્રી તથા પુરોના દરેક ગુપ્ત રોગ નાશુદ કરેછે યથા નામા
તથા ગુણ-મટે વધુ પ્રશંસા કરવાની જરૂર નથી

કી. ગોળી ૩૦ ની રૂ. ૨. પોસ્ટલ જુદુ.

ધણી જતની હલકી હાંગી વાપરી નાખુરા ચયેવાઓને
પુરાબખર

૨૦૧ ૧ ની { કીમત ન ૧ ન ૨ ન ૩ } પોસ્ટલ
૩. રાખ ૩ ૨ ર ૧૧૧ } જુદુ
તે સીવાય

ફરે જનનો તુકો મેવો, દેશી, વીધાયતી દવાઓ, ઉચા
પ્રખ્યાત હેરબોધો, રોટો, લવ રોડી વીગેરે તથા વીળલીકના
ખીસામા રતી રાફ તેવા દીવાઓ વગેરે માલ તુજ કમીશ
નથી માલ વી પી મોકવાથીએ છીએ બહાર ગામના
ઓરડા ઉપર બંદોબર થયાન આપવામા આનંદો રૂ ૨૫
ઉપરનો નાન મગાવનારે એકરે રૂ ૨૫) દમ અગાઉ
મેા વવા પડશે

ઠેકાણુ—મોટી મયારામ તુજતરામની કુાં પ્રેતીકન
મરચ દ અને કમીરાન એન્ટ મી પી. ટેન્ક પોસ્ટ ન ૪

મુંબઈ.

જુનો અનુભવ જાતી દેખરેખ અને જમાનાને અનુસરતું

દુનીઆ હેર ઑઇલ.

ખરી જતા બાલને અટકાવી
માથાને થડક
પાંચાડે છે.

ફ

ની

આ

દુનીઆ હેર ઑઇલ.

મધુર અને સુવાસીક ખુરબાથી
લોકપ્રીય થઈ
પડેલું છે.

ફ ની આ હે ર ઑ ઈ લ

વાળ માટેનું મનોહર

કામીનીઆ ઑઇલ.

(રજીસ્ટર્ડ.)

વાળને સુંદર બનાવનારું ઉચ્ચી બનાવટનું તેલ છે. આ તેલ ખરી પડતા વાળને અટકાવી સુંદર, તેજસ્વી અને ગુચ્છાદાર બનાવે છે, કામીનીઆ ઑઇલ કેવળ સુગંધી તેલ નથી પણ તેમાં વાળનાં મુળને ઠંડિવત આપનારાં અને મગજને તાજગી બક્ષનારાં તત્વો સમાયલાં છે, તેથી જે સ્ત્રીઓના વાળો સારી હાલતમાં હોય તેમજ વીધારથી અને મગજ સંબંધી કામ કરનારાઓ અને જેઓને મગજમાં ચાલુ દુઃખાવો રહેતો હોય તેઓને પણ ઘણું જ સુલુકાગ્રક થઈ પડે છે.

તેની ઉત્તમ બનાવટ માટે માદ્રાસોરના પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ મળ્યો છે અને ખીજ રોડેડા અલીપ્રાયો મળેલા છે વીશેષ ખાતરી તમે પોતે કામીનીઆ ઑઇલ વાપરીને કરી લુવો.

છીં બાટલી ૧ નો રૂ. ૧-૦-૦ વીં પીં ખરચ ૦-૪-૦ લુદા
છીં બાટલી ૧ નો રૂ. ૨-૧૦-૦ વીં પીં ખરચ ૦-૭-૦

તા. ૬ —કેટલાક વેપારીઓ હલકા માલમાં સાચે નફો મળવાની આશાએ હલકી જાતનું તેલ અને સરતું છે એમ કહી, આપવાને કારણે કહે છે, તો તે લેતા નહીં પણ કામીનીઆ ઑઇલ માંગે અને ખરીદતી વખતે સીલગ્રંથ બાકર્ચવાળી બાટલી લેશે કામીનીઆ ઑઇલ ગ્રામમાં પ્રસીદ્ધ દુકાનદારો વેચે છે જે તમારા ગામના નજીકના દુકાનદાર પાસે ન મળે તો નીચેના પત્રથી મંગાવજો.

ધી એન્ડો ઇરિયન ડ્રગ એન્ડ કેમીકલ કું.

નં ૧૫૫, લુમામસીદ, મુંબઈ

જીનો અનુભવ જાતી દેખરેખ અને જમાનાને અનુસરતું

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

ખરી જતા બાલને અટકાવી
માથાને થ'ડક
પાંચાડ છે.

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

મધુર અને સુવાસીક ખુશોથી
લોકપ્રીય થઈ
પડેલું છે.

દુ ની આ હે ર ઑ ઇ લ

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

બાલુઓના ડરેસ સાથની
ખુબસુરતીમાં દસ ગણો
વધારો કરે છે.

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

બાલુઓ પુરવો તેમજ
બચ્ચાંઓને એક સરખું
ઉપયોગી છે.

અડધા આનાનો ટાંપ મોકલવાથી સેગપલ શ્રી મોકલી આપવામાં આવશે.
કીમત બાટલી ૧ ના ૧૨ આના પોસ્ટેજ ખર્ચ ૪-આના.

બનાવનાર એ. ઇ. પાટનવાલા.

લાલપાલા લેન નં. ૩ મુંબઈ.

નાણા ખરચી પાણા લેવા હોય તો પધારો.

શાહાબાદ "તાંદુર" અને નાવંગીની લાદીઓ '૧ થી ૬ સેકયર કુટ સુધીની કાઈપાણુ
સાઈઝની-જડી "૦૧૧ થી ૧૧" ઈંચ ૧૦૦ સેકયર કુટના રૂ. ૮-૮-૦ જડી ૧૧" થી
૧૧૧" ઈંચ ૧૦૦ સેકયર કુટના રૂ. ૬-૮-૦.

વહેલા તે પહેલા. સ્ટોકમાં માલ હશે ત્યાંસુધીજ મલશે.

જે. બી. રૂપારેલ.

કે. ગોલપીઠા નજીક સેન્ડ હર્સ્ટ રોડ મુંબઈ નં. ૪
ટેલીફોન નંબર ૧૮૩૧.
તારતું સરનામું લાદી મુંબઈ.

દરેક જાતની લાદીઓ, મારગલ, માંગલોરી
નળીઆં, કાચનાં નળીયાં, ઇંગલીશ ફેન્સી નળીયાં
ઇટાલીયન રંગીન ટાઇલ, એગ્રોજ, અને પોન
ગલ્ફ ટાઇલ તથા સીમીટના વેપારી.

પ્રાંચ એક્સિસ પાંચ રૂપા—અમદાવાદ.

૧૨ એ.

મહારાજ ગાયકવાડના ખાસ આશરા હેઠળ.

ફીરોઝ એમ. દસ્તુરની કું.

આંખના હાક્ટરો અને ચશમા બનાવનારા.

ગવર્નમેન્ટ ટેલીગ્રાફ ઓફીસ સામે નં ૭ હૉર્નબી રોડ, કોટ, મુંબઈ.

અમારા મી. ફીરોઝ “ રેટીનોસકોપી ” ની રીતથી અને “ ઓપ્ટીકલ મોસકો ”

થી આંખની ખારીક તપાસ કરી ૨૫ વરસ થયાં બંધ બેસતાં ચશમા સંપૂર્ણ ફ્લેટબંદી
માંથ પુરા પાડવાનો ચાલુ અતુલ્ય ધરાવે છે.

મી. ફીરોઝને ગવાલીઅરના મહારાજા સીંધયા, ઝોનરેબલ સર લૉરેનસ
જેનકીસન, ઝોનરેબલ મીં જસટીસ બેટી, મીસીસ બેટી, ઝોનરેબલ સર એન.
ચંદાવરકર, ઝોનરેબલ મીં જસટીસ બીમન, ઝોનરેબલ મીં જસટીસ
બેચેલર કરનલ ફોરમેન P. M. O. R. A. M. C., કરનલ બુલ M. D. I. M
S. કરનલ પીટરસ, M. B. I. M. S. મુંબઈના પોલીસ કમીશનર મીં જેલ,
M. V. O. અને બીજા ડેટલાએક નામાંકીત હાક્ટરો અને ગ્રહસ્થો તરફથી એમની
કાબેલીઅતપણાની ઉમદા સરટીફિકેટ મળી છે.

“ Worldly—શ્રી હરિ—Wonders ”

—Specifics of—

DR. KESHAVLAL MOTILAL BARDOLIVALA.

M. B. (E. H. London.)

(એ) મેદોવૃદ્ધિ. Antifat—આ દવા વધેલી ચરબીથી કુલી ગયેલી પેટની દુડ અને બોળથી કઠાણેલા શરીરવાળાની પેટની તથા પાચન ક્રિયાની બીમરી દુર કરી ચરબી ઓછી કરી અતિશય ભૂખ લગાડી અખૂટ શક્તિ લાવી શી પુરૂષેના તમામ સસારી સુખોમા વધારા કરે છે. ખાવા પીવાની પરેષ કાઢ નથી. ૪૦ ગોળીના રૂ. ૫) સવાર સાંજ બન્ને ગોળી ૦૧ ચોર હુકમવા બરમ દુધ સાથે ગળી જતી

(બી) નેત્રમંદાર. Vision Restorer—આખના જીભા તમામ રોગો/રતાધળા, ઝાખ, છારી, મોતીઆ, કુલા, ખીલ, પડવ વિગેરેને વઢાડ કાપ વગર ફક્ત ૧૫ દિવસમાં ફાયદો એક પખવાડીઆની ખાવાની તથા લગાડવાની દવાના રૂ. ૭૫) પચોતેર પેલ્લેસો રૂપીઆ

(સી) અંડવૃદ્ધિ Hydrocele—અમે તેટલા જીભા ગોળીના દરદો. ફક્ત ૧૫ દિવસમાં આરામ. તકલીફ કાઢ નહી વઢાડ કાપ વગર સારા થાય છે. ૧૫ દિવસની દવાના રૂ. ૧૨૫)

(ડી) કામીની કાંત Passery for female diseases—ખાવાની અને વાપરવાની દવાથી અલગેશ શુદ્ધ એકજ વખતમા સ્ત્રીઓના ગર્ભસ્થાનના, દરતાનના, માસીક અટકાવના, છેડ, અવરો જડુ, કમળનો સોતો વિગેરે તમામ રોગોને તુરત ફાયદો અને ગર્ભધારણ કરવાને લાયક થાય છે ૧ માસના ફક્ત રૂ. ૧૨૫) સવાસો ખુલાસા માટે જલ્દે મળવું.

મેલાખ—૭ થી ૯ સવાર સાંજ તથા સ્વીચારે ૧૦ વાગા પછી ૨ મુખી સવાહ તથા હરોડ રોગો તપાસવાની શી રૂ. ૨ એ લેવામા આવશે

હરસ, મસા, બગદર, નાતુર, લકવો, કકમાળ, જળદર, ફેફડ, પથરી, વીરફોટક, હાથીઆપગ, સારણ ગાક, વરસોલી, ગરમીના દરદો, ક્ષય, વાજીઆપણ, હીરમીરિઆ, દમ, હાકણ, ગાડપણ પાડુરોગ, સંઘટણી, લોહીવા, પ્રદર, કાનના તથા ચામડીના હડીલા રોગોના ખાસ ઇલાજ ઉપદ ઠરાવથી વઢાડ કાપ વગર કરવામાં આવે છે જવાબ માટે બે પૈસાની ટીકીટ ચેકની આપવી. દેશી, ઉમેલ, યુગાની, બાયોકેમીક, હોમીઓપેથીક અને ઇલેક્ટ્રો હોમીઓપેથીક દવાઓના ખાસ ઇલાજ કરવામા આવે છે

“ફક્ત રાજ મહારાજાઓ અને શ્રીમંતો માટેજ.”

(૧) સુવર્ણ કસ્તુરીની અદ્ભુત યાત્રી ચાલુ—સર્વ શક્તિની દવાઓનો રાજ છે ગયલ પુરુષાતન પાલુ લાવી નવ લોહી અને વીર્ય ઉત્પન્ન કરી ગમે તેવી નજલજનો નાગ કરી તમામ નરોમા મળ્યુતી આપી નિરાશ થયનાઓને સહજન કરે છે. ૧ માસની ખાસ દવાના રૂ. ૧૨૫ સવાસો (૨) કાયમની શક્તિ લાવવા ખાસ કસ્તુરીની ગોળીઓ ૧૦૦ ની શીશી ૧ ના રૂ. ૨૫ ૩) સ્ત્રીઓને ગર્ભધારણ કરવાની ખાસ ગોળીઓ ૧૦૦ ની શીશીના રૂ. ૨૦ (૪) નરમ પડેલી નસો માટે ખાસ શક્તિના લેપ રૂ. ૧૦ (૫) પ્રમેહ—પરમાની ખાવાની રામખાળ દવા રૂ. ૫ (૬) ગમે તેવા જીભા ખરજવાની અકશીર દવા રૂ. ૫ (૭) જખમ, ચાલી, ટાકીની અકશી દેશી શુક્રી રૂ. ૫ (૮) અખૂટ શક્તિના ટકાવ માટે સ્તબ્ધ ગોળીઓ ૮ ના રૂ. ૨ (૯) માથાના વાળ માટે સુગંધી તેલ રૂ. ૨. (૧૦) દરાજની દવા રૂ. ૦૧ (૧૧) મોષપર યતા ખીવની દવા રૂ. ૦૧ (૧૨) જીભાની ગોળીઓ ૧૬ ના રૂ. ૦૧ (૧૩) ખાવ કાઢવાની ઠડી દવા રૂ. ૦૧ (૧૪) સુગંધી દત મળન રૂ. ૦૧ (૧૫) પાનખા ખાવા માટે રજવાડાઓ માટે સુગંધી કસ્તુરીની મેળવણીની શુક્રી તો ૧ ના રૂ. ૫ (૧૬) સાચા મોતીનો આખના તમામ દરદો માટે અકશીર લાલ સુરોમા તો ૧ ના રૂ. ૮૦ (૧૭) હરસ, મસા માટે ખાવાની અકશીર દવા ફક્ત ખાવાથીજ હરસ મટે છે ૧૫ દિવસની દવાના રૂ. ૭૫ (૧૮) બદ, ગાક, પાકાં, કાખજિવાડી, વરસોળી, ગડગમડા, સોળ માટે ખાસ અકશીર મવમ, સધિવા શરદી વિગેરે માટે જતમ. ૮ દિવસના મલમના રૂ. ૪૦.

ડૉક્ટર કેશવલાલ મોતીલાલ બારડોલીવાલા,

એમ. બી; (ઈ. એચ; લંડન)

ટેકાણું—૩ બે મોઈવાડો સ્વામી નારાયણના મંદીરની સામે—સુઅઈ

સુવર્ણમાળા— વર્ષ (૫) અંક ૪૪

પ્રદક્ષાદ—ચરિત્ર.

દૈત્યકુળમાં ઉત્પન્ન થએલા પ્રદક્ષાદની ભગવાન પ્રતિ પૂર્ણ ભક્તિનો ખ્યાલ આ અંક વાંચવાથી આવે છે.

કી. રૂ. ૦-૪-૦ પોસ્ટેજ ૦-૦-૬

સુવર્ણમાળાના પાછલા અંકો—

કાદમ્બરી ભાગ ૧-૨, સુભદ્રાહરણ, શ્રી સમર્થ રામદાસ ચરિત્ર, શ્રી શિવપૂરાણ, શ્રી શિવાજી મહારાજનું ચરિત્ર, રામાયણ અરણ્યકાંડ (પુર્વાર્ધ) ની હવે થોડી નક્કો રહી છે.

વર્ષમાં આવા બાર અંકો નીકળે છે ને તેનું લવાજમ પોસ્ટેજ સાથે રૂ. ૨ છે નવા વર્ગીણીદારને અમારું સુંદર રંગિત ફેલેન્ડર ભેટ આપવામાં આવે છે.

સચિત્ર બોધદાયક પોસ્ટ કાર્ડ્ઝ.

દીવાળી-દસરા, રૂતુ, સંક્રાંતિ-દરેકનો	૦-૧-૦
ચટકચાંદની	૦-૨-૦	કારોનેશન ... ૦-૨-૦
ગુડ અને બેડબોય	૦-૩-૦	અધોગતિનો માર્ગ... ૦-૩-૦
સુરાબાર્ધની કરણી	૦-૩-૦	બટલર અને આયા... ૦-૧-૬
મેઈડ સર્વન્ટ ક્લાર્સ	૦-૧-૬	શિવાજી ગર્વ પરિહાર. ૦-૦-૩

આ શીવાય બીજાં પબ્લીકેશનો માટે ફેટલોગ મંગાવો.

બ્લૉક બનાવનાર તથા છાપનાર,

ઢંકારુ—ધી લક્ષ્મી આર્ટ ગ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ.

સાંકલી સ્ટ્રીટ, બાયપલા-મુંબઈ.

ટુંકી જાહેર ખબરો.

પરચુરણ કામકાજ અને ધંધાદારીઓને માટે ટુંક ખબરની (ટેલીગ્રાફ સીરિઝની) આ જાહેર ખબરો ચાર આનાના સોળ શબ્દ અને ઉપરાંત વધુના ફરેક શબ્દ દીઠ એક પસાના કાવથી લેવામાં આવશે. ૧૬ શબ્દ દીઠ ચાર આના. અને તે ઉપરાંત ફર શબ્દ દીઠ એક પેસા લેવાને રાવાજ છે. જાણનારાઓએ ફરેક મહીનાની તા ૨૦ મી સુધીમાં લખાણ પેસા સાથે નીચે સરનામે મોકલી આપવું જોઈએ. અંદર લખાણ અને પેસા સાથે પોસ્ટમાં આપવું.
સેક્રેટરી, ઇંડીયન મર્ચન્ટ્સ એગ્રીમેન્ટ એન્ડ ક્લુબ,
જી-૭૯ એપોલો સ્ટ્રીટ ફોર્ટ,
મુંબઈ.

વીરામી સદીની અદ્ભુત શોધ.

હવા વગર ફરેક દરોઈથી મુક્ત થાઓ.
પુલાસા માટે એક આનાની ટીકીટ
ખીડીને લખો યા મળે.

હીમતલાલ સી. ભટ્ટ,
ડુગલેસ હીલર, લાડવાડા,
વડોદરા તથા સીનોર.

સારાં-સસ્તાં-નવાં પુસ્તકો.

ચોરાશી આસન (હકયોગ-સચિત્ર) રૂ. ૧૧
વંશીકરણ વિદ્યા (સ્ત્રી ઉપયોગી) રૂ. ૦) =
સુખરૂપ-સ્ત્રી-સંસાર (સચિત્ર) રૂ. ૧૧, ચંમત્કારિક
દૃષ્ટાંતમાળા (૧૦૮ રમુજ વાતો) રૂ. ૧૧.

સૌ. માણેકખાખ કહાનન કવિ.
રાજકોટ-(દાસ્તિવાડ).

“Wanted buyers of good white
twill. Shirts” whole-sale or retail.
Cheap house, better work.

H. G. AHMED & Co.,

Shirt makers.

Camp. RAJKOT.

ખાબુભાઈ આણંદજીની કુંપની.
(મીણવાળા)

૧૧૧ માંડવી મુંબઈ. નં. ૩
મર્ચન્ટ્સ એન્ડ કમીશન એજન્ટ્સ.

વેપારોપયોગી પાઠમાલા.

પાકું પુઠું-કીમત દશ આના.

આ પુસ્તકમાં સર્વે વેપારીઓને હમેશાં ઉપયોગી થઈ પડે તેવા નીચે પ્રમાણે પાઠો છે.
(૧) વેપારનું મહત્વ. (૨) ધંધો. (૩) મુડી. (૪) નાણું. (૫) શાખ. (૬) પેદીઓ, યેકો અને શરારો. (૭) વેપારમાં નામાનું મહત્વ અને તેની અગત્ય. (૮) ધરાઈ અને વશ્યાત. (૯) જાહેરાત-પ્રસિદ્ધિ. (૧૦) પંચાણું સહારો વેપાર. (૧૧) વેપારીના ગુણ સ્વભાવ. (૧૨) વેપારમાં કૃતોહ મેળવવાનાં સાધનો. (૧૩) ધંધામાં જોટ આવવાનાં કારણો. (૧૪) ઉધારીઆ વ્યવહારથી થતી હાનિ. (૧૫) વેપારમાં વિશ્વાસનું મહત્વ. (૧૬) વીમો તે તેના લાભ. (૧૭) વેપારી જ્ઞાનના સાધનો (૧૮) તેજ મંદીનું જ્ઞાન. (૧૯) વેપારીને અર્ધ-શાસ્ત્રના અભ્યાસની જરૂર. (૨૦) જઠાત અને વેપારના તત્વો. (૨૧) મુસાફરી. (૨૨) વેપારની સગવડો. (૨૩) પત્રવ્યવહાર. (૨૪) અનુભવ, અભિપ્રાય, અને સલાહના નિયમ. (૨૫) પ્રમાણિકપણું (૨૬) ઇશ્વર ઉપર આસ્થા. (૨૭) વેપારી નીતિ. (૨૮) ખતરમાં નાણાંલીડ કેમ થાય છે?

જીવનલાલ અમરશી મહેતા
પીરમરાહ રોડ, અમદાવાદ

ચહા ! ચહા !! ચહા !!!

સઘળાંને પરવડે એવું રદાંગ અને લેહે-જતદાર મીઠ્ઠર એક રતલી દીનના ડબ્બાના અગરઆર આતા તથા પાંચ રતલી દીનના ડબ્બાના રૂ. ૩) નીજ તરેહવાર છુટી તેમજ હકલખ ચહા એકજ વાજથી ભાવે ઠગાવાની ખીલકુલ ધાસ્તી નહીં.

દી. એન્ડ દી.

કાવારાણા મેન્સન સાથે,
૩૩૪, લોહાર સ્ટ્રીટ, ધોળીતલાવ-મુંબઈ.

લીખા કલ્યાણુજીની કું'નું
લોહીને સાફ કરી શકતી આપનાર
આયોડીડ

રેડ જેમીકા-સારસા પરેલા.

શરીરમાંના ખીંગડેલા લોહીથી તબીયત સુસ્ત થઈ શરીર તવાતું જાય છે અને એ સ્થિતિમાં અનેક દરદોનો હુમલો વારંવાર થયા કરે છે. આવી સ્થિતિમાં ખીજા ઉપાયો કરતાં લોહી સુધારવાના ઉપાયની પેહલવી જરૂર છે, અને લોહી સુધારવા માટેનો સૌથી અસરકારક ઉપાય રેડ જેમીકા-સારસા પરીલા છે. અને જેના ઉત્તમ શુભો કાબેલ ડાક્ટરોએ કબુલ રાખ્યા છે, અને તેઓ એક અવાજે ખાત્રી આપે છે કે રેડ જેમીકા સારસા પરીલાએ લોહી સુધારવામાં અન્યથા જેવી ક્ષતેહ મેળવે છે.

આ સારસા પરીલા હિંદુસ્તાનની હવાના પ્રમાણમાં બનાવવામાં આવે છે કે જેથી કોઈ પણ દરદ ઉપર લાગુ પડે છે અને તે સરવે દરદોને જડમુલથી સાફ કરી અસલ સ્થિતિ ઉપર તબીયતને ડાવે છે. આ દવાને માટે અમે વાપરવાને લલામણુ કરીએ છીએ

શરીરમાં આવી ગયેલી નબલાઈ, ગરમીનું પુટી નીકળવું, લીવર બગડવું, જ્ઞાનતંતુઓની નબળાઈ વીગેરે અનેક પ્રકારના દરદો આ દવા દુર કરે છે.

ગરમીના દરદો ઉપર આ દવા ખાસ કરીને સમજાણુ અસર કરે છે.

કીંમત બાટલીનો રૂ. ૧૧—રૂ. ૨૧.

ગાંડીવ એન્ટી-રેમેટીક બામ.

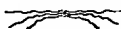
(એક ઘણાજ અસરકારક અને લાભકારક મલમ)

આ મલમ શરીરે ચોળવાથી સંધીવા સરખો દુઃખદાયક રોગ થોડા વખતમાં નાબુદ થાય છે, પક્ષ-ધાત ધુન્દી અને ધનુર્વા સરખા રોગને આ મલમે મટાડ્યા છે. હાથ પગનું રહી જવું, શરીરના કોઈ પણ અવયવ ઉપર એકદમ સોજા ચઢી આવવો, પેડુંની આનુબાનુના લાગમાં અતીશય દુખાવો થઈ આવવો વાંસો ફાટ્યા કરવો તથા અકડાઈ જવો, ઠમરનો લાગ જલાઈ જવો, ગરદનની નસો સજ્જડ થઈ જવી, રંગત્રક થઈ જવાથી હાથ, પગ, કે શરીરનો કોઈ ભાગ રહી જવો વગેરે રોગો આ મલમ લગાડવાથી નાશ પામે છે. સ્ત્રીઓના કેટલાક ભયંકર રોગો જેવા કે સુવાવડ અને ગર્ભાશયના રોગો થઈ ગયા પછી ઠમર અને પગ જલાઈ જાય છે તે પણ આ મલમનો ઉપયોગ કરવાથી નાશ પામે છે. સરદીને લીધે શરીરના અવયવોના ભયંકર ચિન્હો, જડમુ' ઉઘાડું રહી જવું, દાંતેખીલી બેસી જવી, હાથ પગ બેચાઈ જવા વીગેરે ચિન્હોનો આ મલમ નાશ કરે છે. કોઈ કારણથી શરીરના કોઈ ભાગમાં લોહીનું ફરવું બંધ થયાથી અથવા લોહી સુંઘાલ થઈ જવાથી તે ભાગ નકામો અને દુઃખ આપનારો થઈ પડ્યો હોય તો આ મલમ તાત્કાળિક રીતે ફાયદો આપે છે.

કીંમત શીશી. એકના ફક્ત આઠ આના. મોટી બાટલી ખાર આના.

લીખા કલ્યાણુજીની કું'પની.

ધી ઈન્ડિયન મર્કન્ટાઇલ ઇન્શુરન્સ કંપની લોમોટેડ.

(સને ૧૮૮૨ ના ૬ ઠા એક્ટની અને ૧૮૯૫ ના ૧૨ મા એક્ટની
રૂએ રજીસ્ટર્ડ કરી છે.)

ફંડ રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦ જે ૫૦,૦૦૦ શેરોમાં
વહેંચાયેલું છે દર શેર રૂ. ૧૦૦ નો
ભરાયેલી કેપીટલ રૂ. ૨૧,૧૫,૩૦૦
રીઝર્વ ફંડ રૂ. ૧,૪૭,૦૦૦

ડીરેક્ટરો.

ઓન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી (ચેરમેન)

સર વિઠ્ઠલદાસ દામોદરદાસ ઠાકરસી,

શેઠ નવરોજજી જહાંગીર ગામડીઆ.

શેઠ ચતુરભુજ શીવજી.

શેઠ માધવજી ઠાકરસી.

શેઠ મોરારજી વેલજી.

શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી.

શેઠ વાલજી સુંદરજી.

શેઠ હરીદાસ મોરારજી (મેજર્સ દામોદર હરીદાસ).

આ કંપનીનું મેનેજમેન્ટ એક જીના કસાયદા અને વૉલકાર્ટ થર્ધર્સની કુંઠામાં ૩૫ વર્ષના
આગના વીમા બાબત અનુભવ ધરાવનાર મીઠા દાદાભાઈ એદલજી પાવરીના હાથમાં સુકવામાં આવ્યું છે.
દરેક જાતનું આગના વીમાનું કામ (જેવું કે બીલ્ડીંગ્સપર, મીલોપર વિગેરે વિગેરે) હાથમાં ધરવામાં
આવે છે. જાહેર પ્રજાને તથા વેપારી વર્ગને એદલેમાસ કરવામાં આવે છે કે આ સ્વદેશી કંપનીને
પુરતું ઉત્તેજન આપવાની મહેરબાની કરવી. વધુ વિગત સારૂ આ કંપનીની ઓફિસમાં લખવું
યા જાતે મળવું.

દાદાભાઈ એદલજી પાવરી.

સેક્રેટરી, ધી ઈન્ડિયન મર્કન્ટાઇલ ઇન્શુરન્સ કં. લી.

ભીખા કલ્યાણુજીની કું' નું
લોહીને સાફ કરી શક્તી આપનાર
આયોડીડ

રેડ જેમીકા-સારસા પરેલા.

શરીરમાંના બીગડેલા લોહીથી તબીયત સુસ્ત થઈ શરીર તવાતું જાય છે અને એ સ્થિતિમાં અનેક દરદોનો હુમલો વારંવાર થયા કરે છે. આવી સ્થિતિમાં બીજા ઉપાયો કરતાં લોહી સુધારવાના ઉપાયની પેહલથી જરૂર છે, અને લોહી સુધારવા માટેનો સૌથી અસરકારક ઉપાય રેડ જેમીકા-સારસા પરીલા છે. અને જેના ઉત્તમ ગુણો કાબેલ ડાક્ટરોએ કબુલ રાખ્યા છે, અને તેઓ એક અવાજે ખાત્રી આપે છે કે રેડ જેમીકા સારસા પરીલાએ લોહી સુધારવામાં અન્યથા જેવી ફતેહ મેળવે છે.

આ સારસા પરીલા હિંદુસ્તાનની હવાના પ્રમાણમાં બનાવવામાં આવે છે કે જેથી કોઈ પણ દરદ ઉપર લાગુ પડે છે અને તે સરવે દરદોને જડમુલથી સાફ કરી અસલ સ્થિતિ ઉપર તબીયતને ઝાવે છે. આ દવાને માટે અમે વાપરવાને ભલામણ કરીએ છીએ

શરીરમાં આવી ગયેલી નબલ્લાઈ, ગરમીનું પુટી નીકળવું, લીવર બગડવું, જ્ઞાનતંતુઓની નબળાઈ વીગેરે અનેક પ્રકારના દરદો આ દવા દુર કરે છે.

ગરમીના દરદો ઉપર આ દવા ખાસ કરીને સમજાણુ અસર કરે છે.

૦

કીંમત ખાટલીનો રૂ. ૧૧—રૂ. ૨૧.

ગાંડીવ એન્ટી-રૂમેટીક બામ.

(એક ઘણાજ અસરકારક અને લાભકારક મલમ)

આ મલમ શરીરે ચોળવાથી સંધીવા સરખો દુઃખદાયક રોગ થોડા વખતમાં નાબુદ થાય છે, પક્ષ-ઘાત ધુન્નરી અને ધનુર્વા સરખા રોગને આ મલમે મટાડ્યા છે. હાથ પગનું રહી જવું, શરીરના કોઈ પણ અવયવ ઉપર એકદમ સોજા થઈ આવવો, પેડુની આબુખાબુના ભાગમાં અતીશય દુખાવો થઈ આવવો વાંસો ફાટ્યા કરવો તથા અકડાઈ જવો, કમરનો ભાગ જડાઈ જવો, ગરદનની નસો સજ્જ થઈ જવી, રગત્રક થઈ જવાથી હાથ, પગ. કે શરીરનો કોઈ ભાગ રહી જવો વગેરે રોગો આ મલમ લગાડવાથી નાશ પામે છે. સ્ત્રીઓના કેટલાક ભયંકર રોગો જેવા કે સુવાવડ અને ગર્ભાશયના રોગો થઈ ગયા પછી કમર અને પગ જડાઈ જાય છે તે પણ આ મલમનો ઉપયોગ કરવાથી નાશ પામે છે. સરદીને લીધે શરીરના અવયવોના ભયંકર ચિન્હો, જડખું ઉઘાડું રહી જવું, ઢાંતેખીલી બેસી જવી, હાથ પગ ખેંચાઈ જવા વીગેરે ચિન્હોનો આ મલમ નાશ કરે છે. કોઈ કારણથી શરીરના કોઈ ભાગમાં લોહીનું ફરવું બંધ થયાથી અથવા લોહી મુડદાલ થઈ જવાથી તે ભાગ નકામો અને દુઃખ આપનારો થઈ પડ્યો હોય તો આ મલમ તાત્કાલિક રીતે ફાયદો આપે છે.

કીંમત રીશી એકના ફક્ત આઠ આના. મોટી ખાટલી ખાર આના.

ભીખા કલ્યાણુજીની કું'પની.

HURJEE MOOLJEE & Co.,

172, Jooma Musjid, Bombay.

Sole Agents—for Bombay Presidency for Fellow's Syrup
Pain-Killer and Pamala

૬૦ વરસની જુની અને જાણીતી વિલાયતી દવા
વેચનારી પહેલી દેશી દુકાન.

ન્યુરેલજીક પેનખામ.

માથાનો દુખાવો તથા છાતીમાં ગલરામણ તથા સંધી-
વાને જલદીથી આરામ કરે છે

પેરીડેવીસ પેનકીલર.

કોલેરા, હાથ પગનું જેઆવું, પેટમાં આવતી ચુંક,
શરીરનો ધુલગે, સંજુહણી, મરડા વીગેરે દરદો અસર
કારક રીતે સારા કરે છે. નકલીઆત માલધી સંભાળને

ફેલોઝ કંપાઉંડ સીરપ.

મગજ તથા શરીરની મહેનતથી જુમાવેલી શક્તી-
લાવે છે ખામી, ઊઘંચે, દમ, હાંફણ, અને
છાતીના દગ્દો માટે અકસીર છે. શરીરને પુષ્ટી આપી
તાકાત આરી વધારે છે

પામઆલી.

કંપીનાઈનની મેળવણી વગરનું ખાસ. મેલેરીઆ તાવ
તથા સરદીના તાવને મારા કરે છે

ચેનીંગનું સારસા પરીલા.

લોહીને એકદમ મુધારે છે, આમડીના રોગો જેવા કે ચાંક,
નાયુર, બાંઘદરને તુચ્ચ મટાડે છે

ફેરેવીમ.

શરીરને મજબુત તથા નીચગી બનાવે છે તથા શરીરમા
નવો જુસ્સો આપે છે, ખુદા થઈ ગયેલા શરીરને જુવાન
બનાવી નવું નેર આપે છે

યુરેસીપીટીક પીલ્સ.

મમેહ માટે સમજાણુ ધંલાજ.

આયરો ટોનીક પીલ્સ.

ધાતુને પુષ્ટી આપનારી ગોળીઓ

હેઝલનો મલમ.

માથું દુખવું તથા છાતીના દુખાવાને માટે સમજાણુ
ધંલાજ.

સોલ એજન્ટ, હરજી મુલજીની કંપની.

હાલમેલ અને રીટર્નલ ટ્રગીસ્ટ અને જનરલ મરચન્ડસ.

૬. બારકોટ જુમાગલજીની સામે. મારકીટ દુકાન નં. ૧૭૨ મુ'અઇ

બાપુ એમ. ડી. ગુપ્તેનાં ઇનામી

મુરખા

શેલડી

ચંદન

આહુ

વાંસ

વેલી

અણામ

સફરજન

નાસપાતી

દ્રાસ

પેડા

આંમળા

નારંગી

વિગેરે

ચટણી

કેરી

ફટની ચટણી

વીગેરે.

હ મા રા

તમામ બે-

તના મુરખા

શુભ અવ-

સરો પર

ખાસ ચોક-

લવા હમો

બલામણુ ક-

રીયે હીયે.

શ્રી-પુરુષ-મણિક, તમામ માટે
માથામાં નાખવાનું સર્વોત્તમ

સુગંધીદાર અને કેસ વર્ષક
વિશ્વમોહિની હેર આંધલ.

વિશ્વમોહિની

હેર આંધલ

અને

ઇનામી ચાહ.

દરેક બાટલીમાંથી અને

દરેક ડામામાંથી

ઉપયોગી કિંમતી

ઇનામી-મીઝ

નીકળે છે.

કિંમત વિશ્વમોહિની હેર આંધલ

એક રૂપિયા.

આના ડાના આના બાર.

સોલ એજન્ટ :—દિલ્લીવાળા લાલા મિશનદયાળ ધરમદાસ,

સુગંધીદાર તેલ અત્તર, ગંગા ગુલાબ જળ, કેવડા જળ, મુરખાઓ,
દશી દવાઓ, વિગેરે અનેક પવિત્ર વસ્તુઓના વ્યાપારી.

મુંબઈ, કાલગાદેવી રોડ,

કારકાનાથજીના મંદિર સામે.

અમદાવાદ, માલોક ચોક,

લુભામસહજ સામે.

દેશી

વેપારી ચેમ્બરનું માસિક.

પુસ્તક ૭ મું ઑગષ્ટ ૧૯૧૪. VOL. VII. AUG. 1914. અંક ૨ જો. No 2.

અનુક્રમણિકા.

વિષય.	પાનું.
૧ લેડી હાર્ડિંગનું રોજબરોજ મૃત્યુ ...	૫૨
૨ પનામાની નહેરો એનજીનીયર મી૦ ગોથ્લેસ ...	૫૨
૩ મોટીશાયસનો ખાંડનો ઉદ્યોગ ...	૫૪
૪ ખેતી અને ટોરો બાબત રોક નરોત્તમ મોરારજીએ જાહેર કરેલા વિચારો ...	૫૫
૫ હિંદમાં વિજ્ઞાનિક સાંચા કામના ઉદ્યોગ ...	૫૬
૬ દુનિયાની કોલસાની પેઠા અને ખપત ...	૫૮
૭ હિંદના વેપાર ...	૫૯
૮ બીજા વેપારી ચેમ્બરો ...	૬૦
૯ મુંબઈના લાયકાત ધરાવનારા એકાઉન્ટન્ટો અને ઓડીટરોની નામદાર ગવર્નરને અરજ ...	૬૫
૧૦ વેપારી ખબરો ...	૬૬
૧૧ જાપાનમાં જનતા વિજ્ઞાનીને લગેલો સામ્રાજ્ય ...	૬૯
૧૨ બ્રિટીશ હિંદુસ્થાનનો જનતા ઉદ્યોગ ...	૭૦
૧૩ સરકારી કમીટી લીલામ ...	૭૨
૧૪ વેપારી કોસો ...	૭૩
૧૫ જ્ઞાન મી ગોલાનની દેશી વેપારી ચેમ્બરની મુલાકાત ...	૭૩
૧૬ દેશી વેપારી ચેમ્બરની કમીટીનું કામકાજ ...	૭૭
૧૭ દાખલા વેપારીઓની મંડળીનો વિભાગ ...	૭૮
૧૮ ખાંડની જગત વખતે આફ્રિકા છી મત ...	૮૧
૧૯ જાહેર સ્ટોક કંપનીઓ ...	૮૨
૨૦ નવાં પેટન્ટો ...	૮૩
૨૧ ખરેખરી ખાંડની આયાત ...	૮૫
૨૨ સુતર અને સુતરક કાપડના આંકડાઓ ...	૮૬
૨૩ સુતરની આયાત ...	૮૭
૨૪ ઇ. સ ૧૯૧૪ના મે માસને માટે પોર્ટફોર્ટ વેરહાઉસમાંથી માવ અપાળો તેની સરખામણી કરનાર આંકડા ...	૮૭
૨૫ સેના રૂપાની આયાત તથા નિકાસના આંકડા ...	૮૮
૨૬ હિંદુસ્તાનના ફરીશાહ વેપાર ...	૮૯
૨૭ વેપારી આતમી ...	૯૩

INDEX.

Subjects.	Page.
1 Lamented death of H. E. Lady Hardinge ...	52
2 Mr. Goethles, Panama Canal Engineer ...	52
3 Mauritius Sugar Industry ...	54
4 Mr. Narottam Morarji on Agri- culture & Cattle ...	55
5 Use of Electric Machines in India.	56
6 Production & Consumption of Coal.	58
7 A Brief Review of the Trade of India	59
8 Other Chambers ...	60
9 Memorial of the Accountants and Auditors to His Excellency the Governor of Bombay ...	65
10 Commercial News ...	66
11 Manufacture of Electrical Goods in Japan. ...	69
12 Woolen Industry of British India.	70
13 Government Coffee Auction ...	72
14 Commercial Cases ...	73
15 Hon. Mr. Gillan's Interview ...	73
16 Excerpts from the Proceedings of the Committee ...	77
17 The Grain Merchants' Association Section ...	79
18 Tariff Valuation of Sugar ...	81
19 Joint-Stock Companies ...	82
20 New Patents ...	83
21 Foreign Imports of Sugar ...	85
22 Spinning & Weaving Returns ...	86
23 Imports of Cotton Yarn ...	87
24 Statement of Traffic at Port Trust in May 1914 ...	87
25 Imports & Exports of Gold & Silver	88
26 Sea-borne Trade of India ...	89
27 Commercial Intelligence ...	93

ઈન્ડિયામાં ફોર્સીંગ ટાઇલનું જાણીતું જાતું—છી જોએ ટાઇલ માર્ટ ૨૧ બેંક સ્ટ્રીટ ફોર્ટ મુંબઈ.

જાહેર ખબરની અનુક્રમણિકા.

જાહેર ખબર આપનારનું નામ

પાનું.

વેસ્ટ એન્ડ વોચ કુપની	૧ એ
ફ્રેટ યવના એન્ડ કંપની	૨ એ
મેશર્સ ધૈર્યાવન બ્રધર્સ	૩ એ
પી કાકુની કંપની	૪ એ
હુન્નરો દર્શક મંડળ	૫ એ
ડાક્ટર ઇન્ડિયોપોરીયા	૫ એ
એમ એચ ઠાસર	૫ એ
રીયા કેમીકલ ડ્રાગ	૬ એ
આયોનિક ફારમસી	૭ એ
ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી	૭ એ
મોતીલાલ મુળચંદ એન્ડ કુપની	૮ એ
વી કે રાનડે	૮ એ
મોલેકુલાલ ન હમણીઆ	૮ એ
ધી સ્ટાર ઇન્ડસ્ટ્રીયલ વર્ક્સ	૮ એ
એન પાવેલ અને કુ	૯ એ
વૈય હારગોવિન્દ હરિદત્ત ઠાકર	૧૦ એ
અનનાલ અમરસી મહેતા	૧૦ એ
આનંદવતી	૧૦ એ
એ ઇ પાટનવાલા	૧૧ એ
એ વી. રૂપરેલ	૧૧ એ
ફીશર્મ એમ દરેવરની કુ	૧૨ એ
ડાક્ટર કેશવલાલ મોતીલાલ	૧૩ એ
ધી લક્ષ્મી આર્ટ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ	૧૪ એ
દુધી જાહેર ખબરો	૧૪ એ
બીઆ કમ્પાનિયની કુ	૧૬ એ
ધી ઇન્ડિયન મર્કેન્ટાઈલ ઇન્સુરન્સ કુ	૧૭ એ
હીરેડીયા એન્ડ કંપની	૧૮ એ
સુડગર કાયાબાઈ ત્રીભોવનદાસ	૧૮ એ
નાથાલાલ નં ઠાપાધ્યાય	૧૮ એ
હરજી સુવલ્લની કુપની	૧૯ એ
દિલીવાળા લાલા બિરાનદયાળ ધરમદાસ	૨૦ એ
કાઝારી સુતરીઆની કંપની	૨૧ એ
સી ભોળીલાલની કુા	૨૨ એ
મોહનદાસ કમરસી	૨૨ એ
ધી સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇડયા લી.	૨૩ એ
ધી સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક કંપની	૨૪ એ
મરેરી એન્ડ કંપની	૨૫ એ
ભુવનરામ અને કંપની	૨૬ એ
મોહનલાલ એન્ડ કમલ	૨૭ એ
સી પ્રસન્નની કુા	૨૭ એ
સી નાબીડા મોનનરાણા	૨૮ એ
ચાંદ ડીઆ કંપની	૨૯ એ
દીનશાહ એમ દરેવર	૩૦ એ
ડાંગ ધાકટ બાણુ સાવત	૩૦ એ
મ ત્રી ડિ હં આનાથામ	૩૧ એ
ધી બોમ્બે એસ્યુરન્સ કંપની	૩૧ એ
વી. સી. દરેવરની કુ	૩૨ એ

INDEX

NAME OF ADVERTISER.

Page

West & Watch Co	...	1 A.
Druwet Chowna and Co.	..	2 A.
Messrs Dhairyavan Brothers		3 A
P Kakoo & Co.	...	4 A
Hoonnaro Darshak Mandal...		5 A
Dr Ichhaporia...	...	5 A.
M L. Thosar	...	5 A
Rio Chemical & Co.	...	6 A
Ionic Pharmacy	...	7 A
Fechno-chemical Laboratory	...	7 A
Moulal Mulchand & Co.	...	8 A
V K. Rannade	...	8 A.
Maneklal N Damania...	...	8 A
The Star Industrial Works	...	8 A.
N Powell & Co	...	9 A
Vaidya Hargovind Haridatta Thakar	...	10 A
Jivanlal Amarsi Mehta	...	10 A
Anandvati	...	10 A.
A B Patanvala	..	11 A
J V Raparel	...	11 A
Phirozo M. Dastoor & Co.	...	12 A.
Dr Keshavlal Motilal...	...	13 A.
The Lukshmi Art Printing works	...	14 A.
Short Advertisements	..	15 A
Bhica Unhanji & Co	...	16 A
The Indian Mercantile Insurance Co	...	17 A
Hiredia & Co.	...	18 A.
Choodgar Dahyabhai Tribhownadass	...	18 A
Nathalal J Oopadhyaya	...	18 A.
Hurjee Mulji & Co	...	19 A
Delhiwala Lala Bisandayal D.	...	20 A
Kothari Sutarra & Co...	...	21 A
C Bhogilal & Co	...	22 A
Mohandas Kamalshi	...	22 A
The Central Bank of India Ltd.	...	23 A
The Standard Electric & Co	...	24 A.
Zaveri & Co.	...	25 A
Jngatram & Co	...	26 A.
Mohaulal & Kanji	...	27 A.
C Prasan & Co	...	27 A.
Shri Amhca Bhojan Shala	...	28 A
Chandaha & Co	...	29 A.
Dinsha M. Dastar	...	30 A.
Dr. Dhakji Bhanji Savant	...	30 A.
Mantri Hinda Ananthuliram	...	31 A.
The Bombay Assurance Company	...	31 A.
V. C. Dastoor & Co.	...	32 A.

સી. ખસતની કુંડો...	...	33	એ	G. Prasan & Co. ...	33 A.
કે. ટી. ડોંગરે અને કુંડો...	...	33	એ	K. T. Dongre & Co. ...	33 A.
જેમ્સ કુંડો	33	એ	James Co. ...	33 A.
ગોદરેજ બ્રધર્સ	34	એ	Godrej Brothers ...	34 A.
છગનલાલ લલુભાઈ શાહ દેશનામાવાળા	34	એ	Chhaganlal Lalubhai Shah D. ...	35 A.
વાઈ. એલ. ભંડારકર	34	એ	Y. L. Bhandarker ...	35 A.
રાજ એન્ડ કંપની	35	એ	Raja & Co. ...	36 A.
મેસર્સ ટી. મુરીજમલ એન્ડ કુંડો	35	એ	Messrs. T. Murijsmal & Co. ...	37 A.
ધી કોસમોપોલીટન બેંક લીમિટેડ	36	એ	The Cosmopolitan Bank Ltd ...	38 A.
ડા. ગૌતમરાવ કેશવ	36	એ	Dr. Gantainrao Keshav ...	39 A.
વીઠાલ પરશોતમ એન્ડ સન્સ	40	એ	Vithal Parshotam & Son ...	40 A.
ગોવિંદજી દમોદરની કુંડો	41	એ	Govindji Damodar & Co. ...	41 A.
ફરામજી તથા રૂસ્તમજી નવરોજી ફેરિઆકર	41	એ	Faramji & Rustnmji Photographers ...	41 A.
ધી ઇસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ ઇન્સ્યુરન્સ કુંડો લી.	42	એ	The East and West Insurance Co Ltd ...	42 A.
સી. સી. દેસાઈની કુંડો	42	એ	C. C. Desai & Co ...	42 A.
મણીરાંકર ગોવિંદજી	43	બી	Manishanker Govindji ...	43 B.
ડા. કાળીદાસ મેઘીલાલ	44	બી	Dr. Kalidas Motiram ...	44 B.
રામવૈષ્ણ નારણજી કેસવજી	44	બી	Raj Vaidya Naranji Keshavji ...	44 B.
ડી. સી. ઉમરીગરની કુંડો	44	બી	D. C. Umarigar & Co. ...	45 B.
રામજીરોશી અંબાદતજી મહાદેવજી	45	બી	Raj Joshi Ambadattji Mahadevji ...	46 B.
સાવંનીનીક પુસ્તકાલય	45	બી	Sarvajania Postakalaya ...	47 B.
ડા. ડી. રાઈટર એન્ડ કુંડો	46	બી	Dr. D. Writer & Co. ...	47 B.
જી. કે પવાર બ્રધર્સ	46	બી	G. K. Pavar Brothers ...	47 B.
બેરેટની છુટો	46	બી	Barat's Bureau ...	48 B.
રૂમિંગટન રાઈપરાઈટર કુંડો	46	બી	Remington Typewriter Co. ...	49 B.
રેવલ કંપની	46	બી	Raval & Co ...	50 B.
ધી. ડી. કેમીકલ કુંડો	47	બી	O. D. Chemical Co. ...	51 B.
ધી તાંદુર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન કંપની	47	બી	The Tandur & Shahbad Stone Co ...	52 B.
ગાંધીજી બાઈલીવાલા	47	બી	Dr. Badiwala ...	52 B.
ગોવિંદજી વસનજી	47	બી	Govindji Vasanji ...	53 B.
ગાંધીજી દુબલ	47	બી	Dr. Doobal ...	54 B.
ઈ. એસ. માલાની કંપની	47	બી	E. S. Mala & Co. ...	55 B.
મંગલદાસ મનમુખલાલની કુંડો	47	બી	Mangaldas Mansukhlal & Co. ...	56 B.
મેકર એન્ડ સી	47	બી	Servants Snupplying Agency ...	56 B.
ગોદરેજ બ્રધર્સ	47	બી	Godrej Brothers ...	57 B.
માવજી લક્ષ્મીદાસની કુંડો	47	બી	Marji Luxmidass & Co. ...	57 B.
સપટ કંપની	47	બી	Sapat & Co. ...	58 B.
એલમીયાર ફાઉન્ડીંગ અને એનજીનીયરીંગ વર્ક્સ કુંડો	47	બી	O. F. & Eng. Works Co. ...	59 B.
પાયલીઅર અલ્કલી વર્ક્સ	47	બી	Pioneer Alkali Works. ...	60 B.
ગુલામહુસેન ધરામાલજી એન્ડ બ્રધર્સ	47	બી	Gulamhussein Ismailji & Bros ...	61 B.
ધી ઇન્ડિયન એનજીનીયરીંગ કુંડો	47	બી	The Indian Engineering & Co. ...	62 B.
હાતમભાઈ ગુલામહુસેન એન્ડ બ્રધર્સ	47	બી	Hatambhai Gulamhussein & Bros. ...	63 B.
હરિચંદ મંછારામ એન્ડ સન્સ	47	બી	Harichand Manchharam & Sons. ...	64 B.

અમો પોતે.

આ માસીકમાં બહારથી આવેલા લેખો માટે અમે જવાબદાર નથી.

આ માસીકનું લવાજમ મુબઈના ગ્રાહકોને માટે વાર્ષિક રૂ. ૩ ત્રણ તથા બહાર ગામના ગ્રાહકો માટે વાર્ષિક રૂ. ૩-૬-૦ ત્રણ છ આના પોસ્ટેજ સુધી સંખવામાં આપ્યું છે છુટક નકલ એકના આના ૪ ચાર નમુનાની કેપી મફત મોકલવામાં આવતી નથી.

આ માસીકમાં જે બહાર ખબરો છે તેમાં કંઈ ફેરફાર સુચવેલો હોય 'પોતે' કાઢી નાંખવી હોય તો આવી બતની ખબર આગલા મહિનાની ૨૦ મી તારીખ પહેલાં આપવી જોઈએ. નહિતર તે પ્રમાણે કરવું બની શકશે નહિ.

લેડી હાડીંજનું શોકજનક મૃત્યુ.

નીચે મુજબનો તાર નામદાર વાઈસરોયના ખાનગી સેક્રેટરી પર ચેમ્બર તરફથી મુકવામાં આવ્યો હતો “નામદાર લેડી હાડીંજના અકાળ મરણથી નામદાર વાઈસરોયને ગયેલી જોટ માટે તેમને દેશી વેપારી વર્ગ તરફથી દિલસોજી જાહેર કરશો. એ જોટ હિંદ પોતાની જ ગણે છે. હમે એવી પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે આ અસહ્ય દુઃખ તથા અકૃત સહન કરવા ઈશ્વર તેમને બળ આપે ” આ તારના જવાબમાં નામદાર વાઈસરોયના ખાનગી સેક્રેટરી તરફથી નીચે મુજબનો તાર મળ્યો હતો. ‘તમારી તરફથી મોકલેલા તમારી માયાળુ લાગણીના સંદેશ માટે નામદાર વાઈસરોય અત્યંત આભારી છે”

વેપારી ખાતમીના ડીરેક્ટર-જનરલ મીંડ ફ્રેડ્રીક નોયેલ પેટનના શોકજનક મૃત્યુની નોંધ લેવાં હમને ભારે દિલગીરી ઉપજે છે. મરનાર સને ૧૮૯૮ થી સને ૧૯૦૫ સુધી મુંબઈ વેપારી ચેમ્બરના સેક્રેટરી હતા. ત્યાર બાદ નામદાર લોર્ડ કર્ઝન તરફથી તેમને વેપારી ખાતમીના ડીરેક્ટર જનરલનો ઓધો આપવામાં આવ્યો હતો.

એમના મૃત્યુથી મુંબઈના વેપારી વર્ગમાં ભારે દિલગીરી ફેલાઈ છે.

Mr. GOETHALS, PANAMA CANAL ENGINEER.

પનામાની નહેરનો એનજીનીયર મો. ગટલ્સ.

(માસિક માટે લાખાંતર કરનાર, નંલિનકાન્ત તરસિંહરાવ દીવેદીઆ)

(અનુસંધાન પાને ર૩ ઉપરથી)

નેસ્ટપોઈન્ટમાં શીખનાર વિદ્યાર્થી ત્રણ વ્યવસ્થાના ઇનામ મેળવી શકે તેમ છે. એક તો પોતાની વિદ્વતાને લીધે મેળવી શકાતી સ્કૉલરશીપ, બીજું, એક નેતા અથવા અમલદાર નીમાવવાનું, અને ત્રીજું ત્યાં અભ્યાસ કરનારાઓમાંના સર્વેની સારી લાગણી. આમાંથી એક, જે તો ઘણા જણ મેળવી શકે તેમ છે પણ ત્રણે સાથે, ગટલ્સની પેઠે મેળવનાર થોડાજ હોય છે. સ્કૉલરશીપ મેળવવાની જાખતમાં ગટલ્સ પણ વિદ્યાર્થીઓમાંથી બીજે નંબરે પાસ થયો હતો. ઇન્જનેરીના ટુકડીના મરદાર તરીકે ગટલ્સ અને બીજો, ચુંટાયા હતા. કુકત પોતાના અભ્યાસમાં જ હુશીયાર હતા તેમ ન્હોતું. સૈન્ય-રચના, ચુકિત વગેરેમાં પણ તે પ્રવીણ હોવાથી તેને કેપ્ટન બનાવ્યો હતો. આ તેના છેલ્લા વર્ષમાં હતું. પેલું માન ઘણાજ સારા અભ્યાસથી મેળવી શકાય, બીજાનો આધાર ઉપરી-

ઓના અભિપ્રાય ઉપરથી પણ ત્રીજું. તો આખી કોલેજના બધા વિદ્યાર્થીઓની લાગણી, માન, તેમજ વિદ્યાસથી મેળવાય છે. તેની કલાસને દરેક વિદ્યાર્થી ગટલ્સને માન આપતો. ગટલ્સ પોતાના વર્ગ તરફ ઘણા વફાદાર હતા. આખો વર્ગ હુશિયાર કહેવાય એવી તેની મરજી હતી. તે જેને જેને કાંઈપણ ન્હોતું આવડતું તે તેને શીખવતો. એ કોલેજમાંથી પાસ થયા પહેલાં પોતાના વર્ગના પ્રમુખ નીમાયાનું ઘણું મોટું માન મળ્યું હતું. એ રીતે બુદ્ધિની તીવ્રતા સિવાય બીજા પણ ગુણો ગટલ્સમાં પ્હેલેથી જ જણાયા હતા.

વીલેટસ પોઈન્ટની લશ્કરી ઇન્જનેરી શાળામાં વળી વધારે શિક્ષણ લીધા પછી ગટલ્સે શાન્તિના વખતમાં લશ્કરી ઇન્જનેરનું કામ કરવા માંડ્યું. મીનસીનાડીમાં કર્નલ મેરીલના

ઉંચી પોલીસ કરેલા ટોચ ખરીદ કરવા ક્યાં જશે ?

ઇંડીચન કોટન ઑઇલ કંપની, લીમીટેડ.

હમમ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ તથા વિજલપુર, નવસારી.

આ કંપનીના કારખાનામાં નીચે મુજબ માલ તૈયાર થાય છે:—

કપાસીઆનું તેલ.

અમારે ત્યાં તૈયાર થતું તેલ મુંબઈમાં
વેચાતાં પીન્ક તેલો કરતાં ચઢીઆતું હોવાની
અમે ગેરંટી આપીએ છીએ. ખાવામાં ધીની
બરોબરી કરે છે.

કપાસીઆનો મગજ.

ગાય, ભેસ, બળદ, ઘોડા, મેઢાં, બકરાં
વગેરેને માટે ખરેખરો તાકતવાન ખોરાક,
કૃષ્ણાં જનવરને થોડા વખતમાં ટટાર
જનાવે છે.

કપાસીઆનાં છાલાં.

અમારી મીલનાં છાલાં પુના, મઠ, કરાંચી
સુરત વગેરે સ્થળોએ ડેરીઓમાં તેમજ ખા-
નગી ખેતરોમાં રફેજ (roughage)
તરીકે ખુબ્બ વપરાય છે.

શાવતાલ તથા વધુ વીગત માટે લખો:—

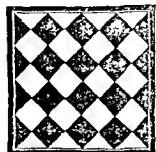
કોઠારી, સુતરીઆની કંપની,

મેનેજર એજન્ટ.

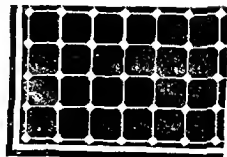
C. BHOGILAL & Co.,

17-18, Elphinstone Circle, Fort, BOMBAY.

MARBLE FLOORING.

આરસના પાટીયા, પ્લોઝ, લાટી, સફેદ,
કાળી, પ્લુ રંગની, દરેક માપની,
પાલીસાં ટેબલો, ફરનીચરમાં,
દીવાલમાં અને જમીનપર
જડવાની તરેહવાર રંગની
લાટીઓ સફેદ ચલકતી
લાટી ધંચ ૬ x ૬,

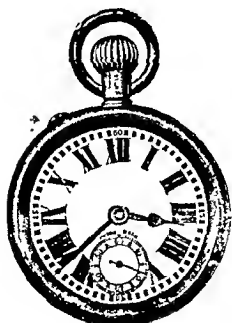
લાલ લાટી, સીમોટ અને પાલીસનો સામાન વિગેરે કીફાયતી લાવે મળશે.

સી. ભોગીલાલની કુંઠ

આરસ પથ્થરના વેપારી,

૧૭-૧૮, એલ્ફીન્સ્ટોન સરકલ, ફોર્ટ, —મુંબઈ નં ૧.

દીવાળોના તહેવારમાં ભેટ આપવા લાયકનાં
નાનાં ખીસાનાં ઘડીઆળો.

લાવ તદનજ કીફાયત રાખેલા છે.

તેની ખાત્રી ફક્ત એકવાર દુકાનની મુલાકાત લેવાથી થશે.
મેટલનાં સરતાં રોસકોપ સીસ્ટમ કાચની રીંગ સાથે જેથી અંદર
કચરો જવાનો સંભવ રહેતો નથી નં. ૧) કી. રૂ. ૧-૧૨-૦
મેટલ રેલવે રેગ્યુલેટર ઇનજીન છાપ સાથે. નં. ૧૭ રૂ. ૧-૧૨-૦

૩ વર્ષની ગરંટીવાળાં ઘડીઆળો.

નં. ૧૭ રૂ. ૩૩ નં. ૨૭ રૂ. ૪ નં. ૩૭ રૂ. ૫ નં. ૪૭ રૂ. ૫
એ શીવાય દરેક જાતનાં અમેરીકન, જાપાન, જર્મન
ખનાવટનાં મોટાં દીવાલ ઉપર ટાંગવાનાં તથા બેઠક ઉપર
રાખવાનાં કલોકો તથા દરેક મેકરના ટાઈમપીસો અમારે
ત્યાંથી મળશે.

ચીન સાથનું પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવવાથી મફત મોકલવામાં
આવશે. ગણાર ગામનો માલ વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

મોહનદાસ કમળશી.

દેકાણુ—મંગાદેવી પોષ્ટ ઓફીસની બાજુમાં.

હાથ નીચે કામ કરવા માંડ્યું ત્યારથી ગટલસની નોકરીની શરૂઆત થઈ. કર્નલ મેરીલ પાસે ગટલસ ગયો ત્યારે ગટલસને કહ્યું “પણ તું તો ઇન્જનેરોનો લેફ્ટીનન્ટ છે ને જો તે વાત તું વિસરી જઈશ તો હારાથી ફતેહ પમારો.” ગટલસે કહ્યું “હું હામારી પાસે શીખવાનેજ આવ્યો છું” તેથી મેરીલેસે હેને ખોદવાનું કામ કરનારથી શરૂઆત કરાવી અને હેમાંથી ધીમે ધીમે તે ફેરમેન નીમાયો.

જ્યારે રૂપેન સાથે લગઈ બગી ત્યારે ગટલસને પોતાનું કામ બતાવવાની તક આવેલી જોઈ ખુશી થયો; પણ દુર્ભાગ્યે હેને પોર્ટોરિકોમાં લશ્કરની રહેલી ઇન્જનેરોની ટોળીની સરહારી આપીને રાખ્યો અને ત્યાં કંઈ લગઈને અંજો થયું નહિ. તે થઈ રહ્યા પછી પણ તે નિરાશ થયો નહિ. હેને મળેલા લાંબા અનુભવમાં હેણે નહેરો ખોદી, પાણી સંઘરી રાખવાને તળાવો બાંધ્યાં, કિલ્લાઓ તથા પુલો બાંધ્યા હતા અને માણસોની સરહારી શી રીતે કરવી હેનો અનુભવ મેળવ્યો હતો. ટેનેસી નદીના મુખ આગળ બંધ, તળાવો તથા નહેરો હેનાં બાંધેલાં છે. નેહાડ ખેટના ન્યુપોર્ટ ગંદરનું બાઈ પણ હેણે બાંધેલું છે. ૧૯૦૩ માં જનરલ ફેટફ (લશ્કરના અમલદારોની મુખ્ય ટોળી) ના સલાસદ તરીકે હેની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. ઇન્જનેરોમાંથી રહેલોજ અમલદાર તે હતો. પોતાની નથી પદ્ધતિએ ગયા પછી પણ બીજાને પોતાની વફાદારી, દૃઢ ન્યાયશક્તિ, પ્રવીણતા, અને વિશ્વાસ વગેરેથી કામ કરવાને ઉત્તેજન આપતો ગયો. જનરલ મેકેન્ઝી કહેતો હતો કે “પનામાના કામ ઉપર મુખ્ય ઇન્જનેર નીમવાની વાત નીકળી કે તરત બધાને ગટલસનું નામ સુઝ્યું” છ વર્ષથી તે ત્યાં મુખ્ય અમલદારનું કામ કરે છે અને આ મહોટો લગીરથ પ્રયત્ન સફળ થશે તે પણ હેના જેવા પુરૂષને લીધેજ કર્નલ ગટલસ માસાચુસેટસમાં આવેલા ન્યુ બેડફર્ડ ગામમાં એક આગેવાન બેપારીની પુત્રી મીસ રોડમનને ૧૮૮૪ માં પરણ્યા હતા. હેનો મહોટો પુત્ર વેસ્ટપોર્લેન્ડની કેલેફોર્નિયાથી પાસ થઈ હેના હાથ નીચે ઇન્જનેરોની ટોળીના લેફ્ટીનન્ટ તરીકે પનામામાં કામ

કરે છે. હેનો બીજો પુત્ર હારવર્ડની યુનિવર્સિટીમાં અભ્યાસ કરે છે અને થોડા સમયમાં ડાક્ટર થશે.

કર્નલ ગટલસ પોતાના સમકાલિન વિદ્યાર્થીઓને ઘણીવાર કહેતો કે “કોઈ પણ કામમાં ફતેહ મેળવવી હોય તો તે વફાદારીથી કરવું જોઈએ. કામ તરફ, પોતાના ઉપરી તરફ વફાદાર રહેવાથી હાથમાં લીધેલું કામ પાર પડે છે.” હાલના જમાનામાં બધાને કામ—મતલબ કામ જોઈએ છે. લોકો કામ કરનારને, બોલનાર કરતાં વધારે પસંદ કરે છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના વિશ્વહમાં લોર્ડ ક્રીચનર પાસે એક જણે આવીને પોતાથી અમુક હુકમ અમલમાં ન મુકાયાનાં કારણો કહ્યાં એટલે તે બોલ્યો “હે કામ ન થઈ શકવાનાં કારણો કહ્યાં તે તો બધાં ઠીકજ છે પણ તે કહેવામાં કાંઈ ફાયદો નથી. કામ થવું જોઈએ તે સુદો છે.”

બધા કરતાં પોતાના હાથ નીચેના માણસો તરફ ન્યાય, માયા અને મમતાથી વર્તવાની ટેવને ગટલસ વધારે મહત્વની ગણે છે. હેનામાં સાર્વલૌકિકતાનો શુભ ખાસ આગળ પડતો છે. બધા “મનુષ્યજાતિની બંધુતા”ના સરખે ભાગે ભાગીદાર છે તેમ ગણીને વર્તવું જોઈએ. કંઈ પણ કામ કરવામાં હેમાંથી મળનારો કિર્તી અથવા નફા રૂપી બદલાની આશા રાખ્યા વગર, પોતાના કર્તવ્ય, તરીકે તે કામ કરવું જોઈએ તોજ તે કામ ઉત્સાહથી થાય છે. આપણે આપણું કર્તવ્ય ક્યાં માટે જશ અથવા ઈનામની આશા રાખીશું? નહિજ. કારણ તે તો આપણે કરવું જોઈએ અને કર્યું છે.”

આવા વિચારથી કામ કરે છે તે માણસ લોકોના વખાણથી છેતરાતો નથી, હેમની ના-પસંદગીથી કરનો નથી અને પોતાનું કામ કરી શકે છે.

લોકોની વાહવાહથી આપણને ક્ષણભર
આનંદ લાગે છે, મનને સાફ લાગે છે પણ તે
વાહવાહ કંઈ ક્ષણે તિરસ્કાર, નાપસંદગી અથવા
દોષના રૂપમાં ગદલાઈ બની તે કહી શકાતું
નથી.”

દુકામાં, આ મહોટા પ્રબંધીય કામની
સરદારી જે પુરૂષને સોંપવામાં આવી છે તેને
ઇતિહાસ ઉપર કહી ગયા તે છે, અમેરીકન લોકો

તેમની વિશાળ ભુમિ, પુષ્કળ ખાણો, અદ્ભુત
બંગલો, અને ધમધાકાર ચાલતાં કારખાનાઓ
વગેરેની મગરૂરી ધરાવતા હશે પણ ખરેખરી
મગરૂર થવા જેવી વાત તો કર્નલ ગટલસ જેવા
પુરૂષો તે ભુમિમાં પાકયા છે તે છે.

વાંદરા } લાખાન્તર કર્તા
૨૪-૧-૧૪. } નલીનકાન્ત નરસિંહરાવ,
દીવડીઆ.

MOURITIUS SUGAR INDUSTRY.

મોરીસીયસનો ખાંડનો ઉદ્યોગ.

ઇ. સ. ૧૯૧૨ ની સાલની મોરીસીયસ
બ્લ્યુ બુક ઉપરનો રીપોર્ટ ત્યાંની ખાંડના ઉદ્યો-
ગને લગતી કેટલીક બાબતો જણાવે છે. પુરી
ગાંઠે છે એમ કી ઇન્ડીયન ટ્રેડિંગ બરનલ તેના
૬ માર્ચ ૧૯૧૪ ના અંકમાં જણાવે છે.
ખાંડના પાકતું વર્ષ તા. ૧ લી ઓગસ્ટે શરૂ
થાય છે અને બીજા વર્ષના જુલાઈ માસની ૩૧
મી તારીખે પુરું થાય છે. ૧૯૧૩ ના જુલાઈ
માસની ૩૧ મી તારીખે પુરા થતા વર્ષમાં પાકની
સ્થિતિ સારી નહોતી. કારણ ૧૯૧૧ અક્ટો-
બરથી ૧૯૧૨ જાન્યુઆરી સુધીની પાણીની અછ-
તની અસર ઘણી મોટી થઈ હતી. ૧૯૧૧ ની
સાલના પાકમાંથી ૧,૬૫,૮૦૬ ટન ખાંડ
ઉતરી હતી અને ૧૯૧૨ ના પાકમાંથી સ્થાનિક
ખપત ગાદ કરતાં ૨,૦૬,૬૭૭ ટન ખાંડ ઉતરી
હતી. ચેમ્બર ઓફ એગ્રીકલ્ચર એટલે જેતી-
વાડીની ચેમ્બરે નક્કી કરેલ વેચવાની કીમત
લગભગ ૫૦ કીલોગ્રામ્સના રૂા ૭ હતા એટલે
પાકની કુલ કીમત ૨,૮૦૬ મીલીયન્સ એટલે
૨૮૦ લાખ રૂપીયા જેટલી થાય છે તેમાંથી
૫૦ કીલોગ્રામ્સ ખાંડ બનાવવાનું ખર્ચ રૂા.
૫,૦૫૦ ગણીએ તો ચોખ્ખો નફો ૬૦ લાખ
કરતાં વધારે રહે. ૧૯૧૧ ની સાલમાં સામાન્ય
વેચાણ કીમત ૫૦ કીલોગ્રામ્સના ૮,૦૬૮
રૂપીયા હતી જે ૧૯૦૫ ની સાલમાં ૬૭૦

રૂપીયા હતી; તે સિવાય છેલ્લા ૧૬ વર્ષમાં ઘણીજ
વધારે હતી. ૧૯૧૦ માં સામાન્ય વેચાણ કીમત
૭,૦૦૯ રૂપીયા અને ૧૯૦૬ માં ૮,૦૫૦ રૂપીયા
હતી. છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં પાકની સ્થિતિ નીચે
મુજબ હતી.

સાલ.	કુલ ઉત્પન્ન. ટન.	કીમત દશલાખ.
૧૯૦૮-૦૯	૧,૯૧,૪૯૧	૨૮૦
૧૯૦૯-૧૦	૨,૪૬,૫૬૦	૪૧૮
૧૯૧૦-૧૧	૨,૧૪,૩૭૨	૩૦૪
૧૯૧૧-૧૨	૧,૬૫,૮૦૬	૩૨૭
૧૯૧૨-૧૩	૨,૦૬,૬૭૭	૨૮૮

ત્યાંની જેતીવાડી ચેમ્બરના આંકડા ઉપરથી
જણાય છે કે ૩૧ ડિસેમ્બર ૧૯૧૨ ના રોજ
૪૩૯,૪૫૯ “આરપન્ટસ” (૧ આરપન્ટસ=૧૦૪૩
એકર) હેનરુમાંથી ૧,૪૭,૮૯૭ આરપન્ટસ
જમીન શેરડીના વાવેતર નીચે હતી. એટલે કે
આગલા વર્ષના કરતાં વાવેતરમાં ૩,૪૧૭ આરપ-
ન્ટસનો વધારો થયો હતો અને ૧૯૦૬ ની સાલ
કરતાં ૨૦,૦૦૦ આરપન્ટસ વધારે હતી. આ
વર્ષમાં કારખાનામાં અને મજૂરી બચાવે તેવા
સંચાઓના ઉપયોગમાં ઘણા સુધારો થયો હતો.
૧૯૧૧ અને ૧૯૧૨ માં નીચેના દેશોમાં ખાંડ
નિકાશ કરવામાં આવી હતી.

દીવાલની હેન્ડસમ લાદીઓની સુંદર ડીઝાઇનો ક્યાં મલે છે ?

દેશનું નામ	૧૯૧૧	૧૯૧૨	અંતીમાર.	૧૨૩	૨૭૫
	૧ ટન ૧,૦૦૦	કીલોગ્રામ્સ.	ક્રાન્સ.	૧૯,૫૪૩	૧૭૭
	ટન્સ.	ટન્સ.	રોપ્પન.	૬,૫૬૦	...
બ્રીટીશ હિન્દુસ્તાન.	૧,૦૬,૧૫૭	૧,૪૩,૩૬૧	સેન્ટીન-સેન્ટ	૪,૬૪૩
યુનાઇટેડ કીંગડમ.	૭૭,૬૭૨	૨૦,૮૬૯	આ ઉપરથી ભેષ શકાય છે બ્રીટીશ હિન્દુસ્તાન		
કેન્થર્પ કૅલોની.	૧૭,૦૪૭	૧૦,૫૬૦	મોરીશીયસની ખાંડ ખરીદનાર મોટામાં મોટો		
ઑસ્ટ્રેલીયા	૧,૫૦૦	૨૬,૨૭૩	દેશ છે. યુરોપ ખાતેની નિકાશ ૧૯૧૧ માં		
હૉંગકોંગ.	૮૮૨	૨,૦૧૭	૧,૦૩,૦૦૦ ટન્સ જેટલી હતી તે ૧૯૧૨ માં		
પોર્ટુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રીકા.	૧,૨૭૯	૪૨૯	ઘટીને ૨૧,૦૦૦ ટન્સ જેટલીજ થઈ ગઈ હતી.		
નાતાલ.	૬૬૫	૫૭૫	ઑસ્ટ્રેલીયા ખાતેની નિકાશ જે આગળ પાકતા		
સૈયીલીઝ.	૨૬૮	૪૭૬	ત્રીજા ભાગ જેટલી હતી તે ૧૯૧૧ માં ૧,૫૦૦		
એડન.	૩૩૨	૬૫૭	ટન્સની હતી તે ૧૯૧૨ માં વધીને ૨૬,૦૦૦		
બ્રીટીશ ઇસ્ટ આફ્રીકા.	૨૬૫	૩૧૬	ટન્સ જેટલી વધી હતી.		

Mr. NAROTTOM MORARJI ON AGRICULTURE & CATTLE.

ખેતી અને ઢોરો બાબત રોક નરોત્તમ મોરારજીએ જાહેર કરેલા વિચારો.

ધી ઇન્ટર નેશનલ ફીડરેગન ઑફ માસ્ટર્સ, કૉલન સ્પીનર્સ એન્ડ મેન્યુફેક્ચરર્સ એસોસીએશનનું એક ઉપયુક્તિ સર આર્થર્ મેકારાના પ્રમુખપણાનીએ તા. ૨૨ જુલાઈ ૧૯૧૩ ના રોજ હિંદી વહીર લોર્ડ કુને મળવા ગયું હતું. આ ઉપયુક્તિ તેની ઓળખાણ કરાવતાં સર આર્થર્ મેકારાએ જણાવ્યું કે હિન્દુસ્તાનમાં રૂઠું વાવેતર વધારે કરવા તથા ત્યાંના રૂની ભતમાં સુધારો કરવા જેટલું જાણે તેટલું કરવાની નામદાર હિંદી વહીર કમીટીને અરજ કરવા દેશ પરદેશના ડેલીગેટોનું બનેલું આ એથું ઉપયુક્તિ આવેલું છે.

આ ઉપયુક્તિમાં મુખ્યના મીલ માલે-કોની મંડળી તરફથી તે મંડળીના પ્રમુખ મી. જે. એફ. બ્રાડબરી અને સલાસદો મેશર્સ નરોત્તમ મોરારજી ગોક્ળદાસ અને ગોરધનદાસ ખટાઉ પહોંચ્યા. મી. નરોત્તમ મોરારજી ગોક્ળદાસે બોલતાં જણાવ્યું કે “કાનપુરવાળા મારા મિત્ર મી. એસ. એમ. જી. સેને જે કંઈકહ્યું છે તેને સંમત થતાં ખેતી અને ઉદ્યોગના સંબંધી કેટલીક બાબતોપર મારા તરફથી જે બોલ બોલવાની રજા લઉં છું

હિન્દુસ્તાન મુખ્યત્વે કરીને ખેતીવાડીના મુલક છે અને તેની ગ્રામ્ય વસ્તીને મુખ્ય ધધાજે ખેતી છે તેમાં જેટલી મદદ કરાય તેટલી ઓછીજ છે. ઇંગ્લેન્ડ અને યુરોપના બીજા દેશોનાં ખેતીનાં જનાવરોની ભત સુધારવા બનતા પ્રયાસો કરવામાં આવે છે. આ દેશમાં વખતો-વખત પ્રદર્શનો ભરવામાં છે આથી આખી ઢોરોની ભત સુધારવા મથતા માણસોને સાફ ઉત્તેજન મળે છે; બ્રીટીશ રાજ્યકુટુંબ તરફથી આવાં પ્રદર્શનોમાં પોતાનાં ઢોરો મોકલી જે આગળ પડતો ભાગ લેવામાં આવે છે તે આ વિષયની કેટલી અગત્યતા આપવામાં આવે છે તે બતાવી આપે છે.

કમલાગ્યે હિન્દુસ્તાનમાં આ વિષય તરફ જેટલું ધ્યાન આપાતું જોઈએ તેટલું ધ્યાન આપાતું નથી. બેશક પ્રદર્શનો ભરવામાં આવે છે પણ તે અમુક થોડી જગ્યાઓએ અને લાંબે વખતે ભરવામાં આવે છે.

હિન્દુસ્તાનમાં જીવવાં જનાવરોને ઉછેરનાર કોઈ પૈસાદાર વર્ગ નથી અને તેથી ગરીબ ખેડુ-

એક નામ હમેશાં યાદ રાખજો.

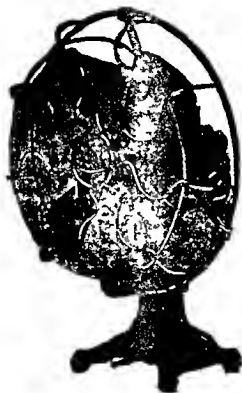
જ્યારે પણ તમોને વીજળીની લાઇટ માટે ક્ષીટીંગ કરાવવું હોય, અગર તો વીજળીક પંખાઓ, કૉલ બેલો, લેમ્પો, મોટર વગેરે કાંઈપણ વીજળીને લગતો સામાન જોઈતો હોય ત્યારે અમારું નામ યાદ રાખવાથી તમોને ધણેજ લાભ થશે.

અમારે ત્યાં તરેહવાર જાતનો

ધણેજ ખાત્રીનો વીજળીની લાઇટ વગેરેને લગતો દરેક જાતનો સામાન હમેશાં મોટા જથામાં તૈયાર રહે છે.

જોવો કે:—

- ૧ મેટલ ફ્લુએમેન્ટ લેમ્પ.
- ૨ કારબન લેમ્પ.
- ૩ જુદી જુદી સાઈઝનો વાયર.
- ૪ કેસીંગ.
- ૫ ઈન્સ્યુલેટસ, કલીટસ વગેરે, વગેરે.

પંખાઓ વગેરે

૧ સીલીંગ ફેન્સ

૨ ટેબલ ફેન્સ.

સાદા તથા ઓસીલેટીંગ

૩ ઇલેક્ટ્રીક કૉલબેલ્સ.

૪ પેકેટ લેમ્પસ,

૫ રંગ બેંગી શેડસ.

મોટર, વગેરે.

આ સધળો માલ યુગેપમાં અમારી જાતિ દેખરેખ નીચે પસંદ કરવામા આવે છે—

ધણેજ સુંદર ઇલેક્ટ્રીક ક્ષીટીંગ અમો કોન્ટ્રેક્ટથી કરી આપીએ છીએ.

વધુ વિગત માટે
મળે અથવા લખો.

ધી સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક કંપ્ન

નય છે. ઘણાં ખરાં મોટાં શેહેરોમાં બત્તીઓ અને દ્રામવે વીજળીક બળથી ચાલે છે અને બીજાં કેટલાંકમાં તે બળથી શરૂ કરવાની તૈયારી છે. આથી ઇલેક્ટ્રીસીટીના ઉપયોગની સારી શરૂઆતમાં તેનાં સાંચાકામનો લાભ વધશે એમ ધારણુ 'ખરૂં' છે. હીંદમાં મશીનોનો ઉદ્યોગ નથી તેથી આવી જાતનાં મશીનો બહારથી આવે છે. યુનાઇટેડ કીંગડમમાંથી લગભગ ૯૦ ટકા જેટલો માલ આવે છે જ્યારે જરમની અને યુનાઇટેડ સ્ટેટસવાલા ઘણા પછાત પડે છે. કોન્સલે આમ બનવાનાં ઘણાં કારણો આપ્યા છે. વળી મશીનરીની આયાત કરવાનો અંધે વેપાર અંગ્રેજ પેદીઓનાં હાથમાં છે અને આ પેદીઓ યુનાઇટેડ કીંગડમ સાથે સંબંધમાં રાખે છે. ઘણા કારખાનાના વેપારીઓ યુરોપ ખાતે જઈને, અંગ્રેજ પેદીઓમાંથી મશીનરી નહીં ખરીદતાં, બારોગાર વકર્યાંમાં ચોર્ડર આપે છે. હીંદમાં અંગ્રેજો અને હીંદીઓ કે જેઓને બીજી યુરોપીયન ભાષાનું જ્ઞાન હોતું નથી તેવા ઘણીવાર ગ્રેટબ્રીટનમાં ચોર્ડર આપે છે. વળી ટેવ પડી જવી એ મોટી અસર કરે છે. જર્મન કોન્સલ જણાવે છે કે જ્યાં સુધી ઇંગ્લાંડમાંથી મશીનરી મળતી હોય ત્યાં સુધી ખરીદ કરનારાઓ તેટલી સસ્તી અને તેવીજ જાતની જર્મનીમાંથી ખરીદશે નહીં. જર્મનીનો

મશીનરીનો ઉદ્યોગ નરમ હોવાનું મુખ્ય કારણ એ છે કે જર્મનીની પેદીઓએ પોતાનો માલ બહારમાં ખપાવવાને ઘણી તકલીલીથી નથી. કોઈ પણ પેદીને પોતાના વતી કામ સોંપવું એ બસ નથી. ધંધાનો ફેલાવો કરવો એ સાધારણ કામ નથી. વળી માલ મોકલનારી પેદીઓની તે બાબતમાં નેધેલી ઈચ્છા અને ખર્ચ હોતો નથી. મશીનરી મોકલનારાઓએ પોતાનો ધંધો ફેલાવવા સારૂ કોઈ વખત આવી એક વેપારી તરીકે મુલાકાત લઈ જવી બસ નથી. પણ જો ધંધામાં વધારે ફતેહ નેધેલી હોય તો એક વકરતો ખાસ એજન્ટ રાખવો નેધેળે કે જે બહાર મજબુત કર્યા કરે અને મોકલનારાઓએ તો ફક્ત માલ મોકલી આપવાનું અને નાણાં વગેરેના હિસાબ રાખવાનું કામ રાખવું નેધેળે. વળી કેટલોગ અથવા વર્ણન વાંચ્યા કરતાં મશીન જાતે એમનું એમ અથવા કામ કરતું જુએ તો તેથી હીંદી વેપારીઓમાં વધારે સારી અસર થાય છે અંગ્રેજી પેદીઓ આવડતુથી પોતાના માણસ રાખી મશીન તૈયાર રાખે છે. આ રીત નેકે ખર્ચોળ છે છતાં આગળ જતા તે વધુ ફાયદો કરે છે. આજ સુધી જર્મન પેદીઓએ આ પ્રમાણે કરી બતાવ્યું નથી પણ આશા રાખવામાં આવે છે કે તે સારી રીતે ઉપરનો વાત ધ્યાનમાં લેશે.

હિંદુસ્તાનના ચાર મુખ્ય બંદરોની ૧૮૧૨-૧૩ આખરની સ્થિતિ બતાવનારું પત્રક.

નામ.	પાઇલટજ બાદ કરતાં સામાન્ય ઉપજ લાખ.	સામાન્ય ખર્ચ લાખ	કેપીટલ ડેટ લાખ.	એસ્ટાબ્લીશમેન્ટ ખર્ચ લાખ.	રેવેન્યુ રીઝર્વ.	બંદરમાં આવતા વહીવટી ટેન્જ.	વેપારની કીમત સર કારી દેઅર બાદ કરતાં કરોડ
મુંબઈ. કરાંચી. કલકત્તા. રંચુન.	૮૬૦૦ ૪૫૮૬ ૧૪૨૧૫ ૪૩૬૩	૭૪૩૬ ૩૭૭૦ ૧૪૫૧૫ ૩૮૭૦	૧૨૧૬૬૭ ૨૨૪૬૩ ૧૦૧૪૭૧ ૨૬૩.૬૨	૧૩૬૬ ૩૦૧ ૨૮૭૮ ૭૮૫	૭૭૪૮ ૨૫૦૦ ૩૦૩૬ ૩૬૬	૪૪૫૭૧૮૧ ૨૧૬૫૮૦૪ ૪૩૬૭૨૨૨ ૨૮૬૨૬૬૮	૨૧૩૩૧ ૫૮૮૦ ૧૭૯૬૧ ૫૪૩૫

આ હકીકત રંચુન બંદરના કમીશનરોના પ્રમુખ મી. જી. સી. બુકેનન સી. આઇ. ઇ. એ ૧૮૧૨-૧૩ આખરની મુંબઈ, કરાંચી, કલકત્તા અને રંચુન એ ચાર બંદરોની સ્થિતિ જે મેમોરેન્ડમ બહાર પાડેલું છે તે પરથી લેવામાં આવી છે.

૧૯૧૨ ની સાલમાં પુરા થતાં ૧૦ વર્ષમાં હિંદુસ્તાનથી જન્યુટ અને ચામડાંની નિકાશ નીચે મુજબ થઈ હતી.

વર્ષ.	કાચા જન્યુટ.	જન્યુટની બનાવટો		ચામડાં.		
		ગનીબિગ્ગ કોથળા.	શુષ્ક પાટ.	બીન કેળ-વાયેલા.	કેળવાયેલા.	બકરાં, મેઠાં ના ચામડાં.
	હંદ્રવેટ	નંગ.	વાર.	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.
૧૯૦૩	૧,૧૬,૪૦,૬૬૮	૨૧,૦૫,૧૪,૮૨૨	૫૩,૬૧,૬૩,૦૪૬	૬,૫૮,૩૪૪	૬૩,૭૪૦	૧,૬૧,૦૦૨
૧૯૦૪	૧,૪૮,૮૬,૬૬૩	૨૦,૦૬,૮૬,૪૪૬	૫૬,૦૬,૭૬,૨૬૧	૬,૬૬,૧૦૫	૧,૨૫,૪૬૮	૧,૪૮,૧૨૮
૧૯૦૫	૧,૨૬,૬૬,૬૫૮	૨૨,૧૫,૭૬,૫૩૧	૬૨,૦૧,૧૭,૨૮૨	૮,૩૬,૩૩૪	૧,૭૭,૮૧૧	૧,૩૭,૬૦૩
૧૯૦૬	૧,૫૮,૦૬,૩૪૭	૨૪,૮૫,૬૫,૭૩૨	૬૬,૫૪,૬૬,૩૧૨	૧,૩૨,૮૮૬	૨,૨૬,૭૫૩	૧,૩૮,૬૦૩
૧૯૦૭	૧,૫૦,૬૬,૫૭૬	૨૮,૧૬,૨૩,૨૫૧	૭૬,૬૧,૮૫,૧૧૮	૮,૦૦,૬૩૫	૧,૪૬,૫૨૮	૧,૫૭,૫૭૫
૧૯૦૮	૧,૭૧,૮૩,૫૦૦	૩૦,૫૦,૨૬,૮૦૨	૭૬,૮૫,૫૬,૮૦૦	૭,૧૪,૬૫૭	૧,૫૫,૩૬૬	૧,૩૬,૮૨૭
૧૯૦૯	૧,૫૩,૬૭,૩૫૨	૩૫,૩૪,૪૭,૪૪૨	૮૬,૩૭,૦૪,૪૮૬	૭,૮૩,૬૮૭	૧,૬૦,૭૦૬	૧,૬૬,૬૫૦
૧૯૧૦	૧,૩૦,૭૬,૧૨૬	૩૭,૫૬,૨૪,૧૦૬	૯૭,૧૧,૫૧,૭૫૫	૮,૪૧,૫૧૫	૧,૫૨,૧૮૦	૧,૩૧,૭૫૬
૧૯૧૧	૧,૪૫,૮૫,૦૮૧	૨૬,૬૧,૧૮,૪૭૬	૮૫,૨૫,૩૫,૩૬૪	૬,૦૩,૭૧૪	૧,૫૭,૪૦૩	૧,૪૬,૪૩૫
૧૯૧૨	૧,૭૧,૬૧,૭૨૩	૩૦,૨૫૨,૭,૩૦	૯૫,૩૪,૮૩,૮૮૩	૧૧,૩૩,૧૭૩	૨,૨૮,૫૪૩	૧,૨૩,૮૨૧

PRODUCTION & CONSUMPTION OF COAL.

દુનીયાની કોલસાની પેદાશ અને ખપત.

નીચેની હકીકત કોલસાની ઉપજ ખપતના આંકડા બોર્ડ ઓફ ટ્રેડ ટરફથી બહાર પાડવામાં આવ્યા છે તે પરથી લેવામાં આવેલા છે.

કોલસા ઉત્પન્ન કરનાર મુખ્ય છ દેશોમાં ૧૯૧૦-૧૯૧૧ અને ૧૯૧૨ ની સાલમાં કોલસાની પેદાશ નીચે મુજબ થઈ હતી.

	૧૯૧૦ ટનસ.	૧૯૧૧ ટનસ.	૧૯૧૨ ટનસ.
યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકા	૪૪,૭૮,૫૪,૦૦૦	૪૪,૩૧,૮૬,૦૦૦	૪૭,૭૨,૦૨,૦૦૦
યુનાઇટેડ કીંગડમ	૨૬,૪૪,૩૩,૦૦૦	૨૭,૧૮,૬૨,૦૦૦	૨૬,૦૪,૧૬,૦૦૦
જર્મની	૧૪,૮૬,૪૫,૦૦૦	૧૫,૬૦,૩૩,૦૦૦	૧૭,૨૦,૬૫,૦૦૦
ફ્રાન્સ	૩,૭૦,૩૦,૦૦૦	૩,૭૬,૦૨,૦૦૦	૩,૭૬,૪૫,૦૦૦
રૂશિયા	૨,૪૪,૬૦,૦૦૦	૨,૫૬,૮૮,૦૦૦	મળી શક્યા નથી.
બેલજિયમ	૨,૩૫,૩૨,૦૦૦	૨,૨૬,૮૩,૦૦૦	૨,૨૬,૦૩,૦૦૦
ટન=૨૨૪૦ પાઉન્ડ			

પાંચ દેશો કે જેના આંકડા મળેલા છે તેની ધ. સ. ૧૯૧૨ ની એકંદર ઉપજ ૬૭૨ મીલીયન ટનસ જેટલી થવા લાયક છે જે ૧૯૧૧ ની ઉત્પન્ન કરતાં ૪૧ મીલીયન ટનસ વધારે હતી અને ૧૯૧૦ ના કરતાં ૫૧ મીલીયન ટનસ વધારે હતી.

મેટેલીક શીલાંગથી બીટીંગનો ચોરસો ચોસે છે.

ધ. સ. ૧૯૧૨ ની સાલની આખી દુન્યાની કોલસાની પેદાશ ૧૧૦૦ મીલીયન ટનસ જેટલી લગભગ થાય છે.

બ્રીટીશ શહેનશાહતના મુખ્ય મુખ્ય ભાગોમાં કોલસાની પેદાશ નીચે મુજબ થઈ હતી.

	૧૯૧૦ ટનસ	૧૯૧૧ ટનસ	૧૯૧૨ ટનસ
બ્રીટીશ ઇન્ડિયા	૧,૨૦,૪૭,૦૦૦	૧,૨૭,૧૬,૦૦૦	૧,૪૭,૦૬,૦૦૦
ઑસ્ટ્રેલીયા	૯૭,૫૯,૦૦૦	૧,૦૫,૫૦,૦૦૦	૧,૧૭,૩૦,૦૦૦
ન્યુઝીલેન્ડ	૨૧,૬૭,૦૦૦	૨૦,૬૬,૦૦૦	૨૧,૭૮,૦૦૦
કેનેડા	૧,૧૫,૨૬,૦૦૦	૧,૦૧,૧૦,૦૦૦	૧,૨૬,૫૮,૦૦૦
યુનીયન ઓફ સાઉથ આફ્રિકા	૬૩૫૧,૦૦૦	૬૭,૮૦,૦૦૦	૭૨,૪૮,૦૦૦

ધ. સ. ૧૯૧૨ ની કોલસાની ખાપત નીચે મુજબ થઈ હતી.

	૧૯૧૦ ટનસ	૧૯૧૧ ટનસ	૧૯૧૨ ટનસ
યુનાઇટેડ સ્ટેટસ	૪૩,૪૮,૩૨,૦૦૦	૪૨,૫૫,૬૦,૦૦૦	૪૫,૬૪,૮૮,૦૦૦
યુનાઇટેડ કીંગડમ	૧૭,૬૭,૮૯,૦૦૦	૧૮,૪૮,૫૨,૦૦૦	૧૭,૪૭,૮૨,૦૦૦
જર્મની	૧૨,૮૪,૬૬,૦૦૦	૧૩,૧૩,૦૬,૦૦૦	૧૪,૦૭,૪૧,૦૦૦
ફ્રાન્સ	૫,૪૬,૨૧,૦૦૦	૫,૭૦,૧૨,૦૦૦	૫,૮૬,૨૪,૦૦૦
રુશિયા	૨,૬૨,૬૭,૦૦૦	૩,૧૭,૧૬,૦૦૦	મળી શક્યા નથી.
ઑસ્ટ્રીયા હંગરી	૨,૪૫,૬૦,૦૦૦	૨,૬૧,૧૦,૦૦૦	૪
બેલજિયમ	૨,૩૮,૫૦,૦૦૦	૨,૪૧,૨૭,૦૦૦	૨,૫૩,૬૪,૦૦૦

“બીગ નાઇટ” અગર જેને “બ્રાઉન કોલ” કહે છે તે ઘણે ભાગે જર્મની, ઑસ્ટ્રીયા અને હંગરીમાં પેદા થાય છે. તેની ઉત્પત્તિ ૧૯૧૨માં જર્મનીમાં ૭,૬૬,૩૪,૦૦૦ ટનસ અને ઑસ્ટ્રીયામાં ૨,૫૮,૬૧,૮૦૦ ટનસની થઈ હતી.

A BRIEF REVIEW OF THE TRADE OF INDIA.

હિંદનો વેપાર.

વિલાયત ખાતેના “ધી સ્ટેન્ડર્ડ” પત્રમાં બહાર પાડવામાં આવેલા હિંદી વેપારને લગતા આંકડામાં મુખ્ય વિગતો જે જણાવવામાં આવી છે તે ગયા માસ મહીનાની આખર સુધીના

મહેસુલી નાણા પ્રકરણી ખાતાને લગતા વરસના આંકડાઓનો સંબંધ ધરાવતી વિગતો છે; અને તે નીચે પ્રમાણે કોઠામાં બતાવવામાં આવી છે:—

નિકાશ.

૧૯૧૨-૧૩.

રૂપિયા.

૧૯૧૩-૧૪

રૂપિયા.

હિંદી ઉત્પન્ન અને તૈયાર થયેલા માલો કે જેમાં ફરીથી થયેલા નિકાશનો સમાવેસ કરવામાં આવ્યો છે.

૨,૪૬,૫૪,૭૨,૪૦૩

૨,૪૬,૦૬,૨૧,૫૧૭

સીધા પાડવાની ધાતુ

૭,૦૪,૫૭,૮૬૭

૭,૦૫,૨૦,૮૫૪

સરકારી સીક્યુરીટી શેર મારેલી ...

૬૭,૩૪,૪૦૦

૪૭,૧૫,૮૦૦

૨,૫૪,૨૬,૬૪,૭૦૦

૨,૫૬,૫૮,૫૮,૧૭૧

ધી બોમ્બે ટાઇલ માર્કેટ રૂ૧ બેંક ઓફ ફોર્ટ મુંબઈ.

આયાત.

	૧૯૧૨-૧૩.	૧૯૧૩-૧૪
રૂપિયા.	રૂપિયા.	રૂપિયા.
વેપાર	૧,૬૧,૦૧,૫૮,૫૩૪	૧,૮૩,૨૫,૦૬,૫૪૮
સીંકા પાડવાની ધાતુ	૫૧,૧૯,૮૦,૦૪૨	૩૬,૬૨,૦૪,૪૫૬
હિંદી પ્રધાન ખાતાની હુંડીઓ		
વેચાયેલી	૩૮,૪૬,૮૮,૦૦૦	૪૨,૨૬,૧૯,૦૦૦
સરકારી લેન લખી વાળેલી ...	૧,૨૧,૧૯,૧૦૦	૧,૬૬,૫૬,૫૦૦
હિંદી પ્રધાન ભેગ ઇજ્જત અને		
એએલીઆ ખાતેથી રોકડા પાઉંડ.	૪,૩૩,૫૦,૦૦૦
	૨,૫૧,૬૨,૪૫,૬૭૬	૨,૬૮,૧૩,૩૨,૫૦૪

૧૯૧૨-૧૩ ના વરસની હિંદ ભેગી ફાજલ રકમ રૂ. ૨,૩૪,૧૯,૦૨૪ જેટલી છે.

૧૯૧૩-૧૪ ની હિંદ પાસે લેણી રકમ રૂ. ૧૧,૫૪,૭૮,૩૩૩ જેટલી છે.

ઉપર આપવામાં આવેલા આંકડામાંથી છાંધ આવશે કે નિકાશમાં જરા વધારો છે; છુ આયાતના વધારા અને ફેલાવાને લીધે તે ડન ગણતરીમાં નહિં લાવવા જેવો નિકાશનો ધારો છે; કારણ કે જેવામાં સવાસોળ કરોડ પેશાનો આયાતનો વધારો થવા પામ્યો છે, ત્યાંમાં ફક્ત સવાળે કરોડ રૂપિયા જેટલી કીમતનો નિકાશમાં વધારો થઈ શક્યો છે. આયા-

તમાં જે વધારો થયો છે તે વેપારનેજ લીધે તદન જનવા પામ્યો છે; વેપાર સવાળાવીસ કરોડ રૂપિયા જેટલી કીમતનો વધ્યો છે; અને તેની આથે હિંદી વજરના ખાતાની વેચવામાં આવેલી હુંડીઓનો વધારો આર કરોડ જેટલો છે, પણ ફક્ત સાડીછત્રીસ કરોડ રૂપિયા જેટલી કીમતની સીંકા પાડવા માટેની ધાતુઓની આયાત કરવામાં આવી છે, કે જેવામાં ગયા વરસમાં એકાવન કરોડ જેટલી તે આયાત હતી. આ કરીને હિંદુસ્તાન ખાતે મોકલવાની હુંડીની થોડો વખત થયાં માંગણી ઓછી થવા પામી છે; અને તેને પરીણમે હુંડીના વટાવના ભાવે ગગડી જઈ એછા થયા છે.

OTHER CHAMBERS.

ખીજ વેપારી ચેમ્બરો.

કંચી—કંચી ચેમ્બરની તા. ૨ જુન ૧૯૧૪ ના રોજ મળેલી મીટીંગના કામકાજ-માંથી ટુંક સાર.

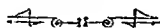
નુકશાનકારક ગુવર્નમેન્ટે લગતા કાયદાની ૩ છ કલમના આધારે નામદાર હિંદી સરકારે જે ધારાઓ ધડે છે તેના સંબંધમાં સલાસદોના મતો આવ્ય. હતા તે ઉપર વિચાર કરતાં એવો ફરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે નામદાર સરકારને જણાવવું કે તે ધારાઓના

સંબંધમાં આ ચેમ્બરને કાંઈ વાંધા ઉઠાવવાના નથી, અગર સુચનાઓ કરવી નથી.

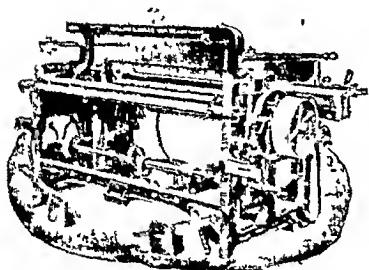
કેસરની ઇન્ટરનેશનલ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના પ્રમુખને તા. ૬ મે ૧૯૧૪ના રોજ પત્ર આવ્યો હતો કે તે ચેમ્બરની માંગણીથી ઇજ્જતની ચેમ્બરોએ કરાવે કયો હતો કે પી. એન્ડ એ. કંપની માથેના વિલાયતની ટપાલ લાવ લઈને કરવાનો કરાર પુરો થાય છે, ત્યાં હિંદુસ્તાન અને યુરોપ અરે વધારે મેટલ

પ્રોડેન મોઝેક ટાઈલ્સના જથ્થાનું ખરીદી ક્યાં થાય છે.

વીલાન અને મીલસની લૂમોની મહાન રત્નો.

દરેક પ્રકારનું કાપડ વણવાના ખાત્રીલાયક સાંચાઓ.

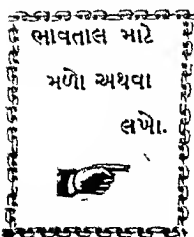

હિંદી ખરનાં ધોતીયાં વણવાના મુખ્ય મથક તરીકે ગણાતાં ઈંગ્લેન્ડના ગ્રેટ હાઉડ પગણામાં ઉપલી અમારી બનાવટની લુમો દર ટકા જેટલા મોટા પ્રમાણમાં ચાલુ છે—એજ ખીના આ લુમોની ઉત્તમ પ્રકારની બનાવટનો પુરતો પુરાવો છે.

હિંદુસ્થાનની મીલો માટે ડોળી સાથની મજબુત પેટર્નની ડ્રોપ-ગોક્સ

લીકો લુમો, અમો ખાસ બનાવીએ છીએ.

એ ઉપગત અમારાં કાગખાનામાં દરેક ક્રીસમનું કાપડ બનાવવાના સાંચાઓ તથા જે. એન્ડ આર. શોગેકની પેટર્ન લુમો, ડોળીઓ, અને તેના પરચુટણ ભાગો પણ બનાવવામાં આવે છે, જે અમે અમારે ત્યાંથી મળી શકશે.

હિંદુસ્થાન માટેના સોલ એજન્ટસ:—

જવેરી એન્ડ કંપની,

દરેક જાતના સાંચાઓના વેપારી,
૪૯, એપોલો સ્ટ્રીટ-કોટ, મુંબઈ.

એક મહાન સ્વદેશી સાહસ.

સારા મનગમતાં આકારમાં, શુદ્ધ રૂપમાં અને કીશાયતં ભાવે દવાઓ
પૂરી પાડવાનું—છેલ્લામાં છેલ્લી શોધ મુજબની મશીનરીથી ચાલતું
ગંભીર કારખાનું મુંબઈ ઇલાકામાં

ઝંડુ ફાર્માસ્યુટિકલ વર્ક્સ, (મુંબઈ)

એકજ છે.

“સોનું અને મુગધ” કવચિતજ સાથે હોય છે. અમારી ઘણી દવાઓ ખાવામાં
મધુર અને ગુણમાં અકસીર છે. નાદુરસ્ત તખીયતને સારી કરે છે; નબળી તખીયતને
મજબુત કરે છે; તન તથા મનને ઉલ્લાસમાં રાખી ચાલુ જમાનાના વધતા જતા શ્રમ
સાધ્ય વ્યાપારને પહોંચી વળવાને શક્તિવાન બનાવે છે.

અમારી બધી બનાવટો નૂના આયુર્વેદ શાસ્ત્રોમાં લખેલા પાઠ મુજબની છે.
“વ્યાધિ અનેક અને ઔષધ એક” જેવી એક પણ દવા અમે રાખતા નથી.

જીવન. (અવનપ્રાશ અવલેહ) સ્વર્ગીય મહાત્મા ઝંડુ ભટ્ટજીએ અનેક સાળ
અને માંદાં ઉપર અજમાવીને સીદ્ધ કરેલ. શાસ્ત્રના પાઠ મુજબ બનાવેલ.

૦૧ રતલની બાટલીની કી. રૂ. ૦-૧૨-૦

૧ “ “ “ “ રૂ. ૨-૮-૦

દ્રાક્ષાસવ. જમ્યા પછી લેવાનું મધુર અને સ્વાદિષ્ટ પીણું. ઉધરસ, દમ,
જીર્ણવર વગેરે મટાડે છે, અને પાચન ક્રિયાને મદદ કરે છે.

૧ રતલની બાટલીની કી. રૂ. ૧-૮-૦

૧૧ “ “ “ “ રૂ. ૨-૦-૦

જમનગર રસશાળામાં તૈયાર થયેલી ભરમો પણ અમારે ત્યાં મળશે.

શગળો, મુરખા, ગુલકંદ અને તમામ જાતની ફેશી દવાઓ જથ્થાબંધ તથા
છૂટક અમારે ત્યાં મળશે.

વેપારીઓ અને ધંધાદારીઓને ખાસ લાભ આપવામાં આવશે. પ્રાર્થસ લીસ્ટ વગેરે માટે લખો:-

ગેનેરંગ એજન્ટસ—જીગતરામ અને કંપની.

એલ્ફીન્સ્ટન રોડ—મુંબઈ.

દોડાવવાની જાખતમાં હીંદની વેપારી આલમ ને તે ચેમ્બરોએ મદદ કરવી અને પુછાવું હતું કે એ હેતુ પાર પાડવાને હિંદી વેપારી આલમને ઇજ્જતની ચેમ્બરો કેવી રીતે મદદગાર થઈ શકે? આનો જવાબ એવો લખવાનો ઠરાવ થયો હતો કે કેવરોની ઇન્ટરનેશનલ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સનો ઉપકાર માનવો અને જણાવવું કે એક વધારાની મેમ્બર સર્વીસ દાખલ કરવા માટે આ ચેમ્બરે અત્યાર આગમ્ય મજબુત હિમાયત કહેલી છે વળી જણાવવું કે તેમનો કાગળ સંબોધો છે અને જે આગળ ઉપર જે અરસપરસ સહાયની જરૂર જણાયે તો લખવામાં આવશે. દરમિયાન ઇજ્જતની ચેમ્બરે બ્રિટીશ પોષ્ટખાતાના અમલદારોને પોતાના અભિપ્રાયો લખી જણાવવા.

આવક વેરો નક્કી કરવાના સંબંધમાં સલાહકારી બોર્ડ નીમવા બાગતનો આન. મી. રામરાયનીનગરના રેડોલ્ફશન ઉપર વિચાર કરતાં એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે સુચવવામાં આવ્યા મુજબના સલાહકારી બોર્ડો નીમવાનો આ ચેમ્બરની કમીટી તદ્દન વિરૂદ્ધ છે.

ખર્ચો ચેમ્બરે એન્ટી એડવર્ટરેશન અગર ખેર કુદ એક્ટ એટલે ચોખ્ખા ખોરાકને લગતો કાયદો આખા હિંદુસ્તાન સાટે ઘડવાના સંબંધમાં નામદાર સરકારને જે અરજ કરી છે તેની એક નકલ આ ચેમ્બર ઉપર મોકલી આપવામાં આવી હતી; અને તે અરજને ટેકો આપવાની આ ચેમ્બરને વિનંતિ કરવામાં આવી હતી. આ કાગળ ઉપર વિચાર કરતાં ખર્ચો ચેમ્બરને એવા ખર્ચ આપવાનો ઠરાવ થયો હતો કે આ ચેમ્બર ખર્ચો ચેમ્બરની અરજ તરફ સંપૂર્ણ દીક્ષેણુ ધરાવે છે અને તેવી રીતેનો એક પત્ર નામદાર સરકારના વેપાર ઉદ્યોગ ખાતા ઉપર લખી મોકલવાનો ઠરાવ થયો હતો.

રૂની આવતી મોસમમાં નવી ગાંસડીઓ ક્યે ઠેકાણે સીંચવી તેના સંબંધમાં વધારાની જમીન માટે વીચાર ચલાવવાને રૂના વેપારીઓ-

ના પ્રતિનિધિઓ તથા વીમાવાળાઓની એક સભા ગયા મહિને મુંબઈની ચેમ્બર ઓફ કોમર્સમાં મળી હતી. ઓં મીં માર્શલ રીડ, મીં-આઈ. ઈ. પ્રમુખસ્થાને ખીરાજ્યા હતા. હાજર રહેલાઓમાં મેશર્સ જે. એન. મીટાક્ષા, એલ વોલકર્ટ, જે. એફ. બ્રેડબરી, એચ. આર. ઓર્વિઝ, ઈ. શોએન, સી એમ, રોઝ. એચ. ખી. રીડલી, એચ. ઈ. બ્રેનબેનગર્ગ, નરોત્તમ મોરારજી ગોકળદાસ, પરબોતમદાસ ઠાકોરદાસ, હીરજી ખેતસી અને મીં ખીમજી દયાળના નામે જણાતાં હતાં.

પ્રમુખે પોર્ટ ટ્રસ્ટની ચોજના શી છે તે સમજાવી હતી: તે એ છે કે, ટ્રસ્ટીઓ ટાંક બંદર ઉપર ગાંસડીઓ લરી રાખવાને જગા આપવા માંગે છે; જ્યાં ચાલુ સાલની તાં ૧૫ મી નવેમ્બર સુધીમાં ૩૫ થી ૪ લાખ ગાંસડી અને તાં ૩૧ મી ડીસેમ્બર સુધીમાં ૭ લાખ ગાંસડી સીંચી શકાયો જરૂર પડશે તો બીજી બે લાખ ગાંસડીઓ માટે પણ પછીથી સગવડ થઈ શકશે. આ ડીપોને રેલ્વે ટ્રેનો મારફતે રેશનો અને ગોદીઓ સાથે સંબંધ રહેશે અને જગાની ગોકલવણ એવી રહેશે કે તેનો લાભકારક દરે વીમા ઉતારી શકાયો. ટ્રસ્ટીઓ એવી સરત કરવા માંગે છે કે ટાંક બંદરની જગા માટે તેઓને ઘણી જલદીથી પાધરી અરજ કરવી.

કેટલાક વિવાદ પછી નીચલા ઠરાવો પસાર થયા હતા:—

૧. આ કમિટીના અભિપ્રાય પ્રમાણે કોલાણની જગા તેના સાંકડા વિસ્તાર અને વીમાના આકરા દરને લીધે વેપાર માટે કોલાણાની જગા વધુ વાર અનુકુળ લેખવામાં આવતી નથી.

૨. ટાંક બંદર ઉપર એક ડીપો સ્થાપવા માટેની ટ્રસ્ટીઓની માંગણીનો દરેક લાભ લેવો ઘટે છે; જે ૭ લાખ ગાંસડીની સગવડ કરી શકશે અને જરૂર પડતાં આવતી મોસમમાં ૮ લાખ ગાંસડીઓ પણ સમાવી શકાયો.

૩. જોએ કોટન ટ્રેડ એસોસિએશન લીમીટેડને તેના કાનુનોમાં એવા સુધારા કરવાની અરજ કરવી કે જેથી ટાંક બંદર અથવા કોલા-

ખાના કોમળી ડીપોને લગતા કામકાજમાં એક સરખી સગવડ મળે.

૪. આ ઠરાવોની સંખ્યા લાગતી વળગતી એસોસીએશનોના પ્રમુખો ઉપર એવી અરજ સાથે મોકલવી કે તેઓ પોતાના સલાસદોને જોઈતા પ્લોટો માટેની માંગણીઓ જનતી ઉતાવળે ટ્રસ્ટીઓ ઉપર મોકલી આપવાને જણાવે.

૫. આ ઠરાવોની નકલો પ્રબંધી જણ માટે વર્તમાનપત્રો ઉપર મોકલી આપવી.

ગાદ સભા બરખાસ્ત થઈ હતી.

— — —

અપર કંડીયા ચેમ્બર ઓફ કોમર્સની ગયા એપ્રિલ માસ દરમ્યાન મળેલી સભાઓના કામકાજના રીપોર્ટ ઉપરથી જણાય છે કે રેલ્વે ઉપર ચહુકાવવામાં આવેલા માલમાં મુસાફરી દરમ્યાન થયેલી ચોરીના સંબંધમાં રેલ્વે કંપનીએ ગઈલો આપવાને ના કહી તેને લગતી બાબત ચેમ્બર સન્મુખ લાવવામાં આવી હતી. જોકે રેલ્વેએ તે ગાંસડીઓ માટે જોખમદારી સ્વીકારી હતી પણ તેના તરફથી જણાવવામાં આવ્યું હતું કે હોડતી ગાડીએ ગાંસડીઓ ચોરાયેલી હોવાથી કંપની તે માટે જવાબદાર નથી. ગાંસડીઓ ચોરાવાથી જે આસામીને ખમ્બુ પડ્યું હતું તેણે જણાવ્યું હતું કે હોડતી ગાડીએથી નહીં પણ બીજી રીતે ગાંસડીઓ ચોરાઈ હતી એમ પુરવાર કર્યું અમારે માટે અશક્ય છે. તેથી ગાડી હોડતી વખતે માલ ચોરાયેલો હતો તે બાબત પુરવાર કરવાનું કામ રેલ્વે કંપની પર રહેવું જોઈએ.

ફરિયાદ કરનાર તરફ આ બાબતમાં પુરતી દીલસોજી ધરાવતાં કમીટી એ બાબત આપવામાં

કાયદા સંબંધી મત માંગ્યો હતો કે જે હાલના મુકદ્દમાને લાગુ પડતો દીસે છે. ઉપલા મત ઉપરથી ખુદ્દતી રીતે એવું જણાય છે કે જે સંજોગો દર્શાવવામાં આવ્યા છે તેને આધારે જોખમદારીમાંથી રેલ્વે કંપની મોકળી જાની છે. ચાલતી ટ્રેનને થતી ચોરીઓના સંબંધમાં કાનુનો મુજબ રેલ્વે કંપની જોખમદાર ઠરતી નથી, અને કમીટીને એવી સલાહ મળી છે કે મુકદ્દમા પુરવાર કરવાનો બોજો રેલ્વે કંપની પર નહીં, પરંતુ ફરિયાદી પર પડે છે. તે સલાહ તરફ મેશર્સ સેંડરસનની કંપનીના મતની એક નકલ રવાના કર્યો સિવાય કમીટી, બીજું કંઈજ કરી શકતી નથી અને આ મુકદ્દમાના સંબંધમાં ગવર્નમેંટ રેલ્વે પોલીસ તરફથી થયેલી તપાસની નોંધની એક નકલ મેળવવાની સુચના કરે છે.

કાનપુર ખાતે કાપડીઆઓની એક મંડળીની સ્થાપના કરવા અને તેને આ ચેમ્બર સાથે જોડવા બાબત કાનપુરના કેટલાક વેપારીઓએ કમીટી ઉપર લખાણ કર્યું હતું. કાપડના વેપારમાં હિત ધરાવતા વેપારીઓની સબ-કમીટી સેક્રેટરી સન્મુખ ગઈ હતી અને આવી મંડળીની સ્થાપના કરવામાં ટેકો આપવા ચેમ્બરને અરજ દીધી હતી. સબ કમીટીએ મંડળીનું કામકાજ તથા સર્વે કેમ કરવી તેના સંબંધમાં તથા લવાદીને લગતા કાનુનોના અરકો મોકલી આપ્યો હતો. ચેમ્બરની કમીટીએ હાલમાં આ અરજ ઉપર વિચાર ચલાવતાં એવો મત દર્શાવ્યો છે કે ચોક્કસ આગલી શરતોને આધારે તેઓ આવી મંડળીની સ્થાપના કરવામાં આવે તો તેને ટેકો આપવા તૈયાર છે. આ શરતોમાંની કેટલીક નોંધે મુજબ છે:-(ક) ઉભી કરવા ધારેલી મંડળીએ ચેમ્બરની સાથે સંબંધ રાખવો જોઈશે.

ફરજે ધ્યાનમાં લઈ એસોસીએશને ચેમ્બરને વરસ દીવસે રૂ. ૭૫૦ ની રકમ આપવી. (થ) એસોસીએશન તરફની સઘળી સરવે અને લવાદીમાં જે સરવેયરો અને આરબી ટ્રેડરો નિમવામાં આવે તે માંહેલો એાછામાં એાછો અને જે અગ્રાધર નિમવામાં આવ્યો હોય તેો તે ચેમ્બરની ટ્રીબ્યુનલ એાફ આરબીટ્રેશનનો સલાસદ હોવો જોઈએ. (છ) સરવે અને લવાદીના સંબંધમાં એસોસીએશનને જે લવાજમ મળે તેનો અરધો હિસ્સો એસોસીએશને ચેમ્બરને આપવો જોઈએ (જ) એસોસીએશનને લગતા કામકાજને અને તેની તરફથી કરવામાં આવનારી સરવેને લગતા કાનુનો ચેમ્બરની કમીટીની સાથે સાથે મસલત ચલાવીને ફરી તપાસવા.

કમીટીનો આ ઠરાવ સ્થાપવા ધારેલી એસોસીએશનની સખ કમીટીપર મોકલવાને સેક્રેટરીને ફરમાવવામાં આવ્યું હતું, અને તેના તરફથી આગલી શરતો કબુલ કરવા બાદ બીજી બાબતોમાં આગલ ચાલવામાં આવશે.

વીમાના એજન્ટો અને દલાલોના ઇન્ડાઉ મધેના મંડળ “કોરપોરેસન એફ ઇન્સ્યુરન્સ એજન્ટ્સ એન્ડ બ્રોકર્સ” તરફથી એક કાયદાનો ખરડો વીમાના એજન્ટો અને દલાલોના નામ રજીસ્ટર કરવાના સંબંધમાં ઘડવામાં આવ્યો છે. આણું એક રજીસ્ટર રાખવા તરફ ઘણુએએ પસંદગી દેખાડી છે. સને ૧૯૧૨ ના વરસમાં વીમાના દલાલો અને એજન્ટોની મળેલી કોન્ફ્રેન્સ મધે એકમતે પસાર કરવામાં આવેલા ઠરાવની રૂએ તે ખરડો ઘડવામાં આવ્યો છે.

ખરડામાં એવો ગોઠવણ કરવા ધારી છે કે વીમાના દલાલો અને વીમાના એજન્ટોનું એક રીટાઇન્ડર રજીસ્ટર ગનાવણું અને કાયદાથી જે દલાલ અને એજન્ટને લાયક કરવામાં આવ્યા હોય તેમને કમીશન આપવું.

એક કાઉન્સિલ ગોઠવવા ધારી છે જેમાં નીચલા મેમ્બરોને મુકવામાં આવશે. સરકારી વેપાર ખાતા તરફથી ત્રણ મેમ્બરોને મુકવામાં

આવશે જેઓ જે વીમા કંપનીને લાયક ગણશે તેમની સાથે મસલત ચલાવશે અને ઉપલા મંડળ તરફના ૩ મેમ્બરો તથા લોખંડગની કમીટી તરફથી ૩ મેમ્બરોને મુકવામાં આવશે.

તે કાઉન્સિલ સરકારી વેપાર ખાતાની બહાલી મેળવીને કાઉન્સિલનો ઠારોબાર ચલાવવા માટેના કાનુનો ઘડશે. તે કાઉન્સિલ વીમાના દલાલ તરીકેનું કામ બજાવવાનું સર્ટીફિકેટ આપશે. દલાલ કે એજન્ટ ન્યાંબી કામ કરશે તથા પોતાનું સર્ટીફિકેટ રજુ કરવાને બંધાયેલા રહેશે.

જે દલાલ કે એજન્ટ ચોક્કસ ગુન્હાએ માટે અપરાધો કરશે, દેવાણું કહાડશે અથવા પોતાના ધંધાના બાબમાં ગંભીર પ્રકારનો ગુન્હો કરશે તેો અથવા સર્ટીફિકેટનો ગેરલાભ લેશે તેો તેને સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડવાનો અથવા સર્ટીફિકેટ ખુચવી લેવાનો હક કાઉન્સિલને રહેશે. તે સિવાય બીજા કોઈબી કારણે સર્ટીફિકેટ ધરાવનાર એક માણસને બીજા વાર સર્ટીફિકેટ આપવાને ના પાડવામાં આવશે નહીં.

સર્ટીફિકેટ મેળવવા માટેની ફી વગેરેના કાનુનો બીલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા છે.

બેંગાલ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ—આ ચેમ્બરની કમીટીની માર્ચ માસની બેઠકમાં જે કામકાજ થયું હતું તેમાંથી નીચેના ઉતારો લેવામાં આવ્યો છે.

સ્ટેમ્પ ડ્યુટી-૧૮૯૦ ના સ્ટેમ્પ એક્ટની ૫ મી આર્ટીકલના અ અને બ વિભાગ મુજબ અને પહેલા શેડ્યુલની ૪૩ મી આર્ટીકલ મુજબ “બ્રાક્સનોટર્સ” અને “એગ્રીમેન્ટો અગર એગ્રીમેન્ટોનાં મેમોરેન્ડમો” ઉપર સ્ટેમ્પ ડ્યુટી લાગુ થાય છે. તા. ૫ ડીસેમ્બર ૧૯૧૦ ના ૧૩૬૧ નંબરનાં નોટીશીફિકેશનથી આ ખતો ઉપરની સ્ટેમ્પની ડ્યુટી એ આનાથી વધારે ન હોય ત્યાં સુધી તે ખતો ઉપર ચોડવાની સ્ટેમ્પો વાપરી શકાતી. પણ જે ડ્યુટી તે રકમ કરતાં વધે તેો તે ખત સ્ટેમ્પ.

વાળા કાગળ ઉપર લખવા અમર તે ખતો ચોક્કસ અમલદાર આગળ ખાસ રોમ્પો લગાડવા માટે રજુ કરવાં. ચોંટાડવાની રોમ્પોનો ઉપયોગ વધારવા ખાતર નામદાર સરકારે ૧૯૧૩ ના એપ્રિલમાં ચેમ્બરોના મતો માગ્યા. આ ચેમ્બરે તે દરખાસ્તને ટેકો આપ્યો હતો તેઓએ એક આનાથી સોળ આનાની ટીકીટો કાઢવાની લલામણ કરી હતી. ચેમ્બરે એવી પણ સુચના કરી હતી કે એક ખત ઉપર કેટલી રોમ્પ ચોંટાડવા દેવી તે બાબત કાંઈ હદ બાધથી નહિ. તા. ૨૬ માર્ચ ૧૯૧૪ ના રોજ નામદાર હિંદી સરકારે એવું જાહેર કર્યું કે તેણે ખતો ઉપર ચોંટાડવાની ટીકીટોનો ઉપયોગ કરવા દેવાનું ઠરાવ્યું છે. વધારામાં એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે ૨, ૩, ૪, ૬, ૮ અને ૧૨ આનાની રોમ્પો ઇંગ્લાંડથી મંગાવેલી છે અને હાલની “ચેરટ્રાન્સફર” અને “ફ્રીપ્રિન્ટિંગ” ની રોમ્પો જેવીજ તે રોમ્પો બનશે. આ રોમ્પો આવી પહોંચે તે દરમિયાન થોડા વખત માટે ખાસ ચોંટાડવાની રોમ્પો જેના ઉપર “એપ્રિમેન્ટ” અને “પ્રાક્સેન્સિટસ” એવા શબ્દો છાપેલા હશે તે રોમ્પો કાઢવામાં આવશે.

જેગાળ ચેમ્બર એફ કોમર્સની ખાસ સલા તા. ૨૬ મે ૧૯૧૪ ના રોજ ગંધારના મળી હતી તેવખતે નીચકો એક ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો:—

હાલમાં જે મકાન છે તે તોડી પાડવું અને નવું મકાન બાંધવું અને છ લાખ રૂપિયાની કિંમતના દરેક રૂપિયા પાંચસોનાં પાંચ ટકાનાં ડિવેન્ડરો કાઢવાં.

કુચી ચેમ્બર—આ ચેમ્બરની કમિટીની ૩૧ માર્ચ મળેલી મીટિંગમાં રહેલે બોર્ડના સેક્રેટરીનો તા ૧૦ માર્ચ ૧૯૧૪ નો ઇરજ આર.ટી. નંબરનો કાગળ વાંચવામાં આવ્યો હતો તેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે આગળ ચાલેલ પત્રવ્યવહારના સંબંધમાં જણાવવાનું કે રહેલે બોર્ડને એવી સલાહ મળેલી છે કે ઇંગ્લીશ ધોરણને અનુસરી વારનીશ

અને એવાજ બીજા સળગી ઉઠે તેવાં કલાસ ‘બી’ ના પ્રવાહીઓના ડબાની વચનની હદ અમુક રાખવા બાબતનો જે પ્રતિબંધ છે તે હિંદી ધોરણમાંથી પણ કાઢી નાખવો અને વધારે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે હિંદુસ્તાનના ધોરણમાં તે મુજબ સુધારો કરવાના જરૂરી હુકમો પણ કાઢવામાં આવ્યા છે.

આ ચેમ્બરની તા. ૨૧ એપ્રિલની સભામાં કંટેન્સ મીટિંગ અને રકીમ્ડ કંટેન્સ મીટિંગના સંબંધ નામદાર સરકારે મોકલેલ પત્ર પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો અને એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે કંટેન્સ મીટિંગ બનાવનાર એક આગેવાન વેપારીએ આ ચેમ્બરને જણાવ્યું છે કે ૧૨ ટકાનો આંકડો ઘણો મોટો છે. ૯ થી ૧૦ ટકા ચરબી હોય તો ખસ છે. નામદાર સરકારે પોતાના પત્રના બીજા પારિશાદમાં જે આંકડા આપ્યા છે તેને આ ચેમ્બર મળતી થાય છે.

મુ’બઈની ચેમ્બર એફ કોમર્સની કમિટીની એક સભા વેળા ‘કંટેન્સ મીટિંગ’ અને ‘રકીમ્ડ કંટેન્સ મીટિંગ’ બાબે ઠરાવો થયા હતા. હિંદુસ્તાન ખાતે જે “કંટેન્સ મીટિંગ” આપાત કરવામાં આવે છે તેના સંબંધમાં મુ’બઈની સરકારે બીજી અગત્યની બાબતો સહીત એક પત્ર કમિટી તરફ રવાના કર્યું હતું.

આ ઉપરથી એવું જણાયું હતું કે, હાલના નીચમો પ્રમાણે આ બનાવટી દુધના દાખડાઓપર “પ્રીવેઈ કોમ રકીમ્ડ મીટિંગ” એ નામનો છાપ આવવો જોઈએ. પ્રથમરણ કરતાં એવું માલુમ પડ્યું હતું કે આ બનાવટી દુધમાં ત્રણ ટકાનાં પ્રમાણની ચીકાશ આવે છે. પણ ઇન્ડિયન મેડીકલ સર્વીસના ડીરેક્ટર જનરલ એ. સર. પારડી લુક્સ તરફથી એવું બતાવવામાં આવ્યું હતું કે આવી રીતે દુધ બનાવવાની રીત કાંઈક ખામી ભરેલી જણાય છે. આના આધારે હિંદી સરકાર એવા વીચારપર આવી છે કે હાલનો કાંઈક રૂઢી

બ્રોકન મોઝેક ટાઇલ્સની સારી ડીઝાઇનના કાંચાં નેવા મળશે.

મુંબઈના પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ મેળવનારા ઝવેરીઓ.

અમોને અમારા સોનાના દાગીનાના સુંદર અને વીલાયતી જેવા સપ્રાધાર કામ માટે છેલ્લા પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ આપવામાં આવ્યો છે.

મોહનલાલ

એન્ડ

કાનજી

ઝવેરીઓ

હરેક જાતના સોના, ચાંદી, અને ઝવેરાતના Up-to-date દાગીના ગંજવર જથ્થામાં તૈયાર મળશે.

ટેલીફોન નં. ૧૭૯૫.

૧૯૭, ૨૦૧, શેકમેન સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

પ્રસન્નનું ભારતાંજન.

અજમાવી ખાતરી કરો.

હરેક પ્રકારના દુઃખાવા, સંધિવા, રાંઝણુ યાને શ્રોણોશીશિવેદના, નાતરોગ, કટિવાયુ તથા સાંધાના સોજ વિગેરે એવી જાતના દુઃખ ટાળવાનો

રામબાણુ ઈલાજ.

ઘાઈ પણ જગ્યાએ દુખાવો થતો હોય ત્યાં-સ્થેજ લગાડી-જેવાથી તમારી પુર્ણ ખાતરી થશે કે ભારત અંગનમાં કેવી અદ્ભુત શક્તિ છે અને કેટલી તાકીદિ આરામ મળે છે.

અજમાવો, આજેજ અજમાવો, પછી જુલો જશે.

કીમત-ફક્ત ૬ આના. ખાટલી દીઠ. વી. પી. ખર્ચ નુદો.

સી. પ્રસન્નની ડુકાં

કેમીસ્ટ તથા પરફ્યુમર્સ, મુંબઈ નં. ૪.

(ખાસ ઉંચ વર્ણના હીંદુ ગ્રહસ્થો માટે.)

મનને પસંદ પડતી જમવાની
ઉમદા સગવડ.

શ્રી અંખીકા ભોજનશાળા.

૨૭૪ કાલબાદેવી રોડ—વીકલવાડી સામે.

મુખાઈ.

આ ભોજનશાળા, માલીકોનો જાતી દેખરેખ નીચે
છેલ્લામાં છેલ્લી પદ્ધતિ મુજબ ચલાવવામાં આવે છે.
ધર્મરક્ષણ, સ્વચ્છતા, પ્રમાણિકતા, ઉંચો ખોરાક અને
ખંતીલાં નોકરો એ આ ભોજનશાળાનાં મુખ્ય લક્ષણ છે.

સગવડતાના પ્રમાણમાં ભાવ ઘણાજ મધ્યમ રાખવામાં
આવ્યા છે.

વધુ ખુલાસા માટે મેનેજરને મળો ચા લખો.

બુદ્ધિજ્ઞ યોજનામાં ફેરવી નાંખવી કે જેથી ફરીને બનાવટી દુધના દરેક દાળડામાં એકસ પ્રમાણમાં જ ચીકાશ આવી શકે. સર પારડી લુકસ તરફથી ઓછામાં ઓછું ચીકાશનું પ્રમાણ ૧૨ ટકા રાખવાની ભલામણ કરવામાં આવી હતી. તેના મત પ્રમાણે જે બનાવટી દુધના દાળડામાં ચીકાશનું પ્રમાણ ઓછું હોય તેવા દાળડાપર “પ્રીવેર્ડ ક્રીમ સ્ટીમ્ડ મીલ્ક” નામનો છાપ મારવો. આ પ્રમાણ એવા આધારે નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે ગાયોના સ્વસ્થ દુધમાંથી જે બનાવટી દુધ બનાવવામાં આવે છે તેમાં ૩ ટકાના પ્રમાણ જેટલી ચીકાશ હોય છે અને દરેક કારખાનાંવાળાઓ ૩૦૧ નું ચીકાશ પ્રમાણ જાહેર કરે છે.

આવીજ રીતની સુચના હિંદી સરકાર પણ પસંદ કરવા યોગ્ય ધારે છે.

કમિટીએ પણ આ બાબતમાં પુરતું ધ્યાન આપ્યા બાદ પોતાના જવાબમાં એવું જણાવ્યું હતું કે, બનાવટી દુધમાં ચીકાશનું પ્રમાણ જાહેર થવું જોઈએ. વધુમાં તેઓએ એવું પણ બતાવી આપ્યું હતું કે, સહીથી સરસ બનાવટી દુધ કે જે મુંબઈ ખાતે આયાત કરવામાં આવે છે તેમા નવથી દશ ટકાનાં પ્રમાણ જેટલી ચીકાશ જણાતી નથી તે પરથી એવું સાબિત થઈ ચુક્યું છે કે, બાર ટકાના પ્રમાણ કરતાં નવ ટકાના પ્રમાણની ચીકાશ ઓછામાં ઓછી તેમજ માફક સરનીજ રહી શકશે.

મુંબઈના લાયકાત ધરાવનારા એકાઉન્ટેટો અને ઑડીટરોની નામદાર ગવર્નરને અરજ.

મુંબઈના લાયકાત ધરાવનારા એકાઉન્ટેટો અને ઑડીટરોએ મુંબઈના નામદાર ગવર્નર લૉર્ડ વીલીંગ્ડને નીચેથી અરજી કરી છે:—

અમે અરજદારો ગ્લાસગોની કોરપોરેશન ઑફ એકાઉન્ટસ અને સેન્ટ્રલ એસોસીએશન ઑફ લંડનના પુરતી લાયકાત ધરાવનારા સલાસદો છીએ અને ધલાકામાં એકાઉન્ટેટો અને ઑડીટરો તરીકે ધંધો ચલાવીએ છીએ.

ઉપરથી બે સંસ્થાઓ તરફથીજ હિંદમાં હિસાબીઓની પરીક્ષાઓ લેવાય છે અને અમે અરજદારોએ તે સઘળી પરીક્ષાઓ પસાર કરી છે કે જે પરીક્ષા આજે હિંદુસ્તાનમાં સહીથી ચહુડતામાં ચહુડતી છે. અમે તેમ કરવા પાછળ ખરચના મોટો ભોગ આપ્યો છે. દરેક સંસ્થાના એક હજાર સલાસદો આખી હન્યાના બુદ્ધિ ભાગોમાં પોતાનો ધંધો ચલાવી રહ્યા છે. એ બે ખાતાંઓ તરફથી લેવામાં આવતી

પરીક્ષાઓ “ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટસ અને સોસાયટી ઑફ ઇન્કોર્પોરેટેડ એકાઉન્ટસ અને ઑડીટર્સ” નામના મંડળ તરફથી લેવામાં આવતી પરીક્ષા જેવીજ છે અને તે પણ કુશળતાનો ડીગ્રી એક સરખીજ માંગે છે, પણ તેમાં ફરક એટલોજ છે કે એ છેલ્લું મંડળ પોતાની સંસ્થામાં કલાર્ક તરીકે એકસ સુદત રાખવાની શરત કરે છે પણ અમે એવો મત ધરાવીએ છીએ કે વરસોનો પાકટ અને વહેવાડ અનુભવ અને બારીક તપાસવાળી પરીક્ષા એ આવી રીતે રહેવાના કરતાં વધારે સારી ચીજ છે, અને વળી કલાર્ક તરીકે રહેવાનો સુદતમાં બીન જરૂરની શી આપતી પડે છે. તમારા અરજદારો એ ઉપરાંત મુંબઈની વેપારી પેઢીઓ અને જોઈન્ટ સ્ટોક કંપનીઓમાં ૩ વરસથી વધારે સુદત સુધી ઑડીટરો અને એકાઉન્ટેટો તરીકે કામ કરતા આવેલા છે. વળી જે એસોસીએશનોના

અમે સલાસદો છીએ તે એસોસીએશનો તેમના સલાસદો તરીકે એવાઓનેજ દાખલ કરે છે કે જેઓએ પરિક્ષાઓ પસાર કરવા ઉપરાંત એકાઉન્ટન્સી વીગેરેના વહેવાર અનુભવ મેળવ્યો હોય. તમો નામદારના અરજદારો એમ માને છે કે એ એસોસીએશનોના સલાસદોને જેર ઈન્સાઈ કરવાની હિંદી સરકારની નેમ નહીં હોય, સ્વયં કે જે બહિરનામું બાહર પાડવામાં આંચું છે તેમાં એ એસોસીએશનોને આમેજ કરવામાં આવી નથી, અને એમ વિચારવામાં આંચું હતું કે જે નિયમો સ્થાનીક સરકારે ઘડ્યા હતા તેમાં કંપનીઓના ઍડીટરો તરીકે કામ કરતા સલાસદોના પણ સમાવેશ થઈ શકે. તમો નામદારનો ઇન્ટેન્સીવે જે કાયદા કાનુનો પ્રગટ થયાં છે તેનો ઍડીટર્સની કાઉન્સિલ જે રીતે અર્થ ઉઠાવે છે તેથી તો અમારા ગુજરાનનાં સાધનો ખુચવી લેવામાં આવે એમ બને છે. તમારા અરજદારો એમ માને છે કે ધંધાપર આવી રીતેના આકુશ નાખનાર કાયદા કાનુનો નામદાર સરકારને બેકા અને બીજી કંપનીઓએ કહાડેલાં દેવાળાને

લીધેજ કહાડવા પડ્યા હશે, પણ અમે તમો નામદારનું ધ્યાન ખાસ આ બીના તરફ ખેંચીએ છીએ કે જે જે ખાતાઓએ દેવાળાં કહાડ્યાં છે, જેવાં કે બેંક ઍક્ બરમા, ઈંડિયન સ્ટીસી બેંક, ક્રેડીટ બેંક, અને બીજાઓ તેઓમાં ઍડીટરો તરીકે ફક્ત ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટોજ હતા અને વળી જુદી જુદી તપાસ દરમ્યાન હાઇકોર્ટે જે જે એકાઉન્ટન્ટોને હીસાબ તપાસવા નિમ્યા છે તેઓમાં તમારા અરજદારો ઉપલી એસોસીએશનોના સલાસદો છે.

આખી હુન્યામાં કોઈપણ ઠેકાણે એવું જોવામાં નથી આવતું કે જેમાં એક કે બે એસોસીએશનોને એકલો હક્ક આપવામાં આવે અને બીજાઓને ખાતલ રાખવામાં આવે.

એ કાયદા કાનુનોનો એટલો તો સખ્તાઈથી અર્થ કરવામાં આવે છે કે તમારા અરજદારોના લાભોને તે નુકશાનકારક થઈ પડશે. તેટલા માટે હાલના કાયદા કાનુનોમાં જરૂર જોગો સુધારો કરવાનો તમો નામદારને તમારા અરજદારો વિનંતિપૂર્વક અરજ કરે છે, કે જે માટે અમે તમો નામદારના ઘણા આભારી થઈશું.

COMMERCIAL NEWS.

વેપારી ખબરો.

ઇ. સ. ૧૯૧૨-૧૩ સાલમાં હિંદુસ્તાનની પોસ્ટ ઍડીસીની સેવીંગ પોસ્ટ ઍડીસી બેંકોમાં અનામત મુકનારાઓની સંખ્યા ૩૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ વસ્તીમાંથી માત્ર ૧૫,૬૬,૮૬૦ નીજ હતી. કુલે અનામતની રકમ ૨૦. ૬૧ કરોડ રૂપિયા જેટલી હતી. એટલે કે સરેરાશ અનામત ૧૩૧-૫૫ રૂપિયાની થાય. અનામતમાં તે વરસમાં ચોખ્ખો વધારો ૧.૭૧.૨૯,૦૬૪

રૂપિયાનો હતો. આ કાંઈ ખાસ વધારો થયો ન કહેવાય. ૧૯૦૫-૬ ની સાલમાં પણ અનામત મુકનારાઓની સંખ્યા ૧૧,૧૫,૭૫૮ ની હતી અને કુલ અનામતની રકમ ૧૩,૯૯,૨૬,૨૬૦ રૂપિયાની હતી એટલે સરેરાશ અનામત રૂ. ૧૩૦-૮૩ ની હતી અને ચોખ્ખો વધારો ૫૮,૫૬,૧૩૦ રૂપિયાનો હતો. વધારો તો થયો છે પણ વસ્તીના પ્રમાણમાં તે વધારો કાંઈ ખાસ જાણુલા લાયક નથી.

મેટેલીક ચોખ્ખામાન બીલ્ડીંગને વધુ ચોભાવે છે.

એક આસ્ટ્રેલીયન વતેમાન પત્રપરથી જાણાય છે કે વિક્ટોરીયાની સ્ટેટ સેવીંગ્સ બેંકમાં અનામત મુકનારાઓની અનામતોમાં તે વરસમાં ૧૯,૦૩,૪૫૫ પાઉન્ડઝ જેટલો વધારો થયો (૧૯૧૨-૧૩) હતો. અને કુલે અનામત ૨,૧૫,૬૫,૬૨૧ પાઉન્ડઝ જેટલી હતી. ૨૦ લાખ માણસની વસ્તીમાં ૬,૭૪,૫૪૨ અનામત ખાતાંઓ ઉઘાડાં છે અને દર અનામત મુકનાર દીઠ સરેરાશ ૩૧ પૌં ૭ શી ૮ પે. જેટલી રકમ જમે છે. આ ઉપરાંત વેપારી બેંકોમાં માર્ગની ૩૧ મી તારીખ સુધીના ત્રણ માસમાં ૪,૮૬,૦૮,૪૯૯ પાઉન્ડઝ જેટલી અનામત છે. આગલે વરસ તેજ અરસામાં ૪,૬૬,૭૧,૨૩૩ પાઉન્ડઝ જેટલી રકમ હતી એટલે આ વરસ ૨૨,૩૭,૨૬૬ પાઉન્ડઝનો વધારો થયો હતો.

નામદાર હિંદી સરકારના વેપારી ખાતમી-ખાતાંને નામદાર સરકાર તરફથી બહાર પડતી આંકડાના કામમાંથી મુક્ત કરેલ છે અને આંકડા સંબંધી સર્વ હકીકત બહાર પાડવા માટે ડાયરેક્ટર ઑફ સ્ટેટીસ્ટીકસની નવી જગ્યા ઉત્પન્ન કરી છે. આથી વેપારી ખાતમીખાતાંના ડીરેક્ટર વધારે વખત મુસાફરીમાં ગાળી શકશે.

ધી ઇન્ડિયન ટ્રેડઝ જર્નલ પોતાના તા. ૨૧ મે ૧૯૧૪ ના અંકમાં જણાવે છે કે હુનિયામાં સૌથી મોટામાં મોટો અનાજ માટે કોહાર (એલીવેટર) ક્લાઈડ નદી ઉપરના મેડોવેઇડ શહેરમાં તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. આ કોહાર ક્લાઈડ ટ્રસ્ટ તરફથી બાંધવામાં આવેલો અને તેમાં ૩૧,૦૦૦ ટન્સ સમાઈ શકે તેવો છે અને દર વર્ષે ૨,૫૦,૦૦૦ ટન્સની ઉત્પાદન પાથલ કરી શકાય તેવો છે બે ફરતા ૨૫૦ ટન્સના “એલીવેટર” એ વખાર આગળ આવી ઉલ્લી રહેતી સ્ટીમરોમાંથી દાણો ઉતારશે; તે દાણો પોતાની મેળે વજન કરે તેવા સંખ્યા ઉપર થઈ તેમાંથી તે વખારના બીજા ભાગમાં લઈ જવાની

પણ સગવડ કરવામાં આવી છે. દાણો કોથળામાં પણ ઉતારી શકાય તેમ છે અને તેવી રીતે ક્લાઈડના ૫૦૦ કોથળા ઉતારી શકાશે. આ વખાર ૩૧૨ ફીટ લાંબો અને અંદર ખાનેથી ૭૨ ફીટ ૫ હોળી છે.

ધી ઇન્ડિયન ટ્રેડઝ જર્નલના તા. ૨૮ મે ૧૯૧૪ ના અંકમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે હુધને જતુઓથી નિરાશું કરવાની એક જર્મન શોધ વીપર્ગિંગ વિગેરેની ડેરીઓમાં સાફ કામ કરતી જણાવે છે જે બાબતમાં જર્મનીના જથ્થા બંધ હુધ વેચનારાઓની એસોસિએશન તરફથી તપાસ કરવા નીમિત્તા મી. ડબલ્યુ ક્યુન્ડે તપાસ કરી પોતાનો રીપોર્ટ બહાર પાડેલો છે. આ નવી શોધ માટે એમ કહેવાય છે કે તે હુધમાંના જતુઓનો નાશ કરે છે અને તે રીતથી હુધમાં કાંઈ ફેરફાર થતો નથી. હુધ કાચા હુધ જેવું જ રહે છે અને પનીર બનાવવાના કામમાં આવી શકે છે તે બીજા હુધ કરતાં લાંબો વખત રહી શકે છે. આ રીતની મુખ્ય ક્રિયાઓ નીચે મુજબ છે. પહેલાં હુધને એક “પ્રેશર ચેમ્બર” એટલે દબાણ કરવાના ભાગમાં નાખવામાં આવે છે જ્યાં તેના માથે એક પંખથી ૪ એટમોસ્ફીયર્સ જેટલું દબાણ નાખવામાં આવે છે. આજ દબાણના નેરથી હુધ તેમાંથી કુવારાના આકારમાં એક લંગોળ વાસણમાં ભરે છે, તે વખતે તેને ૧૬૭ ડિગ્રી ફેરેનહાઈટ જેટલી ગરમી આપવામાં આવે છે. આ સીલીન્ડરમાંથી તે ઠંડું કરવાનાં વાસણમાં ભરે છે જ્યાં તેની ગરમી ઓછી થઈ ૫૦ ડિગ્રી જેટલી થઈ ભરે છે. અહીંથી તે સીમા ભરવાના વાસણમાં ભરે છે. આ રીતના ખાસ ફાયદા એ છે કે આ રીતમાં હુધને ન્યારે કુવારાના રૂપમાં હોય છે ત્યારેજ માત્ર થોડો વખત તેને ઘણી ગરમી આપવામાં આવે છે. બીજું વરાળરૂપે કાંઈ હુધ જતું રહેતું નથી.

નામદાર શહેનશાહનો ચોકોહામા ખાતેના વેપારી એલચી જલુવે છે કે ૧૯૧૩ માં ૮ ઇમ્પીરીયલ ગેલનની ૮૭,૫૨,૫૦૦ પેટીઓ જેટલું આસતેલ નીકળ્યું હતું. જ્યારે ૧૯૧૨ માં ૭૩,૩૬,૬૦૦ પેટીઓ નીકળી હતી.

નામદાર હિંદી સરકારના વેપાર કંદોગ ખાતાં તરફથી તેના ૩,૪૨૫-૩,૪૩૦-૩૬ નંબરના કાગળથી નામદાર મુંબઈ સરકાર મારફત ચેમ્બરને જલુવેલું છે કે ચીનના નીચેના સાત બંદરો પરદેશો સાથેના વેપાર માટે ખુલ્લા મુકામાં આવેલ છે. આ બંદરો નીચે મુજબ છે:-કુઈહોસંગ, કલગન, ડોલોનોર, ચીહડંગ, ટેઓનાનડું, હુલુટાઉ અને લંગકો. આ પગલાંનું મુખ્ય પરિણામ એ છે કે માંગોલીયાનો અંદરનો ભાગ દેશ પરદેશના વેપાર માટે ખુલ્લો મુકાશે.

આમાંના કુઈહોસંગ બંદર સાનસીટની ઉત્તરે આવેલું છે. તેની વસ્તી ૨,૦૦,૦૦૦ માણસોની છે; અને આમડાં, ઉંટના વાળ, દોરડાં અને બીયાં માટે સાફ ખતર છે.

કલગનની વસ્તી ૪,૩૦,૦૦૦ માણસોની છે. પેકીંગ સાથે રેલ્વેથી જોડાયેલું છે.

ટેઓનાનકુ માંગોલીયાના ક્રાંતીચરપર એક અગત્યનું બંદર છે અને તેને થોડા વખતમાં રેલ્વેથી જોડી દેવાનું છે.

કુઈહોસંગ અને કલગનના કાયદા એવા છે કે તે બંદરેથી બ્રીટીશ માલ જે નાનચુરીયાના બંદરેથી તે ઠેકાણે માલ લઈ બા કરવાના વેપારમાં જે રાા ટકાની વધારે જઠાત આપવી પડતી તે નહિ આપતાં માત્ર ૮ ટકાની આયાત જઠાત આપીનેજ અંદરના ભાગમાં જઈ શકશે. આ બંદરેથી ટેન્ટચીનનો ને કાય વેપાર ઘણો વધવા પામશે એમ તેઓ માને છે અને માંગોલીયાના અંદરના અને બહારના ભાગને પરદેશી વેપારીઓ માટે ખુલ્લો કરશે.

આખા હિંદુસ્તાન માટે લેખસેખને લગતા કાયદાની જરૂર છે એવી બર્માની વેપારી ચેમ્બરે કરેલી અરજ નામદાર લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નરે માન્ય રાખી છે. કરાંચીની ચેમ્બરે બર્માની ચેમ્બર ઉપર પત્ર લખી આ હીલચાલ તરફ દીલસોહ દેખાડી છે અને જલુવ્યું છે કે, આ વિષય ઉપર નામદાર હિંદી સરકારને તેઓએ લખાણ કર્યું છે. બંગાળ ચેમ્બર પણ આ હીલચાલ તરફ સંપૂર્ણ દીલસોહ ધરાવે છે પણ તે માટે અસરકારક પગલાં લેવામાં આવશે કે કેમ તે બાબે શક બતાવે છે અને જલુવે છે કે બર્માની વેપારી ચેમ્બર તરફથી સઘળો પત્રવહેવાર તેને મળતાં તે ઉપર આ (બંગાળી) ચેમ્બર વિચાર ચલાવશે.

પ્રીન્સ આર્થર એક્ કોનોટે દેશ પરદેશોનાં રખરના નમુનાઓનું ચોથું પ્રદર્શન ખુલ્લું મેલવાની કીધા તા. ૨૪ મી જુનને રોજ મી. હારકોર્ટ વિગેરે અસંખ્ય નામીયા આસામીઓની હાજરી વચ્ચે કરી હતી, જે વખતે ૫૪ સરકારોના પ્રતિનિધિઓએ સત્તાવાર રીતે હાજરી આપી હતી. પ્રીન્સ આર્થરે પોતાના લાપણ દરમ્યાન જલુવ્યું હતું કે, રખરની નીમજ સોનાના જેટલીજ લાભકારક થઈ પડશે એમ કહેવામાં અતીશયોક્તિ કરવા જેવું કાંઈ નથી.

મી. હારકોર્ટ જલુવ્યું કે સને ૧૯૧૩ ના વરસમાં રેલ્વે અને સ્ટીલોન ખાતેથી રખરની નીકાશ સાત કરોડ દશ લાખ રતલ એટલે કે એક કરોડ દશ લાખ પાઉંડ જેટલી કીમતની થઈ હતી. સને ૧૯૧૪ ના પહેલા પાંચ માસ દરમ્યાન થયેલી નીપજ ઉપરથી જલુચ છે કે સને ૧૯૧૪ ના વરસની કુલે નીપજ આગતા કોઈપણ વરસની નીપજ કરતાં ઘણી વધારે થઈ જશે.

આ વખત પ્રદર્શનમાં ઘણાજ બાણવાભેગ નમુનાઓ દેખાડવામાં આવ્યા છે. એ નમુ-

પતરાજીખોર નકલીઆથી હવે કોઈ ડગાતું નથી.

કારણકે ખરી “બાદશાહી ચાકુતી”નો

૨૭૪૨ નં. ૨૨૦ છે અને તેના બનાવનાર
જાણીતા ડૉક્ટર ચાંદલીઆ છે.

જેથી આ નામની દવા અમારા શિવાય બીજા કોઈને પણ બનાવવાનો હક્કજ નથી.
છતાં જે કોઈ “બાદશાહી ચાકુતી” ના બનાવનારા તરીકે ડગવાના શ્રાંક્ષં મારી રહેલ હોય તો
એક દગાખોર નકલીઓ છે એમ અમે ખુલ્લી ચેલેજ આપીએ છીએ, ત્યારે

ખરી “બાદશાહી ચાકુતી” કોની ?

એ સવાલનો જવાબ અમારી દવાના અને નકલીઆની દવાના ૨૭૨૮૨ નંબર એક
બીજા સાથે મેળવી જોવાથી તુરત મળી શકશે, નકલીઓ પકડાઈ જશે અને અમેજ પહેલા
અને ખરા બનાવનારા ઠરીશું. માટે દગાખોર નકલીઆથી ચેતો.

આ “બાદશાહી ચાકુતી” હલકા પ્રકારની ઇંગ્લેજ દવાઓ વાપરીને ચીંથરે હાલ રીતે
બનાવવામાં આવતી નથી પણ નામદર્દી, ધાતુવિકાર અને બીજી દરેક જાતની નબળાઈ દુર કરીને
જાથુકને માટે જીવાનીનો ખરો જીવરસો આપનાર બાદશાહોમાં વપરાતી ખરી અનુભવસિદ્ધ દવા-
ઓની મેળવણીથી બનાવવામાં આવે છે તેનાથી બીજાઓની દવાઓની માફક કોઈપણ જાતનું
તુકશાન થતું નથી એટલા માટેજ છુટથી દરેક ઋતુમાં વગર પરહેજીએ સ્ત્રી અને પુરૂષો દરેક
ઠંડાણે એક સરખી રીતે વાપરે છે. કી. ૪૦ ગોળીની ડબી ૧ ના રૂ. ૧૦. વધુ હકીકત માટે લખો.

કમજોરી માટે “પુરૂષાર્થ લેપ” કી. રૂ. ૨૫

હરસ, મસા, ક્ષય અને સંગ્રહણીનાં કંટાળેલાં દરદીઓને એક વખત અમારી
મુલાકાત લેવાની ખાસ લલામણ કરવામાં આવે છે.

સલાહ માટે વધુ દરદીનો પુરેપુરી હકીકત લખવાથી
ડૉક્ટર ચાંદલીઆની નેકસલાહ મુક્ત
મળશે. આજને આજ કેટલોગ માટે લખો.

ચાંદલીઆ કંપની. } નંબર. ૨૩૮,
કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ.

પણ માંગણી વધવા લાગી અને તેથી તે ચીન્ને માટેના કારખાનાંઓ જાપાનમાં સ્થપાયાં. સ્વદેશી કારખાનાંઓમાં સ્વીચ બોર્ડો, મોટરો વિગેરે થાય છે પણ તેમાં પણ શીયાના વર્ક્સ તરફથી જે ૬૦૦૦ કીલોવૉટરનો જે હાથનેમે જનાવવામાં આવ્યો છે તે ખાસ નોંધ લેવા લાયક છે. હજુ તો સાદી મીટરો અને બળતુ માપ કરવાનાં હથિયારો જાપાનમાં જનાવવામાં આવે છે જીન્ને જાધો સામાન પરદેશથી આયાત કરવામાં આવે છે. ઇલેક્ટ્રીક મીટરોથીજ વીજળીની પાવર બેંચવાનું ધોરણ પ્રચલિત થતું જાય છે.

આજ દીવસ સુધી જાપાનની અંદર કારખાન કીલામેન્ટના દીવાઓ આલતા; પણ હવે સુધારો થતો જાય છે અને મેટલ કીલામેન્ટના દીવા વપરાશમાં આવતા જાય છે. જાપાનની લેમ્પ કંપનીઓ મેટલ કીલામેન્ટ આયાત કરે છે અને લાઇસેન્સ લઇ તેમાંથી દીવાઓ બનાવે છે.

ત્રાંજુ જાપાનમાં ઉત્પન્ન થતું હોવાથી વીજળીના તારો જનાવવાનો ધંધો આજે વધ્યો અને તેથી હવે તો ફક્ત સગ મરીન કેબલ્સ અને એવીજ જાતના તાર આયાત કરવામાં આવે છે કારણ જાપાનની ફેક્ટરીઓમાં તે માલ જનાવવા માટે જરાબર નેચાગ નથી. યોકોહામી ઇલેક્ટ્રીક વાયર કંપનીની વીજળીના કેબલો જનાવવાની ફેક્ટરી હમણા તૈયાર થઇ છે. અને સુમીટોકો કોપર રેલીંગ વર્ક્સ પણ પોતાનાં કારખાનામાં ઘણો વધારો કરવાનાં છે.

બે ત્રણ વર્ષ પહેલાં ઇન્ડસ્ટ્રીયલ અને બીજા માટીના કામ જર્મનીમાંથી આયાત થતા પણ હવે તે માલ જાપાનમાં બને છે અને તે કોઇ પણ રીતે હલકો નથી. તેમ છતાં

કીમતમાં અરધો અરધ ઓછો પડે છે. ક્યોટોની મટસુકેઝ માટીનો કામની ફેક્ટરી પાસે ૨,૦૦૦૦૦ વોલ્ટસનું એક ટ્રેસ્ટીંગ એપે-રેટસ વીજળીનું બળ માપવાનું હાથિયાર અને હયાથી અને કોરોનશાના કારખાનાંઓ એવા સંઆઓ ઉભા કરવાનો ઇરાદો રાખે છે.

ચીનનાં શાંગહાઇ શહેરમાં આમડાંની અને આમડાના બનાવેલ માલની માંગણી છેલ્લાં બે વર્ષ થયાં ઘણી વધી ગઇ છે એમ ધી ઇન્ડીયન ટ્રેડિંગ જર્નલ પોતાના તા. ૨ એપ્રિલ ૧૯૧૪ ના અંકમાં જણાવે છે. બુટો અને શુઝનાં તળીયાના આમડાંની ખપત એકદમ વધતી જાય છે. પગરખાં બનાવવાનો ઉદ્યોગ જાપાનના પગરખાં બનાવનારાઓએ ચીનમાં થોડા વખત પહેલાંજ સ્થાપેલો છે અને ચીના લોકો આ ધંધો તરત ગૃહલુ કરતા જાય છે.

બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનના ઉર્નના ઉદ્યોગની ૧૯૧૨ ની સાલને લગતી WOOLLEN INDUS- એક યાદી કલકત્તા ખાતેના TRY OF BRITISH વેપારી બાતમી ખાતાના INDIA. ડિરેક્ટર જનરલ તરફથી બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનનો ગહાર પાડવામાં આવી ઉર્નનો ઉદ્યોગ. છે. હિંદુસ્તાનની કુ પાંચ ઉર્નની મીલોમાંની કાનપુર ખાતેની અને ધારીવાલ ખાતેની બે મીલોની એકઠી ભરાએટ્ટી થાપણ રૂ. ૩૨ લાખની છે અને અને હિંદુસ્તાનની ઉર્નની મીલોની પેદાશનો ૭૮ ટકા બેટલી પેદાશ તો આ મીલોમાં થાય છે. આ બે મીલો પેલીસ અને લશ્કરી ખાતા માટેના માલ તથા સામાન્ય રીતે બીજા ઉચી જાતનો માલ બનાવે છે અને તે ઓસ્ટ્રેલીયન

ઉન ચોખ્ખું અગર હિંદી ઉન સાથે ભેગ કરી વાપરે છે. ૧૯૧૨ ના વરસમાં પેદાશ પણ ઘણી થઈ હતી અને કીંમતમાં પણ સારો વધારો થયો હતો. ૧૯૧૨ માં ૧૯૧૧ ના કરતાં જથ્થામાં ૩,૩૧,૭૨૫ પાઉન્ડઝનો વધારો થયો હતો અને કીંમતમાં ૨,૭૯,૫૬૪ રૂપિયાનો વધારો થયો હતો.

ઉનની માલની આયાત હિંદુસ્તાનની મીલોની પેદાશ કરતાં વધારે છે; જો કે ૧૯૧૨ માં આગલા વર્ષ કરતાં આયાતમાં ઘટાડો થયો હતો. ઉનનું કાપડ અને શાલો યુનાઇટેડ કીંગડમ અને જર્મનીમાંથી ખાસ કરીને આવે છે.

૧૯૧૨ ની અંદર આયાત થયેલ ઉનના માલની કીંમત ૩,૦૪,૪૨,૩૮૦ રૂપિયા જેટલી હતી અને હિંદુસ્તાનની મીલોએ બનાવેલ માલની કીંમત ૫૩,૮૩,૨૦૪ રૂપિયા જેટલી હતી.

ધાખળા, પટું વિગેરે વણવા માટે હિંદુસ્તાનના બુદ્ધા બુદ્ધા ભાગોમાં નાની ફેક્ટરીઓ પણ છે અને તેમાં હાથની શાળોથી કામ કરવામાં આવે છે.

ઉનની કાપેટો અને રગો પરદેશ ચડે છે. તેમાંનો ફૂં મો ભાગ યુનાઇટેડ કીંગડમમાં જાય છે. અને બાકીનો ઘણો માલ યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં જાય છે.

હિંદુસ્તાનમાંથી નિકાશ થયેલ કાપેટો અને રગોની કીંમત ૧૯૧૦, ૧૯૧૧ અને ૧૯૧૨ માં રૂ. ૨૪,૫૮,૯૪૫, રૂ. ૨૪,૪૭,૬૫૫ અને ૨૨,૬૧,૯૧૮ રૂપિયા જેટલી હતી.

૧૯૧૦-૧૯૧૧ અને ૧૯૧૨ ની સાલ માટેના ઉનના ઉદ્યોગની હકીકત નીચે મુજબ છે.

	૧૯૧૦	૧૯૧૧	૧૯૧૨
કામ કરતી મીલોની સંખ્યા	૫	૫	૫
કામ લગાડેલી ન મની મુ'ડી	રૂ. ૫૦,૫૦,૦૦૦	૫૦,૫૦,૦૦૦	૫૦,૫૦,૦૦૦
કામે લાગેલા મજૂરોની સંખ્યા	૩,૪૪૨	૩,૭૦૬	૪,૦૧૩
શાળોની સંખ્યા	૮૦૮	૮૧૨	૮૧૬
સ્પીન્ડલોની સંખ્યા	૩૧,૨૦૫	૩૧,૨૦૫	૩૪,૬૬૮
ઉત્પન્ન { જથ્થો પાઉન્ડઝ કીંમત રૂ.	૪૧,૦૧,૭૦૬ ૪૭,૨૦,૩૦૪	૪૭,૮૧,૭૯૯ ૫૧,૦૩,૬૪૦	૫૧,૧૩,૫૨૪ ૫૩,૮૩,૨૦૪

GOVERNMENT COFFEE AUCTION.

સરકારી કાફીનું લીલામ.

સને ૧૯૧૪ ના સરકારી કાફીના પાકમાંથી ૧૪૧૦૦ પીકલ કાફીનું લીલામ જેટલીઆ ખાતે તા. ૧૪ મી ઑક્ટોબર ૧૯૧૪ ને વાર બુધે તથા તા. ૨૫ મી નવેમ્બર ૧૯૧૪ ને વાર બુધે હેન્ડલ સ્વીરીનીગીંગના ઓરડામાં થનાર છે; જે, મજકુર તારીખે સવારના કલાક ૧૧ વાગે બહાર પ્રજા માટે ખુલ્લા રહેશે. સદરહુ લીલામ જેતીવાડી તથા હુન્નર ઉદ્યોગ ખાતાના ડીરેક્ટર તરફથી નિમાયેલા એક અધિકારી હસ્તે નેધરલેન્ડ સરકારની પરવાનગીથી અને સરકારી લીલામ કરનાર અધીકારીની હાજરીમાં થશે. એ લીલામને લગતી થોડી હમીકત નીચે મુજબ છે.

કાફીની જાત.	બુધવાર, તા. ૧૪મી ઑક્ટોબર ૧૯૧૪ ને રોજે.	બુધવાર, તા. ૨૫ મી નવેમ્બર ૧૯૧૪ ને રોજે.
	પીકલ.	
પ્રોએન્ગર સાધારણ ...	૬૦૦	૬૦૦
ટીગલ કાફી જાવા ...	૫૦૦	૫૦૦
પેસીરીઅન કાફી જાવા ...	૨૪૦૦	૨૪૦૦
પ્રોએલીન્ગો કાફી જાવા. ...	૬૦૦	૬૦૦
પીકલોન્ગન કાફી લીબેરીઆ	૪૦૦
ટીગલ કાફી લીબેરીઆ ...	૪૦૦
સીમારન્ગ કાફી લીબેરીઆ	૩૦૦ .
પ્રોએન્ગર કાફી રોબસ્ટા ...	૩૦૦
પીકલોન્ગન કાફી રોબસ્ટા	૩૦૦
ટીગલ કાફી રોબસ્ટા ...	૪૦૦	૪૦૦
સીમારન્ગ કાફી રોબસ્ટા ...	૪૦૦	૪૦૦
પેસીરીઅન કાફી રોબસ્ટા ...	૧૨૦૦	૮૦૦
	૭૧૦૦	૭૦૦૦

તા. ૬૦—એક પીકલનું વજન ૧૩૬ અંચેટ રતલ જેટલું ગણાયે.

આ સંબંધી વિશેષ માહિતી મેળવવાની ઇચ્છા જે યદ્યથાને હોય તેમણે મહેરબાની કરી એમ્બરની ઓફીસમાં આવી પુછવાથી મળશે.

બસો રૂપૈયામાં અન્નદાન સાથે અમર નામ.

(આજસુધીમાં ૩૦ દાતાઓ મળ્યા છે.)

નડીઆદ હિંદુ અનાથાશ્રમને એકી વખતે રૂ. ૨૦૦) આપનાર દાતાના નામની આરસની તપ્તી આશ્રમની ઑફીસમાં ચોંડવામાં આવશે તથા તે રકમના વ્યાજમાંથી દરેક વર્ષે નક્કી કરેલા દીવસે દાતાના સ્મરણમાં અનાથોને જમાડવામાં આવશે.

એક રૂપિયા ને તેથી વધુ દાન આપનાર ગૃહસ્થોનાં નામ વાર્ષિક રીપોર્ટમાં પ્રગટ થાય છે. વાર્ષિક રીપોર્ટ દરેકને મફત મળે છે.

મંત્રી—હિંદુ અનાથાશ્રમ—નડીઆદ..

ધી બોમ્બે લાઈફ એસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ.

હેડ ઓફીસ—બોમ્બે એપોલો સીટ.

ડિરેક્ટરની બોર્ડના ચેરમેન

ધી. એનરેબલ મી. લક્ષ્મીભાઈ સામળદાસ જે. પી. સી. આઈ. ઇ.

મેડીકલ ડેક્રી

ડાક્ટર આર. રાવ. એમ. ડી. લંડન.

કેપીટલ રૂ.	૧૦,૦૦,૦૦૦
સબસ્ક્રાઈબ્ડ „	૩,૫૮,૬૦૦
કોલ્ડ અપ „	૭૧,૭૮૦
વોટ અપ „	૬૭,૬૦૫
વાર્ષિક આવક „	૬૬,૦૬૬

ધણે એણે દરે આ કંપનીમાં મોટી રકમને વીમા ઉતરાવી શકાય છે. આ કંપનીનું સંઘર્ષ કામકાજ શાસ્ત્રીય રીતે અને ધણી કરકસરથી વિલાયતના નામાંકિત એકઝ્યુચરી

જ્યોર્જ ક્રીગ એફ. એફ. એ. એફ. આઈ. એ. લંડનની સલાહ પ્રમાણે ચલાવવામાં આવે છે. વધુ માહિતી માટે લખો.

એજન્ટ બ્રેઈએ છે.

પ્રરામરોડ આર. જ્ઞેશી. જે. પી.

મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર.

હવે ઠંડીની મોસમ શરૂ થઈ છે.

તમોને નીચે જણાવેલી બન્ને દવા જોઈશે.

(૧) નરવેટોના.

(ગ્રીમોલ્ટના)

અશક્ત અને લોહી વગરના, જવાનીમાં ઘડપણ લોગવનાર અને બ્રૂજા મગજવાળાં સ્ત્રી પુરૂષોને માટે ઘણી કીંમતી, અને સ્વાદીષ્ટ દવા

(૨) એનરજીકલ સીરપ.

(ગ્રીમોલ્ટના)

મગજ અને જ્ઞાન તંતુની નબળાઈ દુર કરનારી, ભુખ વધારનારી અને ખરી શક્તી બક્ષનારી અને તંદુરસ્ત બનાવનારી દવા.

(સરવે દવાવાળાઓને-ત્યાં-જાણો છે).

વી. સી. દસ્તુરની કું.

દવાવાળા.

પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

COMMERCIAL CASES.

વેપારી કેસો.

સ્મોલ કોઝ કોર્ટ

ઈન્ડિયન સ્પીસી બેંકના શેરોના સોદા.

છોટાલાલ કાલીદાસ નામના વેપારીએ બસો રૂપીઆ વસુલ કરવાનો દાવો મોહનલાલ હેમચંદ નામના શેર દલાલ સામે કીધો હતો. તેને લગતી તપાસ સ્મોલકોઝ કોર્ટમાં વડા જજ મીં એન. ડબલ્યુ. કે.પ અને પાંચમા જજ મીં સોરાબજી કરામજી બીલીમોરીયા આગળ નીકળ્યો હતો.

વાદી તરફથી એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ઈન્ડિયન સ્પીસી બેંકના દસ શેર, દર રૂપીઆ ચોવીસને હિસાબે ખરીદવાને ગયા નવેમ્બર માસની તા. ૨૪ મીએ તેણે પ્રતીવાદીને રૂપીઆ બસો આપ્યા હતા અને પ્રતીવાદી સાથે એવી કબુલાત કરવામાં આવી હતી કે, શેરો વાદીને નામે ઈંપનીના ચોપડામાં રજૂાવી આપવા તા. ૨૮ મી નવેમ્બરને દિને શેરો નામે રજૂાવાના ત્રાન્સફર ઉપર વાદીએ સહી કરી આપી હતી, અને તે ત્રાન્સફર બેંકમાં આપવામાં આવે તે આગમજ બેંકને દુક્યામાં લઇ જવાનો હુકમ થયો હતો. આ ઉપરથી કબુલાત મુજબ વાદીને નામે

શેરો રજૂાવા નહીં હોવાથી તેણે આવેલી રૂપીઆ બસોની રકમ પ્રતીવાદી ખાસેથી પાછી માગી હતી.

પ્રતીવાદીને બચાવ એવો હતો કે તે પરવાને ધરાવનાર દલાલ છે. તેણે વાદીએ જણાવ્યા મુજબની શરત કીધી ન હતી, અને કોઈબી દલાલ એવી જામીનગીરી આપી શકે નહીં.

પ્રથમમાં આ મુકદ્દમા પાંચમા જજની હાથુર નીકળ્યો હતો જેણે એવો ચુકાદો આપ્યો હતો કે શેરો વેચનાર દરેક જણનું કામ એટલું જ છે જે તેણે ત્રાન્સફર ઉપર સહી આપવાનું છે, અને શેરો નામે રજૂાવી આપવાનું કામ વેચનારનું નથી, અને વાદી જણાવે છે તેવી સરતની પુરવાર કરવાનું કામ તેનું છે, એટલું કહી વાદીનો દાવો કઠાડી નાખ્યો હતો.

આ ચુકાદા સામે વાદીએ પુલ કોર્ટને અપીલ કીધી હતી, જેણે નીચલી કોર્ટને ચુકાદો બદલાવ રાખ્યો હતો.

HON'BLE MR. GILLAN'S INTERVIEW.

ઑન. મી. ગીલાનની દેશી વેપારી ચેમ્બરની મુલાકાત.

હીંદી સરકારના વેપાર ખાતાના કામચલાઉ સલાસદ ઑનરેબલ મીં ગીલાન સીં એસ. આઈ. હાલમાં મુંબઈ ખાતે પધારેલા હોવાથી ગઈ કાલે અત્રેની દેશી વેપારી ચેમ્બરની મુલાકાતે પધાર્યા હતા; જે વખતે તેને આવકાર આપવા માટે નીચલા ગ્રહરથો હાજર રહ્યા હતા;—મીં પરશોતમદાસ કાંકેરદાસ

(પ્રમુખ), ઑનરેબલ સર કાજલભાઈ કરીમભાઈ ઇશ્વાહીમ, ઑનરેબલ મીં મન. મોહનદાસ રામજી, સર વીક્રલદાસ દામોદર કાકરસી, ઑનરેબલ મીં લલ્લુભાઈ શામળદાસ, મીં દીનશા એદલજી વાગ્ઠા, મીં સોરાબજી એદલજી વાઈન, મીં ચત્રભુજ શીવજી, મીં દેવીદાસ માધવજી કાકરસી, મીં રેવા-

ધી બોમ્બે ટાઇલ માર્ટ ૨૧ બેંક ઓફ ફોર્ટ મુંબઈ.

શંકર જગજીવન, મીંઠ મોતીલાલ ઠાનજી અને મીંઠ જ્યનારાયણ હીંદુમલ દાણી.

મીંઠ પરશોતમદાસ ઠાકોરદાસજી લાપણ

ચેરખરના પ્રમુખ મીંઠ પરશોતમદાસ ઠાકોરદાસે ઝાંનરેખલ મીંઠ ગીલાનને સંબોધી જણાવ્યું કે આ ચેરખરની ઠમીટી સાથેની તમારી પહેલી મસલત વેળાએ તમોને મળવાની જે તક મળી છે તેને હું એક ખાસ માન મળેલું સમજી છું અને જ્યારે હું એમ કહું છું કે તમને આમારી વચમાં જોવાને અમે ઘણા ખુશી થઈએ છીએ ત્યારે હું આખી કમીટીની લાગણીઓ જાહેર કરું છું. તમારી અગાઉના હીંદી સરકારના વેપારી સલાસદ જ્યારે જ્યારે મુજબની મુલાકાતે પધારતા હતા ત્યારે તેણે વેપારી કોમને અગત્યની હોય એવી જુદી જુદી ગાળતો વિષે મસલત ચલાવવાની ઘણી તક આ ઠમીટીને આપી હતી. હવે તો એ સર્વાનુમતે ઠણુલ રાખવામાં આવ્યું છે કે આ જાતની મુલાકાતો અને મસલતોના પરીણામે ઘણા સવાલોનો નિવેડો માત્ર થોડી મીનીટમાં થાય છે, જ્યારે તેજ બાબત વિષેનો પત્રવહેવાર મહીનાઓ સુધી લંબાય છે. હીંદી સરકારના વેપાર અને ઉદ્યોગને લગતા ખાતાનાં બંધારણમાં ફેરફાર કરવાની બાબત ઉપરના પત્રમાં હીંદી સરકારે પણ જણાવ્યું હતું કે ખાતાઓના વડા દેશમાં ફરવા નીકળે ત્યારે આ જાતની મસલતોની ગોઠવણ કરવી ઘણી યોગ્ય થઈ પડશે. મને ખાતરી છે કે આવી મસલતો અને ચર્ચાઓએ તમારી જાણમાં લાવવામાં આવનારી દરેક બાબત તરફ તમે દીલસોજલરી જોશો એવી ધારણા આ ઠમીટી રાખી શકે.

હીંદી સરકારના વેપાર ખાતાના માણ જાહોશ ડિરેક્ટર જનરલ મીંઠ નોઇલ ચેટનના અચાનક નીપજેલા મરણ વિષે જોડવાની દુઃખ-ભરી ફરજ મને પડે છે. મીંઠ ચેટન આ ચેરખરના એક ઉત્તમ મીત્ર હતા અને આ ઠમીટીને જે કાંઈ ખબર પુરી શકાય તેમ હતી તે તે

પુરી પાડતા હતા, તેના ખાતા માટે આ ઠમીટી જે કાંઈ થોડું કરી શકી હશે તેની તેણે હંમેશા કદર કરી હતી અને તેના મરણથી હીંદી વેપારી કોમે વડી સરકારનો એક સહથી દીલસોજ અમલદાર ગુમાવ્યો છે. હીંદીના વેપારની મુખ્ય જણસોના સંબંધમાં કેટલીક નવી યોજનાઓ અને નવીન શોધોને છેક છેવટના તબક્કા સુધી પહોંચાડી તેમને ફતેહમંદ બનાવવાના સંબંધમાં વખત કે શક્તિનો ભોગ આપવામાં તે કદી પણ પગલ પડ્યા નહીં હતા. ઘઉં સાફ કરી ભરી રાખવાના કોઠારોને લગતો સવાલ તેણે ઉત્સાહથી ઉપાડી લઈ પોતાનો ગનાવ્યો હતો અને હીંદીમાં તેવા કોઠારોની જરૂર બતાવી આપી હતી. હીંદીની રૂની પેદાશને લગતા આંકડા વધારે ખાતરીભરી રીતે મેળવવા માટે રૂની ગાસડીઓ દાખનારાં કારખાનામાંથી આંકડાઓ મેળવી તે મારફતે પેદાશની ગણતરી તૈયાર કરવાની એક ઘણી અગત્યની યોજના તેણે મન ઉપર લીધી હતી. અમે આશા રાખીએ છીએ કે તેના પછીનો એકદમ પણ એ યોજનાઓ ઉપર ઘટતું ધ્યાન આપશે.

આગળ ચાલતાં મીંઠ પરશોતમદાસે જણાવ્યું કે જકાત ભરવા માટે જુદા જુદા પ્રકારના માલની કીંમતની ટીપ નક્કી કરવા માટે જે વાર્ષિક સભાઓ ભરવામાં આવે છે તેમાં આ શેહેરની હીંદી વેપારી આલમના કોઈ પણ પ્રતીનીધીને આમંત્રણ કરવામાં આવતું નથી એ ખીના તમારા ધ્યાન ઉપર લાવવા માટે હું દિલગીર છું. એ ટીપ તૈયાર કરનારી ઠમીટીમાં દેશી વેપારી આલમના પ્રતિનિધિની ઘણીજ જરૂર છે એમ બતાવવા માટે મારે ઘણું બોલવાની જરૂર નથી; કારણ કે આ ચેરખર તે ઠમીટીને અગત્યની ખબરો અને રાહુગરો આપી શકશે. આ ચેરખર તરફના એક પ્રતીનીધીને તે ઠમીટીમાં આમંત્રણ કરવા સામે શું વાધો છે તે વીધે મેં કશું સાંભળેલું નહીં હોવાથી એ સુદા ઉપર હું વધારે બોલવાનું દુસ્ત ધારતો નથી.

પંજબની સરકારે સીમેંટ બનાવવાના ઉદ્યોગનો એક હાથ ધરેલો આપેલો હોવાથી તે બાબતમાં આ ઇલાકાની વેપારી આલમ વચ્ચે ફેલાયેલી સખ્ત લાગણીથી તમો બાંધીતા છે તે વિષે મને કાંઈ શક નથી. પંજબની સરકારે તે ઇબ્નેરો આપેલો તે અગાઉ મુગંધમાં ઉભી કરવામાં આવેલી સીમેંટ કંપનીઓનાં હિતને તે ઇબ્નેરો કેટલો નુકસાન કરતા થઈ પડશે અને હિંદી સરકારે સ્વીકારેલા નીચમોથી તે કેટલો વેગળો બન્યો છે તે બતાવી આપનારી અરજીઓ અત્યાર અગાઉ હિંદી સરકારને તેમજ હિંદી પ્રધાનની કાઉન્સિલ ઉપર મોકલી આપવામાં આવી છે. આ કમિટી ખાત્રી ભરી રીતે આશા રાખે છે કે પંજબની સરકારે કરેલા આ કગાલાને પોતાની સંમતી આપવાની ના પાડવામાં હિંદી સરકાર પછાત પડશે નહીં.

સાડાસાત હબર એકર જમીનનો યુરોપના રૂના વેપારીઓને અપાયેલો પટો.

દેશપરદેશોની કાપડ સુતરનાં કારખાનાની એસોસીએશનનોની ફીડરેશનને રૂ ઉગાડવા માટે લોઅર બારી દોઆળ કેનાલના સંસ્થાનમાં સાડાસાત હબર એકર જમીનનો વિસ્તાર પટો આપવામાં આવ્યો છે. તેના સંબંધમાં પણ આ ઇલાકામાં જુદીજ નજરથી જોવામાં આવે છે. પણ મારી કમીટી એવું મત ધરાવે છે કે જ્યાં સુધી પંજબનો નામદાર સરકારનો હેતુ, ખેતીવાડીને લગતા એક બાહોશ અનુભવી દેખરેખ હેઠળ ચાલતી, અને વરાળ યંત્રથી ચાલતા જમીન સાફ કરનારા અને જમીન ખેડનારાં યંત્રો તથા બીજાં છેક છેલ્લી ઢબના ખેતીનાં ઓબરો વડે ખેતીનું કામ કરતી એક કંપની મારફતે છેક છેલ્લી ઢબની ખેતીના અખતરા કરી, તેના પરીણામે સ્થાનિક ખેડુતોને બતાવવાનો છે, ત્યાં સુધી એ પટો સામે કાંઈ પણ વાંધો હોઈ શકે નહીં.

આ બાબતમાં લખતાં એક સ્થાનિક પત્ર લખે છે કે, “વિશાળ ખેતીવાડીની રૂઢી દાખલ કરવાનો વીચાર આ યોજનાના અંગે રાખવામાં આવ્યો છે અને આશા રાખવામાં આવે છે કે કંપની તરફથી જે દાખલો બેસાડવામાં અને

બતાવવામાં આવશે તેનાં પરીણામે હિંદ મધેના બોબ જમીનદારો પણ એવી રૂઢીઓ કામે લગાડવા અને તેમ કરી એકર દીક થતી પેદાશ વધારવા જોડે રૂની બત સુધારવા તેઓ લલચારશે.”

આ નેમ ઘણીજ ઇચ્છવાબજ છે. એ ઇબ્નેરને લગતાં કાગળીયાઓમાંથી પટાને લગતી શરતોની સત્તાવાર વીગત માટે આ કમીટી રાહ જુએ છે અને તે માટેની જરૂરી અરજ પંજબની સરકારના ખેતીવાડી ખાતાને કરવામાં આવી છે.

આગળ ચાલતાં મીન પરશોતમદાસ કાકોરદાસે વધુ જણાવ્યું કે હિંદી સરકારના વેપારી બખરો પુરી પાડનારા ખાતાના બંધારણમાં કેટલોક ફેરફાર કરવાની બાબતમાં સને ૧૯૧૨ ના વરસમાં હિંદી સરકારે સ્થાનિક સરકારોના અભીપ્રાયો મંગાવ્યા હતા. તે વખતે હિંદી સરકારની બાહિશ એ ખાતાને ઘણું મોટું બનાવવાનો હતો. હિંદી સરકારની યોજનાઓ આ કમીટીને પસંદ પડી હતી અને પોતાની તે દરખાસ્તોના સંબંધમાં હિંદી સરકાર કેટલી આગળ વધી છે તે જો તમો કહી શકશો તો અમે ખુશી થઈશું.”

મથુરાથી અલીગઢ સુધીની રેલ્વે.

મથુરાથી અલીગઢ સુધીની રેલ્વે સડકનો ખુટતો ટુકડો પુરો પાડવાના સંબંધમાં થયેલી દીલને લીધે અલીગઢ અને તેની આસપાસના મુલક સાથેના વેપારના સંબંધમાં મુગંધના વેપારીઓ અને ખાસ કરીને રૂના વેપારીઓ વચ્ચે ઘણી મજબુત લાગણીઓ ફેલાઈ રહી છે. આ સવાલ અત્યાર અગાઉ રેલ્વે બોર્ડ પાસે વિસ્તારથી મેલવામાં આવ્યો છે અને આગલા ટુકડાનું બાંધકામ શા કારણે અટકાવી રાખવામાં આવ્યું છે તે સમજવું મુશ્કેલ પડે છે. અલીગઢથી હાથરસ સુધીના માત્ર ઓગણીસ માઇલ જેટલા છેડા માટે જે નુર ઇસ્ટ ઇન્ડિયન રેલ્વેને આપવું પડે છે તે અલીગઢથી કલકત્તા તરફનાં દોઢસો માઇલના છેડા માટે લેવામાં આવતા નુર જેટલું થવા બન્યું છે. ટુકડા છેડાના પહાના હેઠળ ઇસ્ટ ઇન્ડિયન રેલ્વે તરફથી લેવામાં આવતા તેવાં ભારી નુર ઉપશંત હાથરસ ખાતે

નાના માપની સડક ઉપર માલ બદલાવવો પડતો હોવાથી અલીગઢ તરફથી મુખ્ય આવતા માલ ઉપરનો ખર્ચ ઘણો વધી જાય છે અને તેને મુખ્ય પહોંચતો કરવામા ઘણી ઢીલ થાય છે આ નુકશાન અને ઢીલ મેહોલાઈથી દુર કરી શકાય તેમ છે અને તોમા કલકત્તાને કાંઈ પણ ગેરધનસાફ થવાનો સભવ નથી, કારણકે અલીગઢથી કવકતા વચ્ચેનું છેદુ અલીગઢથી મુખ્ય વચ્ચેના છેડાં કરતા વધારે મોટું છે સારો પાક ઉતાર્યો હોય એવા વરમની ખરી મોસમ વખતે કોઈપણ રેલ્વે જોઈએ તેટલા પુરતા ગાડા પુરા પાડી શકતી નથી એ ખરી વાત છે અને તેથી માલની લાવ લઈખમા અમુક ઢીલ થવા વગર તો રહેતીજ નથી મુખ્ય મારેનો માલ ચડાવવા માટે અલીગઢ ખાતે ફાનસ પાડવામા આવતા ગાડાની સખ્યા હંમેશા ઓછો હોય છે તેણેકે કલકત્તા સુધીના લાખા છેડા માટે ચડાવવાના પડી રહેલા માલને પહેલી પસદગી આપવામા આવે છે આ જાતની ઢીલ થવાથી મુખ્યના રૂ અને ધીયાના તે વેપારીઓને ઘણી વખત અણધારી મોટી નુકસાની ખમવી પડે છે, કારણકે તેઓ પોતાનો માલ વાપદા કર પહોંચાડવા કે રીખર ઉપર ચડાવવા માટે વખતસર મેળવી શકતા નથી અલીગઢ મુખ્યની વધારે નજીક છે અને તેથી જો મથુરાથી અલીગઢ સુધીનો આ ટુકડો ૧૦૦ ૧૦૦ એડ મીલ આઈડે રેલવે ગાથે તો તેથી ઇસ્ટ ઇન્ડિયન રેલવેના હકક ઉપર કાઈપણ તાપ પડવાનો સભવ નથી રૂ, ધીયા અને અનાજ હંમેશા મુખ્ય ખાતે ચડાવવામા આવે છે, કારણકે એ જણમે માટે હીફમા સઉથી મોટું જાતર મુખ્યનું છે અને તે જણમેને જાની ગકે તેટલા સમ્તા જગ્યે અને જાનતી ઝડપે પહોંચતી કરવા ના માધનોમા કરાગતી મુશ્કેલીઓ નાખવામા આવે તે ધણુજ વાધાબરેલુ લાગે છે

માર્ગ મગજ એની છે કે ૧૦૦ ૧૦૦ એડ મીલ આઈડે રેલવે અને હીફી પ્રધાન વચ્ચે થયલા લખતની શરતોમાની એક એવી છે કે મુખ્ય અને કરાચી માટેના માલની લાવ લઈખ માટેના દર તેણે એવી રીતે ગોઠવવા જોઈએ કે જેથી જોમાના એક પળુ જાદને ફરિયાદ કરવાની રહે નહીં. મુખ્ય અને કલકત્તાના મળ ધગા

પણુ તેવીજ વર્તણુક ચલાવવામા આવે એવી માગણી શું મુખ્ય કરી નહીં શકે ? હું મમલુ છું કે કરાચીથી સચુકત પ્રાતો સુધી એક પહોંચા માપની સલગ સડક બાધવાની પરવા નગી આપવામા આવનાર છે અને તેમ થતા આ જાણે બારાઓની એકમેક વચ્ચેની હરીફાઈ કરવાની શકિતની કસોટી થવાનો સભવ છે તે જોતા મથુરાથી અલીગઢ સુધીની સડક બાધવાની પરવાનગી આપી મુખ્યને ધનસાફ આપવાનો વખત હવે આવી લાગ્યો છે જાણની એખર ઓફ કોમસ આ ટુકડા ઉપર પહોંચા માપની રેલવે બાધવાની વીરુદ્ધ નથી પણ તેની સુચના એવી છે કે તે સડક બાધવાની પરવાનગી ઇસ્ટ ઇન્ડિયન રેલવેને આપવામા આવવી જોઈએ આ એક કૃત્રીમ સુચના છે, કારણ કે તે ટુકડે ઇસ્ટ ઇન્ડિયન રેલવે ગાથે તોપણ તેનો વડીલ તો ૧૦૦ ૧૦૦ એડ મીલ આઈડે રેલવેના સોપી દેરો પડશે કારણકે તે ટુકડો મુખ્ય અને કરાચી સાથેના વહેવાર માટેજ ઉપયોગી છે અને તે જાણે તરફનો વહેવાર ૧૦૦ ૧૦૦ એડ મીલ આઈડે રેલવેના કણુ હેડા છે

ઑડીટરોને લગતા કાનુનો

મીલ પરજોતમદારો તે પછી ઑડીટરોને લગતી જાણત હાથ ધરતા જણાવ્યું કે ભાગીદારોની લેગી થાપણથી ચાલતી કંપનીઓના હીમાળ તપાસનારાઓની નિમણુકના મળ ધમા હીંગ સરકાર તરફથી આખા હીફ માટે ઘડતામા આવતા કાનુનો માટે આ કમિટીએ હંમેશા માગણી મ્યો કીધી છે પણ હીફી કંપનીઓને લગતા મયદામા એવું કવવામા આવ્યું છે કે દરેક ઇલાકાને પ્રાતની સરકાર પોતેજ તેવા કાનુનો ઘડી કહાડે આના પગીપાગમા જુદા જુદા ઇલાકા અને પ્રાતોમા જુદા જુદા કાયદા કાનુનો હસ્તીમા આવ્યા છે અને તેથી માર્ગ મીતે પેટ જાતરોને જનમ મળે છે આ ઇલાકાની સરકારે ઑડીટરો તરીકે કામ કરવાની લાયકાત ધરાવનારાઓ પસદ કરવા માટે એક કાઉન્સીલ નિમી છે અને તેની પસદગી નામો ની જે પહેલી ટીપ તૈયાર થઈ છે તે જતાવે છે કે રયાનીક સરકારની કાનુનોમા ફેરફાર કરવાની

મેટેનીટ શીનીગથી બીનીગને એરડો ચોલે છે,

પ્રસન્નનું

કેશમણી તેલ.

માથાના વાળનું પ્રતિદાન કરે છે.

દરેક તેલોમાં કેશમણી તેલ શ્રેષ્ઠ છે. શુદ્ધ વનસ્પતિમાંથી બનાવેલું અને ઉમદા અત્તરોથી સુગંધી કરેલું છે. વાળને નરમ રેશમ જેવા બનાવી કુદરતી ખુબસુરતી બદ્ધે છે. માથાનો ખોટો સાફ કરી તાલ પડવાનું સબળ કારણ દૂર કરે છે. વાળને મજબુત બનાવી ખરતા અટકાવે છે.

ક્રીમત એક બાટલીના રૂ. ૧-૦-૦ પોસ્ટેજ ભુલું.

ત્રણ બાટલીના રૂ. ૩-૦-૦ પોસ્ટેજ સાથે.

ડાકટરો તથા વૈદ્યો તરફથી સાબીત થયું છે કે તાલ મટાડવા માટે પીવાની દવા કરતાં માથાનાં સારાં તેલ વધારે શુભકારી છે. કારણ તે મુળમાં પહોંચે છે અને સ્કેલાઈથી રોગ દૂર કરે છે. હમારી કુંપનીનું આ તેલ સ્ત્રી પુરુષોના શણગાર સજ્જામાં ઘણું માનીતું છે. વાપરવાથી ખાત્રી થશે. નમુનાની બાટલી માંગવાથી કોઈપણ સરનામે મફત મોકલેલી આપવામાં આવશે.

બાનાવનાર-સી. પ્રસન્નની કું.

ઉંચા પરક્રયુમર—ગીરગામ, મુંબઈ.

ડોંગરેનું બાલામૃત.

હાલ બનરમાં હલકા તથા નક્લી બાલામૃતો ઘણા નીકલી પડ્યાં છે, ને વેપારીઓને તે હલકા માલ ઉપર કમીશન વધારે મલે છે, તેથી અમારું બાલામૃત માગનારને ખૂબ વેપારી વધારે કમીશન મળવાની આશાથી હલકું બાલામૃત આપીને આ ડોંગરેના બાલામૃત બેટલું જ ચૂલ્-બરી છે એમ કહે છે તેા જાને અમારું બાલામૃત બેટલું હોય તેણે તે ડોંગરેનું છે એવી ખાત્રી કરીને લેવું.

એક શીશીના કી.—૧૨ આના.

૮૫૦૦ બરથ ૪ આના.

કે. ટી. ડોંગરેની કં.,

ગીરગામ-મુંબઈ.

આમોફોન, હાર્મોન્યમ, સીનેમેટાગ્રાફ.

આમોફોન મુંબઈમાં પેહલ વેહલાં મંગાવનાર અને હોવાથી એ બાળિનો અમારો અતુલ્ય સરવેથી લાંબો છે અને વળી અમારે ત્યાં આમોફોન તથા તેનાં ગાયનો આખા મુંબઈમાં સર્વેથી મોટા નિથામા તૈયાર રહે છે. ક્રીમન રા. ૧૫ થી રા. ૨૫૦.

હાર્મોન્યમ—અમારાં ગોતાનાં તથા પેરીસનાં કેન્ડરલનાં બનાવેલાં, અને હાર્મોન્યમ બનાવવાને લગતાં સર્વ સામાન અમે ઇંગ્લેન્ડ છોડાવને વેચીએ છીએ.

આમોફોન તથા હાર્મોન્યમ ગમે તેવાં બગડી ગયાં હોય તોપણ સમારિને નવાં જેવાં કરી આપીએ છીએ.

જેમ્સ કું. કાલબાદેલી રોડ—મુંબઈ.

કાપડ બજારની આગમાં કોણની તીજેરીઓ બળી ગઈ.

લખમીદાસ ખીમજીની કાપડ મારકેટમાં આગ થઈ તે વખતે નીચે જણાવેલી દુકાનોમાં ગોદરેજની સાત તીજેરીઓ હતી અને એકએકમાં મોતીના દાગીના ચલણી નોટો, ખતપત્રો વગેરે તદ્દન સલામત રહ્યાં હતાં:—

- ૧ શેઠ વલ્લભદાસ ડોસાની તીજેરીમાં રૂ. ૪૦૦૦૦ ના હીરા મોતીના દાગીના અને કાગળે હતાં.
- ૨ શેઠ ભીમજીદવારકાંદાસની તીજેરીમાં રૂ. ૨૦૦૦૦ ના મોતીના દાગીના અને ચલણી નોટો હતાં.
- ૩ શેઠ મધુરાદાસ મોરારજીની તીજેરીમાં મોતીના દાગીના અને કાગળે હતાં.
- ૪ શેઠ ચતુરજી કાલીદાસની તીજેરીમાં રૂ. ૩૦૦૦ ની નોટ અને ચોપડા હતાં.
- ૫ શેઠ વાડીલાલ લલ્લુચંદની તીજેરીમાં રૂ. ૫૦૦૦ ના દાગીના અને ચોથરીઓ હતાં.
- ૬ શેઠ કેશવલાલ હાથીલાલની તીજેરીમાં થોડીક ચલણી નોટો અને ચોપડા હતાં.
- ૭ શેઠ વલ્લભદાસ લખમીદાસની તીજેરીમાં રૂ. ૮૫૦૦૦ ની નોટો, પીમાની પોલીસીઓ અને ચોપડા હતાં.

આગ કાંઈ સઘળેજ ઠેકાણે સખત હતી નહીં.

આગ પછી ખીજે દહાડે જોવામાં આવ્યું હતું કે તાપ દરેક જગ્યાએ એટલો સખત થયો હતો નહીં કે જેથી તીજેરીની પરીક્ષા થઈ શકે. ઉપર જણાવેલી ગોદરેજની સાત તીજેરીઓ માંહેલી ફક્ત ત્રણ સખત આગમાં સપડાઈ હતી જ્યારે બીજીઓને ઝાઝો તાપ લાગ્યો હતો નહીં. આગ થોડીજ જગ્યાઓમાં સખત થઈ હતી અને ઘણેક ઠેકાણે તો કાપડ પણ બચ્યું હતું નહીં.

આગ થઈ રહેવા પછી ખીજું એ જોવામાં આવ્યું

કે જ્યારે ગોદરેજની સઘળી તીજેરીઓ માંહેલો અવેજ સખત તેમજ નરમ આગમાં સલામત રહ્યો હતો ત્યારે ખીજા દેશી અને વેલાયતી મેકરોની તીજેરીમાં જ્યાં આગ સખત હતી ત્યાં સઘળું બળી ગયું હતું યા બળવાની અણી ઉપર હતું અને હજારોની ચલણી નોટોના ફેલસો થઈ ગયો હતો અને જ્યાં નરમ હતી ત્યાંજ બચી ગયું હતું.

આ વાતની ખાતરી થવાથી કેટલાકોએ એ આગમાં પોતાની તીજેરી માંહેલી ચીજો બચી જવાની સરદીફીકેટો લે કે વેલાયતી અને ખીજા ગામડી મેકરોને આપી છે તે છતાં તેઓએજ આગ પછી નવી તીજેરીઓ ગોદરેજની ખરીદી છે.

ગોદરેજ એન્ડ બાઈસ મેન્યુફેક્ચરીંગ કંપની.

કારખાનું:—ગેસ કંપની પાસે, પટેલ મુંબઈ.

જરૂર છે. આ બાબતમાં સ્થાનિક સરકારને લખવામાં આવ્યું છે અને તેના દીલસોહા-લથી કરાવતી રાહ જોવામાં આવે છે.

તે પછી કારવાર હુણદી રેલ્વેની યોજના, સ્મોલ કોઝ કેટમાં હુકમનામા વગર વ્યાજના કદરી આપવામાં આવે છે તે બાબત અને હીદી વેપારી માર્કેટ રજીસ્ટર કરાવવાને લગતી બાબત ઉપર ચર્ચા ચલાવવામાં આવી હતી.

આનરેબલ મી. ગીલાનને જવાબ.

મી. પરશોતમદાસના લાખણને જવાબ વાળતાં આનરેબલ મી. ગીલાને જણાવ્યું કે મી. નેધલ પેટનના મરણના સંબંધમાં સરનશીને જે કાંઈ કહ્યું છે તે સાથે હું મળતો થાઉં છું. તે મરણથી હીદી સરકારના વેપાર ખાતાને એક મોટી જોટ ગઈ છે.

અલીગઢથી મથુરા સુધીની રેલ્વે સડક બાંધવાના સંબંધમાં નામદાર વાઇસરોય લોર્ડ હાર્ડી'જે મુંબઈ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના માન-પત્રને જવાબ વાળતાં જે કહ્યું હતું તે વિષે યાદ આપી હતી.

પંજાબની સરકારે સીમેન્ટના ઉદ્યોગના આપેલા ઇજારાના સંબંધમાં તેણે જણાવ્યું કે આ બાબતમાં ઘણું કહેવાતું છે પણ હાલ તુરત આ બાબત ઉપર હીદી સરકાર તરફથી વીચાર ચલાવવામાં આવતો હોવાથી તે બાબત ઉપર ચર્ચા ચલાવવાની રીતિમાં હું નથી

જગાતને માટે માલની કિંમતની ટીપ નક્કી કરનારી કમીટીમાં દેશી વેપારી ચેમ્બરનો એક પ્રતિનિધિ નિમવાની માંગણીના સંબંધમાં, તેણે જણાવ્યું કે એ બાબત હીદી સરકારે અત્યાર અગાઉની ઉપાડી લીધી છે અને તે બાબતમાં પ્રાંતીક સરકારોના અલીપ્રાયો માગવા માં આવ્યા છે તે જોતા ચેમ્બરની સુચના

વપાસવાની એક તક મળશે અને તે ઉપર સરકાર ઘટતું ધ્યાન આપશે.

ઓફીટરને લગતા સવાલના સંબંધમાં મી. ગીલાને જણાવ્યું કે પ્રાંતીક સરકારોએ ઘડેલા કાનુનો કેવા નીવડ્યા છે તેના સંબંધમાં પ્રાંતીક સરકારોના અલીપ્રાયો પુછાવવામાં આવ્યા છે અને હું આશા રાખું છું કે બુદ્ધે બુદ્ધે ફેકાણેથી જે કાંઈ મુશ્કેલી હીદી સરકારને તેમજ પ્રાંતીક સરકારોને બતાવી આપવામાં આવી છે તે દુર કરવામાં આવશે.

વેપારી બળદે પુરી પાડનારા હીદી સરકારના ખાતાના સંબંધમાં આનરેબલ મી. ગીલાને જણાવ્યું કે તેના બંધારણમાં ફેરફાર કરવાનો ઇરાદો હીદી સરકાર ઘણા લાંબા વખત થયાં ધરાવે છે. એ ખાતાને બચુકના પાયા ઉપર મુકવામાં આવતા સુધી તેના કામકાજના વિસ્તાર ઉપર અકુશ મેલવામાં આવ્યો હતો તે દીલગીરી ઉપબવનારું છે પણ તે બાબતમાં ફરીથી પ્રાંતીક સરકારોના, મત પ્રાંતીક બંધારણ અને તેમની સાથે કામ કરનારા વડી સરકારના ખાતાની બાબતમાં પુછાવવા પડશે.

છેવટમાં તેણે કહ્યું કે સરકારી અમલદારો અને વેપારી ચેમ્બરોએ સાથે મળીને કામ કરવાની જરૂર વિષે પ્રમુખે જે કહ્યું છે તે સાથે હું મળતો થાઉં છું અને આશા રાખું છું કે જ્યારે હું રેલ્વે બોર્ડમાં બેઠેલા ત્યારે રેલ્વે સત્તાવાળાએ અને વેપારી આલમ વચ્ચે વિચારોની આપ લે છુટથી કરવામાં આવશે.

આનરેબલ મી. ગીલાને લીધેલી તરદી માટે ઉપકાર માની કમીટી વીસર્જન થઈ હતી

EXCERPTS FROM THE PROCEEDINGS OF THE COMMITTEE

દેશી વેપારો ચેમ્બરની કમિટીનું કામકાજ.

ધી ઇન્ડિયન મર્ચન્ટ્સ ચેમ્બર એન્ડ કુરોની કમિટીની એક મીટીંગ શનિવારને તા. ૧૩ મી જુન ૧૯૧૪ ને રાજ સાંજના ૨-૩૦ કલાકે (સુ. ૮.) મળી હતી, જે વખતે નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થો હાજર હતા:-

(૧) શેક પુરુષોત્તમદાસ કાકોરદાસ (પ્રમુખ)

(૨) એન. સર કાજલલાઈ કરીમલાઈ,

(૩) શેક જેહાલાઈ વાલજી.

(૪) શેક પી. જે. બીલીમોરીયા.

(૫) શેક નરોત્તમ મોરારજી ગોઠળદાસ.

(૬) શેક મોતીલાલ કાનજી.

(૭) શેક ચતુર્ભજ શીવજી.

(૮) શેક ગોપાલજી વાલજી સુંદરજી.

ધી બોમ્બે ટાઇલ માર્કેટ ૨૧ એક ઓફ ફાઈટ મુંબઈ. ---

(૯) શેઠ સોરાળજી એલલજી વૉર્ડન.

(૧૦) શેઠ મોતીલાલ વલ્લભજી.

(૧૧) શેઠ દેવીદાસ માધવજી ઠાકરસી.

૧. ગઈ વખતની મીટીંગની મીનીટ બે સલાસદારોમાં ફેરવવામાં આવી હતી તે થોડા સુધારા સાથે પસાર કરવામાં આવી હતી.

૨. બી. બી. સી. આઈ. રેલ્વેને ઇન્ટર-મીડીયેટ ક્લાસ રાખવા બાબત લાહોરના દેશી વ્યાપાર મંડળે લખાણ કર્યું હતું તથા તે સુચનાને ટેકો આપવાને આ ચેમ્બરને વિનંતિ કરી હતી. તે બાબત ઉપર વિચાર કરતાં તે પ્રમાણે લખવાનો ફાવ થયો હતો.

૩. રેલ્વેમાં વેપારી પેટીઓના પ્રતિનિધિઓને સગવડ આપવા બાબત લાહોરનાં દેશી વ્યાપાર મંડળે લખ્યું હતું તે બાબત ઉપર વિચાર ચલાવવા સંબંધી પગલાં લેવા જરૂર નથી તેવો ફાવ થયો.

૪. આશાની આસપાસ દર વર્ષે કેટલાં બેરો કપાય છે તેના આંકડા એક દૈનિક પેપરમાં આવ્યા હતા તે ઉપર વિચાર ચલાવતાં તે સંબંધી પંબજ ચેમ્બર એફ કોમર્સ, લાહોરના દેશી વ્યાપાર મંડળ તથા અપર ઇન્ડિયા ચેમ્બર એફ કોમર્સને લખી તેમનો મત મંગાવવાનો ફાવ થયો હતો.

૫. વેપારી કૅબિનેટની સભા કમિટીએ તૈયાર કરેલા ખરડા ઉપર વિચાર ચલાવતાં એમ ફાવ થયો હતો કે તેજ સભા કમિટીના ગૃહસ્થો તથા મુખ્યમાં જે વેપારી મંડળોએ કૅબિનેટની યોજનાને ટેકો આપ્યો હોય તેમના એકેક પ્રતિનિધીની રીસેપશન કમિટી નીમવી તથા આ રીસેપશન કમિટીને પોતાની સંખ્યામાં વધારો કરવાની સત્તા આપવી. આ રીસેપશન કમિટીએ કૅબિનેટને માટે બેઠતા ખર્ચની સગવડ કરી કમિટીએ સ્વીકારેલી યોજના ઉપર કામ કરવું. કૅબિનેટના પ્રમુખની ચુકાવો ચેમ્બરની કમિટી કરશે તથા તેની આગળ કૅબિનેટમાં રજુ થનારા ફાવો તથા તે ફાવો ઉપર બોલનાર અહરથોનાં નામો રીસેપશન કમિટીએ રજુ કરવાં.

૬. ચેમ્બરની આર્થિક સ્થિતિ ઉપર વિચાર કરવાને નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થોની સભા કમિટી નિમવામાં આવી હતી:—

(૧) શેઠ પુરૂષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ (પ્રમુખ)

(૨) બોન. સર ફાજલભાઈ કરીમભાઈ.

(૩) બોન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી.

(૪) શેઠ દેવીદાસ માધવજી ઠાકરસી.

(૫) શેઠ નારણજી હરીભાઈ.

(૬) શેઠ દીનશાહ એલલજી વાચ્છ.

(૭) શેઠ નરેન્દ્રભાઈ મોરારજી ગોહળદાસ.

(૮) શેઠ સોરાળજી એલલજી વૉર્ડન.

(૯) શેઠ મલ્હિભાઈ ગોહળભાઈ.

(૧૦) શેઠ જગન્નાથજી.

આ સભા કમિટીએ પોતાનો રીપોર્ટ કમિટીની જુલાઈ માસની સભા આગળ રજુ કરવો એમ હતું હતું.

૭. ગુજરાતી રેલ્વે ગાઇડના પ્રકાશક તરફથી પત્ર આવ્યો હતો જેમાં તેણે કેટલીએક સગવડો રેલ્વે કું. તરફથી તેને મળે તે માટે બહોળસ્ત કરવાનું લખ્યું હતું. તેના જવાબમાં તેને લખી જણાવવાનું ફેરવવામાં આવ્યું હતું કે તેને આગલા કાગળમાં લખવામાં આવ્યું હતું તે કરતાં વધારે કમિટી કરી શકતી નથી.

૮. ખેતીવાડાં સંબંધી એક પુસ્તક લખનારનો પત્ર આવ્યો હતો જેમાં તેણે ચેમ્બર તરફથી મદદ માંગી હતી. તેને ના લખવાનું ફેરવવામાં આવ્યું હતું.

૯. મુખ્ય સરકાર તરફથી કાઢવામાં આવેલાં ૭૯ બુક ટર્વોર્ટ રલી ઉપર વિચાર કરતાં તે બહુ ઉપયોગી છે તથા તે થાણ રાખવામાં આવશે એમ કમિટી આશા રાખે છે એમ લખી જણાવવાનું ફેરવવામાં આવ્યું હતું.

૧૦. રમૉલ કૉલીઝ કોર્ટમાં દાવો નોંધાય ત્યાર પછીના વખત માટે વ્યાજ આપવામાં નથી આવતું તે સવાલ ઉપર મુખ્યની હાઈ કોર્ટને ચેમ્બરે લખ્યું હતું તેના જવાબ ઉપર વિચાર કરતાં એમ ફેરવવામાં આવ્યું હતું કે તે બાબતની રૂઢિચુસ્ત, કલકત્તા ને મદ્રાસની રમૉલ કૉલીઝ કોર્ટમાં શું છે તે પુછાવી બેવું.

૧૧. મેશર્સ જુમાભાઈ લાલજીની કું. વાળા મી. હુસેન લાલજીએ મુનિસિપલ કોર્સ પોરેશનમાં તેમણે આપેલી દરખાસ્ત તરફ કમિ-

ટીનું ધ્યાન જોઈયું હતું. તે દરખાસ્તમાં તેઓએ ધીની લેણસેણ માટે કેટલાએક આંકડાઓ માંગેલા છે. આ બાબત વિચાર કરતાં એમ લખવાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે કેરપોન્ડેશનમાં તેમની દરખાસ્તનું શું પરિણામ આવે છે તે જોઈને કમિટી એ બાબતમાં આગળ વિચાર ચલાવશે.

૧૨. ઝાંઝીબારના લર્વીંગના વેપાર બાબત મી. ગાબારાવ લીસેએ ચેમ્બરના પ્રમુખ ઉપર પત્ર લખ્યો હતો તે સંબંધમાં કમિટી કાંઈ કરી શકતી નથી એમ લખવાનો ઠરાવ થયો હતો.

૧૩. ચેમ્બરના નિયમ નં. ૫ માં નીચે પ્રમાણે જણાવેલું છે:-

“આવી ચુટણીમાં છ થી એકના પ્રમાણમાં એ “કાળા દડા” એટલે ‘ના’ નાં મત પડશે તો ઉમેદવાર સલાસદ તરીકે ચુટી કદારો નહિ.” આ નિયમનો ખરાબર અર્થ શું સમજવો તે બાબત વિચાર કરતાં એમ ઠરાવ થયો હતો કે આવી રીતે કોઈ પણ ઉમેદવાર સામે ‘ના’ નાં મત પડ્યા હોય તો તેની તરફના જે મત પડ્યા હોય તેમાંથી કંઈ પણ બાદ જશે નહીં પણ તે બુદ્ધ લખવા તથા “હા” ના મત પણ બુદ્ધ લખવા. બાદ બીજું કંઈ કામ ન હોવાથી સભા બરખાસ્ત થઈ હતી.

THE GRAIN MERCHANTS' ASSOCIATION SECTION

દાણાના વેપારી મંડળ વિભાગ.

ગઈ વખતની મીટીંગનું બાકી રહેલું કામકાજ.

પ્રાણીઓ ઉપર મુજરતું ઘાતકીપણું અટકાવનાર મંડળી તથા બાઈ સાકરબાઈ દીનશા પીટીટની પ્રાણીઓની ઇસ્પીતાલ નિભાવ અર્થે મદદ માટે નીચે પ્રમાણેનો ઠરાવ કર્યો હતો:-

“જોખા સિવાય સર્વે જાતનું ઝનાજ, બીયાં, હરણું, સણ, કપાશીઆ વીગેરે જે માલ બજાર ધારે અથવા હીલીવરીધારે તોલીને વે. આય છે તે ઉપર દર સો ગુણે રૂ. ૦-૧-૦ અંકે રામ એક લેખે મુગાં પ્રાણીઓ ઉપર મુજરતું ઘાતકીપણું અટકાવનાર મંડળી અને બાઈ સાકરબાઈ દીનશા પીટીટની પ્રાણીઓની ઇસ્પીતાલના અધિકારીઓને મજકુર ખાતાના નિભાવ અર્થે તા. ૧ લી જુલાઈ ૧૯૧૪ થી દરરોજનો દરરોજ જેવી રીતે મુખ્ય પાંજરા-પોળને તેને માટે ઠરાવેલા લાગો આપવામાં આવે છે તેવી રીતે એસોસીએશનના સર્વે મેમ્બરોએ આપવો, અને જે પ્રમાણે મુખ્ય પાંજરા-પોળ ખાતું પોતાનો લાગો દરરોજનો દરરોજ વસુલ કરી લે છે તે પ્રમાણે મજકુર ખાતાના અધિકારીઓએ તેમને માટે ઉપર પ્રમાણે ઠરાવી આપેલા લાગો મજકુર તા. ૧-૭-૧૪ થી પોતાને ખરચે વસુલ કરી લેવો. મજકુર લાગો બરાબર વસુલ આપવામાં આવે છે કે નહિ તેની દેખરેખ જવી રીતે

“પાંજરાપોળના લાગાને માટે રાખે છે તેવી રીતે આ એસોસીએશનની મેનેજીંગ કમીટી અથવા તેઓ જેને નીમશે તે રાખશે, અને મજકુર ખાતાઓને મદદ આપવાનો જે ઉપર ઠરાવ કર્યો છે તેથી તે ખાતાની વ્યવસ્થામાં દેખરેખ રાખવા એસોસીએશનની મેનેજીંગ કમીટી વધારેમાં વધારે ચાર ગ્રહસ્થો વખતો વખત નિમી આપશે તેઓને મજકુર ખાતાના અધિકારીઓ તે ખાતાની એકઝીક્યુટીવ અથવા જનરલ કમીટીમાં દાખલ કરશે.”

મુખ્યના દાણાના વેપારી મંડળના ઓન-રરી સેક્રેટરી તરફથી એક પત્ર નામદાર મુખ્ય સરકારના કાયદા કાનુન ખાતાના સેક્રેટરી પર તા. ૩ જુલાઈ ૧૯૧૪ ને રોજ ૧૮૭૬ ના પોર્ટ્સ્ટ એક્ટ સુધારવાના ૧૯૧૪ ના નંબર ૫ મા ખરડાના સંબંધમાં નીચેની મતલબનો પત્ર મોકલવામાં આવ્યો હતો. તેમાં તેઓ લખે છે કે નામદાર સહકારને વાકેફ છે કે સને ૧૯૧૧માં પોર્ટ્સ્ટના ટ્રસ્ટોની ચુટણી માટે નામદાર સરકારે મંજૂર કરેલાં જે મંડળીમાંનું એક તેમનું મંડળ છે. કમીટી એમ ધારે છે કે તે સમયે આપેલા હકમાં એવી રીતનો વધારો કરવામાં આવે કે જેથી દરેક આગેવાન હિંદી વેપારી મંડળો પોર્ટ્સ્ટમાં એક પ્રતિનિધિની

ધી બોરખે ટાઇલ માર્ટ ૨૧ લેક્ઝીટ ફોર્ટ મુખ્ય.

હાંમેશ આજ નિમણુક કરી શકે કમીટીનું ધારણું એવું છે કે “ હિંદના વતનીઓમાંથી ત્રણ ” પ્રતિનિધિઓની નિમણુક કરવાની હાલની રસમ કાઢી નાંખવાથી અને ચુટણીથી નિમાતા દૂરીઓની સંખ્યા દશની કરવાથી દૂરીઓની એકંદર સંખ્યામાં વધારો કર્યા સિવાય હુમારી ઉપલી સુચના બર લાવી શકાય એમ છે. આ દશમાંથી પાંચ દૂરીઓ બોમ્બે ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ તરફથી ચુટી કાઢવામાં આવે અને બાકીના પાંચ નીચેના પાંચ વેપારી મંડળ તરફથી ચુટી કાઢવામાં આવે તો સાફ.

- (૧) દેશી વેપારીઓની ચેમ્બર
- (૨) દાણાના વેપારીનું મંડળ
- (૩) મીલ માલેકોનું મંડળ
- (૪) મુંબઈના દેશી કાપડના વેપારીઓનું મંડળ
- (૫) મુંબઈનું કોટન એક્સચેન્જ

પોર્ટની ખીલવણીમાં આ દરેક મંડળોનો સુખ્ય લાભ સમાયલો છે એ જોતાં કમીટી એમ ધારે છે કે આ સુચના બ્યાજળી છે અને આશા રાખે છે કે તેને નામદાર સરકાર તરફથી અનુ-મોદન મળશે.

દાણાના વેપારીઓની મંડળી તરફથી એક પત્ર રેલ્વે યોર્ડના સેક્રેટરી પર તા-૩ જુલાઈ ૧૯૧૪ ને રોજ લખી ધી નિઝામ ગેરટેડ રેઈલ્ડ રેલ્વેપર દાણા તથા બીજાં કરતાં ૩ તથા અળા-સીને અદતમાં અયોગ્ય પસંદગી અપાતી હોવાની ફરિયાદપર તેમનું ધ્યાન ખેંચવામાં આવ્યું છે.

આ પત્ર સાથે એ રેલ્વેના દ્વારીક મેનેજર તથા મડળીની કમીટી વચ્ચેના પત્ર વ્યવહારની નકલ મોકલવામાં આવી છે અને તે પર તેમનું ધ્યાન ખેંચતા તેમને જણાવવામાં આવ્યું છે કે આ નકલો જોતાં તેમને વિદિત થશે કે મજૂર રેલ્વે લાઈન પર બીજાં તથા દાણાના કરતાં ૩ને અદતમાં અયોગ્ય પસંદગી આપવામાં આવતી હોવાની મુંબઈના કેટલાક દાણાના તથા બીજાંના વેપારીની ફરિયાદ દ્વારીક મેનેજરને હંમે રજૂ કરી છે અને તે વેપારીઓની માંગણીપર તુરત-તુરત ધ્યાન આપવા તથા કમીટીને નીચે સુજ-ળની હકીકત પુરી પાડવા તેમને વિનંતી કરવામાં આવી હતી.

૧) બીજા માલો કરતાં અદત માટે ૩ તથા અળાસીને વધારે પસંદગી આપવામાં આવે છે કે કેમ અને એ લાઈન પર માલની ચઢ ઉતરમાં એજ ધોરણ પ્રચલિત છે કે કેમ ?

૨) મુંબઈના બીજાં તથા દાણાના વેપારી-ઓને જે મુરકેલીઓ હાંમેશ નડે છે તે ઓછી કરવા શું પગલાં લેવામાં આવ્યાં છે ?

૩) જી. આઈ. પી. લાઈન પર મજૂર લાઈન પરથી અઘાપી પર્યંત માલ લેવામાં આવતો હતો તેમાં વધારો કરવાની ગોઠવણ જી. આઈ. પી. રેલ્વેના સત્તાધીશોથી કરવામાં આવી છે કે કેમ ? આ પત્રના જવાબમાં દ્વારીક મેનેજર તર-ફથી જવાબ મળ્યો હતો કે જે વેપારીઓને મજૂર હોય તેમ તેઓને ગાડાંઓ સરખી રીતે બ્લેકી V. P. આપવામાં આવે છે અને જોકે જી. આઈ. પી. રેલ્વે કું એ તા. ૧લી જાનવારી ૧૯૧૪ તા ૧૩ મી માર્ચ ૧૯૧૪ સુધી મન્માડ રેશને થી માલ લેવાનું એકંદર વજનનું પ્રમાણ ૬૦૦ થી વધારી ૮૦૦ ટનનું કર્યું હતું તો પણ પાછું ૧૫ મી માર્ચ ૧૯૧૪ થી ફેરવીને ૬૦૦ ટનજ રાખ્યું હતું.

કમીટીએ દ્વારીક મેનેજરને બીજો પત્ર તા. ૨૫ મી માર્ચ ૧૯૧૪ ને રોજે લખી ફરી જણાવ્યું હતું કે બીજાં અને દાણાના વ્યવહાર કરતાં ૩ના વ્યવહારને વિશેષ ઉત્તેજન તથા પસંદગી આપવામાં આવે છે. અને તેઓએ દરેક રેશન માસ્ટરોને ૩ તથા અળાસી સિવાય ક-પાસીઆ તથા બીજા માલો લેવા બંધ કરવા હુકમ આપ્યો હતો કે કેમ તેની ખબર આપવા અરજ કરી છે. હુકમ કમીટીએ દ્વારીક મેનેજરને એ પુછ્યું હતું કે માલની અદતમાં પહેલા ૩ બીજા અળાસી તથા ત્રીજે નંબરે બીજાં એ સુજળ અદતમાં ઉતરતી દરજ્જા આપવા તેઓની ધારણા છે કે કેમ ? અને એ સંબંધી કંઈ પણ હુકમ કર્યો હોય તો તે હુક-મની કૉપી મોકલી આપવા વિનંતી કરી હતી. તેના જવાબમાં દ્વારીક મેનેજરે લખ્યું કે એવી રીતની અયોગ્ય પસંદગી કોઈ પણ માલને આપવામાં આવતી નથી અને માંગેલી કૉપી હંમે મોકલાવી શકતા નથી.

કમીટી રેલ્વે યોર્ડને હવે એવી અરજ કરે છે કે આ પત્ર સાથે મોકલેલા તમામ પત્ર વ્યવહાર દિલસોહથી તપાસીને

૧. અમુક માલને અદતમાં બીજા કરતાં વધારે અયોગ્ય પસંદગી અપાતી હોય તો તે બંધ કરવી તથા

૨. મન્માડ રેશને ધી નીઝામ ગેરટેડ રેઈલ્ડ રેલ્વેપરથી જી. આઈ. પી. રેલ્વે માલ લેવાનું પ્રમાણ વધારે એવી ગોઠવણ કરવી.

ગેરેલીક શીલીંગથી બીલીંગને ઓરડો શોભે છે.

હીસ્ટરિયા.

બે વર્ષે સાંકળોના બંધ છુટયા.

પાટણુ ઝવેરીના પાડાના રહીશ સુનીલાલ દલગજાંદ ઝવેરી અને રંજનમાં ચિત્તભ્રમ હીસ્ટરિયા લાગુ પડયો બંધ ના આવે, તોફાન થઇ નય, જોઈ ખરો પક્ષ ધ્યાનમાં ન રહે, ખાન પાન માગતું નહિ, અને ઝારો પેશાબ ગમે ત્યા કરી તેમાં પડયો રહું. તેને સાર બે વર્ષના રંજન કલકતા અને મુબાઇ વગેરે સ્થળમાં પ્રસિદ્ધ સરજનો, અને ખીનજોને પુષ્કળ ફ્રી ભરી રાજ કર્યા તેમ તેમ વધારે મજબુત સાંકડે જકડાયો. અને યાકયા અને કેવળ નિશા રથાં બાદ મિ છગનલાલ લલુભાઈ શાહ દેશીનામાંવાળાને મળ્યા તેમણે ઈશ્વર ખીત્યર્થે જવદયા માની દવા લીધી તેથી ત્રણમાસમાં સારો થઇ મજબુતવાર ભોગવું છું.

છ માસે બેઠી થઈ ખાધુ પીધું.

વડોદરા કેમ્પ ટ્રેડરી કલાર્ક રા. બેલાલાલ બે. પેલ્ટ માસ્તરી દીકરી છમાસથી હીસ્ટરિયાને લીધે પથારીમ સુતી રહી. કેટલી નીચેના બાજે પડી પડી ગડયોલાતી, દરમ્યાન દશ દશ મિનિટે કમાન થઈ બેશુધ બનતી. ને બે ચમચાભર દૂધની આ ઉપર જવતી. રાહર અને કેમ્પના ડોક્ટરો, વૈદો અને મુવજોએ આશા મુકાવી પછી ગમતની ખાતર રા. શાહને બોલાવ્યા, તેમની તરખીબથી દશ કલાક પછી ચમત્કારી કૃપાદો થવા લાગ્યો. અને ૧૮ દિવસમાં તદ્દન આરામ થયો. ઇ. ૧૦ માર્ચે ગમે તેવો હીસ્ટરિયા હોય પછી વાયુ-વાઈ કે ફેફસે, મૂત્રી અને ચિત્ત ભ્રમ, કન્માઃ કે ગાંડપણ હોય તેમજ પ્રમેહ, લોહીના વગેરે હીસ્ટા દર્દ હોયતો મળવું-દવા વનસ્પતિની-વાયુસુકતા હીસ્ટરિયા માર્ચે દવા મહિનાની. કી. ર. ૩ પે. ર. ૧

વ્યાયામકળા શાસ્ત્ર-શરીર સુધારણા માર્ચે કસરતો-ચિત્રો ૩૩૫ કી. ર. ૩ પે. ૧

દેશીનામું-નાસુ શિખવલું ઇલાકામાં ટેકસ્ટ બુક-કી. ૭૩૫ પે. ૧

છગનલાલ લલુભાઈ શાહ દેશીનામાંવાળા

સંશોધક હીસ્ટરીયા સેહેજે આરામ, ડભોઈ-વડોદરા,

Business Adviser.

For all commercial and Trade matters, correspondence, Insurance questions in all its Branches, Investments, Finance, Export and Import, Company's Work such as Floating, Amalgamating, reorganising and Winding up, Inventory and Inspection of Accounts, Balance sheets etc, and all legal and practical routine relating to business, Consulting fees moderate. Apply, with your requirements to Y. L. Bhandarkar F. C. I. (Fellow of the Institute of Commerce, Birmingham) Girgaum "Indoo Lodge" Bombay.

ધંધામાં સલાહ આપનાર.

વેપાર વાણિજ્યને લગતી દરેક બાબતો, પત્રવ્યવહાર, ઇન્સ્યુરન્સ એટલે વીમાને લગતી દરેક બાબતો, નાણું રોકવા બાબત, આયાત અને નિકાશના સવાલો ઉપર, કંપનીઓના નવી ઉભી કરવી હોય યા તો બેઠી દેવી હોય યા તો બંધ કરવી હોય વિગેરે, કંપનીને લગતી દરેક બાબતમાં, ઇન્વેન્ટરી તૈયાર કરવી હોય, અગર હિસાબ તપાસવો હોય અગર બેલેન્સ શીટ કાઢવાં હોય, એવાં દરેક કામમાં અને દરેક બતના ધંધાને લગતી વ્યવહારીક અને કાયદા સંબંધી સલાહ આપવામાં આવે છે. સલાહ આપવાની ફી મધ્યમજ રાખવામાં આવેલી છે.

તમારી જરૂરીયાતો સાથે લખો.

વાઇ. એલ. ભંડારકર એફ. સી. આઈ.

ફ્રેલો ઑફ ધી ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઑફ કોમર્સ,

ગરમીંગહામ.

ગીરગામ "ઇન્ડુલોજ" - મુંબઈ,

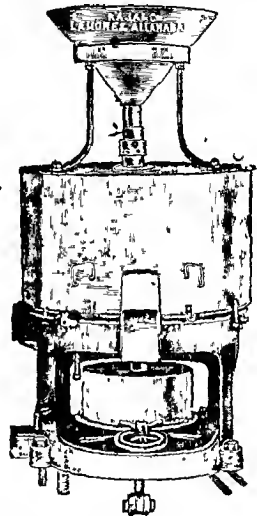
આટાની ઘંટી.

અનાજ તથા મસાલો પીસવાની ઘંટીઓ.

આઠા પથ્થરની ઘઉં, ચણા, ચાવલ તથા બીજી જાતનાં અનાજ અને મસાલો પીસવાની દેશી ઘંટીઓ લોહાની મજબુત ફ્રેમ સાથે અમે ઘણા મહેનત અને ખર્ચથી બનાવેલી છે. આ આઠા પથ્થર છે જેથી લોટ એકદમ થંડો અને સ્વાદીષ્ટ નીકળે છે. અમે આ ઘંટીઓને લોહાની મજબુત ફ્રેમ પર બેસાડી છે જેથી ચાલતી વખતે એને થાક અથવા ધક્કો બેસતો નથી અને ફ્રેમ વારંવાર બદલવી પડતી નથી આ ફ્રેમ વરસો સુધી જવાબ આપે છે. ઊંચા પથ્થરની ઘંટીમાં લોટ ગરમ નીકળે છે અમે આ ઘંટીની પુલી મોટી બનાવીને પથ્થરનો ઘેર ધાર્યો છે જેથી લોટ થંડો આવે છે. આટો થંડો આવ્યાથી બેનો સ્વાદ આપણે ઘરમાં પીસીએ તે માફક રહે છે અને ગરમ હોવાથી આટામાં જે એક જાતનો પૌષ્ટિક ત્વ રહે છે તે બગી જાય છે.

આ ઘંટીઓને હોરસ પાવર વધારે લાગતી નથી. આ ઘંટીઓ અમે અમારા અથાગશ્રમ અને પૈસાના ભોગે ખીલકુલ દેશી ઢગ ઉપર કાઢેલી છે.

અમે આ ઘંટીઓ આજે દશ વરસ થયા ગયાવીએ છીએ. અને ૫૦૦૦ ઉપર ઘંટીઓ આખા હિંદુસ્થાનમાં ચાલે છે જે પુલી રીતે બનાવી આપે છે ખરેખરી ખાત્રી લાયક કંઈ ઘંટીઓ છે. આ ઘંટીઓ તદ્દનજ કમતી હોરસ પાવર અને ઓછા ખર્ચથી ચાલે એવી બનાવેલી છે. અને જેઓએ અમારી ઘંટી એક વખત પાવરી છે તે ફરીથી અમારીજ ઘંટીઓ માગે છે અને બીજાને પણ આજ ઘંટીઓ લેવાની લલામણુ કરે છે. આ ઘંટીઓમાં ગાંમડી પથ્થર (જે કદાચ ઘણા નરમ અથવા ઘણા કઠણ હોય છે) તેવા વપરાતા નથી પણ ખામ આશાના પથ્થર જે આ ઘંટીનેજ લાયક છે તે બેસાડેલા છે આ પથ્થરને વારંવાર ટાકવાની જરૂર પડતી નથી અને લાંબા વખત સુધી ટકે છે કિંમત અને વધુ વીગત માટે લખો અથવા મળો.

હેડ ઓફીસ-લાહોર.
બ્રાન્ચીઝ—કરાંચી.
" —કાનપૂર.

રાજ એન્ડ કંપની.

TARIFF VALUATION OF SUGAR.

ખાંડની જગત વખતે આંકેલી કીંમત.

ઇ. સ. ૧૯૧૧ ની સાલના ઈસ્ટમ સરકયુલર નંબર ૫ માંમાં ખતાવેલી રૂઢી પ્રમાણે ઇ. સ. ૧૯૧૫ માં ખાંડ ઉપર કેટલી જગત થયે તે અંદાજ કાઢવો સહેલો થઇ પડે તેવા હેતુથી આ કેબલકે તેવાર કરવામાં આવ્યું છે તેમાં પ્રથમ મે ૧૯૧૪ માંસ દરમ્યાન કેટલી આયાત થઇ હતી તે તથા ઈસ્ટમ હાઉસના રીટર્ન પ્રમાણે તેની એક હંદ્રવેટની સરેરાશ શી કીંમત હતી તે આપવામાં આવ્યું છે, અને ણીબ્લ હોલમમાં વરસની શરૂઆતથી આજસુધી થયેલી કુલ આયાત તથા તેટલા વખત દરમ્યાન તેની સરેરાશ કીંમત શી રહી છે તે પણ આપેલું છે.

ખાંડની જાત	ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના મેમાં		ઇ. સ. ૧૯૧૩ ના અક્ટોબરથી ૧૯૧૪ ના મે સુધી	
	થયેલી આયાત.		થયેલી આયાત.	
	જથ્થો	દર હંદ્રવેટની સરેરાશ કીંમત	જથ્થો	દર હંદ્રવેટની સરેરાશ કીંમત
	હંદ્રવેટ	રૂ. આ.	હંદ્રવેટ	રૂ. આ.
ખાંડ ગાંગડીવાળી બીટ જાતની	૧,૮૭,૬૪૭	૯—૦	૧૪,૨૧,૭૪૯	૮—૧૨
„ „ સુવાળી ચીનમાં,				
સુધારેલી	૧,૩૩૮	૧૧—૦	૨૨,૩૯૩	૧૧—૦
„ „ જાવાની ૨૩ ડચ				
સ્ટેન્ડર્ડની તથા				
ઉપરની ...	૩૪,૫૧૫	૯—૪	૩૯,૬૩,૭૩૩	૯—૦
„ „ જાવાની ૧૬ થી				
૨૨ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની	૧,૫૨,૩૨૨	૮—૦	૨૬,૭૦,૫૮૩	૮—૦
„ „ જાવાની ૧૫ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની અને હલકી	૫,૯૯૯	૭—૪
„ „ મોરીસીયસની ૧૬ ડચ				
સ્ટેન્ડર્ડની તથા ઉચી				
સારી ...	૫,૨૫,૧૫૮	૯—૦	૩૦,૬૫,૦૩૩	૮—૧૨

JOINT-STOCK COMPANIES.

જોઇન્ટ-સ્ટોક કંપનીઓ.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના એપ્રિલ મહિનામાં નીચેની જોઇન્ટ સ્ટોક કંપનીઓ બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં
રજીસ્ટર થઇ હતી.

નામ	ઠેકાણું.	હેતુ.	ધાપણ. રૂ.
૧) દીલ્હી ડેરી ફાર્મ કંપની.	દીલ્હી.	ઘેર ઉછેરવા તથા હંધ માખણ પુરું પાડવા.	૫,૦૦,૦૦૦
૨) લાન્કાવા.	મુંબઇ.	નાટકશાળા ખોલવા.	૨૦,૦૦૦
		કુલ.....	૫,૨૦,૦૦૦

NEW PATENTS.

નવાં પેટંટેા.

કલકત્તાની પેટંટ ઓફીસમાં નવી શોધો માટે 'પેટંટેા' મેળવવા ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના મે માસના નીચે મુજબ અરજીઓ કરવામાં આવી હતી.

અરજી કરનારનું નામ.	શા માટે.
એસ. આર. લાલકાકા.	પેંડાની નાઇડી સુધરેલી ઢબની તૈયાર કરવા માટે.
એસ. એચ. શેરવુડ.	તેલના હીવામાં સુધારો કરવા માટે.
આર ગોડાર્ટ.	છોલ ઉતારવાનો સંચો બનાવવા માટે
જનરલ ઇલેક્ટ્રીક કું.	વલુવાના સંચાની ઝડપ કાબુમાં રાખવાને લગતો સુધારો કરવા માટે.
પી. સી. સાકાગીયો અને એક્. એ. લેગ્રેન્જ,	તણખા નીકળતા અટકાવવાના સાધનમાં સુધારો કરવા માટે.
એ. પરસર.	વાટવઝમાં સુધારો કરવા માટે.
જે. એક્. કુએરનલ.	માટીનાં વાસણ સુકાવવા માટે નવી જાતનું પાટીયું બનાવવા માટે.
એચ. ડબલ્યુ. વુડઝ.	આંખ પાસેની નસોમાં લોહીના ભરાવાથી થતા દરદો સારાં કરવા માટે અને નજરની ખોટ સુધારવા માટે લગાડવાની દવા બનાવવા માટે.
ઇ. આર. લૉરેન્સ.	એરોપ્લેઇન બનાવવા માટે.
એમ. રૂપીંગ.	લાકડાંને સાચવી રાખવાની રીત શોધો કાઢવા માટે.
પી. ડબલ્યુ કુંઇડ અને ડબલ્યુ. એચ. ગીલવીન.	ઘીખાંથી છાપવાના સંચામાં સુધારો કરવા માટે.
એ. એ. મીલર.	ખાસ કરી ઘર ખાંધવામાં વપરાતાં લોહાંનાં પતરાં બનાવવાની સુધરેલી રીત શોધો કાઢવા માટે.

અરજી કરનારનું નામ

શા માટે.

એફ. એચ. સ્થુલ લીમીટેડ.

એચ. નાઈટ.

જે. હોફે.

સી. ઈ. ડી વુલ્ફ.

વીપ્રિયેલ કું લીમીટેડ.

એલ. લા. ફ્રાનકેઈન

ડબલ્યુ. એ. હટ્સન.

આર. એ. બ્લેક.

આર્લ્સ બટર એન્ડ કું. લીમીટેડ.

એફ. એચ. એડીસ.

ડબલ્યુ. પી. ડનહામ.

એન. સીંગ.

ટી. ડબલ્યુ. બી. સ્મીથ.

ચોખ્ખા છડવાનો સુધરેલો સંચો બનાવવા માટે.

સીગારેટ બનાવવાની એક ચુકિત શોધી કાઢવા માટે.

આમોફોસ્ફેટ, ફ્રાનોથાફ્સ અને એવાજ મશીનોમાં સુધારો કરવા માટે.

બીયાંની કેળવણીમાં સુધારો કરવા માટે.

તળાવ, હોજ વિગેરે બાંધવાની રીતમાં સુધારો કરવા માટે.

લાઇફ બોટોમાં સુધારો કરવા માટે.

ઉડવાના સંચામાં સુધારો કરવા માટે.

ઘોડા અને બીજા જનાવરો માટે પોતાની મેળે સાફ થાય તેવો હવાડો બનાવવા માટે.

પાણી વિગેરે પ્રવાહી પદાર્થ ગાળવાનાં સાધનમાં સુધારો કરવા માટે.

ગાડાં, ગાડીઓની કમાન માટે સુધરેલી બકલ તૈયાર કરવા માટે.

એક ઠેકાણેથી બીજે ઠેકાણે લઇ જઇ શકાય તેવી વીજળીની બતીઓની બેઠકોમાં સુધારો કરવા માટે.

બાથકના ફેલે-ડરોમાં સુધારો કરવા માટે.

ખુટશ અને શુઝના તળીયાં બનાવવા માટે.

શીરોમણી ઓઇલ ખરીદ કરો

અને તમારા કુટુંબમાં વાપરો.

એક વખત દ્રાઈ કરો
તો બીજું કંઈ પણ
ઓઇલ વાપરશો નહિ.
શીરોમણી ઓઇલ
ને પારસી ફેમીલીમાં

SIRO-MANI
HAIR OIL

સ્ત્રીઓની સુંદરતા હું નામ

અપાય છે. કીંમત રૂ. ૧) એક (ઈનામની ટીકીટ' સાથે)

સોલ એજન્ટસ:—

મેસર્સ. ટી. મુરીજમલની. કું.

પ્રીન્સેસ સ્ટ્રોટ, બુની હાતુમાન ગલી, મુંબઈ.

સરસ્વતીચંદ્ર જેવા હત્તમ પ્રસ્તકા ઈનામમાં મળે છે.

સને ૧૮૮૨ના ઈન્ડિયન કુપનીના કાયદા પ્રમાણે રજીસ્ટર થયેલો.

ધી કૉસમોપોલીટન બેંક, લીં

હેડ ઓફીસ, -૪૦, -મેડોસ્લીટ, -મુંબઈ.

નોંધાયેલી થાપણ રૂ. ૨૦ લાખ.

રૂ. ૫૦ થી ચાલુ ખાતાં ખોલવામાં આવે છે જેની ઉપર દર સેંકડે દર વરસે ટકા ૨૧૧ વ્યાજ આપામાં આવશે.

આના ચારથી સેવીંગ બેંકનાં ખાતાં ખોલવામાં આવે છે જેની ઉપર દર વરસે ટકા ૩૧૧ આપવામાં આવે છે.

બાર માસના ફીક્સ ડીપોઝીટ રકમ ઉપર ટકા ૧ આપવામાં આવે છે.

પસંદ કરેલી જમીનગીરી ઉપર લોનો આપવામાં આવે છે. જે પગાર કરવા ઈનસ્ટીલમેન્ટ સીસ્ટમથી બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે.

લોન, ઓવર ડ્રાફ્ટ, હુંડી વગેરે દરેક જાતનું બેંકીંગનું લગતું કામકાજ કરવામાં આવે છે.

વધુ ખુલાસા માટે બેંકમાં પુછો.

બી. એન. મરચંટ.

મેનેજિંગ ડાયરેક્ટર.

IMPORTS OF SUGAR.

પરદેશી ખાંડની આયાત.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના મે માસમાં હિંદુસ્તાનમાં નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઈ હતી.

જે દેશોમાંથી આયાત થઈ હોય. તેનું નામ.	૧૯૧૩	૧૯૧૪
	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.
ડેનમાર્ક
જર્મની
હોલંડ
બેલજીયમ
ફ્રાન્સ
ઑસ્ટ્રીયા હંગરી
સ્વેડેન સેટલમેન્ટ્સ.
બાવા
ચીન
બાપાન
ફોરમોસા
ઇજીપ્ત
મોરોશિયસ
વેસ્ટ ઇન્ડીઝ
સાઉથ અમેરિકા
ઓસ્ટ્રેલીયા
બીજા દેશો
કુલ-	૪,૩૫,૭૭૬	૬,૦૬,૦૮૭

પ્રીટીશ હિંદુસ્તાનના બુદ્ધા બુદ્ધા પ્રાંતોમાં નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઈ હતી.

નામ.	બીટની ખાંડ.		શેરડીની ખાંડ.		ટોટલ.	
	૧૯૧૩	૧૯૧૪	૧૯૧૩	૧૯૧૪	૧૯૧૩	૧૯૧૪
	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.
બંગાળ	૨૪,૨૪૬	૨૨,૧૪૦	૧,૧૧,૦૧૮	૩,૪૫,૪૬૩	૧,૩૫,૨૬૭	૩,૬૭,૬૦૩
મુંબઈ	૨૭,૬૮૩	૧૦,૫૪૦	૧,૦૧,૫૬૮	૨,૩૭,૭૭૬	૧,૨૬,૨૫૧	૨,૪૮,૩૧૬
સિંધ	૫૦,૩૭૬	૧,૩૬,૬૬૭	૬૫,૪૨૨	૧,૦૪,૭૨૦	૧,૧૫,૮૦૧	૨,૪૧,૩૮૭
મદ્રાસ	૭,૨૦૪	૧૭,૩૦૬	૧૨,૬૬૬	૨૩,૪૮૪	૨,૦૨૦૦	૪૦,૭૬૩
બર્મો	૩,૦૬૫	૧૦૦૦	૩૨,૧૬૨	૬,૬૮૮	૩૫,૨૫૭	૭,૬૮૮
કુલ	૧,૧૨,૫૮૦	૧,૮૭,૬૫૬	૩,૨૩,૧૬૬	૭,૧૮,૪૩૧	૪,૩૫,૭૭૬	૬,૦૬,૦૮૭

ધી બોમ્બે ટાઇલ માટ ૨૧ થેક્ટ ઓટ ફાર્ટ સુઅઇ.

SPINNING & WEAVING RETURNS.

સુતર અને સુતરાઉ કાપડના આંકડાઓ.

ધ. સ. ૧૯૧૪ ના એપ્રિલ માસમાં હિંદુસ્તાનની મીલોમાં નીચે પ્રમાણે સુતર તથા સુતરાઉ કાપડ બનાવવામાં આવ્યાં હતાં.

	૧૯૧૩	સુતર (રતલ)
બ્રિટીશ ઇન્ડિયા	૧૬૧૩	૧૬૧૪
મુંબઈ	૩૬,૨૨૫,૧૮૮	૪૧,૮૭૪,૫૬૭
મદ્રાસ	૩,૦૬૧,૭૧૧	૩,૪૧૩,૩૮૧
બંગાળ	૨,૨૩૮,૪૨૨	૨,૫૬૪,૮૫૫
ચુનાઈટ ઓવીન્ગીઝ	૩,૪૧૫,૬૮૩	૪,૦૮૫,૬૫૮
પંજાબ	૪૦૧,૬૦૩	૬૮૮,૬૫૧
મધ્યપ્રાંત તથા બિહાર	૩,૦૨૧,૦૬૭	૨,૬૪૦,૪૩૮
બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં કુલ	૫૧,૩૬૩,૬૬૪	૫૫,૬૦૭,૮૫૨
દેશી રાજ્યો	૩,૧૪૨,૯૪૫	૩,૩૦૬,૧૦૨
કુલ ...	૫૪,૫૦૬,૬૦૯	૫૮,૯૧૩,૯૫૪

કાપડ

બ્રિટીશ ઇન્ડિયા	૧૯૧૩	૧૯૧૪
મુંબઈ { રતલ	૧૮,૧૫૫,૩૭૦	૨૦,૨૦૬,૩૬૬
વાર	૮૦,૬૮૧,૭૧૭	૮૬,૬૮૦,૪૭૦
મદ્રાસ { રતલ	૮,૦૨,૪૭૮	૭૬૬,૭૫૬
વાર	૨૭,૫૪,૩૬૬	૨,૭૦૪,૫૧૬
બંગાળ { રતલ	૧૬૦,૩૧૫	૨૩૮,૨૦૦
વાર	૧,૧૩૩,૨૭૨	૧,૨૬૩,૦૬૬
ચુનાઈટ ઓવીન્ગીઝ { રતલ	૬૭૨,૩૪૧	૮૫૮,૪૪૪
વાર	૩,૧૦૧,૦૨૩	૩,૨૪૬,૪૫૪
પંજાબ { રતલ	૧૧૩,૨૨૬	૩૦,૧૫૨
વાર	૫૮૦,૮૬૮	૮૧,૬૧૭
મધ્ય પ્રાંત અને બિહાર { રતલ	૧૦,૩૩,૬૩૨	૧,૦૮૦,૬૮૦
વાર	૩,૬૭૭,૨૬૬	૪,૨૨૬,૭૫૬
બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં કુલ { રતલ	૨૦૬,૬૭,૩૬૫	૨૩,૧૮૨,૬૩૪
વાર	૮૨,૫૨૮,૩૪૨	૮૮,૨૩૬,૧૭૮
દેશી રાજ્યો { રતલ	૧,૫૦૭,૧૬૧	૧,૭૭૮,૭૦૨
વાર	૫,૬૭૮,૦૮૭	૬,૬૭૫,૦૦૮
એકંદર ટોટલ { રતલ	૨૨,૪૭૪,૫૨૬	૨૪,૯૬૧,૬૩૬
વાર	૮૮,૫૦૬,૪૨૮	૧૦૫,૨૧૧,૧૮૮

ઈન્ડિયન તથા કોલાપુર સિવાય

માર્સેસની રંગીન તથા લાલ લાદીઓ મફતદાર અને મળ્યુત.

IMPORTS OF COTTON YARN.

સુતરની આયાત.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના મે મહિનામાં બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં પરદેશથી નંબર ૩૧ તથા તેથી ઉંચા નંબરનું સુતર નીચે પ્રમાણે આયાત થયું હતું.

જાત અને નંબર.	બંગાળી.	મુંબઇ.	સિન્ધ	મદ્રાસ.	બર્મા.	ટોટલ.
મ્યુલર્સ-૬ વોટર	પાઉન્ડઝ.	પાઉન્ડઝ	પાઉન્ડઝ	પાઉન્ડઝ.	પાઉન્ડઝ	પાઉન્ડઝ.
નં. ૩૧ થી ૪૦	૩,૩૭,૪૬૮	૩,૮૩,૬૨૭	૩૧,૩૦૦	૨,૩૭,૮૮૦	૧૯,૭૦૦	૧૦,૦૯,૬૭૩
નં. ૪૧ થી ૫૦.	૫૦,૨૬૬	૧,૫૩,૬૬૩	૩૭,૩૦૦	૨,૪૧,૫૨૯
નં. ૫૦ થી ઉપર	૧,૦૩,૪૬૫	૧,૦૮,૭૧૫	૩૬,૪૦૦	૨,૫૦૦	૨,૫૪,૦૮૦
આરેન્જ, રેડ અને બીજા રંગોવાળું
નં. ૩૧ થી ૪૦.	૭,૭૩,૯૧૨	૧,૫૨,૩૧૫	૧,૨૬,૪૧૬	૪,૧૬,૪૮૧	૬૩,૨૦૦	૧૫,૩૫,૩૨૪
નં. ૪૧ થી ૫૦	૧,૩૨૦	૬૬,૮૦૦	૬૮,૧૨૦
નં. ૫૦ થી ઉપર.	૩,૨૦૦	૭,૬૮૩	૩૧,૭૦૦	૧૩,૬૫૦	૫૬,૫૩૩
ટોટલ	૧૨,૬૯,૬૩૧	૮,૦૬,૬૦૩	૧,૫૭,૭૧૬	૭,૬૫,૭૬૧	૧,૬૫,૮૫૦	૩૧,૬૫,૫૬૧.

COMPARATIVE STATEMENT OF TRAFFIC AT THE
PORT TRUST WAREHOUSES FOR THE
MONTH OF MAY 1914.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના મે માસ માટે પોર્ટ ટ્રસ્ટની વેરહાઉસીઝમાંના વેપારને લગતા સરખામણી કરનારા આંકડા.

માહત્તી જાત	૧૯૧૪ ના એપ્રિલ ૩૦ મી તારીખે સ્ટોક	૧૯૧૪ ના મે માં ચરેલી કીલોવરી	૧૯૧૪ ના મે ૩૧ મી તારીખે સ્ટોક	૧૯૧૩ ના મે ૩૧ મી તારીખે સ્ટોક
રૂના કાપડની ગાંસડી	૪૨,૬૫૧	૯૪,૮૬	૪૩,૬૫૩	૩૨,૩૬૭
પેટી	૭૬,૦૨૮	૧૪,૬૦૬	૭૯,૮૫૬	૪૪,૩૩૭
રેશમ તથા ઉનની પીસ શુદ્ધ ગાંસડી	૯૨૩	૧૧૫	૯૦૭	૬૩૪
રેશમ તથા ઉનની પેટી	૨,૬૪૬	૧,૧૧૨	૨,૬૪૦	૧,૬૬૨
ટવીસ્ટ અને યાર્ન (સુતરાઉના) પેકેજીઝ	૯,૨૨૨	૩,૬૮૪	૯,૪૮૫	૮,૬૬૬
„ રેશમ તથા ઉનના પેકેજીઝ	૨,૩૮૬	૧,૫૬૫	૨,૧૦૪	૨,૬૦૬
ટોટલ	૧,૩૩,૮૫૬	૩૦,૮૯૮	૧,૩૮,૬૪૫	૯૧,૨૦૫
ગાંધાના ટન	૩,૪૬૫	૫૮૨	૩,૬૬૧	૭૬૮
પીતળના ટન	૨,૮૭૭	૧,૦૩૯	૩,૧૮૪	૧,૮૨૬
ટોટલ	૬,૩૩૮	૧,૬૨૧	૭,૧૪૫	૨,૫૯૪

ધી જોગે લાઇલ માર્ટ ૨૧ બેંક સ્ટ્રીટ ફોર્ટ મુંબઇ.

IMPORTS & EXPORTS OF GOLD & SILVER.

સોના રૂપાની આયાત અને નિકાશના આંકડા.

ધ. સ. ૧૯૧૪ ના મે મહિનામાં થયેલી સોના રૂપાની આયાત અને નિકાશના આંકડા નીચે આપ્યા છે:—

IMPORTS OF GOLD સોનાની આયાત.

દેશનું નામ	૧૯૧૩ રૂ.	૧૯૧૪. રૂ.
બંગાળા	૪,૧૫,૧૪૯	૧૨,૩૫,૧૮૪
મુંબઈ { ખાનગી	૨,૭૨,૫૬,૦૮૬	૨,૧૬,૬૦,૪૧૭
{ સરકારી	૨,૭૧૫
સિંધ
મદ્રાસ ...	૨,૫૦૫	૨૮
બમ્બે ...	૨૮,૫૧,૪૮૬	૬,૪૮,૭૭૧
કુલ { ખાનગી ...	૩,૦૫,૨૫,૨૨૬	૨,૩૮,૪૮,૪૦૫
{ સરકારી	૨,૭૧૫

EXPORTS OF GOLD.

બંગાળા	ખાનગી	૧૩,૮૪૭	સોનાની નિકાશ.
મુંબઈ { ખાનગી	૨૬,૬૫,૨૮૬	૧૫,૦૬,૩૬૨	
{ સરકારી	૨૬,૬૫,૭૫૧	
સિંધ	
મદ્રાસ ...	૪૫,૦૦૦	૪,૬૦૫	
બમ્બે ...	૧૨૫	૩૬૬	
...	૬,૦૦,૦૦૦	
કુલ { ખાનગી ...	૩૦,૨૬,૨૬૧	૫૩,૭૭,૫૦૭	
{ સરકારી	

IMPORTS OF SILVER.

બંગાળા	ખાનગી	૧૦,૫૮,૮૪૫	રૂપાની આયાત.
મુંબઈ { ખાનગી	૨૭,૬૭,૫૩૨	૨૬,૫૪,૨૭૪	
{ સરકારી	૫,૮૧,૬૪૧	૧,૧૧,૫૬,૮૨૪	
સિંધ { ખાનગી	૫૫,૬૪૩	
{ સરકારી	૨,૦૮,૦૫૧	
મદ્રાસ ...	૫૧	
બમ્બે ...	૮૭	૪,૨૦,૮૬૧	
...	૩૫	
કુલ { ખાનગી ...	૩૮,૮૨,૧૫૮	૧,૪૪,૪૦,૦૪૫	
{ સરકારી ...	૫,૮૧,૬૪૧	૬૦૮	

EXPORTS OF SILVER.

બંગાળા	ખાનગી	૧,૫૪,૫૦૬	રૂપાની નિકાશ.
મુંબઈ { સરકારી	૫૦,૫૮૦	
{ ખાનગી	૧૫,૩૧,૬૫૮	
સિંધ { સરકારી	૩,૬૨,૨૫૦	
{ ખાનગી	૧૭,૦૦૦	
મદ્રાસ ...	૧૦,૨૦૦	૫૬૧૨૨	
બમ્બે ...	૨,૫૦૦	૧૦,૬૭૩	
...	૬,૦૦૦	
કુલ { ખાનગી ...	૧૭,૧૫,૮૬૪	૪,૮૮,૬૨૫	
{ સરકારી	

આરસપદાનુ ઉપર સફાઈદાર કોલરકામ કેને ત્યાં થાય છે ?

સને ૧૯૧૪ ના મુંબઈ, કાશી તથા ઉમરાવતીમાં
ભરાયલાં પ્રદર્શનમાં ચાંદ મળેલા છે.

પ્રસિધ્ધ ડા૦ વામન ગોપાળનું.

આયોડાઈડ

સારસાપરીલા.

આ જગપ્રસિદ્ધ સારસાપરીલા એવા અનેક ઔષધોથી તૈયાર કરવામાં આવેલો છે કે, જે ઔષધો દ્વારે પણ કારણથી કૃપીત થયેલાં લોહીને શુદ્ધ કરી વૃદ્ધિ કરે છે. ગરમી, પ્રદર, સાંધાનું રહી જવું, મ્દોમાં અને શરીરના બીજા ભાગોપર ચાકા પડવાં, સ્મરણ શક્તિ ઓછી થઈ જવી, શરીરપર ફેટલા થઈ આવવા, મ્દોમાં તથા ગળામાં કાણાં પડવાં, નાકનું બેસી જવું, શરીરનું સુજી આવવું, કળતર થવી, ખુજલી, ખર્જ, ગજકરણ, હાથ પગમાં બળતરા થવી, મોઢામાંથી વાસ નીકળવી, લાળ પડવી, દાંતના પારાનું સુકવું, દાંતનું હાલવું, તેમાંથી લોહી વીગેરે નીકળવું એ સર્વે પ્રકારના રોગોપર આ ઔષધ ઘણું ઉપયોગી થઈ પડયું છે.

કીંમત સવા રૂપિયો. ટપાલ ખર્ચ ૭ આના. સારો ગુણ આવવા માટે ચાર બાટલીઓ લેવી જોઈએ. એકદમ ચાર બાટલી મંગાવનારને ૪૫ રૂપીઆ પડશે. ટપાલ અને બેંગી ખર્ચ જુદું પડશે.

ધાતુ શક્તિ વર્ધક અત્યંત પૌષ્ટિક ફેરસ્ટસની ગોળીઓ.

માલેક, ડા. ગૌતમરાવ કેશવ,

ગૌતમરાવ કેશવનું ઔષધાલય,

હાકુરદાર-મુંબઈ.

	રૂ.	રૂ.
કેળવાએલાં ચામડાં	૩,૨૪,૪૭૩	૨,૯૫,૮૪૬
દાડ	૧૮,૧૩,૬૩૧	૧૭,૭૯,૩૪૮
મશીનરી અને મીલ સ્ટોર્સ	૬૬,૪૮,૯૩૭	૬૬,૧૨,૬૬૬
ત્રીવાસળી	૯,૯૧,૬૪૪	૭,૨૩,૧૦૬
પીત્તાળ	૧૪,૭,૯૫૭	૧,૪૭,૯૭૯
નાંખું	૨૬,૪૫,૨૪૫	૪૨,૮૩,૯૯૭
જર્મન સીલ્વર	૧,૯૧,૭૫૮	૨,૦૫,૯૩૦
લોહું	૪,૫૦,૯૧૦	૩,૪૨,૭૬૦
લોહું અને સ્ટીલ	૧,૨૧,૨૨,૨૭૯	૧,૧૬,૫૪,૮૯૦
સ્ટીલ	૧૯,૭૩,૨૨૯	૨૬,૦૫,૫૦૦
સીસું	૧,૯૯,૫૦૫	૨,૪૧,૮૦૨
મોટર ગાડીઓ અને સાઇકલો	૧૦,૪૩,૬૨૧	૯,૨૭,૯૫૦
કેરોસીન તેલ	૩૩,૨૫,૩૯૭	૩૫,૦૬,૯૨૨
આગ્રામીનું તેલ	૬૪,૫૪૦	૬,૦૮૫૧
ખીછ નતનાં તેલો મળી કુલ ..	૫૨,૩૬,૪૫૦	૪૭,૪૦,૩૫૪
રંગ શેગાન વિગેરે	૬,૫૦,૯૭૯	૬,૯૨,૬૬૬
કાગળો	૧૦,૯૭,૬૧૬	૧૩,૨૦,૪૧૬
રેલ્વે ગાડાંઓ ..	૩૫,૪૭,૮૬૩	૪૪,૩૭,૪૦૨
ગીફું	૯,૨૭,૧૩૯	૬,૧૬,૩૫૭
સાબુ	૭,૦૩,૭૭૨	૯,૧૦,૩૩૮
સોપારી	૧૦,૭૦,૯૨૧	૧૪,૧૯,૮૨૭
તેજનો કુલ	૧૨,૫૬,૨૩૩	૧૭,૦૧,૦૧૮
સ્ટેશનરી	૬,૯૪,૮૪૪	૫,૦૬,૭૬૦
ખાંડ	૪૩,૪૫,૨૩૨	૮૦,૧૧,૬૪૨
સુતર કાચું	૩,૪૪,૦૮૭	૭૫,૭૧૩
ટવીસ્ટ અને યાર્ન	૩૯,૫૧,૪૪૮	૩૯,૯૩,૯૬૭
વગર ધોએલાં પીમ શુદ્ધ	૨,૪૨,૧૧,૩૦૦	૧,૮૦,૭૦૬૩૨
ધોએલાં પીસ શુદ્ધ... ..	૧૨,૩૬,૪,૯૬૪	૮૯,૩૩,૪૭૪
રંગીન અને છાપેલાં પીસ શુદ્ધ	૧,૪૦,૫૨,૦૬૦	૮૪,૬૫,૧૦૫
શીવવાના હોરા	૩,૧૮,૦૧૮	૨,૭૨,૭૨૬
સુવર એકંદર	૫,૬૯,૭૩,૯૬૪	૪,૧૩,૮૯,૨૩૨
રેશમ કાચું	૫,૧૬,૧૧૫	૬,૫૬,૮૫૪
રેશમના પીસ શુદ્ધ... ..	૧૭,૩૦,૭૭૯	૧૩,૭૫,૯૦૨
કાચું ઊન	૨,૮૨,૯૯૮	૨,૪૯,૫૩૦
હાંત્રીયરી	૪૭,૦૫૪	૫૭,૩૪૨
ઊનના પીસશુદ્ધ	૯,૩૦,૮૦૪	૭,૯૩,૩૭૬
ઊન કુલ	૧૪,૦૦,૯૫૩	૧,૪૮,૪,૦૨૯
વંધાકું	૪,૮૮,૮૫૦	૬,૯૦,૪૪૦

બ્રિટન મોઝેક ટાઇલ્સની જથ્થાબંધ ખરીદી ક્યાંથી થાય છે ?

	૩.	૩.
લાકડાં	૭,૫૩,૨૭૮	૯,૩૩,૩૧૧
રમકડાં	૩,૦૬,૨૩૨	૨,૪૨,૭૯૧
છત્રીઓ	૧,૮૬,૮૮૯	૨,૩૧,૬૭૭
છત્રીઓનો સામાન	૩,૪૫,૬૪૭	૩,૪૭,૪૨૬
કુલે આયાત ...	૧૪,૩૦,૫૩,૬૬૩	૧૩,૫૮,૫૬,૩૬૭

Exports.

નિકાશ.

ચીજનું નામ.	૧૯૧૩	૧૯૧૪
જીવતાં જનાવરો	૪,૨૧,૨૦૭	૨,૭૯,૯૦૨
બ્રસ કંચા માટે રેસા	૧૭,૨,૦૧૫	૧,૭૯,૦૯૦
મીઘણતી	૧,૩૯,૬૨૨	૨,૧૫,૮૪૯
સોલ્ટ પીટર	૩,૧૪,૬૪૩	૨,૬૮,૫૭૯
કોલસા	૭,૯૨,૯૯૬	૫,૧૭,૫૭૩
કાંચી	૧૬,૩૮,૫૦૧	૩૬,૦૮,૬૯૪
કાથો, (સીંદરી)	૯,૬૬,૯૫૬	૫,૪૭,૯૧૩
દોરડાં	૬૦,૪૩૪	૯૬,૩૬૬
દવાઓ	૧,૪૫,૩૨૬	૯૭,૦૩૯
ગળી	૧,૧૫,૪૫૫	૯૬,૧૭૬
હરડાં બેડાં	૫,૪૯,૫૪૩	૯,૩૦,૦૮૩
લુગડાં, આમડાં રંગવાના ચીજો ...	૯,૦૭,૦૦૪	૧૨,૮૫,૦૬૨
ફળને શાક	૫,૬૪,૭૬૦	૫,૭૦,૪૭૦
રાંગર	૬૨,૬૨૬	૩૮,૧૦૦
ચોખા	૩,૧૪,૬૮,૫૬૪	૧,૮૬,૯૬,૮૮૩
ઘઉં	૧,૮૧,૬૭,૫૦૭	૨૭,૨૭,૨૦૫
ઘઉંનો લોટ	૧૪,૬૫,૬૨૩	૫,૧૦,૬૧૧
બીજી બતનો દાણો	૪૧,૭૬,૭૮૬	૨૭,૫૦,૪૫૦
વગર કેળવાયલાં આમડાં	૧,૦૦,૫૯,૫૩૨	૧,૧૨,૧૧,૧૯૦
લાખ	૧૩,૫૨,૦૧૦	૨૦,૧૨,૬૩૬
કેળવાયલાં આમડાં	૩૩,૦૪,૮૯૨	૩૭,૬૩,૬૨૨
રબર	૩,૦૬,૮૮૦	૨,૦૬,૭૩૭
ખાતર	૬,૨૭,૭૮૯	૭,૩૩,૪૪૩
મેગેનીઝ	૧૦,૪૯,૯૬૫	૧૨,૩૫,૬૬૨
લોહું ચંને સ્ટીલ	૪,૨૪,૩૨૪	૨,૦૭,૫૫૨
ધાતુ કુલ	૧૮,૬૩,૬૩૪	૨૧,૪૦,૬૫૪
મીઘ	૫,૩૫,૧૦૫	૮,૮૦,૭૭૯
અળસખ	૪,૫૨,૬૫૮	૪,૧૬,૭૦૦
દીવેલ	૧,૦૮,૫૯૯	૧,૦૯,૩૬૮
કોપરેલ	૩,૫૩,૯૮૪	૩,૦૩,૬૪૭

ધી બોર્ડે દાંધલ માર્ડ-૨૧ બેંક ઓફ ઈસ્ટ, મુંબઈ.

	૩.	૩.
અળસીનું તેલ	૧૯,૩૭૧	૧૪,૨૪૪
બીજી જાતનાં તેલો મળી કુલ...	૧૧,૭૩,૭૨૨	૮,૬૯,૧૩૨
ખોળ	૧૦,૯૫,૦૩૬	૧૨,૫૨,૫૮૭
અપ્રીણ	૩૪,૦૩,૫૨૦	૧૬,૨૨,૫૨૦
ધી	૨૦,૪૦,૧૩૩	૨,૫૧,૭૩૨
દીવેલી	૨૩,૨૩,૫૭૪	૧૬,૮૬,૩૮૦
ટ્રેપરાં	૧૩,૪૪,૬૭૭	૩૨,૩૬,૩૩૦
કપામીયા... ..	૧૪,૪૦,૦૭૮	૨૬,૫૭,૮૧૫
ભોંયસીંગ	૩૭,૪૭,૬૫૫	૪૦,૧૩,૭૦૭
અળસી	૫૭,૨૨,૬૪૬	૬૬,૦૪,૦૫૧
ખસખસ... ..	૭,૫૩,૬૩૬	૪,૩૫,૦૭૨
સરસવ	૪,૮૧,૧૭૬	૭૮,૧૫,૬૫૮
તલ	૧૬,૫૬,૨૨૩	૧૭,૫૪,૨૮૨
તેજનો	૭,૫૩,૭૬૩	૧૧,૪૪,૫૬૬
ખાંડ	૨,૬૭,૧૬૭	૯૬,૭૪૭
ચા	૨૩,૨૨,૯૮૯	૨૬,૭૨,૯૨૩
કાચું રૂં	૩,૦૩,૦૬,૮૬૫	૭,૨૩,૦૦,૭૫૪
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૭૧,૧૬,૪૭૫	૧,૨૦,૭૬,૨૬૫
રૂમાલ અને શાલો	૧,૦૬,૨૩૨	૭૦,૧૬૭
પીસ શુભ્ર	૧૭,૬૪,૫૬૩	૧૭,૮૩,૭૪૭
શણ	૯,૦૬,૦૭૨	૬,૫૨,૪૬૩
જ્યુટ કાચા	૭૬,૮૩,૨૪૩	૯૯,૮૮,૭૪૫
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૧૨,૪૦૦
ગળી ભેગજ	૧,૦૮,૦૬,૩૩૧	૧,૦૬,૧૪,૪૬૨
ગુણપાટ	૬૬,૦૩,૨૨૨	૬૪,૫૫,૦૩૦
રેશમ (કાચું)	૧,૧૩,૭૪૪	૧,૧૭,૭૭૩
રેશમ કુલ	૧,૬૪,૧૭૪	૧,૫૬,૬૨૫
લિન કાચી	૧૬,૩૮,૧૧૫	૧૫,૪૨,૩૦૩
લિનની ધાખડીઓ ને ગાંઠીયા વગેરે ...	૧,૬૭,૫૫૬	૧,૬૯,૬૩૬
તંબાકુ, બીડી વગેરે	૪,૦૪,૭૬૧	૩,૭૦,૩૨૦
લાકડું, પાટીયાં વગેરે	૧૧,૧૮,૦૩૨	૧૦,૮૫,૫૬૧
હિંદુસ્તાનમાંથી થયેલી કુલે નિકાશ.	૧૬,૨૯,૪૮,૦૨૯	૨૧,૦૪,૬૪,૦૨૫

રોયલ ટોનીક પીલ્સ.

તાકાત આપનારી શુદ્ધ વનસ્પતીની ગોળીઓ.

આ ગોળીઓ દરેક પ્રકારની નબળાઈ દૂર કરી પુરૂષાતન આપે છે. સ્વપ્નામાં કે પીશાબમાં જતી ધાતુ બંધ કરી વીર્યવીકારના ગુપ્ત દરદો મટાડી પાચનશક્તિ વધારી તાકાત આપે છે.

દેખવણી લેતા વીધાર્થીઓનાં મગજને પુષ્ટી આપી તેમની ઓછી થયેલી યાદદાસ્ત શક્તિને પુરજોશમાં ખીલતી રાખે છે.

કેશર, કસ્તૂરી, અંબર વીગેરે દેશી વનસ્પતીની બનેલી ‘‘ રોયલ ટોનીક પીલ્સ ’’ લોહી વધારી અવયવોને તાકાત આપે છે. બુધ્ધ વધારી શરીરનું પોષણ કરે છે એટલુંજ નહીં પણ ફક્ત ત્રણ દીવસમાં પોતાની અદ્યુત શક્તિ આબેહુબ બતાવે છે. સ્ત્રીઓના અનિયમીત રૂતુઆવને અટકાવી ગર્ભસ્થાનને સુધારી તંદુરસ્તી બક્ષે છે.

રજીસ્ટર નંબર ૧૮૦ તપાસી લેજો. નકલી માલથી બુધ્ધ સાવચેત રહેજો.

કીમત ૩૦ ગોળીનો બાટલીની રૂ. ૧-૪-૦

ગોર્વોદજી દામોદરની કુંઠ

જ્યાંબંધ તથા છુટક દવાઓ વેચનારા,

નં. ૩ સુતાર ચાલ મારકેટ મુંબઈ નં. ૨.

૧૧-૬

પ્રજામાં શિવાસ પામેલા ૩૦ વરસના લાઘર્થીજ અને પોર્ત્રીજ એક્ષપર્ટોએ કહાડેલા ટુંક સુદતમાં વિખ્યાતી મેળવેલો તદ્દન નવી અને અપ-ડુ-ટેટ સામગ્રી સાથેનો છળી પાડવાનો

એક્સેલસીયર સ્ટુડીયો

ટે૦-મહમદી મહાલની સામે, કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ.

સુંદર પોઝીશન અને ઉત્તમ ફીનીશ સાથેના ફોટોઝ માટે બધા કચ્ચા સાથેના ફેમીલી, આઉટડોર તથા બોક્સીંગ ગ્રુપો માટે, બીલ્ડીંગ પ્લાન, દસ્તાવેજો ફોર્ટના કામ સારું મશીનરી, ગાડી, ઘોડા, મોટરો વિગેરે માટે હાઇકલાસ બ્રિમાર્ક એનલાઈનમેટો માટે હમે ખીનહરીફ છીએ.

 એકવાર ટ્રાયલ આપી ખાત્રી કરો.

 નોટ-હમારા ભાવોએ હમારા જેવું ઉત્તમ કામ તમને કેથળી મલશે નહીં.

માલિકો-ફરામજી તથા રૂસ્તમજી નવરોજી ફોટોગ્રાફર.

એસ. હોરમસજીના આગલા ચીફ ઓપરેટરો.

ખબર મોકલનારનું નામ.	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ બાબતનો વેપાર કરવા માગે છે તે
ધી ઇન્ડિઅન ટ્રેડ જર્નલ		
" ડી. ૮૮	ઇટાલીનાં જીનોવા શહેરની એક પેઢી.	સુકા આમણાં પરદેશખાતે ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
" ડી. ૮૯	લંડનનો વેપારી.	ઠાચ સાફ કરવાનો પેટન્ટ પોલીશ બનાવનાર લંડનનો એક વેપારી તે તેવી ચીજના વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
" ડી. ૯૦	ક્રાન્સનો એક વેપારી.	ખરીઓ અને શોંગડાં પરદેશ ખાતે ચડાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
" ડી. ૯૧	માલટાની એક પેઢી.	રેશમ અને શણની હાથની બનાવેલી લેહસા બનાવનાર માલટાની એક પેઢી તે લેહસા વેચવા માટે કલકત્તામાં એજન્ટો નીમવા માગે છે.
" ડી. ૯૫	ઓહીઓનો એક વેપારી.	ચુનાઇટ્સ સ્ટેટ્સના ઓહીયોની એક પેઢી પોતે બનાવેલો રબરનો સામાન વેચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટો નિમવા માગે છે.
" ડી. ૯૮	દક્ષિણ હિંદુસ્તાનની એક પેઢી.	કેનેડા, ચીન અને જપાનના કાથાની સાદડીઓ અને એવોજ માલ આયાત કરનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
" ડી. ૧૦૦	માઇસોરની એક પેઢી.	Corrundum કુરૂંડ ખરીદનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
દેશી વેપારી એજન્ડર	અમેરિકન કોન્સલ તરફથી	ન્યુયોર્કની એક પેઢી મીણના દેશી નિકાશ કરનારાઓ સાથે સંબંધ રાખવા માગે છે.
" "	" " "	ન્યુયોર્કની એક પેઢી રાંધવાને સાફ સુખ્યત્વેકરીને હાલના આસના ચુલોઓ વેચવા માટે એજન્ટો નીમવા માગે છે.
" "	" " "	ન્યુયોર્કની એક પેઢી Refrigerators ઠંડુ કરનારાં વાસણો વેચવા તથા ખાટલાઓ વેચવા એજન્ટો નીમવા માગે છે.
" "	" " "	વીસકોનસીનની એક પેઢી સરાણુ એટલે ધાર કાઢવાનો પથ્થર હિંદુસ્તાનમાં વેચવા માટે એજન્ટો નિમવા માગે છે.
" "	" " "	ન્યુયોર્કની ઇમ્પોર્ટર અને કમીશન એજન્ટોની એક પેઢી ઠાણુ માછલી, કચકચં, પીછાં વિગેરે બનાવનાર નિકાશ કરનાર હિંદુસ્તાનના વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.

ખબર મોકલનારનું નામ	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ બાબતનો વેપાર કરવા માગે છે તે.
દેશી વેપારી એમ્બર	અમેરિકાના કોન્સલ તરફથી.	રંગ, રોગાન, પાણીથી રક્ષણ આપે તેવી ચીજો બનાવનાર ન્યુયોર્કની એક પેઢી પોતાનો માલ વેચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટો નીમવા માગે છે. ન્યુયોર્કની એક પેઢી હાથથી ચાલે તેવા અને પાવરથી ચાલે તેવા પંપો, કુવા-રાના પંપો અને સીટીન્ડરો વેચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટો નિમવા માગે છે.
" " "	" " "	યુનાઇટેડ સ્ટેટસના કનકેટીકટના ન્યુ-ગ્રીટનની તાળાં બનાવનાર એક પેઢી બારી બારણાં માટે તાળાંનો ઉપયોગ કરનાર બીલ્ડીંગ કોન્ટ્રાક્ટરો સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
" " "	" " "	સાનફ્રાન્સીસ્કોની એક પેઢી મુ'બબના અગર હિંદુસ્તાનના બીજા ભાગના કાચુના અને એવાજ બીજા ફાતરવાળા મીઠાના વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
" " "	" " "	યુનાઇટેડ સ્ટેટસના મોરેલેન્ડના ફેડરીક શહેરની બ્રશ બનાવનાર એક પેઢી તાંબના ઝાંડના રેસા નિકાશ કરનાર હિંદુસ્તાનના વેપારીઓ સાથે સંબંધ કરવા માગે છે.
" " "	" " "	ન્યુયોર્કની કુવા ગાળવાની ડ્રીલો બનાવનાર એક પેઢી પોતાની બનાવેલી ડ્રીલો જે ૪ થી ૨૪ ઇંચ પહોળાઈના અને ૨ થી ૩ હજાર ફીટની ઉંડાઈવાળા કુવા ખોદી આપે છે અને જે પેટ્રોલ, ફેરોસીન અગર વરાળથી ચલાવી શકાય છે તે વેચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટો નીમવા માગે છે.
" " "	" " "	યુનાઇટેડ સ્ટેટસના ઓહીયો શહેરની બાણાના સુરંગ નાખવાની ડ્રીલો બનાવનાર એક પેઢી તેવી ડ્રીલો વેચવા માટે એજન્ટો નીમવા માગે છે.
" " "	" " "	કેલીફોર્નિયા માંહેના બર્કલીની મુરબ્બા બનાવનાર અને ફળોના કોન્સર્વેના રબ્બા તૈયાર કરનાર એક પેઢી તે ચીજો વેચવા માટે એજન્ટો નિમવા માગે છે.
" " "	" " "	

ખબર મોકલનારનું નામ	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ બાબતનો વેપાર કરવા માગે છે તે
દેશી વેપારી ચેમ્બર.	જાપાનનો કોન્સલ.	સુંબડના Hemp braids શણીની હિંદોણીઓ આયાત કરનાર અને વેચનાર વેપારીઓના નામો માગે છે.
" " "	અમદાવાદની એક પેઢી.	ખાસ ઈન્ડિયન બનાવટની દેશી કાંદી અને નિથો કાંદી કે જેને માટે બહુજ સારા અભિપ્રાયો મળેલા છે તે જથ્થાબંધ ખપાવનાર એજન્ટો નીમવા માગે છે. તેમજ કાંદી પરદેશ ચઢાવનાર વેપારીઓ સાથે સંબંધમાં આવવા માગે છે.
" " "	પંજાબની એક પેઢી.	સુંબડ, કલકત્તા અને મોટા ગામના ચાહના વેપારીઓ સાથે ચાહનું કામ કરવા માગે છે અને ચીનાઈ ચાહના વેપારી અથવા ચીનની પેઢી સાથે ચીન (લીટી) ચાહનું કામકાજ કરવા માગે છે.

જે હેક્ષલે ઈન્ડિયન ટ્રેડ જર્નલ લખ્યું નથી તે હેક્ષલની સમજી બાતમી માટે આ ચેમ્બરમાં નતે મળવું અથવા પુછાવી જોવું.

ઉપરની બાતમીઓમાં જે હેક્ષલે 'ઈન્ડિયન ટ્રેડ જર્નલ' લખેલું છે તેના સંબંધમાં સીધું લાયસેન્સ જનરલ આર્થ કોમર્શિયલ ઈન્ટેલીજન્સ, કલકત્તાને પુછાવી જોવું. (આ ચેમ્બરનું નામ તે કાગળમાં લખ્યું).

નોંધ.

"ધી ઈન્ડિયન ટ્રેડ જર્નલ" ના નંબરની બાતમીઓના સંબંધમાં તે બાતમી માગનાર વેપારી યા પેઢીએ બેંક ડેફરન્સ અથવા સારી ઓળખાણનું પત્ર મોકલવું પડ્યો તે શિવાય તેવી બાતમીઓના જવાબ આપવામાં આવશે નહિં.

મોતીના વેપારીઓને ખબર.

મોતી પાકે છે એવા માહત્તાઓ પકડવાની જગ્યાના મુખી-ન્ટેનન્ટ મી. જેમ્સ હોરનેલ તરફથી ટયુટીકાલીનગી તા. ૧૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૪ ના પત્રમાં હમને એવી ખબર આપવામાં આવી છે કે મદ્રાસ ઈલાકામાં રમનાડ હિલ્સમાં ટોંડી ખાતે મરહૂમ તરફથી તા. ૨૭ મી આગસ્ટ સને ૧૯૧૪ ના યા તેના આમવાસના દિને, મોતી પાકે છે એવાં માહત્તાઓ પકડવામાં આવશે અને આશરે ૨૦૫,૦૦,૦૦૦ માહત્તાઓ (nylons) મળવાની ધારણા બાંધી શકાય છે.

આ સંબંધી ખુલાસાવાર માહિતી તે ખાતાના મુખી-ન્ટેનન્ટ મી. જેમ્સ હોરનેલ તરફથી મળી શકશે.

માર્ચેસ્કની રંગીન તથા લાલ લારીઓ સફાઈદાર અને મજબુત.

કિંમત લાખો રૂપિયા.

૧. જીવિતને હાનિ કરનારા રોગોને મારી હઠાવે, શરીરમાં શક્તિ આપે, રૂધિર, વીર્ય અને ઓજા વિગેરે ઉત્તમ તરતોને સુધારે, તથા વધારે, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુ આપે. એવી દવાની કિંમત લાખો રૂપિયા કરતાં પણ વધારે ગણાવી જોઈએ, એ સિદ્ધાંતમાં કેઈપણ વિરૂદ્ધતા બતાવી શકે ખરે કે?

૨. આજે ચોત્રીસ વર્ષ થયાં ચાલુ ફ્તેહ મેળવનારી આંતક નિઝહ ગાળીઓ અશક્તિને લગતાં તમામ દર્દોને મારી હઠાવે છે, શરીરને મજબૂત, કઠાવર અને તાકાત વાળું કરે છે, પાચન શક્તિ તથા લોહી અને વીર્યને સુધારે વધારે છે, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુ આપે છે, એ જાળતને લાખો સર્ટીફિકેટોએ સાબીત કરી છે, અને દુનિયામાં દિવસે દિવસે તેના વધતા જતા ફેલાવાએ મજબૂત ટેકો આપેલ છે, તો પછી એ ગાળીઓની કિંમત લાખો રૂપિયા છે, એમ કહેવામાં કેણુ અટકશે? તેની એક ગાળીની કિંમત સોનું, મોતી અને હીરા કરતાં પણ વધારે રાખવા માટે વણુઓ પોતા તરફના સર્ટીફિકેટોમાં ભલામણ કરી ચુક્યા છે; પણ શરૂઆતથી આજ સુધી તેની કિંમત એકજ એટલે ગાળી ૩૨ ની ૭ળી ૧ નો રૂપિયો ૧ એક છે.

૩. આજ કાલ ઘણા લોકો પોતાની દવાની ભારે કિંમત જણાવી છેવટમાં તે હોળી દિવાળી જેવા દિવસો સુધીની મુદતમાં કે અમુક સીઝન માટે કે અમુક પત્રોના ચાહકોને માટે તેની કિંમત એકદમ ઓછી-કમતી મૂકી દેવાની મોહોટી ઉદારતા (!) દેખાડવા મંડી પડે છે, તેમ અમે અમારી ગાળીઓ માટે કરી શકતા નથી. તેની કિંમત તો આજ ૩૪ વર્ષ થયાં એકજ છે અને ભવિષ્યમાં પણ તેજ રહેશે! અમારી દરેક દવામાં આવતી ચીજો અને તેને તૈયાર કરવામાં પડતી મહેનત પર નજર રાખીને તેની વાજળી કિંમતજ રાખવામાં આવેલી હોવાથી અમે તેનાં પરચુરણ વેચાણ માટે તથા સામદાં વેચાણ માટે જે કાંઈ જાહેર કરેલ છે, તેનાં કરતાં કમતી કરવું અમને પોસાઈ શકે તેમ નથી, તેમજ તેના કરતાં વધારો દેખાડવો એ પણ વાજળી નથી.

અમારા આંતક નિઝહ ગાળીઓ દરેક દેશમાં અને દરેક ઋતુમાં પોતાનો ફાયદો પુરતો દેખાડે છે. તેની સાળીતી માટે એટલુંજ કહેવું ખસ થશે કે—હિંદુસ્તાનના બુદ્ધા બુદ્ધા લાગો ઉપરાંત સિલોન, જર્મી, સ્ટેટસ સેટલમેંટ, ઇરાન, તેહેરાન, વિગેરે એશિયાના બુદ્ધા બુદ્ધા પ્રદેશો અને તેથી આગળ વધી આફ્રિકા, સુદાન અને અમેરિકાના ઘણા પ્રદેશોમાં તેના ફેલાવો દિવસે દિવસે વધતો ને વધતો જાય છે.

ગુંબઝ—પ્રાંચ—
કાલખાદેવી રોડ.

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિરા'કર ગોવિંદજી.
માલોક—આંતક નિઝહ ઔષધાલય.
જામનગર—કાઠીયાવાડ.

કામરાજ

ન વાંચ્યું હોય તો મંગાવો—મફતજ મળશે.

દગાખોર નકલીઓ.

રાજા રજવાડામાં વખણાતી “બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ” ને ભલતેજ નામે ખીજી નકલ નીકળેલ છે માટે એવા નકલીઆની દગા ભરેલી જાહેરખબરથી સાવચેત રહેજો અમારી બનાવેલ યાકુતી માત્ર રાજકોટમાં અમારાં ઔપચાલયમાંજ મળે છે.

બાદશાહી યાકુતી.

અનંગ વિલાસ.

ગમે તે કારણથી શુભાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરૂષાતન કાયમ રાખે છે. સંસાર સુખ લોગવવા માટે દેશી અને યુનાની દવામાં ઉંચામાં ઉંચી દવાં જોઈએ તો આ બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ છે. આ રાજવંશી યાકુતી વીર્ય વીકારના તમામ વ્યાધી મટાડે છે અને વીર્ય ઘટ્ટ બનાવી ખરૂં પુરૂષાતન આપે છે. ખરી મરદાઈ આપનાર અને નળાળા માણસને પણ જીવાનના ત્રાકું જોરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ લેવા અમારી ખાસ ભલામણ છે. આ દવા વાપરવામાં દેહપિણ પરેહની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ૩બી એકના રૂ. દશ.

બાદશાહી યુનાની લેપ.

અમીર ઉમરાઓમાં વખણાતી ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે અને તે શુષ્ક ભાગના સોને પુરતી તાકાત આપે છે. નળાળી પડી ગયેલ નમેને પુરતું જોર આપી ખરૂં પુરૂષાતન લાવવાને માટે આ લેપ ફોલ્ડમંદ ધલાજ છે. આઉંસ એકની ૩બીના રૂપીયા આઠ. તમામ દવાઓનું હિસ્ત ખર્ચ જુદું.

૧૧

ડાક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ, કાઠીયાવાડ.

ઊંઠ વધવાની દવા કરી કરાગેલાઓને શાસ્ત્રોક્ત દવા વાપરવાની ભલામણ. શુષ્ક રોગોથી પીડાતા અને તદન નાશીયાસ થયેલા હજારો દરદીઓને નીચેની દવાના સેવનથી નવી જીવંતી લોગવે છે.

મદન મંજરી ગોળીઓ.

લોહીને સુધારે છે. વીર્યને વધારી ઘટ્ટ કરે છે. જ્ઞાન તંતુઓને સતેજ કરે છે, સુત્રાશય અને વીર્યાશય સંબંધી નવાં તેમજ જુના દરદો સારાં કરે છે, બંધ કુદનો નાશ કરી હસ્ત સાફ લાવે છે. યાદશક્તિને તાજી કરે છે, પેશાબ અને સ્વપ્નામાં જતી ધાતુને બંધ કરે છે, ટુકમા ધાતુ વિકારના તમામ રોગોનો નાશ કરી નષ્ટ થયેલા પુરૂષત્વ પાછું બજે છે. કીં ૦ ગોળી ૪૦ ની ૩બીના રૂ. ૧.

નપુંસકત્વારી ઘૂત.

આ ઘૂતના લેપથી અજ્ઞાનતાને લીધે કરેલ અનેક કુક્રોધથી થયેલ શુષ્ક ભાગના શીથીલતા નસોની કમજોરી ધ્યાયી તમામ નપુંસકત્વ દોષ દુર થઈ પરીપૂરણ શક્તિ પ્રાપ્ત થાય છે. કીં. તોલા ૨ ની ૩બી ૧ નો રૂ. ૧ મોટું કેટલોગ મફત દરેક દવાઓનું પોસ્ટેજ જુદું.

રાજવર્ષદ નારાયણજી કેશવજી.

માલીક—આયુર્વેદોદય અધિવધાલય, જામનગર—કાઠીયાવાડ.

ગ્રાંચ—મુબઈનાં. ૧૮૭, કાલબાદેવી રોડ.

ખાસ દારૂ નહીં વાપરનારાઓ માટે સ્વાદ્દીષ્ટ
લેહજતદાર પીણાની ખોટ હતી તે
પુરી પાડી છે.

આલકોહલ વગરનું તદ્દન સ્વચ્છ

ડ. કે. પન્થ.

વનસ્પતીમાંથી

બનાવેલું હોવાથી કેદપણું
ધર્મવાળાઓને બાધ આં
એમ નથી.

ખાટલીના રૂા. ૧-૬-૦

એકલા આડત્યા :-

ડી. સી. ઉમરીગરની કુંાં.

કાફડે મારકેટ—મુંબાઈ

અને

સરવે આબરુદાર વેપારીઓને ત્યાંથી મળશે.

લાઈબ્રેરી મિસેલેની-વડોદરા (સચિત્ર ત્રિમાસિક.)

આખા હિંદુસ્તાનમાં

પેહલું અને ૨૬૫૦ એકલું

ધર્મિય, ગુજરાતી અને મરાઠી ભાષામાં લખાતું, પુસ્તકાલય સંબંધી માહિતી આપતું,

તથા ખાસ કરીને હિંદુસ્તાનમાં અને યુરોપ, અમેરિકા, વિગેરે દેશોમાં થતી

આધુનિક સાર્વજનિક પુસ્તકાલય-સંસ્થા

સંબંધી હિલચાલ ઉપર સારા વિદ્રતાભરેલા લેખોવાળું.

સુંદર દેખાવ.

લવાજમ મધ્યમ.—અગાઉથી (ટપાલ સર્વિસ સાથે)

હિંદુસ્તાનમાં	રૂ. ૨
અમેરિકામાં	ડૉલર ૧
ઈંગ્લંડમાં	શિલીંગ ૪

જાહેર ખખરો માટે ઉત્તમ સાધન.

“ ટીકલી ” બ્રાન્ડ લેમોનેડ.

૨૬

જે હિંદુ ભાઈઓને અસ્વચ્છ બાટલીના પાણીની સુગ હોય તેઓને તથા મુસાફરીવેળે આ ઉનાળાના ઉષ્ણતાથી જીવને રાહત આપવા, હમારી લેમોનેડ “ટીકલીઓ” ભારે આવકાર-દાયક પીણું છે. જે “ટીકલીઓ” બુકે કરી એક ટગ્લર ઠંડા પાણીમાં નાખી તુરત સ્વાદિષ્ટ પીણું થાય છે. કી. ૧૨યુબીના ૦૧-

હમારી શુગર ફ્રેટિડ કંપીનાઈઝ ફ્રેસ ફ્રેશ વેલ્યુએબલ લેક્ટોસીવ પરગેટીવ વગેરે “ટીકલીઓ” તાજા અને શુભ્રકારક, બનાવટો સુંબઈ મધ્યે મારકીટમાં ઢવા વેચનારાઓને ત્યાંથી તથા હમારા ૧૧ ખેતવાડી મધ્યેનાં કારખાનાં મધ્યેથી મળશે.

ડૉ. ડી. રાઈટર એન્ડ કુંપની

“ ટીકલી ” બ્રાન્ડ ટેબલેટ બનાવનારા
સુંબઈ. નં ૪

જુની દુકાન

ખરા પથ્થરના થંડા ચશ્મા.

આજ કાલ જે તે એમ કહે છે કે જી. કે. પવાર બ્રધર્સને ત્યાંનાજ ચશ્મા વાપરવા. તેનું કારણ એજ છે કે અમે કાળજીપૂર્વક આંખો તપાસી બીજી કંપનીઓ કરતાં સસ્તે ભાવે ચશ્મા આપીએ છીએ અને માલ ઉચો અને ટકાઉ હોય છે.

નીકલ ફ્રેમ ચેબલના ચશ્માના રૂ. ૩ થી, ગોલ્ડ ગોલ્ડ ફ્રેમ રૂ. ૬ થી, એકલી (કદી) કાળી પડે નહી તેવી) ગોલ્ડ ગોલ્ડ ફ્રેમના રૂ. ૩ જેને કયો નંબર બરોબર લાગશે તે બહુવાતું સાધન નહી હોય તેને રૂ. ૧૦) ડીચોગ્રીટના મોકલવાથી “સેલ્ફ ટેસ્ટીંગ બોક્સ” મોકલી આપીશું.

અર્ધા આનાની ટીકીટ મોકલે કેટલોગ મફત મોકલીશું.

જી. કે. પવાર બ્રધર્સ,
ઓપ્ટીસીઅન્સ. ગીરગામ-સુંબઈ.

૪૮ બી.

ESTABLISHED 1910.

Telegraphic Address:—

Codes:—

“TATSAT” BOMBAY.

A. B. C. 5th EDITION

BARRETT'S

BUREAU OF COMMERCE & INDUSTRIES

An Organization devoted to the Extension of Indian and International Trade and Commerce.

(Representatives, Agents and Correspondents Throughout the World.)

For further particulars apply to:—

Head office, 9, Forbes Street, Fort, BOMBAY.

AGENTS WANTED ALL Over India, Burma and Ceylon

N. B.—The Bureau does not trade itself.

સ્થાપી સને ૧૯૧૦ માં.

ટેલીગ્રાફિક સરનામું,

કોડ્સ:—

“ તાત્સત્ ” મુંબઈ

A. B. C. ૫ મી આવૃત્તિ

અંગ્રેજી

વ્યાપાર તથા ઉદ્યોગને લગતી ખુરો.

હિંદી અને દેશ દેશાવરના ધંધા વ્યાપારના ફેલાવાને

અર્પિત યોજના

(હુનિયાં દરમિયાન બધે બધા પ્રતીનિધીઓ, આહવાઓ અને સુમારતાઓ ધરાવતું ખાતું.)

તા. ૪૦—આ ખુરો પોતે કાંઈ પણ વ્યાપાર કરતી નથી.

વગવાળા એજન્ટો, જોઈએ છે ઇન્ડીઆ, બર્મા, અને સીલોન.

વધુ વિગત માટે નીચેને સરનામે લખવું.

વડી આફીસો—૯ ચાર્જર્સ સ્ટ્રીટ, કોટ, -મુંબઈ.

The Gujarati Remington.

Meets with the complete approval of all classes of users.

Government, Merchantile, & Private.

It is the Gujarati Typewriter. We will send Gratis to all who apply:—

Specimen of writing, diagram of key board & copies of testimonials, or appointment may be arranged to have the machine brought to your office for inspection & trial.

*Remington Typewriter Company,
75, Hornby Road, (Corner of Wallace Street.)*

Fort, BOMBAY.

ગુજરાતી રેમીંગટન.

આ ગુજરાતી રેમીંગટન ટાઈપરાઈટર દરેક સરકારી ખાતામાં વાપરવાને માટે પસંદ કીધું છે. અને દરેક વેપારીઓની અને મોટાં મોટાં રાજ્યોની પસંદગી પામ્યું છે.

લખાણના નમુના અને કી બોર્ડનું ચિત્ર, તેમજ સરટીફિકેટનો નકલો મંગાવનારને મફત મોકલી આપવામાં આવશે. અને ઘરાકાને જોવા માટે અને અજમાયશ માટે મશીનો મોકલવાની ગોઠવણ પણ કરવામાં આવે છે.

રેમીંગટન ટાઈપરાઈટર કંપની.

૭૫ હોર્નબીરોડ કોટ,

મુંબઈ.

સાનમેટો. SANMETTO.

આ દવા પુરૂષ તથા સ્ત્રીની જનનેદ્રિયની જીવન શક્તિ વધારનાર એક ઉત્તમ દવા તરીકે આખી દુનીયાના પ્રખ્યાત દાકતરો અને વૈદો મુતવ્યાધના અસાધ્ય રોગોને માટે ઘણા વખતથી વાપરે છે. સાનમેટો યકૃત તથા જનનેદ્રિય અને મુત્રાશયના રોગો માટે ઘણું જ ઉપયોગી છે; તે લેવાથી પિશાબ સ્વચ્છ અને સાફ આવે છે. મુત્રાશયના મોં આગળના ભાગ ઉપર 'ગ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડ' નામની એક નાની ગાંઠ હોય છે, તે ઘણું ઠરીને વૃદ્ધાવસ્થામાં મોટી થઈ જાય છે અને તે કારણથી પિશાબ સાફ આવવામાં ઘણી અડચણ આવે છે તથા રાત્ર દિવસ ઘડી ઘડી પિશાબ કરવાની શંકા થાય છે; આવી સ્થિતિમાં સાનમેટોના બેવી બીજી એક પણ દવા નથી. સાનમેટો સ્ત્રીઓના ગર્ભાવસ્થાના કાળ વખતે થતા રોગો જેની અંદર પિશાબ ઘણીજ ગરમ, બળત્રા થતી અને ઘણી વખત થાય છે એવા મુત્રાશયને લગતા વ્યાધિમાં બહુ ફળદાયક છે. વળી નાના બચ્ચાએ ઉંઘમાં બિછાનામાં પિશાબ કરીનાંખે છે તે રોગમાં ઘણું ઉપયોગી છે, તથા સ્ત્રી પુરૂષને પિશાબમાં થતી હરેક પ્રકારની અડચણ થતા બળત્રા દુર કરે છે. આ ઉત્તમ દવા પ્રમેહ અને વિપ્રમેહના રોગ માટે ઘણા વખતથી વપરાય છે. સાનમેટો પુરૂષ તથા સ્ત્રીની જનનેદ્રિયની શિથિળતા તથા દુર્બળતાને લગતા દરેક વિકારને માટે વિશેષ ફળદાયી છે, તથા અશક્ત અને વિચ્છિન્ન થયેલી ઇન્દ્રિયે તાકાદ આખી સ્ત્રી પુરૂષોને નવી જીવાની બક્ષે છે.

સાનમેટો રોગને અટકાવનારી દવા તરીકે

ઘણા ખરા લોકો જનનેદ્રિયને રોગમાંથી બચાવવાને અને સારી તંદુરસ્તીમાં રાખવાને ઘણુંજ થોડું લક્ષ આપે છે. કોઈ પણ માણસ પર સેવા અથવા તો આંતરડાંની હીલચાલ વગર થોડા સાર વખત લગણુ જીવી શકે છે પણ જો જનનેદ્રિય રદ થી ૪૮ કલાક કામ કરતી બંધ પડે તો ઘણુંજ દુઃખ અને ઇર્ષા થઈ આવે છે કારણ કે ઘણુંજ ઝેરી કચરા જે મુત્રવાટે નીકળી જવો જોઈએ તે રહી જાય છે; અને તેથી જનનેદ્રિયના સઘળા અગત્યના કામ કરતાં કબજાઆતથી છુટા થવાને અને આંતરડાંની ઇર્ષા વગર હીલચાલ માટે ઘણું વિચારવામાં આવે છે. જો હમેશા મુત્ર ઘણું વધારે અથવા થોડું નીકળે અથવા ઘણા વખત અથવા જોઈએ તે કરતા ઓછી વખત નીકળે; જો મુત્રમાં કાઠ કચરા હોય અથવા ભુરાસ પડતું અને પારદર્શક નહિ હોય અથવા લોહીવાળું હોય; જો મુત્રથી તણખ ભારતી હોય કે ઇર્ષા થતી હોય અથવા ટીપાં પડતાં હોય; જો મુત્રાશયના કોથલી આગળના ભાગ પુરો ભરેલો છે એમ લાગતું હોય, અને તે કાઠવાને પુરી શક્તિ નહિ હોય; જો કોઈને રાત્રે મુત્રને માટે વારંવાર ઉઠવું પડતું હોય; જો જનનેદ્રિય ઉઘાડી રહેવાથી ઠંડી લાગી હોય તેથી ઇર્ષા થતી હોય તો આ દરેક માટે એક અથવા બે ચમચા દહાડામાં જમ્યા અગાઉ અથવા પછી અને રાત્રીના મુત્રી વખત મળી ત્રણચાર વાર સાનમેટો લેવું જીલવું નહિ.

આથી જનનેદ્રિયને લવિષ્યમાં ઇર્ષાથી બચાવી દેશે અને આખી સીસ્ટમ બરાબર ચાલુ રહેશે, તે જનનેદ્રિયને પુરેપુરી મુત્રથી ખાલી કરીને મજબૂત કરશે અને જનનેદ્રિયમાં ખરાબ મુત્રન રહેવાથી પીમી ઝેરી સીસ્ટમને દુર કરશે.

સાનમેટો ફક્ત આઠ ઝાંસની ખાટલીમાં વેચાય છે. દરેક ખાટલીની કીંમત ત્રણ રૂપૈયા અને આ આના દવા વેચનાર કેમિસ્ટ અથવા ડિસ્ટ્રીક્ટ ત્યાંથી છુટક તથા જથ્થાબંધ મળશે. કોઈ પણ કારણથી ન મળી શકે તો અમને લખી જણાવવાથી તરત મોકલવામાં આવશે.

ઓ.ડી. કેમીકલ કંપની, બેરોસ્ટ્રીટ, ન્યુયૉર્ક-અમેરિકા

Od. CHEM. CO., 61 Barrow Street, NEW YORK U. S. A

ધી તાંદુર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન કંપની.

અસલ તાંદુરની લાલીઓની સુપ્રસીદ્ધ ખાણોના અમે
એકલાજ માલેકો છીએ, એટલે તાંદુરની અસલ લાલીઓ
ફક્ત અમેજ જથ્થાબંધ પુરી પાડીએ છીએ. સીવાય
હલકી જાતની લાલીઓ જેવી કે નાવંદગી, મદ્રાસી,
પોરબંદરી અમારી પાસેથી જથ્થાબંધ મલી શકશે. એ
ઉપરાંત હાથછાપ સીમીંટ, માંગલોરી નળીયાં, કાચનાં
નળીયાં. દરેક જાતની ફ્લોરીંગ ટાઇલ્સ વીજેરે બીલ્ડીંગ

મટીરીઅલ અમે સારી તથા સસ્તા લાવથી જથ્થાબંધ પુરી પાડીએ છીએ. ઓરડેરો ઉપર પુરતું
દુધાન આપવામાં આવે છે.

પ્રોપ્રાયટર્સ.

રાવ સાહેબ માનાજી રાજુજી.

હકકર ખેરાજ બોધાલાહ.

ઠેકાણું—ગોળ દેવળ પાસે, સેન્ટ્રલર્ટ રોડ, મુંબાઈ નં ૪

ટેલીફોન નં. ૧૬૦૭.

૭૧૧ મલેરીયા, ઈન્ફ્લુએન્ઝા અને નરમ રૂપની મરકી માટે.

વાપરો બાટલીવાલાનું એમ્બુમીક્રયર અને ગોળીઓ કિમ્મત ...	રૂ. ૧
કોલેરા માટે કોલેરોસન એકલી દવા છે	રૂ. ૧
બાટલીવાલાનું હેરોન ઘણુંજ સુધારવામાં આવેલું છે અને તેથી ઘોળાવાળા ઢાળા થાય છે	રૂ. ૩
બાટલીવાલાની ટોનીક પીલ્સ જ્ઞાનતંતુની નળખાઈ તથા શરીરનો અશક્ત દુર કરે છે	રૂ. ૧-૮-૦
બાટલીવાલાનું દુધ પાઉડર માયાફલ અને કાર્બોલીક એસીડ જેથી દેશી અને અંગ્રેજી ઔષધિઓમાંથી તૈયાર કરવામાં આવેલું છે	આના. ૪
બાટલીવાલાની દાદરની દવા... ..	આના. ૪
ઉપલી દવાઓ દરેક ઠેકાણે તેમજ ડા. બાટલીવાલા વરલી દવાખાનું, દાદર, મુંબઈ પાસેથી મળી શકશે.	

ગોર્વિંદજી વસનજી

કનફેક્શનર એન્ડ કેટરર

ચીરાખજાર—મુંબઈ.

દરેક જાતનું હિંદુભાઈઓ માટેનું રીફ્રેશમેન્ટ પાર્ટીઓને ખરતું કામ-કાજ સંતોષકારક રીતે ખબવવામાં આવે છે.

ભીચી ઠવોલીટીનો માલ

અપ-ટુ-ડેટ સ્ટાઇલ

વાજબી ભાવ.

આ અમારી ફતેહની ચાવી છે.

Tel, Add.—“ SWEETMEAT ” BOMBAY.

માથેરાન.

આરોગ્ય અને આનંદ આપનારી સૌથી ઉત્તમ ટેકરી.

રૌચલ હિંદુ હોટેલ.

આ લોક પ્રિય હોટેલનો કાલ દેશી રાજવંશીઓએ, જાણીતા સરદારોએ, હાઇ કોર્ટના જડજોએ, કુશળ ડાક્ટરોએ, વિદ્વાન સોલિસીટરો અને ખારીરટરોએ, સંસારીક અને રાજદ્વારી આગેવાનોએ દઢ પોતાનો અતિશય સંતોષ જાહેર કર્યો છે. યોગે તેનાં ખોર વેચાય છે અને મીઠાં ભેગાં ખાટાં પણ ખપી જાય છે પણ ઝવેરની પરીક્ષા ઝવેરીઓજ કરી શકે છે. વધુ માટે સરખુલશે મંગાવો :—

ગોર્વિંદજી વસનજી—

(૧) ચીરાખજાર—મુંબઈ.

(૨) ચોકહોલ—માથેરાન

માથેરાન

“ ચોકહોલ ”

ગયેલી શક્તીને સજીવન કરવાને ઘણીજ મહેનતે મેળવેલી

અજબ મહાન ચમત્કારીક દવા.

નીચેની હકીકત મારે રજીસ્ટર લેટર શીવાય લેવામાં આવશે નહીં જ્યાંખ મટિ ૩ ૧ સાથે મોકલવે

KING of TONIC PILLS.

કીંગ ઓફ ટોનીક પીલ્સ

ખાસ રાત્તઓને માટે આ ગોળીઓ બનાવી છે

બસો ગોળીઓની કિં ગીની રો. પડે છે ન પહેલાની ૧૦૦ ગીની ન ૨ ની કિં ગીની ૭૫ ત્રીજી ન કિં. ગીની ૫૫

દીવસ આઠ અજમાયસ મટે ગીની ૧૨ પડે છે

તબીબત તપાસી રોગ પારખી—ગીની ૧ લેવામાં આવશે

કેકરાસખાથી બનેલી દવા.

અમેરીકામાં આ દવા ઘણીજ વપરાય છે ને હંતરે લોકોના ઓરડાં આવી છે આવે વાયો.

ગરીબ લોકો માટે અર્ધી કિંમતે દવા મળે છે

ખરીદો અને ખાત્રી કરો.

શકિત સજીવનની ગોળીઓ.

રાજ બાંશાદી કુટુંબોમાં વપરાતી અદ્ભુત શકિત દેનારી બહુની માફક અસર કરનારી ચમત્કારીક ગોળીઓ આ ગોળીઓ ખાવાથી શકિતને સજીવન કરી લોહીને સુધારી દરતને સાફ લાવી જ્ઞાન શક્તિને તેજ કરી શરીરની નબળાઈ પરીથી નસોને નહીં અને મન્યુત કરી એકદમ તેજ કરે છે વીજળીની માફક નસોમાં પુરતો પાવર લાવે છે સુખાવેથી તામ્બ ધસતી લાવી, શરીરને મન્યુત કરી શ્રીકા પડેલા મહેરાને સુવાળી લાવ બનાવી દરેક માણસને પુરતી તાકાત લાવી આપે છે

સાહેબો-લાયો રૂખાની કિમતી છદ્મોને ગેર ઉપયોગ શ. મટિ કરે છે એકવાર અમારી દવા લઈ પુરતી ખાત્રી કરો. આ દવા ખાતી વખતે દૂધ રોર ૧૦ પીવાને. ખોરાક છે

આ દવામાં રોહ, મેલી, લીસ અને વનસ્પતી વીગેં કિમતી ચીજોને ઉપયોગ લેવામાં આવે છે કુર્કટી અજમાયસ મટે દીવસ આઠ દવા મગાવી ખાત્રી કરો

શકિત સજીવન તેલ

અમર કસ્ટૂરી તથા જુડ તથા વાધ તેઓની ચરખીમાંથી ઘણીજ કિંમતે બનેલ ખાસ તેલ શરીરની નબળાઈ પરીથી નસોને તથા લકવાવાળા શરીરને તથા નબળા પડી મથવા બાળને આ તેલ મસલવાથી પુરતી શક્તિ લાવીને એક મ્હાકામાં ચમાર બતાવે છે અને વીજળીની માફક નસોને તેજ કરી પાવર લાવે છે

શરીરની નબળાઈ પરીથી નસોને નહીં મન્યુત કરી પુરતી તાકાત આપે છે

તબીબત તપાસી રોગ પારખી તમેને દવા લેવામાં આવશે. દરજ લેવાની ફી ૩ ૧૫ પડે છે આવા ઘણાજ રા ન અ મીંગના દરદો મળ્યા છે જે સર્ગીફીકેટ લેવા માગરો તે રોગમાં બતાવવામાં આવશે બહારગામ મોકલવામાં આવશે નહીં

રાજ બાંશાદી કુટુંબની બાબુઓનાં ગુપ્ત દરદોની અમત્કારીક અકમરીંગ દવા

બાબુઓને વધતી જતી નબળાઈ-જોથી શરીરની થતી સુવારી

શરીરનું નબળાઈપણ તથા હાજીવર, ધનના તપાસમાં બળતણ, પગમાં થતી કળતર, છાતીનું થતું દરદ, કમરમાં થતું દરદ તથા મગજ ખાત્રી થવાથી થતી ચર્મી તથા હીસ્ટીરીયા ને જર્મિયાનમાં થતા રોગો એ દરેક રોગોને દુર મ્ની લોહીને સુધારી શરીરને સુવાળી લાવ બતાવે છે ગરી મા પુરતી તામ્બ આપે છે અને બહુની માફક ચમત્કારીક અમારી દવા છે દવાની કીમત ૩ ર૭૫ પડેલા નબર, બી-બના ૩ ૧૫૦, તમેને ખાસ વડર હોય તે દવા લેશે તપાસવાની ફી ૩ ૫, મહેરા તપાસી રોગ પારખવામાં આવશે

નાઈટ પીલ્સ ખાવાથી સુખે નીંદરા લાવે છે, એસઆગમમાં છદ્મી સુન્દરે છે કીમત ગોળી ૧ ની કીમત ૩ ૧

કાનને લગતા તમામ રોગોને માટે રામબાણુ ઉપાય-કાનમાં થતું દર, રમીનું જતું, બહેરા થતું, તથા કાનમાં થતા અવાજ એ સર્વ દરદોને સારા મ્ની મેળોને દુર મ્ને છે કીમત ૩ ૭

અદ્ભુત દંતમ જન-દીતને લગતા તમામ રોગોને માટે અસર છે હાલતા દુખના, પડતા, સડતા તથા કાવાતક એટલા રોગોને દુર કરી દાંત મન્યુત બતાવે છે કીમત પહેલા નબર ૩ ૫ બીજા નબર ૩ ૩, ત્રીજા નબર ૩ ૨ આવા રોગોને માટે, ઘણીજ કિમત લેઈ ગમતરો મા, એકવાર રૂબરૂમાં મગો પત્ર દ્વારાથી પુછો ને મનની પુરતી ખાત્રી કરો

દુ કીમતની ખુશામત મરતો નથી. પહસાની પસા તખ્ખો નથી, લોકોના બહાને ખાતર નજીબી જામને કામ કરે ધુ મરીબોને મફત દવા આપુ છુ

૩૦ દુખલ,—ગીરગામ દામ દરમીનસ-સુબઈ.

ઈ. એસ. માલની કંપની.

ગાડી ઘોડા અને મોટરને લગતા સર્વે માલના છુટક તથા જથ્થાબંધ વેચનાર

હમારે ત્યાં ઘોડાના હારનેસો, વેલાયતી, અમેરીકન અને ગાંમઠી હમેશાં તૈયાર મળે છે તેમજ બનાવી આપીએ છીએ.

ગાડીના રબર ટાયર ઘોડાની નાલછાપના ધણીજ ઉંચી કવોલીટીના મળે છે જે રબર આખા હિંદુસ્તાન, બરમા, સીલોન વગેરે ઠેકાણે ધણાજ વખણાએલા છે.

હમા ઉંચામાં ઉંચી એકજ કવોલીટીના રબર ટાયર સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ.

હમોએ હમારા માલની ઉંચી બનાવટ માટે જ્યાં જ્યાં પ્રદરશનમાં માલ મુક્યો છે ત્યાં સોના તથા ચાંદીના ચાંદો ધનામમાં મળ્યા છે એજ હમારા માલની ઉંચી કવોલીટીની ખાત્રી બતાવે છે.

હમોએ હમારા માનવંતા મુંબઈના ધરદાની સવળતા માટે ન્યુ ક્વીન્સ રોડ, ચોપટીના બુના ફાટક પાસે મીલની બાબુમાં શાખા ખોલ્લી છે. ત્યાં સર્વે માલ ખુલ્લો મુક્યો છે. ભાવો ધણાજ કમતી રાખ્યા છે માટે એક વખત મુલાકાત લઈ ખાત્રી કરશો.

જો માલ મોંઘો પડે અથવા પસંદ નહી પડે તો તરત પાછો લેવામાં આવશે અથવા બદલી આપવામાં આવશે.

હારનેસને લગતું રીપેર કામ પણ તરત કીકાયત ભાવે મન પસંદ કરી આપવામાં આવે છે.

હમાઈ નમુનાનું ભાવો સાથનું ટેટલોગ મંગાવે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઈ. એસ. માલની કંપની.

હેડ ઓફીસ ભાંડી બજાર,

સાખા—ન્યુ ક્વીન્સ રોડ, ચોપટીના ફાટક પાસે મીલની બાબુમાં.

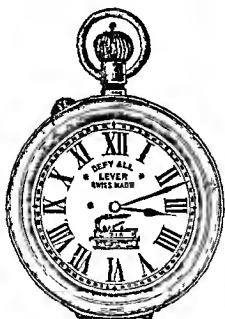
મુંબઈ.

અમુલ્ય લાભ !

અમુલ્ય લાભ !

ફક્ત નવી દુકાનની એકવાર મુલાકાત લીધાથીજ ખાતરી થશે કે

માલ ભરોસાદાર-કીંમત વાળબી, વાપરવામાં ટકાઉ

ચીજો ઘણાજ કીંમત લાવે મળે છે.

રેસકોર્ડ સીરિઝ ઉપર બનાવેલું સસ્તામાં

સંસ્તુ ધડીઆળ રૂ. ૨) માં મળી શકશે.

એ સીવાય વાપરવાલાયક પાંચ વરસની

ગેરેન્ટી સાથે વેચીસો

નાં ૦ ૧ લો રૂ. ૩, નાં ૦ ૨ જે રૂ. ૪. નાં ૦ ૩ જે

રૂ. ૫ માં ઘણાજ ટકાઉ અને ટાઈમ આપવામાં ચોકસું મળશે.

એ સીવાય દરેક જાતના કલોકો, ટાઈમપીસો તથા દરેક મેકરનાં વેચીસો કીંમત લાવે મળી શકશે.

બહારગામ માલ વીં પીં થી બેઠ તપાસીને મોકલવામાં આવે છે.

મંગલદાસ મનસુખલાલની કું,

નાં ૦ ૩૦૩, અબદુલરહેમાન સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

ભાવનગર એજન્સી.

મુકાદ્દમો અને કમીશન એજન્ટો.

ભાવનગર, કરાંચી, કચ્છમાંડવી તથા માંગલોર લાઇન મલબાર કોસ્ટાના બંદરો ઉપરાંત મદ્રાસ તથા કેલકત્તા લાઇન રંગુન, સીંગાપુર તથા ચીન, જાપાન લાઇનો ઝાંઝીબાર તથા દક્ષીણ આફ્રીકા લાઇન એડન, પરશ્યન ગલ્ફ તથા વિલાયત લાઇન વગેરે તમામ લાઇનો ઉપરાંત દુન્યાના કોઇ પણ બંદરોમાં માલની આવકે જવકે તથા ટ્રાન્શીપ કામ નીયમીત અને માફક દરે કરી આપવામાં આવે છે.

ભાવ માટે પુછો.

મેનેજર.

ભાવનગર એજન્સી, ખાંડ બંગલો, મુંબઈ.

૧ મુખ્યની ટ'કશાળના કચેડોના ખાનનાની ભાગવણી ગોદરેજના બનાવેલા પોલા-
દના દસ્વાળ કહે છે.

૨. કરંસી બેંકના લ'કારને ગોદરેજના દસ્વાળ લાગેલા છે.

૩. નામદાર શેહિનશાહ ગયે વરસે અતરે આવ્યા હતા ત્યારે તેઓનું અને શેહિનશાહ
ખાનુનું અવેરાત ગોદરેજની તીભેરીમાં રહેતું હતું અને એ તીભેરી મુસાફરીમાં
આખો વખત તેઓની સાથે રહેતી હતી.

૪. તે અગાઉ તેઓ પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ તરીકે આપણા દેશમાં આવ્યા હતા ત્યારે
પણ ગોદરેજની તીભેરીમાં તેઓનું અવેરાત રહેતું હતું.

૫. દીલ્લી દરબારમાં ગવરનર સાહેબ ગયા ત્યારે તેઓના પરોણાઓના ઉપયોગ માટે
ગોદરેજની એ મોટી તીભેરી દીલ્લી ગઈ હતી.

૬. કાબુલના અમીર અતરે આવ્યા ત્યારે તેઓના ઉપયોગ માટે ગોદરેજની તીભેરી
હોવામાં આવી હતી.

(૮૬)

કારખાનું—ગેસ કંપની પાસે, પરેલ, મુંબઈ.

અમારે ત્યાં

“આઈબેકસ” ખુરશીઓ

નો તદ્દન નવો અને નવી ફેશનનો સપકા-
બંધ માલ હંમેશા રહે છે. માત્ર એકજ ફેરો મારી
જશે તો ખાતરી થશે.

એકલા એજન્ટ—

માવજી લક્ષ્મીદાસની હાં.

સી. પી. ટેંક રોડ,

માધવબાગની સામે, મુંબઈ.

સપ્ટ કંપનીની જગપ્રસિદ્ધ દવાઓ.

ઠંકાણુ:—કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ.

પ્રદર રીપુ.

પ્રદર કે ધુપણી જેને (Whites) કહે છે તેને માટે આ અકસીર દવા છે. કીં ૩ ૩

સપ્ટ લોશન.

દરાજની અકસીર દવાથી લાખો માણસોને ફાયદો થયો છે. કઠી નિષ્ફળ નીવડતી નથી. કીં ચાર આના.

ખરજવાનો મલમ.

મુકાં કે લીલાં ખરજવાં ઉપર રામબાણુ દવા છે. કીંમત આઠ આના.

હરસની દવા.

ગોળીઓની કીં ૩ ૧)

મનમની કીં ૩ ૧

આ દવાથી ગમે તે બતના લોહીયાર કે મુકા હરસ સારા થાય છે. પેટ સાફ લાવે છે. સફરામાં થતી વેદના શાન્ત થાય છે.

દમ હાંફણુ શ્વાસનું ચુર્ણ.

આ ચુર્ણ દમ, હાંફણુ, શ્વાસ, ખાંસી વગેરે બુનાં ગમે તેવાં હઠીલાં દરદોને જરૂર નાબુદ કરે છે. કીં ૩ ૧.

મલબાર કોસ્ટાના બંદરે હાંસીની ગોળીઓ.

રંગુન, સીંગાપુર તથા ચીન, જાંબાંગ્તોપર અકસીર છે. કીં ૭ આના

દક્ષીણુ આફ્રીકા લાઇન એડન, પરશ્યન ગલ્ફ તથા ।

લાઇન વગેરે તમામ લાઇનો ઉપરાંત દુન્યાના કોઇ પણ બંદરોમાં આપકે જાવકે તથા ટ્રાન્શીપ કોમ નીયમીત અને માફક દરે સંધ્યામાં નીકળી આપવામાં આવે છે.

ભાવ માટે પુછો.

મેનેજર.

લાવનગર એજન્સી, ખાંડબજાર, મુંબઈ.

ઓમીયાર રોટરી ઓઇલ મીલ

અથવા

તેલની ઘાણી

જરૂર વાપરી ખાત્રી કરશો.

મજબુત

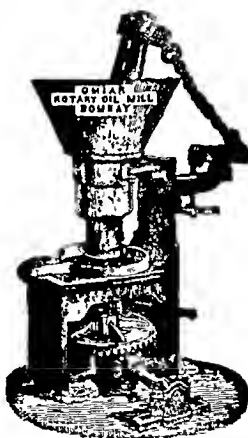
~~ચરત્તી~~

સંતોષ

કારક રીતે

કામ

કરનારી

માલકને

પાંચ

પઇસાનો

લાભ કરી

આપે

તેવી.

કીંમત રૂ. ૧૭૫.

તેલ, કરડી, ખુરસાણી, ભોયસીંગ, ઢાપરાં, વિગેરે એ ઘાણીમાં સારી રીતે પોલી શકાય છે.

ઓમીયાર ફાઉન્ડીંગ અને એનજીનીયરીંગ વર્ક્સ લું.

૬૦, મોતીશા રોડ—મજગામ, ભાયખલાના પુલની પાસે.

પાયોનીઅર અલ્કલી વર્ક્સનો

સુર્ય છાપ.

વોશીંગ સોડા.

જાપાનની ટોકીઓ યુનીવર્સિટીમાંથી શીખી આવેલા રસાયનશાસ્ત્રી જી. એન. પોતડા બી. એ. કે જેમની દેખરેખ હેઠળ આજ છ વરસ થયા નીકળે છે. અમારો સુર્ય છાપ વોશીંગ સોડા જાણીતી મીઠો, રેલ્વેઓ, સ્ટીમ સીપકાઓ, સાથુના કારખાનાવાળાઓ, તેમજ છાપખાનાવાળાઓ વાપરે છે એ માટે અમે તે માધ્યમ, અને વડોદરા સ્ટેટ એકઝીક્યુશન તરફથી ચાંદો મળ્યા છે.

દેશાવર ખાતે આખરુદાર વેપારી અને એજન્ટો જોઈએ છે.

લખો:—પાયોનીઅર અલ્કલી વર્ક્સ,

ચાર્ની રોડ, ગિરગમ, બમ્બે.

SCIENCE & INDUSTRY.

An illustrated monthly magazine specially devoted to Scientific, Industrial, Technical and Educational Subjects.

Edited by

G. N. POTDA. B. A.

Chemical Engineer, (Tokio)

L. G. KHARE (Cantab) Hon. Sec Indian

*Guild of Science & Technology
Bombay Section.*

Articles contributed by Experts who have obtained their education in the advanced & up to date Universities of foreign countries like those of America, Japan, England, Germany &c

Household trades and cottage industries find a prominent place.

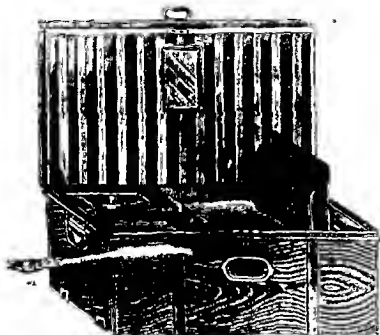
Annual Subscription Rs. 2-8-0.

Apply to:—

Manager Science & Industry.
Charni Road, Girgaum, Bombay

ગુલામહુશેન ઈશમાલજી એન્ડ બ્રધર્સ કરાંચીવાળા.

No. G. 110 H. H. LIEUT-COL. RAJA RAMSHINGH
TRAVELLING DESPATCH BOX.

સ્થાપના ઈ.સ. ૧૮૭૪ માં થઈ.
ખાસ મુબઈના નામદાર ગવર્નરના
આશરે હેઠળ.

આજ વરસે થયાં
વીખ્યાતી પામેલા

સ્ટીલ નંક અને દરેક જાતના
બોક્ષ બનાવનાર.

હિંદુસ્તાનના દરેક ભાગના મહાન એકઝીબીસનોમાંથી

૧૩

સોનાના

ચાંદ

મેળવ્યા છે. જથી હમારા દરેક જાતના સ્ટીલના બોક્ષ મોટાં સરકારી
અધિકારી ખાતાંઓ, હાઇકોર્ટ, સોલીસીટરની ઓફીસો, બેન્કો, તેમજ દેશી અધિકારીની
ઓફીસો અને પહેડીઓમાં ધણજ વિશ્વાસ અને હિલ્લથી વપરાય છે. એજ અમારા
બોક્ષની હિતમ બનાવટની ખરી જામીનગીરી છે.

વધુ વિગત માટે હમારું ડેટલોગ મંગાવી ખાત્રી કરો.

ગુલામહુશેન ઈશમાલજી એન્ડ બ્રધર્સ.

ફેક્ટરી કેમ્પ કરાંચી, શે. રૂમ. નં. ૬૭-૮ હોરનબી રોડ, મુબઈ.

"HINDUSTAN"

Drawn Wire Metallic Filament Lamps.

Retains its Ductility through out,

"LIFE"

This Hindoostan Lamp gives an enormous advantage

Specially made for India

16 C. P.

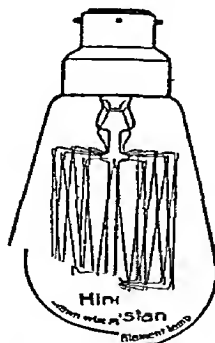
25 C. P.

32 C. P.

50 C. P.

100 C. P.

1000 C. P.

Candle.

Twisted.

Tubular

Pear.

Round.

Obscured

Consumption only one V

tt per hefuor Cande Power

Every Type of Lamps of di

Bombay office for Pricent Volt are carried in our
and particular apply to.

THE INDIAN

ENGINEERING COY,

Electrical & Mec

No. 1 Apollo^{nical Engineer}

street Fort

BOMBAY.

ડા. કાળીદાસ મોતીલાલ	...	32	જી
વાઈ. જી. ભંડારકર	...	32	જી
રાજ એન્ડ કું પની	...	33	જી
ડા. જોતમરાવ કેરાવ	...	34	જી
વીકલ પરશોતમ એન્ડ, સન્સ	...	34	જી
ગોવિંદજી હમોદરની કું	...	35	જી
કુશમજી તથા રૂસ્તમજી નવરોજી ફેટિઆદર...	...	35	જી
ધી ઈન્ડીયન મર્કન્ટાઈલ ઇન્સુરન્સ કં.	...	36	બી
હીરોડયા એન્ડ ક પની	...	37	બી
સી. સી. દેસાઈની કું	...	37	બી
મણીશ કર ગોવિંદજી	...	38	બી
રાજવૈલ નારણજી કેરાવજી	...	40	બી
ડી. સી. હમરીગરની કું	...	41	બી
રાજજોશી અંબાદતજી મહાદેવજી	...	42	બી
સાર્વજનિક પુસ્તકાલય	...	43	બી
ડૉ. ડી. રાઈટર એન્ડ કું	...	43	બી
જી. કે પવાર બ્રધર્સ	...	43	બી
એરેન્ડની બુર્સ	...	44	બી
રમિંગ્ટન ટાઈપરાઈટર કું	...	44	બી
વાસુદેવ કૃષ્ણા સાન્ડુ	...	45	બી
એ. ડી. કેમિકલ કું	...	46	બી
ધી તાંદુર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન ક પની	...	47	બી
શાહબાદ બાદશીવાલા	...	47	બી
મોદેશ્વર સુકુ દ મોરે	...	48	બી
શાહર દુબલ	...	49	બી
ઈ એસ. માલાની કું પની	...	51	બી
મંગલદાસ મનસુખલાલની કું	...	52	બી
નેહરુ એજન્સી	...	52	બી
ગોદરેલ બ્રધર્સ	...	53	બી
માવજી લક્ષ્મીદાસની કું	...	53	બી
ડી. ડી. એચ બટ	...	54	બી
એમીઆર ફાઈનર્ગિ અને એનજીમરીંગ વર્ક્સ કું	...	54	બી
પાયોનીઅર એક્સી વર્ક્સ	...	55	બી
મેનરસ સાઇન્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રી...	...	55	બી
ગુલામહુસેન હશીમાલજી એન્ડ બ્રધર્સ	...	56	બી
ધી ઈન્ડીયન એનજીનીયરીંગ કું	...	57	બી
હામમખાંડ ગુલામહુસેન એન્ડ બ્રધર્સ	...	58	બી
અમરતાનજી ડેપો	...	114	
બી. વી. વેક	...	102	

Dr. Kalidas Motiram	...	32	A.
Y. L. Bhandarker	...	32	A.
Raja & Co.	...	33	A.
Dr. Gantamrao Keshav	...	34	A.
Vithal Purshotam & Son	...	35	A.
Govindji Damodar & Co.	...	36	A.
Faramji & Rustamji Photographers	...	36	A.
The Indian Mercantile Insurance Co.	...	37	B.
Hiredin & Co.	...	38	B.
C. C. Desai & Co	...	38	B.
Manishanker Govindji	...	39	B.
Raj Vaidya Naranji Keshavji	...	40	B.
D. C. Umarigar & Co.	...	41	B.
Raj Joshi Ambadatji Mahadevji.	...	42	B.
Sarvajanic Postakalaya	...	43	B.
Dr. D. Writer & Co.	...	43	B.
G. K. Pavar Brothers	...	43	B.
Barat s Bureau	...	44	B.
Remington Typewriter Co.	...	45	B.
Vasudeo Krishna Sandoo	...	46	B.
O. D. Chemical Co.	...	47	B.
The Tandur & Shahbad Stone Co	...	48	B.
Dr Batliwala	...	48	B.
Moreshavar Mookand Mogare...	...	49	B.
Dr Doobal	...	50	B.
E. S. Mala & Co.	...	51	B.
Mangaldas Mansukhlal & Co...	...	52	B.
Servants Supplying Agency	...	52	B.
Godrej Brothers	...	53	B.
Mavji Luxmidass & Co.	...	53	B.
Dr. D. H. Bhatti	...	54	B.
O. F. & Eng. Works Co.	...	55	B.
Pioneer Alkali Works.	...	56	B.
The Manager Science Industry	...	56	B.
Gulamhusein Ismailji & Bros	...	57	B.
The Indian Engineering & Co.	...	58	B.
Hatambhai Gulamhusein & Bros.	...	59	B.
Amratanjan Deport	...	114	
V. V. Vaze	...	102	

અમે પોતે.

આ માસીકમાં બહારથી આવેલા લેખો માટે અમે જવાબદાર નથી.

આ માસીકનું લવાજમ મુબરકના ગ્રાહકોને માટે વાર્ષિક રૂ. ૩ ત્રણ તથા બહાર ગામના ગ્રાહકો માટે વાર્ષિક રૂ. ૩-૬-૦ ત્રણ છ આના પોસ્ટેજ સુધી સંખવામાં આવ્યું છે છુટક નકલ એકના આના ૪ આર નમુનાની કોપી મફત મોકલવામાં આવતી નથી.

આ માસીકમાં જે બહાર ખગરો છે તેમાં કંઈ ફેરફાર સુચવવો હોય યાતો કાઢી નાંખવી તો આવી ભતતની ખગર આગલા મહિનાની ૨૦ મી તારીખ પહેલાં આપવી જોઈએ. નહિતર તે પ્રમાણે કરવું બની શકશે નહિ.

મૈસર્સ ધૈર્યવાન પ્રધર્સ

કેમીસ્ટ્રસ ડ્રુગીસ્ટસ એન્ડ જનરલ મર્ચન્ટસ.

ઠાકુરદ્વાર રોડ—મુંબઈ.

બહાર ગામના ગ્રાહકોને દરેક જાતની દવા અને રસાયણિક પદાર્થો બજાર ભાવેજ મોકલવામાં આવે છે. તાજે માલ મોકલવાની ગેરંટી આપવામાં આવે છે. હમેશાં માલ મોટા જથ્થામાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે.

વસંત માલિની હેર ઑઈલ.

વાળ માટે ઘણું જ રમણીય અને ખુશબોદાર તેલ, માથામાં થતો ખોડો નાબુદ કરે છે અને જીવિગેરે માથાંના જંતુઓનો નાશ કરે છે. વાળને ખરતા અટકાવી તેનો વધારો કરે છે. એકવાર અજમાયશ કરવાથી ખાત્રી થશે. કીંમત બાટલી ૧ નો રૂ. ૧ એક

જ્યાખંધ માલ ખરીદનારને સારું કમીશન કાપી આપવામાં આવે છે.

~~જ્યાખંધ માલ ખરીદનારને સારું કમીશન કાપી આપવામાં આવે છે.~~ ઓટાલજીન ઈથર ડ્રોપ.

કાનનાં દરદોનો અખ્યાત ઉપાય.

કાનના ચસકા પર નીકળતું વિગેરે કાનના રોગો માટે અકસીર અને રાખબાણુ ઉપાય છે. લગાડ્યા પછી તાત્કાળીક રાહત આપે છે.

એક શીશીની કીંમત ૧૨ આના.

ઝેડ. એફ. એફાડાઈટ પીલ્સ.

મજબુત બનાવનાર ટોનીક, સીસ્ટમને શક્તિ આપે છે.

દરેક જાતની નબળાઈ, કમતાકાત, નરવસનેસ, જ્ઞાનતંતુઓની શક્તિનો નાશ અને એવાંજ બીજાં જ્ઞાનતંતુઓનાં દરદો જેમાં ફાસફરસ ઘણું જ સારું કામ કરે છે તેને માટે આ અકસીર દવા છે.

૪૦ ગોળીની એક શીશીની કીંમત રૂ. ૧.

ક્રૂ પીલ્સ, વાકર્સ ડોર્નક્યુર અને એવીજ બીજી કીંમતી દવાઓ રાખવામાં આવે છે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો.

મૈસર્સ ધૈર્યવાન પ્રધર્સ.

હરીફાઈના મેદાનમાં સર્વોત્તમ પુરવાર થયેલું.

રજીસ્ટર.

સીમલા હેઅર ઑઇલ તથા સેંટો.

આ સર્વોત્તમ સુગંધીદાર (સીમલા હેઅર ઑઇલ) ખરી પડતા વાળને અટકાવી સુ દર કાળા તેજસ્વી અને નરમ દેશમ જેવા બનાવે છે એટલું જ નહીં પણ એણે ગુણકારક વસાણાનું મીશ્રણ છે કે જેથી મગજને ઠંડક રાખે છે વિદ્યાર્થી, તથા મગજ સબધી કામ કરનારાઓને માટે એક આશીર્વાદ રૂપ છે તેમજ સુગંધીમા પણ અતી મધુર છે બળરમા વેચાતા નામચીન તેલોના ભરોસે ન રહેતા ગુણની ખાતરી કરવા માટે હમારું (Simla Hair Oil) વાપરો.

હમારી ચીજની બનાવટ માટે છેલ્લા નીચતારના શનિમા સોનાનો થાંદ તેમજ ધારવાડમા મુબંધના નામદાર ગવરનર સાહેબે ખાસ સર્ટીફિકેટ ઑફ મેરીટ આપ્યા છે. તેમજ ખીજ હજારો ઉત્તમ અભીપ્રાયો મળ્યા છે.

કીમત શીશી ૧ નો

૧૦-૮૦ થી રૂ ૪૦૦ } પોપ્ટેજ
સીમલા ઓઇલ સીમલા રૂ ૦૧૨૦ થી રૂ ૨૦૦ } બ્રુડ
સુગંધી કાર્ટો સુગંધી નં ૧ નો રૂ ૦૧૦ }

ચાર આનાની પોસ્ટેજ ટીકીટ મોકલનારને તમામ નમુના મફત મોકલવામાં આવે છે.

ચેતવણી.

૧૯૧૪ માં સુધારો કરેલા માલ ઉપર કંપનીની સહી છે, ખરીદ કરતી વખતે (Simla) નામ તથા ટ્રેડમાર્ક તપાસજો.

સીમલા કંપની
અને
લોટસ સોપ
ફેક્ટરીના.

સોલ એજન્ટ, પી. કાકુની હાંડો

જનરલ મરચન્ટ એન્ડ કમીશન એજન્ટ,

કાલશાહેવી રોડ, —મુબંધ નં ૦ ૨.

નોકરી અને ધંધા—માટે રખડતાઓને ઘેર બેઠાં હજારો
રૂપીઆ કમાવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્વતંત્રતા

ભાગ-૧ આવૃત્તિ—ખીજ ત્રણસો પાનાની કાર્ડ સામગ્રી. દળદાર બુક સુશોભીત સુંદર
પાકું પુઠું ગેર-ટીવાળા, પુષ્કળ હુન્નરો. ક્રીમત આના બાર. પોસ્ટેજ બુદ્ધ.
આ બુક માટે.

ઈન્ડિયન મરચંડ ચેમ્બર—લખે છે કે. આ ચોપડીમાં નાના નાના હુન્નર-ઉદ્યોગોનો મારો
સંગ્રહ કરેલો છે અને ઘેર બેઠાં ઘણી મહેનત વગર અજમાવી શકાય તેવા ઉદ્યોગો છે. આ બુક
માટે—અમોને ઘણાં સરંદીશીકેટો મળેલાં છે. તેથી તેનાં આજં વખાણ કરવાં તે સોના ઉપર ઢોળ
ચઢાવવા બરાબર છે.

હુન્નરો દર્શક—મંડળ બનીયન રોડ,—મુંબઈ નંબર ૬

૮૦ વર્ષનું જીવન ૪૦ ઈન્છા પોરીયાનું દવાખાનું હુવાર આલીમાંજ છે. ખીજ કેશ્વરજી
શાખા છેજ નહીં. માત્ર લાગતા નામથી સંભાળજો.

ખાળઅમત.

આ દવા ઘણી જાતની દેશી વનસ્પતીઓનો અરક બનાવી
શરણતના રૂપમાં બનાવી છે. એનો ઉપયોગ કરવાથી ખાળકોના
જીના તાવો, અજીરણથી થતા ગાંઠા, મરડો, અતીસાર, ઉપલીધું,
આંકડી વગેરે બચ્ચાના દર્દોને ઘણાજ ફાયદો કરે છે.

ક્રીમત રૂપીઆ ૦૧ અરધી.

બનાવનાર—ડાકટર—ઈન્છાપોરીયા.

કેકાણું—કાળકાદેવી રોડ, હુવારચાલી, પોલીસ સ્ટેશન પાસે—મુંબઈ
સોલએન્ડ. એમ. એન. પાઠેક કાળકાદેવી રોડ નં. ૨૬૦ મુંબઈ.
દેડ માર્ક નેશનલ લેન્ડ, આર. સી. બાલીવાળા. કલ્ચીપીઠ—મુરત—કોઓપરેટીવ સ્ટોર્સ—પોરડી

CENT.

PER CENT.

RESULT.

LONDON CHAMBER OF COMMERCE EXAMINATIONS 1911.

VISIT THE BOMBAY COMMERCIAL COLLEGE.

38, KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

Thorough coaching in Theoretical and Practical principles of Type-writing, Shorthand
Book-keeping and Accounts, and Higher Accountancy course, &c., and within the
shortest period. Terms moderate.

Apply to:—M. L. THOSAR B. A., Superintendent
B. L. THOSAR, Principal Lecturer-in-Commerce.

નળળાં બેરાં માટે

આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીયો એજ આના તમામ દરદોપર અકસીર અને રામળાણુ ઇલાજ છે. ખાસ કરીને સ્ત્રીના ગરભાશયના તમામ દરદો દુર કરવાને અચુક શક્તિ ધરાવે છે. બધાંના ગરભાશયના થતા તમામ દરદો જેવાં કે મેનોરીયા, લ્યુકોરીયા, એમનોરીયા અને એવોજ દરદો દુર કરવાની તેમાં અદ્ભુત શક્તિ છે. નળળી પહેલી અને લોહી વગરની ક્ષીક્ષી છોડરીઓ અને ગરભવંતી સ્ત્રીઓને ઉપલી ગયેલી શક્તિ પાછી લાવી આપે છે. આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીયો ગરભાશયના ક્રમને બરાબર ઠેકાણે લાવે છે, અને કસુવાવડ થતી અટકાવે છે. પીઠમાંના દુખાવો, પેદામાં થતું દરદ અને કુમ્મરમાં થતું અસહ્ય દુઃખ જે બેરાને થતું હોય તેને ઉપલી દવા આપવી. વેદો તથા ડાક્ટરોને ઉપલી દવા ગરભાશય સંગ્રામી દરદોને દુર કરવાને ઘણી અકસીર થઈ પડશે.

જે બાળાઓ ૧૧ થી ૧૮ વર્ષની ઉમ્મરની અંદર હોય છે અને જેઓ બાળા મટીને સ્ત્રી અવસ્થામાં આવતી હોય તે તેને ઉપલી આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીયો તેઓના અવયવને બરાબર ખીલવવામાં ઘણી ઉપયોગી થઈ પડશે.

દવા લેવાની રીત:— દહાડામાં ત્રણ વખત

આના એક ચમચાલાર.

શક્તિની દવા.

સેલેરીના જેઓ ઘણાં નળળા હોય, જેઓને ઉઘ આવતી ન હોય, જેને હીસ્ટ્રીયા લાગુ પડ્યો હોય, જેને પચતું ન હોય અને જેઓ નળળાઇથી તવાઇને ક્ષીણુ થઈ ગયા હોય તેઓએ ઉપલી દવા જરૂર લેવી. દવા લેવાની રીત:— જમવા પહેલાં અને સુવા જવા એક કલાક આગમજ એક આના ચમચાલાર દવા લેવી.

સેલેરીના લગભગ ૪૦ (ચાલીસ) વર્ષ થતા નળળા પૂરપોને માટે શક્તિને માટે જગ બાહર થયેલી છે.

ઉપલી આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીયો અને સેલેરીના હિંદુસ્તાનમાં કોઇળી આબરૂદાર કેમીસ્ટ, ગાંધી અથવા દવા વેચનાર પાસેથી છુટક અથવા જથ્થાબંધ મળી શકશે. ઉપલી દવાની ઉપર જણાવેલાં દરદો દુર કરવાની અચળુચ શક્તિને લીધે ઘણાં ધંધાદારી સ્ત્રીનાં નકલ કરવા લાગ્યા છે; માટે જે કોઇળી ઉપલી દવા જ્યારે બી લેત્યારે એના પર લગાડેલું લેબલ જેના પર 'રીયો, કેમીકલ કુ.' નામ લખેલું છે તે વાંચવું.

ઉપલી દવાનો જેને બી અજમાયેશ કરવો હોય તેને નીચે ઠેકાણેથી મફત મોકલવામાં આવશે.

THE RIO CHEMICAL Co.

રીયો કેમીકલ કુ.

79, BARROW STREET,
New York, U. S. A.

૭૯, બારો સ્ટ્રીટ

ન્યુયૉર્ક સીટી યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અમેરિકા.

“ ક્લિડોનસ ”

ટૅનીક સોલ્યુશન:—એના પદાર્થો “ ગ્લિસરો ફ્રા-સફ્ટ ” સહેલાઈથી લોહીમાં મળી જાય છે, અને તેથીજ જ્ઞાન-તત્ત્વની નબળાઈ તેમજ બીજા રોગો દુર કરવામાં ઘણી સારી છે.
રૂ. ૨-૦-૦

દાંત મંજન:—કૃતિશ બેવી તુકશાનકારક દવાઓથી નીરાળો અને કાયદાકારક બલદ પ્રાણવાયુ (ઓક્સિજન) ઉત્પન્ન થવાથી મોનાં સંધ્યા જંતુઓ નાશ પામે છે અને દાંત ઉજળા થાય છે. રૂ. ૦-૬-૦

ધી આયોનિક ફાર્મસી,

દામોદર બોલ્ડીંગ; પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ;—મુંબઈ.

(પ્રોફેસર ગજરની)

ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી.

જુદી જુદી જાતના ઉદ્યોગોમાં વપરાતી કાચી વસ્તુઓનું તથા વેપારની ચીજોનું પૃથ-કકરણ કરવાનું કામ આ લેબોરેટરી માથે લે છે; જેવાં કે પાણીઓ, તેલો, બળતણો, ખનીજો, રસાયણિક પદાર્થો વિગેરે.

મીલોમાં અને બીજા ધંધાઓમાં વપરાતા જુદા જુદા પદાર્થોની તથા સાધારણ રીતે વેપારના પદાર્થોની જાતો નક્કી કરવાની અગત્યતા ઉપર ખાસ ભાર મુકવો નકામો છે, તે પણ વળી હાલના જમાનામાં તો ખાસ કે જ્યારે હવે વિનાનું અને હીકમતી ભેજશીળ જે આવી રહ્યું છે તે નક્કી આંખને છેતરે એવી ઘણી વધી છે.

આ લેબોરેટરી વળી જુદા જુદા વેપારને લગતી તથા ઉદ્યોગને લગતી શાખાઓને માટે અભિપ્રાય તથા સલાહ આપે છે; અને તપાસ કરે એમ માગણી કરે છે.

કંટરોલ તથા વધારે વીગતોને માટે નીચેના શિરનામે અરજ કરવી.

મ. જે. ગજર, ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી

અબદુલ્લા ધનુલાઈ મેન્શન, સેન્ટરલ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

અવાજ કરતી વનસ્પતિઓ.

વનસ્પતિઓ ખોલતી નથી એમ કહેનારાં ખરેખરી બૂલ ખાય છે. કારણ કે વનસ્પતિઓમાં અદ્ભૂત શુણ્ણ અને અસાધારણ ગળ છે એ એનો દેવી અવાજ છે. લોહી અને વાયુ વગર મહાલ થયેલા, સંસાર સુખ ભોગવી ન શકાય એવી શરીરનો દયામણી સ્થિતિવાળાને જ્યારે આ દુનિયા ઉપર ખરેખરે ચાલુગમે ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તેવા સંકટમાં તેમના શરીરમાં નવું જીવન ઉત્પન્ન કરવાનો ઉપકાર કરનાર તો ઉત્તમ વનસ્પતિઓજ છે કે જે તેમના શરીરમાં પુરતી શક્તિ ઉત્પન્ન કરે છે. ધાતુ સંબંધી દરેક વિકારને નિર્મૂળ કરી કમજોર નસોને મજબૂત કરે છે. શીકાં, પીળાં પહી ગમેલાં અને કોવત વગરના નિસ્તેજ શરીરને તેજસ્વી બનાવી દુર્ધરમરણ શક્તિને વધારી મગજમાં ચલ્લોડીક ખુમારી (આનંદ) ભરી કંટાળા ભરેલી જીંદગી ઉપર પાછો પ્રેમ ઉત્પન્ન કરાવે છે, આવા અદ્ભૂત ચમત્કારવાળી વનસ્પતિઓ જડીબુટ્ટીઓના મિશ્રણથી અગમે એ તૈયાર કરેલ કંદર્પકેસરી દવાનો અમારાં દરદીઓ ઉપયોગ કરે છે. શરીરની નસોમાંની ગમેલી શક્તિ એથી પાછી સજીવન થાય છે. ઉપયોગ કરે છે તે આ દવાના પ્રભાવથી આશ્ચર્ય પામી જાય છે અને અનેક આશિર્વાદો આપે છે. ઘણે ઠેકાણે પૈસા ખરચી નાસીપાસ થયા હો તો જરૂર આ કંદર્પકેસરી નો ઉપયોગ કરો. વીસ દિવસ ચાલે એટલી દવાના રૂ. ૭-૮-૦

કંદર્પકળા તેલ.

કમજોર નસો ઉપર લગાવવા માટે આ તેલનો ઉપયોગ કરવો પડે છે. રૂ. ૪-૮-૦
લેવાસ આવે તોજ મળે અથવા લખો.

વૈદ્ય હરગોવિન્દ હરિદત્ત ઠાકર

માલીક—આર્ય ઔષધાલય અને સિંહપ્રાચીન ઔષધી.

૬૦ માધવભાગ-પાંજરાપોળ સામે, મુંબઈ. નં. ૪

બહાર પડેલાં નવાં ઉત્તમ પુસ્તકો.

જયા અને જયન્ત.

શ્રી. રા. ન્હાનાલાલ કલપતરામ કવિજી ત્રણ અંકી
અ પૂણે નડું નાટક. કિંમત રૂ. સપા

રાઈનો પર્વત.

શ્રી. રા. બ. રમણભાઈ કાલ સાત અંકી સંપૂર્ણ નડું નાટક.

“પ્રભુથી સદ્ કાર્મિ થાય છે. અમથી થાય ન કાર્મિ;
રાઈનો પર્વત કરે, પર્વતનો વળિ રાઈ.”
આ નેહરો આ નાટકનો આદર્શ છે. કી. રૂ. એક.

“ગુજરાતી રાષ્ટ્રકોષ”

આ કોષમાં નર્મકોષમાંના રાષ્ટ્ર ઉપરાંત હજારો નવીન રાષ્ટ્રોનો ઉમેરો કરેલો છે. ગુજરાતીમાં આવેલ કોષ હાલ બીજો એકડો નથી. કંઠ-રોચક ૮ પૃષ્ઠ. મોલપાયા કીણા ટાઈપમાં ૫૪ ૧૦૦૦ ઉપર, મુંબઈ પાઈ રેનેરી. (શ. રૂ. ૭૦,૦૦૦) કીંમત ૬-૦-૦

કલ્લોલિની.

દા. પ્ર. ખેડાહરનાં કાવ્યોને અંગ્રેજ રસીકોમાં સીકેલા વૈદ્ય, વિદ્વાનોના હંચા અભિપ્રાયવાળો સંગ્રહ. સોનેચાયલ ખાસ મરીને ઉપયોગી છે કી. આ. આઠ. જીવનજ્ઞાન અમરશી મહિતા.

પીરમદાદ રોડ-અમદાવાદ.

મુદ્દાં જેવાઓને સંજીવન કરનાર.

આનંદવટી.

એક વખત વાપરી ખાતરી કરો. આ ગોળા વાપરવાથી સ્ત્રી તથા પુરુષોના દરેક સુપ્ત રોગ નાબુદ કરે છે. યથા તામ્ર તથા ગુણા-માટે વધુ પ્રશંસા કરવાની જરૂર નથી.

કી. ગોળા ૩૦ ની રૂ. ૫ પેસ્ટ્રેન બુલ્ડ.

ઘણી જાતની હલશી હીંગા વાપરી નાખુરા થયેલાઓને ખુશખબર.

રતલ ૧ ની { કીંમત નં. ૧ નં. ૨ નં. ૩ } પેસ્ટ્રેન
રૂ. ૨૫ ૩. ૨ ૩. ૧૫ } બુલ્ડ.
તે સીવાય.

દરેક જાતનો સુકો મેલો, દેશી, વીલાયતી દવાઓ, કંચાં પ્રખ્યાત હેરબોલો, સેન્ટો, લવંડરો વીગેરે તથા વીજલીકના ખોસામાં રહી રાકે તેવા દીવાઓ વગેરે માલ જીવ કમીસ નથી. માલ વી. પી. મોકલાવીએ બીજો. બહાર ગમ્મતો ઓરડો ઉપર બરોબર ધ્યાન આપવામાં આવે. રૂ. ૨૫ ઉપરનો માલ મંગાવનારે સેક્ટે રૂ. ૨૫) ટકા અગાઉ મોકલવા પડે.

ઠેકાણુ—મોટી મથારામ હલજામની કું. પ્રીતીજન મરચેટ અને કમીસાને એન્ટ સી. પી. ટેન્ક. પેસ્ટ્રેન નં. ૪

સુખાઈ.

જીનો અનુભવ જાતી દેખરેખ અને જમાનાને અનુસરતું

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

અરી જતા બાલને અટકાવી
માથાને થડક
પોંચાડે છે.

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

મધુર અને સુવાસીક ખુરશોથી
લોકપ્રીય થઈ
પડેલું છે.

દુ ની આ

હ
ની
આ

હે

ર ઑં ઈ લ

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

આતુઓના ડરેસ માથની
ખુબસુરતીમાં દસ ગણો
વધારો કરે છે.

ર

ઓ

ઈ

લ

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

આતુઓ ખુરશો તેમજ
બધ્યાઓને એક 'સરખુ'
ઉપયોગી છે.

અહીંના પાંચ મોકલવાથી સેરપલ રૂ ૧ મોકલી આપવામાં આવશે.

જો મિત્ર બાદલી ૧ ના ૧૨ આના પોસ્ટેજ ખર્ચ ૪ આના.

બનાવનાર એ. ઈ. પાટનવાલા.

ભાણપાલા લેન નં. ૩ મુંબઈ.

નાણા ખરચી પાણા લેવા હોય તો પધારો.

સાહાબાદ "તાંદુર" અને નાવંગીની લાદીઓ '૧ થી ૬ સ્કેચર કુટ સુધીની કાર્ડપણુ
સાઈઝની-અડી "૦ાા થી ૧ા" ઈંચ ૧૦૦ સ્કેચર કુટના રૂ. ૮-૮-૦ અડી ૧ા" થી
૧ાાા" ઈંચ ૧૦૦ સ્કેચર કુટના રૂ. ૮-૮-૦.

વહેલા તે પહેલા. સ્ટોકમાં માલ હશે ત્યાંસુધીજ મલશે.

જે. બી. રૂપારેલ.

દે. ગોલપીકા નજીક સેન્ડ હર્સ્ટ રોડ મુંબઈ નં. ૪
ટેલીફોન નંબર ૧૮૩૧.

વારંતુ સરનામું લાદી મુંબઈ.

દરેક જાતની લાદીઓ, મારબલ, માંગલોરી
નળીયાં, કાચનાં નળીયાં, ઇંગલીશ ક્રેન્સી નળીયાં
ઇટાલીયન રંગીન ટાઇલ, એમ્બોઝ, અને પોન
ગલેઝ ટાઇલ તથા સીમીટના વેપારી.

ખાંચ ઓફીસ ખાંચ કુવા-અમદાવાદ.

ધાર્મિક પૂરાણ ગ્રંથોમાંના ચિત્રો જોવા હોય તો ખરીદો

સુવર્ણમાળા— વર્ષ (૫) અંક ૪૫

શ્રી છત્રપતિ શિવાજી મહારાજનું ચરિત્ર-ભાગ ૨ જે

કી. રૂ. ૦-૪-૦ પોસ્ટેજ ૦-૦-૬

સુવર્ણમાળાના પાછલા અંકો—

કાદમ્બરી ભાગ ૧—૨, મુલદ્રાહરણ, શ્રી સમર્થ રામદાસ ચરિત્ર, શ્રી શિવપૂરાણ, શ્રી શિવાજી મહારાજનું ચરિત્ર, પ્રહ્લાદ ચરિત્ર, રામાયણ અરણ્યકાંડ (પુર્વાર્ધ) તથા પાછલા અંકોની હવે થોડી નકલો રહી છે.

વર્ષમાં આવા બાર અંકો નીકળે છે ને તેનું લવાજમ પોસ્ટેજ સાથે રૂ. ૨ છે. નવા વર્ગણીદારને અમારું સુંદર રંગિત કેલેન્ડર ભેટ આપવામાં આવે છે.

સચિત્ર બોધદાયક પોસ્ટ કાર્ડ

દીવાળી—દસરા, રત્ન, સંક્રાંતિ—દરેકનો	૦-૧-૦
ચટકચાંદની	કારોત્તેશન	૦-૨-૦
ગુડ અને બેડબોય	૦-૩-૦	અધોગતિનો માર્ગ...	૦-૩-૦
મુરાબાઈની કરણી	૦-૩-૦	બટલર અને આયા...	૦-૧-૬
મેઈક સર્વન્ટ કાર્ડ	૦-૧-૬	શિવાજી ગર્વ પરિહાર.	૦-૦-૩

આ શીવાય બીજાં પબ્લીકેશનો માટે કેટલોગ મંગાવો.

ખર્ચોક ખતાવનાર તથા છાપનાર,

ઠેકાણું—ધી લક્ષ્મી આર્ટ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ.

સાંકલી સ્ટ્રીટ, ભાયખલા-મુંબઈ.

ટુંકા જાહેર અખરો.

પરચુરણ કાગળ અને પંધારીઓને માટે ટુંક
ખરચની (ટેવીમોર સીટમની) આ જાહેર અખરો ચાર
આનાના સોળ શબ્દ અને ઉપરાંત વધુના દરેક શબ્દ દીઠ એક
પૈસાના ભાવથી લેવામાં આવશે. ૧૧ શબ્દ દીઠ ચાર આના.
અને તે ઉપરાંત દર શબ્દ દીઠ એક પૈસા લેવાનો રીવાજ છે
છપાવનારાઓએ દરેક મહીનાની તા ૨૦ થી મુખીમાં લખાણ
પૈસા સાથે નીચલે સરનામે મોકલી આપવું જોઈએ અંદર
લખાણ અને પૈસા સાથે પોસ્ટમાં આપવું.

સેક્રેટરી, ઇંડીયન મર્ચન્ટસ એસોસિએશન ધુરો,
૭૭-૭૮ એપોલો સ્ટ્રીટ ફોર્ટ,
મુંબઈ.

સારાં-સસ્તાં-નવાં પુસ્તકો.

ચોરાશી આસન (હૃદયોગ-સંચિત્ર) રૂ. ૧૧
વશીકરણ વિદ્યા (શ્રી ઉપયોગી) રૂ. ૦) =
સુખરૂપ-શ્રી-સંસાર (સંચિત્ર) રૂ. ૧૧, ચંમત્કારિક
દષ્ટાંતમાળા (૧૦૮ ગ્રંથો વાતો) રૂ. ૧૧.

શ્રી. માલુકખાઈ દહાનજી કવિ.
રાજકોટ-(કાઠિયાવાડ).

"Wanted buyers of good white
twill Shirts" whole-sale or retail.
Cheap house, better work.

H. G. AHMED & Co.,

Shirt makers.

Camp. RAJKOT.

બાબુભાઈ આણંદજીની કુંપની.

(મીણવાળા)

૧૧૧ માંડવી મુંબઈ. નં. ૩

મર્ચન્ટસ એન્ડ કમીશન એજન્ટસ.

ચહા ! ચહા !! ચહા !!!

સઘળાંને પરવડે એવું રટ્ટાળ અને લેહે-
જતદાર સીફર એક રતલી દીનના ડળખાના
અગચાર આના તથા પાંચ રતલી દીનના ડળખાના
રૂ. ૩) = બીજી તરેહવાર છુટી તેમજ હકબંધ
ચહા એકજ વાજળી લાવે. ઠગાવાળી બીજીકુલ
ધારતી નહીં.

દી. એન્ડ દી.

કાવારાણા મેન્સન સામે,

૩૩૪, લોહાર સીટ, ધોળીતલાવ-મુંબઈ

શીરોમણી ઓઇલ ખરીદ કરો

અને તમારા કુંદુખમાં વાપરો.

એક વખત દ્રાઈ કરો
તો બીજું કોઈ પણ
ઓઇલ વાપરશો નહિ.
શીરોમણી ઓઇલ
ને પારસી ફેમીલીમાં

SIRO-MANI
HAIR OIL

સ્ત્રીઓની સુંદરતા તું નામ

અપાય છે. કીંમત રૂ. ૧) એક (ઈનામની ટીકીટ સાથે)

સોલ એજન્ટસ:—

મેસર્સ. ટી. મુરીજમલની. કું.

પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ, જુની હનુમાન ગલી, મુંબઈ.

સરસ્વતીચંદ્ર જેવા ઉત્તમ પુસ્તકો ઈનામમાં મળે છે.

દેશી વેપારી ચેમ્બરનું માસિક.

પુસ્તક ૭ મું સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૪. VOL. VII. SEPT. 1914. No ૩ અંક ૩ જો.

અનુક્રમણિકા.

વિષય.	પાનું.
૧ અધિગતિની નોંધ	૯૮
૨ વેપારી વિષયો... ..	૧૦૩
૩ વેપારી ચેમ્બરોની દેશ પરદેશી કો-ઓર્ડિનેશન છટ્ટી બેઠક	૧૦૫
૪ મુજબમાં (કેમ્બોપરેટીવ) સહકારીશી, હિલ્ડ્યાસની રાજઆત	૧૦૭
૫ મંબાઈ કાઉન્સિલ અને વેપાર	૧૧૦
૬ એન્ગ્લો-વિમાળ	૧૧૫
૭ સામાર સ્વીકાર	૧૨૪
૮ વેપારી ખબરો... ..	૧૨૬
૯ ખાંડની બજાર વખતે આરેલી કીમત	૧૩૦
૧૦ બ્રોડન્ટ સ્ટોક કંપનીઓ	૧૩૧
૧૧ નવા પેટન્ટો	૧૩૨
૧૨ પરદેશી ખાંડની આયાત	૧૩૩
૧૩ સુતર અને સુતરાઈ કાપડના આંકડાઓ	૧૩૪
૧૪ સુતરની આયાત... ..	૧૩૫
૧૫ ઇ. સ. ૧૯૧૪ના જુન માસને માટે પોર્ટટ્રસ્ટ વેરહાઉસમાંથી આવ. અપાણે તેની સરખામણી કરનાર આંકડા	૧૩૫
૧૬ સોના રૂપાની આયાત તથા નિકાસના આંકડા	૧૩૬
૧૭ હિન્દુસ્તાનના દરીયાઈ વેપાર	૧૩૭
૧૮ વેપારી બાતમી	૧૪૧

INDEX.

Subjects.	Page.
1 Editor's study	98
2 Commercial subjects	103
3 Sixth International congress of chambers of commerce	105
4 Beginnings of the co-operative movement in Agriculture in Egypt	107
5 Commerce in Council	110
6 Chamber's section	115
7 Reviews	124
8 Commercial notes	126
9 Tariff Valuation of Sugar	130
10 Joint-Stock Companies	131
11 New Patents	132
12 Foreign Imports of Sugar	133
13 Spinning & Weaving Returns	134
14 Imports of Cotton Yarn... ..	135
15 Statement of Traffic at Port Trust in June 1914	135
16 Imports & Exports of Gold & Silver	136
17 Sea-borne Trade of India... ..	137
18 Commercial Intelligence	141

EDITOR'S STUDY.

અધિપતિની નાંધ.

ગયા જુલાઈની વીસમી તારીખે આ ચેમ્બરની કમિટીની સાથે હિંદી સરકારના ખજાનચી એન. સર વીલીયમ મેયરની મુલાકાત થઈ હતી તે વખતે જે ઉપયોગી ખાતો ચર્ચાવવામાં આવી હતી તેમાં રેલ્વેનો વિષય પણ હતો. રેલ્વે અને નેહરોના આંકડાઓ પ્રમુખના ભાષણમાં આપવામાં આવ્યા હતા, જે ઉપરથી નેહરોનું નકલનું પ્રમાણ કેટલું આવે છે તે જણાયું હતું. લોર્ડ કચનના વખતમાં નિમાયેલાં રકાટ મૌક્રીક કમિશને એમ લલામણ કરી હતી કે નેહરો પાછલ દશ વર્ષમાં ૪૪ કરોડ રૂપિયા ખર્ચવા. તેજ પ્રમાણે ૧૮૭૬ ની સાલમાં કેડ કમિશને અને ૧૮૯૮ માં લાયલ કમિશને પણ અભિપ્રાય આપ્યો હતો. આ પ્રમાણે જુદાં જુદાં કમિશનોએ કરેલી લલામણો કેવી રીતે અમલમાં મુકવામાં આવેલી છે તે તપાસીએ. ૧૯૦૩-૦૪ ના છેડે સુધીમાં નેહરો ઉપર કુલે પગલીક ડેટ (જાહેર હેલ્થ) ૨૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ હતું. તે વધીને ૧૯૧૧-૧૨ માં ૩૫૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ થયું. એટલે કે આઠ વર્ષમાં ૧૩ ૩ કરોડ રૂપિયાનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો, જે ન્યાયે ઉપર નિમાયેલા કમિશનની લલામણ પ્રમાણે તેટલા અરસામા ૩૫ કરોડ ખર્ચવા નેઈતા હતા. ૧૯૦૪ સુધીમા રેલ્વેએનું પગલીક ડેટ કુલે ૧૨,૭૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ હતું તે વધીને ૧૯૧૧-૧૨ માં ૨૦,૩૦,૦૦,૦૦૦ થયું હતું. એટલે કે આઠ વર્ષમાં ૧૧૪ કરોડ રૂપિયા રેલ્વે પાછળ ખર્ચવામાં આવ્યા હતા. દેશી ચેમ્બરની માંગણી એટલી જ હતી કે આ ખર્ચના પ્રમાણમાં નેહરો પાછળ પણ ખર્ચ થવો નેઈએ. ઈંગ્લંડની અંદર પણ

નેહરો પાછળ ખર્ચની અગત્યતા હાલ સ્વીકારવામાં આવેલી છે અને ત્યાંની સરકારને એ માટે ત્યાંના ચેમ્બરો તરફથી આગ્રહ થાય છે.

નેહરોના સંબંધમાં બોલતાં ચેમ્બરના પ્રમુખે કુવાએ બંધાવવા માટેની જરૂરિયાત વિષે ધ્યાન ખેંચ્યું હતું. કુવાએ એ પણ એક બાતનું નેહરોનું બાંધકામ છે અને આ દેશ કે જેમાં વરસાદની મોસમ ઉપર લગભગ અધો આધાર રહેલો છે ત્યાં તો તેઓ ઘણાજ કિમતી થઈ પડે. આ સત્ય શાસકશીજ અધિઆ સ્વીકારવામાં આવેલું છે. તેમજ આ દેશની રિથિતિના જેઓએ બારોબર અભ્યાસ કરેલો છે તેઓએ પણ આ અગત્યતાની પિછાન કરેલી છે. હાખવા તરીકે ૧૮૭૬ ની સાલમાં જે ડુબ્કાળનું કમિશન બેઠું હતું તેની સમક્ષ મદ્રાસના એક સીનીલીયન આફીસર મી. ઓ. ઓગલ્સે તે બાબતમાં બહુ સારું વિવેચન કર્યું હતું.

તેણે એટલે સુધી કહ્યું હતું કે જો રૈયત પોતે કુવા ન જોદાવે તો સરકારે પોતે તે કામ ઉપાડી લેવું નેઈએ. તેણે આપેલો મત તથા હિસાબ વિગેરે તેનાજ બોલોમાં આપીએ -

“જનુ સુધી પગલીક વર્કસ લીપાર્ટમેન્ટે કુવા બાંધવાનું કામ ઉપાડી લીધેલું નથી જો આખા ઇલાકાને ફૂમિન મુક (ડુબ્કાળથી રહિત) બનાવવો હોય તો ૨,૦૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ એટલે ત્રીસ કરોડ રૂપિયાનો ખર્ચ થાય. જો બારોબર તપાસ કરવામાં આવે તો જણાશે કે એ આપેલા આંકડા એ કંઈ અશક્ય વાત

ઉંચી પોલીસ કરેલા ટોચ ખરીદ કરવા કયા જશા ?

ઇંડીયન કોટન ઑઇલ કંપની, લીમીટેડ.

હમમ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ તથા (વજલપુર, નવસારી.

આ કંપનીના કારખાનામાં નીચે મુજબ માલ તૈયાર થાય છે:—

અમારે ત્યાં તૈયાર થતું તેલ મુંબઈમાં
કપાસીઆતું તેલ.
વેચાતાં બીજાં તેલો કરતાં ચઢીઆતું હોવાની
અમે ગેરંટી આપીએ છીએ. મુખાવામાં ઘીની
ખરેખરી કરે છે.

ગાય, બેંસ, બળદ, થોડા, મેંઠાં, બકરાં
કપાસીઆનો મગજ.
વગેરેને માટે ખરેખરે તાકાતવાન ખોરાક,
કુખળાં જનવરને થોડા વખતમાં ટટાર
બનાવે છે.

અમારી શીલનાં છાલાં પુના, મહિ, કરાંચી
કપાસીઆનાં છાલાં.
સુરત વગેરે સ્થળોએ ડેરીઓમાં તેમજ ખા-
નગી ખેતરોમાં રફેજ (roughage)
તરીકે પુષ્કળ વપરાય છે.

શાવતાલ તથા વધુ વીગત માટે લખો:—

કોઠારી, સુતરીઆની કંપની,

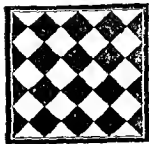
મેનેજિંગ એજન્ટ.

રેલીફાન નંબર ૨૧૩૬.

C. BHOGILAL & Co.,

17-18, Elphinstone Circle, Fort, BOMBAY.

MARBLE FLOORING

આરસના પાટીયા, પ્લોઝ, લાટી, સફેદ,

કાળી, પ્લુ રંગની, દરેક માપની,

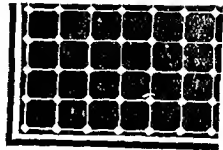
પાલીસ ટેબલો, ફરનીચરમાં,

દીવાલમાં અને જમીનપર

જડવાની તરેહવાર રંગની

લાટીઓ સફેદ ચલકતી

લાટી ધંચ ૬ x ૬,

લાલ લાટી, સીમાંટ અને પાલીસનો સામાન વિગેરે કીફાયતી લાવે મળશે.

સી. ભોગીલાલની કુંઠ

આરસ પથરના વેપારી,

૧૭-૧૮, એલ્ફિન્સ્ટન સરકલ, કોટ.—મુ'બઈ નં ૧.

દીવાળીના તહેવારમાં ભેટ આપવા લાયકનાં
નાનાં ખીસાનાં ઘડીઆળો.

લાવ તદ્દનજ કીફાયત રાખેલા છે.

તેની ખાત્રી ફક્ત એકવાર દુકાનની મુલાકાત લેવાથી થશે.
મેટલનાં સસ્તાં શેસકોપ સીસ્ટમ કાચની રીંગ માથે જેથી અંદર
કચરો જવાનો સંભવ રહેતો નથી નં. ૧) કી. રૂ. ૧-૧૨-૦
મેટલ ફેલવે રેગ્યુલેટર ઇનજન છાપ સાથે. નં. ૨) રૂ. ૧-૧૨-૦

૩ વર્ષની ગેરંટીવાળાં ઘડીઆળો.

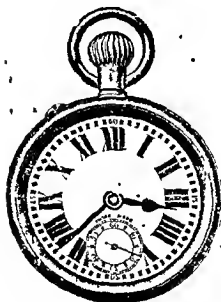
નં. ૩) રૂ. ૩૩ નં. ૪) રૂ. ૪ નં. ૫) રૂ. ૫ નં. ૬) રૂ. ૫૫
એ સીવાય દરેક બેતનાં અમેરીકન, જાપાન, જરમન
ગનાવટનાં પોટાં દીવાલ ઉપર ટાંચવાના તથા બેઠક ઉપર
રાખવાના પેલાંકો તથા દરેક ગેઝરના ટાઇમપીસો અમારે
ત્યાથી મળશે.

ચીત્ર સાંચુ પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવવાથી મફત મોકલવામાં

આવશે. બહાર ગામનો માલ વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

મોહનદાસ કમળશી.

હેકાલુ—મંગાવેલી પોષ્ટ એગ્રીસની પ્ર.બુમાં.

નથી. ૪૨,૫૩૦ કુવાઓ એક વર્ષમાં ૧,૨૭,૫૬૦ એકરને પાણી પુરૂં પાડી શકશે. જે એકર દીઠ રૂ. પાંચતુ સરેરાસ ભાડું ગણીએ તો ૬,૩૭,૬૫૦ રૂપિયા થાય એટલે કે ૧,૪૮,૮૫,૫૦૦ રૂપિયા ઉપર ૪૩ ટકા ઉપજે. આટલા કુવા સાથે પણ જે ઇલાકામાં હુકાળ પડે તો મદદ માટે માણસો આવે. ખરાં પશુ તેઓની સંખ્યા બહુજ ઓછી થાય. મારા મત મુજબ આસરે એક લાખ માણસો ઓછાં આવે. આટલુંજ નહિ પણ ઉપર જણાવેલી થાપણુ-માંને મોટો ભાગ કુવાવાળી જમિન વેચવાથી પણ પાછો મળી રહે આ પ્રમાણે પોતાનો મત આપતાં મી. ઓબલ પોતાના ટેકામાં જણાવે છે કે ૧૮૭૬-૭૭ ના ભયંકર હુકાળના વખતમાં પણ ત્યાં ત્યાં તે ફરતો ત્યાં ત્યાં જણાતું કે કુવાવાળાં ખેતરો હુકાળની અસરમાંથી બચ્યાં હતાં અને લીલાં, ફુલોં હતાં.

મી. બી. એન્ડ સી. આઇ. રેલ્વેના હેલ્થ ટ્રીપોર્ટ ઉપરથી જણાય છે કે ૧૯૦૬ (કે જે સાલમાં કંપનીનું નવેસરથી બંધારણ થયું હતું) થી ૧૯૧૧ સુધી શેરહોલ્ડરોને ફક્ત ૩૩ ટકા મળ્યા હતા. ૧૯૧૧ માં ૪ ટકા મળ્યા, ૧૯૧૨ માં ૪૩ ટકા અને હાલ એટલે ૧૯૧૩-૧૪ માં ૪૩ ટકા મળેલું છે. વર્ષ દરમ્યાન કુલે બ્રિટિશના ૯૪૫-૮૫ માઇલ ઉપર ૪૩ ટકા લાખ રૂપિયા ખર્ચવામાં આવેલા છે. ન્યારે મીટરોજનના ૧૮૧૫ માઇલ ઉપર ૯૪૯ લાખ રૂપિયા ખર્ચવામાં આવેલા છે આ સઘળાને માટે એમ ટીકા કરવામાં આવે છે કે ખર્ચની બરોબર વિગત શેરહોલ્ડરોને આપવામાં આવતી નથી. ફક્ત એટલું જણાવવામાં આવેલું છે કે બ્રિટિશ ઉપર ૧૮૬૪ લાખ રૂપિયા રોલીંગ સ્ટોક (ગાડાંઓ) માટે ખર્ચવામાં આવેલ છે તથા મીટરોજન ઉપર તેજ કારણે માટે ૬૨૨ લાખ રૂપિયા ખર્ચવામાં આવેલ છે.

દર પેસેન્જર માઇલ દીઠ સરેરાસ આવક બ્રિટિશને ૦.૨૯ પાઇ તથા મીટરોજનની ૧.૯૯ પાઇ હતી. દર ગુડસ ટન માઇલ દીઠ બ્રિટિશને ઉપર ૭.૦૫ પાઇ તથા મીટરોજન ઉપર ૬.૬૪ પાઇ હતી.

૧૯૧૨-૧૩ ની સાલ માટે મુંબઈ ઇલાકાનો લેન્ડ રેવન્યુ એડમિનિસ્ટ્રેશન રીપોર્ટ બહાર પડેલો છે જેમાં કેટલાંએક બાબતોનું વિચારો આવેલા છે. હાલમાં મળુરોની સંખ્યાની ઓછપ માટે દેશમાં ઘણેખરે ફિયાદ સંભળાય છે. તેને માટે સરકાર એમ ધારે છે કે ઉંચા પ્રકારનું સાંચાકામ દાખલ થવું જોઈએ કે જેથી મળુરોની હાડમારી પડે નહિ અને અમેરીકા વિગેરે સુધરેલા દેશોમાં તો આવી જાતનું સાંચાકામ જન સમુદ્ધમાં એટલું દાખલ થયેલું છે કે ત્યાં (અહિયાંના માફકજ) જે આફરોની અછતને લીધે બગવડ ખમવી પડે છે તે ઘણે ભાગે દૂર થઈ છે. તેમજ મળુરોની કામ કરવાની શક્તિ, વધારે ખિલવી જોઈએ એમ સરકાર ધારે છે. મળુરો પોતાની સ્વતંત્રતા શું છે તે સમજવા લાગ્યા છે પણ તેની સાથે વધારે કામ કરવાની પ્રવૃત્તિ દેખાડી નથી એમ સરકારનું મોતવું છે. એમ ટીકા કરવામાં આવેલી છે કે પહેલાંનાં કરતાં અડધું કામ કરવાથી પહેલાંનાં જેટલોજ ખોરાક મળુરો મેળવી શકે છે. મળુરોના દરમાં વધારો થયો છે એના તરફ આ ઇમારત લાગે છે. તો આપણે એમ જણાવી શકીએ કે આવી રીતે મળુરોના દરમાં વધારો થયો છે એ સાચી વાત છે પણ તેની સાથે ખાધા ખોરાકની ભાવોમાં પણ પુરુષ વધારો થયો છે. બાકી કેળવણીના વધારા સાથે તથા તેમની સગવડ અને સુખ તરફ વધારે લક્ષ આપવા સાથે મળુરોની પોતાની શક્તિ વધારે ખીલશે એમાં કંઈ શક નથી. જેને Efficiency એટલે સારી રીતે કામ કરવાની શક્તિ કહે છે તે ખિલવવાને માટે મારો ખોરાક, સારી રહેવાની ગોઠવણ વિગેરેની ખાસ જરૂર છે તે ભુલી જવું જોઈતું નથી.

આપણે ઘણી વખત એમ સાંભળીયે છીયે કે દુષ્કાળને લીધે ઢોરો મરવાથી દેશની ખેતીવાડીને નુકશાન થાય છે. દરેક સવાલને બે બાબુ હોય છે તે પ્રમાણે આ સવાલની બીજી બાબુ ઉપર જણાવેલા જ રીપોર્ટમાં સરકારે જતાવેલી છે. ૧૯૧૧-૧૨ ની સાલમાં અહમદનગર જિલ્લામાં જે દુષ્કાળ પડ્યો હતો તેની અસરથી ઘણાં ઢોરો ત્યાં નાશ પામ્યાં હતાં સરકાર આ બાબતમાં જણાવે છે કે જ્યાં ઘાસચારો વિશેષ હોય છે અને ઘણાં ઢોરો દરેક ખેડુત પાસે રાખવાની રૂઢિ હોય છે ત્યાં કેટલીએક વાર આવી રીતે ઢોરો નાશ પામવાની આર્થિક ક્ષતિ થાય છે કારણકે નકામા ઢોરો ચાલી જવાથી સારાં ઢોરો માટે વિશેષ ખેરશક રહે છે. આ પણ એક નવીન અને વિચારવા લાયક વાત છે.

ખડકીની અંદર સરકારી ડેરી છે કે જેના ઉપર હાલ ખેતીવાડીનાં પ્રોફેસરે રસાલો લખેલો છે. તેના અંદર લખવામાં આવ્યું છે કે બ્રીડર્સ એસોસિએશનો એટલે કે ઢોર ઉછેરનારાની એસોસિએશનોની આ દેશમાં ઘણી જરૂર છે.

ગયા મહિનાની અંદર યુરોપ ઉપર લગ્ન-ધનું વાદળ ચડી આવેલું છે. જેની અંદર આપણી બ્રિટીશ સરકારને પણ ઉતરવું પડ્યું છે. તેમની લગ્ન-ધનની ને ઑસ્ટ્રિયા સાથે હાવાથી આ બે દેશ સાથેના સંબંધો વ્યાપાર હાલ બંધ પડેલો છે, જે માટેના બહિરનામાં બહાર પાડવામાં આવેલાં છે. જર્મનીની બે સ્ટીમરો વાર્ડન અને રેપ્પન ફેલ્સ મુંબઈના બારમાં માલ લઈને આવી હતી તેમને પકડવામાં આવી હતી. જે માલ આ સ્ટીમરો ઉપર હતો તે ઘણા ખરા દેશી વેપારીઓનો છે. આ માલ માટે ઘણાઓએ તો ફાક્ટ સ્વીકારી પૈસા પણ આપી દીધા છે એટલે એ સવાલ સાથે વેપારી કોમને ઘણા અંગત સંબંધ થઈ પડેલો છે. કરાંચી ચેરબરે તો નામદાર હિંદી મરકારને તાર ક્યોં કે જે કોઇ આવી જર્મન કે ઑસ્ટ્રિયન સ્ટીમર પકડાય તો તેની અંદરનો માલ ખીલ એક લેડીંગ જે જતાવે તેવા વેપારીઓને (જે તેઓ

બ્રિટીશ પ્રજા હોય અથવા તો તટસ્થ પ્રજા હેય) આપવો.

આ સવાલ ઉપર નામદાર સરકારે એમ ઠરાવ કરેલો છે કે આ બંને સ્ટીમરોમાંનો માલ જે ધણીનો હોય (જે તે બ્રિટીશ પ્રજા કે તટસ્થ પ્રજા હોય તો) તેને ખીલ એક લેડીંગ સાથે આપવો અને તેથી વેપારીઓને ઘણી રાહત મળેલી છે.

એક વળી બીજી સ્ટીમર લીશનફેલ્સ મુંબઈના બારમાં આવી થોડો માલ ઉતારી ચાલી ગઈ આની અંદર પણ આપણા ઘણા વેપારીઓનો માલ રહેલો છે અને તે બાબત પણ સંદેશાઓ ચાલે છે. પરિણામ શું આવે છે તે જોવાનું છે.

લગ્ન-ધન લીધે બધાં વેપારી બજારોમાં મંદી આવી ગયેલી છે. શેર બજાર તો જે દિવસથી લગાઈ શરૂ થઈ ત્યારથી તા. ૧૭ મી સુધી બંધ રાખવામાં આવ્યું હતું. ત્યાર પછી પાંચું તા. ૨૭ મી સુધી બંધ રાખવાનો ઠરાવ થયો હતો. અને વળી પાંચું આવતી તા. ૭ મી સુધી બંધ રાખવાનો ઠરાવ થયો છે. એમ ધારવામાં આવે છે કે જે એ પ્રમાણે ઠરાવ થયો ન હોત તો ઘણા શેરો તથા સારી સીક્યુરીટીના ભાવો પણ ગગડી ગયા હોત, કારણ કે લોકોને સોનું તથા ચાંદી જોઈતાં હતાં અને કાગળિયાં કાઢી નાંખવાની ઉત્સુકતા જણાતી હતી. લંડનની અંદર પણ જે દિવસે લગ્ન-ધન ત્યારે આવે સ્થિતિ હતી. રીઓ-ટીન્ડો, યુનીયન પેસીરીક અને બ્રાઝીલીયન ટ્રેકશન જેવી સારી સીક્યુરીટીઓ પણ એકદમ ઉતરી પડી. ઘણી સારી પેડીઓએ પણ પોતાનું કામજાન બંધ કરી દીધું અને કેટલાકોએ દેવાળું કાઢ્યું. બેંક ઓફ ઈંગ્લેન્ડનો દર પણ ચાર ટકાથી એકદમ ૮ ટકા થયો અને તેથી પણ વધીને ૧૦ ટકા થયો; જેકે પછી આ દર પાંચે ૬ ટકા ઉપર આવી લાગ્યો હતો. આપણા દેશની પ્રેસીડન્સી બેંકોના દર નીચે પ્રમાણે હતા:-

		ટકા
મુંબઈ બેંક	(૧૩ મી ઑગસ્ટ પછી)	૫
બંગાલ બેંક	(૬ ફી ઑગસ્ટ પછી)	૫
મદ્રાસ બેંક	(૨૬ મી જુન પછી)	૪

દીવાલની હેન્ડસમ લાદીઓની સુંદર ડીઝાઇનો ક્યાં મળે છે ?

દેશની નાણાં સંબંધી સ્થિતિ બહુ મજબૂત લેખનામાં આવે છે. સરકારની (ત્રિજેરી-ઓમાં તથા ગ્રેમીડ'સી બેંકોમાં) ગયાં વંચુ વર્ષના બુલાર્થમાં નીચે પ્રમાણે રોકડ નાણાં હંતું.

રૂપિયા.

બુલાર્થ ૧૯૧૨	૨૪,૫૬,૬૧,૦૦૦
બુલાર્થ ૧૯૧૩	૩૨,૨૦,૭૦,૦૦૦
બુલાર્થ ૧૯૧૪	૨૯,૯૫,૩૧,૦૦૦

નામદાર સરકારે તા ૩ જુન અંગરૂટથી સોનું આપવું બંધ કર્યું ત્યારે તેઓની પાસે ઈંગ્લંડ અને હિંદુસ્તાન મળી બે કરોડને દશ લાખ પાઉંડ હતા. કરન્સી કમિશનની બહામણ મુજબ ગોલ્ડ સ્ટાન્ડર્ડ રીઝર્વના જે આ દેશમાં રૂપાંતે ભાગ હોતો તે પેપર કરન્સીનાં રીઝર્વમાં લઈ જવામાં આવેલો છે અને ગોલ્ડ સ્ટાન્ડર્ડ રીઝર્વમાં તે પેટે એટલું જ સોનું લઈ જવામાં આવેલું છે. એટલે આ રીઝર્વમાં હવે ફક્ત સોનું અને સોનાંની સીક્યુરીટીઓ જ છે. ટી-ટીની હદ દર ચઠવાડીએ દશ લાખ પાઉંડની ટેરવામાં આવેલી છે અને આ માંગણી પહેાંચી વળવાને ગોલ્ડ સ્ટાન્ડર્ડ રીઝર્વ સધર છે. પેપર કરન્સી રીઝર્વમાં અંગરૂટની શરૂઆતમાં ૩૪ કરોડ રૂપિયા હતા જ્યારે ગયે વર્ષે તેજ વખતે ૨૦ કરોડ હતા. આની અંદર ગોલ્ડ સ્ટાન્ડર્ડ માંથી લેવામાં આવેલા ૬ કરોડ ઉમેરવામાં આવશે.

મુંબઈના આગેવાન વેપારીઓ અને શહેરીઓની સલાહ સાથે નામદાર સરકારે કેટલીએક ચીજોના ભાવ બહાર પાડ્યા હતા જે નીચે આપવામાં આવેલા છે.

જથાબંધ ચોખાના ભાવની ટીપ.

નીચલી બુટી બુટી ભાતના ચોખાઓ હોલમેલ યાને જથાબંધ ખરીદવા માટેના ભાવો નીચે મુજબ છે:-

૬ મહુની શુષ્ક હીડ

રૂપિયા.

ખાસ મોટી મીલ

(૧'ગલ).....૮૧ થી ૮૧

બર્મા રેપેસીયલ.

ર'શુન રેપેસીયલ

બસીન રેપેસીયલ

અકચળ રેપેસીયલ

મોલમીન રેપેસીયલ

મોલમીન યુગાડ

બર્મા નાના મીલના.

નાના મીલના.....

બસીન નાના મીલના

પોસ્ટ કાલી.....

લાડુન (સાધારણ)

બટકો

બર્મા પ્રાપ્ત:-

લાડુન હિંચી ખત

બસીન (કાની ..

મીલ છાપ

મીલ મુગધી.....

માન્ડલે.....

સીંગાપુરી

જથાબંધ અનાજના ભાવોની ટીપ.

જથાબંધ અનાજના ભાવો નીચે મુજબ

નક્કી કરવામાં આવ્યા છે:-

માપીને ૮ ફુરાની

ખાંડી હીડ

રૂપિયા

બુવાર:-

ગોલાપુરી.....

સફેદ

ખાજરી:-

ગોગારી

ખાનદેશ (ચારી).....

ખાનદેશ (મધ્યમ).....

ધઉં:-

ખંડવા (સરસ).....

ખંડવા (સાધારણ).....

પીસી

ચણા:-

જંબુમરી

પીળા.....

લાલ.....

મકં

ચાકડ.....

જંબ (વજનથી).....

મગં

૮૧ થી ૯૦

૯૦ થી ૯૧

૯૧ થી ૧૦

૧૦ થી ૧૦

૧૧ થી ૧૨

૧૨ થી ૧૩

૧૩ થી ૧૪

૧૪ થી ૧૫

૧૫ થી ૧૬

૧૬ થી ૧૭

૧૭ થી ૧૮

૧૮ થી ૧૯

૧૯ થી ૨૦

૨૦ થી ૨૧

૨૧ થી ૨૨

૨૨ થી ૨૩

૨૩ થી ૨૪

૨૪ થી ૨૫

૨૫ થી ૨૬

૨૬ થી ૨૭

૨૭ થી ૨૮

૨૮ થી ૨૯

૨૯ થી ૩૦

૩૦ થી ૩૧

૩૧ થી ૩૨

૩૨ થી ૩૩

૩૩ થી ૩૪

ધી બોએ ટાઇલ માર્ટ ૨૧ બેક સ્ટ્રીટ ફાઈ મુંબઈ.

છુટક અનાજ માટેના ભાવ.

છુટક અનાજ માટે નીચે મુજબના ભાવ નક્કી થયા છે:—
રંગુન:—

હલકી જાત-૫ આને પાલી.

માટી મીલ હલવા, ઉંચી જાત-જાત મુજબ દાા આના સુધી પાલીના.

છરાસાલ (પનવેલ) ૭ આને પાલી પછી જાત મુજબ વધતા ભાવ ચહડતામા ચહડતો ૯ આને પાલી સુધીના.

કટ્યાણી (ભીમડી) સરસ જાત ૧૦ આને પાલી.

પકા દાણુખાની ૬ આને પાલી.

તુવેરની દાળ:—

તેલ વેગરની સૌથી હલકી જાત ૬ આને પાલી.

ઉંચી જાત તેલવાળી-જાત મુજબ ૬ આને સુધી પાલી.

થઈ (ખંડવા) પા આને પાલી.

થઈ (ખંડવા) દા થી ૭ આને પાલી.

ખાજરી (ખાનદેશ કરાંચી અને પંજાબ) ૫ આને પાલી.

ખાજરી (ગોગારી અને ઈટાવા) ૭ આને પાલી.

ચણા (લાલ) ૪ાા આને પાલી.

અમૃતાંજન.

અમૃતાંજન એ દેશી દવામાંથી હિંદુસ્તાનમાં તૈયાર કરવામાં આવેલું છે. તેનો ઉપયોગ શાવ શરીરમાં જ્યાં દુખાવો હોય ત્યાં લગાડવામાં કરવાનો છે. એમ કરવાથી દરદ જલદીથી મટી જશે.

માથાનો દુખાવો, માથાનું શુષ્ક, ગંજાનો સર્વ જાતનો દુખાવો, લઘ્વ, ઘાતીની ઠંડીનો વિકાર, સંધીના કમરનો દુખાવો, ઠેસ, ઘા, વગેરેનો દુખાવો એ સર્વ રોગ ઉપર આ ઔષધનો લેપ ચોપડવાથી તરત આરામ થશે. કિંમત મોંત્ર આઠ આના.

દુથ પાણીડર.

કિંમત માત્ર બે આના.

દાદરનો દવા.

સુકી ખરબ, દાદર વગેરે ચામડીનાં દરદો આ મલમથી સારાં થાય છે.

કિંમત માત્ર છ આના.

અમૃતાંજન ડીપો,

૧૦૯, ફીચર રોડ, ઘાટ-સુખમ.

ધી સેંદૂલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લીમીટેડ.

શેરો ભરાયલી થાપણ	૩. ૩૦ લાખ.
પગાર થયલી થાપણ	૩. ૧૫ લાખ.
રીઝર્વ ફંડ	૩. ૧ લાખ.

પ્રમુખ:-ધી ઓનરેબલ સર શીરોજીશાહ મે.

મહેતા, કે. સી. આઈ. ઈ.

આ બેંકમાં ડીપોઝીટ મુકેલી દરેક પાઈની સલામતી માટે ખાસ
ગોઠવણ બેંકની આરટીકલમાં કરવામાં આવેલી છે.

મેશર્સ એ. એફ. ફરગ્યુસનની કું. આરટરડ એકાઉન્ટંટસ આ
બેંકના હીસાબો અને નતમીનગીરીઓ દર અઠવાડીએ તપાસ છે.

ગ્રેસીડ'સી બેંકો માફક આ બેંક ચોતાના હીમાખનાં પખવાડીક
સરવૈયાં બહાર પાડે છે

દરેક રીતનું બેંકને લગતું કામકાજ કરવામાં આવે છે.

હાલમાં ટુંકી તેમજ લાંબી મુદતના વ્યાજના દરો માટે મેનેજરને મળવું.

ચેકા તથા બેંકને લગતો પત્ર વ્યવહાર ગુજરાતીમાં પણ થઈ શકે છે.

વડી ઓફીસ:-ગ્રેશામ બીલ્ડીંગ, કોટ, મુંબઈ.

શાખા ઓફીસો:-ઝવેરી બજાર તથા માંડવી, મુંબઈ.

ચાલુ ખાતાં ઉપર.

શેરની બાકી ઉપર.

જાનવારીથી જુન.....૩ ટકા.

જુલાઈથી ડીસેમ્બર ૨૧૧ ટકા.

૧૨ માર્ચની ડીપોઝીટ.....૪૧૧ ટકા.

ટુંકી મુદતના ભાવો અરજ કરવાથી માલમ પડશે.

વધુ વીગતો માટે મેનેજરને મળવું.

સોરાબજી ન. પોચખાનાવાલા.

મેનેજર.

એક નામ હમેશાં યાદ રાખજો.

જ્યારે પણ તમોને વીજળીની લાઇટ-માટે ફીટીંગ કરાવવું હોય, અગર તો વીજળીક પંખાઓ, ફેન બેલો, લેમ્પો, મોટર વગેરે કંઈપણ વીજળીને લગતો સામાન જોઈતો હોય ત્યારે અમારું નામ યાદ રાખવાથી તમોને ઘણોજ લાભ થશે.

અમારે ત્યાં તરેહવાર જાતનો

ઘણોજ ખાત્રીના વીજળીની લાઇટ વગેરેને લગતો દરેક જાતનો સામાન

હમેશાં મોટા જથ્થામાં તૈયાર રહે છે.

જવો કે:—

૧ ગેટલ ફીલામેન્ટ લેમ્પ.

૨ કારબન લેમ્પ.

૩ જુદી જુદી સાઈઝનો વાયર.

૪ ફેસીંગ.

૫ ઈનસ્યુલેટસ, કલીટસ વગેરે, વગેરે.

પંખાઓ વગેરે.

૧ સીલીંગ ફેન્સ.

૨ ટેબલ ફેન્સ.

સાદા તથા ઓરીએલેટ માંજ

૩ ઇલેક્ટ્રીક કૉલમેલ માવો,

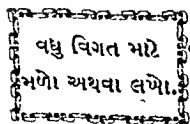
૪ પૉકેટ લેમ્પસ. સા. ધા.

૫ રંગ બેરંગી શેડસ.

મોટર, વગેરે.

આ સઘળો માલ યુરોપમાં અમારી જાતિ દેખરેખ નીચે પસંદ કરવામાં આવે છે.—

ધણ સુંદર ઇલેક્ટ્રીક ફીટીંગ અમે કોન્ટ્રાક્ટથી કરી આપીએ છીએ.—

વધુ વિગત માટે

મળો અથવા લખો.

ધી સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક કંપ્ન

૪૬, ગોપાલો સ્ટ્રીટ—કોટ, -મુંબઈ.

COMMERCIAL SUBJECTS.

વેપારી વિષયો.

COMMERCIAL SITUATION IN JAPAN IN 1913.

સને ૧૯૧૩ માં જાપાનની બહુપારની સ્થિતિ.

યોકોહામા ખાતેના કમર્શીયલ એલચી મી. કોના રીપોર્ટ પરથી માલમ પડે છે કે કેવળ આંકડાં પરથી દેશના વેપારને લગતી સ્થિતિનું ધોરણ જાંઘવું એ ભય ભરેલું છે. અને ગત વર્ષની જાપાનના બહુપારની સ્થિતિ ઊપલા વાક્યના દ્રષ્ટાંત રૂપ છે.

આંકડા પરથી માલમ પડે છે કે આયાતની કિંમતમાં ૧૧,૨૭૪,૦૧૮ યૅંડોને એટલે ૧૭ ટકાનો તથા નિકાશની કિંમતમાં ૧૦,૭૬૭,૫૮૩ એટલે ૨૦ ટકાનો વધારો થયો. હવે એટલે ૧૮ ટકાનો એકંદર ફાયદો થયેલો અંકાયો હતો. સને ૧૯૧૧ ના વર્ષ પછી આ ૧૯૧૨ માં ૨૦ ટકાનો લાભ જોઈ, ઉપલી હકીકતથી વસ્થ એમજ લાગે કે વેપારની સ્થિતિ ઘણીજ સારી છે પણ દિર્ઘદૃષ્ટીથી જોતાં સામાન્ય વેપારી વર્ગ અને ખાસ કરીને પરદેશી માલની આયાત કરનારી પેદીઓના મનમાં સને. ૧૯૧૩ નું વર્ષ તેઓના અનુભવમાં કનિષ્ઠમાં કનિષ્ઠ જણાયું. સને ૧૯૧૨ નું વર્ષ ખાસકરીને એટલું બહુ સાફ હતું નહિ પણ તે વર્ષની આખેરીએ એવી આશા રાખવામાં આવી હતી કે શહેનશાહ મેઇજીના મૃત્યુની ગમગીનીમાંથી પ્રભુ મુકત થયાબાદ વેપાર રોજગારમાં સુધારો તથા કંઈક અંશે નવિન જીવન આવેલું જણાયે પણ વર્ષની શરૂઆતમાં રાજ્ય-દારી ખટપટો ઉભી થઈ, પ્રધાન મંડળ બદલાયું અને નવા પ્રધાન મંડળે જાહેર જાહેરકામ સુલતવી રાખ્યાં આથી સરસામાન તથા મજૂરીની માંગણી

કમી થઈ ગઈ. સરકારી ઔદ્યોગમાંથી નોકરી-આત વર્ગનો ઘટાડો કરી નાંખવાથી ઘણા લોકો નોકરીવગરના થઈ ગયા. અને આથી એશ આરામ અને મોજ શોખની વસ્તુઓ, મુખ્યત્વે કરીને પરદેશી કપડાંની ખપત કમી થઈ ગઈ. આ કારણે ઉપરાંત ચીનનું ફરી પરિવર્તન, મેક્સીકોમાંનો બળવો અને ઉત્તર જાપાનનો દુષ્કાળ આવાં બીજાં કારણોને લઈને પ્રજાની ખરીદ કરવાની શક્તિમાં ઘટાડો થયો. વિશેષમાં આગલા વર્ષો કરતાં નવી યોજના ઉભી કરવામાં ૧૯૧૨ ના કરતાં ત્રીસ ટકા જેટલો ઘટાડો દેખાયો.

આ મંદીથી નવી માંગણીમાં ન્યુનતા થવા લાગી. જોકે વર્ષની શરૂઆતમાં મંગાવેલા માલો તેો આવ્યા પણ તે ઘણેજ સસ્તે ભાવે કાઢી નાંખવા પડ્યા. આયાતના કરતાં નિકાશનો વિલાગ વધારે સારો દેખાય છે. કાચા રેશમનો વેપાર આટલો આબાદી કોષ્ટ વખત હતો નહીં; અને જો એક વેપારીએ બજારને ચાલુ મંદ કર્યો કર્યું નહિં હતો તેો એકંદર કિંમત ઘણીજ વધારે થતે. આ સિવાયના બીજા માલના નિકાશમાં પણ ઘણાં સુધારો હતો સિવાય કે કોલસાની મોંઘવારીને લીધે કોલસાની ખાણના માલે કોને ફાયદો થયો તેો પણ કારખાનાવાળાઓને જોઈએ તેટલો ફાયદો થયો નહિં. ચીન માથનો વેપાર સુધેર્યો, યોખાની કિંમત ઘટી પડી અને દરિયાઈ લશ્કરને લગતી ખટપટથી વેપારી મંડળોને ભારે નુકસાન પહોંચ્યું તથા વિશ્વા-મમાં ઘણે અંશે ઘટાડો થયો.

ગાળતોમાં દેશ પરદેશી પાયાપર કામ કરવાની કુળ્હા લાવિધ્યમાં જરૂરજ ફળદ્રુપ થશે.

વ્યવહારીક નજરથી યા કાલ્પનિક નજરથી જોઈએ તો કોંગ્રેસ એ પ્રજાઓમાં સુલેહ તથા મિતિ અથવા તો વેપારી સંબંધ વધારનારા માધન તરીકે એક ગંભીર વ્યવસાય-માંજ કાય તરીકે હવે એને કબુલજ કરવું પડે છે અને એને સર્વ વેપાર ઉદ્યોગી સંસ્થાઓએ મંજુર કરી છે. બ્રીટીશ સરકારે સને ૧૯૧૦ માં, યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ સરકારે ૧૯૧૨ માં તથા ફ્રેન્ચ સરકારે ૧૯૧૪ માં જે સાહો આપ્યો છે તેજ પુરતી સાળીની છે કે રાજ્ય-દ્વારી અધીકારીઓ પણ કોંગ્રેસની જરૂરીયાત તથા સંભાવ્યતા, જેમ પેરીસની બેઠકમાંના ૨૦૦૦ દેલીગેટો સમજ્યા છે તેમ, પુગ્તી રીતે સમજ્યા છે. આધિકારિક લીસ્ટ ગઠાર પાડવામાં આવ્યું છે તે પરથી જણાય છે કે ૩૬ પ્રજાઓ અને ૬૪૨ સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓ હાજર હતા. એવી આશા રાખવામાં આવે છે કે નવા નિયમો અનુસાર કોંગ્રેસની સ્થાઈ કમિટીના હાથમાં પુરતા નાણાં આપવામાં આવશે કે જેથી કોંગ્રેસના કસ્ટોને વ્યવહારીક અમલમાં મુદ્દી શકે તથા એક ક્રિયાકારક સત્તા તરીકે તેની નિપુણતા તથા કાર્ય સિદ્ધિત્વ વધારવાં.

ફ્રેન્ચ સત્તાધીકારીઓએ આ અવગરને એક સ્મરણ યોગ્ય અને ધારેલી મુરાદ માટે લાયક અને તેના અસંખ્ય પ્રદુભુઓમાં આભારની અને કંદરની લાગણીઓ ઉત્પન્ન કરનારો ગણી શકાય એવો બનાવવા ખરા ઉત્સાહથી સહકાર્ય કર્યું છે. તેના પોરણમે દેશ પરદેશી વ્યવહારનાં તવારીખમાં કદી નહીં જણાયેલો એવો કુળ-દાયક આનંદ મળ્યો હતો.

કોંગ્રેસમાં અર્થાવલા વિષયોમાં મુખ્ય નિચે મુજબના હતા.

૧. જુદા જુદા દેશોના રહેવાશીઓ વચ્ચેની તકરારની પતાવટ માટે લવાદીને લગતા કાયદામાં એક્યતા:—

આ સંબંધી મીં એમ પોઈઝીએ કેટલીક મુખ્ય ગાળત પર ધ્યાન ખેંચી દરખાસ્ત મુકી હતી કે વેપારી એગ્રેસ અને વેપાર ઉદ્યોગી મંડળોએ પરસ્પરના લાગતા વળગતા મંડળો સાથે એકત્ર થઈ દેશપરદેશી લવાદોને એક સમુહ નિમને.

(ખ) કોંગ્રેસની સ્થાઈ કમિટીએ, દરેક એગ્રેસ તથા વેપારી મંડળોના પ્રતિનિધિઓનું, જુદા જુદા દેશની પ્રજા વચ્ચેના અઘડા પતાવવા માટે, દરેક પ્રતિનિધિ દેશના ધર્મશાસ્ત્રીઓની મદદથી, એક કાયદાનો ખરડો ઘડી કાઢવા માટે, દરેક એગ્રેસ તથા વેપારી મંડળોના પ્રતિનિધિઓનું એક દેશ પરદેશી ઉદ્યોગીક કોન્ફરન્સ ભરવું.

(ગ) તથા સ્થાઈ કમિટીએ આ ખરડો ફ્રેન્ચ રીપબ્લીક સરકાર સમક્ષ રજુ કરવો એવી મતલબથી કે તેઓ જુદા જુદા દેશની પ્રજા વચ્ચે અગડો પતાવવા માટે ઉપલા કોન્ફરન્સે ઘડેલા કાયદાના ખરડાના ધોરણે દેશ પરદેશી સલા (convention) સ્થાપવા માટે દેશ પરદેશી સનંદી કોન્ફરન્સ ભરવા બીજા દેશોને આમંત્રણ કરે.

(૨) એક માટેના કાયદાની એકત્રતા:—

એ સલાહમાં નીચે મુજબનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે જે જે રાજ્યોમાં ચેકનો વપરાશ સામાન્ય નહિ હોય તેવા રાજ્યોને તે માટે આજ્ઞ કરવો અને તે રાજ્યોએ નીચે મુજબના પગલાં કબુલ રાખવાં.

(ક) ચેકનો વપરાશ કાયદેસર ગણાય એમ કરવું તથા સરકાર અને મ્યુનીસીપલ તથા બીજા બંદરે સંસ્થાઓએ દરેક બંતના ભરણા માટે ચેકના વપરાશને ઉત્તેજન આપવું.

(ખ) બની શકે ત્યાં કલ્લીઅરંગ હાઉસીસ સ્થાપવાં

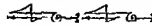
(ગ) ગ્રામ્ય ડ્યુટીમાંથી ચેકને મુક્ત કરવા.

(ઙ) નાણાંની લીડ દુર કરવા સોનાની અનામતી:—નાણાં મંજૂર થી લીડ દુર કરવા સોનાની અનામતી સંબંધમાં મી. એફ. ફેલ્થ-ફૂલબેગે એક રીપોર્ટ વાંચ્યો હતો જેમાં તેમણે

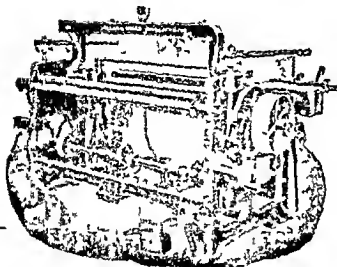
પ્રેક્ટેન મોઝેક ટાઇલ્સની જ્ઞાણધ ખરીદી ક્યાં થાય છે.

વીલાન અને મીલસની

લૂમોની મહાન ક્ષેત્ર.

દરેક પ્રકારનું કાપડ વણવાના ખાત્રીલાયક સાંચાઓ.

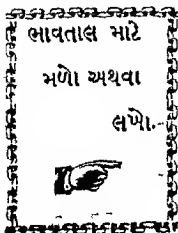

હિંદી બરનાં ધોતીયાં વણવાનાં
અુચ્ચ મથક તરીકે ગણાતાં ઈંગ્લેન્ડનાં
ગ્રેટ હાર્લેડ પરગણામાં ઉપલી અમારી
બનાવટની લુમો દર ટકા જેટલા
મોટા પ્રમાણમાં ચાલુ છે-એજ પીના
આ લુમોની ઉત્તમ પ્રકારની બનાવટનો
પૂરતો પુરાવો છે.

હિંદુસ્થાનની મીલો માટે ડોખી
સાથની મજબુત પેટર્નની ટ્રાપ-ગોક્સ

લીકા લુમો, અમે ખાસ બનાવીએ છીએ.

એ ઉપગ્રંથ અમારાં કારખાનામાં દરેક ટ્રીસમનું કાપડ બનાવવાના સાંચાઓ
તથા જે. એન્ડ આર. શોરોકની પેટર્ન લુમો, ડોખીઓ, અને તેના પરચુટણ ભાગો પણ
બનાવવામાં આવે છે, જે અમે અમારે ત્યાંથી મળી શકશે.

ભાવતાલ માટે

મળો અથવા

લખો.

હિંદુસ્થાન માટેના સોલ એજન્ટસ:-

જવેરી એન્ડ કંપની,

દરેક જાતના સાંચાઓના વેપારી,

૪૯, એપોલો સ્ટ્રીટ-કોટ, મુંબઈ.

એક મહાન સ્વદેશી સાહસ.

સારા મનગમતા આકારમાં, શુદ્ધ રૂપમાં અને કીશાયત લાવે દવાઓ પૂરી પાડવાનું—છેલ્લામાં છેલ્લી શોધ મુજબની મશીનરીથી ચાલતું ગંજલર કારખાનું મુંબઈ ઈલાકામાં

ઝંડુ ફાર્માસ્યુટિકલ વર્કસ, (મુંબઈ)

એકજ છે.

“સોનું અને સુગંધ” કવચિતજ સાથે હોય છે. અમારી ઘણી દવાઓ ખાવામાં મધુર અને ગુણમાં અકસીર છે. નાદુરસ્ત તખીયતને સારી કરે છે; નખળી તખીયતને મજબુત કરે છે; તન તથા મનને ઉલ્લાસમાં રાખી ચાલુ જમાનાના વધતા જતા શ્રમ સાધ્ય વ્યાપારને પહોંચી વળવાને શક્તિવાન બનાવે છે.

અમારી બધી બનાવટો નૂના આયુર્વેદ શાસ્ત્રોમાં લખેલા પાઠ મુજબની છે. “વ્યાધિ અનેક અને ઔષધ એક” જેવી એક પણ દવા અંમે રાખતા નથી.

જીવન. (અયવનપ્રાશ અવલેહ) સ્વર્ગીય મહાત્મા ઝંડુ સદૃશ્યે અનેક સાનંત અને માંદાં ઉપર અજમાવીને સીદ્ધ કરેલ. શાસ્ત્રના પાઠ મુજબ બનાવેલ.

૦૧ સ્તલની બાટલીની કી. રૂ. ૦-૧૨-૦

૧ ” ” ” રૂ. ૨-૮-૦

દ્રાક્ષાસવ. જમ્યા પછી લેવાનું મધુર અને સ્વાદિષ્ટ પીણું. ઉધરસ, દમ, જીર્ણવર વગેરે મટાડે છે, અને પાચન ક્રિયાને મદદ કરે છે.

૧ સ્તલની બાટલીની કી. રૂ. ૧-૮-૦

૧૧ ” ” ” રૂ. ૨-૦-૦

જમનગર રસશાળામાં તૈયાર થયેલી બરમો પણ અમારે ત્યાં મળશે.

શગબતો, મુરખ્યા, ગુલકંદ અને તમામ જાતની દેશી દવાઓ જથાબંધ તથા છૂટક અમારે ત્યાં મળશે.

ધાંદારીઓને ખાસ લાભ આપવામાં આવશે. પ્રાર્થસ લીસ્ટ વગેરે માટે લખો:-

• મેનેજિંગ એજન્ટસ—જીગતરામ અને કંપની,

એલફીન્સ્ટન રોડ—મુંબઈ.

એવી સુચના કરી હતી કે કૉન્ગ્રેસ એવો ઠરાવ પસાર કરે કે લવિષ્યમાં કોઈ પણ વખત નાણાંની લીડ અટકાવવા યા યોગી કરવા માટે મુખ્ય નાણાંદાર સ્થળોમાં ખાસ સોના રૂપાની અનામતી, મુખ્યત્વે કરીને સોનાના ચીકા તથા લગ્ગીઓ સખવી. આ સવાલ પર ધણેજ વિવાદ ચાલ્યા બાદ એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે કૉન્ગ્રેસની બીજી બેઠક માટે આ સવાલ તે બેઠકના કાર્યક્રમની નોંધપોથીમાં લખી મુલતવી રાખવો અને દરમ્યાનના વખતમાં આ સવાલ પર કૉન્ગ્રેસના સલાસદોષ્ટે પુખ્ત વિચાર કરવો.

૪ (Customs Statistics) વ્યાપારને લગતા આંકડાઓના સંબંધમાં એક્યતા:—આ સંબંધમાં પ્રમુખે બહેર કીધું કે બેલજીયન સરકાર તરફથી બોલાવવામાં આવેલી દેશ પરદેશી કૉન્ફરન્સ જે સન ૧૯૧૦ ના સપ્ટેમ્બર માસમાં પહેલ વહેલી મળી હતી અને પારિલાપિક શબ્દોનો એક સામાન્ય શબ્દકોષ ૨૨ રાજ્યો તરફથી મંજૂર થયેલો બહેર કર્યો હતો. તે કૉન્ફરન્સે પોતાનું કાર્ય સને ૧૯૧૩ ના નવેમ્બર માસમાં પુર્ણ કર્યું હતું. ઇન્ટર નેશનલ ઇસ્ટર્સ સ્ટેટીસ્ટીક્સ બુરો યાને દેશ પરદેશ વ્યાપારી આંકડાને લગતી બુરો કે જે સને ૧૯૧૪ ના જુલાઈ

માસની તા. ૧ લી થી સ્થાપિત એમશે'તેની માંથે ઘણાં રાજ્યોએ સંબંધ ચાલુ રાખ્યો છે!

કેટલાંક રાજ્યો જેવાં કે સુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ એન્ડ અમેરીકાએ હંજુ પોતાનો આ બુરો સાથેનો સંબંધ બંડર કર્યો નથી, જો કે સને ૧૯૧૨ માં બોસ્ટન ખાતે પ્રતિનિધિ થયેલાં અમેરીકાના વેપારી એમ્બ્રોસિયો આ સંબંધમાં દેશ-પરદેશી એક્યતા અને મિત્રાચારીના સુત્રને મજબુત ટેકો આપ્યો છે.

(૫) પેની પોસ્ટેજ (એક આનાની સ્ટેમ્પમાં એક્યતા) આ સંબંધમાં ડેલીગેટોને યાદ દેવડાવવામાં આવ્યું હતું કે સને ૧૯૧૪ ના સપ્ટેમ્બર મહિનામાં ટપાલ ખાતાનું કન્વેન્શન લરવાના વિચારના સંબંધમાં મળેલી કેટલીક સુચનાઓ બોસ્ટન ખાતેની સને ૧૯૧૨ ની પાંચમી બેઠકે માન્ય કરી હતી, તથા એમ બહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે આ જુદા જુદા ઠરાવો લાગતા વળગતાઓની ધ્યાનમાં લાવવા સ્થાપિત બુરોએ યોગ્ય પગલાં લીધાં હતાં.

આ સિવાય બીજા ઘણા ઉપયોગી સવાલો ચર્ચાઈ ઠરાવે પસાર થયા હતાં.

કૉન્ગ્રેસ લરાતી હતી તે અકેવાડીઆમાં ડેલીગેટોને બહુજ મોટા પાયાપર ગમ્મતો આપી તેમનો આદર સત્કાર કર્યો હતો.

BEGINNINGS OF THE CO-OPERATIVE MOVEMENT IN AGRICULTURE IN EGYPT.

ઇજીપ્ટમાં (કોઓપરેટીવ) સહકારિણી હિલચાલની શરૂઆત.

ઇજીપ્ટમાં સહકારિણી હિલચાલની સાથે ઓમરલક્ષ્મીજીનું નામ ગાઢ સંબંધમાં જોડાયેલું છે. ઇજીપ્ટમાં સહકાર્ય ઉત્પન્ન કરનારજ એ ગૃહસ્થ છે એમ કહીએ તો ચાલે. સને ૧૯૦૮ માં પ્રીન્સ હુસેને ખેડીવના ખેતીવાડી મંડળ તરફનું કાર્ય કરવાએક પત્ર નિમી હતી જેમાં

લક્ષ્મીએ એક સલાસદ હતો. અને બે વર્ષ ગાઢ તેમજે કેરો ખાતે નાના વેપારીઓ માટે પહેલ વહેલું ઇજીપ્શીયન સહકારણી મંડળ હિંસુ કીધું.

ઇજીપ્શીયન ખેતીવાડીમાં સહકારણી હિલચાલ હંજુ અપરિપકવ સ્થિતિમાં છે. એના

વિસ્તાર તથા વિકાસ અર્થે સરકાર તરફથી જરૂરીઆત અનુમોદન ટુંક વખતમાં મળવાની ધારણા રખાય છે તે હજી મળ્યું નથી. લક્ષી ખેડરો કેસ ખાતે જે નાનું મંડળ ઉભું કરવામાં આવ્યું હતું તે “પરિમિત જોખમદારો (લીમીટેડ લાયબીલીટી) ”વાળું છે તથા ખેડીવ તરફથી સત્તાધિશ થયેલું છે” એવું રૂપ તેને ધારણ કરવું પડ્યું હતું. સહકાર્યપણાનો સુદૃઢ જળવાઈ રહે તેટલા માટે તેના નિયમોમાં નીચે મુજબની જે સરતો દાખલ કરવાની તેને સત્તા મળી હતી.

(૧) તેના શેરો તે ખાસ ખોતાનાજ છે અને વ્યવસ્થાપકોના ખોર્ડની રજીસ્ટ્રી કોઈ ખીજાને નામે ચઢાવી શકાય.

(૨) કુલ તેના સભાસદોનેજ પૈસા ધીરી શકાય. સિવાય કે સભાસદોને જોઈતા નાણાં ઉપરાંતની સિલક હોય તોજ ખીજાને ધીરવ.

આ સંભાની યાપણુ બધી લારાઈ ગયેલી ૧,૭૫,૦૦૦ ફ્રેન્ક જેટલી છે. પ્રત્યેક શેર ૧૦૦ ફ્રેન્કનો રાખ્યો છે. મંડળ સ્થાપવાને પ્રાથમિક ખર્ચ ૧૫૦૦ ફ્રેન્ક થયો હતો. સને ૧૯૧૧ માં ૭૬ ટકાને વ્યાજે ૫,૨૫,૦૦૦ ફ્રેન્ક જેટલી રકમની ધીરધાર થઈ હતી. ૨૫૦ થી ૧૦૦૦ ફ્રેન્ક જેટલાં નાણાંની રકમ પ્રથક પ્રથક ૬ માસ માટે ધીરવામાં આવતી તથા તે ફરીવાર ભાગ્યેજ રીન્યુ કરવામાં આવતી અને જો તેમ કરવું પડતું તો એવી શરત કરવામાં આવતી કે કુલ લીધેલા નાણાના ૬ ભાગના હકતામાં તે રકમ પાછી દેવી. મંડળમાં ૨૫૦ સભાસદો છે. જામીનની સંહીથીજ નાણાં ધીરવામાં આવે છે.

સામાન્ય કોઓપરેટીવ સોસાયટી માટે અને ખાસ કરીને ખેતીવાડીને લગતા સરકારી મંડળને લીમીટેડ લાયબીલીટીનું રૂપ યોગ્ય હોતું નથી પણ ઇજ્જત દેશના દવાની કાયદામાં જ્યાં સુધી ફેરફાર થાય નહીં ત્યાં સુધી એ રસમ ફેર

જીઆતજ છે. આ સંબંધમાં કોઓપરેટીવ ફેરફારી સુચનાઓ કબુલ કરવામાં આવી હતી નહીં તો પણ તેણે પોતાનો વિચાર તદ્દન છોડી દીધો નહીંજ અને કેટલીક ખેતીવાડી મુલકી સભાના રસમનાં મંડળો સ્થાપ્યાં. છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં એણે ઉભી ફેરફારી હિલચાલ ધીરેથી પણ દૃઢતાથી આગળને આગળ વધતી જાય છે. બધાં મંડળો તમામ થોડે ઘણે અંશે પણ બધાં આબાદ નીવડ્યાં છે અને કેટલાકને એવી સ્થાનિક પ્રતિષ્ઠા મળી છે કે જે ભવિષ્યમાં એ યોજના ઘણીજ આબાદી નીવડવાનાં લક્ષણ સુચવે છે. ઇજ્જતમાંના હાલના કેટલાક એવાં મંડળોની ટુંક નોંધ અત્રે લખ્યે છીએ.

૧) શુષ્કા-એલ-નમલેહ-આ મંડળનું મુખ્ય કાર્ય બીજાં, ખાતર તથા કોલસો ખરીદવાનું છે. તથા એજ માલ ૩ ટકાને નફે પોતાના સભાસદોને વેચવાનું તથા જો ઉધાર આપવો પડે તો સાત ટકાનું વ્યાજ લઈ આપવાનું તથા સભાસદોને વ્યાજે નાણાં ધીરવાનું છે.

૨) કોમેલતુર નામના બીજા મંડળનું કાર્ય પણ ઉપલા મંડળના જેવુંજ છે.

૩) નહીયાતું મંડળ

આ ૧૯૧૦ માં સ્થપાયું હતું. અને સભાસદોની સંખ્યા જોતાં એ સૌથી વધારામાં વધારે ઉપયોગી મંડળ છે. ૧૯૧૨ ની આખેરીએ એમાં ૩૦૭ સભાસદો હતા. જેકે તે પ્રમાણમાં કામ ઘણુંજ ઓછું કરે છે. બીજા મંડળો કરતાં એની કાર્ય વ્યવસ્થામાં કંઈક ખાસ ફેરફાર છે તે એ કે શુષ્કા મંડળમાં સાત ટકાનું વ્યાજ લેવામાં આવે છે તેને બદલે આમાં નવ ટકાનું વ્યાજ લેવામાં આવે છે. અને બીજા મંડળોમાં ગીરવી માલ ઉપર નાણાં ધીરવામાં આવે છે તેને બદલે આમાં માત્ર જામીનની સહી ઉપરજ નાણાં ધીરવામાં આવે છે. વ્યાજ નવ ટકાનું વધારે ગણાય તો પણ અત્યાર સુધી ૩૦ ટકા જેટલું વ્યાજ આપતા તેના પ્રમાણમાં ઘણુંજ ઓછું ગણાય.

મેટેલીક શીલીંગની સારી ઇલાઈન ગમશે કે ?

ઇજમના ખેતીવાડીના મંડળોનું કામકાજ ચોખ્ખી રીતે સમજવા માટે મી. એમ. માઇકેલના પુસ્તકમાંથી નીચે મુજબનું ટેબલ અત્રે ટાંક્યું છે.

ઇજમમાં અત્યાદે હુસ્તી ધરાવતાં ખેતીવાડી મંડળનું કામકાજ બનાવનારા આંકડા.

ખેતીવાડીના મંડળોનાં નામ.	સભાસદોની સંખ્યા	શેર થાપણુ જાનેવારી ૧ લી ૧૯૧૩	૧૯૧૨ માં કામકાજ.			
			કુલ કરેલું કામ	નાણાની લેવડદેવડ	રીઝર્વ ફંડ	ચોખ્ખો નફો
૧ શુબ્રાએલન મલાહ	૨૪૧	૫૨૭	૪,૩૯૭	૧,૦૦૦	૭૬	૧૩૩
૨ કોમ-એલ નુર	૩૦૭	૧૮૫૭	૬,૭૭૧	૨,૦૦૦	૩૮૩	૬૭૭
૩ નરીયા	૩૦૭	૭૮૪	૨,૮૦૦	૨,૦૦૦	૮૮	૧૮૫
૪ એલીલા	૨૦૨	૨૮૬	૧,૫૩૫	૭૫૬	૪૭	૧૧૫
૫ સેનડીમે	૧૦૬	૨૦૨	૫,૯૮૧	૫૦૦	૫૮	૧૦૧
૬ નેચીલ	૧૧૭	૬૨૦	૨,૮૭૫	૧,૭૫૦	૬૭	૧૬૮
૭ મહેલેટ ડીઆઇ	૧૪૨	૩૨૨	...	૧,૦૦૫	૧૭	૫૬
૮ નમ્મા મુલ	૧૨૪	૧૮૬	૬૩૩	૮૦૦	૨૦	૬૦
કુલ	૧,૫૪૬	૫,૦૮૪	૨૫,૩૫૨	૯,૮૧૪	૭૧૪	૧,૫૨૮

આંકડા ઇજમીયન પૌંડમાં આપેલા છે. એક ઇજમીયન પૌંડ ૨૫૬૨ ફ્રેન્ક જેટલો સમજવો. (ફ્રેન્ક=૧૦ પેન્સ)

મી. એમ. માઇકેલ પોતાના પુસ્તકમાં આ મંડળોનાં રીઝર્વ ફંડ તરફ આપણું લક્ષ્ય ખેંચતાં લખે છે કે ખેતીવાડીનાં મંડળો પોતાની થાપણુની કુલ રકમમાંની ૧૭ ટકા જેટલી રકમ રીઝર્વ ફંડ ખાતે જમા કરી શક્યાં છે જોકે તેમાંનાં કેટલાંકને શરૂ થયાને એક વર્ષથી વધુ વખત થયો નથી. યુરોપીયન મંડળોને આ ધખ્યા કરવા જેવું છે.

યુરોપમાંના ઘણા દેશોમાં સહકાર્ય મંડળો પોતાની પરસ્પર તથા ખાનગી વેપારી સાથેની સરોબરીને લીધે નહીંયાની માફક ૧૦ થી ૨૦ ટકાને લાભે બીયાં વેચી શકતાં નથી તેમજ ૬ ટકાના વ્યાજે નાણાં ધીરી શકતાં નથી.

યુરોપનાં ખેતીવાડીના મંડળોની સામાન્ય સ્થિતિ અને આજુ બાજુના સંબોગો આ પ્રમાણેના છે.

જો ખેતીવાડીના સહકાર્ય માટેનો પ્રયાસ ઉપર જણાવેલાં મંડળો ઉભાં કરી અટક્યો હોતે તો તેમાં ખાસ આનંદ જેવું કંઈ હતું નહીં. પણ એ હિલચાલ વિશેષ પ્રભાવની નિશાની આપે છે અને હુમે અને આ નવિન ઉત્સાહના રૂપરૂંદે અવલોકન કરીએ છીએ.

સને ૧૯૦૮ માં પ્રીન્સ હુસેને કરેલા પ્રયત્નથી ખેતીવાડીની સભા તથા ખેતીવાડી સહકાર્ય કમીશને ધારેલી મુસાદ ર્યાતાનું નવિન પુરી બર નહીં આવી વલણુ.

માટે ખાસ કાયદાઓ પસાર થયા નહિં તોપણુ ઉપર જણાવી ગયા તેવો પ્રાથમિક નાની નાની સભાઓને જન્મ

આપે કે જે ભવિષ્યમાં એ હિલચાલને પરિ-
પક્વ થવામાં મધ્યભિન્નું તરીકેની ગરજ સારશે.

હાલની સભા તરફથી જે અત્યંત સારા
મહેસુલી તથા સામાજિક કાયદાઓ થયા તેથી
ઉશ્કેરાઈ પ્રીન્સ હુસેને પોતાની ધારણા 'પુર્ણ-
રીતે બળલાવવા માટે વિશેષ પ્રવૃત્તિ કરી
આગળ વધવા ૧૯૧૨ માં વિચાર કીધો
અને ક્રેન્ચ ખેતીવાડી ખાતાના એક અધિકારી,
તથા ખેતીવાડીના સહ ઉદ્યોગના વિષયમાં ખાસ
નિપુણ, મી. રીએટને ખેડીવના ખેતીવાડી મંડળ
તરફથી, ઇજ્જતમાં ભાષણ આપવા તથા ખેતી-
વાડીની સભાના બધારણુર્થે એક પુર્ણ યોજના
ઘડી કાઢવા, આમંત્રણ આપ્યું.

મી. રીએટે ઘડેલી યોજના હજુ સુધી
ઇજ્જતીયન સરકારે મંજૂર કરી નથી તો પણ
એટલું તો ખાતરીથી કહી શકીએ છીએ કે
ખેતીવાડીનાં સહકાર્યને જે રૂપમાં સરકાર મંજૂર
કરશે તે રૂપ મી. રીએટે ઘડેલી યોજનાના
સામાન્ય ધોરણથી બહુ ભુલું પડશે નહિં.

આ ક્ષેત્રમાં હમે ઇજ્જતીયન ખેડુતની
આધુનિક સ્થિતિ, ઇજ્જતીયન ખેતીવાડીમાં
સહકાર્યની હિલચાલ વધારવા માટે જુદી જુદી
કોશિયો, તથા અત્યાર લગણુમાં આવેલા પરિ-
ણામો તથા ભવિષ્ય માટેની સુચનાઓનું ટુંકમાં
વિવેચન કર્યું છે.

જો આવા ગારીક વિષયપર ચોખ્ખો સરળ
ન્યાય આપી શકાય તો એમ કહી શકીએ કે

ખેતીવાડી કોઓપરેશન (સહકાર્ય) ની સંવૃદ્ધિ
અર્થે ઇજ્જતની ભુમી ઘણીજ ચોગ્ય છે. ખસુસ
કરીને જ્યારે આવી રીતની એકત્રતાની આવી
વિશાળ હિલચાલથી ત્યાંના ખેડુત વર્ગને કેટલો
ફાયદો થાય તેનો વિચાર કરીએ તો ઇજ્જતની
ભુમી તે માટે ઘણીજ ફળદ્રુપ દેખાય છે; એમ
છતાં પણ કેટલાકેની એવી માન્યતા છે અને
કદાચ તેમની ધારણા ખરી હોય કે સહકાર્યતાનો
ઉદ્દેશ સારી અને સહિસલામત રીતે લાગુ પાડ-
વાને ઇજ્જતના “ફેલા” યાને ખેડુતની સામાજિક
ખિલવણી થઈ નથી. ઇજ્જતીયન સરકાર જે
ખેડુતને સારી સેવીંગ્સ બેંકો, જસ નહિં કરી
શકાય એવો ધરવાસ તથા સુધારણા માટે
પુષ્કળ જમીનપુરી પાડે છે તથા ખેડુતને એકત્ર
થઈ તાત્કાલીક અધિકારી મંડળ ઉભું કરવા
ઉત્તેજન આપવા અત્યારે ચોગ્ય ધારણું નથી તેની
ધારણા પણ એવીજ છે. ખચીત દરેક નવી
શોધ ખાસકરીને બહુ ઉચલ પાથલ કરી નાંખ-
નારી હોય તો તેને માટે, તે પ્રયત્ન નિષ્ફળ જવાનું
ઝેળમ તો ખેલેજી ધ્યાનમાં રાખીને, બહુજ
લાંબા વખતનો પ્રયાસ હોયો જોઈએ, એમ
છતાં પણ આપણે આટલું તો કયુલજ કરીએ
છીએ કે ઇજ્જતમાં ખસુસ કરીને પ્રીન્સ હુસેને
તથા ખેતીવાડીની ખેડીવલ સભાના પ્રયા-
સથી પોતાની ધારણા બર લાવવા માટે
તૈયાર થાય છે. જેથી તે દિવસ હવે વધુ
દૂર નથી કે જ્યારે રીએટની સુચના તરીકે
હવે ગોઠવાયલા પણ મુળ લક્ષ્યોને વિચારો
સફળ નિવડશેજ.

COMMERCE IN THE COUNCIL.

મુંબઈ કાઉન્સિલ અને વેપાર.

ધી. એન. મી. મનમોહનદાસ રામજીએ
ધારાસભાની બેઠકમાં વ્યાપારને લગતા પુછેલા
સવાલો તથા તેના નામદાર સરકાર તરફથી
મળેલા જવાબો.

(સવાલ) ૭

ઓફીસીઅલ એસાઇનીના હવાલામાંની
મીલકતોમાંથી છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં મળેલી કુલ
રકમ તથા તે પર મળેલા તેમના

કમીશનનાં આંકડાં નામદાર સરકાર કહેવા
મહેરબાની કરશે.

આ સવાલ સને ૧૯૧૪ ની ૧૩ મી માર્ચને દિને
મળેલી સમામાં પુછવામાં આવ્યો હતો.

જવાબ

૧લી ફેબ્રુઆરી સને ૧૯૦૬ થી સને
૧૯૧૪ ની ૩૧ મી જાન્યુઆરી સુધીમાં મુંબઈના
ઓફીસીઅલ એસાઇનીના હવાલામાંની જુદી
જુદી મીલકતોમાંથી મળેલી કુલ રકમ.

પ્રોક્ટન મોઝેક ટાઈલ્સનાં સારી ડીઝાઈનો ક્યાં જોવા મળશે.

અર્ધ વાણિક

૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૮ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૦૮
 ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૦૮ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૦
 ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૦ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૦
 ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૦ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૧
 ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૧ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૧
 ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૧ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૨
 ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૨
 ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૨ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૩
 ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૩ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૩
 ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૩ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૪

તા. ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૮ થી ૧ લી જાન્યુઆરી ૧૯૧૪ સુધી સુબાઈના ઓફીસીયલ એસાઈનમેન્ટ મળેલું કમીશન તથા ફી.

અર્ધ વાણિક

કમીશન.

ફી.

ગીરવી ખાતાનું

કમીશન.

એકઠર ફુલ.

તા. ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૮ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૦૮	ફે. આ. પે.	ફે. આ. પે.	ફે. આ. પે.	ફે. આ. પે.
તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૦૮ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૦	૨૪,૭૧૮-૦-૮	૧,૫૩૩-૭-૦	૧૨૬-૧૨-૦	૨૬,૩૭૮-૩-૮
તા. ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૦ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૦	૬,૫૦૦-૦-૦	૧,૭૩૨-૦-૦	૧૦-૮-૦	૮,૨૪૩-૪-૦
તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૦ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૧	૧૦,૧૨૬-૧૪-૦	૧,૭૩૦-૧૨-૦	૬૦૫-૦-૦	૧૨,૪૬૨-૧૦-૦
તા. ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૧ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૧	૨૦,૭૭૧-૭-૪	૧,૫૦૦-૧૫-૦	૨૨,૨૭૨-૬-૪
તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૧ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૨	૨૨,૩૫૪-૬-૮	૧,૨૧૭-૮-૦	૨૩,૫૭૨-૧-૮
તા. ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૨	૩૦,૦૦૧-૧૩-૬	૧,૮૮૪-૧-૦	૩૧,૮૮૫-૧૪-૬
તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૨ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૩	૨૩,૮૭૩-૧૧-૫	૧,૮૭૪-૭-૦	૪,૨૮૪-૦-૦	૩૦,૦૩૨-૨-૫
તા. ૧ લી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૩ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૩	૬,૭૦૫-૧૩-૩	૨,૧૨૦-૭-૩	૧૧,૮૨૬-૪-૬
તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૩ થી ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૪	૩૮,૩૩૬-૧૦-૬	૧,૪૮૭-૧-૬	૩૯,૮૨૩-૧૨-૩
કુલ.	૬,૦૦૦-૦-૦	૧,૭૦૪-૮-૦	૧૪૪-૦-૦	૧૦,૮૪૮-૮-૦
	૧,૬૫,૪૮૬-૦-૧૦	૧૬,૭૮૫-૧૪-૬	૫,૧૭૦-૪-૦	૨,૧૭,૩૪૫-૩-૭
		૩૧,૬૪,૮૦૬-૩-૭		

ફેલ.

સવાલ ૨ નો

ઑડીટરના સર્ટીફિકેટના સંબંધમાં નીચેના આંકડા રજુ કરવા નામદાર સરકાર મહેરબાની કરશે.

૧. હિંદી કંપનીના કાયદાના સંબંધમાં નામદાર મુબંઈ સરકારે ઑડીટરના જે નિયમો બહાર પાડ્યા સર્ટીફિકેટના હતા તે નિયમોને અનુસરીને આંકડા. જે જે ગૃહસ્થોએ ઑડીટર સર્ટીફિકેટ માટે અરજી કરી હોય તેની સંખ્યા તથા તે સાથે નીચે મુજબના વર્ગની જુદી જુદી સંખ્યા.

(અ) જેઓને દશથી વધારે વર્ષનો અનુભવ હોય.

(ક) જેઓને સાતથી વધારે વર્ષનો અનુભવ હોય.

(ખ) જેઓને પાંચથી વધારે વર્ષનો અનુભવ હોય.

(ગ) જેઓને ત્રણથી વધારે વર્ષનો અનુભવ હોય.

(ઘ) સેન્ટ્રલ એસોસીએશન ઓફ એકાઉન્ટન્ટસના જેઓ સભાસદો હોય.

(ચ) કોરપોરેશન ઓફ એકાઉન્ટન્ટસના જેઓ સભાસદો હોય.

(છ) લંડન એસોસીએશન ઓફ એકાઉન્ટન્ટસના જેઓ સભાસદો હોય.

(જ) સર્ટીફિકેટ પબ્લીક એકાઉન્ટન્ટસની સંસ્થાના જેઓ સભાસદો હોય.

(ઝ) જેઓ મુબંઈની બહાર રહેતા હોય.

અને (૨) ઉપરી (અ) થી (ઝ) લગીના વર્ગોમાં જેઓને નીચેના વર્ગના સર્ટીફિકેટ આપવામાં આવ્યાં હોય તેવા ગૃહસ્થોની સંખ્યા.

(૧) પરમેનન્ટ અનરીટરીકેટડ

(૨) પ્રોવીઝનલ અનરીટરીકેટડ.

(૩) પરમેનન્ટ રીટરીકેટડ.

(૪) પ્રોવીઝનલ રીટરીકેટડ.

અરજદારોની
સંખ્યા

સર્ટીફિકેટ
આપ્યાં.

સર્ટીફિકેટની જાત.

અરજદારોની
કુલ સંખ્યા.

(અ)

(ક)

(ખ)

(ગ)

(ઘ)

(ચ)

(છ)

(જ)

(ઝ)

૧૩૬

૪૧

૧૬

૧૮

૧૪

૧૫

૩૦

૧૬

૧

૪૬

૩૨

૩

૨૬

૩

૦

૨

...

૯

૬

૨

૩

૧

૧

૧

ટેમ્પરરી રીટરીકેટડ

અનરીટરીકેટડ.

રીટરીકેટડ

અનરીટરીકેટડ.

રીટરીકેટડ

...

...

ટેમ્પરરી રીટરીકેટડ

અનરીટરીકેટડ.

રીટરીકેટડ

અનરીટરીકેટડ.

રીટરીકેટડ.

અનરીટરીકેટડ

મુંબઈના પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ મેળવનારા ઝવેરીઓ.

અમેને અમારા સોનાના દાગીનાના સુંદર અને વીલાયતી જેવા સપ્રાધાર કામ માટે છેલ્લાં પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ આપવામાં આવ્યો છે.

મોહનલાલ

એન્ડ

કાનજી

ઝવેરીઓ

દરેક જાતના સોના, ચાંદી, અને ઝવેરાતના Up-to-date દાગીના ગંજવર જગ્યામાં તૈયાર મળશે.

ટેલીફોન નં. ૧૭૬૫.

૧૯૭, ૨૦૧, શેકમેન સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

પ્રસન્નનું ભારતાંજન.

અજમાવી ખાતરી કરો.

હરેક પ્રકારના દુઃખાવા, સંધિવા, રાંઝણુ યાને શ્રાણુશીરોવેદના, વાતરોગ, કટિવાયુ તથા સાંધાના સોજ વિગેરે એવી જાતના દુઃખ ટાળવાનો

રામબાણુ ઈલાજ.

કોઈ પણ જગ્યાએ દુઃખાવો થતો હોય ત્યાં સહેજ લગાડી એવાથી તમારી પુર્ણ ખાતરી થશે કે ભારત-અંજનમાં કેવી અદ્ભુત શક્તિ છે અને કેટલી તાર્કિક આરામ મળે છે.

અજમાવો, આજેજ અજમાવો, પછી જુલો જશો.

કીંમત ફક્ત ૬ આના. ખાટલી દીઠ. વી. પી. ખર્ચ નુદા.

સી. પ્રસન્નની કું.

કેમીસ્ટ તથા પરફ્યુમર્સ, મુંબઈ નં. ૪.

(ખાસ ઉંચ વર્ણના હીંદુ ગ્રહસ્થો માટે.)

મનને પસંદ પડતી જમવાની

ઉમદા સગવડ.

શ્રી અંબીકા

ભોજનશાળા.

૨૭૪ કાલબાદેવી રોડ—વીઠ્ઠલવાડી સામે.

મુખ્યાર્થ.

આ ભોજનશાળા, માલીકોની જાતી દૃખરેખ નીચે
છેલ્લામાં છેલ્લી પધ્ધતિ મુજબ ચલાવવામાં આવે છે.
ધર્મરક્ષણ, સ્વચ્છતા, પ્રમાણિકતા, ઉંચો ખોરાક અને
ખંતીલા નાકરો એ ભોજનશાળાનાં મુખ્ય લક્ષણ છે.

સગવડતાના પ્રમાણમાં લાવ 'ઘણુજ મધ્યમ રાખવામાં
આવ્યા છે.

વધુ ખુલાસા મેનેજરને મળી યા લખો.

સવાલ ૩ બે.

ગીજ રીતે યોગ્ય દેખાતા ગ્રહરથો ઠાખલ

યદ્ય શકે એવી રીતે નિયમે

ઑડીટરોના સર્ટિ- ને બનાવવા નામદાર
ફીકેટના નિયમે. સરકાર ધારે છે કે કેમ ?

જવાબ.

એ સંબંધી વિચાર ચાલે છે.

સવાલ ૪ થો.

ચાર્ટર્ડ અને કન્સ્ટિટ્યુટેડ મંડળના સ-
ભાસદ્ધો જેઓ આ ઇલાકામાં ધંધો ચલાવતા હોય
તેઓના નામની નોંધ બનાવવા તથા ઑડીટરના
ધંધાને લગતા, ખાસકરીને ગેરવર્તણુક માટે નામ
ખાતલ કરવાના સંબંધના, નિયમો તેઓને લાગુ
પાડવા નામદાર સરકાર ધારે છે કે કેમ ?

જવાબ.

સરકાર ઉપર જણાવેલા મંડળના સભાસદો
જેઓ આ ઇલાકામાં ધંધો ચલાવતા હોય
તેઓના નામની નોંધ બનાવવા માંગતા નથી
પણ જો કોઈ સભાસદ પોતાના ધંધામાં ગેર-
વર્તણુકથી શુભેચ્છાઓ થાય તો તે ખાખલ, યોગ્ય
તપાસ કર્યા પછી અને એનો શુભો સાબીત
થયા પછી તેને સુધારવા માટેની શીક્ષાના પગલાં
લેવા, જે સંસ્થામાં તે હોય તેની- કાઉન્સિલને
બહેર કરવામાં આવશે.

સવાલ. ૫

ઇન્ડિયન કંપની કાયદા પ્રમાણેના, ઑડી
ટરોને સર્ટિફિકેટો આ-
પવા માટેના, ગીજ પ્રાંતીક
ફીકેટ આપવાના સરકારો તરફથી ઘડવામાં
બીજા પ્રાંતોમાં આવેલા કાયદાઓ તથા
કાયદા તથા તેમની દરેક તેને માટે જે ફીનું
ફી. ધોરણ બાંધ્યું હોય તો તે
ધારા સભાની ખબર માટે

ટેબલપર મુકવામાં સરકાર મેહુરબાની કરશે ?

જવાબ.

ખજાણ, મદ્રાસ, આગ્રા, આઉથના બેંગીયા
પ્રાંતો, પંજાબ, બીહાર અને એન્ડીસા તથા

બર્મા સરકારના નિયમોની કૉપી કાન્સીલ
ટેબલપર મુકવા આવી છે.

સવાલ ૬ ઠો.

આ ઇલાકામાં બનતાં કાપડ પરની વાર્ષિક

જકાતની આવક શરૂઆત

કાપડ પરની થી અત્યાર સુધીની બહેર

જકાત લાવવા નામદાર સરકાર

મહેરબાની કરશે ?

જવાબ.

આ ઇલાકામાં બનતાં કાપડ તથા મોબા
પરના કરના મહેસુલ ના આંકડા ૧૮૯૪-૯૫ થી
૧૮૯૮-૯૯ સુધીનું ઇન્ડિયન કોટન ડ્યુટીઝના
રીપોર્ટમાં આપેલા છે અને ૧૮૯૯-૧૯૦૦ થી
બાકીના મુબર્ક ઇલાકાના દરીઆઇ વ્યાપાર
તથા જકાતના રીપોર્ટમાં આપવામાં આવ્યા
છે. આ રીપોર્ટની કૉપી ૪ થી ૧૦ આના સુ-
ધીમા વેચાતી મળી શકે છે અને ૧૯૧૧ થી દેશી
વેપારી એગ્રારને ઉપલો રીપોર્ટ દર સાલ મોકલ-
વામાં આવે છે

સવાલ ૭ મો.

૭. કારવાર, કુમ્પટા અને મારમા ગોઆની
આયાત તથા જકાતના આંકડા.

સન ૧૮૭૫ થી ૧૮૮૫ સુધીના તથા
૧૯૦૩ થી ૧૯૧૩ સુ-
ધીના દશદશ વર્ષના
કારવાર, કુમ્પટા અને ધીના દશદશ વર્ષના
મારમા ગોઆની આ આંકડાં આપવા
આયાત તથા જકાતના નામદાર સરકાર મહે-
રબાની કરશે ? આંકડા.

જવાબ.

આ સંબંધી ખબર મગાવવામાં આવશે.

સવાલ ૮ મો.

(અ) કારવાર બંદર આયાત તથા નિકાસ

ના સીધા વ્યાપાર માટે

કારવાર બંદર યોગ્ય અને સગવડ ભરેલું

બંદર છે કે કેમ અને

જો નહિ હોય તો તેને તેવું બનાવવા તાકી-

લીક કેટલો ખર્ચ જરૂરનો છે ?

ધી બોમ્બે દાઇલ માર્ચ ૨૧ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા મુબં.

જવાબ.

હાલના વખતમાં કારવાર આયાત તથા નિકાસના ઓપાર માટે સગવડ લેરેલું બંદર નથી અને તેને તેવું બનાવવા માટેનો ખર્ચનો અડસટ્ટો હજી તૈયાર કરવામાં આવ્યો નથી.

(ખ) કારવાર રેલ્વે કમિટી તરફથી કારવાર બંદરના સંબંધમાં જે સુધારા સુચવવામાં આવ્યા છે તે નામદાર સરકારે અમલમાં મુક્યા છે કે કેમ તે કહેવા નામદાર સરકાર મહેર બાની કરશે?

જવાબ.

કારવાર રેલ્વે જો નક્કી થાય તો બંદરમાં કંઈક નાની નાની સુધારણા કરવા માટે કમિટીએ સુચવ્યું હતું પણ રેલ્વેની યોજના ભંગ થઈ અને તેથી કમિટીની સુચનાઓ બર લાવવામાં આવી નહિ.

(ક) કારવાર રેલ્વે લાઇનને સરવે કરવામાં આવી છે કે કેમ અને જો તેમ હોય તો તે બાંધવાને જમીન ખરીદ કીધી છે કે કેમ અને જો કીધી હોય તો તે જમીન લીલામથી વેચવામાં આવી છે કે બાંધી મુક્તે પટે આપી છે?

જવાબ.

સને ૧૮૬૬-૭૦ માં કારવારથી હુમલી અને ગડગ સુધીની રેલ્વે લાઇન માટે વિગતવાર સરવે કરવામાં આવી હતી પણ બે લાઇન બાંધવાને જમીન મેળવવામાં આવી હતી કે કેમ તથા માનવંતા સલાસદે વર્ષુન ક્યું તે મુજબ વેચવામાં આવી હતી કે કેમ તે સવાલનો જવાબ બહુ મહેનતથી તપાસ કર્યા સિવાય દઇ શકાય નહિ કે જે મહેનત યોગ્ય ધારવામાં આવતી નથી.

(ખ) કારવાર રેલ્વેનો સવાલ પુનઃ સચેત કરવાની જરૂરીયાત વિષે નામદાર સરકારે વિચાર કર્યો છે ?

હા. તોપણ કારવાર રેલ્વેની બાંધણી હાલ તરત અશક્ય છે એમ સરકાર ધારે છે. સવાલ.

૬. દેશાવરની સરકારી ધરપીટાલોમાં ઑનરરી ડાક્ટરો તથા સરજનનો નિમવાની જરૂરીયાત નામદાર સરકારે વિચારી છે?

જવાબ.

હા

કુદ બીઓને અત્યંત જરૂરીની ચીજ

વજ્રકૃત કફનાશક ગોળીઓ.

નાનાં છોકરાંઓને કફ ભરાઈને શ્વાસ થાય છે, ડાકમાં ઘુસુરે છે જેને હાંફા, કહે છે તે વીકારમાં આ ગોળીઓનો ઉપયોગ કરવાથી કફત બે કલાકમાં દૂર જઈને દરદી હાંફીઆર થાય છે. મોટાં માણસોને ત્વરાથી દસ્ત થવાની ત્યારે આ ગોળીઓ તદ્દન સાફ કામ કરે છે.

મુંબઈના પ્રખ્યાત ડાક્ટરો અને ત્રિદોષ ગોળીઓ કંઈક વરસ સુધી સર્ટીફિકેટો આપેલાં છે. એકવાર વાપરીને ખાતરી કરવી.

ફીમત રૂપ ગોળીના ૧ રૂ.-૧૦૦ ગોળીના ૩ રૂ.

ઓફીસ-વી. વી. ગીરજામ

CHAMBER'S SECTION.

ચેમ્બરના વિભાગ.

INTERVIEW OF THE COMMITTEE WITH THE
FINANCE MINISTER.

નામદાર હિંદી સરકારના ખજાનચી સાથે કમિટીની મુલાકાત.

દેશી વેપારી ચેમ્બર અને બુરોની એક

પ્રમુખનું ભાષણ.

ખાસ સભા સોમવાર તા. ૨૦ મી જુલાઈ
૧૯૧૪ ને રોજે હિંદી ખજાનચી સર વિલીયમ
મેયરની મુલાકાત લેવા ખાપોરના ૧ (મું. ટા.)
વાળે મળી હતી જે વખતે નીચેના અહેવાલો
હાજર હતા.

શેઠ પુરુષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસે સર વિલીયમ
મેયરને આવકાર આપતાં નીચે મુજબનું
ભાષણ કર્યું હતું.

- (૧) શેઠ પુરુષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ
(ચેરમન)
(૨) એન. સર કાઝલભાઈ કરીમભાઈ
ધ્યાનીમ (વાઈસ ચેરમન)
(૩) એન. મી. મનમોહનદાસ રામજી
(૪) શેઠ દીનશાહ એદલજી વાઘજી
(૫) સર શામરજી. બી. ભટ્ટાચાર્ય
(૬) શેઠ નરોત્તમ મોરારજી ગોકળદાસ
(૭) શેઠ દેવીદાસ માધવજી ઠાકરસી.
(૮) શેઠ સોરાબજી એદલજી વોર્ડન
(૯) શેઠ ચતુર્ભુજ શીવજી
(૧૦) શેઠ મોતીલાલ વલ્લભજી
(૧૧) શેઠ મોતીલાલ કાનજી
(૧૨) શેઠ પી. જે. બીલીમોરીઆ
(૧૩) શેઠ રેવાશંકર જગજીવન
(૧૪) શેઠ રતનશી મુળજી
(૧૫) શેઠ મુળજી હરીદાસ
(૧૬) શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી

“હું આપને આ ચેમ્બરની કમિટી તરફથી
અંતઃકરણપૂર્વક આવકાર આપવાની રજા
લઉં છું” હિંદી સરકારના નાણા ખાતાના ખજાન-
ચીની હુમને આ પહેલી મુલાકાત હોવાથી ઘણો
આનંદ થાય છે. વેપાર અને નાણાં ખાતાંને
એક બીજા સાથે ગાંઠ સંબંધ હોવાથી
વેપારી આવક નાણાંખાતાના વડા સાથે
વધુ પરીચયમાં આવવાની દરેક તકને
આવકાર હાયક ગણે છે. અને એમ
માને છે કે જો કે અરસપરસ મળવાથી કદી
કેટલાક અગત્યના સવાલોનો ફરજો નહિ આવે
તોપણ તેથી ઘણી ગેરસમજુતીઓ દૂર થવાનો
સંભવ છે. નાણાંખાતાં તથા ચલણના
સંબંધી મળેલા બાદશાહી કમીશનના રીપોર્ટ
સંબંધીજ હાલમાં હમે વેપારીઓના મનમાં
વિચારો છે આપણી હાલની ચલણનિતિ,
સને ૧૮૯૩ માં આંદોલ સીકકા પાડવાની ટંક-
શાળો બંધ થવાથી ઉદ્ભવી; અને તે નિતિ
(રસમ) ને ન્યાયશાસ્ત્ર સિદ્ધ પરિણામે લાવ-
નારી નવી રસમ ઉભી કરવાનીજ અટપટ.

ધી બોમ્બે ટાઇલ માર્કેટ ૨૧ બેંક ઓફ ફોર્ટ મુંબઈ.

ત્યારની ચાલુ છે. વિનિમયને મુકરર કરવાનું, સોનાના ચલણમાં અનામતી ઉત્પન્ન કરવાનું નવા રૂપીઆ પાડવાનું (સને ૧૯૦૬ તથા ૧૯૦૭ માં ૪૦ કરોડ જેટલા રૂપીઆ પાડવામાં આવ્યા હતા) આ સંઘનાનું મુખ તથા જરૂરીયાત, તે પહેલાં પગલાંને લીધે હતી. સને ૧૯૬૨ ના ગંભીર પગલાં પછી જે ચલણની રસમ ચાલી તે સને ૧૯૬૮ ની ફાલ્ગુન કામતીની ભલામણો પર રચાયેલી હતી અને સને ૧૯૦૭-૮ માં એ રસમને નાણાં સંબંધી કટોકટીના તોફાન સામે પહેલી બાય લીડવી પડી. એમ કહેવુંજ પડે છે કે પોતાની પુર્ણ અવધિ સુધી તેને લાંબાવવું પડ્યું હતું. પરિણામે તે સફળ નિવડી અને તે સાથે નામદાર સરકારને તથા પ્રજાને કેટલીક ઉમદા બાબતો શીખવી. તે વખતે મહામ પડ્યું કે સોનાના ચલણની અનામતી વિનિમયને બહુજ મુસીબતથી ટકાવી શકે. ઉપરાંત તે માટે સોનાના ચલણના છુટ વ્યવહારનો જબરજસ્ત આધાર પણ જોઈએ. આવી રીતે સોનાના ચલણને દેશપર જબરજસ્તીથી મુકવાના સંબંધમાં મહારી કમિટી તદ્દન વિરૂદ્ધ છે. અને તેઓ લાંબાનલાંબા એપ્રાહ્મના વિચારને મળતા છે કે “દુરની આર્થિક સ્થિતિનો વિશેષ વિચાર નહિ” કરતાં હિંદના લોકોની ધરજા તથા સગવડ મુજબજ ચલણનિતી હાથે પોતેજ ગોઠવવી.” આ સ્થિતિએ હિંદી સરકાર માંગણી થાય તે વખતે સોનું પુરું પાડવાની જોગવાઈ શા માટે લે છે તેનું કારણ હમે સમજી શકતા નથી. પણ તેની સાથે હમે એમ પણ આગ્રહ કરીએ છીએ કે આ સંબંધમાં તેઓની પદ્ધતિ એવી રીતની હોવી જોઈએ કે બની શકે તેટલું વિનિમયનું ધારણ પુર્ણ અને સ્કેલ થાય, એટલે કે એકને બહલે બીજું સ્કેલાઈથી વિનયમ થઈ શકે અને જે જે લોકોને સોનું જોઈએ તેઓને સોનું મળવા માટે સંપૂર્ણ સરળતા અને સુગમતા થાય. આટલા માટેજ કાગળના ચલણની અનામતીનું સોનું હિંદમાં રાખવું જોઈએ. ‘જે, કમીશન જેમ કહે છે તેમ

લોકોને ગમે તેવું ચલણ મળવું જોઈએ તો જેઓને સોનું જોઈએ છે તેઓને તે મળવામાં કોઈ પણ જાતની હરકત ન પડવા દે. એમ લાગે છે કે પ્રજાને સોનું આપવાના સંબંધમાં કોઈક વખત અમુક હદ સખવામાં આવે છે. આ સંબંધમાં મદ્રાસની ઇન્ડિયન બેંકના મી. પંથાયએ જે સાક્ષી આપી છે તે તરફ મારી કમિટી આપતું ધ્યાન ખેંચે છે. તેઓ ખતલાવે છે કે એકાઉન્ટન્ટ જનરલોએ સોનાની ના પાડી છે અથવા કૃપણ અને બખીલ પ્રમાણમાં બેંચી આપ્યું છે, અત્યારે જો આવી હદ હોય તો તે કાઢી નાંખવી જોઈએ. અને સોનાના વિનિયમની સગવડ કરી આપવા બધી મહેસૂલી તથા ત્રીજેરી ઓફીસોને હુકમ કરવો જોઈએ. હુકમ ફક્ત કાયદેસર ફરજિયાત પાડવા સવાય જેટલું સોનાના ચલણ સ્થાપવાની સગવડ કરવા, બની શકે તેટલું નામદાર સરકારે કરવું જોઈએ.

કમીશન એમ કહ્યું કે હિંદુસ્તાનની ચોતાની અંદરની જરૂરીયાત માટે રૂપીઆ તથા નોટનું ચલણ ધણુંજ સગવડ ભરેલું છે તેની વિરૂદ્ધ મહારી કમિટી ચોતાના જાતી અનુભવ પરથી કહે છે કે અંદરના ભાગોમાં અને ખાસ કરીને જેતી અને પાકના મુલકોમાં રૂપીઆ અને મહારનું ચલણ સગવડ ભરેલું છે; નહિં કે રૂપીઆ અને નોટો; કારણ કે જીલ્લાઓમાંના અજાણ લોકો નોટપર તો અજાણજાન દેખાડે છે અને રૂપાના ચલણ કરતાં પણ સોનાનું ચલણ વધારે પસંદ કરે છે. જેઓ એવા જીલ્લાઓ સાથે સંબંધમાં આવે છે તેઓનો આ સ્વાનુભવી અભીપ્રાય છે.

સોનાની ટંકશાળ.

સોનાની ટંકશાળ સુચવવામાં આવી છે તે સંબંધમાં. મારી કમિટી આ સ્થિતિએ તેને જરૂરીયાત ધારતી નથી. સોનાની ટંકશાળ કરવા માટેના હિમાયતીઓમાં પણ તે સંબંધીના વિચારમાં ગંભીર તફાવતો છે. તેમાંના કેટલાક

મેટેલીક શીલીંગની સારી ડીઝાઇન ગમશે કે ?

મહોરો અને અડધી મહોરો પાડવા હિમાયત કરે છે, જ્યારે બીજાઓ ઓછી કિંમતના સીકકાઓ જેવાકે રૂ. ૧૦ તથા રૂ. ૫ ની કિંમતના સીકકાઓ પાડવા આગ્રહ કરે છે. વળી કેટલાકો કહે છે કે જે માંગણી થાય છે તે માત્ર આરેટ્રેલી-આની માફક હિંદની પોતાની ટંકશાળ કરવાની રચુદ્ધા તથા એવી એવી બીજી લાગણીઓને લીધેજ. મનોભાવને તેની કદર કરી માન આપવું જોઈએ પણ આ મનોભાવ સાર્વજનિક છે કે કેમ તેનો હુમને શક છે. એની જરૂરીયાત સંબંધમાં કહેવું પડે છે કે ઇંગ્લંડ, આરેટ્રેલીઆ તથા ઇન્ડોચી આવતી મહોરો લંડનથી આવતી સોનાની લગડીઓ કરતાં વધારે સસ્તી પડે અને જે લગડીઓ સીકકા પાડવા માટે આવે તે હિંદી સોનાની ખાણોમાંથી આવે. આ સંબંધેલા જથ્થામાંથી સોનું લાવવામાં આવે તે. હવે જો આ પ્રમાણે સોનાની ટંકશાળને માટે પુરતું કામ નહિં મળતું હોય તો સોનાની ટંકશાળ માટેની દ્રક્ત મનોભાવના તૃપ્ત કરવાનું કશું પ્રયોજન નથી.

સરકારી બેંક.

રાજ્યદારી કમીશનના રીપોર્ટના પરિણામે ઉભા થયેલા સવાલોમાં વધારેમાં વધારે સુચવડ ભરેલો સવાલ સરકારી બેંકનો છે. આ સુચના કંઈ નવી નથી કાશ્ચુ સને ૧૯૦૧-૦૨માં તે ચર્ચાઈ હતી. તે વખતનો સંજોગ એવો હતો કે જો ધલાકાની બેંકો ભેદાઈ જવાની પહેલ કરે અને પોતાની થાપણમાં સંગીન વધારો કરે તો સરકાર તેમને ચલણી નોટોનો વહિવટ સોંપી દેવા અને જાહેર પુરંતનો મોટો ભાગ વાપરવા દેવા ગંભીર વિચાર કરે; પણ એ યોજનાથી ઇલાકાની બેંકોને વધુ ચો ક્ષયહો થાય એ અચોક્કસ હોવાથી એ યોજના ભાંગી પડી. મી. ક્રીન્સે નવી ઉભી કરેલી યોજના બુની યોજનાથી સ્હેજ બુદ્ધી પડે છે. સરકારી બેંકની સુચના અને સુખ્યત્વેકરિને મી. ક્રીન્સની યોજના પ્રમાણની સુચના મહારી કમિટી માન્ય કરતી

નથી. હાલની ઇલાકેદાર બેંકથી વધારે સગવડ મળે કે કેમ એનો હુમને ઘણો શક છે. પાશ્ચિ-માય મુલકોમાંના કેટલાકોમાં સુડી એકત્ર કરવાનું વલણ છે જેવી રીતે ઉદ્યોગ એકત્ર કરવાનું વલણ ટૂસ્ટની રૂઢીમાં છે. હિંદની હાલની સ્થિતિ અને સંજોગમાં અને હાલના વિસ્તારનું પ્રમાણ જોતાં સુડીની એકત્રતાએ હિંદના વેપાર ઉદ્યોગની ખિલવણીમાં મદદગાર થાય કે કેમ તે શકભરેલું છે. પરિણામ એ આવે કે ઇલાકેદાર શહેરોને તૃપ્ત કરવામાં નહાનાં દેશાવરો ખાલી થઈ જાય અને નાના વેપારીઓ તથા ખેતી-કારોને નાણાંની તંગીને લીધે ખમણું પડે, જ્યારે ખાસ કરીને ઇલાકેદાર શહેરોમાં વેપાર ઉદ્યોગને પુરતું સાધન મળે.

હિંદી પ્રધાન પાસેથી કાઉન્સીલ બીલ વેચવાનો તથા તેની વ્યવસ્થાનો, સોનાના અનામત ફંડનો, તથા કાગળના ચલણના અનામત ફંડનો બોલે લઈ લેવાના સંબંધમાં ઘણું કઠી શકાય પણ તેમાં કેટલાક ગેરકાયદા મહારી કમિટીના મનને લાગતા હોવાથી તે દરખાસ્તને હાલ ટેકો આપવાનું મહારી કમિટી પસંદ કરતી નથી. તેમ છતાં પણ કમીશનની સુચના મુજબ સરકાર જો એક નાની વાકેદાર ચાલાક કમિટીદ્વારા એ સવાલની ખારીદીથી તપાસ કરે તો કમિટીને કંઈ વાધો નથી. તેઓ આશા રાખે છે કે જો આવી કમિટી સ્થાપવામાં આવે તો બિન અધિકારી વેપારી વર્ગના લોકોના વિચાર બહુ સારી રીતે નિરૂપણ થશે.

વધારાની રોકડ પુરંતની જગ્યા તથા તેની વ્યવસ્થાનો સવાલ ગત કેટલાંક વર્ષો થયાં ઘણો ચર્ચાઈ છે. મહારી કમિટીને મજબુત અભિ-પ્રાય એ છે કે નામદાર હિંદી સરકારની વધારાની આવકનો ઉપયોગ હિંદનો કારોબાર સુધારવા માટે કરવો જોઈએ, તથા તે વધારાનું ફંડ હિંદ ખાતે રહેવું જોઈએ. અને રેટ ટેકે-ટરી તરફથી ખર્ચના અડસટ્ટાની જરૂરીયાત રૂમ સિવાય વિશેષ ઉપાડ થયો જોઈએ નહિં.

આ નિયમ સારો છે અને મહારી કમિટી એમ આશા રાખે છે કે એ નિયમનો લગ કરવામાં આવશે નહિ. કમીશન કહે છે તે પ્રમાણે લંડન અનામતીને પાછી ફરીથી ભરવાને જે વખતે જરૂર હતી નહિ તે વખતે ઇકીઆ ઓફીસે નીચે લાવે હું ડીઓ વેચી એવા મજબૂર નિયમના લગથીજ આટલી બધી પ્રતિકુળ ટીકા ઉદ્ભવી.

સાધારણ ઔકેના હક.

કમીશનની એ મુજબની સુચના કે હિંદી સરકારે હિંદમાંના રોકડ પુરાતમાંથી ઇલાકેદાર ખંકોને તેમની સાથે કેટલીક શરતો કરી જામીનગીરી પર નાણાં ધીરવાં, એ સુચનાને કમિટી આવકારદાયક ગણે છે. અને છેલ્લા ખંકના બારીક સમય વખતેના આપ સાહેબનું દુરઅવેશી અને માયાળુ કૃત્ય કમિટીને યાદ આવે છે કે જે વખતે, તે કચેરીની સમય વટાવી નાંખવા વેપાર રોજગારની મદદાર્થે ઇલાકેદાર ખંકને નાણાં સોંપ્યાં હતા. મહારી કમિટી સ્થેજ વિશેષ આગળ વધવા માંગે છે અને સુચવે છે કે ફક્ત ઇલાકેદાર ખંકોને નહિં પણ ખીજી મંજુર કીધેલી સાધારણ ખંકોને પણ સારી જામીનગીરીપર નાણાં ધીરવાં. જો સારી જામીનગીરી આપવામાં આવે તો સાધારણ ખંકોના હક શા માટે નહિં ગણકારાતા હશે તેનું કંઈ કારણ દેખાતું નથી. મહારી કમિટીને એમ લાગે છે કે હિંદુસ્તાનના વેપાર રોજગારના વિસ્તાર વધારવા તથા ખિલવવા તથા ખેતીવાડીને મદદ કરી આગળ વધારવાનું કામ અટકું તો વિશાળ છે કે ઇલાકેદાર ખંકો પોતાની થોડીક શાખાઓ સાથે તેને પૂગી શકે એમ નથી.

સોનાના અનામત ફંડના સંબંધમાં ચોક્કસ હદ ઠેરવી શકાય એમ માફી કમિટીને લાગતું નથી. એક વખત ૨ કરોડ પૌંડની હદ વાળની ગણવામાં આવી હતી. ત્યાર બાદ ૧૯૦૭-૮ ના કટોકટીના વખત પછી ૨૫ કરોડ જેટલી કરવામાં આવી હતી. અને હવે કમિશન ધારે છે કે આ હદ પણ પુરતી

નથી. મહારી કમિટી તે મતને પુરેપુરી મળતી છે કે અનામતી વધારવામાં કંઈક હદ મુકવા બાબતની જવાબદારી માટે આપણું જ્ઞાન બહુ જ ઓછું છે અને વિશેષ અનુભવ મળે ત્યાં સુધી તે સ્વતઃ વધે તેટલું વધવા દેવું જોઈએ. અને આ બાબતપર કમિશનની સુચનાઓ માન્ય કરતાં કમિટી એ વિચારની છે કે અનામતી સોનું હિંદમાં જ રાખવું જોઈએ.

રેદવે પાછળ ખર્ચ.

રેલ્લે પાછળ હુ મેશ વધતો જતો ખર્ચ
 નેઈ મહારી કમિટી ઘણી ગેઝેન થાય છે; ને કે
 હિંદી વેપાર ઉદ્યોગની ખિલવણીમાં જે સુખ્ય
 ભાગ તેઓ લખે છે તથા લખ્યો છે, તેની
 યોછી કદર મહારી કમિટી કરતી નથી; અન જેવી
 રીતે આગળ એક દિવસે એના, મી ગીલાનની
 સમક્ષ એવો આગ્રહ કર્યો હતો કે જે રેલ્લે
 લાઇન બાંધવાની અગયની જરૂર હોય જેવી કે
 અલીગઢ મથુરાના નેઘણ મારેની એવી એવી
 લાઇને બાંધવા ખર્ચ કરવો નેઈએ. આ પ્રમા-
 નેનો આગ્રહ જે મોં ગીલાન સમક્ષ કર્યો હતો
 તેવો આગ્રહ હુ મેશ કરવા કમિટી તૈયાર
 તેઓને પુરતી રીતે માલમ છે કે જરૂરી
 રેલ્લેની સગવડો સાથે મળે નહિં તો હિંદી
 વ્યાપાર ઉદ્યોગની ખિલવણીમાં અર્થ
 આવશે. તો પણ તેઓ વાર્ષિક ૧ કરોડ ૨૦
 પૈસા સુધીનું ખર્ચનું જે ધોરણ વધી શકે
 તથા હવે પણ કેટલું બાંધુ તરફ વધારવું
 જે આગ્રહ કરવામાં આવે છે તેની સામે
 કમિટી નમ્રતાથી પણ મજબુત વાંધો
 રજા લે છે. બીજા કેટલાક ઉપયોગી ખાતા
 બુખે મારવાના નેઈએ આ ખાતાનો
 સંતોષાનો નહિં હોય તે જવાબે ખાત્રી કરી લેવો
 નેઈએ. નહેરના બાંધકામમાં સરકાર જે હાંપ
 દેખાડે છે તથા નહેરના બાંધકામ અર્થે વાર્ષિક
 જે રકમો આપવામાં આવે છે તેની મહારી
 કમિટી કદર બુઝે છે. પણ આ સત્ય વાત તેઓથી
 કશા વિના રહેવાતું નથી કે રેલ્લે પાછળ જે

દીવાલના માટે ફેનસી ટાઇલ્સનાં છેલ્લી ડિઝાઇનના જોશો કે ?

ઠગાશો ના.

દસ્તુર નામે વેસાતના આખના
ટીયર 'કું' સામે કાળા

ડાક્ટર ફક્ત એક જ છે જે, કોટમાં
પથરની બેંક આગળ.

દીનશાહ એમ. દસતુરની બાવીસ વર્ષની પુરાણી પેલીમાં છે.

અમારા આખના ડાક્ટરે લંડનની ત્રણ મોટી આખની આસપીટલોમાં આખના ડાક્ટરનો
હોદ્દો બનવ્યા વીશે લંડનના વીદ્યાન આખના ડાક્ટરો કહે છે કે—

“ ડાક્ટર દીનશાહ દસતુર આખના દરેક કામમાં પુરેપુરા પ્રવીણ, કુશળ તેમજ
બહુ બાહોશી અને સફાઈથી આખનાં ઓપરેશન કરનાર અને કોઈપણ આખની
ઓસપીટલમાં આખના સરજનના હોદ્દા માટે પુરેપુરા લાયક છે.”

વળી હાઇકોર્ટના પણ જજ બેસીલ સ્કોટ, ગવર્નરની કાઉન્સિલના મેમ્બરો,
બાણીતા ડાક્ટરો વીગેરે નામાર્જીત ગ્રહસ્થોના ઉચા લેખીત મતો અમોને મળ્યા છે.

મુંબઈમાં ફક્ત અમારે ત્યાં જ ચસમાંથી આખની મુશકેલી ખામીઓ સુધારવા માટે મજકુર
આખના ડાક્ટર મફત આખ તપાસે છે. વળી આખના દરદોની દવા અને ઓપરેશનો પણ
કરવામાં આવે છે.

ઉંચી જાતનાં પથરનાં ચશ્મા, દુરબીનો તાવ તપાસવાનાં થરમોમીટર, નકલી આંખો વગેરે
સંપૂર્ણ સતોપ સભ્યતા સાથે ધણા સસતા લાવે મળશે.

“ હુ—હુ ” આખના ટીપાં

આખનાં દરદોનો તદ્દન ખાતરી ભરેલો ઠંડક આપનાર અકશીર ઇલાજ છે
આખનાં દરદોને એક દીવસમાં કાયદો કરે છે. કામત રૂ. ૧.

ઉભા

વડા

સુચન

તે ચચ

હોતો કે મા

કરે અ

કરે તો

સોંપી

વાપર

“ભપકો નથી.”

વનૌષધી સાર્સાપરેલા.

હોતો કે મા સાર્સાપરેલા સેવન કર્યાથી ઉપદ્રવજન્ય, ગરમીના રોગો તથા રસાયણી સેવન કરવાથી
કરે અ ઉપર થનારા ભયંકર વીકારો (લોહીનું બગડી જવું) તથા ધાતુના વીકારોને નાબુદ કરીને
કરે તો સુધારે છે અને ચામડી ઉપર થતા અનેક પ્રકારના રોગોને મટાડે છે.
કરે તો જાળી આ સાર્સાપરેલા ગમે તે માણસે લીધો હોય તો લોહીનો સુધારો કરીને કૌવત આપે છે
સોંપી સ્મરણશક્તિ વધારે છે. ખાટલી એકની કીમત રૂ. ૧

મહા કુષ્ટ તથા સફેદ કોઠ ઉપર

જે અતિ ઉત્તમ ગુણદાયક ઔષધી.

ભારત મધુવદલી કીમત રૂ. ૧૧ આ દવા પેટમાં લીધાથી અને તેલ ઉપર લગાડવાથી નીચે
નાગવલી તેલ રૂ. ૨ લગેલા વિકારો ખાતરીથી મારા થાય છે. અદાર પ્રકારના કુષ્ટ
રોગ, જવા કે શરીરની ત્વચા ઉપર સફેદ, લાલ, કાળા, બાળુ રંગના ગાંધ તથા સુનભરી ઇત્યાદિ
દરદો ઉપલી દવા લીધાથી ખાતરીથી મારા થાય છે, તેમજ લોહીનો સુધારો થઈ કાંતિને વધારે છે.

૩૦ ધાકજી લાણજી સાવંત,

શણસવાડી, —મુંબઈ.

આવકાર માટે આપના આભાર માનું છું. તમારામાંના કેટલાક સાથે અંગત વાત કરવાનો લાભ આગળ ઘણી વખત મને મળ્યો છે. પણ તમારી કમિટી સાથની ખજાનચીની આ પહેલી મુલાકાત છે તેથી તે તકથી મને ઘણી ખુશી હપજે છે અને આ તક આવી રીતની ખીજ ઘણી મુલાકાતોની શરૂઆત જેવી નીવડ્યો એવી તમારી આશામાં હું ભાગીદાર છું. છેલ્લી પાંચ કરોડની લેખનમાં તથા સેર્વિસ બેંકમાં નાણાંની થાપણમાં વધારો મેળવવાની ફતેહ મળી છે તે માટેની તમારી સુભારકબાદી માટે તમારો આભાર માનું છું.

જેમ તમે જાણો છો તેમ સરકારની રાજનીતિ આ દેશમાંથી વધારે નાણાં ખર્ચી રહેલે અને નહેરુના વિસ્તારાર્થે મોટો ખર્ચ કરવાની છે. અને હું આશા રાખું છું કે આ દિશામાં હુમલો મળેલી ફતેહ હજી વધારે આગળ વધવા માટે શક્તી આપશે.

ચલણ સંબંધી સવાલ.

હિંદિ નાણાં અને ચલણ સંબંધી બાદ-શાહી કમીશનના રીપોર્ટ પર તમારી દીક્ષા મેં બ્રહ્મ ઉલટથી સાંભળી છે. પણ આ સંબંધી બે કારણોને લીધે હું વિશેષ કહીશ નહિં. પહેલું એ કે સ્થાનિક સરકારો તરફથી, તથા અંગ્રેજ અને દેશી વેપારો એમના તરફથી, તથા ઇલાકદાર બેંકો તરફથી, કમીશનની કેટલીક જરૂરી સુચના સંબંધી, અભિપ્રાયો મંગાવ્યા છે. તેથી હિંદિ સરકાર સમક્ષ મારા વિચાર રજુ કરવા તમને પુરી તક મળશે. અને મારે કહેવાની જરૂર નથી કે તેના પર પુરતું ધ્યાન આપાશે.

ત્યાં સુધી ક્યો નિશ્ચીત અભિપ્રાય હું આપી શકું નહિં તે પણ આ નિતીના લગ ક્યો સિવાય બે ત્રણ મુદ્દાઓ પર હું કંઈક બોલી શકું એમ છે.

પહેલું એ કે સરકારે, લોકો જે ભતતું ચલણ માંગે તે આપવાની ધારણા રાખવી જોઈએ, એ મુશ્કેલી કમીશનની ભલામણને પુર્ણરીતે મળતો છું. તેથી જોકે લોકોને સોનું લેવા માટે હમારી તરફથી કોઈ ભતતું કંઈક કરવામાં આવશે નહિં, તે પણ જેઓને સરકાર પાસેનું સોનું જોઈતું હશે તેને તે મેળવવાની સંપૂર્ણ તક આપવામાં આવશે. તમે પોતે જ કણુલ કરશો કે હાલના સંજોગમાં, રૂપિયા અને નોટના બદલામાં સોનું આપવા માટે કાયદાની રૂએ હમારાથી બંધનમાં હાલના સંજોગ પ્રમાણે, આવી શકાય એમ નથી. દાખલા તરીકે હુંડીના કેટકટીના સમયમાં સરકાર દરેક અરજદારને અમુક પ્રમાણમાં સોનું આપે એવી રીતનું ધોરણ બાંધીને સોનું નકાસું ઘટી જતું અટકાવવું એ વાજબી ગણાય, પણ સાધારણ વખતમાં મેં કહ્યું તે પ્રમાણે હમારી એવી ઇચ્છા છે કે જે સોનું માંગે તેને તે મળવાને પુરતી સગવડો મળવી જોઈએ. તમે આગળના કેટલાક દાખલાઓને ઇશારો કરો છો જેમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે આ સંબંધી ઘણી અકચણ પડી છે. હીક. હાલને માટે તથા ભવિષ્યને માટે હું એટલું જ કહી શકું છું કે જે એવી સુચીબત ફરીનકે તે ચલણ ખાતાના મુસ્તારી (કર્ડોલર) નાં સમક્ષ એ જાખત રજુ કરવી કે જે સરકારી સોનું પુરૂ પાડવામાં મુશ્કેલી નહિં ઉભી કરવી એવી રીતની હમારી આદેશ થી વાકેફ છે.

ઈલાકદાર બેંકની રાખાઓ.

ઈલાકદાર બેંકોની ભરતી કરવા દેશવરોને અણુલટતી રીતે ખાલી નહીં કરી નાખવાની જરૂર રીયાત વિષે પણ તમે ઇશારો કરો છો. આ જાખતમાં હું તમારી સાથે પુર્ણરીતે મળતો છું.

બ્રોકન મોઝેક ટાઇલ્સની સારી ડીઝાઇન ક્યાં જોવા મળશે.

અને આ બાબતમાં પણ ચલાવુ ખાતાના મુસ્તફા, હેશવરની બેંકોને ઉત્તેજન આપવાની મારી ખાહેશથી, વાહેક છે. હું અને જણાવી શકે મદ્રાસ બેંકને, હેશવરમાં નવા મથકો ખાતે શાખાઓ ઉઘાડવાની સુચના હમે કરી છે અને તેને ઉત્તેજન આપવા માટે, સરકારી નાણાં થોડાંક ત્યાં રાખી શું, એવી ખાતરી આપવા હમે તૈયાર છે એ તેજ મુજબ બીજી ઇલાકેદાર બેંકો તરફથી પોતાની શાખાઓના વિસ્તાર કરવાની અરજીઓપર એટલીજ લાગણીથી ધ્યાન આપવા હું એટલોજ તત્પર રહીશ.

તમે વધુ એવી સુચના કરો છો કે સરકારી ફાજલ પુરાંતમાંથી એટલી ઇલાકેદાર બેંકોને નાણાં ધીરવા નહિ; આ બાબતમાં મારે તમારાથી જુદા પડવું પડશે. ઇલાકેદાર બેંકો ક'ઇક ખાસ સ્થિતિમાં છે. તેઓને સરકાર સાથે લાંબા વખતનો સંબંધ છે સરકારી નાણાંનાં તેઓ આહુક છે અને બજેટ વેળાના મહારા લાપણમાં એ જણાવ્યું હતું તેમ તેઓ બેંકરોની બેંકના સરખી છે. એ લોકોને નાણાં ધીરીયે છેએ ત્યાં સુધી હમને બીક નથી પણ જો હમે એ નિયમથી દુર ખસીને બીજાં ખાતાંઓને નાણાં ધીરવા માંડીએ તો બહુ હમે સદ્દર જમીનપરથી ખસીને ચોથી જમીન તરફ જતા હોઇએ તેમ છે. ખચીત કેટલીક મોટી બેંકો છે કે જેઓને હમે બેંકીકર નાણાં ધીરી શકીએ પણ બીજી એવી પણ છે કે જે આ વર્ગમાં આવી શકતી નથી. આ વાત ધ્યાનમાં લેવી બધાંએ કે જ્યારે સરકાર બેંકને નાણાં ધીરે છે, ત્યારે જેવી તેની મુદત પુરી થાય કે તરત પાછાં ભરીદે એવી રીતની તેઓની ઇચ્છા છે. નાણાંને બહલે જો સરકારી લોનાનો જથ્થો તેઓની પાસે હોય તો તેથી ઘણીજ અઘવડ થઈ પડે કારણ તેના નાણાં પ્રથમ ઉભાં કરવાં પડે અને તેનાં નાણાં ઉભાં કરતાં બજારને ધોકો, લાગે. તો સરકાર તો એમ કહે કે હમે “અ” ને નાણાં ધીરીશું ને “બ” ને નહિ તો અદેખાઇ કરવા જેવી સ્થિતિ ઉભી થવા પામે. વળી ઇલાકેદાર બેંક જેટલી આ બાબતપર સરકાર લાયકાત ધરાવતી

નથી. ઇલાકેદાર બેંકોનો, તો આ બાબત, નક્કી કરવાનો ધંધોજ છે. પરીણામે મેં જણાવ્યું તેમ સરકાર કંકોડી સ્થિતિમાં આવી પડે અને જેની અરજીઓનો સ્વિકાર નહિ કરવામાં આવે તેઓમાં અમતોપે ઉભા થવામાં આવે ઉછીની આપી શકે તે પુરો થવા આવે તેથી જો એકદ અરજીના મંજુર કરવામાં આવે તો તેથી બેંક સંબંધી સવાલની સ્થિતિપર માહી અસર થાય; તેટલા માટે હું એવો વિચાર ધરાવું છું કે સરકારી નાણાં ધીરવાનો સવાલ ઉભો થાય ત્યારે હમારો યોગ્ય માર્ગ ઇલાકેદાર બેંકો છે.

રેલ્વેના કાર્યક્રમમાં વધારો કરવા વિરુદ્ધ તમે મને ચેતવણી આપો છો કે જે અત્યાર લગણમાં વિસ્તીર્ણ પામેલો જણાવો છો તેમ છતાં મહારે તમને દેખાડવું બધાંએ કે આ બાબતમાં પુર્ણ અનુરોધી દેખાતા નથી. એટલે કે તમે તમારા કહેવાને અનુસરતા વિચાર ધરાવતા નથી. કેમ કે રેલ્વે વધારવાની જરૂર તમે સ્વીકારો છો અને ચોક્કસ સંકેતની તાકીદની જરૂર તમે દેખાડી છે. ઠીક, હાલના સંજોગ પ્રમાણે રેલ્વે કાર્યક્રમમાં ઘટાડો કરી એવી વધુ ખીલવણી થયેલી તમે મેળવી શકશો નહિ.

નહેરના બાંધકામ માટે નાણાં.

એમ છતાં પણ હું આટલી બાબતમાં તમારી સાથે સંપૂર્ણ રીતે એકમત છું કે રેલ્વેના જેટલાંજ બીજાં ઉપયોગી કાર્યોને લોગે રેલ્વેમાં નાણાં રોકવાં નહિ. પણ હું ધારૂં છું કે નહેરના સંબંધમાં આમ બન્યું છે એમ ધારવામાં તમે ક'ઇક મોટી જમણામાં છો. બજેટની તકરાર વેળા આ વર્ષે એ પુલાસો કર્યો હતો તેમ હાલનું કાર્યક્રમ ઘડવામાં નહેરપર પહેલું મેં ધ્યાન આપ્યું હતું અને નહેરોનાં બાંધકામના અનુભવીઓએ પ્રયદાકારક જેટલું જણાવ્યું તેટલું તે માટે આપવામાં આવ્યું છે. મોટી નહેર-કામની યોજના, જલદીથી પાર પાડવામાં અત્રે મોટી મુશ્કેલી મળ્યેની તબી છે. તમે એવી સુચના કરો છો કે યુરોપીયન કોન્ફ્રેક્ટર કામે લગાડ્યાથી આ મુશ્કેલી દુર થઈ શકશે. ઠીક

વવાનું દેરાવવામાં આવ્યું હતું. સ્કંદિનિયર તરીકે શેઠ મોતીલાલ કાનજીને નિમવામાં આવ્યા હતા તથા બેલટ ઓફસને ખુલી રાખવાના દિવસો તા. ૨૪ મી જુલાઈથી તા. ૩૦ મી જુલાઈ સુધી દેરાવવામાં આવ્યા હતા.

શેઠ ચુનીલાલ ત્રિ. મહેતા.

શેઠ રતનશી ધરમશી મોસરજી.

મેસર્સ હીરજી ખેતશી એન્ડ કુંપની.

(૩ના વેપારી.)

૧૦. એન્ટીટયુબરક્યુલોસીસ લીગનો નાં છાત્રી મદદ માટે કાગળ આવ્યો હતો. તે જાણે ના પાડવાનો ઠરાવ થયો હતો.

૧૧. ચેમ્બરના આસિ. સેક્રેટરી મી. વન્ધરાજનીએ છ મહિનાની વગર પગારે રજા માંગી હતી જે તેમને આપવામાં આવી હતી.

ખાંદ સભા બરખાસ્ત થઇ હતી.

ધી ઇન્ડિયન મર્ચન્ટસ ચેમ્બર એન્ડ બુરોની કમિટીની એક ખાસ સભા ગુરુવાર તા. ૨૩ મી જુલાઈ ૧૯૧૪ ને રોજ બપોરે ૧-૩૦ કલાકે (સુ. દા.) મળી હતી, જે વખતે નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થો હાજર હતા:—

(૧) શેઠ પુરુષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ (પ્રમુખ)

(૨) એન. સર કાન્નલાલ કરીમલાલ મુખ્યાલીમ

(૩) સર શાપુરજી બી. ભટ્ટા

(૪) શેઠ દીનશાહ એદલજી વાઘડા

(૫) શેઠ ચતુર્ભુજ શીવજી

(૬) શેઠ દેવાશંકર જગજીવન

(૭) શેઠ મુળજી હરિદાસ

(૮) શેઠ દેવીદાસ માધવજી ઠાકરસી

(૯) શેઠ પી. બે. બીલીમોરીયા

(૧૦) શેઠ મોતીલાલ વદલભજી

(૧૧) શેઠ બેઠાલાલ વાલજી

આ ચેમ્બર તથા ધી બોમ્બે નેટીવ પીસ ગ્રુપ્સ એસોસિએશન તરફથી મુંબઈની લેજરલે-ટીવ કાઉન્સીલમાં એક પ્રતિનિધિની જે ચુંટણી થાય છે તે જાણે નામદાર સરકારને પત્ર આવ્યો હતો. તે ઉપર વિચાર કરતાં તે જાણત વિચાર કરવાને તથા કાફલ તૈયાર કરવાને નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થોની એક સબ-કમિટી નીમવામાં આવી હતી.

(૧) શેઠ પુરુષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ (પ્રમુખ)

(૨) એન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી

(૩) સર શાપુરજી બી. ભટ્ટા

(૪) એન. શેઠ લલ્લુલાલ શામળદાસ

(૫) શેઠ દીનશાહ એદલજી વાઘડા

(૬) શેઠ દેવીદાસ માધવજી ઠાકરસી

(૭) શેઠ મોતીલાલ વદલભજી

એન. મી. લલ્લુલાલ શામળદાસને નામદાર સરકારે સી. આઇ. ધર્મા ખેતાબ બક્ષો તે માટે કમિટીએ ખુશાલી દર્શાવી તેની મોંઘ લીધી હતી.

ખાંદ સભા બરખાસ્ત થઇ હતી

REVIEWS.

સાહ્યાર સ્વિકાર.

ગુજરાતી ગઝલિસ્તાન:—સંગ્રહકર્તા “સાગર” માર્ગદર્શક ટીકા અને “સુસવાદ” ના વિવરણ સાથે ૨૪૫ ગુજરાતી ગઝલોને સંગ્રહ. મુલ્ય: સવા રૂપિયા (પાકું પુકું-ગલેઝ) બાર આના (૨૬). ગુજરાતીમાં કવિતાના અનેક સંગ્રહ પ્રગટ થયા છે પરંતુ ઈશકની મસ્તીજ ગતાવનારી એકસી ગઝલોના સંગ્રહ તો આ

પહેલું પુસ્તક છે. સંગ્રહકર્તા ‘સાગર’ નામ ગુજરાતી પ્રજાથી અજાણ્ય નથી. તેમના હાથે લખાયેલું સુસવાદનું વિવરણ એ પ્રદેશના અભ્યાસીઓને મનન કરવા જેવું છે અને ગઝલો મણિલાલ, લાલશંકર, દેરાશરી, સાગર, કલાપિ વિગેરે જાણીતા લેખકોની કૃતિ હોઈ વાંચનારને જરૂર પ્રિયકર થઈ પડે તેવી છે.

મારસેસની રંગીન તથા લાલ લાઈઓ સફાઈદાર અને મજબુત.

હવે ઠંડીની મોસમ શરૂ થઈ છે.

તમોને નીચે જણાવેલી બન્ને દવા જોઈશે.

(૧) નરવેટોના.

(ગ્રીમોલ્ટના)

અશક્ત અને લોહી વગરના, જવાનીમાં ઘડપણ ભોગવનાર અને નબળા મગજવાળાં સ્ત્રી પુરૂષોને માટે ઘણી કીમતી, અને સ્વાદીષ્ટ દવા

(૨) એનરજીકલ સીરપ.

(ગ્રીમોલ્ટના)

મગજ અને જ્ઞાન તંતુની નબળાઈ દુર કરનારી, ભુખ વધારનારી અને ખરી શક્તી બક્ષનારી અને તંદુરસ્ત બનાવનારી દવા.

(સરવે દવાવાળાઓને ત્યાં મળે છે).

વી. સી. દસ્તુરની કું.

દવાવાળા.

મીન્સેસ સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

પ્રસન્નનું

કેશમણી તેલ.

માથાના વાળનું પ્રતિદાન કરે છે.

દરેક તેલોમાં કેશમણી તેલ શ્રેષ્ઠ છે. શુદ્ધ વનસ્પતિમાંથી બનાવેલું અને ઉમદા અત્તરોથી સુગંધી કરેલું છે. વાળને નરમ રેશમ જેવા બનાવી કુદરતી ખુણસુરતી બદ્ધે છે. માથાનો ખોડો, માફ કરી તાલ પડવાનું સળાળ કારણ દુર કરે છે. વાળને મજબુત બનાવી ખરતા અટકાવે છે કીંમત એક બાટલીના રૂ. ૧-૦-૦ પોસ્ટેજ બુકડું.
ત્રણ બાટલીના રૂ. ૩-૦-૦ પોસ્ટેજ સાથે.

ઝકટરો તથા વૈદ્યો તરફથી સાબીત થયું છે કે તાલ મટાડવા માટે પીવાની દવા કરતાં માથાનાં સારાં તેલ વધારે શુભકારી છે. કારણ તે મુખમાં પહોંચે છે અને રહેલાઈથી રોગ દુર કરે છે. હંભારી કુપનીતું આ તેલ સ્ત્રી પુરુષોના શલ્યગાર સજવામાં ઘણું મારીતું છે. વાપરવાથી ખાત્રી થશે. નમુનાની બાટલી માંગવાથી કોઈપણ સરનામે મફત મોકલી આપવામાં આવશે.

બનાવનાર-સી. પ્રસન્નની હું.

ઉચ્ચા પરક્યુમર-ગીરગામ, મુંબઈ.

ડોંગરેનું બાલામૃત.

હાલ બજારમાં હવેલા તથા નકલી બાલામૃતો ઘણા નીકળી પડ્યાં છે, ને વેપારીઓને તે હલકા માલ હપર કમીરાન વધારે મલે છે, તેથી અમારું બાલામૃત માગનારને પણ વેપારી વધારે કમીરાન મળવાની આશાથી હલકું બાલામૃત આપીને આ ડોંગરેના બાલામૃત નેટકું જુલુ પડી છે એમ કહે છે ને તેને અમારું બાલામૃત નેટકું હોય નેણું તે ડોંગરેનું જ છે એવી ખાત્રી કરીને લેવું.

એક શીશીની કીં —૧૨ આના.

ત્રણ હપર ૪ આના.

કે. ટી. ડોંગરેની હું.

ગીરગામ-મુંબઈ.

આમોફોન, હારમોન્યમ, સીનેમેટોગ્રાફ.

આમોફોન મુંબઈમાં પેદાશ વેહલાં મંગાવનાર અમે હોવાથી એ આપેના અમારો અનુભવ સરવેથી લાંબો છે. અને વળી અમારે ત્યાં આમોફોન તથા તેનાં ગાયનો આખી મુંબઈમાં સર્વેથી મોટા નિથામાં તૈયાર રહે છે કીંમત રૂ. ૧૫ થી રૂ. ૨૫૦.

હારમોન્યમો-અમારાં પોતાના તથા પેરીસનાં કેન્સલો બનાવેલાં, અને હારમોન્યમ બનાવવાને લગતાં સર્વે સામાન અમે ધોળા કીડાયને વેચીએ છીએ.

આમોફોન તથા હારમોન્યમ અમે તેવાં બગડી ગયાં હોય તેપણુ સચારીને નવાં જેવાં કરી આપીએ છીએ.

જેમ્સ હું. કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ.

આવી જાતના સંઘર્ષમાં માર્ગદર્શક ટીકા એક આવશ્યક અંગ છે તે પણ આ પુસ્તકમાં સારી રીતે આપીને તે માર્ગમાં પણ ઉકાવ રહેવા લીધી નથી. ગૂજરાતી પ્રજા આ સંઘર્ષને યોગ્ય આપકાર આપશે જ એવી હામરી આશા છે.

વિકૃત બુદ્ધિનો વિવાહ:—લખનાર. જીવજીવાલ અમરશી મહેતા. પૃષ્ઠ ૮૨. કિં. ૭ આના. ગૂજરાતી પ્રજામાં હાસ્યરસ સાહિત્યની ખેટ દેખીતીજ છે. “ભટ્ટ” લેખાણું” “ભટ્ટ” નિગેરે જાતના પુસ્તકો અછડતાં જણાય છે. આવી સ્થિતિમાં આ નકાલું પુસ્તક ખરેખર આવકાર દાયકજ લેખી શકાય. મરાઠી ઉપરથી લાખાન્તર કરવાનો શ્રમ લખને રા. જીવજીવાલે ગૂજરાતી વાંચનાર પર ઉપકાર કર્યો છે વળી નાટક રૂપે લોધને અને અંદર સ્ત્રી પાત્ર નહિં હોવાને લીધે કોલેજ સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓને પ્રયોગ માટે પણ ઘણું ખર્ચમાં આવે તેવું છે. કિંમત પણ નજીની છે કોઈ પણ સ્ત્રી કે પુરૂષને આ પુસ્તક વાંચી જવાની હવે ભક્ષામણ કરીએ છીએ.

રાધનો પર્વત:—કર્તા-આનં. ગ. જા. રમણભાઈ મહિપતરામ નીલકંઠ. પૃષ્ઠ ૬૧.

હાસ્યરસના ક્ષેત્રમાં “ભટ્ટ” અને સાહિત્યના ક્ષેત્રમાં “કવિતા અને સાહિત્ય” પ્રસિદ્ધ કરીને ગૂજરાતી સાહિત્યમાં ઉચ્ચ પદ પ્રાપ્ત કરીને સંતોષ નહિં માનતા “મકરન્દ” જુનીજ દિશામાં પોતાની શક્તિ દોરી છે અને “રાધનો પર્વત” વાંચીને આપણને એમ થાય છે કે નાટક લખવામાં પણ એમણે એવોજ વિજય પ્રાપ્ત કર્યો છે. અસલના વખતમાં “ભટ્ટ” અને “સસ્વતિચંદ્ર” વાંચતાં જે આનંદ પ્રાપ્ત થયો તે આનંદ ઘણું વધે આજે “રાધનો પર્વત” વાંચતાં વાંચનારને થાય છે. કોઈ કોઈ ઠેકાણે “ભટ્ટ” ના પાને પાને રેલાતો હાસ્યરસ રોકીયાં કરે છે. પ્રાચિન કાળમાં અવાચિન કાળના પશ્ચિમના રીવાજો દાખલ થઈ ગયાથી લાગતું આશ્ચર્ય બાદ કરીએ તો નાટક સર્વથા એના પ્રખ્યાત લેખકની લેખિનીને જેળ આપે તેવું છે. કેટલાક ટીકાકારોના મત પ્રમાણે રહેતું નામ “રાધનો પર્વત” એ બહુ ટીક નથી પરંતુ હમે તો એમ ધારીએ છીએ કે એ નામ પશ્ચિમની પદ્ધતિ અનુસાર ગણીએ તો પણ સર્વ રીતે પસંદ કરવા લાયકજ છે.

નડીયાદ હિંદુ અનાથાશ્રમ.

નડીયાદના હિંદુ અનાથ આશ્રમના સને ૧૯૧૨-૧૩ માં વર્ષના રીપોર્ટની પહેાંચ સ્વિકારતાં અને તે સંસ્થાએ કંઠેલાં જન ઉપયોગી કાર્યની નોંધ લેતાં હમને અત્યંત સંતોષ ઉપજે છે. આશ્રમના કાર્યવાહકોના ખતીલા પ્રયાસથી આશ્રમનું કાર્ય દિનપ્રતિદિન વધુ વધુ સંતોષકારક થતું જાય છે. અને એ સંસ્થાને આર્થિક મદદ પુરતી મળવાની ખરેખરી આવશ્યકતા છે. આશ્રમને ઉદ્દેશ અનાથોને આશ્રય આપી તેમનું પાલણુપોષણ કરવાનો તથા તેમને ઉપયોગી થાય એવી શારીરિક, માનસિક, નૈતિક, ધાર્મિક, તેમજ કળ કૌશલ્યની કેળવણી આપવાનો, તથા સ્વતંત્ર રીતે નીતિપૂર્વક પોતાનો વ્યવહાર ચલાવવાને યોગ્ય થાય તેવાં બનાવવાનો છે આશ્રમનો આ ઉદ્દેશ ખરેખર લાવવા તથા એના સંપૂર્ણ કળાએ પહોંચી અનાથ રક્ષા કરવાના

પવિત્ર કાર્ય કરવાને સમર્થ થાય તે માટે હજુ ઘણું કરવાનું બાકી છે ત્યજી લીધેલાં બાળકોના રક્ષણ માટે, ઉદ્યોગશાળા માટે તથા નિરાધાર સ્ત્રિઓના રક્ષણ માટે મહત્વનું કાર્ય કરવા આર્થિક લીડને લીધે સંસ્થા હજુ શક્તીમાન થઈ નથી તો તે અને ધીજી એવી મહત્વની ધારણા આશ્રમ ખરેખર લાવી શકે તે માટે આ દેશહિતાર્થેની ઉપયોગી સંસ્થાને આર્થિક મદદ તર્ગકે યથાશક્તી મદદ આપવા સર્વ કોમ પોતાની ફરજ સમજશે.

ધી જ્યોર્જ ધી શ્રીફથ એન્ટીટ્યુગર કચુલો સીસ લીગનો ગયા વર્ષનો રીપોર્ટ હમને મળ્યો છે તે પરથી માલમ પડે છે કે એ સંસ્થા ઘણું સંતોષકારક કાર્ય કરી રહી છે અને તેને આર્થિક મદદ આપવાની અત્યંત આવશ્યકતા છે.

ધોં બેંગએ દાખલ માર્ચ ૨૧ બેંક સીટ ફોર્ટ મુંબઈ.

COMMERCIAL NOTES.

વેપારી ખબરો.

મકાઈ તેના ઉદ્યોગ અને તેની કિંમત.

અંગ્રેજ લોકો ઘઉંની શેટલીને હાંદગીના મુખ્ય આધારભૂત તથા ઘઉંને દુનીયામાં વધારેમાં વધારે ઉપયોગી અનાજ તરીકે ગણવાને ટેવાયલા છે, તેઓને અન્યથા લાગશે કે ઘઉંની મામે મકાઈ જળરહસ્ત ખાય લીડી શકે છે. ઘઉં સિવાયના બીજા બધા અનાજ કરતાં મકાઈ વિશેષ વિસ્તારમાં ખેડવામાં આવે છે તથા વધારે પ્રમાણમાં ઉગાડવામાં આવે છે, અને હવાપાણીને લગતી કેટલીક અડચણો નડતી નહિ હોતે તો હજુ પણ વિશેષ પ્રમાણમાં ઉગાડી શકાતે. સને ૧૯૧૩-૧૪ માં દુનીયામાં ૧,૭૩,૩૧,૦૯,૫૧૭ હેક્ટર મકાઈ છે નો પાક થયો હતો જ્યારે ઘઉંનો પાક એજ વર્ષમાં ૨,૦૫,૩૩,૪૫,૭૨૭ હેક્ટર જેટલો થયો હતો. અને કેટલાંક વર્ષોમાં તો ઘઉંના પાક કરતાં પણ મકાઈનો પાક વધારે થયો હતો-જોકે ઘઉં અને મકાઈને અદલાબદલ ચાલી શકે એવા પાક તરીકે ગણવું એ તો કીક ન લાગે તો પણ એટલું તો નક્કીજ કે કેટલીક ભતતની જરૂરીઆતો ઘઉં અને મકાઈથી તથા મકાઈ અને જવથી એક સરખી રીને પુરી પાડી શકાય છે. ઘઉં અને મકાઈ એ બન્નેમાં તેના વજન પ્રમાણે પાચન થઈ શકે એવો સરખા પ્રમાણમાં પદાર્થ છે તથા રસાયણશાસ્ત્ર અનુસાર તેઓના અંશોની મેળવણી એકમેકથી એટલી બધી જુદી નથી કે જેથી અદભુત વાવરી નહિ શકાય. જો કિંમતનો સવાલ ખાખપર મુકીએ તો ખોરાક તરીકે ઘઉં ફક્ત રહેજ રહ્યાજ વધારે સારા ગણાય. કારણ મકાઈ કરતાં ઘઉંમાં પાષ્ટીકતત

ફક્ત બે ટકા વિશેષ છે. ઘઉંમાં રહેજ પ્રોટેઇન નામના પદાર્થનો ભાગ વિશેષ છે અને મકાઈમાં ઘઉંના કરતાં કાર્બોહાઇડ્રેટસનો ભાગ વિશેષ હોય છે. મકાઈમાં ચોખાના કરતાં પ્રોટેઇન તથા ચરબીનો ભાગ વિશેષ પણ કાંઈનો ભાગ બહુ થોડો છે.

જો મકાઈને બીજા અનાજો સાથે પાચક તત્વો માટે સરખાવીએ તો નીચેના કોષ્ટક સુજાવુ પ્રમાણ જણાશે.

ફરેક અનાજના સો રતલમાં કુલે પાચક તત્વ.

પ્રોટેઇન. કાર્બો. ચરબી. કુલે.

હાઇડ્રેટ

ઘઉં	૧૫.૨	૬૯.૨	૧.૭	૮૬.૧
મકાઈ	૭.૯	૬૬.૭	૪.૩	૭૮.૯

(Rye) જવ. }
નીજાતનુ એક
અનાજ }

ની નીચેના એક અનાજ	૯.૬	૬૭.૬	૧.૧	૭૮.૬
ચોખા	૪.૮	૭૨.૨	૦.૩	૭૭.૩
જવ	૮.૭	૬૫.૬	૧.૬	૭૫.૬
એટ નામના જવ	૯.૨	૬૭.૩	૪.૨	૬૦.૭

પ્રો. બર્ટોન્ડીએ મકાઈ પર હમણાં પુરતક લખ્યું છે તેમાં લખે છે કે મકાઈની કિંમતના પ્રમાણમાં તેમાં રહેલા પુષ્ટિતત્વ સરખાવતાં એમ લાગે છે કે સુધરેલી દુનીયાના મોટા ભાગમાં જનવર્ગને માટે મકાઈ એ ઘણાજ સસ્તો અને સારો ખોરાક છે, એકાદ બે કારણોને લીધે સામાન્ય રીને એ વિશેષ વપરાતા નથી.

મેટેલીક શીલાંગથી બીદીંગનો ચોરો ચોલે છે.

ધાઉ તથા મકકાઈની રેલ્વેલીનું કોઈક તર-
ફથી પદચ્છેદ કરવામાં આવતા તેમાં રૂહેલા
તત્વના પ્રમાણમાં નીચેના કોષ્ટક મુજબનો
તફાવત માલમ પડ્યો છે.

ધઉની રેલ્વે મકકાઈની
રેલ્વે.

પાણી	૪૦'૦	૩૮'૦
પ્રોટેઇન	૬'૫	૮'૫
ચરબી	૧'૦	૨'૭
કાર્બોહાઇડ્રેટ્સ	૫૧'૨	૪૭'૩
સેક્યુ લોઝ	૩	...
રાખ	૧'૦	૩'૫
	૧૦૦'૦	૧૦૦.૦

સામાન્ય મધ્યમ કિંમત રૂ. ૯૫-૭-૯ પૈ
મળી હતી. અને યોજામાં યોજી કિંમત
૯૫-૯-૦ ઉપર હતી જે કિંમતે લગભગ ૮૨
ટકા જેટલો ભાગ અરજદારોને આપવામાં
આવ્યો હતો. લોનના હકૂતાઓ તા. ૨૦ જુલાઈ
તથા ૨૦ મી આગષ્ટને દીને ભરવાના બહાર
કરવામાં આવ્યા હતા. હિંદી સરકાર તરફથી
માંગવામાં આવેલી આ મોટામાં મોટી લોન છે
અમ હમે ધારીએ છીએ.

એકદર હિંદી રૂપિયાની લોનનો આંકડો
આપ્યો રૂ. ૧,૪૧,૩૪,૪૭,૬૦૦ જેટલો થયો
છે, જેમાંથી રૂ. ૩૫,૦૧,૧૮,૩૦૦ નો રકમ
રકમ ૧૯૦૦-૦૧ ની છે.

હિંદુસ્થાનમાં ડાહ્યાની નવી લોન.

સન ૧૯૦૦-૦૧ ની સાલની ડાહ્યાની
લોનની શરત પ્રમાણેની પાંચ કરોડ રૂપિયાની
નવી લોન માટે કલકત્તામાં તા. ૩ જુલાઈને
દિને કરવામાં આવેલી ટેન્ડરોની માંગણી બહુજ
અંતોષકારક રીતે ફતેહમંદ નીવડી હતી. ૧૧
થી ૧૨ કરોડ જેટલી રકમની મોટી અરજી
મોકલવામાં આવી હતી.

આ ૧૯૦૦-૧ ની રકમમાંથી લન્ડનમાં
રજીસ્ટર થયેલા રૂ. ૬,૬૦,૬૫૦૦૦ ની રકમ
માથી ગયા જુન માસના આગેરીએ રૂ.
૧૮,૭૬,૬૦૦ ની રકમ તે શહેરના ચોપડા-
ઓમાં બાકી કાઢી હતી.

હાલના ચર્પોમાં કાઢેલી લોનની વિગત
નીચે મુજબ છે.

ટેન્ડરો મોકલવામાં આવેલા તેની તારીખ.	માંગેલી રકમ રૂ.	અરજી મળેલી તેની રકમ રૂ.	ઓજામાં યોજી કિંમત રૂ. આ. પૈ.	મધ્યમ કિંમત રૂ. આ. પૈ.
૧૯૧૪ જુલાઈ તા. ૩	૫,૦૦,૦૦,૦૦૦	૧૧,૫૦,૦૦,૦૦૦	(આસરે) ૯૫-૯-૦	૯૫-૯-૭
૧૯૧૩ જુલાઈ તા. ૧૮	૩,૦૦,૦૦,૦૦૦	૬,૬૧,૦૫,૩૦૦	૯૬-૮-૦	૯૬-૮-૮
૧૯૧૨ જુલાઈ તા. ૧૬	૩,૦૦,૦૦,૦૦૦	૬,૨૯,૧૩,૫૦૦	૯૬-૧-૦	૯૬-૨-૦૦.૭
૧૯૧૧ જુલાઈ તા. ૧૯	૨,૦૦,૦૦,૦૦૦	૮,૩૮,૮૬,૨૦૦	૯૬-૨-૦	૯૬-૨-૦૦ ૭
૧૯૧૦ જુલાઈ તા. ૨૦	૧,૫૦,૦૦,૦૦૦	૬,૬૪,૪૫,૬૦૦	૯૫-૧૫-૦	૯૬-૧-૩૮.૫૭
૧૯૦૯ જુલાઈ તા. ૨૮	૨,૫૦,૦૦,૦૦૦	૬,૮૫,૨૨,૩૦૦	૯૩-૧૨-૦	૯૩-૧૫-૦.૦૭
૧૯૦૮ આગષ્ટ તા. ૪	૨,૦૦ ૦૦,૦૦૦	૩,૧૮,૧૫,૭૦૦	૯૫-૨-૦	૯૫-૭-૦ ૩
૧૯૦૭ જુલાઈ તા. ૧૭	૨,૫૦,૦૦,૦૦૦	૫,૨૪,૦૬,૩૦૦	૯૬-૧૧-૦	૯૬-૧૩-૧૧.૨
૧૯૦૬ જુલાઈ તા. ૩૧	૪,૫૦,૦૦,૦૦૦	૧૦,૬૬,૫૪,૨૦૦	૯૭-૩-૦	૯૭-૫-૬.૭૪
૧૯૦૫ આગષ્ટ તા. ૨	૪,૦૦,૦૦,૦૦૦	૧૬,૨૬,૮૬,૨૦૦	૯૮-૧૨-૦	૯૮-૧૩-૧૦.૪૫
૧૯૦૪ જુલાઈ તા. ૧૩	૩,૦૦,૦૦,૦૦૦	૮,૦૦,૦૦,૦૦૦	૯૭-૭-૦	૯૭-૬-૦
૧૯૦૩ જુલાઈ તા. ૨૨	૨,૦૦,૦૦,૦૦૦	૪,૬૬,૦૦,૮૩૫	૯૮-૧૫-૦	૯૮-૧-૭.૨

બહિર ખખરની યોગ્યતા.

બહિર ખખર પાછળ ખર્ચવામાં આવતી કિંમત દેખાઈતી રીતે બીન જરૂરીયાત અને કૃત્રીમ લાગે પણ તેનું પૃથક્કરણ કરતાં તે કેટલી સૌધી છે તે માણીત કરી શકાય.

દૃષ્ટાંતાર્થે, જુદા જુદા છીટીશ છાપાઓમાં આખા પાનાપર એક વખત બહિર ખખર દાખલ કરવાની કિંમતના આંકડાં અત્રે રજુ કરીએ છીએ તે પરથી માલુમ પડશે કે પાશ્ચિમાત્ય મુલકોમાં બહિર ખખરની યોગ્યતા કેટલી બધી જણાઇ છે. વિલાયતના ડેલી મેલમાં આખા પ્રથમાં છાપવાની કિંમત રૂ. ૫૨૫૦ રાખી છે પંચમાં રૂ. ૧૧૨૫ થી ૧૫૦૦ રૂ. ડેલી મેગેઝીનમાં રૂ. ૬૦૦ તથા રીબ્યુ એફ રીબ્યુઝમાં રૂ. ૨૨૫ રાખી છે. આ પત્રો તેના જુદા જુદા વર્ગમાં તથા વિસ્તારના પ્રમાણમાં એક બીજાથી જુદા પડે છે. કોઈક પત્રો માત્ર કાર્ય નિવૃત્ત જન વર્ગનાજ ફક્ત વાંચવામાં આવે છે. અને કેટલાક ફક્ત સંજ્ઞાન બુદ્ધિવંત પુરૂષોનાજ વાંચવામાં આવે છે. ડેલી મેલ પત્રની લગભગ દશ લાખ પૃત બહેચાય છે. એ પ્રમાણે જો કેાઈ કારીગર પોતાનો માલ છાપાખાના દ્વારા બહિર કરવાને બદલે અન્ય કોઈ રીતે બહિર કરવા માંગે તો એનાથી દશ ગણે ખર્ચે પણ એટલા લોકોમાં બહિર કરી શકે નહિં વર્તમાન પત્રો દ્વારા બહિર કરવાનો ખર્ચ એાછો છે એનું કારણ માત્ર એટલુંજ કે બહિર ખખર છાપવાથી વર્તમાન પત્રને વધુ ખર્ચ ઉપર થતો નથી. વળી વર્તમાન પત્રકારને વિશેષ ફાયદો એટલો કે બહિર ખખર કે જેથી વેપારી ખાતમી મળે છે તે વિના તેનાં પત્રના ખરીદનાર તેને પુર્ણ ગણી શકે નહીં.

ઉપર જણાવેલા આંકડા આપણી નજરમાં ઘણા મોટા દેખાય તો કેટલાંક અમેરીકન દ્રેન્ય વિગેરે પત્રોનો ફેલાવો તથા તેમાં બહિર ખખર છાપવાની કિંમત જોઈએ તો આપણે ખરેખર બહુજ અન્યથા પામીશું.

શ્રીલાડેલક્રીયામાં નીકળતા “લેડીઝ હોમ જર્નલ” તથા સેટરડે ઇવનીંગ પોસ્ટ એ બે પત્રોમાં એક વખત છાપવાને આખા પાનાના અનુક્રમે પૈ. ૬૦૦ તથા પૈ. ૧૦૦૦ એટલે રૂ. ૬૦૦૦ તથા રૂ. ૧૫૦૦૦ પડે છે આ બંને પત્રોની અઠવાડીક દશ લાખ પ્રતો બહેચાય છે મનચીઝ મેગેઝીન નામનું પત્ર એક પાનાના ૧૦૦ પૌંડ એટલે ૧૫૦૦ રૂ. લે છે અને એક લાખ નકલ બહેચાય છે અમેરીકન રીબ્યુ એફ રીબ્યુઝ એક પાનાની બહિર ખખર છાપાવવાના ૫૦ પૌંડ એટલે ૭૫૦ રૂ. પડે છે. અત્રે જાણવાની જરૂર છે કે ઇંગ્લંડમાં રોજીંદા પત્રો તેને તેજ દિવસે દેશના કોઈપણ ભાગમાં પહોંચી શકે છે. પણ અમેરીકા જેવા મોટા ખંડમાં અઠવાડીક માસીકજ પહોંચી વળે છે. ક્રાન્સમાં લેપેટી પેરીસીઅન પત્રમાં બહિરખખરની એક લીટીના ૮ સીટીંગ ૬ પેન્સ પડે છે તેના ફેલાવો લગભગ ૧૭૫ લાખ પ્રતોનો છે. લેઇઝરેશનમાં એક પાનાના ૧૫૦ પૌંડ એટલે ૨૨૫૦ રૂ. પડે છે

બહિર ખખર છાપવાની કિંમત દેખાઈતી રીતે આટલીમોટી દેખાય તેથી આપણે અન્યથા ઉત્પન્ન થયાવિના રહે નહિં. પણ એટલાજ લોકોની સંખ્યાને તેજ ખખર બીજી કોઈરોને પહોંચાડવાનો જે ખર્ચ થાય તેના પ્રમાણમાં આ ખર્ચ બહુજ ઓછો છે એવો આપણે સ્વેચ્છામાં માન્યકરો શકીશું.

પાકના જતુંઓને નાશ કરનારો સહુસો અને સરતો ઇલાજ.

પટેશાંનાં પાતરાં તથા મૂળીયાં લઇને પાણીમાં ઉકાળવાં; પછી તે પાણી ટાડું પાડીને જે પાકને જીવડાં લાગુ પડ્યાં હોય તેના ઉપર એ પાણી છાંટું એટલે એ પાણીમાં એક એવી વાસ હોય છે કે તે ખમી નહિ શકવાથી જતું નાશ પામે છે. આ ઇલાજ વડોદરાનાં ખેતીવાડી ખાતાં તરફથી બતાવવામાં આવેલો છે ને તે ખાતાંવાળાએ, આરોલીઆમાં જતું નાશ

કરનીચરના માટે ફ્રેન્ચી ટાઇફસનો મોટો જથ્થો ક્યાં છે ?

કરવા આ ઉપાય કરે છે એમ અનુભવ મળેલ, બહાર પાડ્યો છે. આપણો ગરમ દેશ છે, ત્યાં વસ્ત્રાદિની રૂતમાં સંખ્યાબંધ જીવડાં ઉત્પન્ન થઈને કુમળાં પાતરાઓ દરેક પાકને ખાઈ જઈ નુકશાન કરે છે તેથી મોટું નુકશાન લાગે છે તેથી આ ઉપાય કામનો છે. વળી સુરત, બ્રહ્મનગર,

ધોળકા, અમદાવાદ, વડોદરા, ને સુબંધની આસપાસમાં પટેરા વધાય છે ત્યાંની પટેરાનાં મોમમ શીયાળાની છે તે પાકી પાતરાં મૂળીયાં વીગેરે ફેંકી દે તે વખતે પટેરાનાં ઝાડવાં લાવી રાખવાં જોઈએ અને પછી જરૂર પડે વાપરવા જોડુલોએ કાળજી રાખવી જોઈએ.

તંબાકુને લગતાં નવો કાયદો.

સુબંધ સરકાર, તંબાકુને લગતા કાયદામાં સુધારો કરનાર નવું બીલ, ધારાસભામાં રજૂ કરનાર છે, તે સંબંધમાં સુબંધના તંબાકુના દેશી વેપારીઓની મંડળી તરફથી એક અરજી મોકલી આપવામાં આવી છે જેમાં જણાવે છે કે નીચલી બાબતોમાં હાલના કાયદામાં સુધારો કરવાની જરૂર છે:-

દેશી તંબાકુના લાઇસંસો આપવા અને તે કાઢી નાંખવા સંબંધમાં એક લાઇસંસ ધરાવનાર મરી જતાં તેની દુકાન બંધ કરાવવા સંબંધમાં દુકાનને ધણી શુભરી જતાં તેનાં કુટુંબને તંબાકુની દુકાન, જે શુભરાનનું સાધન છે, તે બંધ કરવાની ફરજ પાડવામાં આવે છે તે ઘણું સખતાઈ ભરેલું ઠેકેવાય; આ ઉપરાંત લાઇસંસ ધરાવનારને એક દીવમ પશુ કામ માટે બહારગામ માટે જવું હોય તો કલેક્ટરની રજા મેળવવી પડે છે-અને તેવી રજા તેને મળવાનો આધાર કલેક્ટરની મુનસફી ઉપર રહે છે. વળી લાઇસંસ ધરાવનારાઓ જેઓ ગમે તેટલા આબરૂદાર કુટુંબના હોય અને કુટુંબ સાથે રહેતાં હોય તેઓને તે દુકાનમાંજ રહેવાની ફરજ પાડવામાં આવી છે, જે દુકાન કુલુસવાડી ફેંકણાં

ડરોહ, ફેંરાસરોહ, વીગેરે ગમે તેવા ખરાબ લતામાં હોવાથી તેઓને ઘણી હેરાનગતી ભોગવવી પડે છે.

નવા બીલમાં આઠ રતલને બદલે વધારેમાં વધારે એક રતલ તંબાકુ પોતાના ઉપયોગ માટે આયાત કરનારને જગતમાંથી સુક્ત કરવામાં આવ્યો છે.

આઠ રતલને બદલે એક રતલ કરવાથી તંબાકુ વાપરનાર સ્ત્રીઓ, શ્રીમંતો અને ધંધા દારીઓને હાડમારી ભોગવવી પડશે, તેથી આગલી ઠલમ કાયમ રાખવી.

લીંબડી રાજ્ય તરફથી થોડા વખતમાં રૂના બીયાંના તેલની એક મીલ ઉઠી કરવામાં આવનાર છે. આ માટે એક અનુભવી એનેજરની નેમણુંક કરવામાં આવી છે. ઈંગ્લંડથી ટુંક વખતમાં સાંચાકામ આવી પુગશે. રાજ્ય તરફથી હુથે શાલો વણવાનું એક નવું ખાતું પણ સ્થાપવામાં આવ્યું છે અને વણકરોને નાણાંની મદદ અને રહેવા માટેના ઘરોની ગોઠવણ કરી આપવામાં આવી છે.

COMMERCIAL INTELLIGENCE & STATISTICS.

વેપારી ખાતમીઓ અને આંકડાઓ.

TARIFF VALUATION OF SUGAR.

ખાંડની જગાત વખતે આંકેલી કીમત.

ઇ. સ. ૧૯૧૧ ની સાલના કસ્ટમ સરકયુલર નંબર ૫ માંમાં બતાવેલી રૂઢી પ્રમાણે ઇ. સ. ૧૯૧૫ માં ખાંડ ઉપર કેટલી જગાત થયે તે અંદાજ કાઢવો સહેલો થઇ પડે તેવા હેતુથી આ કોષ્ટક તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. તેમાં પ્રથમ ૧૯૧૪ ના જુન માસ દરમ્યાન કેટલી આયાત થઇ હતી તે તથા કસ્ટમ હાઉસના રીટર્ન પ્રમાણે તેની એક હંદ્રવેટની સરેરાશ શી કીમત હતી તે આપવામાં આવ્યું છે, અને બીજા કોલમમાં વરસની થરૂઆતથી આજસુધી થયેલી કુલ આયાત તથા તેટલા વખત દરમ્યાન તેની સરેરાશ કીમત શી રહી છે તે પણ આપેલું છે.

ખાંડની જાત	ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના જુનમાં થયેલી આયાત.		ઇ. સ. ૧૯૧૩ ના અક્ટોબરથી ૧૯૧૪ ના જુન સુધી થયેલી આયાત.	
	જથ્થો	હંદ્રવેટની સરેરાશ કીમત	જથ્થો	હંદ્રવેટની સરેરાશ કીમત
	હંદ્રવેટ	રૂ. આ.	હંદ્રવેટ	રૂ. આ.
ખાંડ ગાંગડીવાળી બીટ બનની	૨૦,૪૪૪	૬—૦	૧૪,૪૨,૧૬૩	૮—૧૨
" " સુવાળી ચીનમાં સુધારેલી	૨,૨૨૧	૧૦—૮	૨૪,૬૧૪	૧૧—૦
" " બવાની ૨૩ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની તથા ઉપરની ...	૪૫,૦૩૬	૬—૮	૪૦,૦૮,૭૭૨	૬—૦
" " બવાની ૧૬ થી ૨૨ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની	૩૧,૨૬૭	૮—૪	૨૭,૦૧,૮૮૦	૮—૦
" " બવાની ૧૫ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની અને હલકી	૫,૬૬૬	૭—૪
" " મોરીશીયસની ૧૬ ડચ સ્ટેન્ડર્ડની તથા ઉચી સારી ...	૭૬,૫૬૫	૬—૦	૩,૧૪૧,૬૨૮	૮—૧૨

ધી બેગને ટાઇલ માર્ક ૨૧ એક ઓટ, ફોર્ટ, સુબર્બ.

તીજેરીવાળાઓની જુઠી સરટીફીકેટો.

થોડા વખત ઉપર ભુલેશ્વરનાં એક ઘરમાં આગ લાગી તે ઘરમાં પહેલા માણ ઉપર મીઠ મગનલાલ નામે એક માણસ સાળરકાંઠા લોજ નામે ડોટલ ચલાવતા હતા. એઓ પાસે મુંબઈના પીઠ કનૈયાલાલની બનાવેલી તિજેરી હતી. એઓની જગ્યામાં આગ એટલી થોડી હતી કે રૂનાં ગાદલાં પણ સલામત રહ્યાં હતાં તેમ તીજેરીનું 'લાકડાનું' સ્ટેંડ પણ જેવુંને તેવું રહ્યું હતું. 'આટલું' છતાં મીઠ મગનલાલે તીજેરી બનાવનારને એવી સરટીફીકેટો લખી આપી હતી કે આખા ઘરમાં સૌમાં સખત આગ મારી જગ્યામાં હતી અને તમારી તીજેરીમાં સર્વ સલામત રહ્યું હતું.

ગોદરેજે ખરી હુકીકત બહાર પાડી અને જણાવ્યું કે મીઠ મગનલાલની સરટીફીકેટ જુઠી હતી અને તેઓએ પોતાના લાઘ માટે એક તીજેરીના ઓર્ડર ગોદરેજને આપ્યો હતો. આ ઉપરથી મીઠ મગનલાલે છપાવ્યું કે ગોદરેજ જુઠું બોલે છે. ગોદરેજે આ ઉપરથી મીઠ મગનલાલને શ. બા. સેતલવડ મેજિસ્ટ્રેટ આગળ ઉભા કર્યાં. મેજિસ્ટ્રેટ સામે જુથાની એવી પડી કે મીઠ મગનલાલની જગ્યામાં ગાદલાં સલામત હતાં તેમજ તીજેરીનું સ્ટેંડ પણ સલામત હતું. આ જોતાં મીઠ મગનલાલ વિચારમાં પડી ગયા અને માફી માગી અને લખી 'આપ્યું' કે 'મે' જે વાતો છપાવી તે સર્વ જુઠી હતી.

બાણીતા મોટા મેકરોની તીજેરીઓ લીલામમાં

મુંબઈમાં થોડા વખત ઉપર જુદે જુદે ઠેકાણે આગો થઈ તેમાં જુદા જુદા મેકરોની તીજેરીઓના કેવો હાલ થયો તે બાણી પછી કેટલાકોએ હજારોની કિંમતની બીજા મેકરોની તીજેરીઓ લીલામમાં મોકલવાનો ઠરાવ કરી ગોદરેજને નવી તીજેરીઓના ઓર્ડર આપ્યા છે.

૧. સર સાસુન જે. દેવીડે પોતાની હજારોની તીજેરીઓ લીલામમાં મોકલવાનું ઠરાવ્યું છે અને ગોદરેજને મોટા ઓર્ડર આપ્યા છે.

૨. મેસર્સ બ્રિડગરીની કંપનીએ પણ એજ મુજબ કર્યું છે.

ગોદરેજ એન્ડ બાઈસ મેન્યુફેક્ચરીંગ કંપની.

કારખાનું:—ગેસ કંપની પાસે, પરેલ, મુંબઈ.

NEW PATENTS.

નવાં પેટંટો.

ઠલકતાની પેટંટ ઓફીસમાં નવી શોધો માટે પેટંટો મેળવવા ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના જીન માસના નીચે મુજબ અરજીઓ કરવામાં આવી હતી.

અરજી કરનારનું નામ.	શા માટે.
ઇ. એસ. લ્યુઅડ.	વળી શકે એવી નળીઓ બેઠવામાં સુધારો કરવા માટે.
જે. વોલેઇસ.	શરદી તથા બીનાશ લાવનારા યંત્રોમાં સુધારો કરવા માટે.
કે. કે. બર્નફ.	બીલીઅર્ડ રમવાની લાઠડીઓમાં સુધારો કરવા માટે.
એસ. રામચંદ્ર અધ્યાર.	લીફ્ટ માટે.
જે. ટેઇટ.	બોઇલર માટે પાણી ફેરવવાના ધમણ માટે.
કન્ટીન્યુઅસ બી'કફરનેમ કંપની.	ધાતુને ગાળવાની બેવડી રીત માટે.
જે. એસ. જી. ટોલ્કર અને જે. એચ. સી. બોઇડ	હવાઇ પંખામાં સુધારો કરવા માટે.
એફ. હબલ્યુ. એસ. રટોકસ.	હવા અથવા બીજી ગેસ ડબાવવાના યંત્રમાં અથવા તને લગતા સુધારો કરવા માટે.
ડી. ઇ. હેલુડ, એ. જી. ફેરશે, સેક્સબી અને ફારમર લીમીટેડ અને સેક્સબી અને ફારમર.	ડીરેઇલ્સ સુધારવા માટે.
હબલ્યુ. એચ. ડીકીન	રેલ્વે સીગનલ અંકુશમાં રાખવામાં સુધારો કરવા માટે.
આર. ડૉરમર.	તારોમાં થતી લંબાઇ તથા સંકોચ સમતોલ રાખવા માટેના સાજા સુધારો કરવા માટે.
એફ. ડી. કરાની.	પેટ્રોલ હવા માટે કારબ્યુરેટર યાને કોઇ પણ પદાર્થને કારબન નામના પદાર્થ સાથે મેળવણી કરનારા યંત્રો માટે.

IMPORTS OF SUGAR.

પરદેશી ખાંડની આયાત.

ધ. સ. ૧૯૧૪ ના જુન માસમાં હિંદુસ્તાનમાં નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઈ હતી.

જે દેશોમાંથી આયાત થઈ હોય.	૧૯૧૩	૧૯૧૪
તેનું નામ.	હ'ફેટ.	હ'ફેટ.
ડેનમાર્ક	૧૧	...
જર્મની	૨૮૯	૨૦૦૦
હોલેન્ડ	૬૪
બેલજીયમ	૬૩
ફ્રાન્સ	૨૬
ઑસ્ટ્રીયા હંગરી	૪૯,૪૪૭	૧૯,૦૦૧
સ્વેડેન સેટલમેન્ટસ.	૪૬	૩,૫૪૪
જાપાન	૧,૩૧,૪૭૭	૭૨,૯૮૨
ચીન	૫૦૫	૨,૮૬૫
ભૂતાન
ફારમોસા
ઇન્ડો
ગોરીશાયસ	૧,૨૦,૯૮૭	૭૬,૫૬૫
વેસ્ટ ઇન્ડીઝ	૫	...
સાઉથ અમેરિકા	૩૦	...
એસ્ટ્રેલીયા
ગીબ્રલ્ટર	૧,૭૮૨	૭૭૧
કુલ-	૩,૦૪,૨૦૬	૧,૭૭,૮૧૪

બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનના બુદ્ધા બુદ્ધા પ્રાંતોમાં નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઈ હતી.

નામ	ગીટની ખાંડ.	ચેરોની ખાંડ.	ટોટલ.
	૧૯૧૩	૧૯૧૪	૧૯૧૩
	હ'ફેટ.	હ'ફેટ.	હ'ફેટ.
બાંગાળા	૨૩૯	૯૩	૧,૭૧,૧૪૩
મુંબઈ	૫,૩૫૦	૧,૪૪૦	૧,૧૫,૨૧૮
સિંધ	૪૩,૬૦૩	૧૬,૭૭૫	૧,૭૧,૩૮૨
મદ્રાસ	૫૬૮	૭૦	૧,૧૫,૩૧૧
બમો	૧૧૪	૧૭	૧,૧૫,૩૧૧
કુલ	૪૯,૮૭૪	૨૧,૩૮૫	૨,૫૪,૩૩૨

ધી બોમ્બે ટાઇલ માર્ક ૨૧ બેક આંટ ફેટ મુંબઈ.

SPINNING & WEAVING RETURNS

સુતર અને સુતરાઉ કાપડના આંકડાઓ.

ઈ. સ. ૧૯૧૪ ના મે માસમાં હિંદુસ્તાનની મીલોમાં નીચે પ્રમાણે સુતર તથા સુતરાઉ કાપડ બનાવવામાં આવ્યો હતો

	૧૯૧૩	૧૯૧૪
બ્રિટીશ ઇન્ડિયા	૪,૧૦,૭૮,૬૧૮	૩,૬૬,૦૭,૦૬૮
મુંબઈ	૩૮,૧૧,૬૫૪	૩૪,૨૬,૮૬૬
મદ્રાસ	૩૩,૧૫,૪૬૬	૨૬,૬૬,૨૨૦
બંગાળ	૩૫,૧૬,૫૫૧	૩૬,૮૧,૩૧૦
ચુનાઈટેડ પ્રોવીન્સીઝ	૪,૪૧,૩૫૮	૬,૭૮,૭૩૦
પંજાબ	૨૬,૭૪,૬૪૭	૨૬,૦૫,૩૭૧
મધ્યપ્રાંતો તથા બિહાર		
બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં કુલ	૫,૫૧,૩૮,૬૨૪	૫,૩૫,૬૮,૫૬૫
દેશી રાજ્યો	૩૨,૪૬,૨૦૩	૩૪,૩૭,૧૪૧
કુલ ...	૫,૮૩,૮૫,૧૨૭	૫,૭૦,૦૫,૭૦૬

કાપડ

	૧૯૧૩	૧૯૧૪
બ્રિટીશ ઇન્ડિયા		
મુંબઈ { રતલ	૧,૭૮,૭૦,૧૮૪	૧,૬૬,૬૭,૧૬૮
વાર	૭,૬૮,૫૦,૮૬૩	૭,૪૦,૨૬,૮૬૬
મદ્રાસ { રતલ	૮,૭૫,૪૪૧	૭,૦૮,૦૩૩
વાર	૨૬,૫૨,૬૩૪	૨૫,૧૦,૦૪૩
બંગાળ { રતલ	૨,૫૨,૦૧૬	૨,૭૮,૮૪૬
વાર	૧૪,૨૪,૩૭૬	૧૫,૦૩,૨૫૬
ચુનાઈટેડ પ્રોવીન્સીઝ { રતલ	૭,૦૫,૩૮૨	૭,૩૧,૬૪૮
વાર	૩૨ ૪૦,૫૩૧	૨૭,૫૪,૫૫૫
પંજાબ { રતલ	૧,૦૩,૬૬૧	૩૩,૧૧૮
વાર	૨,૧૭,૪૭૪	૧૨૦,૦૬૭
મધ્ય પ્રાંતો અને બિહાર { રતલ	૧૦,૪૬,૪૧૧	૧૦,૪૪,૩૫૬
વાર	૪૧,૪૨,૭૪૬	૩૬,૧૬,૩૮૪
બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં કુલ { રતલ	૨,૦૮,૫૬,૪૨૮	૧,૬૭,૬૩,૪૭૨
વાર	૬,૧૮,૨૮,૬૬૦	૬,૪૮,૩૪,૨૦૭
દેશી રાજ્યો { રતલ	૧૫,૪૬,૧૧૦	૧૭,૦૫,૩૬૦
વાર	૬૧,૩૦,૧૨૪	૬૮,૩૬,૨૬૨
એકંદર { રતલ	૨,૨૪,૦૫,૫૩૮	૨,૧૪,૬૮,૮૬૨
ટોટલ	૬,૭૮,૫૬,૦૮૪	૬,૧૬,૭૦૪૬૬

માર્સેસની રંગીન તથા લાલ લાદીઓ સફાઈદાર અને મજબુત.

IMPORTS OF COTTON YARN.

સુતરની આયાત.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના જુન મહિનામાં બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં પરદેશથી નંબર ૩૧ તથા તેથી ઉંચા નંબરનું સુતર નીચે પ્રમાણે આયાત થયું હતું.

બત અને નંબર.	બંગાળા.	મુંબઇ.	સિન્ધ	મદ્રાસ.	બર્મા.	ટોટલ.
ચુલ્મૅન્ડ વૉટરર	પાઉન્ડઝ.	પાઉન્ડઝ	પાઉન્ડઝ	પાઉન્ડઝ.	પાઉન્ડઝ	પાઉન્ડઝ.
નં. ૩૧ થી ૪૦	૧,૬૨,૧૦૮	૩,૨૧,૪૬૭	૬૦,૫૦૦	૩,૮૨,૩૮૮	૧૦,૦૦૦	૬,૬૬,૪૬૩
નં. ૪૧ થી ૫૦.	૨૪,૮૭૦	૧,૨૪,૮૦૭	૭૧,૦૦૦	૨,૫૦૦	૨,૨૩,૧૭૭
નં. ૫૦ થી ઉપર	૧,૨૫,૮૬૬	૧,૬૪,૪૬૪	૧,૦૦૦	૧૭,૬૦૦	૧૧,૦૦૦	૩,૨૦,૨૬૦
આરેન્જ, રેડ અને બીજા રંગોવાળું						
નં. ૩૧ થી ૪૦.	૬,૬૨,૦૪૪	૧,૭૫,૬૭૫	૧,૫૦,૬૯૫	૪,૦૬,૫૮૬	૩૨,૦૦૦	૧૪,૨૭,૩૦૩
નં. ૪૧ થી ૫૦	૧,૬૮૦	૫	૬૬,૩૮૫	૭૧,૩૭૦
નં. ૫૦ થી ઉપર.	૧૦,૭૩૦	૮,૬૧૦	૫૨,૪૫૦	૧૮,૧૬૬	૮૬,૬૮૬
ટોટલ	૧૦,૧૭,૫૬૮	૭,૬૫,૦૫૩	૨,૧૨,૪૬૫	૬,૩૦,૩૩૨	૧,૪૩,૦૮૧	૩૦,૬૮,૫૫૬

COMPARATIVE STATEMENT OF TRAFFIC AT THE
PORT TRUST WAREHOUSES FOR THE
MONTH OF JUNE 1914.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના જુન માસ માટે પોર્ટ ટ્રસ્ટની વેરહાઉસીઝમાંના વેપારને લગતા સરખામણી કરનારા આંકડા.

માલની બત	૧૯૧૪ ના મે ૩૧ મી તારીખ સ્ટોક	૧૯૧૪ ના જુન માં ચથેલી ડીલીવરી	૧૯૧૪ ના જુનની ૩૦ મી તારીખે સ્ટોક	૧૯૧૩ ના જુનની ૩૦ મી તારીખે સ્ટોક
રૂના કાપડની ગાંસડી	૪૩,૬૫૩	૮,૬૭૨	૪૬,૪૧૮	૩૭,૩૫૦
" " પેટી	૭૬,૮૫૬	૧૩,૭૧૦	૮૩,૮૦૭	૫૪,૦૧૪
રેશમ તથા ઉનની પીસ ગુડઝ ગાંસડી	૯૦૭	૧૩૪	૯૨૫	૬૬૧
રેશમ તથા ઉનની પેટી	૨,૬૪૦	૧,૪૧૫	૨,૫૯૮	૨,૦૭૮
ટવીસ્ટ અને યાર્ન (સુતરાઉના) પેકેજીઝ	૬,૪૮૫	૪,૭૪૭	૬,૮૮૧	૮,૩૨૫
" રેશમ તથા ઉનના પેકેજીઝ	૨,૧૦૪	૧,૮૫૨	૧,૬૯૪	૨,૬૧૬
ટોટલ	૧,૩૮,૬૪૫	૩૦,૮૩૦	૧,૪૮,૩૨૩	૧,૦૫,૦૪૭
ગાંધાના દન	૩,૯૬૧	૩૫૪	૪,૬૧૦	૧૦૧૭
પીતળના દન	૩,૧૮૪	૬૪૭	૩,૭૬૮	૨,૨૩૬
ટોટલ	૭,૧૪૫	૧,૦૦૧	૮,૩૭૮	૩,૨૫૬

ધી ગોળે દાખલ માર્ચ ૨૧ બેઝ સીટ ફોટ મુંબઇ.

સને ૧૯૧૪ ના મુંબઈ, કાશી તથા ઉમરાવતીમાં
ભરાયલાં પ્રદર્શનમાં ચાંદ મળેલા છે.
પ્રસિદ્ધ ડા० વામન ગોપાળનું.

આયોડાઈડ

સારસાપરીલા.

આ જગપ્રસિદ્ધ સારસાપરીલા એવા અનેક ઔષધોથી તૈયાર કરવામાં આવેલા છે કે, જે ઔષધો કોઈ પણ કારણથી કુપીત થયેલાં લોકોને શુદ્ધ કરી વૃદ્ધિ કરે છે. ગરમી, પ્રદર, સાંધાનું રહી જવું, મ્હોંમાં અને શરીરના બીજા ભાગોપર ચાંદ પડવાં, સ્મરણ શક્તિ ઓછી થઈ જવી, શરીરપર ફોલ્લા થઈ આવવા, મ્હોંમાં તથા ગળામાં કાણાં પડવાં, નાકનું બેસી જવું, શરીરનું સુણ આવવું, કળતર થવી, પુઝલી, ખગજ, ગજકરણ, હાથ પગમાં બળતગ થવી, મોઢામાંથી વાસ નીકળવી, ભાજ પડવી, દાંતના પારાનું સુઝવું, દાંતનું હાલવું, તેમાંથી લોહી વીગેરે નીકળવું એ સર્વે પ્રકારના રોગોપર આ ઔષધ ઘણું ઉપયોગી થઈ પડ્યું છે.

કીંમત સર્વા રૂપિયો. ટપાલ ખર્ચ ૭ આના. સારો શુણ આવવા માટે ચાર બાટલીઓ લેવી જોઈએ. એકદમ ચાર બાટલી મંગાવનારને ૪૫૫ રૂપિયા પડશે. ટપાલ અને બેંગી ખર્ચ જુદું પડશે.

ધાતુ શક્તિ વર્ધક અત્યંત પૌષ્ટિક દ્રવ્યરક્તની ગોળીઓ.

માલેક, ડા. ગૌતમરાવ કેશવ,

ગૌતમરાવ કેશવનું ઔષધાલય,

ઠાકુરદ્વાર-મુંબઈ.

SEA-BORNE TRADE OF INDIA.

હિંદુસ્તાનનો દરિયાઈ વેપાર.

ઈ. સ. ૧૯૧૪ ના જુન માસમાં થયેલી આયાત અને નિકાશ નીચે પ્રમાણે હતી.

ચીજનું નામ	Imports.	આયાત.
	૧૯૧૩ માં	૧૯૧૪ માં
જીવતાં જનાવરો	૩૦,૦૧૦	૩૦,૦૧૦
દારૂગોળો હથીયાર વીગેરે	૩,૭૫,૬૧૫	૩,૨૭,૫૮૩
છાપેલી ચોપડી, નકશા વીગેરે	૪,૪૦,૪૦૭	૩,૭૬,૬૧૦
ખુટસ અને શુઝ	૩,૬૧,૭૦૬	૪,૫૦,૬૫૬
ઘર ણાંધવાનો સામાન	૬,૮૦,૩૮૨	૮,૬૫,૪૨૫
મીઝુખત્તી	૫૫,૬૪૨	૬૮,૭૫૩
રેલ્વે ગાડાં સિવાયની ગાડીઓ	૩,૦૬,૫૮૬	૧,૪૬,૩૦૬
રસાયણિક પદાર્થો	૮,૬૩,૬૩૪	૮,૭૪,૨૬૦
ઘડીયાળો	૨,૧૬,૦૨૬	૧,૫૧,૭૮૬
કેલસા	૭,૦૦,૦૩૬	૬,૩૬,૦૦૮
કોદી	૨૦,૦૭૬	૨૪,૪૬૬
ઝાંચો (સીદરી)	૪,૭૫૨	૩,૭૫૮
દોડાં	૧,૨૩,૨૫૬	૧,૩૪,૬૫૦
કટલરી (કાપકુપ કરવાનાં હથીયાર)	૨,૩૧,૬૦૦	૧,૬૭,૧૪૭
સાઈકલો	૩,૪૧,૨૨૬	૨,૪૬,૧૫૪
કપુર	૬૬,૬૭૬	૧,૧૬,૬૦૩
ખીજી જાતની દવા કુલ	૮,૪૮,૭૮૦	૬,૮૧,૬૦૬
ભુગડાં રંગવાની ચીજો	૧૨,૭૦,૬૦૪	૧૦,૭૬,૦૨૩
ફટાકડાં	૩૪,૨૬૮	૮૪,૨૦૧
ફરનીચર	૧,૬૭,૪૭૮	૧,૪૮,૬૧૬
ઝાંચો સામાન	૧૫,૪૬,૩૦૭	૧૩,૬૦,૭૨૦
ચોખા	૩,૬૧૫	૩,૫૩,૦૧૬
ઘઉં	૩૫૨
ઘઉંનો લોટ	૫,૦૩૫	૫૭,૦૭૦
હાર્ડવેર	૩૦,૭૮,૫૫૬	૩૧,૪૬,૦૧૦
ધુપ
આમડાં ખીન કેળાયાયલાં	૧,૧૮,૫૬૫	૧,૨૨,૬૬૫
ધણિકરીઓની લગતાં હથીયારો	૧૦,૮૬,૧૨૦	૭,૦૮,૬૩૩
અગીત વિગેરેને લગતાં હથીયારો કુલ	૧૬,૬૮,૨૩૬	૧૨,૨૩,૬૭૩
હાથીદાંત	૮૧,૫૫૨	૨,૦૭,૦૧૮
અવેશત	૪૮,૬૮૬	૬૫,૧૬૬

	૩.	૩.
કેળવાએલાં ચામડાં ...	૩,૧૭,૦૨૩	૩,૦૨,૬૩૦
દારૂ ...	૧૬,૬૭,૩૩૦	૧૬,૫૧,૧૭૭
મશીનરી અને મીલ સ્ટોર્સ ...	૬૨,૬૪,૧૮૮	૬૧,૭૭,૭૬૭
દીવાસળી ...	૮,૬૪,૦૮૩	૧૧,૧૬,૨૬૩
પીત્તળ ...	૧,૫૬,૧૧૦	૧,૫૨,૫૦૭
ત્રાંચુ ...	૨૬,૪૫,૨૬૨	૩૬,૦૪,૩૫૧
જર્મન સોલ્વર ...	૧,૬૫,૪૧૦	૨,૦૧,૩૪૮
લોહું ...	૨,૪૮,૭૪૦	૬૩,૬૧૬
લોહું અને સ્ટીલ ...	૬૬,૪૩,૫૫૩	૮૩,૬૫,૬૬૬
સ્ટીલ ...	૧૬,૫૨,૭૭૬	૧૬,૬૧,૬૪૬
સીસું ...	૧,૭૬,૧૮૩	૧,૫૨,૭૪૧
મોટર ગાડીઓ અને સાધકલો ...	૬,૪૧,૭૨૩	૮,૨૨,૦૪૨
કેરોસીન તેલ ...	૪,૮૦,૭૨૩	૨૩,૫૬,૧૬૫
અળસીનું તેલ ...	૭૧,૬૪૫	૫૬,૭૩૦
બીજી જાતનાં તેલો મળી કુલ ..	૧૭,૬૬,૩૬૦	૩૫,૭૧,૩૪૭
રંગ દોગાન વિગેરે ...	૬,૭૦,૮૧૭	૭,૪૭,૪૨૫
કાગળો ...	૧૨,૫૭,૭૬૩	૧૨,૭૬,૮૦૪
રેલ્વે ગાડીઓ ..	૨૭,૧૬,૮૦૫	૫૨,૬૨,૮૮૪
મીઠું ...	૬,૭૩,૬૩૦	૮,૧૧,૫૬૨
સાબુ ...	૫,૬૪,૨૬૨	૬,૫૪,૧૨૩
સોપારી ...	૬,૭૧,૦૫૦	૧૦,૨૮,૮૬૪
તેલનો કુલ ...	૧૦,૭૭,૨૮૮	૧૨,૨૫,૬૬૦
રોશનરી ...	૫,૩૫,૨૬૮	૫,૪૧,૮૬૬
ખાંડ ...	૩૬,૫૫,૨૧૧	૨૦,૬૫,૫૭૧
સુતર કાચું ...	૨,૧૮,૦૮૭	૧,૦૩,૨૭૬
ટવીસ્ટ અને યાર્ન ...	૩૪,૩૮,૬૨૬	૪૪,૧૭,૬૬૩
વગર ધોએલાં પીસ ગુડ્ઝ ...	૧,૮૪,૬૬,૮૪૫	૧,૬૬,૫૬,૨૦૩
ધોએલાં પીસ ગુડ્ઝ ...	૧,૧૬,૨૩,૮૧૪	૬૬,૪૩,૫૬૪
રંગીન અને છાપેલાં પીસ ગુડ્ઝ ...	૧,૨૧,૧૦,૫૪૧	૬૪,૫૩,૬૪૩
શીવવાના દોરા ...	૨,૭૬,૦૩૩	૨,૫૬,૧૬૭
સુતર એકંદર ...	૪,૭૬,૫૫,૩૨૪	૪,૫૪,૭૬,૬૪૨
રેશમ કાચું ...	૭,૪૬,૩૪૨	૬,૮૩,૨૭૫
રેશમના પીસ ગુડ્ઝ ...	૧૫,૧૪,૬૦૦	૧૬,૫૫,૪૧૬
કાચું ઉન ...	૪,૦૫,૭૭૬	૧,૪૭,૭૬૦
હોઝીઅરી ...	૬૦,૫૭૮	૪૩,૮૪૪
ઉનના પીસ ગુડ્ઝ ...	૧૧,૦૬,૩૧૪	૮,૬૭,૨૩૭
ઉન કુલ ...	૧૬,૧૫,૮૧૪	૧,૪૩,૩,૨૦૧
તંબાકુ ...	૬,૨૮,૩૪૧	૬,૫૭,૧૨૪

પ્રાઇન મોએક ટાઇલ્સની જથ્થાબંધ ખરીદી ક્યાંથી થાય છે ?

	રૂ.	રૂ.
લાઠડાં	૪,૮૬,૩૫૯	૮,૧૧,૦૭૬
રમકડાં	૨,૬૬,૯૯૮	૨,૪૬,૭૪૫
છત્રીઓ	૧,૬૭,૦૩૩	૧,૭૬,૬૭૭
છત્રીઓનો સામાન	૩,૦૮,૬૪૪	૩,૧૭,૨૩૬

કુલે આયાત ...

૧૨,૨૨,૪૩,૮૫૦

૧૨,૬૮,૧૩,૨૨૮

Exports.

નિકાશ.

ચીજનું નામ.	૧૯૧૩	૧૯૧૪
જીવતાં જનાવરો	૩,૧૪,૨૬૫	૩,૬૦,૫૧૩
ધ્રસ કરવા માટે રેસા	૫૬,૭૩૮	૧,૬૬,૦૦૬
મીથુનત્તી	૧,૭૬,૭૨૦	૨,૦૦,૪૪૪
સૉલ્ટ પીટર	૧,૮૧,૫૮૭	૨,૬૪,૫૬૭
કોલસા	૬,૭૬,૨૩૭	૬,૧૫,૩૩૭
કૌપી	૩,૧૧,૬૬૮	૨૧,૪૦,૦૬૦
કાથો, (સીંદરી)	૭,૦૨,૪૧૬	૭,૭૬,૧૬૩
દોરડાં	૮૭,૪૧૪	૫૪,૦૮૬
દવાઓ	૭૧,૪૫૫	૧,૩૫,૪૫૦
ગળી	૧,૩૮,૪૦૧	૮૨,૨૫૪
હરકાં બેડાં	૫,૬૭,૧૭૩	૭,૬૬,૭૧૭
હુગડાં, ચામડાં રંગવાની ચીજો	૬,૪૫,૩૧૨	૧૧,૨૬,૭૮૨
ફળને શાક	૪,૩૫,૭૬૬	૪,૮૬,૫૫૫
ડાંગર	૩૨,૮૨૮	૭૮,૪૬૦
ચોખા	૧,૫૧,૧૫,૭૬૯	૧,૩૩,૯૯,૬૬૩
ધઉં	૨,૮૨,૨૮,૬૮૭	૧,૮૩,૩૫,૧૪૨
ધઉંનો લોટ	૧૩,૦૩,૨૪૦	૭,૭૧,૮૮૬
ખીજી જાતનો દાણો	૪૩,૧૫,૬૬૨	૩૪,૧૪,૬૧૮
વગર કેળવાયલાં ચામડાં	૭૮,૬૩,૮૨૫	૮૮,૬૭,૪૫૮
લાખ	૬૭,૮૦૬	૨,૧૩,૩૩૦
કેળવાયલાં ચામડાં	૩૮,૦૬,૪૮૪	૪૩,૧૪,૦૨૯
રબર	૩,૮૫,૦૭૫	૫,૧૫,૫૩૪
ખાતર	૭,૩૬,૦૫૬	૭,૬૬,૪૪૦
મેગેનીઝ	૭,૦૮,૮૨૩	૮,૧૪,૦૬૩
લોહ અને સ્ટીલ	૫,૦૧,૦૦૪	૩,૬૭,૬૨૩
ધાતુ કુલ	૧૪,૫૪,૦૦૨	૧૬,૫૬,૦૩૮
મીઠુ	૩૬,૨૭૫	૬૫,૪૧૦
અબરખ	૪,૦૬,૨૩૬	૩,૮૦,૦૦૬
દીવેલ	૧,૪૬,૮૫૮	૧,૦૮,૭૭૫
કોપરેલ	૨,૧૧,૪૬૨	૨,૮૪,૬૭૮

ધી ગોમ્મે ટાઇલ માર્ક-૨૧ એક ઓટ, ફેર્ટ, મુખધ.

	રૂ.	રૂ.
આળસીનું તેલ	૧૦,૬૭૬	૧૨,૦૮૩
બીજા બાતનાં તેલો મળી કુલ...	૫,૫૫,૩૮૦	૮,૬૬,૬૬૦
ખાજ	૧૦,૬૮,૫૦૪	૧૩,૦૧,૧૩૪
અપ્રીલુ	૨૨,૩૦,૬૭૫	૧૪,૬૦,૬૧૦
ધી	૨,૬૦,૪૮૧	૩,૦૬,૬૧૬
દીવેલી	૧૬,૪૦,૩૩૨	૧૬,૭૦,૭૨૪
ટોપરાં	૧૬,૮૬,૪૧૨	૧૬,૮૩,૭૬૬
કપાસીયા... ..	૧૮,૨૨,૭૭૭	૧૪,૩૨,૭૨૨
લોંચસીંગ	૩૨,૧૫,૬૨૬	૨૬,૮૫,૩૬૦
આળસી	૬૬,૬૬,૦૬૮	૬૪,૬૧,૩૪૪
ખસખસ... ..	૭,૨૮,૪૭૬	૩,૫૪,૭૮૫
સરસવ	૬૮,૫૬,૧૫૩	૧૬,૪૧,૫૬૧
તાલ	૧૧,૬૪,૮૧૬	૬,૮૮,૨૨૩
તેલનો	૭,૧૦,૭૩૬	૭,૭૨,૪૬૪
ખાંડ	૧,૨૬,૬૮૭	૧,૧૧,૭૧૨
ચા	૩૮,૦૨,૩૦૫	૮૦,૩૫,૪૨૬
કાચું રૂ	૩,૫૬,૬૭,૭૬૮	૬,૮૦,૦૮,૧૨૩
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૫૭,૫૬,૫૪૫	૫૬,૪૩,૭૪૬
રૂમાલ અને શાલો	૬૬,૬૧૦	૬૩,૭૧૬
પીસ ગુડ્ડ	૧૭,૦૮,૬૬૪	૨૦,૮૩,૧૩૬
શણ	૫,૪૨,૫૭૪	૬,૦૬,૪૩૪
નયુટ કાચા	૪૧,૬૪,૩૨૩	૮૬,૦૪,૩૬૧
નયુટ કાચા અને ચાર્ન	૨,૬૭૬
સુતર કાચું	૮૧,૨૧,૨૪૪	૧,૦૮,૦૩,૭૦૪
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૬૮,૨૭,૬૨૩	૧,૩૦,૨૪,૭૭૨
વગર ધોળેલાં પીસ ગુડ્ડ	૧,૬ ૧,૪૪,૪૧૭	૮૭,૧૬૭,
ધોળેલાં પીસ ગુડ્ડ... ..	૧,૧૧ ૧,૬૮,૬૮૭	૧,૨૬,૬૬૪
રંગીન અને છાપેલાં પીસ ગુડ્ડ	૧,૨૧,૧ ૧૭,૬૬,૧૬૬	૩૭,૧૭,૧૦૬
શીવવાના દોરા	૨,૭૧ ૧,૬૭,૧૮૩	૨,૮૬,૬૧૩
સુતર એકંદર	૪,૭૬,૫૫, ૪,૪૫,૨૭૩	૪,૦૬,૬૬૪
રેશમ કાચું	૭,૪૬,૩ ૬,૪૬,૧૬૧	૧૦,૩૩,૩૬૭
રેશમના પીસ ગુડ્ડ... ..	૧૫,૧૪,૬૦૦	૨૧,૧૭,૮૬,૨૫૬
ચૂં બિન	૪,૦૫,૭૭૬	
... ..	૬૦,૫૭૮	
... ..	૧૧,૦૬,૩૧૪	
... ..	૧૬,૧૫,૮૧૪	
... ..	૬,૨૮,૩૪૧	

ગાંધીજીના જન્મજયંતિ ખરીદી ક્યાંથી થાય છે ?

રોબરશન ઓઇલ એનજીન.

તદ્દન સાદાં, મજબુત તથા સસ્તાં.

૪ થી ૪૦ હોર્સ પાવર સુધી સ્ટોકમાં તૈયાર મલશે.

નદી અથવા કુવામાંથી પાણી કાઢવાના પંપો,

અનાજ દળવાની વીલાયતી તેમજ દેશી ઘંટીઓ.

પગથી અને પાવરથી ચલાવવાના લેથો.

હાથથી અથવા પાવરથી ચલાવવાના ફોલીંગ મશીનો,

જીનીંગ ફેક્ટરી માટે કંપ્લેટ ગીયરીંગ, શાફ્ટીંગ વગેરે.

વીલાંચતી લોખંડની જે કટકાની પુલીઓ સીંગલ તથા ડબલ આર્મની મોટા કયામા તૈયાર મળશે.

વીઠલ પરશોતમ એંડ સન.

ઈન્જનેરો તથા બીડનું ઓતકામ કરનારા, તથા મશીનરી મંગાવનારા,

ખેતવાડી બીજી ગલી,—મુંબઈ.

રૉયલ ટોનીક પીલ્સ.

તાકાત આપનારી શુદ્ધ વનસ્પતીની ગોળીઓ.

આ ગોળીઓ દરેક પ્રકારની નબળાઇ દુર કરી પુરુષાતન આપે છે. સ્વપ્નામાં કે પીશાબમાં જતી ધાતુ બંધ કરી વીર્યવીકારના શુભ દરદો મટાડી પાચનશક્તિ વધારી તાકાત આપે છે. કેળવણી લેતા વીદ્યાર્થીઓનાં મગજને પુષ્ટી આપી તેમની ઓછી થયેલી યાદદાસ્ત શક્તિને પુરજોશમાં ખીલતી રાખે છે.

કેશર, કસ્તુરી, અંબર વીગેરે દેશી વનસ્પતીની બનેલી “ રૉયલ ટોનીક પીલ્સ ” લોહી વધારી અવયવોને તાકાત આપે છે. બુબ વધારી શરીરનું પોષણ કરે છે એટલું જ નહીં પણ ફક્ત ત્રણ દીવસમાં પોતાની અદ્યુત શક્તિ આપેલુ બતાવે છે. સ્ત્રીઓના અનિયમીત રૂતુઆવને અટકાવી ગર્ભસ્થાનને સુધારી તંદુરસ્તી બક્ષે છે.

રજીસ્ટર નંબર ૧૮૦ તપાસી લેજો. નક્કી માલથી બુબ સાવચેત રહેજો.

કીંમત ૩૦ ગોળીની બાટલીની રૂ. ૧-૪-૦

ગોર્વોદજી દામોદરની ડું

જયાબંધ તથા છુટક દવાઓ વેચનારા,

નં. ૩ સુતાર ચાલ મારકેટ મુંબઇ નં. ૨.

૧-૬

ખાતમાં થિવાસ પામેલા ૩૦ વરસના લાઘર્ટીંગ અને પોર્ટીંગ એક્ષપર્ટોએ કહાડેલા ટુંક સુદામાં, વિખ્યાતી મેળવેલો તદ્દન નવી અને અપ-ટુ-ડેટ સામગ્રી સાથેના છબી પાડવાનો

એક્સેલસીયર સ્ટુડીયો

૪૦—મહમદી મહાલની સામે, કાલબાદેવી રોડ—મુંબઇ.

સુંદર પોઝીશન અને ઉત્તમ ક્વીનીંગ સાથેના ફોટોગ્રાફ માટે બધા કચ્ચા સાથેના ફેમોલી, આઉટડોર યા ઓફીસ ડ્રુપો માટે, બીટર્ડીંગ પ્લાન, દસ્તાવેજો (કોર્ટના કામ સાફ) મશીનરી, ગાડી, ઘોડા, મોટરો વિગેરે માટે હાઇકલાસ પ્રોમાર્કેટ એનલાઈનમેંટો માટે હુમે ખીનહરીફ છીએ.

એકવાર દ્રાયલ આપી ખાત્રી કરો.

નોટ—હમારા લાવેલો હમારા જેવું ઉત્તમ કામ તમને કેથબી મલશે નહીં.

માલિકો—ફરામજી તથા રૂસ્તમજી નવરોજી ફોટોગ્રાફર.

એસ. હારમસજીના આગલા ચીફ ઓપરેટર.

COMMERCIAL INTELLIGENCE.

વેપારી ખાતમી.

આ મથાળાં નીચે અમે જુદા જુદા દેશના કૉન્સલો તરફથી તથા બીજા મુલકો તરફથી આવેલી ખાતમીઓ આપશું. એ ખાતમત કંઈ પણ વધારે માહિતી જોઈતી હોય તો આ ચેમ્બરના સેક્રેટરીને લખ્યાથી ખુલાસો મળી શકશે. અત્રિના કોઈ પણ વેપારીને આ દેશ અથવા પરદેશના વેપારી સાથે કોઈ પણ જાતની વેપારી ખાતમત સંબંધ બાંધવા ઇચ્છા હશે તે પણ આ કોલમમાં દાખલ કરીશું.

ખબર મોકલનારનું નામ.	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કંઈ ખાતમતો વેપાર કરવા માંગે છે તે.
ધી ઈન્ડીઅન ટ્રેડ જર્નલ		
„ ડી. ૧૦૧	જાપાનમાં ચોસાકાની એક પેઢી.	સુતરના ગુજાઓ ખરીદનાર સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
„ ડી. ૧૦૨	અમૃતસરની એક પેઢી.	ગુદર પુરો પાડનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
„ ડી. ૧૦૪	મૈસોરની એક પેઢી.	અખરખ, કુરુંડમ (Corundum) Garnet (કાચના જેવી ધાતુ જેમાંની લાલ જાત જવાહીર તરીકે વપરાય છે) તથા Asbestos (રેસાદર ધાતુ કે જેણું સળગે નહોતું એવું) વણાટ થઈ શકે છે.)
„ ડી. ૧૦૫	કાનપુરના કારીગરોની એક પેઢી.	ઉનના સુટીંગ્સ, કોટીંગ્સ અને શરટીંગ્સ ખરીદનાર સાથે પત્ર વ્યવહાર ચલાવવા માંગે છે.
„ ડી. ૧૦૭	મદ્રાસ ઈલાકામાં કોકોનાકાનો એક વેપારી.	એરંડીઆ તથા જીન્જલીના (તલના) બીજાંના વેચનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
„ ડી. ૧૦૮	ઉનમાર્કમાં કોપેનહોગનની એક પેઢી.	કેપ્સન એટલે દુધના ખુવાના બનાવનારાઓ તથા નિકાસ કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
„ ડી. ૧૦૯	લીવરપુલની એક પેઢી.	કાજુ ચઢાવનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
„ ડી. ૧૧૨	હોલેંડમાં એમરટરડેમની એક પેઢી.	(Kapok) કપોક નામના નરમ ૩ જે ઝાડની આસ પાસથી નીકળે છે એને તકીઆ વગેરે લાવવાના કામમાં આવે છે તેનો નિકાસ કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
„ ડી. ૧૧૩	કલકત્તાની એક પેઢી.	કુસુમનાં બીયાં ખરીદનાર સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.

ખબર મોકલનારનું નામ.	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ બાબતનો વેપાર કરવા માંગે છે તે
ધી મન્ડીઅન ટ્રેડ જર્નલ " ડી. ૧૧૯	રૂસીયાની એક પેટ્રોલ કલકતાનો પ્રતિનિધિ.	મોટર તથા માઇકલના રજારના ટાયરો નકકર ટાયરો તથા દરેક બતનો રજારનો માલ વેચવા હિંદુસ્થાનના મુખ્ય શહેરોમાં એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" ડી. ૧૨૪	ઈંગલંડમાં હેલીફેક્સનો એક વેપારી.	ધ્રુવ ધનાવવા માટે ટુંકા બહાવાળ તથા રેસાના નિકાશ કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૨૫	લંડનની એક પેટ્રી.	વરીઆળીના નિકાશ કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૨૬	લંડનનો એક કારીગર.	કાચના પાલીસના સંબંધી પેટ્રીઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૨૯	ગ્લાસગોનો એક ત્રાપારી.	શણ, રેશમ, ઉન, રૂ, સેતરું તથા દોરડાંનો વેપાર કરતી પેટ્રીઓ જેઓ ગ્લાસગોમાં એજન્ટ નિમવા માંગતા હોય તેઓની સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૩૯	ક્રાસનો એક વેપારી.	ખરી તથા સીંગડાના નિકાશ કરનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૫૨	જાપાનમાં ચોશાકામાંની કારીગરોની એક પેટ્રી.	ચાંત્રના હુથીઆરો અને વિજળીક ફીટીંગ (જેડવા બે સાડવાના બુદા બુદા ભાગ) આયાત કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૬૭	લેંકશાયરનો એક વેપારી.	તેલ, રંગ વારનીશ તથા મીનો આયાત કરનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૬૮	દાવણકોરમાંનો એક વેપારી.	તાડના રેસા ખરીદ કરનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૬૯	કલકતાની એક પેટ્રી.	દીલે ઘસવાના પથરા વેચનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૮૩	કલકતાનો એક વ્યાપારી.	કસ્તૂરીના ખર્દાદાર સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૮૪	કલકતાનો એક વ્યાપારી.	ઝેર કચુલા એકેડો કરનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૮૫	સ્વીડનમાં ગ્રંટહેલ્મની એક પેટ્રી.	પેટ્રોલ મોટર તથા છુટી પડી શકે એવી મોટ મોટરના આયાત કરનારા અથવા તેના આડતીઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.

અખર મોકલનારનું નામ	વેપાર કરના ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ બાંધતનો વેપાર કરવા માંગે છે તે.
ધી ઇન્ડીઅન ટ્રેડ જર્નલ- ડી. ૧૮૭	વતપાનમાં કોળીની એક પેટી.	વાંમના છત્રીના હિન્ડલ તથા લાકડીઓ આયાત કરનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
દેશી વેપારી એગર	દક્ષિણ દિશમાં વિગ્રાગ પટ મનો એકપાણના માલિક.	પાતાની માલિકીની ખાણમાંથી નીકળતા કુરુંડ (Korund) કાચના જેવી ધાતુ જેમાંની લાલ વાત જવાહીર તરીકે વપરાય છે) તથા અખરખ (વગેરે માલ માટે એ માલાનો વેપાર કરતી પેટીઓ સાથે સંબંધ બાંધવા ઇચ્છે છે.
" " "	કલકત્તાનો એક વેપારી.	કસ્તુરીના અંગેના વેપારીઓ સાથે સંબંધ બાંધવા ઇચ્છે છે.
" " "	અમેરિકાના કોન્સલ તરફથી.	ન્યુયોર્કની એક પેટી આમકા પકાવવા માટેના સામાનની આયાત કરનારી ન્યુયોર્કની એક પેટી સુકા આમળાં પુરા પાડનાર ભરોસાદાર વેપારીઓ સાથે સંબંધ બાંધવા કરવા માંગે છે.
" " "	" " "	યુ-રેટ્સઓફ અમેરિકામાં ઇલીનોઇસની એક પેટી જેઓ બાગ ખેડવા માટે કોલાળી તથા નકામા છોડવા તથા ઘાસ કાઢી નાખવા માટેના ઓલ્ટરેશનને છે તેને તે વેચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટો જોઈએ છે.
" " "	" " "	યુ-રે. અ. ના સીન્સીનાટીમાંની એક પેટી ઇન્ડર વચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટ ચોધે છે.
" " "	" " "	ન્યુયોર્કની એક પેટી - સાઈકલ ગાડી હિંદુસ્તાનમાં વેચવા માટે એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" " "	" " "	ન્યુયોર્કની એક પેટી ધાતુના અદાલ્ત (Fireproof) બાંધવાના સામાન વેચવા માટે હિંદુસ્તાનની પેટીઓ સાથે સંબંધ બાંધવા માંગે છે.
" " "	" " "	યુ. સા. અ. માં ઓહીયોની એક પેટી સ્ટીલનું બનવેલું ઓપીસ માટેનું કરનીચર વેચવા હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" " "	" " "	ઓહીયોની એક પેટી બાઈસીકલ તથા મોટોર બાઈકલ વચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટ નિમવા માંગે છે.

ખખર મોકલનારનું નામ	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ ખાખતનો વેપાર કરવા માંગે છે તે
દેશી વેપારી ચેમ્બર.	અમેરીકન કોનસલ.	યુ. સ્ટે. અમેરીકામાં પ્રોપીડેન્સનો એક વ્યાપારી બુદ્ધી બુદ્ધી ખાતની સોના રૂપાની વીંટી વેચવા માટે એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" " "	" "	યુ. સા. અમેરીકાના મીડીગનની એક પેટી નાની મોટર-મોટ વેચવા માટે એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" " "	" "	ન્યુયોર્કનો એક વ્યાપારી હિંદમાં સરતી નારીએળીની સાદહી મોટા પાયાપર બનાવનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" " "	" "	અમેરીકામાં સેંટ લુઈની એક પેટી બુટ-નું પાલીસ વેચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" " "	" "	અમેરીકામાં સેંટ લુઈની એક પેટી કાદવ વિગેરે કાઢી નાંખવા માટેના યંત્ર તથા ગંદેર કામના યંત્ર માટે તારના દોરણ વેચવા માટે કોઈ હિંદી કંપનીને એજન્ટ નિમવા માંગે છે.

જે ઠેકાણે ઇન્ડીયન ટ્રેડ જર્નલ લખ્યું નથી તે ઠેકાણાની સઘળી ખાતમી માટે આ ચેમ્બરમાં જાતે મળવું અથવા પુછાવી જોવું.

ઉપરની ખાતમીઓમાં જે ઠેકાણે 'ઇન્ડીયન ટ્રેડ જર્નલ' લખેલું છે તેના સંબંધમાં સીધું કાયરેક્ટર જનરલ ઓફ કોમર્શિયલ ઇન્ટેલીજન્સ, કલકત્તાને પુછાવી જોવું. (આ ચેમ્બરનું નામ તે કાગળમાં લખવું).

નોટ.

"ધી ઇન્ડીયન ટ્રેડ જર્નલ" ના નંબરની ખાતમીઓના સંબંધમાં તે ખાતમી માગનાર વેપારી યા પેટીએ બેંક રેફરન્સ અથવા ચારી એજન્ટોના પત્ર મોકલવું પડ્યો તે શિવાય તેવી ખાતમીઓના જવાબ આપવામાં આવશે નહિં.

માર્સેલ્સની રંગીન તથા લાલ લાદીઓ સફાઈદાર અને મજબુત.

ધી ઈન્ડિયન મર્કન્ટાઇલ ઇન્શુરન્સ કંપની લીમિટેડ.

(સને ૧૮૮૨ ના ૬ ઠા એક્ટની અને ૧૮૯૫ ના ૧૨ મા એક્ટની
રૂએ રજીસ્ટર્ડ કરી છે.)

ફંડ રૂા ૫૦,૦૦,૦૦૦ જે ૫૦,૦૦૦ શેરોમાં

વેહેંચાયેલું છે દર શેર રૂ. ૧૦૦ નો

ભરાયેલી કેપિટલ રૂ. ૨૧,૧૫,૩૦૦

રીઝર્વ ફંડ રૂ. ૧,૪૭,૦૦૦

ડીરેક્ટરો.

મૉન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી (ચેરમેન)

સર વિઠ્ઠલદાસ દામોદરદાસ ઠાકરસી,

શેઠ નવરોજજી જહાંગીર ગામડીઆ.

શેઠ ચતુરભુજ શીવજી.

શેઠ માધવજી ઠાકરશી.

શેઠ મોરારજી વેલજી.

શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી.

શેઠ વાલજી સુંદરજી.

શેઠ હરીદાસ મોરારજી (મેજર્સ દામોદર હરીદાસ).

આ કંપનીનું મેનેજમેન્ટ એક જુના કસાયલા અને વૉલક્રાફ્ટ પ્રધર્સની કુંઠામાં ૩૫ વર્ષના
આગના વીમા બાબત અનુભવ ધરાવનાર મીઠા દાદાભાઈ એદલજી પાવરીના હાથમાં મુકવામાં આવ્યું છે.
દરેક જાતનું આગના વીમાનું કામ (જેવું કે બીલ્ડીંગ્સપર, મીલોપર વિગેરે વિગેરે) હાથમાં ધરવામાં
આવે છે. જાહેર પ્રજાને તથા વેપારી વર્ગને એલેમેન્ટાસ કરવામાં આવે છે કે આ સ્વદેશી કંપનીને
પુરતું ઉત્તેજન આપવાની મેહુરબાની કરવી. વધુ વિગત સાઝ આ કંપનીની ઓફિસમાં લખતું
વા જાતે મળતું.

દાદાભાઈ એદલજી પાવરી.

સેક્રટરી, ધી ઈન્ડિયન મર્કન્ટાઇલ ઇન્શુરન્સ કંઠ લીઠ

ધી એમપાયર એન્ડ, લીમીટેડ.

હુડ ગ્રાફીસ ૧૭, ૧૯, ગ્રીન સ્ટ્રીટ, શેર્ડ સુઅલ

ચાલુ ખાતાઓ ઉધાડવામા આવે છે અને દરરોજની ઓછામા ઓછી સીલક ઉપર રૂ. ૨૦૦ થી રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ દર વરસે દર સેંકડે ૩ ટકા પ્રમાણે વ્યાજ આપવામાં આવે છે.

ખાંધી સુદતની ડિપોઝીટ બાર માસ માટે ૮કા પાંચ અને હુંડી મુદત માટેની શરતો અરજી કરવાથી નાફી જણાવવામાં આવશે.

સેવીઅસ એન્ડનાં ખાતાઓ માટે દર વરસે દર સેંકડે ૪ ટકા વ્યાજ આપવામાં આવશે.

લોનો, એવર ડ્રાપ્ટો અને ડેશ ક્રેડીટ માટે કચુલ રાખવામાં આવેલી બચતગીરીઓ ઉપર સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

એકીંગને લગતું દરેક બતનું કામ કરવામાં આવે છે. ધંધાના નિયમે તથા માહેતી લખવાથી અગર પુછાવવાથી મળી શકશે.

હીરોડયા એન્ડ કંપની
એન્ડસ.

૯૨-૬૫.

મેલેરીયા માટે નવી શોધ.

ખંધી જાતના તાવ માટે
કી મોટી બાટલીનો રૂ. ૧-૦-૦
" નાની " " ૦ ૬-૦

ધર્મોદા ખાતા તથા મુદત વહેંચનારે
ખામ ઓછા લાવ માટે પુછાવવું.

વાંદરા મ્યુનીસીપાલિટીના ચીફ અધી.
સર સાહેબ લખે છે કે-મેલેરીયા તેમજ તાવથી
પીડિતા પાચ દરદીને આ દવા આપવામાં આવી
હતી તે સૌથી મરમમાંની એક દવા છે

મોલ એન્ડ ટો - સી. સી. હેસાઈની કું.
વી. સી. દરેટરની કંપની પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ,

લ્યુકેરિયા

મટાડી અટકો

સીઓના બધાં ગુપ્ત દરદો
નીચમીત અને સાફ લાવે છે

કીમત રૂ. ૧-૦-૦
" ધી રૂ. ૧-૦-૦
અનેલું બાલાટે ટેકનો-લોજીકલ વર્કસમા
ઓધલ-ટોનીન વનસ્પતી તેલના હેર
કદમીરપ વીજેરે ૨ થીલ્સ-ઓટો-નીલગીરી
લકમી બીટી ગ મુખ કેટલોગ મ ગાવો-
તેમજ બીજા દવા વેચારાં. ૪.
ને ત્યાંથી પણ મળશે.

કિંમત લાખો રૂપિયા.

૧. જીવિતને હાનિ કરનારા રોગોને મારી હઠાવે, શરીરમાં શક્તિ આપે, રૂધિર, વીર્ય અને ઓજા વિગેરે ઉચ્ચમ તત્ત્વોને સુધારે, તથા વધારે, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુ આપે એવી દવાની કિંમત લાખો રૂપિયા કરતાં પણ વધારે ગણાવી જોઈએ, એ સિદ્ધાંતમાં કોઈપણ વિરૂદ્ધતા પાતાવી શકે ખરો કે?

૨. આજે ચોત્રીસ વર્ષ થયાં ચાલુ ફેલ્ડ મેળવનારી આંતક નિઝહ ગોળીઓ અશક્તિને લગતાં તમામ દર્દોને મારી હઠાવે છે, શરીરને મજબૂત, કઠાવર અને તાકાત વાળું કરે છે, પાચન શક્તિ તથા લોહી અને વીર્યને સુધારે વધારે છે, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુ આપે છે, એ ગાળતને લાખો સર્ટીફિકેટોએ સાબીત કરી છે, અને દુનિયામાં દિવસે દિવસે તેના વધતા જતા ફેલાવાએ મજબૂત ટેકો આપેલ છે, તો પછી એ ગોળી-ઓની કિંમત લાખો રૂપિયા છે, એમ કહેવામાં કોણ અટકશે? તેની એક ગોળીની કિંમત સોનું, મોતી અને હીરા કરતાં પણ વધારે રાખવા માટે ધણાઓ પોતા તરફના સર્ટીફિકેટોમાં લલામણ કરી ચુક્યા છે; પણ શરૂઆતથી આજ સુધી તેની કિંમત એકજ એટલે ગોળી ૩૨ ની કળી ૧ ને રૂપિયો ૧ એક છે.

૩ આજ કાલે ઘણા લોકો પોતાની દવાની ભારે કિંમત જણાવી છેવટમાં તે હોળી દિવાળી જેવા દિવસો સુધીની મુદતમાં કે અમુક મીઠુનું માટે કે અમુક પત્રોના આહુકોને માટે તેની કિંમત એકદમ ઓછી-કમતી મૂકી દેવાની ટોચાટી ઉઠારતા (!) દેખાડવા મંડી પડે છે, તેમ અમે અમારી ગોળીઓ માટે કરી શકતા નથી. તેની કિંમત તો આજ ૩૪ વર્ષ થયાં એકજ છે અને લવિષ્યમા પણ તેજ રહેશે! અમારી દરેક દવામાં આવતી ચીજો અને તેને તૈયાર કરવામાં પડતી મહેનત ખરો નજર રાખીને તેની વાજબી કિંમતજ રાખવામા આવેલી હોવાથી અમારે તેના પરચુરણ વેચાણ માટે તથા સામગ્રી વેચાણ માટે જે કાંઈ જાહેર કરેલ છે, તેનાં કરતા કમતી કરવું અમને પોતામાં શકે તેમ નથી. તેમજ તેના કરતાં વધારા દેખાડવો એ પણ વાજબી નથી.

અમારા આંતક નિઝહ ગોળીઓ દરેક દેશમાં અને દરેક ઋતુમાં પોતાનો ફાયદો પુરતો દેખાડે છે. તેની સાબીતી માટે એટલું જ કહેવું બસ થશે કે—હિંદુસ્તાનના જુદા જુદા ભાગો ઉપરાંત સિલોન, બર્મા, સ્ટ્રેટસ સેટલમેંટ, ઈરાન, તેહરાન, વિગેરે એશિયાના જુદા જુદા પ્રદેશો અને તેથી આગળ વધી આફ્રિકા, યુરોપ અને અમેરિકાનાં ઘણા પ્રદેશોમાં તેના ફેલાવો દિવસે દિવસે વધતો ને વધતો જાય છે.

ગુણધર્મ-પ્રાંચ—
કાલબાદેવી રોડ.

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિશંકર ગોવિંદજી.
માલેક—આંતક નિઝહ ઔષધાલય.
જામનગર—કાઠીયાવાડ.

કા. મ. રા. જી.

ન વાંચ્યું હોય તો મંગાવો—મફતજ મળશે.

નવા જમાનામાં પ્રાચીન વિદ્યાનું બળ.

આજે (૫) વર્ષથી મુંબઈમાં પંકોચલા-તથા મોટા મોટા રાજા મહારાજા તેમજ રાદય-હસ્થેથી માન પામેલા ખાસ અનુભવી અને પેઢીઓના કામ કરનારા—

એ શું લખે છે—

શ્રીમંત મહારાજા સાહેબ શ્રી ૧૦૮ શ્રી સર વસંતભાઈ હથ બહાદુર છે. સી. આઈ. ઈ પ્રેલાના સ્ટેટ—)

તા. ૭ સપ્ટેમ્બર સન ૧૯૧૨ નં. ૧૯૭.

જ્યોતિષી અમ્બાદત્તજી મહાદેવજી શર્મા
 ફસ રિયાસત મેં ચાર વર્ષ નક હમારે
 પામ.મુલ્કા જિમ રહેં ફન્હોને જ્યોતિષમેં
 અછ્ઠા પરિધમ કિયા હૈં વ ફન્હોને હમે
 જો જો ભવિષ્ય ફલ ચમત્કારી કહેવે બરા-
 વર સચે મિલે સિવાયમેં ગર્માવસ્થામેંહી
 ફન્હોને પુત્ર હોનેકર દિન વ સમય ચતાયથા
 ડખી મમય પુત્ર હુવા ફસલિયે ઈનેકે ફસ
 કાર્યસે સંતુષ્ટો “રાજ્ય જ્યોતિષી
 સેલાના” ચે પદવી દી હૈં કૌર લિખતેં
 હેં કે ફસકા ફલ્કાદેશ સવા દે વ અનુમવ
 ફરને યાવ હૈં.

નોટ—એસે,યહોન શર્ટિફિકટ મોજૂદ
 હે વહજાને સે જાદે નહીં લિખતેં.

અમારે કાર્યાલયમા પ્રાચીન તથા
 અર્વાચીન જ્યોતિષ મં.ચોનુ બાબાનુવા
 થાય છે—અને શાસ્ત્રથી ભૂની તથા નવીન
 અમેલ સિસ્ટમ પ્રમાણે બનમેની વર્ષ-
 ફસ ઉત્તમ કરવામા આવે છે તેમજ
 બાદ પદ્ધતિમથી જેવુ હસે તેવુજ શાસ્ત્ર
 આધારે ભવિષ્યકથા કહેવામા આવે છે,
 અમારી પામે બીજાઓની માફક ગણેતા
 નથી-અળખાને યાદમ-બપોરે ૧૨ થી
 ૫ અને ખાસ એકાંતનો સતે ૭ થી ૯
 પુથી—શું ટા
 તમે શું કરવા સુઝાવો છો

એકવાર અણી ખાત્રી કરો—

પતે-રાજગેશી-અખાદત મહા.

દેવજી શર્મા-સ્તલાખવાલા.

જ્યોતિષ કાર્યાલય મુંબઈ.

વસાણેવી રૂબર બાગ—

(નરનારાયણજી અંદર)

એ શું લખે છે—

શ્રીમંત મહારાજા સાહેબ શ્રી ૧૦૮ શ્રી સર અણુનસી હથ બહાદુર (નંરસી ગં ગડ સ્ટેટ—)

તા. ૧૪-૧૨-૧૨-નં. ૫૪૮૭.
 આપકોં હમારે રાજ્યમેં “રાજ્ય
 જ્યોતિષી” વીં જગેહ દી હૈં સે
 ફરને આપ ચલે આંચિ.

શ્રીમતી મહારાણી સાહવાં
 હુંમર લિખતી હૈં કે આપકા
 ફલાદેશ વહુત સચા મિલા—
 વંચાંસે ફરામજી કાંવસજી
 ફંજિનિયર લિસતે હૈં—

આપે ભવિષ્ય જે જે મ્હનેકયુછે તે
 બરાબર મલતો આવ્યોછે હુ આ ધિવાને
 નહીં માનતો હતો પરન્તુ આપને સલવાથી
 હવે મ્હારો આ વિચાર પુરો વિશ્વાસ
 થઈ ગયોછે. આપનો પરિધમ વહુસારે
 તથા અનુમવ કાવાસરલો મરેલો છે.

મંત્રશાસ્ત્રનું
 ખરે શાક્ષત બલ-શાસ્ત્રને
 આધારે જોયાની અમુદ્યતક
 પશુ ચૂકતા ના—

સુચના:—જ્યોતિષના શોખીનાને લીધે જ્યોતિષ શીખવવાનું સ્કૂલ પણ રાખવામાં આવશે.

377 A. B. VAKIL'S HOUSE.

Girgaum Road,

BOMBAY 2nd January 1914.

I do hereby Certify that the “Raj Joshi Ambadatt Mahadeoji Sharma” an
 pha itant of Rallam and at present in Bombay.

I am well aware about his experience of Jotishi as I had no any recollection
 of my Birthdate as well as the actual time of my Birth thought the said “Rajjoshi”
 have made my “Horescope” from the Palmistry and from my face the Hore-cope is
 just resemble to all my passed time as well as the present time too, and am quite satisfied
 with excellent knowledge of Jotishi.

Nariman Pirojshaw Sukhadwala.

Address:—377, A. B. Vakils house, Girgaum Road,

Service:—Clerk, Bank of BOMBAY.

લાઈબ્રેરી મિસેલેની-વરોદરા (સચિત્ર ત્રિમાસિક.)

આખા હિંદુસ્તાનમાં

પેહલું અને ૨૫૦૦ એકલું

ઈંગ્લિશ, ગુજરાતી અને મરાઠી ભાષામાં લખાતું, પુસ્તકાલય સંબંધી માહિતી આપતું,
તથા ખાસ કરીને હિંદુસ્તાનમાં અને યુરોપ, અમેરિકા, વિગેરે દેશોમાં થતી

આધુનિક સાર્વજનિક પુસ્તકાલય-સંસ્થા

સંબંધી હિલચાલ ઉપર આરા વિદ્વાતભરેલા લેખોવાળું.

સુંદર દેખાવ.

લવાજમ મધ્યમ.—અગાઉથી (ટપાલ સર્વ સાથે)

હિંદુસ્તાનમાં	રૂ. ૨
અમેરિકામાં	ડૉલર ૧
ઇંગ્લંડમાં	શિલીંગ ૪

જાહેર ખખરો માટે ઉત્તમ સાધન.

“ ટીકલી ” બ્રાન્ડ લેસોનેડ.

જે હિંદુ લાઈબ્રેરીને અસ્વચ્છ બાદલીના પાણીની સુગ હોય તેઓને તથા મુસાફરીવેળ
આ ઉનાળાના ઉકળાટથી જીવને સહન આપવા, હમારી લેસોનેડ “ટીકલીઓ” ભાદે આવકાર-
દાયક છે. જે “ટીકલીઓ” ભુકે કરી એક દરબર ઠંડા પાણીમાં નાખી તુરત સ્વાદિષ્ટ
પીણું થાય છે. ધી. ૧૮યુનના બા-

હમારી શુગર કોટેડ કવીનાઇન કેસ કેસ વેળાએ લેક્સેટીવ પરગેટીવ વગેરે “ટીકલીઓ”
તાજ અને શુગરકારક, બનાવટો સુંબઈ મધ્યે મારકીટમાં દવા વેચનારાઓને ત્યાંથી તથા હમારા ૧૧
ખેતવાડી મધ્યેનાં કારખાના મધ્યેથી મળશે.

ડૉ. ડી. રાઈટર એન્ડ કંપની

“ ટીકલી ” બ્રાન્ડ ટેબલેટ બનાવનારા
સુબર્ષ. નં ૪

જુની દુકાન

ખરા પથ્થરના થંડા ચરમા.

આજ કાલ જે તે એમ કહે છે કે જી. કે. પવાર અધર્સને ત્યાનાજ ચરમા વાપરવા. તેનું
કારણ એજ છે કે અમે કાળજીપૂર્વક આંખો તપાસી બીજી કંપનીઓ કરતાં સસ્તે ભાવે ચરમા
આપીએ છીએ અને માલ ઉચો અને ટકાઉ હોય છે.

નીકલ ફ્રેમ પેંગલના ચરમાના રૂ. ૩ થી, રોલ્ડ ગોલ્ડ ફ્રેમ રૂ. ૬ થી, એકલી (ઠંડી કાળી પટે
નથી તેવી) રોલ્ડ ગોલ્ડ ફ્રેમના રૂ. ૩. જેને કંચો નંગર બરોબર લાગશે તે બાથુવાનું સાધન નહીં
હોય તેને રૂ. ૧૦) કીચોટીટના મોકલવાથી “રોલ્ડ ટેસ્ટીંગ ગોલ્ડ” મોકલી આપીશું.

અર્ધો આનાની ટીક્રીટ મોકલે કેટલોગ મફત મોકલીશું.

જી. કે. પવાર અધર્સ,
ઑપ્ટીસીઅન્સ. ગીરગામ-સુબર્ષ.

જા બી.

ESTABLISHED 1910.

Telegraphic Address:—

BARRETT'S

Codes:—

"TATSAT" BOMBAY,

A. B. C. 5th EDITION

BUREAU OF COMMERCE & INDUSTRIES

An Organization devoted to the Extension of Indian and International Trade and Commerce.

(Representatives, Agents and Correspondents Throughout the World.)

For further particulars apply to:—

Head office, 9, Forbes Street, Fort, BOMBAY.

AGENTS WANTED ALL Over India, Burma and Ceylon

N. B.—The Bureau does not trade itself.

સ્થાપી સને ૧૯૧૦ માં.

ટેલીગ્રાફિક સરનામું,

બર્રેટની

કોડ્સ:—

"તત્સત્" મુંબઈ

A. B. C. ૫ મી આવૃત્તિ

વ્યાપાર તથા ઉદ્યોગને લગતી ખુરો.

હિંદી અને દેશ દેશાવરના ધંધા વ્યાપારના ફેલાવાને

અર્પિત યોજના

(દુનિયા દરમિયાન બધે બધ પ્રતીનિધીઓ, આડત્યાઓ અને શુભાસ્તાઓ ધરાવતું ખાતું.)

તા. ૪૦—આ ખુરો પોતે કાંઈ પણ વ્યાપાર કરતી નથી.

And so... well a એજન્ટો ભેષ્ય છે ધંડીઆ, બર્મો, અને સીલોન.
I see my "Horescope"
seemle to all my passed.
excellent knowledge of Jotist.

વધુ વિગત માટે નીચેને સરનામે લખવું.

પો-૯ ફોરબર્સ સ્ટ્રીટ, કોટ, -મુંબઈ.

Address-

Services:-

The Gujarati Remington.

Meets with the complete approval of all classes of users.

Government, Merchantile, & Private.

It is the Gujarati Typewriter. We will send Gratis to all who apply:—

Specimen of writing, diagram of key board & copies of testimonials, or appointment may be arranged to have the machine brought to your office for inspection & trial.

Remington Typewriter Company,
75, Hornby Road, (Corner of Wallace Street.)

Fort, BOMBAY.

ગુજરાતી રેમીંગટન.

આ ગુજરાતી રેમીંગટન ટાઈપરાઈટર દરેક સરકારી ખાતામાં વાપરવાને માટે પસંદ કીધું છે. અને દરેક વેપારીઓની અને મોટાં મોટાં રાજ્યોની પસંદગી પામ્યું છે.

લખાણના નમુના અને કી બોર્ડનું ચીત્ર, તેમજ સરટીફિકેટની નકલો મંગાવનારને મફત મોકલી આપવામાં આવશે. અને ધરાકાને જોવા માટે અને અજમાયશ માટે મશીનો મોકલવાની ગોઠવણ પણ કરવામાં આવે છે.

રેમીંગટન ટાઈપરાઈટર કંપની.

૭૫ હોર્નબીરોડ રોડ,

મુંબઈ.

દત્તાત્રય કૃષ્ણ સાંદ્ર અધર્સ.

આર્યોપધી કર્યાતું.

પો. એ'બૂર, ઝીંહા યાણા.

ટેલીફોન નંબર ૪૧૨૪.

આલે.

દુકાન અને દવાખાતું.

ઠાકોરદાર, મુંબઈ. પો. નં. ૨.

ટેલીફોન નં. ૨૨૭૮.

આલે.

અમારી દવાઓ સારી અને શુભકારી છે તે જાણતમાં પ્રસિદ્ધ પ્રદર્શનોમાં ચાંદો અને છનાઓ મળેલાં છે.

અમારે ત્યાં આર્ય વૈદ્યને આધારે ગનાવેલા લાંબી મુદત સુધી રહે તેવા તૈયાર ઉકાળો, ઠાકા, આમલ, અસ્થિ, માત્રા, રસાયન, લરમ, ગુટિકા, પાક, અવલેહ, તેલ, મલમ વગેરે સર્વ પ્રકારનાં ઔષધો તૈયાર મળે છે. પહેલેથી થોડા પૈસા મોકલી દવા મંગાવવાથી જરૂર પડતાં નવિન ઔષધો તૈયાર કરી આપીએ છીએ તળીયતની હકીકત મોકલવાથી દવાઓ માફક આવે તેવી ખાત્રી મોકલીએ છીએ જાકીના પૈસા વી. પી. થી લેવામાં આવે છે. મુંબઈમાં ઠાકોરદાર પાસે અમારી દુકાન છે. ત્યાં અમારી સવ દવાઓ જથાળાંધ તથા છુટક મળે છે. દવાખાતું શેઠ ગંગારામ ક્ષત્રીયની વાડીમાં આવેલું છે ત્યાં સ્ટેન્ડર્ડ ટાઇમ ૧૧ થી ૬ સુધી તળીયત ભ્રમ ઔષધ આપવામાં આવે છે. સવિસ્તર હકીકતનું કેટલોગ એક આનો મોકલીને મંગાવી લેવું. પત્રવ્યવહાર એ'બૂરના સરનામે કરવો.

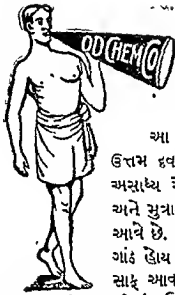
કેટલાંક ઔષધોની યાદી.

જાળંત ઠાકા નં. ૧	(ક્ષત દશ દિવસ સુધી આપવાનો)	કીમત. આના. ૧૨
જાળંત ઠાકા નં. ૨	(દશ દિવસ પછી આપવાનો)	કીમત. આના. ૧૨
મહામંજીષ્ટાદી ઠાકા	લોહી સુધારવા માટે તથા ગરમીના વિકાર પર.	કીમત. રૂ. ૧.
સારસાપેરીલા.	શરીરમાં પચી ગયેલી ગરમી, જઠરાગ્નીની મંદી તથા ક્ષય રોગ પર	કીમત. રૂ. ૧.
મહારાસનાદી ઠાકા.	(ગુણ ગ્રીથ) સંપૂર્ણ. વાતવિકાર પર.	કીમત. રૂ. ૧.
નારાયણ તેલ	સંપૂર્ણવાતવિકાર પર. દશ તોલાની જાટલી એકની	કીમત. રૂ. ૧.
ઈક્વા મવ.	પીત્તવિકાર પર ઉપયોગી	કીમત. આના. ૮
દશ મુળ ઠાકા.	ત્રીદોષપર.	કીમત. રૂ. ૧.
બ્રહ્મીતેલ.	માથાના વિકારો પર ઘણું ઉપયોગી	કીમત. રૂ. ૧.

આના. ૮; આના. ૪;

વાસુદેવ કૃષ્ણ સાંદ્ર;

માલેક,--દ. કૃ. સાંદ્ર. અધર્સ. એ'બૂર અને મુંબઈ.

સાનમેટો. SANIMETTO.

આ દવા પુરૂષ તથા સ્ત્રીની જનનેદ્રિયની જીવન શક્તિ વધારનાર એક ઉત્તમ દવા તરીકે આખી દુનિયાના પ્રખ્યાત દૈકિતરે અને વૈદો સુત્રવ્યાધના અસાધ્ય રોગોને માટે ઘણા વખતથી વાપરે છે. સાનમેટો યકૃત તથા જનનેદ્રિય અને સુત્રાશયના રોગો માટે ઘણું જ ઉપયોગી છે; તે લેવાથી પિશાબ સ્વચ્છ અને સાદુ આવે છે. સુત્રાશયના મોં આગળના લાગ ઉપર 'પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડ' નામની એક નાની ગાંઠ હોય છે, તે ઘણું કરીને વૃદ્ધાવસ્થામાં મોટી થઈ જાય છે અને તે કારણથી પિશાબ સાદુ આવવામાં ઘણી અડચણ આવે છે તથા રાત્ર દિવસ ઘડી ઘડી પિશાબ કરવાની શરૂઆત થાય છે; આવી સ્થિતિમાં સાનમેટોના જેવી ઘીજી એક પણ દવા નથી. સાનમેટો સ્ત્રીઓના ગર્ભાવસ્થાના કાળ વખતે થતા રોગો જેની અંદર પિશાબ ઘણી જ ગરમ, બળવાન થતી અને ઘણી વખત થાય છે એવા સુત્રાશયને લગતા વ્યાધિમાં બહુ ફળદાયક છે. વળી નાના બચ્ચાઓ ઉંઘમાં બિહાનામાં પિશાબ કરીનાંબે છે તે રોગમાં ઘણું ઉપયોગી છે, તથા સ્ત્રી પુરૂષને પિશાબમાં થતી હરેક પ્રકારની અડચણ થતા બળવાન દુર કરે છે. આ ઉત્તમ દવા પ્રમેહ અને વિપ્રમેહના રોગ માટે ઘણા વખતથી વપરાય છે. સાનમેટો પુરૂષ તથા સ્ત્રીની જનનેદ્રિયની શિથિલતા તથા દુર્બળતાને લગતા દરેક વિકારને માટે વિશેષ ફળદાયક છે તથા અશક્ત અને વિચ્છિન્ન થયેલી ધંદિને તાકાદ આપી સ્ત્રી પુરૂષોને નવી જીવાની બાંધે છે.

સાનમેટો રોગને અટકાવનારી દવા તરીકે

ઘણા ખરા લોકો જનનેદ્રિયને રોગમાંથી બચાવવાને અને સારી તંદુરસ્તીમાં રાખવાને ઘણું જ ચોડું લાગુ આપે છે. કોઈ પણ માણસ પર સેવા અથવા તે આંતરડાંની હીલચાલ વગર થોડા સાર વખત લગણુ જીવી શકે છે પણ જો જનનેદ્રિય ૨૪ થી ૪૮ કલાક કામ કરતી બાંધ પડે તો ઘણું જ દુઃખ અને ઈર્ષા થઈ આવે છે કારણ કે ઘણું જ ઝેરી કચરો જે સુત્રવાટે નીકળી જવો જોઈએ તે રહી જાય છે; અને તેથી જનનેદ્રિયના સઘળા અગત્યના કામ કરતાં કળજીઆતથી છુટા થવાને અને આંતરડાંની ઈજા વગર હીલચાલ માટે ઘણું વિચારવામાં આવે છે. જો હમેશા સુત્ર ઘણું વધારે અથવા ચોડું નીકળે અથવા ઘણું વખત અથવા જોઈએ તે કરતાં ઓછી વખત નીકળે; જો સુત્રમાં કાંઈ કચરો હોય અથવા સુરાસ પડતું અને પારદર્શક નહિ હોય અથવા લોહીવાળું હોય; જો સુત્રથી તણખ મારતી હોય કે ઈજા થતી હોય અથવા દીપાં પડતાં હોય; જો સુત્રાશયના કોથલી આગળના લાગ પુરો ભરેલો છે એમ લાગતું હોય, અને તે કાઢવાને પુરી શક્તિ નહિ હોય; જો કોઈને રાત્રે સુત્રને માટે વારંવાર ઉઠવું પડતું હોય; જો જનનેદ્રિય ઉઘાડી રહેવાથી ઠંડી લાગી હોય તેથી ઈર્ષા થતી હોય તો આ દરેક માટે એક અથવા બે ત્રણ દવા દહાડામાં જમ્યા અગાઉ અથવા પછી અને રાત્રીના સુતી વખત મળી ત્રણવાર વાર સાનમેટો લેવું જીવવું નહિ.

આથી જનનેદ્રિયને લવિષ્યમાં ઈજાથી બચાવી દેશે અને આખી સીસ્ટમ બરાબર ચાલુ રહેશે, તે જનનેદ્રિયને પુરેપુરી સુત્રથી ખાલી કરીને મજબૂત કરશે અને જનનેદ્રિયમાં બરાબર સુત્ર રહેવાથી ધીમી ઝેરી સીસ્ટમને દુર કરશે.

સાનમેટો ફક્ત આઠ ઓંસની પાટલીમાં વેચાય છે. દરેક પાટલીની કીંમત ત્રણ રૂપૈયા અને આ આના દવા વેચનાર કેમિસ્ટ અથવા ડિગ્રિસ્ટને ત્યાંથી છુટક તથા જગ્યાબંધ મળશે. કોઈ પણ કારણથી ન મળી શકે તો અમને લખી જણાવવાથી તરત મોકલવામાં આવશે.

ઓ.ડી. કેમીકલ કંપની, બૅરોસ્ટ્રીટ, ન્યુયૉર્ક-અમેરિકા

Od. CHEM. CO., 61 Barrow Street, New York U. S. A

ધી તાંદુર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન કંપની.

અસલ તાંદુરની લાદીઓની સુપ્રસીદ્ધ ખાણોના અમે
એકલાજ માલેકો છીએ, એટલે તાંદુરની અસલ લાદીઓ
ફક્ત અમેજ બથાબંધ પુરી પાડીએ છીએ. સીવાય
હવડી ભતની લાદીઓ જેવી કે નાવંદગી, મદ્રાસી,
પોરબંદરી અમારી પાસેથી બથાબંધ મલી શકશે. એ
ઉપરાંત હાથછાપ સીમીન્ટ, માંગલોરી નળીયાં, કાચનાં
નળીયાં. દરેક ભતની ફલોરીંગ ટાઇલ્સ વીગેરે બીલીંગ

મટીરીઅલ અમે સારી તથા સસ્તા લાવથી બથાબંધ પુરી પાડીએ છીએ. ઓરડે ઉપર પુરંતું
યાન આપવામાં આવે છે.

પ્રોગ્રાપર્સ.

રાંધ સાહેબ માનાજી રાણુજી.

હકકર ખેરાજ બોધાભાઇ.

ઠેકાણું—ગોળ દેવળ પાસે, સેન્ડહુર્ટ રોડ, મુંબાઇ નં ૪

ટેલીફોન નં. ૧૬૦૭.

૧૧ મલેરીયા, ઇન્ફલુએન્ઝા અને નરમ રૂપની મરડી માટે.

વાપરે બાટલીવાલાનું એથ્યુમીકયર અને ગોળીઓ કિમ્મત	...	રૂ. ૧
કોલેરા માટે કોલેરોલજ એકલી દવા છે	રૂ. ૧
બાટલીવાલાનું હેરથોન ઘણુંજ સુધારવામાં આવેલું છે અને તેથી ધોળાવાળા		
કાળા થાય છે	રૂ. ૩
બાટલીવાલાની ટોનીક પીલ્સ જ્ઞાનતંત્રની નબળાઇ તથા શરીરનો અશક્ત		
દુર કરે છે	રૂ. ૧-૮-૦
બાટલીવાલાનું ટુથ પાઉડર માયાફલ અને કાર્બોલીક એસીડ જેથી દેશી અને		
અંગ્રેજી ઔષધિઓમાંથી તૈયાર કરવામાં આવેલું છે	આના. ૪
બાટલીવાલાની દાદરની દવા...	આના. ૪.
ઉપલી દવાઓ દરેક ઠેકાણે તેમજ ડા. બાટલીવાલા વરલી દવાખાનું, દાદર, મુંબઇ પાસેથી મળી શકે		

ભુખથી સુખ.

સારી ભુખ લાગતી એ સુખનું એક ઘણું મોટું સાધન છે. ભુખ નહિં લાગવાનાં ઘણાં કારણો છે અને તે દૂર કરવી એ દરેકનું કર્તવ્ય છે. તો કહ્યું છે આનામાં “ પીયુષરસ ” ની બાટલી મંગાવી તે રસ લીધાથી ઉધરસ, દમ વિગેરે તુરત બંધ પડી પાચન ક્રિયા વધીને ઘણી ભુખ લાગશે અને સુખસત્ત્વ મન રહી ઘણો આનંદ થશે.

દ્રાક્ષાસવ.

એટલે આયુર્વેદીક ટોનીક કેટલેક કારણથી થયેલી અશક્તી, ક્ષય, પીત્ત કફ વગેરે આનાથી તદ્દન મટી જાય છે.

કિં દરેક બાટલીના રૂ. ૧

પોતાનાં બાળકો સતેજ

સુંદર મજબુત ચાલાક

ખનાવવાની પ્રવૃત્તિ હોય

તેવાં માખાપો

હમારો

કુમારી આસવ

વાપરે છે. આનો શુભ

કેટલેક બાળામૃત ક

રતાં કેટલો વધારે છે

તે તાજડોળ દેખાઇ

મસ્તકંઠાજ

એટલે આયુર્વેદીક બામ માથાનો દુખાવો સંધિવા શુષ્ક નસોનું દુખાવું વગેરે વિકારો તદ્દન સાથ થઇ જાય છે. આનો અનુભવ સવેતે છે.

કિં ૧ બાટલીના ૬ આના.

આવે છે. એના શુભના પ્રમાણમાં એક રૂપીએ કિંમત કંઈજ નથી.

અફોણના કરતાં વધારે જડદી શુભ બનાવનાર આંધ્ર.

કુડ્યાઆસવ એજ હોઇ શકે.

આનાથી આમ સંત્રકુળી વગેરે વિકાર ૩ થી ૭ દિવસમાં સાથ થાય છે. આમાં અફોણ નહિં હોવાથી મરડો, વાત-જ્વર, પેટ ફુલવું વગેરે કંઈ થતું નથી. એ વિશેષ શુભ છે.

કિંમત બાટલી ૧ નો રૂ. ૧

કનક સુંદર રસ

પીવા માટે

કિંમત રૂ. ૨.

. સફેદ કોઢપર રામબાણ દવા.

સુદ્ધમાં શુભ નહિ પડે તો પૈસા પાછા.

વિશેષ ખબર માટે કેટલોક મંગાવો.

સ્વેતકુષ કુઠાર

બહારથી ડાઘપર

ચોપડવાની.

કિ. રૂ. ૪.

મોરેશ્વર મુકુંદ મોગરે.

ગીરગામ બંકરોડ આંગરેની વાડીની સામે ગોપીનાથની આજી. મુંબઇ.

પો. નં. ૪.

ગયેલી શક્તીને સજીવન કરવાને ઘણીજ મહેનતે મેળવેલી

અજબ મહાન ચમત્કારીક દવા.

નીચેની હકીકત માટે રજૂ કરેલ શોધાયેલેલા આયુરો નથી જવાબ માટે ૩ ૧ સાથે મેક્સલને.

KING of TONIC PILLS.

કીંગ ઓફ ટોનિક પીલ્સ.

ખાસ રાજ્યોને માટે આ ગોળીઓ બનાવી છે

બસો ગોળીઓની કિ ગોળી સો પડે છે ન પહેલાની ૧૦૦ ગોળી ન ૨ ની કિ ગોળી ૭૫ ત્રીજી ન કિ. ગોળી ૫૫ દીવસ આઠ અઠવાયસ માટે ગોળી ૧૨ પડે છે તબીયત તપાસી રોગ પારખી—ગોળી ૧ લેવામા આવશે

કોન્સાલ્સમાંથી બનેલી દવા.

અમેરીકામાં આ દવા ઘણીજ વપરાય છે ને હાલ રો લોકોના ઓરડાં આવી છે આવે વાયો.

ગરીબ લોકો માટે અર્ધી કિમતે દવા મળે છે

ખરીદો અને ખાત્રી કરો.

શક્તિ મજીવનની ગોળીઓ.

રાજ બાન્સાહી કુટુંબમાં વપરાતી અદ્યુત ગતિ દેનારી બહુની માફક અસર કરનારી ચમત્કારીક ગોળીઓ આ ગોળીઓ ખાવાથી શક્તિને સજીવન કરી લોહીને સુધારી દરતને સાફ લાવી જ્ઞાન શક્તિને તેજ કરી શરીરની નબળા પડેલી નસોને જડી અને મજબુત કરી એકદમ તેજ કરે છે વીજળીની માફક નસોમાં પુરતો પાવર લાવે છે ગ્રામ્યેથી તાકત ધસી લાવી, શરીરને મજબુત કરી ક્રીજા પડેલા ચહેરાને ગુલાબી લાવ બનાવી દરેક માણસને પુરતી તાકાત લાવી આપે છે

સાદમે-વાઓ રૂયાની કિમતી જીંદગીને ગેર ઉપયોગ રા માટે કરે છે એકવાર અમારી દવા લઈ પુરતી ખાત્રી કરો આ દવા ખાતી વખતે દૂધ રોર ૧૦ પીવાને ખોરાક છે

આ દવામાં સોનુ, ચોતી, ટીરા અને વનસ્પતી વીજે કિમતી રીઝોને ઉપયોગ લેવામા આવે છે ફક્ત અઠવાયસ માટે દીવસ આઠ દવા ગગાવી ખાત્રી કરો

શક્તિ સજીવન તેલ.

અમર કસ્તૂરી તથા જુડ તથા વાધ તેજોની ચરખીમાંથી ઘણીજ કિમતે બનેલું ખાસ તેલ શરીરની નબળા પડેલી નસોને તથા લકવાવાળા શરીરને તથા નબળા પડી ગયેલા ભાગને આ તેલ મસાજવાથી પુરતી શક્તિ લાવીને એક ક્યાકમા ચમત્કાર બનાવે છે અને વીજળીની માફક નસોને તેજ કરી પાવર લાવે છે

શરીરની નબળા પડેલી નસોને જડી મજબુત કરી પુરતી તાકાત આપે છે તબીયત તપાસી રોગ પારખી તમોને દવા લેવામા આવશે દર જોવાની ફી ૩ ૧૫ પડે છે આવા ઘણાજ રાજ અ મીરાના દરદો મટયા છે જો સર્જીફ્ટ જોવા માગશો તો રૂબરૂ બતાવવામા આવશે બહારગામ મોકલવામા આવશે નહીં.

રાજ બાન્સાહી કુટુંબની બાનુઓનાં ગુપ્ત દરદોની ચમત્કારીક અકસીર દવા.

બાનુઓને લઈતી જતી નબળાઈ-એથી સર્જીફ્ટ થતી પુવારી.

રરીસુ નબળાપણુ તથા હાલતવર, પગના તળીઆમાં બળતરા, પગમાં થતી કળતર, બનીતુ થતુ દરદ, કમરમાં થતુ દર તથા મગજ ખાત્રી થવાથી થતી ચમરી તથા હીસ્તરીયા ને ગર્ભસ્થાનમાં થતા રોગો એ દરેક રોગોને દુર કરી લોહીને સુધારી શરીરને ગુલાબી લાલ બનાવે છે સર્જીફ્ટ પુરતી તાકાત આપે છે અને બહુની માફક ચમત્કારીક અમારી દવા છે દવાની કીમત ૩ ર૭૫ પડેલા નગર, બીજાના ૩ ૧૫૦, તમોને ખાસ જરૂર હોય તો દવા લેશો તપાસવાની ફી ૩ ૫, ચહેરા તપાસી રોગ પારખવામા આવશે

નાઈટ પીલ્સ ખાવાથી સુષે ની દરા લાવે છે, એસઆસમમાં જીંદગી ગુનરે છે ખીમત ગોળી ૧ ની કીમત ૩ ૬ કાનને લગતા તમામ રોગોને માટે રામબાણુ ઉપાય-કાનમાં થતુ દર, રમીતુ જડ, બહેરા થતુ, તથા કાનમાં થતા અવાજ એ સર્વ દરદોને સાસ કરી રીઝોને દુર દર છે કીમત ૩ ૭

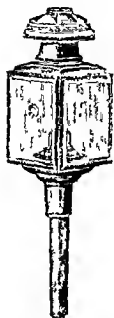
અદ્યુત દર્દમ જન-દાતને લગતા તમામ રોગોને માટે અર્ધરૂંડે દાવતા દુખતા, પડતા, સડતા તથા કોવાતા, એટલા રોગોને દુર કરી દાત મજબુત બનાવે છે કીમત પહેલા નબળા ૩ ૫ બીજા નબળા ૩ ૭, ત્રીજા નબળા ૩ ૨ આવા રોગોને માટે, ઘનુજીંગિત ગ્રેહ ગજાસો આ, એકવાર રૂબરૂ મગો ૫૫ દારાથી યુધા ને મનની પુરતી ખાત્રી કરો

દુ શ્રીમંતની ખુશામત મરો નથી પછસાની પડવા તખતો નથી, લોકોના બકાને ખાત્રી નજીવી ધામને કામ કરે છે. ગરીબોને મફત દવા આપુ છું

દાંડ દુખડ,—ગીરગામ દાંડ દરમીનસ-સુબર્ષ.

ઈ. એસ. માલानी કુંપની.

ગાડી ઘોડા અને મોટરને લગતા સર્વે માલના છુટક તથા જથાબંધ વેચનાર

હમારે ત્યાં ઘોડાના હારનેસો, વેલાયતી, અમેરીકન અને ગાંમઠી હંમેશાં તૈયાર મળે છે તેમજ બનાવી આપીએ છીએ.

ગાડીના રબર ટાયર ઘોડાની નાલછાપના ઘણીજ હંચી કવોલીટીના મળે છે જે રબર આપ્યા હિંદુસ્તાન, ખરમા, સીલોન વગેરે ઠેકાણે ઘણાજ વખણાએલા છે.

હમો હંચામાં હંચી એકજ કવોલીટીના રબર ટાયર રટોકમાં ગાખીએ છીએ.

હમોએ હમારા માલની હંચી બનાવટ માટે જ્યાં જ્યાં પ્રદરશનમાં માલ મુક્યો છે ત્યાં સોના તથા ચાંદીના ચાંદો ધનામમાં મળ્યા છે એજ હમારા માલની હંચી કવોલીટીની ખાત્રી બતાવે છે.

હમોએ હમારા માનવંતા મુંબઈના ધરાકોની સવળતા માટે ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના બુના ફાટક પાસે મીલની બાબુમા શાખા ખોલ્લી છે. ત્યાં સર્વે માલ ખુલ્લો મુક્યો છે. ભાવો ઘણાજ કમતી રાખ્યા છે માટે એક વખત મુલાકાત લઈ ખાત્રી કરશે.

જો માલ મોંઘો પડે અથવા પસંદ નહી પડે તો તરત પાછો લેવામાં આવશે અથવા બદલી આપવામાં આવશે.

હારનેસને લગતું રીપેર કામ પણ તરત કીકાયત ભાવે મન પસંદ કરી આપવામાં આવે છે.

હમારૂં નમુનાનું ભાવો સાથનું કુટલોંગ મંગાવે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઈ. એસ. માલानी કુંપની.

હુડ ઓફીસ ભીંડી બજાર,

સાખા—ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના ફાટક સામે મીલની બાબુમાં.

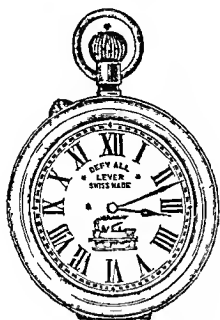
મુંબઈ.

અમુલ્ય લાલ !

અમુલ્ય લાલ !

ફક્ત નવી દુકાનની એકવાર મુલાકાત લીધાથીજ ખાત્રી થશે કે

માલ ભરોસાદાર-કીંમત વાળબી, વાપરવામાં ટકાઉ

ચીજે ધણાજ કીશ્યત ભાવે મળે છે.

રોસકોફ સીરટમ ઉપરબનાવેલું સસ્તામાં

સસ્તુ ઘડીઆળ રૂ. ૨) માં મળી શકશે.

એ સીવાય વાપરવાલાયક પાંચ વરસની

ગેરેન્ટી સાથે વોચીસો.

નાં ૦ ૧ લો રૂ. ૩, નાં ૦ ૨ જો રૂ. ૪. નાં ૦ ૩ જો રૂ. ૫ માં ધણાજ ટકાઉ અને ટાઈમ આપવામાં ચોક્કસ મળશે.

એ સીવાય દરેક જાતના કલૌકો, ટાઈમપીસો તથા દરેક મેકરનાં વોચીસો કીશ્યત ભાવે મળી શકશે.

બહારગામ માલ વીં પીં થી જોઈ તપાસીને મોકલવામાં આવે છે.

મંગલદાસ મનમુખલાલની કુંઠ,

નાં ૦ ૩૦૩. અબદુલરહેમાન સીટ, મુંબઈ.

ભાવનગર એજન્સી.

મુકાદમો અને કમીશન એજન્ટો.

ભાવનગર, કરાંચી, કચ્છમાંડવી તથા માંગલોર લાઈન મલબાર કોસ્ટાના બંદરો ઉપરાંત મદ્રાસ તથા કેલકત્તા લાઈન રંગુન, સોંગાપુર તથા ચીન, જાપાન લાઈનો ઝાંઝીબાર તથા દક્ષીણ આફ્રીકા લાઈન એડન, પરશ્યન ગદર્ફ તથા વિલાયત લાઈન વગેરે તમામ લાઈનો ઉપરાંત દુન્યાના કેઈ પણ બંદરોમાં માલની આવકે જાવકે તથા ટ્રાન્સીપ કામ નીયમીત અને માફક દરે કરી આપવામાં આવે છે.

ભાવ માટે પુછો.

મેનેજર.

ભાવનગર એજન્સી, ખાંડબજાર, મુંબઈ.

તીજેરીની મજબુતાઈની તપાસ.

થોડા વખત ઉપર સરકારી ઓફીસોમાં તીજેરીઓ તોડી ચોરી થવા લાગવાથી સરકારે ગોઢરેજની તીજેરીની મજબુતાઈ કેવી છે તે જાણવા નમુના મંગાવ્યા. ગોઢરેજ નમુના મોકલાવ્યા અને પોતાની તેમજ બીજાં મેકરોની બનાવટ કેવી હોય છે. તેની સમજ પાડી અને ગોઢરેજને ત્યાર પછી જુદી જુદી સરકારી ઓફીસોમાં માટે લગભગ ૪૦૦ તીજેરીનો ઓર્ડર મળ્યો છે.

(૮૯)

કારખાતું—ગેસ કંપની પાસે, પરેલ, મુંબઈ.

અમારે ત્યાં

“આઈબેકસ” ખુરશીઓ

નો તદ્દન નવો અને નવી ફેશનનો બપકા-
બંધ માલ હંમેશા રહે છે. માત્ર એકજ ફેશ મારી
જશે! તો ખાત્રી થશે.

એકલા એજન્ટો:—

માવજી લક્ષ્મીદાસની ડું.

સી. પી. ટેંક રોડ,

માધવબાગની સામે, મુંબઈ.

પદ્મ બી.

પાયોનીઅર અલ્કલી વર્કસનો

સુર્ય છાપ.

વોર્શીંગ સોડા.

જાપાનની ટેકીઓ યુનિવર્સિટીમાંથી શીખી આવેલા રાસાયનશાસ્ત્રી જી. એન. પોતડા બી. એ. કે જેમની દેખરેખ હેઠળ આવજ છ વર્સ થયા નીકળે છે. અમારો સુર્ય છાપ વોર્શીંગ સોડા બહુતી મીઠો, રેલ્વેઓ, સ્ટીમ સીપકાઓ, સાબુના કાપખાનાવાળાઓ, તેમજ છાપખાનાવાળાઓ વાપરે છે એ માટે અમેને માઇસોગ, અને વડોદરા સ્ટેટ એકઝીકીશન તરફથી ચાંદો મળ્યા છે.

દેશાવર ખાતે આખરૂદાર વેપારી અને એજન્ટો બેઠેલ છે.

લખો:—પાયોનીઅર અલ્કલી વર્કસ,
ચર્નીરોડ, ગીરગામ-મુંબઈ.

SCIENCE & INDUSTRY.

An illustrated monthly magazine specially devoted to Scientific, Industrial, Technical and Educational Subjects.

Edited by

G. N. POTTA. B. A.

Chemical Engineer, (Tolw)

L. G. KHARE (Cantab) Hon Sec Indian

Guild of Science & Technology

Bombay Section.

Articles contributed by Experts who have obtained their education in the advanced & up to-date Universities of foreign countries like those of America, Japan, England, Germany &c.

Household trades and cottage industries find a prominent place.

Annual Subscription Rs. 2-8-0.

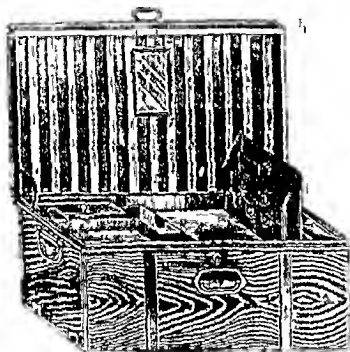
Apply to.—

Manager Science & Industry.

Charni Road, Girgaum, Bombay.

ગુલામહુસેન ઈસમાલજી એન્ડ પ્રધર્સ કરાંચીવાળા.

No G. 110 H. H. LIEUT-COL. RAJA RAMSHING'S
TRAVELLING DESPATCH BOX.

સ્થાપના ઈ ૦ સં ૧૮૭૪ માં થઈ.
ખાસ મુખ્યતા નામદાર ગવર્નરના
આશર હેઠળ.

આજ વરસો થયાં
વીખ્યાતી પામેલા

સ્ટીલ ત્રંક અને દરેક જાતના
ખોફ બનાવનાર.

હિંદુસ્તાનના દરેક ભાગના મહાન એકઝીબીસેનોમાંથી

૧૩

સોનાના

ચાંદ

મેળવ્યા છે: જેથી હમારા દરેક જાતના સ્ટીલના બોક્સ મોટાં સરકારી
અધિકારી ખાતાઓ, હાઇકોર્ટો, સેલીસીટરની ઓફીસો, બેન્કો, તેમજ દેશી અધિકારીની
ઓફીસો અને પહેડીઓમાં ઘણાજ નિશ્વાસ અને ઉલટથી વપરાય છે. એજ અમારા
બોક્સની ઉત્તમ બનાવટની ખરી જામીનગીરી છે.

વધુ વિગત માટે હમારું કેટલોગ મંગાવી ખાત્રી કરો.

ગુલામહુસેન ઈસમાલજી એન્ડ પ્રધર્સ.

ફેક્ટરી કેમ્પ કરાંચી, શ્રી રૂમ. નાં ૬૭-૬ હોરનબી રોડ, મુખ્ય.

"HINDUSTAN"

Drawn Wire Metallic Filament Lamps.

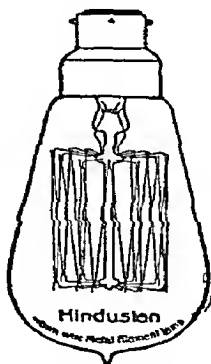
Retains its Ductility through out,

"LIFE"

This Hindoostan Lamp gives an enormous advantage.

Specially made for India.

16 C. P.
25 C. P.
32 C. P.
50 C. P.
100 C. P.
1000 C. P.

Candle.
Twisted.
Tubular
Pear.
Round.
Obscured.

Consumption only one Watt per holder Candle Power

Every Type of Lamps of different Volt are carried in our
Bombay office for Prices and particular apply to:-

THE INDIAN ENGINEERING COY.,

*Electrical & Mechanical Engineer,
No. 1 Apollo Street, Fort,
BOMBAY.*

દેશી વેપારી એમ્પરનું માસિક.

પુસ્તક ૭ સુ. VOL. VII. OCT. 1914. ઓક્ટોબર ૧૯૧૪. અંક ૪ થી. No. 4.

વેસ્ટ એન્ડ વોચીઝ

ખીજી બધી જાતનાં ઘડિયાળો કરતાં મજબુત, ચોકસ, અને ટકાઉ છે.
વેસ્ટ એન્ડનો નવો તમુનો.

“ધી જન્ટી”

એક હલકી કીમતનું, બરોસાદાર, ચાતુરું, ચાવી વગર
લીવરવાળું રૂસ વૉચ.
કીમત.

નીકલ કેસના	રૂ. ૧૩-
ગોલ્ડીયમ્સ્ટીલ કેસના	” ૧૫-
ગોળા રૂપાની કેસના	” ૧૬-
નીએલો/એનેમલ કેસના	” ૨૬-૮

નીએલો એનેમલ કેસ

નીકલ અને સ્ટીલ કેસનો પાછલો ભાગ માટે અને રેડ માર્ક વગરનો છે. સ્ટીલ કેસમાં એનજીનની છાપ હોય છે. નીએલો એનેમલ પેટર્ન ત્રણ જાતની આવે છે. ચીનમાં બતાવ્યા પ્રમાણે “ચેક” અથવા “ટેંગલ એક ક્વૉર્ટર” ના તમુનાની પીઠવાળી.

ચીનવાળાં કેટલોગો માટે લખો. હરકોઇ સરનામે ટપાલ ખર્ચ પણ લીધા શીવાય મોકલી આપવામાં આવે છે.

વેસ્ટ એન્ડ વૉચ કંપની,

મુંબઈ-કલકત્તા.

ચાલુ જમાનાના ટેસ્ટને અનુસરતું અને સુગંધીથી ભરપૂર

ઑટો-દીલબહાર (રજીસ્ટર્ડ)

જેની ખરોખરી કરે એવું બીજું એકે સેન્ટ તથા અતર નથી. ફક્ત બે ટીપા રૂમાલ ફાંપી
મથવા ઠપકા ઉપર છાટવાથી ઉત્તમ ચંબેલી અને બટ મોગરાના પુલોની ખુશબો પ્રસરી રહે છે અને
રજા દીવસો સુધી ખુશબો ટકી રહે છે.

ઑટો-દીલબહાર-દીલને આનંદ આપનાર ચાલુ જમાનાના ટેસ્ટને અનુસરતું એ
ખુશબોથી ભરેલું સેન્ટ છે

જો તેનો સુગંધી કાર્ડ-જેની કીમત એક આના છે તે મફત મંગાવી ખાતરી કરો.

સોલ-એજન્ટ,

અને એવો હાડીયન ડ્રગ એન્ડ કેમીકલ કંપની.

બુમા મસ્જીદ મંજી

જાહેર અખબરની અનુક્રમણિકા.

જાહેર અખબર આપનારનું નામ

પાન.

વેસ્ટ એન્ડ વોચ કંપની ...	૧ એ
દ્રાવેટ ચોવના એન્ડ કંપની ...	૨ એ
ઈ. એસ. માલાની કંપની ...	૩ બી
પી. કાકોની કંપની ...	૪ એ
હુસૈન દરશક મંડળ ...	૫ એ
ડાક્ટર હિરણ્યોદિતીયા ...	૫ એ
એમ. એલ. ડોસર ...	૫ એ
ટી. એ. કેમીકલ કોં ...	૬ એ
આયોનિક ફાર્માસી ...	૭ એ
ટેકનોકેમિકલ લેબોરેટરી ...	૭ એ
મોતીલાલ મુળસાંદ એન્ડ કંપની ...	૮ એ
વી. કે. રાનેડે ...	૮ એ
મળેકલાલ ન. દમણીયા ...	૮ એ
ધી રતાર હંડરૂપલ વર્કસ ...	૮ એ
ડાક્ટર દુબલ ...	૯ એ
ધી તાંદુર એન્ડ શાહ્યાદ મેટાલ કંપની ...	૧૦ એ
હવનલાલ અમરસી મહેતા ...	૧૦ એ
આનંદચી ...	૧૦ એ
એ. ઇ. પાતવાલા ...	૧૧ એ
એ. પી. રૂપાંદેશ ...	૧૧ એ
ફીરોઝ એમ હરનુરની કં. ...	૧૨ એ
ધી હરેલી આર્ટ પ્રીન્ટીંગ વર્કસ ...	૧૩ એ
કુંડી જાહેર અખબર ...	૧૪ એ
વસુદેવ કીણ્યા સાન્ડુ ...	૧૬ બી
હરજી મુલ્જી કંપની ...	૧૭ એ
અપેરી એન્ડ કંપની ...	૧૮ એ
મેસર્સ ટી. મુરજીમલ એન્ડ કોં ...	૧૮ એ
કોથારી મુલ્જીયાની કંપની ...	૧૯ એ
શી ભોળીલાલની કોં ...	૨૦ એ
મોહનદાસ કમળશી ...	૨૦ એ
શી રેન્ડુલ મિકેનિકલ હંડલા ટી. ...	૨૧ એ
વૈવ હરગોવિન્દ હરિજી ડાક્ટર ...	૨૨ એ
કે. ટી. ડોંગ્રે અને કોં. ...	૨૨ એ
વી. વી. વેર ...	૨૨ એ
મેસર્સ ધૈર્યાવાન બ્રાધર્સ ...	૨૩ એ
જુગત્રામ અને કંપની ...	૨૪ એ
મોહનલાલ એન્ડ કોમ્પાનિ ...	૨૪ એ
શી. પ્રસાદની કોં ...	૨૪ એ
શી અંબીકા ભોજનશાળા ...	૨૬ એ
અમરુજાનન ડેપો ...	૨૭ એ
ડાક્ટર ધાકજી ભાણુજી સાવંત ...	૨૭ એ
મંત્રી-સિંદુ અનાયાચમ ...	૨૮ એ
ધી ભાઈને શાહુકર એસ્યુરન્સ કંપની ...	૨૮ એ
વી. સી. પ્રેસ્ટરની કોં ...	૨૯ એ
સી. પ્રસાદની કોં ...	૩૦ એ
જેમ્સ કોં ...	૩૦ એ
ગોદ્રેજ બ્રાધર્સ ...	૩૧ એ

INDEX.

NAME OF ADVERTISER.

Page.

West & Watch Co. ...	1 A.
Drawet Chowna and Co. ...	2 A.
E. S. Mala & Co. ...	3 B.
P. Kakor & Co. ...	4 A.
Hoonaro Darshak Mandal... ..	5 A.
Dr. Ichhaporia... ..	5 A.
M. L. Thosar	5 A.
Rio Chemical & Co.	6 A.
Ionic Pharmacy	7 A.
Techno-chemical Laboratory	7 A.
Moulal Mulchand & Co.	8 A.
V. K. Rannade	8 A.
Maneklal N. Damania... ..	8 A.
The Star Industrial Works	8 A.
Dr. Doobal	9 A.
The Tandar & Shahbad Stone Co	10 A.
Jivanlal Amarsi Mehta	10 A.
Anandvati	10 A.
A. E. Patanvala	11 A.
J. B. Ruparel	11 A.
Phiroze M. Dastoor & Co.	12 A.
The Lukshimi Art Printing works	13 A.
Short Advertisements	15 A.
Vasudeo Krishna Sandoo	16 B.
Hurjee Mulji & Co.	17 A.
Zavori & Co.	18 A.
Messrs. T. Murijmal & Co.	18 A.
Kothari Sutaria & Co... ..	19 A.
C. Bhogilal & Co	20 A.
Mohandas Kamalshi	20 A.
The Central Bank of India Ltd.	21 A.
Vaidya Hargovind Haridatta Thakar	22 A.
K. T. Dongro & Co.	22 A.
V. V. Vaze	22 A.
Messrs. Dhairyawan Bros.	23 A.
Jugatram & Co	24 A.
Mohmlal & Kanji	25 A.
C. Prasan & Co.	25 A.
Shri Ambika Bhojan Shala	26 A.
Amrutangan Depot	27 A.
Dr. Dhakji Bhanji Savant	27 A.
Mantri Hindu Ananthaswaram	28 A.
The Bombay Life Assurance Co.	28 A.
V. C. Dastoor & Co.	29 A.
G. Prasan & Co.	30 A.
James Co.	30 A.
Godrej Brothers	31 A.

ડા. કાળીદાસ મોતીલાલ	...	32 એ
વાઇ. એલ. ભંડારકર	...	32 એ
મોન એન્ડ કું'પની	...	33 એ
ડા. ગોતમરાવ કેરાવ	...	34 એ
વીકલ પરશોતમ એન્ડ સન્સ	...	34 એ
ગોવિંદજી હમીદરની કું'ં	...	34 એ
કુશમજી તથા રુસ્તમજી નવરોજીજી ફેરિઆદર...	...	34 એ
ગોપાળજી કલ્યાણજી દેવવાદકર	...	35 એ
હમનવાલ રૂઘનાથદાસ એન્ડ કું'પની	...	35 એ
ધી ઈન્ડિયન મર્કન્ટાઇલ ઇન્સુરન્સ કું'ં	...	35 બી
રંગુન સમાચાર પ્રેસ	...	40 બી
સી. સી. દેસાઇની કું'ં	...	40 બી
મણીરાંકર ગોવિંદજી	...	41 બી
વૈષ્ણ ગોપીનાથ કૃપાળુ ક્ષત્રીય...	...	42 બી
રાવવૈષ્ણ નારણજી કેરાવજી	...	42 બી
ડી. સી. હમરીગરની કું'ં	...	43 બી
રાવજીશી અંબાદતજી મહાદેવજી	...	44 બી
સાર્વજનીક પુસ્તકાલય	...	44 બી
ડા. ડી. શંકર એન્ડ કું'ં	...	44 બી
જી. કે પવાર બ્રધર્સ	...	44 બી
ભરેશી સુરેશી	...	45 બી
રેમિંગ્ટન ટાઇપસાઇટર કું'ં	...	45 બી
બીજા કલ્યાણજીની કું'ં	...	45 બી
આ. ડી. કેમીકલ કું'ં	...	45 બી
એન. પાવેલ અને કું'ં...	...	45 બી
મોદેશ્વર સુકુંદ મોરારે	...	45 બી
ડાક્ટર બાલવીવાલા	...	45 બી
કલ્પીકું'ં એન્ડ મિશ્નર	...	45 બી
મહેતા પુરોહિતમ મુળજી	...	45 બી
હમનવાલ લક્ષ્મીબાઇ શાહ રેશીનામાવાળા	...	45 બી
ડાક્ટર કેશવદાસ મોતીલાલ	...	45 બી
મંગલદાસ મનસુખલાલની કું'ં	...	45 બી
નોકર એન્ડ સી	...	45 બી
ગોદરેજ બ્રધર્સ	...	45 બી
માવળી લક્ષ્મીદાસની કું'ં	...	45 બી
ડા. ડી. એચ. ભટ્ટ	...	45 બી
એમીયાર કાઉન્ડીંગ અને એનજીનીયરીંગ વર્ક્સ કું'ં	...	45 બી
મેનેન્ડ સાયન્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રી	...	45 બી
હાતમબાઇ ગુલામહુસેન એન્ડ બ્રધર્સ	...	45 બી
ધી સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક કું'પની	...	45 બી

Dr. Kalidas Motiram	...	32 A.
Y. L. Bhandarker	...	32 A.
Raja & Co.	...	33 A.
Dr. Gautam Rao Keshav	...	34 A.
Vithal Parshotam & Sons	...	35 A.
Govindji Damodar & Co.	...	36 A.
Faramji & Rustumji Photographers	...	36 A.
Gopalji Kalyanji Delvadaker	...	37 A.
Chhaganlal Rughnathdas & Co.	...	38 A.
The Indian Mercantile Insurance Co.	...	39 B.
Rangoon Samachar Press	...	40 B.
C. C. Desai & Co	...	40 B.
Manishanker Govindji	...	41 B.
Vaidya Gopinath Krishnaji	...	42 B.
Raj Vaidya Naranji Keshavji	...	42 B.
D. C. Umrigar & Co.	...	43 B.
Raj Joshi Ambadatji Mahadovji.	...	44 B.
Sarvajanic Poostakalaya	...	45 B.
Dr. D. Writer & Co.	...	45 B.
G. K. Pavar Brothers	...	45 B.
Barat's Bureau	...	46 B.
Remington Typewriter Co.	...	47 B.
Bhica Gullianji & Co....	...	48 B.
O. D. Chemical Co.	...	49 B.
N. Powell & Co.	...	50 B.
Moresavar Mookand Mogare...	...	51 B.
Dr Batliwala	...	52 B.
Karnik's Ague Mixture	...	52 B.
Mehta Parshotam Mhji	...	52 B.
Chhaganlal Lakhubhai Shah	...	52 B.
Dr. Keshavlal Motilal	...	53 B.
Mangaldas Mansukhlal & Co....	...	54 B.
Servants Supplying Agency	...	54 B.
Godrej Brothers	...	55 B.
Mavji Luxmidass & Co.	...	55 B.
Dr. D. H. Bhatt	...	56 B.
O. F. & Eng. Works Co.	...	57 B.
The Manager Science & Industry.	...	58 B.
Hutambhai Gulamhusein & Bros.	...	59 B.
The Standard Electric & Co	...	60 B.
& Co.	...	150

ઈ. એસ. માલानी કુંપની.

ગાડી ઘોડા અને મોટરને લગતા સર્વે માલના છુટક તથા જથ્થાબંધ વેચનાર

હમારે ત્યાં ઘોડાના હારનેસો, વેલાયતી, અમેરીકન અને ગાંમઠી હમેશાં તૈયાર મળે છે તેમજ બનાવી આપીએ છીએ.

ગાડીના રજર ટાયર ઘોડાની નાલછાપના ધણીજ ઉંચી કવોલીટીના મળે છે જે રજર આખા હિંદુસ્તાન, ખરમા, સીલાન વગેરે ઠેકાણે ધણાજ વખણાએલા છે.

હમો ઉંચામાં ઉંચી એકજ કવોલીટીના રજર ટાયર સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ.

હમોએ હમારા માલની ઉંચી બનાવટ માટે જ્યાં જ્યાં પ્રદરશનમાં માલ મુક્યો છે ત્યાં સોના તથા ચાંદીના ચાંદો ધનામમાં મળ્યા છે એજ હમારા માલની ઉંચી કવોલીટીની ખાત્રી બતાવે છે.

હમોએ હમારા માનવંતા સુબંધના ધરોદાની સવળતા માટે ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના બુના ફાટક પાસે મીલની બાજુમાં શાખા ખોલ્લી છે. ત્યાં સર્વે માલ પુરલો મુક્યો છે. લાવો ધણાજ કમતી રાખ્યા છે માટે એક વખત મુલાકાત લઈ ખાત્રી કરશો.

જો માલ મોંઘો પડે અથવા પસંદ નહી પડે તો તરત પાછો લેવામાં આવશે અથવા બદલી આપવામાં આવશે.

હારનેસને લગતું રીપેર કામ પણ તરત કીક્યત લાવે મન પસંદ કરી આપવામાં આવે છે.

હમારું નમુનાનું લાવો સાથતું ફેટલોગ મંગાવે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઈ. એસ. માલानी કુંપની.

હુડ એડ્રીસ લાંડી બજાર,

શાખા—ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના ફાટક સામે મીલની બાજુમાં.

મુંબઈ.

ડા. કાળીદાસ મોતીલાલ	૩૨	એ
વાઇ. એચ. ભટ્ટારકર	૩૨	એ
મનુ. એન્ડ કુંપની	૩૩	એ
ડા. ગૌતમદાસ એચ	૪૪	એ
વીઠલ પરશોતમ એન્ડ સન્સ	૩૫	એ
ગોવિંદજી દમિદરની કું	૩૬	એ
કૃશમજી તથા રૂસ્તમજી નવરોજી દેવોઆમ	૩૬	એ
ગોપાલજી કલ્યાણજી દેવવાદકર	૩૭	એ
છત્રનવાલ કવનાયદાસ એન્ડ કુંપની	૩૮	એ
વી. હિન્દીયન મર્ચન્ટાઈલ ઇન્સુરન્સ કં.	૩૯	બી
રશન સમાચાર પ્રેસ	૪૦	બી
સી સી દેસાઈની કું	૪૦	બી
મળીગર ગોવિંદજી	૪૧	બી
વૈદ્ય ગોપીનાથ પ્રયાણ સ્વનીય ..	૪૨	બી
રાજવૈદ્ય નારાયણ કેશવજી	૪૩	બી
ડી સી હમીદગરની કું	૪૩	બી
રાજભોગી બાબાદત્ત મહાદેવજી	૪૪	બી
સાર્વજનીક પુસ્તકાલય	૪૫	બી
ડા. ડી રાઘવર એન્ડ કું	૪૫	બી
જી. કે. પંચાર શ્રધ્ધર્ષ	૪૫	બી
બેરેટની યુરો	૪૬	બી
રેમિગટન ટાઇપરાઇટર કું	૪૭	બી
બીઆ કલ્યાણજીની કું	૪૮	બી
ઓ ડી કેમીકલ કું	૪૮	બી
એન પાવેલ અને કું	૪૯	બી
મોરેશ્વર મુકુંદ મોગરે	૫૦	બી
ડાકટર બાલ્ક્રીવાલા	૫૧	બી
કલ્યાણજી એ યુ મિશ્નર	૫૨	બી
મહેતા પુરુષોત્તમ મુજી	૫૨	બી
છત્રનવાલ લક્ષ્મીબાઈ રાહ દેશીનામાવાળા	૫૨	બી
ડાકટર કેશવવાલ મોતીલાલ	૫૩	બી
મગલદાસ મનુસુખવાલની કું		

Dr. Kalidas Motiram	32 A
Y L Bhandarker	32 A
Raja & Co.	33 A
Dr. Guntamro Keshav	.	34 A.
Vithal Parshotam & Sons	...	35 A
Govindji Damodar & Co.	...	36 A.
Farangji & Rustumji Photographers		36 A
Gopalji Kalyanji Delvadaker	.	37 A
Chhaganlal Raghunathdas & Co		38 A
The Indian Mercantile Insurance Co		39 B.
Rangoon Samachar Press ..		40 B
C. G. Desai & Co	..	40 B
Mamashanker Govindji	.	41 B
Vaidya Gopinath Kishorji	.	42 B
Raj Vaidya Narayan Keshavji		42 B
D. C. Umarigar & Co	...	43 B
Raj Joshi Ambadaji Mahadovji.		44 B
Sarvajanic Poostakalaya	.	45 B
Dr. D. Writer & Co.	..	45 B
G. K. Pavar Brothers	..	45 B
Barat's Bureau	...	46 B
Remington Typewriter Co.	...	47 B
Bhica Gulharji & Co	48 B
O D Chemical Co	..	49 B.
N Powell & Co	..	50 B
Moreharji Mookand Mogare	.	51 B
Dr. Bathwala	...	52 B
Karnik's Ague Mixture		52 B
Mehta Parshotam Mulji		52 B
Chhaganlal Lalubhai Shah		52 B

ઈ. એસ. માલની કંપની.

ગાડી ઘોડા અને મોટરને લગતા સર્વે માલના છુટક તથા જથ્થાબંધ વેચનાર

હમારે ત્યાં ઘોડાના હારનેસો, વેલાયતી, અમેરીકન અને ગાંમઠી હમેશાં તૈયાર મળે છે તેમજ બનાવી આપીએ છીએ.

ગાડીના રબર ટાયર ઘોડાની નાલછાપના ધણીજ ઉંચી કવોલીટીના મળે છે તે રબર આખા હિંદુસ્તાન, ધરમા, સીલોન વગેરે ઠેકાણે ધણાજ વખણાએલા છે.

હમે ઉંચામાં ઉંચી એકંજ કવોલીટીના રબર ટાયર સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ.

હમોએ હમારા માલની ઉંચી બનાવટ માટે જ્યાં જ્યાં પ્રદરશનમાં માલ મુક્યો છે ત્યાં સોના તથા ચાંદીના ચાંદો ઇનામમાં મળ્યા છે એજ હમારા માલની ઉંચી કવોલીટીની ખાત્રી બતાવે છે.

હમોએ હમારા માનવંતા મુંબઈના ધરોડાની સવળતા માટે ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના બુના ફાટક પાસે મીલની બાબુમાં શાખા ખોલ્લી છે. ત્યાં સર્વે માલ ખુલ્લો મુક્યો છે. લાવો ધણાજ કમતી રાખ્યા છે માટે એક વખત મુલાકાત લઈ ખાત્રી કરશો.

જો માલ મોંઘો પડે અથવા પસંદ નહી પડે તો તરત પાછો લેવામાં આવશે અથવા બદલી આપવામાં આવશે.

હારનેસને લગતું રીપેર કામ પણ તરત કીકાયત લાવે મન પસંદ કરી આપવામાં આવે છે.

હમારું નમુનાતું લાવો સાથતું ફેટલોંગ મુગાવે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઈ. એસ. માલની કંપની.

હેડ ઓફીસ લીડી બજાર,

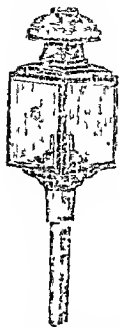
શાખા—ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના ફાટક પાસે મીલની બાબુમાં.

મુંબઈ.

ડા. ધણીદાસ મોતીલાલ	૩૨ એ	Dr. Kalidas Motiram	32 A
વાઘ એન ભારતર	૩૨ એ	Y. L. Bhundarker	32 A
રામ એન્ડ કુ પની	૩૩ એ	Raja & Co	33 A
ડા. ગોવિંદરાવ એન	૩૪ એ	Dr. Govindram Keshav	34 A.
વીઠલ પરશોતમ એન્ડ સન્સ	૩૫ એ	Vithal Parshotam & Sons	35 A
ગોવિંદજી દમોદરની કુળ	૩૬ એ	Govindji Damodar & Co	36 A
કુરામજી તથા રસતમજી નવરોજી દેસાઈ	૩૬ એ	Tarumji & Rustumji Photographers	36 A
ગોપાલજી કરવાણજી દેલવાડાકુ	૩૭ એ	Gopalji Kalyanji Delvaldal er	37 A
છગનનાન રઘનાથરાવ એન્ડ પની	૩૮ એ	Chhaganlal Raghunathdas & Co	38 A
વી ઈન્ડીયન મર્ચન્ટાઈલ ઇન્સ્યુરન્સ કં.	૩૯ બી	The Indian Mercantile Insurance Co	39 B
રામ સમાચાર પ્રેસ	૪૦ બી	Rangoon Samachar Press	40 B
સી સી દેસાઈની કાં	૪૦ બી	C. C. Desai & Co	40 B
મણીશંકર ગોવિંદજી	૪૧ બી	Manishankar Govindji	41 B
વૈદ્ય ગોપીનાથ વ્યાજી કારીય	૪૨ બી	Vaidya Gopinath Karshariy	42 B
રામવૈદ્ય નારાજી કેશવજી	૪૨ બી	Raj Vaidya Narayaji Keshavji	42 B
ડી સી હમરીગરની કુળ	૪૩ બી	D. C. Hamirgar & Co	43 B
રામજીશી બાબાદત્ત મહાદેવજી	૪૪ બી	Raj Joshi Ambadattji Mahadattji	44 B
સાર્વજનિક પુસ્તકાલય	૪૫ બી	Sarvajanic Poostalalaya	45 B
ડા. ડી રાધકર એન્ડ કુ	૪૫ બી	Dr. D. Writer & Co	45 B
જી કે પવાર બ્રધર્સ	૪૬ બી	G. K. Pavar Brothers	46 B
મેરુની બુકે	૪૭ બી	Barat's Bureau	47 B
રેમિગટન ટાઇપરાઇટર ૧૦	૪૮ બી	Remington Typewriter Co	48 B
બીખા કલ્યાણજીની કુળ	૪૮ બી	Bhica Kalyanji & Co	49 B
ઓ. ડી. કેમીકલ કુળ	૪૯ બી	O. D. Chemical Co	50 B
એન પાવેલ એન્ડ કુ	૫૦ બી	N. Powell & Co	51 B
મોરેશ્વર મુકુન્દ મોગરે	૫૧ બી	Moreswarir Mooland Mogare	52 B
ડાક્ટર બાલકૃષ્ણલાલ	૫૨ બી	Dr. Balhvala	52 B
કર્ણાકનુ મેયુ મિશ્વર	૫૨ બી	Karnik's Agne Mixture	52 B
મહેતા પુરોષોત્તમ મુળજી	૫૨ બી	Mehita Parshotam Mohji	52 B
છગનલાલ લલિતભાઈ શાહ દેગીનામાવાળા	૫૩ બી	Chhaganlal Lalubhai Shah	53 B.
ડાક્ટર કેશવલાલ મોતીલાલ	૫૪ બી	Dr. Keshavlal Motilal	54 B
મગલદાસ મનસુખનાથની કુળ	૫૪ બી	Mangaldas Mansulhal & Co	54 B
નેહર એલેક્સી	૫૫ બી	Servants Supplying Agency	55 B
ગોદરેજ બ્રધર્સ	૫૫ બી	Godrej Brothers	55 B
માવજી લક્ષ્મીદાસની કુળ	૫૬ બી	Mavji Laxmidass & Co	56 B
ડા. ડી. એચ. બટ	૫૬ બી	Dr. D. H. Bhatti	57 B
ઓમીયાર કાંટર્ડી અને એનજીનીયરીંગ વર્કર્સ કુળ	૫૭ બી	O. I. C. Eng. Works Co	58 B
મેનેન્ડ સાયન્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રી	૫૮ બી	The Manager Science & Industry	59 B.
તમભાઈ શુભામુરોન એન્ડ બ્રધર્સ	૫૮ બી	H. Tambari Gulambhain & Bro.	60 B
ડા. ડી. કેમીકલ કુળ	૬૦ બી	The Standard Electric & Co	150
	૧૫૦		

ઈ. એસ. માલની કંપની.

ગાડી ઘોડા અને મોટરને લગતા સર્વે માલના છુટક તથા જથ્થાબંધ વેચનાર

હમારે ત્યાં ઘોડાના હારનેસો, વેલાયતી, અમેરીકન અને ગાંમઠી ઉમેશાં તૈયાર મળે છે તેમજ ખનાવી આપીએ છીએ.

ગાડીના રજર ટાયર ઘોડાની નાલછાપના ધણીજ ઉંચી કવોલીટીના મળે છે જે રજર આખા હિંદુસ્તાન, ખરમા, સીલાન વગેરે ઠેકાણે ધણાજ વખણાયેલા છે.

હમે ઉંચામાં ઉંચી એકજ કવોલીટીના રજર ટાયર સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ.

હમેએ હમારા માલની ઉંચી ખનાવટ માટે જ્યાં જ્યાં પ્રદર્શનમાં માલ મુક્યો છે ત્યાં સોના તથા ચાંદીના ચાંદો ઇનામમાં મળ્યા છે એજ હમારા માલની ઉંચી કવોલીટીની ખાતરી પતાવે છે.

હમેએ હમારા માનવંતા મુખ્યના ધર્મજોની સવળતા માટે ન્યુ ક્વીન્સ રોડ, ચોપટીના બુના ફાટક પાસે મીલની બાબુમાં શાખા ખોલ્લી છે. ત્યાં સર્વે માલ પુલ્લો મુક્યો છે. ભાવો ધણાજ કમની રાખ્યા છે માટે એક વખત મુલાકાત લઈ ખાતરી કરશો.

જો માલ મોંઘો પડે અથવા પસંદ નહી પડે તો તરત પાછો લેવામાં આવશે અથવા બદલી આપવામાં આવશે.

હારનેસને લગતું રીપેર કામ પણ તરત કીડાયત ભાવે મન પસંદ કરી આપવામાં આવે છે.

હમારું નમુનાતું ભાવો સાથનું ડેટલોગ મંગાવે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઈ. એસ. માલની કંપની.

હેડ ઓફીસ ભાંડી બલ્તર,

શાખા—ન્યુ ક્વીન્સ રોડ, ચોપટીના ફાટક પાસે મીલની બાબુમાં.

મુખ્ય.

હરીફાઈના મેદાનમાં સર્વોત્તમ પુરવાર થયેલું.

૨૯૪૨૨.

સીમલા હેઅર ઑઇલ તથા સેંટો.

આ સર્વોત્તમ મુગધીદાર (સીમલા હેઅર ઑઇલ) ખરી પડના વાખને અટકાવી સુંદર કાળા તેજસ્વી અને નરમ દેશમ જેવા બતાવે છે. એટલું જ નહીં પણ એવું શુભકારક વમાણું ગીશ્વતુ છે કે જેથી મગજને ઠંડક રાખે છે. વિદ્યાર્થી, તથા મગજ સંબંધી કામ કરનારાઓને માટે એક આશીર્વાદ રૂપ છે તેમજ મુગધીમાં પણ અતી મધુર છે. બજારમાં વેચાતાં નામથી ન લેવાના હશે ન રહેતાં શુભની ખાતરી કરવા માટે હમારું (Simla Hair Oil) વાપરો.

હમારી શીઝીની બનાવટ માટે છેલ્લાં માધ્યસોરના પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ તેમજ ધારવામાં મુગધના નામદાર ગવરનર સાહેબે ખાસ મર્ટીફિકેટ ઑફ મેરીટ આપ્યા છે. તેમજ બીજા હબરો ઉત્તમ અભીપ્રાયો મળ્યા છે.

કિંમત શીઝી ૧ નો

સેંટો સીમલા પરફ્યુમ ૩ ૦-૮૦ થી ૪ ૦૦ } પોર્ટેજ
સીમલા ઓયો સીમલા ૩.૦-૧૨૦ થી ૩.૦૦ } બ્રુડ.
ગુજી કાર્ડ મુગધી નવ ૧ નો ૩ ૦૧૦ }

આર આનાની પોસ્ટેજ ટીકીટ મોકલનારને તમામ નમુના મળત મોકલવામાં આવે છે.

એતવણી.

૧૯૧૪ માં સુધારા કરેલા માલ ઉપર કંપનીની સહી છે, ખરીદ કરતી વખતે (Simla) નામ તથા ટ્રેડમાર્ક તપાસજો.

સીમલા કંપની

અને

લોન્ડન એપ

ફક્કરીના.

સાલુએન્ડો. પી. હાફની હાં

જનરલ મરચંટ એન્ડ કમીશન એજંટ,

હાલગાદેવી રોડ, —મુંબઈ નં ૦ ૨.

નોકરી અને ધંધા—માટે રખડતાઓને ઘેર બેઠાં હજારો
રૂપીઆ કમાવાનું ઉત્તમ સાધન.

રવતંત્રતા

ભાગ-૧ આવૃત્તિ-બીજી ત્રણમાં પાનાની કાઠી સાધક. દળદાર બુક મુશોભીત સુંદર
પાકું પુઠું ગેર-ટીવાળા, પુષ્કળ હુંતરો. કીંમત આના બાર. પોસ્ટેજ બુદ્.

આ બુક માટે.

ઈન્ડીયન મરચંડ ચેમ્બર—લખે છે કે. આ ચોપડીમા નાના નાના હુશર-ઉઘાગેનો સારો
સંનહ કરેલો છે અને ઘેર બેઠાં ઘણી મહેનત વગર અજમાવી શકાય તેવા ઉદ્યોગો છે. આ બુક
માટે—અમાને ઘણાં ચરટીટીકેટો મળેલાં છે. તેથી તેના આજ વખાણ કરવાં તે સોના ઉપર ઢાળ
ચઢાવવા બરાબર છે.

હુંતરો દર્શક—મંડળ બનીયત રોડ,--મુંબઈ નંબર ૯

૬૦ વર્ષનું જીવન ૪૦ ઈન્ચ પોરીયાનું દવાખાનું કુવાર આલીમાંજ છે. બીજી કેઈપણ
શાખા છેજ નહીં. માત્ર લાગતા નામથી સંભાળજો.

બાળગમૃત.

આ દવા ઘણી જલતની દેશી વનસ્પતીઓના અરક બનાવી
શરણતના રૂપમાં બનાવી છે એનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકોના
જીવા તાલો, અજીરણથી થતા આડ, મરડો, અતીસાર, ઉપલીધું,
આંકડી વગેરે બચાના દરેને ઘણાજ ફાયદો કરે છે.

કીંમત રૂપીઆ ૦૫ અરધો.

બનાવનાર—ડાક્ટર-ઈસ્હાપોરીયા.

હેકાણું-કાળકાદેવી રોડ, કુવારવાલી, પોલીસ સ્ટેશન પાસે-મુંબઈ
સોલજેન્ટ. એમ. એન. પાઠેક કાળકાદેવી રોડ નં. ૨૬૦ મુંબઈ.

દેડ માર્ક બોઈનેજ લેજો, આર. સી. બાલીવાળા. કણ્વીક-સુરત-કેલ્ચોપરેલીવ સ્ટોર્સ-પારડી

CENT. PER CENT. RESULT.

LONDON CHAMBER OF COMMERCE EXAMINATIONS 1911.

VISIT THE BOMBAY COMMERCIAL COLLEGE.

38, KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

Thorough coaching in Theoretical and Practical principles of Typo-writing, Shorthand,
Book-keeping and Accounts, and Higher Accountancy course, &c., and within the
shortest period. Terms moderate.

Apply to:—M. L. THOSAR B. A., Superintendent

B. L. THOSAR, Principal Lecturer-in Commerce.

નખળાં જૈરાં માટે

આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો એન્ડ સોના તમામ દરદોષર અકસીર અને રામળાણી ધલાવ છે. ખાસ કરીને સોના ગરભાશયના તમામ દરદો હુર કરવાને અત્યુક્ત શક્તિ ધરાવે છે. નખળાંના ગરભાશયના થતા તમામ દરદો જેવાં કે મેનોરીયા, લ્યુકોરીયા, એમનોરીયા અને એવાંજ દરદો હુર કરવાની તેમાં અદ્ભુત શક્તિ છે. નખળી પડેલી અને લોહી વગરની ફીક્ષી છોકરીઓ અને ગરભવંતી સ્ત્રીઓને ઉપલી ગયેલી શક્તિ પાછી લાવી આપે છે. આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો ગરભાશયના ક્રમને ખરાબર ઠેકાણે લાવે છે, અને કસુવાવડ થતી અટકાવે છે. પીડમાંના દુખાવો, પેશામાં થતું દરદ અને કમરમાં થતું અસહ્ય દુઃખ જે જૈરાને થતું હોય તેને ઉપલી દવા આપવી. વૈદો તથા ડોક્ટરોને ઉપલી દવા ગરભાશય સંબંધી દરદોને હુર કરવાને ઘણી અકસીર થઈ પડશે.

જે પ્રાણાઓ ૧૧ થી ૧૮ વર્ષની ઉમ્મરની અંદર હોય છે અને જેઓ માળા મટીને સોની અવસ્થામાં આવતી હોય તો તેને ઉપલી આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો તેઓના અવયવને ખરાબર ખીલવવામાં ઘણી ઉપયોગી થઈ પડશે. દવા લેવાની રીત:— દહાડામાં ત્રણ વખત ચાના એક ચમચાલાર.

શક્તિની દવા.

સેલેરીના જેઓ ઘણાં નખળા હોય, જેઓને ઉધ આવતી ન હોય, જેને હીરટ્રીયા લાગુ પડ્યો હોય, જેને પચતું ન હોય અને જેઓ નખળાઈથી તવાઈને ક્ષીણ થઈ ગયા હોય તેઓએ ઉપલી દવા જરૂર લેવી. દવા લેવાની રીત:— જમવા પહેલાં અને સુવા જવા એક કલાક આગમગ એક ચાના ચમચાલાર દવા લેવી.

સેલેરીના લગભગ ૪૦ (ચાલીસ) વર્ષ થરાં નખળા પૂરૂપોને માટે શક્તિને માટે જગ જાહેર થયેલી છે.

ઉપલી આલટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો અને સેલેરીના હિંદુસ્તાનમાં કોઈળી આગરુદાર કેમીસ્ટ, ગાંધી અથવા દવા વેચનાર પાસેથી છુટક અથવા જથ્થાગ્રંથ મળી શકશે. ઉપલી દવાની ઉપર જણાવેલાં દરદો હુર કરવાની અત્યુત્ક્રમ શક્તિને લીધે ઘણાં ધંધાદારી એની નકલ કરવા લાગ્યા છે; માટે જે કોઈળી ઉપલી દવા ન્યાયે જી લે ત્યાં જો એના પર લગાડેલું લેગલ જેના પર 'રીચો કેમીકલ કુ.' નામ લખેલું છે તે વાંચવું.

ઉપલી દવાનો જેને જી અજમાયેશ કરવો હોય તેને નીચે ઠેકાણેથી મફત માફલવામાં આવશે.

THE RIO CHEMICAL Co.

રીચો કેમીકલ કુ.

79, BARROW STREET,
New York, U. S. A.

૭૯, ગારો સ્ટ્રીટ
ન્યુયૉર્ક સીટી યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અમેરિકા.

“ ક્લિડાયન્સ ”

ટોનિક સોલ્યુશન:—એના પદાર્થો “ ક્લિડાયન્સ ક્લેસ્ટ ” સહેલાઈથી લોહીમાં મળી જાય છે, અને તેથીજ જ્ઞાન: તત્ત્વની નુપજાઈ તેમજ બીજા રોગો દૂર કરવામાં ઘણી સારી છે.
રૂ. ૨-૦-૦

દંત મંજન:—ફીનાલ જેવી તુકશાનકારક દવાઓથી નીરાળો અને પ્રાયદાકારક જલદ પ્રાણવાયુ (એકિસબન) ઉત્પન્ન થવાથી મોનાં સઘળાં જંતુઓ નાશ પામે છે અને દંત ટિંકળા થાય છે. રૂ. ૦-૬-૦

ધી આયોનિક ફાર્મસી,

ગમોદ બોલ્ડીંગ; પ્રીન્સિપલ સ્ટ્રીટ;—મુંબઈ.

(પ્રોફેસર ગજરની)

ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી.

જુદી જુદી જાતના ઉદ્યોગોમાં વપરાતી કાચી વસ્તુઓ તથા વેપારની ચીજોનું પૃથકકરણ કરવાનું કામ આ લેબોરેટરી માથે લે છે; જેવાં કે પાણીઓ, તેલો, બળતણો, ખનીજો, રસાયણિક પદાર્થો વિગેરે.

મીઠામાં અને બીજાં ધંધાઓમાં વપરાતા જુદા જુદા પદાર્થોની તથા સાધારણ રીતે વેપારના પદાર્થોની જાતો નક્કી કરવાની અગત્યતા ઉપર ખાસ ભાર મુકવો નકામો છે, તે પણ વળી હાલના જમાનામાં તો ખાસ કે જ્યારે હદ વિનાનું અને હીકમતી બેળશોજ જે ચાલી રહે છે તે નક્કી આપને છેતરે એવી ઘણી વડી છે.

આ લેબોરેટરી વળી જુદા જુદા વેપારને લગતી તથા ઉદ્યોગને લગતી શાખાઓને માટે અભિપ્રાય તથા સલાહ આપે છે; અને તપાસ કરે એમ માગણી કરે છે.

ફેટલોગો તથા વધારે વીગતોને માટે નીચેના શિરનામે અરજ કરવી.

મ. જે. ગજર, ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી

અમદાવાદ ધનુભાઈ મેન્ડાન, સેન્ટરલ રોડ, મુંબઈ.

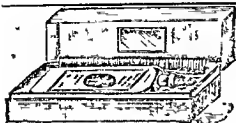
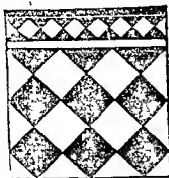
Motilal Moolchand & Co.

Marble Merchants & Contractor
Engravers and Sculptors.

15, BANK STREET, FORT, BOMBAY
Largest Importers

Marble Tiles and slabs Fountains,
figures, Vases, white glazed and other
tiles.

Also Portland Cement, etc.

પુષ્પ ગંધ.

હેઅર ઑર્ડલ.

અમારાં સુવિખ્યાત પુષ્પ ગંધ હેઅર ઑર્ડલ વેચવા માટે દરેક પ્રાંતોનાં મોટાં શહેરોમાં વગદાર
અને આશાક એજન્ટો જોઈએ છીએ.

વી. કે. રાનડે, પરચુઅર. સુંબર્થ નંબર ૪-ગીરગામ બેકરોડ અગ્રેની વાડી.

વિદ્યાર્થી, કારીગર વર્ગ અને શિક્ષકોને ઉપયોગી.

વણતર-કળા-પ્રશ્નોત્તરમાળા.

(કલાલવનની વીવીંગ શાળાના હેડ માસ્તર
મી, પ્રધાનના ઉપોદ્યાત સહીત)

જેમાં નીચેના વિષયો-મુખ્ય શાસ્ત્રીય
નિયમો અને વ્યાવહારીક પદ્ધતિથી ચર્ચવામાં
આવ્યા છે-(૧) વણતર-કળા-વિજ્ઞાન (૨)
હીઝાર્નિંગ (૩) દાખલાઓ (૪) કળાનો પૂર્વ-
વૃત્તાંત (૫) સુતર તૈયાર કરવાનાં પ્રાથમિક ચત્રો.
(૬) વ્યાવહારીક જ્ઞાન.

પુસ્તક-નાનું-ખીમામાં ગ્લીશકે એવાં
કદનું, ૩૮ ચિત્રોવાળું અને લગભગ ૩૦૦ પૃથ્થું છે.

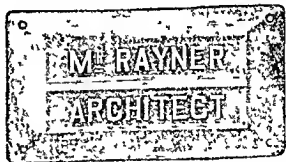
વધુ માટે લખો કીંમત રૂા ૦-૧૨-૦

માણેકલાલ ન. દમણીયા.

હેડ માસ્તર, ઉદ્યોગશાળા.

વગે (નડીયાદ યમને)

પીતલનાં તથા લાકડાનાં નામનાં
પાટીઆ.

પીતલના છુગ છુટા અક્ષર પીતલની પ્લેટમ
ગોઠવી પાટીયું તૈયાર કરવામાં આવે છે

૧ ઈંચના અક્ષરના દરેક અક્ષરના પ્લેટ
માથે. ... ૦-૪-૦

૨ ઈંચના અક્ષરના દરેક અક્ષરના પ્લેટ
માથે. ... ૦-૧૨-૦

છુટા રૂપેરી અક્ષર કાળી પાટીમાં ફેરવી લાકડાની
કેમમાં ગોઠવી પાટીયું તૈયાર કરવામાં આવે છે.

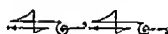
૩ ઈંચના અક્ષરના પ્લેટ માથે દરેક
અક્ષરના ... ૦-૨-૦

ધી રૂપેર મંદરેડીયલ વર્કસ.
જો રૂમ.—કાલગાદેવી દોડ, મદમદી મહાલની
સામે—સુખમ.

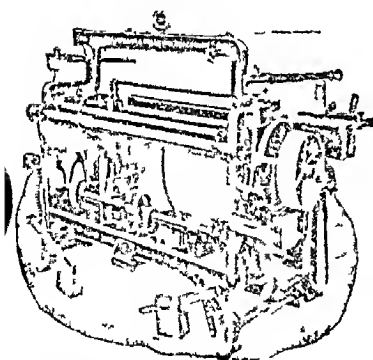
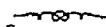
੨੦ ਫੁੱਲ, — ਗੀਰਗਾਮ ਦਾਮ ਦਰਸੀਮਲ-ਸੁਧਾਰ.

વીલાન અને મીલ્સની

લુમોની મહાન ફ્લેટ.

દરેક પ્રકારનું કાપડ વણવાના ખાત્રીલાયક સાંચાઓ.

— હિન્દી ખરનાં ધોતીયાં વણવાના મુખ્ય મથક તરીકે ગણાતાં ઈસ્ટ'ડના ગ્રેટ હાઉસ પગ્ગણામાં ઉપલી અમારી ખનાવટની લુમો દર ટકા જેટલા મોટા પ્રમાણમાં ચાલુ છે—એજ ખીના આ લુમોની ઉત્તમ પ્રકારની ખનાવટનો પુરતો પુગવો છે.

હિંદુસ્થાનની મીલો માટે ડોખી સાથની મજબુત પેટર્નની ડ્રૉપ—ગોક્સ

લીકા લુમો, અમો ખાસ ખનાવીએ છીએ.

એ ઉપગંત અમાર્ગં કરખાનામાં દરેક કીસમનું કાપડ ખનાવવાના સાંચાઓ તથા જે. એન્ડ. પી. સી. શોરોકની પેટન્ટ લુમો, ડોખીઓ, અને તેના પગ્યુટણ સાગો પણ ખનાવવામાં આવે છે, જે અત્રે અમારે ત્યાંથી મળી શકશે.

દેશી વેપારી ચેમ્બરનું માસિક.

તક ૭ મું અક્ટોબર ૧૯૧૪. VOL. VII. OCT. 1914. No' 4 અંક ૪ થો.

અનુક્રમણિકા.

INDEX.

વિષય	પાનું	Subjects.	Page.
અધિપતિની તોંધ	૧૪૬	I. Editor's Study	146
વેપારી વિષયો	૧૪૮	II. Commercial Subjects	151
(અ) મુબઇનાં લેઇન્ટ સ્ટોક સાદરો ...	૧૪૯	(a) Joint, Stock Enterprise in Bombay.	151
(બ) આખી દુનીયાનો ખાંડનો પાક ...	૧૫૩	(b) The World's Sugar Crops	153
(ક) મલ્ટરોને નફામાં ભાગ	૧૫૪	(c) Profit Sharing. A Key to Efficiency in Business	154
(દ) પદરો તથા ક્રિડીમ સંસ્થાઓનો વ્યાપાર	૧૫૭	(d) Trade of Foreign Countries, and British Possessions	157
(ઇ) ઇંગ્લંડ તથા વેલ્સની બેનીવાડીને લગતું પત્રક	૧૫૮	(e) Agricultural Returns of England and Wales	158
(ફ) ટિંદના ઉદ્યોગ દ્વારાને ખિલવવાની તક ...	૧૫૯	(f) Opportunity for Indian Industry Expansion	159
(ગ) ક્રિડીશ વ્યાપારની ખિલવણી	૧૬૦	(g) Development of British Trade	160
સહાર્મી અખરો તથા લાહેરનામા	૧૬૧	III. War Notes and Notifications	161
ચેમ્બરનો વિભાગ	૧૬૮	IV. Chamber's Section	168
વેપારી કાયદો	૧૭૨	V. Commercial Law	172
સાબર સ્વીકાર	૧૭૪	VI. Review's	174
વેપારી અખરો	૧૭૬	VII. Commercial Notes	176
વેપારી આતમીઓ અને આંકડાઓ ...	૧૭૮	VIII. Commercial Intelligence and Statistics	178

EDITOR'S STUDY.

અધિપતિની નાંધ.

આ દેશને નેહરો ફેટલી ઉપયોગી છે તે બાબત હવે કોઈ ચાળણુ નથી. સર ગાર્થ ફીલીપ્સ વીલસને કહ્યું તેમજે હિંદુસ્તાનનું બજેટ તે ફક્ત વરસાદનો, સફેદ છે તો નેહરોનો જરૂરિયાત ઘણીજ છે, એમા કંઈ શક નથી. આ દેશની અંદર બહુજ વુના વખતથી નેહરો, કુવાઓ, તળાવો, વિગેરે જેતીવાડી માટે મદદમાં લાવવામા આગ્યાં હતાં. જ્યારે બ્રિટીશ સરકારને અત્રે સ્વપાઈ ત્યારે બ્રિટીશ અમલદારો વુની નેહરો વિગેરે જ્લે બહુ અભયમ થયા પણ જ્યારે તેઓએ જ્લેયું કે આ દેશની આબાદાની જેતી ઉપર હની અને જેતીના આધાર નેહરો ઉપર હતા ત્યારે તેઓએ તે બાબત પોતાનું લક્ષ દોડાવ્યું. એ બાબતમાં પહેલી શરૂઆત ૧૮૧૫ મા કરવામાં આવી કે જ્યારે ત્યારના ગવર્નર જનરલ લોર્ડ. હેસ્ટીંગ્સે પંજાબના પશ્ચિમ તરફની જમના કેનાલ ઉપર કામ શરૂ કરવાની ફરત ધન્ડીયા કંપની પાસે રજા માંગી. જમના નદી ઉપર પેકલવહેલા ચાલ્સેના મૈકામાં ફીરોઝ તખલકે નેહર બંધાવી હતી. થોડા એક વખત પછી તે બગડી ગય અને જમે વર્ષ પછી અકબરે તથા શાહજહાને પાછી તેને બરાબર ચાલુ કરી. પણ ખરી શરૂઆત મદ્રાસ ધલાકામાં સર આર્થર કૉટને કરી. ૧૮૩૬ માં તથા ૧૮૪૪ માં તેણે કાવેરી ને ગોદાવરી નદીઓનાં પાણી જેતીના ઉપયોગ માટે લાવવાની ફત્તેહમંદ કોરેશ કરી, તથા ૧૮૫૨ માં કૃષ્ણા નદીમાંથી નેહરો કાઢી. ૧૮૩૭-૩૮ ના ભયંકર દુષ્કાળમાં જમના નદીની નેહરનું ઉપયોગીપણું જણાવ્યું અને તેથી તે માટે

વધારે ખર્ચ કરવાનું સરકારને યોગ્ય જણાવ્યું ૧૮૪૮ માં સર પ્રોબી ફોટલીએ ગંગા નદીની નેહરનું કામ શરૂ કર્યું, અને ૧૮૫૦ માં કર્નલ કાયજે પ્રખ્યાત બરીડોઆબ કેનાલ શરૂ કરી.

આ બધી શરૂઆતની ફત્તેહથી નેહરો બાંધવા તરફ ફેટલાએકતું લક્ષ ધણજ દોરાયું અને તે માટે પણ શેર મેનીઆ જેવો મેનીઆ થયો. પણ ત્યારપછી ફેટલીએક લક્ષ્યો વિગેરેને પરિણામે તે જુઓ શાંત થઈ ગયો અને છેક ૧૮૮૨ ની સાલમાં સરકારે નેહરો તરફ પાછું લક્ષ આપ્યું. પંજાબની અંદર કામ શરૂ કરવામાં આવ્યું અને ચીનાબ, સતલજ ને રાબીનદીઓ ઉપર પ્રયોગો કરવામાં આવ્યા. પેકલુ કામ નિષ્ફળ નિવડ્યું, ખીજને સાધારણ ફત્તેહ મળી અને ત્રીજાને બહુ સારી ફત્તેહ મળી. ૧૮૮૬ ની માલમાં ચીનાબની મોટી યોજના લાય ધરવામાં આવી. ચીનાબ અને રાબી નદીની વચ્ચેનો મુલક જે આશરે ૪૦,૦૦૦ ચોરસ માઇલ વિસ્તારમાં છે તે ઉજર અરબ્ય જેવો હતા તે આત્યારે હિંદુસ્તાનની મોટી દાણાની વખાર જેવો થયેલો છે. આ નહેરની પાછળ ત્રણ કહેડા રૂપિયાનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો અને હાલ તેનાથી સાડી બાવીસ લાખ એકરને દર વર્ષે પાણી પુરું પડે છે તથા તેમાંથી ૩૪ ટકા નેહરો ઉપર ખાતે છે. જે પાક તેના વડે થાય છે તેની ડિંગન નવ કહેડા રૂપિયા નેહરો થવા જાય છે. ચીનાબ અને જલમ નદીની વચ્ચેના પ્રદેશ માટે પાંચ એવીજ યોજના લાય ધરવામાં

ઇંડીયન કૉટન ઑઇલ કંપની, લીમીટેડ.

હમમ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ તથા વિજલપુર, નવસારી.

આ કંપનીના કારખાનામાં નીચે મુજબ માલ તૈયાર થાય છે:—

કપાસીઆનું તેલ.

અમારું ત્યાં તૈયાર થતું તેલ મુંબઈમાં
વેચાતા ખાજાં તેલો કરતાં ચઢીઆતુ
હોવાનીઅમે ગેરંટી આપીએ છીએ
ખાવામા ધાની ખરોખરી કરે છે.

કપાસીઆના મગજ.

ગાય, લેંસ, બળદ, ઘોડા, મેંઢાં, બકરાં
વગેરેને માટે ખરેખરે તાકાતવાન ખોરાક,
દુબળાં જાતવરને થોડા વખતમાં દટાર
જનાવે છે.

કપાસીઆનાં છાલાં

અમારી મીલના છાલાં પુના, મહિ, કરાંચી
મુરત વગેરે સ્થળોએ ડેરીઆમાં તેમજ ખા-
નગી ખેતરોમા રહેજ (roughage)
તરીકે પ્રુક્ષણ વપરાય છે.

ભાવતાલ તથા વધુ વીગત માટે લખો:—

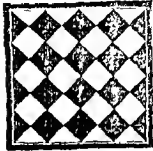
કાઠારી, સુતરીઆની કંપની,

મેનેજિંગ એજન્ટ.

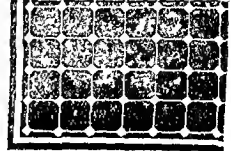
C. BHOGILAL & Co.,

17-18, Elphinstone Circle, Fort, BOMBAY.

MARBLE FLOORING

આરસના પાટીયા, પ્લેટક, લાદી, સફેદ,
કાળી, પ્લુ રંગની, દરેક માપની,
પાલીસ ટેબલો, ફરનીચરમાં,
દીવાલમાં અને જમીનપર
જરૂરની તરેહુવાર રંગની
લાદીઓ સફેદ ચલકતી
લાદી ધંચ ૬ x ૬,

લાલ, લાદી, સીમાટ અને પાલીસનો સામાન વિગેરે કીશાયતી લાવે મળશે.

સી. ભોગીલાલની હાંડો

આરસ પથ્થરનાં વેપારી,

૧૯-૧૮, એલ્ફીન્સ્ટોન સર્કલ, ફોર્ટ.—સુબર્ષ નં ૧.

દીવાળીના તહેવારમાં ભેટ આપવાં લાયકનાં
નાનાં ખીસાનાં ઘડીઓ.

ભાવ તદ્દનજ કીશાયત રાખેલા છે.

તેની ખાતરી રૂઠ્ઠાં એકવાર દુકાનની મુલાકાત લેવાથી થશે.
મેટલનાં સરતાં ચેસકોપ સીસ્ટમ કાચની રીંગ સાથે જેથી અંદર
કચરો જવાનો સંભવ રહેતો નથી નં. ૧) કી. રૂ. ૧-૧૨-૦
મેટલ રેલવે રેગ્યુલેટર ઇનજન ઓપ સાથે. નં. ૧૭ રૂ. ૧-૧૨-૦

૩ વર્ષની ગરંટીવાળાં ઘડીઓ.

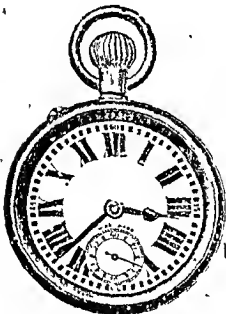
નં. ૧૭ રૂ. ૩૦ નં. ૨૭ રૂ. ૪ નં. ૩૭ રૂ. ૫ નં. ૪૭ રૂ. ૫૫
એ શીવાય દરેક વાતનાં અમેરીકન, વતપાન, જરમન
ખનાવટનાં મોટાં દીવાલ ઉપર ટાંગવાનાં તથા બેઠક ઉપર
રાખવાનાં કલેક્ટર તથા દરેક મેકરના ટાઇમપીસો અમારે
ત્યાંથી મળશે.

ચીન સાથનું પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવવાથી મફત મોકલવામાં

આવશે. ખડાર આમનાં માલ ની. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

માહનદાર કમળશી.

કેડાબ્—મંગાદેવી પાષ્ટ આશ્રીની ખાતુમાં.

આવી અને જે દ્વીપલ કેનાલની યોજના કહેવામાં આવે છે તે શરૂ કરવામાં આવી. આ યોજનાથી ખીજ વીસ લાખ એકરને પાણી પુરું પાડવામાં આવશે અને તેનો કુલ ખર્ચ સાડાઠસ કરોડ રૂપિયાનો થયો. સતલજ અને ણીયાસ નદીને માટે હાલ વિચાર કરવામાં આવે છે.

એકલા પંબખમાંજ નેહરોની યોજના હાથ ધરવામાં આવી નથી પણ નીચેનાં કેન્દ્રોએ ઉપર પણ લોવર સ્વાટ કેનલ ને અપર સ્વાટ કુલે થયેલો ખર્ચ ચોખ્ખી આવક (નાર્ષીક) આવકના ટકા નેહરોથી પાણી પાઉંડ પાઉંડ લેતી જમીનના વિસ્તાર એકર

૧૮૮૦-૮૧ સુધી	૨,૦૬,૬૨,૧૩૪	૧૨,૪૭,૫૪૪	૫.૯૬	૫૧,૨૪,૧૦૨
૧૯૧૨-૧૩ સુધી	૪,૩૪,૪૨,૨૫૨	૩૦,૬૩,૬૬૬	૭.૧૨	૨,૩૧,૨૦,૦૦૦

એમ કહેવામાં આવે છે કે હાલ ચાલતી લગ્નથી આ દેશના ઉદ્યોગોને ઘણો ફાયદો થશે. દર માસે અમે જે માસિકગ્રાં આયાત ને નિકાશના આંકડા આપીએ છીએ તે ઉપરથી એ તો જણાશે કે જે દેશો સાથે હાલ લગ્ન થાલે છે તે દેશો એટલે કે જર્મનીને ઑસ્ટ્રિયા સાથે આપણે વેપાર બહુ મોટા પાયા ઉપર હતા. આ સઘળો વેપાર અટકી જવાથી સ્વાભાવિક રીતે આ દેશના વેપારને ઘણું લાલ થઈ શકે. પણ તેમ થવાને માટે ખીજ કેનલ એક સંજોગ પણ હાજર હોવા જોઈએ. નાણાં સંબંધી સ્થિતિ હાલ જે પ્રમાણે છે તે નવા ઉદ્યોગોની ખીલવણી માટે કદાચ બહુ બંધ બેસતી ન કહી શકાય. લંડનનું સ્ટોક એક્સ્ચેન્જ તથા ન્યુયોર્કનું સ્ટોક એક્સ્ચેન્જ પણ બંધ છે તે પ્રમાણે અહિંયાનું સ્થાનક ચેર બજાર પણ બંધ છે. ગયેવર્ષે થયેલા બેંકોના ક્રમનસિધ્ધ બનાવોથી વેપારી આંદને ઘણું નુકસાન થયું છે અને દેશના અંદરના વેપારને ધોકા પડ્યોયેલો છે. હાલની લગ્નથી તેથી પણ વધારે અસર થઈ છે અને તે જ્યાં સુધી સુધરે નહિ ત્યાં સુધી વેપાર રોજગાર સારી સ્થિતિમાં આવે એ અસંભવિત લાગે છે. નવા ઉદ્યોગો

કેનલ કરવામાં આવેલી છે. ભેડીયા પ્રાંતમાં પણ બેટવાં, કેન, ધાસનને ખગર ખાતે પાણીના મોટા કુંડોની યોજના કરવામાં આવેલી છે. બંગાલની અંદર ત્રિવેણીની યોજના પ્રખ્યાત છે. સિંધની અંદર એક મોટી નેહરુ બાંધકામ ચાલુ છે. દક્ષિણની અંદર નીરાકેનલ વિગેરે કરવામાં આવેલ છે. મદ્રાસની અંદર કીશના ને કાવેરીને માટે મોટી પાલ (ડેમ) કરવામાં આવનાર છે. જે જ્યારે બંધાશે ત્યારે ઇજાપતની પ્રખ્યાત આસુઅન ડેમ કરતાં પણ મોટી થશે. નેહરો માટેના નીચેના આંકડા ઉપયોગી છે.

નેહરોથી પાણી લેતી જમીનના વિસ્તાર એકર

શરૂ કરવા માટે વેપારી આંદની બહુ જરૂર છે તેમજ જે પૈસા લોડોના ખજાનામાં જવા લાગ્યા છે તે પાછો બહાર નિકળવો જોઈએ. હાલ જે ઉદ્યોગો ચાલે છે જેમાં મુખ્યત્વે કરીને કાપડના માલનો ઉદ્યોગ છે તેને ખીલવવાનો આ વખત છે. પણ તેમાં પણ સ્ટોક વિશેષ છે અને દેશાવરની લેવાલી નહિ ભેળી છે. જે પ્રમાણે વિલાયતી કાપડના સ્ટોક બહુ છે અને જોકે આયાત ઓછી થઈ ગઈ છે તોપણ બજાર ઉંચું ચડતું નથી તેજ પ્રમાણે દેશી કાપડના માલના સંબંધમાં પણ છે.

મુળ ખાંડના ઉદ્યોગ લઈએ કે જેની તરફ નામદાર સરકાર તેમજ આ દેશના વેપારીઓનું લક્ષ વારંવાર ખેંચવામાં આવેલું છે. તે મુખ્યત્વે કરીને ઑસ્ટ્રિયા હંગરીમાંથી આવે છે કે જેની સાથે હાલ બ્રિટીશ સામ્રાજ્યને લડાઈ છે. છેલ્લાં બે વર્ષમાં તેની આયાતના આંકડા નીચે પ્રમાણે હતા:—

જાથો (હંદ્રવેડ.)	કિંમત (પાઉંડ)
૧૯૦૮-૦૯	૧૮,૬૧,૭૩૭
૧૯૦૯-૧૦	૭,૭૭,૬૦૮
૧૯૧૦-૧૧	૭,૧૩,૧૧૬

૧૯૧૧-૧૨, ૧૨,૩૬,૧૩૪ ૧,૬૧,૧૦૩ તથા ૧૯૧૧-૧૨ માં તેની આયાત ઓછી થઈ
 ૧૯૧૨-૧૩ ૧૦,૫૧,૭૭૯ ૭,૧૧,૪૫૮ પણ પાછી ૧૯૧૨-૧૩ માં ૭૭,૦૦૬ હંદ્રવેટ
 જર્મનીમાંથી પણ ૧૯૦૯-૧૦ માં ૭૪, ૭૪૫ હંદ્રવેટ ખાંડ આવી હતી. આ ઉલ્લેખ આ દેશમાં
 ૭૪૫ હંદ્રવેટ ખાંડ આવી હતી. ૧૯૧૦-૧૧ બરાબર ધ્યાન દોરાયેલું નથી.

૧. સુતરાઉ કાપડ નીચે પ્રમાણેની કિંમતનું જર્મની ને ઑસ્ટ્રિયા હંગરીમાંથી આયાત થયું હતું.

(પાઉંડ)

	૧૯૦૮-૦૯	૧૯૦૯-૧૦	૧૯૧૦-૧૧	૧૯૧૧-૧૨	૧૯૧૨-૧૩
જર્મની	૧,૧૭,૬૭૦	૬૮,૪૧૪	૧,૩૪,૫૫૭	૧,૨૨,૮૮૨	૧,૬૦,૧૫૮
ઑસ્ટ્રિયા હંગરી	૫૭,૭૫૦	૫૭,૪૭૦	૭૪,૭૩૦	૭૪,૫૬૮	૮૪,૬૬૨
જરૂર કાપડ નીચે પ્રમાણે આયાત થયું હતું.					
જર્મની	૨,૮૫,૦૬૩	૧,૬૫,૦૦૩	૨,૮૩,૮૭૬	૩,૫૧,૪૦૮	૨,૬૧,૪૭૭
ઑસ્ટ્રિયા હંગરી	૨૦,૪૭૬	૧૨,૨૩૦	૨૧,૧૨૧	૨૦,૨૮૫	૨૩,૨૫૨

હાલ અમેરીકન કોન્સલે કેમીકલ્સ, તથા દવા દારૂ વિગેરેના અમેરીકન વેપારીઓનાં નામો
 અમો ઉપર મોકલાવી આપેલાં છે તથા તે બાબત આપણા વેપારીઓમાં પણ ઘણી પુછપચ
 થાય છે.

કેમીકલ્સમાં જર્મનીની આયાત વિશેષ છે પણ ઑસ્ટ્રિયા હંગરીની નહિ જેવી છે.

(પાઉંડ)

	૧૯૦૮-૦૯	૧૯૦૯-૧૦	૧૯૧૦-૧૧	૧૯૧૧-૧૨	૧૯૧૨-૧૩
જર્મની	૪૮,૬૦૨	૫૬,૬૭૦	૬૧,૦૫૬	૬૬,૭૭૨	૮૫,૧૩૭
દવાદારૂમાં પણ જર્મની વર્ષે દહાડે ૪૦,૦૦૦ પાઉંડના કિંમતનાં મોકલાવે છે.					
મોથી વધારે આયાત તો રંગ વિગેરેની જર્મનીમાંથી છે જે લગભગ ૬ લાખ પાઉંડ જેટલી વાર્ષિક થતા જાય છે. ઐરિશિટનમાંથી ફક્ત ૪૦ હજાર પાઉંડની આયાત થઈ હતી.					
કાચના સામાનમાં પણ જર્મનીમાંથી આયાત ઐરિશિટન કરતાં વધારે હતી. અને ઑસ્ટ્રિયા હંગરીની તો મોથી વિશેષ હતી, જે નીચેના કોષ ઉપરથી જણાયો.					

(પાઉંડ)

	૧૯૦૮-૦૯	૧૯૦૯-૧૦	૧૯૧૦-૧૧	૧૯૧૧-૧૨	૧૯૧૨-૧૩
ઐરિશિટન	૧,૨૮,૩૧૯	૧,૩૪,૧૬૪	૧,૩૪,૪૩૮	૧,૪૩,૧૦૦	૧,૫૫,૬૮૬
જર્મની	૧,૪૭,૦૫૨	૧,૪૦,૨૬૩	૧,૬૫,૩૦૧	૧,૨૧,૨૫૨	૧,૭૨,૧૧૬
ઑસ્ટ્રિયા હંગરી	૩,૦૨,૭૧૮	૩,૫૩,૮૭૫	૪,૩૪,૧૬૧	૪,૬૬,૪૦૭	૪,૬૦,૪૮૨

આ તો ફક્ત મુખ્ય મુખ્ય ચીજો છે,
 બાકી પરચુરણ બીજી ઘણી છે જેની આયાત
 હવે જર્મની ને ઑસ્ટ્રિયાથી અટકી જશે અને
 જે બનાવવાને આ દેશમાં વિશાળ ક્ષેત્ર છે. આ
 દેશના કુલે આયાત વેપારમાં બુદ્ધા બુદ્ધા દેશોનો
 નિચે પ્રમાણે લાગ હતો:—

	૧૯૦૪-૦૫	૧૯૧૩-૧૪		
ઐરિશિટન	૬૫૨	૬૪૧	જાપાન	૧૨
જર્મની	૩૯	૬૯	રુસિયા	૨૬
			ઐરિશિટન	૨૫
			ઑસ્ટ્રિયા હંગરી	૪૧
			બેલ્જિયમ	૩૬
			સ્વિટ્ઝરલેન્ડ	૩૧
			ફ્રાન્સ	૧૮
			મોરીશિયસ	૨
			ઇટાલી	૧૩
			ચીન	૭

હવે પોલીસ કરેલા ટોચ અટક કાવા કયાં જશે?

નિકાશ વેપારમાં સર્વેનો નીચે પ્રમાણે	હાંગકાંગ	૭'૫	૩'૨
ભાગ હોતો.	સ્ટ્રેટ સેટલમેન્ટ	૪'૧	૨'૮
	ચીન	૫'૨	૨'૩
ગ્રેટબ્રિટન	૧૯૦૪-૦૫	૨૭'૭	૨૩'૭
જર્મની	૧૯૧૩-૧૪	૬'૨	૧૦'૩
જાપાન		૬'૩	૬'૨
યુનાઇટેડ સ્ટેટસ		૬'૩	૮'૬
ફ્રાન્સ		૬'૧	૭'૧
બેલ્જિયમ		૫'૪	૪'૬
ઓસ્ટ્રિયા હંગરી		૩	૩'૬
રશિયા		૩'૩	૩'૭
ઇટાલી		૨'૮	૩'૨

હિંદમાં સોનાની ખપત.

લાખ રૂપિયા

નીચેના સાલોનાં આગલાં પાંચ વર્ષોનું સરાસરી.						
૧૮૭૩	૧૮૭૮	૧૮૮૩	૧૮૮૮	૧૮૯૩	૧૮૯૮	૧૯૦૩
—૭૪	—૭૯	—૮૪	—૮૯	—૯૪	—૯૯	—૦૪

૧૯૦૪
—૦૫

૧) દેશના ભંડોળમાં વાર્ષિક ચોખ્ખો વધારો.	૧૫૦	૬૦	૪૮૦	૩૬૦	૩૦૦	૪૨૦	૬૦૦	૧,૩૫૦
૨) ભંડોળના વધારા-ઓનું અનુક્રમિક વધતું જતું ફલ.	૧૫૦	૬૦૦	૧,૮૩૦	૪,૨૦૦	૬,૦૦૦	૬,૬૬૦	૧૦,૮૬૦	૧૪,૨૫૦
૩) ટંકશાળોમાં, સરકારી ત્રીજેરીમાં તથા ઠરન્મી અને ગોદડ ન્ટાન્ડર્ડ ત્રીજર્વમાં રાખેલું.	૬૦	૧,૨૬૦	૧,૬૫૦
૪) ત્રીજી ઠલમમાં પડેલો વાર્ષિક તફાવત.	૬૦	૨૭૦
૫) અનુક્રમિક વધતી જતી ચોખ્ખી ખપત.	૧૫૦	૬૦૦	૧,૮૩૦	૪,૨૦૦	૬,૦૦૦	૬,૬૬૦	૧૦,૮૬૦	૧૨,૬૦૦
૬) જસ્ટિસ આલેની ખપત.	૧૫૦	૬૦	૪૮૦	૩૬૦	૩૦૦	૩૬૦	૬૩૦	૧,૩૫૦

લાખ રૂપિયા.

૧૬૦૫	૧૬૦૬	૧૬૦૭	૧૬૦૮	૧૬૦૯	૧૬૧૦	૧૬૧૧	૧૬૧૨	૧૬૧૩
—૦૬	—૦૭	—૦૮	—૦૯	—૧૦	—૧૧	—૧૨	—૧૩	—૧૪
૪૫૦	૧,૮૦૦	૧,૮૫૦	૭૫૦	૨,૪૦૦	૨,૭૦૦	૪,૦૫૦	૩,૭૫૦	૨,૭૦૦
૧૪,૭૦૦	૧૬,૫૦૦	૧૮,૪૫૦	૧૬,૨૦૦	૨૧,૬૦૦	૨૪,૩૦૦	૨૮,૩૫૦	૩૨,૧૦૦	૩૪,૮૦૦
૬૦૦	૬૦૦	૪૫૦	૬૦૦	૬૦૦	૨,૪૦૦	૩,૦૦૦	૨,૨૫૦
—૧,૦૫૦	—૧૫૦	—૪૫૦	૬૦૦	૧,૫૦૦	૬૦૦	—૭૫૦
૧૪,૧૦૦	૧૫,૬૦૦	૧૮,૦૦૦	૧૬,૨૦૦	૨૦,૭૦૦	૨૩,૪૦૦	૨૫,૬૫૦	૨૬,૧૦૦	૩૨,૫૫૦
૧,૫૦૦	૧,૮૦૦	૨,૧૦૦	૧,૨૦૦	૧,૫૦૦	૨,૭૦૦	૨,૫૫૦	૩,૧૫૦	૩,૪૫૦

. ધી ઓએ ટાઇસ માટે ૨૧ એક એટ ફોટો મેં બાઈ.

હાલ ચાલતી લડાઈથી દુનિયાના બધા ભાગોમાં રોંક અને શેર બનશે બંધ છે. લડાઈ ચાલુ થયાં પહેલાં. પણ ઘણા દેશોમાં અને સુખ્યત્વે કરીને ઇંગ્લંડમાં આ બબ્બેમાં ઘણી મંદિ હતી. છેલ્લી મેલો સાથે આવેલાં પેપરો પરથી જણાય છે કે અસ્ટરની ચળવળથી પણ લંડનનું રોંક એકરચેન્ગ ગાહુ મંદ હતું. તે મંદિતું કારણ વળી જુદાં જુદાં રાજ્યોની લંડનમાં હુમ્મશો લોનો માટેની માંગણી પણ ગાહી શકાય. બાલકનનાં રાજ્યો, આઝીલ, ઓર્જેન્ટીના, ઓસ્ટ્રેલિયા અને કેનેડા, એ બધાં લંડનના નાણાં બાજરના દરવાબ હુમ્મશો ઠોકતાં રહે છે. કેટલાંકોને પોતાના દેશની ખિલવણી કરવી છે તો બીજાઓને લડાઈની તૈયારી કરવી છે. હાલના વખતનું નાણાં બજાર સોનું રૂપું તોળવાના કાંડા જેવું છે. જરાપણ આથકો લાગે એટલે તે હાલી બન્ય છે. જુદા જુદા દેશોમાં થતી રાજ્યકીય ચળવળ કે મજબૂર વર્ગની હિલચાલથી પણ તેની ઉપર અસર થાય છે. ઇંગ્લંડનું એક જાણીતું વેપારી પેપર આ બાબત ઉપર લખતાં ટીકા કરે છે કે હાલનો મામલો જોતાં (લડાઈ પહેલાંનો) સારાંની સાથે નરસું ઘણું છે. પણ હાલ તુરત તો નરસું જ બહુ દેખાય છે અને “કેટલાં એક દેશોમાં તો પૃથ્વામાં એવો જવાબા બળે છે કે જે બહાર લડલડતા લડકામાં બહાર પડવાને તૈયાર જણાય છે.” આ કેટલું ભવિષ્ય વાણી જેવું વાક્ય હતું!

“એક પ્રજાની જે જુદી જુદી વ્યક્તિઓનું ચરિત્ર છે તેજ પ્રજાનું ચરિત્ર છે. ગ્રીસ કવિતા અને કળાની સન્મારૂપ હતું કારણ કે

ગ્રીકો કવિઓ અને Sculptors (કોતર કારો) હતા. રોમનો દેવ લડાઈનો દેવ હતો કારણ કે રોમનો લડાઈયા હતા. બ્રિટીશ પ્રજા વેપારી છે અને વેપાર ઉપર ઘણીજ અસર કરે છે કારણકે તેના હાથનો બ્રિટનો વેપારના ઉત્કર્ષમાં મંડેલા છે.”

દીવાળીના

કાર્ડ.

વિજય વિક્રમના નવીન વર્ષ પ્રસંગે અરમ્બપરસ સફળ વર્ષ ઇચ્છવા માટેના કાર્ડની પહેલ કાઢી તેમાં દર સાલ નવાં નવાં તત્વો ઉમેરતા જઈએ છીએ, તેમાં આ માલ હીંદુ ભાઈઓના આચાર વીચારોને અનુકુળ ઘણા શોભાયમાન કાર્ડ ગુજરાતી કવોઓની જોડેલી, મનના વીચારોને લગુ પડતી, કવોતાઓ સાથેના બહાર પાડ્યા છે.

પોષ્ટ કાર્ડ	...	૧ પૈમાથી રૂ ૦ -
નોટ પેપર	...	રૂ. ૦ - થી રૂ. ૦૧
ફાઈલીંગ કાર્ડ	...	રૂ. ૦ - થી રૂ. ૧
ગોશ કાર્ડ	...	રૂ. ૦૧ થી રૂ. ૫

એક શુક ૧૨ પાનાની ગુજરાતી તથા અંગ્રેજી રૂ. ૦૧

જોમસ કંપની;
કાલગાદેવી રોડ, ગુંબાઈ.

મેરેલીટ શીટીંગની બીલ્ડીંગનો આરોગ્ય શોભે છે,

ધી સેંટ્રલ બેંક ઑફ ઇન્ડિયા લીમીટેડ.

શેરો ભરાયલી થાપણુ	૨. ૩૦ લાખ.
પગાર થયલી થાપણુ	૩. ૧૫ લાખ.
રીઝર્વ ૫૬	૩. ૧ લાખ.

પ્રમુખ:-ધી ઑનરેબલ સર શીરોજીશાહ મે.

મહેતા, કે. સી. આઈ. ઈ.

આ બેંકમાં ડીપોઝીટ મુકેલી દરેક પાઈની સલામતી માટે ખાસ ગોઠવણ બેંકની આરટીકલમાં કરવામાં આવેલી છે.

મેશર્સ એ. એફ. ફરગ્યુસનની કું. આરટીકલ એકાઉન્ટસ આ બેંકના હીસાબો અને બતમીનગીરીઓ દર અકવાડીએ તપાસ છે.

ગ્રેસીડેસી બેંકો માફક આ બેંક પાતાના હીસાબનાં પખવાડીક સરવૈયાં બહાર પાડે છે.

દરેક રીતનું બેંકને લગતું કામકાજ કરવામાં આવે છે.

હાલમાં ટુંકી તેમજ લાંબી મુદતના વ્યાજના દરો માટે મેનેજરને મળવું.

ચેક્ક તથા બેંકને લગતો પત્ર વ્યવહાર ગુજગતીમાં પણ થઈ શકે છે.

વડી ઑફીસ:-ગ્રેશામ બીલ્ડીંગ, કેટ, મુંબઈ.

શાખા ઑફીસ:-ઝવેરી બજાર તથા માંડવી, મુંબઈ.

ચાલુ ખાતા ઉપર.

રોજની ખાકી ઉપર.

બનેવારીથી જુન ૩ ટકા.

જુલાઈથી ડીસેમ્બર ૨૧૧ ટકા.

૧૨ માસની ડીપોઝીટ..... ૪૧૧ ટકા.

ટુંકી મુદતના ભાવો અરજ કરવાથી માલમ પડશે.

વધુ વીગતો માટે મેનેજરને મળવું.

સૌરાષ્ટ્ર ન. પોચખાનાવાલા.

મેનેજર.

અવાજ કરતી વનસ્પતિઓ.

વનસ્પતિઓ ખેલતી નથી એમ કહેનારાં ખરેખરી ભૂલ ખાય છે. કારણ કે વનસ્પતિઓમાં અદ્ભૂત શુણ્ણ અને અસાધારણ બળ છે એ એના દેવી અવાજ છે. લોહી અને વૈધ વગર મઠ્ઠાલા થએલા, સંસાર સુખ લોગવી ન શકાય એવી શરીરની દયામણી સ્થિતિવાળાને બ્યારે આ દુનિયા ઉપર ખરેખરે અલુગમો ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તેવા સ કટમાં તેમના શરીરમાં નવું જીવન ઉત્પન્ન કરવાનો ઉપકાર કરનાર તો ઉત્તમ વનસ્પતિઓજ છે કે જે તેમના શરીરમાં પુરતી શક્તિ ઉત્પન્ન કરે છે. ધાતુ સંગ્રાહી દરેક વિકારને નિર્મૂળ કરી કમજોર નસોને મજબૂત કરે છે. શીકાં, પીળાં પડી ગયેલાં અને કોવત વગરના નિસ્તંજ શરીરને તેજસ્વી બનાવી દર્દ સ્મરણ શક્તિને વધારી મગજમાં અલૌકિક ખુમનો (આનંદ) ભરી કંઠાળા ભરેલી જીંદગી ઉપર પાછો પ્રેમ ઉત્પન્ન કરાવે છે, આવા અદ્ભૂત ચમત્કારવારી વનસ્પતિઓ જડીબુટ્ટીઓના મિશ્રણથી અમોઘે તૈયાર કરેલ કંદર્પકેસરી દવાનો અમારાં દરદીઓની ઉપયોગ કરે છે. શરીરની નસોમાંની ગયેલી શક્તિ એથી પાછી સજીવન થાય છે. ઉપયોગ કરે છે તે આ દવાના પ્રભાવથી આશ્ચર્ય પામી બાય છે અને અનેક આશિર્વાદો આપે છે. ઘણે દેશોએ પૈસા ખરચી નાસીપાસ થયા હો તો જરૂર આ કંદર્પકેસરી નો ઉપયોગ કરો. વીસ રિવસ આલે એટલી દવાના રૂ. ૭-૮-૦

કંદર્પકળા તેલ.

કમજોર નસો ઉપર લગાવવા માટે. આ તેલનો ઉપયોગ કરવો પડે છે. રૂ. ૪-૮-૦
વિશ્વાસ આવે તોજ મળો અથવા લખો.

વૈદ્ય હરગોવિંદ હરિદત્ત ઠાકર

માલીક—આર્ય ઔષધાલય અને સિંહનાદી ચુર્ણ ડીપો.

૪૦ માધવળાગ-પંજરાપોળ સામે, મુંબઈ નં. ૪

ડોંગરેનું બાલામૃત.

હાલ બજારમાં હવેકા તથા નકલી બાલામૃતો ઘણા નીકળી પડ્યાં છે, ને વેપારીઓને તે હલકા માલ ઉપર મીશન વધારે મલે છે, તેથી અમારું બાલામૃત માન્યારને પણ વેપારી વધારે કમીશન મળવાની આશાથી હલકું બાલામૃત આપીને આ ડોંગરેના બાલામૃત નેટવર્ક અલખારી છે એમ કહે છે તો જેને અમારું બાલામૃત લેખીત દોષ તેજે તે ડોંગરેનું છે એવી ખાતરી કરીને લેવું.

એક શીશીની કી—૧૨ આના.
ટપાલ ખરચ ૪ આના.

કે. ટી. ડોંગરેની કં.;
ગીરગામ-મુંબઈ.

કુંડંબીઓને અત્યંત જરૂરીની ચીજ

વજ્રેકૃત કફનાશક ગોળીઓ.

નાનાં છોકરાઓને કફ લરાઇને ન્યાસ થાય છે, એકમાં ધુરધુરે છે જેને હાંફણ, સસણી કહે છે તે વીકારમાં આ ગોળીઓનો ઉપયોગ કરવા થી ફક્ત બે કલાકમાં દરદ નીકળી જઈને દરદી હાંશીઆર થાય છે એટલાં માણસોને ત્વરાથી દરદ થવાની જરૂરી હોય ત્યારે આ ગોળીઓ તદ્દન સાફ કામ કરે છે.

મુંબઈના પ્રખ્યાત ડાકટરો અને વૈદ્યોએ ગોળીઓ કંઈક વરસ સુધી વાપરીને સર્વેશ્વિકેટો આપેલાં છે. એકવાર વાપરીને ખાતરી કરવી. કીમત રૂ. ૧ ગોળીના ૧ રૂ. ૧-૦૦ ગોળીના ૩ રૂ.

ગોંડીસ-વી. વી. વજે,

ગીરગામ-મુંબઈ.

COMMERCIAL SUBJECTS.

વેપારી વિષયો.

JOINT STOCK ENTERPRISES IN BOMBAY.

મુંબઈનાં જોઈન્ટ સ્ટોક સાહસો.

કંપની રજીસ્ટ્રારનો સને ૧૯૧૩-૧૪ નો રીપોર્ટ.

કંપની રજીસ્ટ્રારના સને ૧૯૧૩-૧૪ ના મુંબઈ ધલાકાના રીપોર્ટમાં તેઓ જણાવે છે કે આ સાલમાં ૬૬ નવી કંપનીઓ રજીસ્ટર થઈ હતી આ સાલમાં જાહેર પ્રજાની મુંડી બુદ્ધિ બુદ્ધિ ઉદ્યોગોમાં કેવી રીતે ખેંચાઈ હતી તે જતાવવા નીચે એક પત્રક આપવામાં આવ્યું છે જેમાં આ માલ રજીસ્ટર થયેલી લીમીટેડ કંપનીઓની યાદી આપવામાં આવી છે,—

	૧૯૧૨-૧૩	૧૯૧૩-૧૪	વધારો	ઘટાડો
જેઠીગ તથા લોન	૩	૫	૨	...
વિમો	૨	૪	૨	...
(નેવીગેશન) નૌકા સંબંધી	૧	૩	૨	...
રેલ્વે તથા ટ્રામવે	૨	૨
છાપખાના સંબંધી	૧	૧
ખીજત વ્યાપારની કંપનીઓ	૧૮	૩૧	૧૩	...
મીલ તથા પ્રેસ	૧૪	૧૬	૨	...
અહા વિગેરે રાખવાની કંપનીઓ	...	૨	૨	...
ખાણ ખોદવા વિગેરે માટે ખીજતો	...	૨	૨	...
	૪૩	૬૬	૨૫	૨

ઉપલા પત્રકમાં “ખીજત વ્યાપારની કંપનીઓ” એ ખાનામાં ઘણા વધારો થયેલો જણાય છે પણ એમાં કેટલાક ઘણાં નાના નાના વ્યાપારો અમાયલ છે કે જે, કાર્ય શરૂ કરવા જેટલા વખત પણ ટકે એવી આશા રખાતી નથી. નવી કંપનીઓ ઘણી ઉભી થવાનું કારણ એ કે ૧૯૧૪ ની એપ્રિલની પહેલી તારીખથી કંપનીને લગતો નવો કાયદો જે અમલમાં

મુકાવાનો હતો તેનો વિચાર જાહેર લોકોએ કીધો અને નવા કાયદા પ્રમાણે જે જે સુરક્ષેલીઓ નડશે તેમાંથી જગ્યા માટે પોતાની યોજના ઘડવા તથા જગતવા તાકીદ કરવા માંડી અને જેનું સંબંધીના છેલ્લા ઠટોકટોના અમલથી ડીરેક્ટરોની જોખમદારી પુરતી થઈ નહિ હોતો તે જણ્ય પણ વધારે નવી કંપનીઓ ઉભી થવાનો સંભવ હતા. મીલ તથા પ્રેસોમાં સહેજ-

ધી જોગ્યે દાખલ માર્ટ ૨૧ જેક સ્ટ્રીટ ફોર્ટ મુંબઈ.

રહ્યાજ વધારે થયલો જણાય છે. વિમા તથા નૌકા સંબંધી સાહસોમાં જે વધારે થયો છે તે, તે સંબંધી રહેલા વિશાળ ક્ષેત્રને અંગે છે.

બેન્કીંગ અને લોન કંપનીઓ.

બેન્કીંગ અને લોન કંપનીઓ સંબંધમાં વર્ષની શરૂઆતમાં એમાં વધારે કરવાનું લોકોનું વલણ હતું અને તેની સંખ્યા વધીને સને ૧૯૧૧ જેટલી થતે પણ બેન્ક એક પછી, એક પડી લાંગવાથી આ સાહસને તથા તે તરફના વલણને જળરો ધોકડો લાગ્યો. ખરું જોતાં જે નવી નવી બેન્કો ઉભી થતી હતી તેને માટે પુરતું ક્ષેત્ર હતું નહિ. હાઇ કોર્ટમાં જે જે ખુલાસાઓ થયા છે તે પરથી માલુમ પડે છે કે કેટલીક બેન્કોને વહિવટ ઘણાજ અસંતોષકારક રીતે થયો હતો. ટુંકમાં કહીએ તો પોતાનું કામ ઘણું બહોળું થાય છે એમ જતાવવા નફા દેખાડતાં સરવૈયાં બહાર પાડતા તથા જોડા નફા બટલાવી સુલભમાંથી સારા વ્યાજ આપવા વિગેરેથી પોતાના સાહસને બહાર પ્રબળે જે આશુકારક રાખતા.

કંપની ખાતાના રજીસ્ટ્રાર આના દૃષ્ટાંત રૂપે જણાવે છે કે કાઠીયાવાડ એન્ડ અમદાવાદ બેન્કીંગ કોર્પોરેશન લીમીટેડ જે એક કરેડ રૂપીઆની ફક્ત નામની, લખકાદાર થાપણથી શરૂ કરવામાં આવી હતી પણ તે બહાર કીધેલી થાપણને એક નાનો ભાગ પણ થાપણ તરીકે લરાવાનો સંભવ હતો નહીં તે કંપની સંબંધી તેમને હાથે થયેલી તપાસમાં માલુમ પડ્યું હતું કે સરવૈયામાં ગંભીર ગડબડ હતી. ૮ લાખ ઉપર રકમ લરાઈ ગયેલી એમ જતાવવામાં આવ્યું હતું તેને બહારે ખરેખરી રીતે ભાગ્યે ૧૫ લાખ રોકડા લરાવામાં આવ્યા હતા એમ છતાં આવી તરફીબથી ડીપોઝીટ તરીકે ૨૩ લાખ ઉપર રૂપીયા ખેંચી શક્યા હતા. કુદરતી રીતે બીજી બેંક દ્વંડતાં આ પણ દુટ્ટી. એમ માનવામાં આવે છે કે સ્વદેશી બેન્કો લાંબી પડવાથી થયેલી અસર ઘણી લાંબી પહોંચશે. જો કે અત્યારે બધું શાંત દેખાય છે તો પણ

બીજી કેટલીક કંપનીઓને માન સહિત કાર્ય બંધ કરવું પડશે એવી ધારણા બંધાય છે. બહાર લરાસો આવી બેન્કોપરથી ઉઠી ગયો છે. ડીપોઝીટમાં તેઓ પાસે લાગેજ નાણાં છે અને લાગ્યે કંઈ કામ કરતી હશે. આવી સ્થિતિમાં ભાડો પગાર વિગેરેના ખર્ચને લીધે થતા નુકસાનમાં બેંકને ચલાવવાથી પરિણામ જરૂર ખુરું આવે એ સ્વભાવિક છે. અને આવી રીતે ઘણાં લાંબા વખત પહેલાં કેટલીક બીજી બેન્કો ચાલુ રહેવામાં જશે એમ ભય રહે છે.

ગયા અક્ટોબર માસની ત્રીજી તારીખે જ્યારે ફેડીટ બેન્કે બારણા બંધ કીધા ત્યારે સ્વદેશી બેંકોની ખરી સ્થિતિ પુરી સમજાઇ નહીં હતી એમ લાગે છે; કારણકે તેના એક પખવાડીઆમાં એક બીજી બેન્ક સદર આસામી-ઓથી આશ્રિત, અને પંચ-લાખની થાપણ સાથની રજીસ્ટર કરવામાં આવી હતી. અલગત તે વખતના સંલગ્ન વિશેષ ખુશ્કી થતાં આ બેંકને કાર્ય શરૂ કરતાં પહેલાંજ બંધ કરી નાંખવી પડી. આ બેંકોની વ્યવસ્થામાં જે આનંદમીતતા જોવામાં આવી હતી તે કેટલીક બેંકોને દરેક કંપનીઓમાં હજી છે. બહાર પ્રબળ પોતાનો લાભ સાચવવાનો આધાર ઝાડોડરે પર રાખે છે. જેઓએ જો પોતાની ફરજ પ્રમાણીકપણે અદા કરી હોતે તો ઘણી કંપનીઓ દુટ્ટી જતી બચી શકતે. આ બધું ઝાડોડરેને લગતા જુના કાયદા પ્રમાણે જાની ગયું કે બ્યારે તેમનાપર કેલપણ જાતનો અંકુશ હતો નહિ. નવા કાયદા પ્રમાણે તેઓની જોખમદારી વિશેષ નિયમીત થયેલી હોવાથી એવી આશા રખાય છે કે તેઓ કેલ પણ જાતની ગડબડ દેખાય તો તે ગંભીર રૂપ પકડે તે પહેલાં તેને સુધારશે. જો આથી સંતોષકારક પરિણામ નહિ આવતું દેખાય તો સૌથી સરસ ઉપાય એજ છે કે કંપનીઓની વ્યવસ્થા તથા અતર્ગત કારભાર તપાસવાની સત્તા રજીસ્ટ્રાર ને મળે તો તેઓ જે જે કંપની-ઓ સંબંધી કંઈ શક આવે તો તેની અચાનક

બ્રોકેન મોએક ટાઇટસની જ્યાળબંધ ખરીદી થયાં થાય છે.

સુલાકાત લઈ શકે અને જો કંઈ પણ ગડબડ
દેખાય તો તે બહિર કરે.

રીપોર્ટના વર્ષમાં ૪૬ કંપની ફરિયામાં
ગઈ હતી. બચાવે આગલા વર્ષમાં કુલ
૨૬ ફરિયામાં ગઈ હતી. આમાંથી ૧૦ કંપની-
ઓ એજ વર્ષમાં સંપૂર્ણ બંધ થઈ ગઈ હતી.
૯ કંપનીઓ ૩૧ મી માર્ચ ૧૯૧૩ પહેલાં
ફરિયામાં ગઈ હતી તેને સંપૂર્ણ બંધ કરવામાં
આવી હતી અને બે કંપનીઓને પાછી સુચેત
કરવામાં આવી હતી. બ્રમીનગીરીથી પરિમીત
થયેલી બે કંપનીઓ પણ ફરિયામાં ગઈ હતી.

૧૯૧૩-૧૪ ની આખેરીએ કાર્ય કરતી
કંપનીઓની સંખ્યા ૬૩૫ ની હતી. જેમાંથી
૬૧૩ કંપનીઓ શેરથી પરિમીત થયેલ અને
૨૨ કંપનીઓ બ્રમીનગીરીથી પરિમીત થયેલી
હતી. સભાસદોની સંખ્યામાં ૨૦ નો વધારો
કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૩૭ કંપનીએ પોતાની થાપણમાં વધારો
કર્યો હતો. તથા ૧૮ કંપનીએ થાપણમાં ઘટાડો
કર્યો હતો.

THE WORLD'S SUGAR CROPS.

આખી દુનીયાનો ખાંડનો પાક.

અનાજ તથા દોડથી ખીલે નાખરે ખાંડ મુખ્ય
ખોરાકની ચીજ છે કે જેને લગાધને લીધે ઘણું ક
રીને ઘણો ઘોડો પહોંચશે. લગાધ વખતે ખાંડપરનાં
ઘણાં ખર્ચાં ખીટનાં ખેતરો પાપમાલ થશે. ખેતરો-
માંના મનુશીયાત વર્ગ ઘણો ખરો લશ્કરમાં
જોડાશે અને જેટલી ખીટ ખાંડ મળી શકશે
તેટલીનાં યુરોપમાં ખપ પડશે “વેસ્ટ ઇન્ડીયા
કમિટી સરક્યુલર” તરફથી રચાયેલું પત્રક
જેમાં આખી દુનીયાના ખાંડના પાકના આંકડા
આપવામાં આવ્યા છે તેમાંના ઉતારો નીચે
મુજબ હમે રચ્ય કરીએ છીએ. હાલના સંજોગમાં
એ ઘણો ઉપયોગી થઈ પડશે.

યુરોપ.	કુલે ટન
જર્મની	૨,૭૩,૦૦૦
ઑસ્ટ્રીયા	૧૭,૧૦,૦૦૦
ફ્રાન્સ	૮,૦૦,૦૦૦
બેલજીયમ	૨,૩૦,૦૦૦
હોલેન્ડ	૨,૩૦,૦૦૦
રશીયા	૧૭,૫૦,૦૦૦

ખીજા દેશો	૭,૯૬,૭૦૦
રવેઇન. (શેરડીની ખાંડ)	૧૩,૦૦૦
	૮૨,૫૪,૭૦૦
	(ખીટ)
	૧૩,૦૦૦
	(શેરડી)
અમેરીકા.	ટન કુલે ટન
લુસીયાના	૨,૬૧,૩૩૭
ટેક્સાસ	૭,૦૦૦
પોરટો રીકો	૩,૨૫,૦૦૦
હવાઈ	૫,૩૫,૦૦૦
ક્યુબા	૨૫,૦૦,૦૦૦
બાર્બાડોસ	૩૦.૦૦૦
બ્રિટીશ ગાયના	૮૦,૦૦૦
જમઇકા	૧૫,૦૦૦
ટ્રીનીદાદ	૩૨,૦૦૦
લીવર્ડ ટાપુઓ	૧૮,૦૦૦
વીન્ડવર્ડ ટાપુઓ	૬,૦૦૦
મારટીનીક	૪૨,૦૦૦
ગ્વાટેમલ	૩૬,૦૦૦
સેન્ટ કોઇકસ	૭,૫૦૦

એક મહાન સ્વદેશી સાહસ.

સારા મનગમતા આકારમાં, શુદ્ધ રૂપમાં અને ક્રીડાયત ભાવે દવાઓ પૂરી પાડવાનું—છેલ્લામાં છેલ્લી શોધ મુજબની મશીનરીથી ચાલતું ગંજવર કારખાનું મુંબઈ ઈલાકામાં

ઝંડુ ફાર્માસ્યુટિકલ વર્ક્સ, (મુંબઈ)

એકજ છે.

“સોનું અને મુગધ” કવચિતજ સાથે હોય છે. અમારી ઘણી દવાઓ ખાવામાં મધુર અને ગુણમાં અકસીર છે. નાદુરસ્ત તબીયતને સારી કરે છે, નબળી તબીયતને મજબુત કરે છે, તન તથા મનને ઉદ્દાસમાં ગમી ચાલુ જમાનાના વધતા જતા શ્રમ સાધ્ય વ્યાપારને પહોંચી વળવાને શક્તિવાન બનાવે છે.

અમારી બધી બનાવટો જૂના આયુર્વેદ શાસ્ત્રોમાં લખેલા પાઠ મુજબની છે. “આધિ અનેક અને ઔષધ એક” જેવી એક પણ દવા અમે રાખતા નથી.

જીવન. (સ્વયનપ્રાશ અવલોક) સ્વર્ગીય મહાત્મા ઝંડુ લઈજીએ અનેક સાત્ત અને માંદાં ઉપર અજમાવીને સીદ્ધ કરેલ. શાસ્ત્રના પાઠ મુજબ બનાવેલ.

૦૧ રતલની બાટલીની કી. રૂ. ૦-૧૨-૦

૧ “ “ “ “ રૂ. ૨-૮-૦

દ્રાક્ષાસવ. જમ્યા પછી લેવાનું—મધુર અને સ્વાદિષ્ટ પીણું. ઉધરસ, દમ, જીર્ણવગ વગેરે મટાડે છે, અને પાચન ક્રિયાને મદદ કરે છે.

૧ રતલની બાટલીની કી. રૂ. ૧-૮-૦

૧૧ “ “ “ “ રૂ. ૨-૦-૦

જમનગર ગસશાળામાં તૈયાર થયેલી લસો મળુ અમારે ડ્રો મળશે.

શગબતો, મુરખ્યા, ગુલકંદ અને તમામ જાતની દેશી દવાઓ જથાબંધ તથા

મૂટક અમારે ત્યાં મળશે.

વેપારીઓ અને ધંધાદારીઓને ખાસ લાભ આપેવામાં આવશે. પ્રાર્થસ લીરટ વગેરે માટે લખો—

મેનેજર એજન્ટસ—જીગતરામ અને કંપની.

એલ્ફીન્ટન રોડ—મુંબઈ

શકે તેમ છે. આ ઉપરાંત ઉપરનું પરિણામ હાવવાના બીજા પળાણુ સ્ત્રા છે; તેમાં નક્ષમાં મનુરોને લાગ આપવો એ પણ એક ઉત્તમ સ્ત્રા છે. નક્ષમાં લાગ આપવાની એક જાણ-યુક્તિ એક વીજળીના તારો બનાવનાર એક પેદીએ પોતાનાં કારખાનામાં દાખલ કરી હતી. આ પેદી ૫૦૦ નોકરો રાખી શકે તેવડી છે અને તે લોકોને જે મનુરી આપવામાં આવે છે તે પણ સામાન્યજ છે. પણ તે પેદીએ નીચેની યુક્તિ દાખલ કર્યા પછી મનુરીના દરે વધારવા કોઈ દીવસ માંગણી કરવામાં આવી નથી. આ યુક્તિ એવી છે તે દર વરસે બનેવારીની પહેલી તારીખે એક લીસ્ટ તૈયાર કરવામાં આવે છે. આ લીસ્ટમાં નામ દાખલ થવા માટે એક વર્ષની નોકરી થઈ હોવી જોઈએ. આ લીસ્ટ તૈયાર થયે તે નોટીસ જોઈપર લગાડવામાં આવે છે. જે લોકોનાં નામ તે લીસ્ટમાં હોય અને જે લોકો બીજા વર્ષમાં માર્ચ મહિનાની ૧ લી તારીખે તે પેદીની નોકરીમાં હોય તે લોકોને ડીલીડડ આપવામાં આવે છે. આવી રીતે ૨૬ મહિના સુધી તે પેદીની નોકરી ન કરે ત્યાં સુધી તો તેને કાંઈ નક્ષ ન મળે. જ્યારે લીસ્ટ તૈયાર થાય ત્યારે ડીરેક્ટર જણાવે છે કે આવતા વર્ષમાં જે ચોખ્ખો નક્ષ થશે તેમાંનો અમુક લાગ જે મનુરો નક્ષમાં લાગ મેળવવાને હકદાર થશે તે વચ્ચે વહેંચી આપશે નક્ષનો અમુક લાગ આગળથી નક્ષી કરી રાખવાથી મનુરોને એમ ખાતરી થાય કે જો નક્ષ સાંચે થશે તો આપણે લાગે પણ મોટી રકમ આવશે અને તેથી પાછળથી નક્ષી કરવાનું રાખવા કરતાં આગળથી નક્ષી કરી રાખવાનું ધોરણ ઘણું સાફ છે. આ લાગ ચોક્કસ કરવાનું તે પેદીના કાર્યવાહકોએ પોતાને હસ્તક્ક ધોરણ છે, અને દર વર્ષે તેઓજ તે નક્ષી કરે છે. જ્યારે મહેન અગર સંચા વર્ગોમાં અમુક રકમ રોકવી હોય ત્યારે ઉપરનો લાગ નક્ષી કરતાં તેઓ પોતાના મનુરોને જણાવે છે કે “આપણે આપણા ધંધાના ભંડો ખાતર આ પ્રમાણે ફેરફાર કરવાની જરૂર છે અને તેમાં આટલી યુટી રોકવાની છે તો આ વખત અમે આટલોજ લાગ નક્ષનો તમેને

આપી શકીશું. પણ સુધારા થયા બાદ વધારે સારો નક્ષ થશે તેથી તમેને પણ વધારે મોટો લાગ મળશે.” મનુરો સામાન્ય રીતે ધૈર્યવાન, સહનશીલતાવાળા હોય છે. તેઓ તે વાતનું વ્યાજબીપણું સમજે છે અને પોતાનો સંતોષ જોઈ બેસતા નથી. તેમ કોઈ વરસ આઈસ વધારે આવ્યા હોય અને તેઓને એમ લાગે કે મનુરો પાસેથી વધારે કામ લેવું પરશે તો આગળથીજ તેઓ તે લાગ મોટોજ બહિર કરે છે ચોરડરો વખતસર પુરા પાડવાને કામ વધારે કરવું જોઈએ; અને ઘણાં કારખાનાઓમાં કામના બોલથીજ અસંતોષની લાગણી ફેલાયતી રહે છે તે આવી રીતે નક્ષમાં મોટો લાગ આપવાનું બહિર કર્યાથી સહંતર નાણું થાય છે. અને મનુરોને કામ કરવાની હોંશ વધે છે. આમ થવાથી આ કારખાનામાં માણસો ખત્રા દીલથી મહિનત કરી પોતાનું જ કામ અને તે સાફ કરવાની ધારણાથીજ કામ કરે છે એટલે કે મનુરોને પોતાના વિશ્વાસમાં લેવાથી ઘણું સાફ કામ કરી શકાય છે. લીસ્ટમાં જેટલાં નામ હોય તેટલાં કંઈ નક્ષ લઈ શકતાં નથી, કારણ તેમાંના કેટલાકને જ્યાં બદલવાનોજ શોખ હોય છે વળી કેટલાક બરાબર કામ કરતા ન હોય તેને માટે બીજા મનુરો એકદમ ફરીયાદ ઉઠાવે છે અને તેવા લોકોને રજા અપાવે છે; અને નક્ષ તો તા. ૩૧ મી માર્ચ જેટલાં નામ તે લિસ્ટમાં હોય તેઓનેજ મળવાનો હોવાથી તે લોકો બરાબર કસાએલા અને અજમાયશમાંથી પસાર થયેલા હોય તેજ હોય છે. જે મનુરો ઓછા થઈ ગયા હોય તેમાંના લાગ માલિકોને જતો નથી પણ પાછળ રહેલા મનુરોને લાય છે. આથી એક ફાયદો તો એ થાય છે કે કાર્યભારની દેખરેખ રાખવાનું કેટલુંક કામ તો મનુરો પોતેજ કરે છે. જે કારખાનાઓમાં મનુરોનું અને માલિકોનું હિત એક નથી ત્યાં એક મનુર બીજા મનુરની ભૂલો તરફ આંધ કાન કરે; એક માણસ ગાફિલ, અજ્ઞાન, અને ઉશકે હોય તેનું બીજાને કંઈ નહિ. કાર્યવાહકોએજ આ બધી દેખરેખ રાખવી જોઈએ અને તેણેજ એવી બાબતો

શોધીને દુર કરવા પ્રયાસ કરવા જોઈએ. પણ આ કારણનામાં તો દરેક મનુર ખીજા મનુરનો મદદ કરનાર અને દોસ્ત છે. નવા માણસ જો કામમાં હુશીયારી જતાવે તો તરતજ તેને ઉચકી લેણામાં આવે છે અને કામ શીખવવામાં આવે છે. ત્યારે હીસાબ તપાસાઈ ચોખ્ખો નફો નક્કી થાય છે ત્યારે ભાગીદારો અને કામદારોની એક સામાન્ય સલામા દરેકનો ભાગ જાહેર કરવામાં આવે છે. એક માણસને મળવાની રકમ વરસ દરમ્યાન તેને જે મનુરી મળી હોય તેના ઉપર નક્કી કરવામાં આવે છે. આમ કરવાનું કારણ એકે નહિંતર મનુરો વધારે વખત કામ કરવા ખુશી જતા વતા નથી અને આ રૂઢી પ્રમાણે તો તેણે જેટલી મનુરી લીધી હોય તે ઉપર નફો નક્કી કરાતો હોવાથી તેઓ વધારે વખત કામ કરવાને લલચાય છે. વધારે વખત કામ કરવા માટે મનુરીનો દર પણ વધારે હોવાથી જે વધારે વખત કામ કરે છે તેને વાર્ષિક નફામાં પણ વધારે મોટો ભાગ મળે છે.

આ પેઢીના અનુલવ પરથી ચોક્કસ થાય છે કે મનુરોને તેના અઠવાડીક મનુરીના દરમાં થોડો વધારો કરવો તેના કરતાં પોતાના નફામાંથી ૧૦ થી તે ૩૦ ટકા સુધી ભાગ આપવો એ વધારે પમદ કરવા જેવું છે કારણ અઠવાડીક મનુરીના દરમાં જે વધારો થાય તે તો ખર્ચમાંજ બંધ છે પણ વાર્ષિક જે અમુક રકમ મળે છે તે ઘરમાં સુધારા કરવા અગર તે સેવીંગ બેંકમાં અનામત મુકવામાંજ આવે છે. આવી રીતે જે વધારે રકમ અપાય છે તેનો બદલો જે અમુક અને સંતોષ આપના રાકમાં જોવામાં આવે છે તેથી મળી રહે છે. આનંદી અને સંતોષી માણસોને હમેશાં કામ કરવાનો

હિસાબ વધે છે અને તેથી કામ પણ સાફ અને ઘણું કાઢી શકે છે. કોઈ વખત નુકસાન જમવું પડે તો પણ તે લોકો આનંદથી તે સહન કરી લે છે અને એ જાણડતા નથી. હિંદુસ્તાનમાં મનુરોની તાણુ, મનુરોની કામ કરવાની ઓછી શક્તિ. તેમના અજ્ઞાન આજત ક્રિયાદિ ઉઠાવવામાં આવે છે પણ તે દુર કરવા યોગ્ય જગ્યાએથી પ્રયાસો કરવામાં આવે છે ખરા? નામદાર સરકારે અને મુખર્જના મીલ માલેકોની મંડળીએ મનુરોને કેળવણી આપવાનો સવાલ લઈ લીધો છે. હવે મનુરોને રહેવાનાં ઘરોને સવાલ તથા તેમને એક કામને વળગી રહે તેમ કરવા પ્રયાસો થવા જોઈએ. આવી રીતે જે મનુરો એક કામને વળગી રહે તો તેઓની તે કામ કરવાની શક્તિ વધે તથા અનુલવથી તે કામ સાફ અને અપાટણ બંધ કરી શકે. આપણા દેશમાં મીલ મનુરો ઘણું ખર્ચ દળણમાંથી આવે છે અને પોતાના મુલકમાં સારી મોસમ થઈ હોય તો પાછા ત્યાં ચાલ્યા બંધ છે આમ થવાથી હરવખત મીલવાળાઓને નવા નવા માણસોથી કામ લેવું પડે છે તેથી તેઓના સાંચાકામને પણ નુકસાન પહોંચે છે, તેમ કામમાં પણ નિકાલ જરાખર જોઈએ તેવો થતો નથી. મનુરોને એક કારખાનામાં વળગી રહેવા લલચાવવા માટે તથા એવી રીતે તેઓની કામ કરવાની શક્તિ વધારવાનો ઉપર વર્ણવેલ એક સારો ઉપાય છે. અમારા સુસ વાંચકો, જેઓ ઘણા મનુરોને કામે લગાડતા હોય તેઓ ઉપરના વિષય ઉપર વિચાર કરી દેશકાળને અનુસરી પોતાના કારખાનામાં એવા સુધારા ફાળવ કરશે તો મનુરોને તેના પોતાના કારખાનાને, તથા સમસ્ત દેશને લાલ થશે. મનુરોની રિધતિ સુધારવા અગત આગળ પણ આ મામિકમાં કેટલુંક લખાયું છે.

BRITISH POSSESSIONS. પરદેશો તથા બ્રિટીશ સંસ્થાઓનો વ્યાપાર.

વિલાયતના ગોર્ડ ઓફ ટ્રેડેડ તરફથી નીચેનું પત્રક તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે જે પરથી મુખ્ય મુખ્ય દેશોની આયાત તથા નિકાશના કેલ આંકિય માત્રામ પડે છે.

વિલાયતના ગોર્ડ ઓફ ટ્રેડેડ તરફથી નીચેનું પત્રક તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે જે પરથી મુખ્ય મુખ્ય દેશોની આયાત તથા નિકાશના

	૧૯૧૨ માં.	આયાત ૧૯૧૩	૧૯૧૪	૧૯૧૫	નિકાશ ૧૯૧૩	૧૯૧૪
જરમની...	૨૧,૬૯,૩૬,૦૦૦	૨૨,૨૪,૪૭,૦૦,૦૦૦	૨૨,૫૮,૨૬,૦૦૦	૧૭,૧૮,૧૭,૦૦૦	૨૦,૩૩,૭૫,૦૦૦	૨૦,૮૯,૧૩,૦૦૦
ગ્રેટબ્રિટન...	૭,૪૯,૨૦,૦૦૦	૭,૬૫,૮૯,૦૦૦	૭,૭૨,૨૭,૦૦૦	૬,૧૫,૩૭,૦૦૦	૫,૭૬,૭૭,૦૦૦	૬,૧૮,૪૨,૦૦૦
ફ્રાન્સ...	૧૩,૮૯,૬૯,૦૦૦	૧૪,૧૧,૬૭,૦૦૦	૧૪,૮૧,૪૬,૦૦૦	૧૦,૭૭,૨૫,૦૦૦	૧૧,૨૭,૪૦,૦૦૦	૧૧,૩૨,૧૨,૦૦૦
સ્પેન...	૧,૬૦,૬૯,૦૦૦	૨,૧૨,૫૬,૦૦૦	૧,૬૨,૦૦,૦૦૦	૧,૭૧,૫૦,૦૦૦	૧,૭૪,૬૨,૦૦૦	૧,૫૫,૬૬,૦૦૦
ઇટલી...	૫,૮૫,૧૮,૦૦૦	૬,૧૫,૧૮,૦૦૦	૬,૦૦,૭૮,૦૦૦	૩૮૧,૧૫,૦૦૦	૩,૬૬,૦૬,૦૦૦	૪,૧૮,૫૦,૦૦૦
ઓસ્ટ્રીયા હંગેરી...	૬,૨૨,૬૯,૦૦૦	૫,૭૮,૧૬,૦૦૦	૬,૪૨,૭૪,૦૦૦	૪,૩૧,૭૪,૦૦૦	૪,૫૭,૦૨,૦૦૦	૪,૬૫,૯૦,૦૦૦
ઇજિપ્ત...	૧,૦૧,૧૫,૦૦૦	૧,૧૨,૪૧,૦૦૦	૧,૧૮,૮૮,૦૦૦	૧,૪૬,૧૧,૦૦૦	૧,૨૯,૩૦,૦૦૦	૧,૪૦,૨૫,૦૦૦
યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ...	૧૫,૭૦,૦૪,૦૦૦	૧૫,૫૯,૦૪,૦૦૦	૧૭,૧૪,૩૩,૦૦૦	૧૬,૭૨,૫૫,૦૦૦	૨૦,૫૪,૪૭,૦૦૦	૧૮,૧૮,૬૩,૦૦૦
ગ્રાનીલ...	૨,૪૭,૦૪,૦૦૦	૨,૬૧,૬૭,૦૦૦	૨,૦૩,૯૫,૦૦૦	૨,૫૫,૮૬,૦૦૦	૨,૪૫,૮૪,૦૦૦	૨,૩૭,૬૬,૦૦૦
જાપાન...	૩,૦૩,૫૦,૦૦૦	૩,૪૬,૫૬,૦૦૦	૩,૨૪,૦૦,૦૦૦	૧,૬૨,૪૮,૦૦૦	૨,૪૫,૩૮,૦૦૦	૨,૬૮,૪૩,૦૦૦
બ્રિટીશ હિંદુ...	૪,૨૬,૦૩,૦૦૦	૫,૧૨,૫૮,૦૦૦	૫,૨૨,૮૩,૦૦૦	૭,૦૮,૭૬,૦૦૦	૭,૧૩,૫૧,૦૦૦	૭,૪૦,૪૯,૦૦૦
બ્રિટીશ દક્ષિણ...						
આફ્રિકા...	૧,૬૪,૮૨,૦૦૦	૧,૭૪,૬૬,૦૦૦	૧,૩૩,૦૦,૦૦૦	૬૧,૭૯,૦૦૦	૧,૨૦,૫૬,૦૦૦	૧,૦૫,૭૭,૦૦૦
યુનાઇટેડ કીંગડમ...	૨૫,૧૧,૫૫,૦૦૦	૨૬,૬૯,૩૯,૦૦૦	૨૬,૭૧,૧૬,૦૦૦	૧૯,૦૩,૪૧,૦૦૦	૨૧,૪૨,૧૯,૦૦૦	૨૧,૫૫,૮૫,૦૦૦

AGRICULTURAL RETURNS OF ENGLAND AND WALES.

ઈંગ્લેન્ડ તથા વેલ્સની ખેતીવાડીને લગતું પત્રક.

ખેતીવાડીના બોર્ડ તરફથી ઈંગ્લેન્ડ અને વેલ્સની ખેતીવાડી સંબંધી નીચે પ્રમાણેની માહિતી બહાર પાડવામાં આવી છે.

પત્રક ૧ વાવેતરના એકરની સંખ્યા.

	૧૯૧૩	૧૯૧૪	વધારો (+) યા ઘટાડો (-) સેંકડે ટકા
	એકર	એકર	
ઘઉં	૧૭,૦૨,૦૦૦	૧૮,૪૩,૦૦૦	+ ૮૩
Barley જવ	૧૫,૫૯,૦૦૦	૧૫,૩૬,૦૦૦	- ૧૫
(Oats) જવું	૧૯,૭૫,૦૦૦	૧૯,૩૭,૦૦૦	- ૧૯
શીંગા	૨,૬૮,૦૦૦	૨,૯૯,૦૦૦	+ ૧૧૬
વટાણા	૧,૬૪,૦૦૦	૧,૭૧,૦૦૦	+ ૪૩
બટાટા	૪,૪૨,૦૦૦	૪૭૦,૦૦૦	+ ૬૩

પત્રક ૨ જીવતાં જનાવરોની સંખ્યા.

	૧૯૧૩	૧૯૧૪	વધારો (+) યા ઘટાડો (-)
	સંખ્યા	સંખ્યા	
ઘેર	૫૭,૧૭,૦૦૦	૫૮,૮૦,૦૦૦	+ ૨૮
ધેણાં	૧,૭૧,૩૦,૦૦૦	૧,૭૪,૫૭,૦૦૦	+ ૧૯
હુકકર	૨૧,૦૨,૦૦૦	૨૫,૧૬,૦૦૦	+ ૧૯૭

પત્રક (૩) પાકનો ગાઠનાટો તથા આગલી સાલના પાકની સાથે સરખામણી.

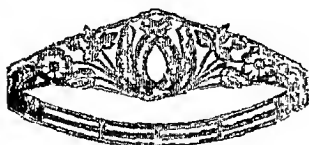
	૧૯૧૩	૧૯૧૪	વધારો (+) યા ઘટાડો (-) સેંકડે ટકા
	કર્બોરેટર	કર્બોરેટર	
ઘઉં	૬૬,૪૨,૦૦૦	૭૩,૨૦,૦૦૦	+ ૧૨
(Barley) જવ	૬૩,૨૩,૦૦૦	૬૧,૪૦,૦૦૦	- ૩
(Oats) જવું	૯૩,૭૯,૦૦૦	૯૧,૦૦,૦૦૦	- ૩
શીંગા	૯,૧૫,૦૦૦	૧૦,૮૦,૦૦૦	+ ૧૮
વટાણા	૪,૨૨,૦૦૦	૪,૩૫,૦૦૦	+ ૩
બટાટા	૨૮,૬૫,૦૦૦	૨૮,૮૦,૦૦૦	+ ૧

ઘઉંનો પાક અને ૧૯૧૩ ના કરતાં ૧૦ ટકા વેટલો વધારે છે એટલું જ નહીં પણ છેલ્લાં દસ વર્ષની સરાસરી કરતાં આ વર્ષનો ઘઉંજ વધારે છે. જુદી જુદી જાતની શીંગાનો પાક અને ૧૯૦૭ ના વર્ષ પછી બોટામાં જોડો છે. તથા બટાટાના પાક ગયા વર્ષ કરતાં કે જ વર્ષ જે આટલા વર્ષોમાં વધારેમાં વધારે હતો, તે કરતાં સહેજડાજળ જોડો છે.

ધી બોમ્બે ટાઇલ માર્ક ૨૧ બેંક સ્ટ્રીટ મુંબઈ.

મુંબઈના પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ મેળવનારા ઝવેરીઓ.

અમેને અમારા સોનાના હાગીનાના સુંદર અને વીલાયતી જેવા સપ્રાગ્ધાર કામ માટે છેલ્લાં પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ આપવામાં આવ્યો છે.

મોહનલાલ

એન્ડ

કાનજી

ઝવેરીઓ

દરેક જાતના સોના, ચાંદી, અને ઝવેરાતના Up-to-date હાગીના ગંજવર નદયામાં તૈયાર મળશે.

ટેલીફોન નં. ૧૭૬૫.

૧૯૭, ૨૦૧, શિક્ષકમંત સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

પ્રસન્નનું ભારતીયન.

અજમાવી ખાતરી કરો.

હરેક પ્રકારના દુઃખાવા, સંધિવા, ગંઝણ યાને ઘ્રોણીશીશિવેદના, વાતરોગ, યુ તથા સાંધાના સોજ વિગેરે એવી જાતના દુઃખ ટાળવાનો

રામબાણુ ઈલાજ.

કોઈ પણ જગ્યાએ દુખાવો થતો હોય ત્યાં સ્થેજ લગાડી જોવાથી તમારી પુર્ણ ખાતરી થશે કે ભારત અંગનમાં કેવી અદ્ભુત શક્તિ છે અને કેટલી તાકીદ આરામ મળે છે.

અજમાવો, આજેજ અજમાવો, પછી જુલો જશો.

કીમત ફક્ત ૬ આના. ખાટલી દીડ, વી. પી. ખર્ચ જુદો.

સી. પ્રસન્નની દુકા.

કેમીસ્ટ તથા રફાયુમર્સ, મુંબઈ નં. ૪.

OF FOREIGN

DEVELOPMENT OF BRITISH TRADE.

જરમની તથા ઑસ્ટ્રીયાનો પરદેશી વ્યાપાર, બ્રિટીશ વ્યાપારની ખિલવણી માટેની તક.

જરમની તથા ઑસ્ટ્રીયા હંગરી સથેની હાલની લગાયક સ્થિતિને લીધે વીલાયતની ઓર્ડ ઓફ ટ્રેડ એવી આશા રાખે છે કે કેટલાંક માલના વેપારમાં જેમાં અઘાપિ પર્યંત જરમન અને ઑસ્ટ્રીઅન અથવા હંગેરીઅન કારીગરો અને વેપારીઓએ બહોળો વેપાર ચલાવ્યો છે તે તે માલના વેપારમાં બ્રિટીશ રાજ્યનાં સંસ્થાનો અને મધ્યસ્થ પ્રજાની બજારોમાં જરમન, ઑસ્ટ્રીઅન અને હંગેરીઅન વેપારીઓ અને કારીગરોની જગ્યા લેવાની જે તક મળી છે તે તરફ બ્રિટીશ કારીગરો અને વેપારીઓ પુરતું ધ્યાન આપવા લાગ્યા છે.

હરીયાપાર દેશો સાથેનો જરમન અને ઑસ્ટ્રી હંગેરીઅન વેપાર બંધ પડેલો હોવાથી, લગભગ જોખમના વિમા સંગ્રામી બાદશાહી ચોજનાથી, અને વેપાર ધંધા ચાલુ રાખવા માટે નામદાર શહેનશાહની સરકારે લીધેલાં આર્થિક સ્તુત્ય પગલાંથી થલે અંશે પરદેશી વ્યાપાર સ્વહસ્તે થઈ શકવાની ઘણી સુગમતા થઈ શકી છે.

દેખીપુત્ર છે કે આવા પ્રયાસથી બ્રિટીશ રાજ્યની હિંદોગીક પ્રજાનો હિંદોગ ચાલુ રહે એ તાત્કાલીક માત્રામાં મોટો ફાયદો થયો તથા એથી બ્રિટીશ વેપારની પણ ચાલુ ખિલવણી તથા વધારો થયો.

આ તકથી ફાયદો મેળવવા માટેની બ્રિટીશ કારીગરો અને વેપારીઓની મહેનતમાં તેમને મદદ કરવા ઓર્ડ ઓફ ટ્રેડ સ્તુત્ય પ્રયાસ કરી રહ્યું છે. આ સંગ્રામમાં ઓડ ઓફ ટ્રેડના વેપારી ખાતમી ખાતા તરફથી ખિલવણી કરી શકાય એવા કેટલાંક ઉપયોગી વેપારોના વિગતવાર પત્રકો બનાવવામાં આવ્યાં છે.

તેમાં નીચે સુચનના વેપારો સુચવવામાં આવ્યા છે.

કટલરી.

લોખંડ તથા સ્ટીલનાં તાર.

પોલાં વાસણો.

ઉનના ભરત કામમાં વપરાતા દોશ

સુતરાઉ હોઝીયરી.

વિજળીના માંચા કામ વિગેરે.

બીજા કેટલીક ચીજો જેવી કે ફરનીયર, માટીના વાસણ, કાગળ, કપડાં, કેમીકલસ તથા રંગ, કેટલાંક સાંચા કામ, ખુટ શુઝ, હાથના મોજાં, લોખંડ તથા સ્ટીલના પદાર્થો વિગેરેના વેપાર સંગ્રામી વિગતવાર પત્રકો એક પછી એક બહાર કરવામાં આવશે.

આ પત્રકો બહાર કરવાનું પહેલું પગલું લઈ ઓર્ડ ઓફ ટ્રેડ, વધુ જણાવે છે કે તેમનાં વેપારી ખાતમી ખાતાના ડીરેક્ટર, કોઈ પણ ચોક્કસ ચીજના વેપાર યા તેના બજાર વિષેની જોખતી ખાતમી પુરી પાડવા તૈયાર છે કોઈ પણ બ્રિટીશ કારીગર યા વેપારીને ખાતાના ચોક્કસ વેપાર સંગ્રામી વધારે વિગતવાર બજાર જોખતી હોય તેમણે ઓર્ડ ઓફ ટ્રેડના વેપારી ખાતમી ખાતાના ડીરેક્ટરને "ઉ. ઍસી ગ હોલસ્ટીટ લન્ડન ઇ બી." એ સીરનામે લખી બજાર મંગાવવી. જેઓ તે માલના જારીદારોના નામ તથા આયાતના કરના ભાવો વિગેરે સંગ્રામી બજાર પુરી પાડવા, તથા નામદાર શહેનશાહના વેપારી કમીશનરો તથા બ્રિટીશ સ્વરાજ્યકીય સંસ્થાઓ, કિંદુસ્થાન, તથા બીજા મધ્યસ્થોના વેપારી ખાતમી ખાતાં તરફથી તથા મધ્યસ્થ રાજ્યોમાં બ્રિટીશ કોન્સલો તરફથી જરૂર પડતી બજાર મંગાવી પુરી પાડવા ઘણાં સુશીલ થશે.

WAR NOTES AND NOTIFICATION.

લડાઈ સંબંધી જાણારો તથા જાહેરનામા.

એક પરદેશી જાહેરથી બીજા પરદેશી જાહેરે મનાઈ કીધેલો માલ લઈ જવા મારેના જાહેશાહી મનાઈ હુકમના જાહેરનામાની એક નકલ નામદાર મુજબ સરકારના રાજ્યકીય ખાતા તરફથી હમને મળી છે તે નીચે પ્રમાણે છે.

નામદાર શહેનશાહ તરફથી.
જાહેરનામા.

વહાણના માલિકે પહેલેથી કરી હોય. જો કે, પણ પ્રીટીશ વહાણ આ જાહેરનામાથી વિરુદ્ધ વર્તશે તો તેને હમારું નૌકા સૈન્ય પકડી શકશે તથા તેના ન્યાયનિરણયાર્થે હમારી પ્રાઈઝ કોર્ટમાં તેને મોકલી શકશે તથા હમારી પ્રવર્તમાન કોઈ આ જાહેરનામાથી વિરુદ્ધ વર્તશે તો તેને કાયદા પ્રમાણે શીક્ષા થઈ શકશે.

આપણી અને જરમન રાજ્ય વચ્ચે લડાઈ આલની હોવાથી તથા તે મારે જાહેરનામાથી આપણા રાજ્યમાં રહેતા, ધર્મે કરતા અથવા હસ્તી ધરાવતાં દરેક આદમીઓને હમે ચેતવણી આપી છે કે મજકુર રાજ્યમાં રહેતા, ધર્મે કરતા યા હસ્તી ધરાવતા કોઈ પણ આદમી સાથે વ્યાપારી વ્યવહાર રાખવો એ કાયદાથી વિરુદ્ધ છે તથા તે મજકુર રાજ્યમાં મોકલવા ધારેલો યા ત્યાંથી આવતા માલનો અથવા તે રાજ્યમાં રહેતા, યા ધર્મે કરતા યા ત્યાં હસ્તી ધરાવતા કોઈ પણ આદમીને મોકલવા ધારેલો યા તેની તરફથી આવતા કોઈ માલનો વેપાર કરવો યા તે લઈ જવો એ કાયદાથી વિરુદ્ધ છે.

હવે તે જાહેરનામાને અનુસરતાં આ જાહેરનામાથી હમારી જમી પ્રવર્તે હમે વધુ ચેતવણી આપીએ છીએ કે હમે મનાઈ કીધેલા માલોના લીસ્ટમાંના કોઈ પણ માલ પ્રીટીશ વહાણમાં એક પરદેશી જાહેરથી બીજા પરદેશી જાહેરે લઈ જવાની મનાઈ છે. સિવાય કે તે માલ જરમન દેશના વપરાન અર્થે ધારેલા નથી એ સુચનની ખાતરી

(૨) નામદાર હિંદી સરકાર તરફથી બે થાહી હમને મળી છે તેમાં એકમાં પ્રીટીશ હિંદુસ્થાન-માર્થાલગ્નને લીધે જે માલોની નિકાશની મનાઈ કરવામાં આવી છે તેનાં નામો તથા કેટલી હદે તે મનાઈ કરવામાં આવી છે તેની વિગત જણાવવામાં આવી છે તથા બીજામાં યુનાઈટેડ કીંગડમમાંથી જે માલોની નિકાશની પુરેપુરી મનાઈ કરવામાં આવી છે તે માલોનાં નામો જણાવવામાં આવ્યાં છે.

(અ) (૧) દારૂગોળા. તથા મોટા અવાજ સાથે ફાટી નિકળતી ચીજો અને તેની ખનાવટ મારે વપરાને સામાન.

(૨) હથીઓ, તોપો તથા તેને ગાડી પર ચલાવવાનો તમામ સરંબત તથા તંના છુટા છુટા ભાગો.

(૩) લશ્કરી પોશાક.

(૪) જાતરની પેટ.

(૫) જલુન-પેટંગ, હવાઈ વહાણો યા વિમાનો તથા તેના વિભાગો,

(૬) જાત્રો.

(૭) ઉંટ.

બસો રૂપૈયામાં અન્નદાન સાથે અમર નામ.

(આજસુધીમાં ૩૦ દાતાઓ મળ્યા છે.)

નડીઆદ હિંદુ અનાથાશ્રમને એકી વખતે રૂ. ૨૦૦) આપનાર દાતાના નામની આરસની તખ્તી આશ્રમની ઓફીસમાં ચોંદવામાં આવશે તથા તે રકમના બ્યાજમાંથી દરેક વર્ષે નકી કરેલા દીવસે દાતાના સ્મરણમાં અનાથોને જમાડવામાં આવશે.

એક રૂપિયા ને તેથી વધુ દાન આપનાર ગૃહસ્થોનાં નામ વાર્ષિક રીપોર્ટમાં પ્રગટ થાય છે. વાર્ષિક રીપોર્ટ દરેકને મફત મળે છે.

મંત્રી—હિંદુ અનાથાશ્રમ—નડીઆદ.

ધી બોમ્બે લાઈફ એસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ.

હુડ ચોરીસ-બોમ્બે એગેન્સી ઓફીસ.

ડિરેક્ટરની બોર્ડના ચેરમેન

ધી. જોનરેખલ મી. લક્ષ્મીલાલ સામળદાસ લે. પી. સી. આઈ. ઇ.

ચેરીકલ રેકર્ડ

કલેક્ટર ચાર. રાવ. એમ. ડી. લડન.

કેપીટલ	રૂ.	૧૦,૦૦,૦૦૦
મળતકાર્પણ	..	૩,૫૮,૬૦૦
કોલ્ડ અપ	..	૭૧,૭૮૦
પેડ અપ	..	૬૭,૬૦૫
વાર્ષિક આવક	..	૬૬,૦૬૬

ધણે જોણે દરે આ કંપનીમાં ચોટી રકમનો વીમો લેવાની શકાય છે. આ કંપનીનું સંઘર્ષ કામકાજ શાસ્ત્રીય રીતે અને ધણી કરકસરીથી વિભાજિત નામકિત એક્ઝ્યુચ્યુટીવ

ચેરમેન ડી. જી. એફ. એફ. એ. એફ. આઈ. એ. લંડનની મલાદ પ્રમાણે ગલાવવામાં આવે છે. વધુ માહિતી માટે લખો.

એન્ડ એન્ડ છે.

પ્રમોટર ચાર. જોશી. લે. પી.

એન્ડ એન્ડ છે.

(બી) જે જે માલોની નિકાશ લગાઈને
લીધે ચુનાઈટેડ ફીંગડમમાંથી તરૂન મનાઇ દર-
વામાં આવી છે તેનું લીસ્ટ.

૧ એન્ડ્રીટાન (એક બતલુ) કેમીકલ

૨ દરેક બતલના હવાઈ વિમાનો, હવાઈ
વહાણો, બલુનો, તથા તેના બુદ્ધા બુદ્ધા ભાગો.

૩ બતલવરો (માલ એન્ડ્રીટા માટે, સવારી
માટે તથા લગાઈમાં ઉપયોગી થઈ પડે તેવાં.

૪ બેનઝીન અથવા બેનઝોલ.

૫ સર્ચલાઈટ માટે કારખાન.

૬ કારતુસ (બંદુકના ટોટા), તથા દરેક
બતલના બંદુકના ભાગ.

૭ કોમ તથા ફેરોકોમ.

૮ ગાલુનું બનાવેલું કપડું.

૯ ગાળાની દરેક બતલની કાચી ધાતુ.

૧૦ રફી રૂ.

૧૧ લગાઈ સાથે ફાટી નીકળતા પદાર્થોની
બનાવટ માટે વપરાતું રૂ.

૧૨ ડાઈમેથી લેનીલીન (Dimethy
lanilene) એક બતલુ કેમીકલ.

૧૩ ફેરોનીકલ તથા નીકલ.

૧૪ દરેક બતલના બતલવરો માટે વાસત્યાદો
તથા ખોરાક.

૧૫ પારાના રસાયણની મેળવણી.

૧૬ દારૂ ગોળો.

૧૭ સીસું (કાચી ધાતુના પાડેલા ઢાળકા,
પતરાં તથા તેની નળીઓ)

૧૮ બહાણો નાશ કરનારાં યંત્રોના અચાત્ર
અર્થેની નળીઓ.

૧૯ કામર તેલ.

૨૦ સુંવાળું બનીત તેલ.

૨૧ ધાતુ ગાળવા માટેની ભડીમાં વપરાતું
તેલ.

૨૨ ગાળવાનું તેલ.

૨૩ છત્તજીનું તેલ (olive oil)

૨૪ પેટ્રોલીયમ (ગાળવાનું તેલ)

૨૫ પેટ્રોલીયમ (ગેસ તેલ)

૨૬ પેટ્રોલીયમ (સ્પીરીટ તથા મોટોર
સ્પીરીટ.

તથા

૨૭ દરેક બતલનાં દુરવેધી યંત્રો તથા તેના
બુદ્ધા બુદ્ધા ભાગો.

૨૮ માણસોને ખોરાકમાં કામ લાગે એવા
ખોરાકના કોઈ પણ પદાર્થ-જેવા કે ઘઉં, ઘઉંનો
લોટ, જવ, છવતાં જનાવરો, માખણ, મલાઈ,
ઇંડા, ખાંડ વગર સુધારેલી, તથા સુધારેલી
ગેરડીની, ગોળ તથા મુરખાઓ. દુધ ઝમાવેલું
યા વગર ઝમાવેલું, ગળ્યું તથા મોળું.

૨૯ કોથળાઓ, કેલસા.

૩૦ (Shale)

૩૧ રેશમના ગાંડાઓ.

૩૨ કારતુસ માટે ખપ લાગતા રેશમના
દોરાઓ

૩૩ રેશમી કપડાં.

૩૪ રેશમી ગુથેલી દોરી.

૩૫ બહાડકા પ માટેના બાધનાના પાટા
વિગેરે.

૩૬ (Toluol) ટોલ્યુઓલ અથવા
મીથીલેટેડ બેનઝીન.

(૩) લગાઈ બહાર થયા બાદ આયાત
થયેલા માલપર જકાતની આંકણી

નામદાર હિંદી સરકારના વેપાર ઉદ્યોગ
ખાતા તરફથી નામદાર મુખ્ય સરકાર મારફત
આ સંબંધી નીચે મુજબની ખબર મળી છે.

નીચે મુજબનો તાર બર્મા સરકાર તરફથી
મળ્યો છે. લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નરે સુચના કરે છે
કે જે જે દાખલાઓમાં આયાત કરનારા ધણી,
કુટુંબ કલેક્ટરને, સતોષકારક રીતે સાળીત
કરી આપી શકે કે લગાઈ બહાર થયા પહેલાં તે
ધણી, કોમ્પક સ્થાનિક વેપારીને તે માલ જકાત-
વેરા સાથે અસુક કિંમતે વેચાવાનો સોદો કરી
ચુક્યો છે તો તે દાખલાઓમાં આયાત થયેલા
માલપર જકાત, લગાઈ બહાર થયા પછીની તે
માલની જે કિંમત ચાલી તેપર નહિ આંકતાં,

ધી એન્ડ્રીટાઈલ માર્ટ ૨૧ એન્ડ્રીટાઈલ મુળાઈ.

માલ મોકલવાની ખરી જગ્યા વિષેનો સંશય રહે તો ખિટ્ટીશ રાજ્યમાં એ માલ પહોંચશે એવી ખાતરી માટે માલ ચઢાવનારાઓ પાસેથી જામીનગીરી લેવામાં આવશે.

૯. હિંદી બંદરોમાં પકડવામાં આવેલાં તથા મારમા ગોઆમાં જેઓએ આશરો લીધો છે, એવાં દુશ્મની, બારકસોની, નામદાર હિંદી સરકારના વેપાર ઉદ્યોગ ખાતા તરફથી મળેલી પહેલી સત્તાવાર ટીપ નીચે પ્રમાણે હતી.

કલકત્તા ખાતે—પરલા; ટ્રોસ્ટગર્ગ; કેન્ડેન ફેલ્સ; ફ્રીયનફેલ્સ; રોટન ફેલ્સ; પેગેન-પુર્મ; કુરમાર્ક; રાબુનટેલ; ફ્રીયસગર્ગ.

રંગુન ખાતે—એલેક્સીયા.

મુંબઈ ખાતે—રહેઇન ફેલ્સ, વૉરટુર્મ.

કરાંચી ખાતે—ગ્રામ ફેલ્સ.

એડન ખાતે—વૉર્ટન ફેલ્સ; લીન્ડન ફેલ્સ; વૉરીયર; કેન્ઝ; ફરકીનન્ડ; વારકીન;

કોલ્કો ખાતે—ટ્રીફેલ્સ; રેઇનટેન ફેલ્સ; રીશનફેલ્સ; મોલ્ટકે ફેલ્સ, ફર્થ; રેપેન ફેલ્સ.

મારમા ગોઆમાં—લીટન ફેલ્સ; મેરીયન ફેલ્સ; ન્યુમેનશીયા; કોમોરોર; ગ્રીમએઇન, વૉરવીર્થ.

૧૦. હિંદુસ્થાનમાં પકડાયેલાં તથા મધ્યસ્થ બંદરોમાં આશરો લીધેલાં દુશ્મનતાં બારકસોની એક ટીપ નામદાર મુંબઈ સરકાર તરફથી તા. ૨૯ મી ઑગષ્ટને દિને મળી હતી તે સંબંધી ખીજી ટીપ હાલ હમારા પર મોકલવામાં આવી છે તે નીચે મુજબ છે.

કલકત્તા ખાતે—પરલા, ટ્રોસ્ટગર્ગ; કેન્ડેન ફેલ્સ, ફ્રીયન ફેલ્સ, રોટન ફેલ્સ, મોલ્ટકે ફેલ્સ, ફર્થ, રેપેન ફેલ્સ, રેઇનટર્મ; આરટ્રેલીયા.

મારમાગોઆ ખાતે—લીકટેન ફેલ્સ, મેરી-યન ફેલ્સ; ન્યુમેનશીયા; કોમોરોર; ગ્રીમએઇન; વૉરવીર્થ.

બસોરા ખાતે—ઇકબાટાના;

એન્ટવર્પ ખાતે—ક્યુબરફેલ્સ, કેન્ડલ ફેલ્સ શીલ્ડટુર્મ, ટેચમેનીયા, ધારવાર, વોર્ટગર્ગ.

માદ્રા ખાતે—કેટેનટર્મ.

છાપાહર ખાતે—શેનેક ફેલ્સ.

છાપાઓને બહિર કર્યા મુજબ કલકત્તા તથા કરાંચી ખાતેનાં દુશ્મની બારકસો લશ્કરી કામ માટે માંગવામાં આવ્યા છે. ખીજા ખિટ્ટીશ બંદરો પરનાં બહાણોને મુંબઈ લાવવામાં આવશે તથા મોલ્ટકે ફેલ્સ, રેઇન ટર્મ અને રેપેન ફેલ્સને કોલ્કોથી કલકત્તા લાવવામાં આવશે.

૧૧. નામદાર હિંદી સરકાર તરફથી નામદાર મુંબઈ સરકાર પર નીચે મુજબના આવેલા તારની કોપી હમને મળી છે. “એવું” બહિર કરવામાં આવ્યું છે કે નીચે જણાવેલા દુશ્મનતાં બહાણો લશ્કરી કામ માટે, રાયલ ઈન્ડીયન મરીનના ડીરેક્ટર તરફથી માંગવામાં આવ્યાં છે.

ટ્રોસ્ટગર્ગ, કેન્ડેનફેલ્સ, પેગેનટર્મ, ફ્રીયન ફેલ્સ; કુરમાર્ક, રોટન ફેલ્સ, પર્લા અને ગ્રાન-ફેલ્સ. દુશ્મનતાં ખીજા બહાણો, પ્રાકંઝ કોર્ટના ચુકાદા બાદ બહિર મળને ટેન્ડરથી મળી શકશે. રહેઇન ફેલ્સ તથા વોરટુર્મ સ્ટીમરો જે મુંબઈમાં આવ્યારે તૈયાર છે તેને માટે ટેન્ડરો માંગવામાં આવ્યાં છે અને બાકીની સ્ટીમરો, રંગુન ખાતેની એલેક્સીયા, તથા એડન ખાતેની વોરટન ફેલ્સ, લીન્ડન ફેલ્સ, ક્રાન્ઝ, ફરકીનન્ડ, અને વારકીનને માટે ટેન્ડરો તુરત તુરત માંગવામાં આવશે. એવું સમજાયું છે કે એડન ખાતે રોકાયેલી સ્ટીમરો ટુંક વખતમાં મુંબઈ લાવવામાં આવશે અને કોલ્કો ખાતે રોકાયેલી સ્ટીમરો મોલ્ટકે ફેલ્સ, સ્ટીન ટુર્મ, અને રેપેનફેલ્સ કલકત્તા લાવવામાં આવશે.

૧૨. નામદાર મુંબઈ સરકાર તરફથી કેટલાક લેપારી સ્તાઓની સહિસલામતી બહિર કરવા

મેટેલીક શીલ્ડગીરી ખીટ્ટીગનો આરટ્રો થોલે છે.

માટેનો નામદાર હિંદી સરકાર તરફથી મળેલા તારની નકલ તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બરને રોજે નીચે મુજબ મળી છે “પશ્ચિમ હિંદુસ્તાન પરના તથા કોલંબોથી ફ્રીમેન્ટલ સુધીના વેપારી સ્થાની સહી મલામતી બહોર કરતી છાપા ભેગી જાગર આજે જાહેર પાડી છે.”

૧૩. નામદાર હિંદી સરકાર તરફથી આ મંજૂરી નીચે મુજબનાં

પરદેશી બેંકો તથા તાર હમને મળ્યો છે. વેપારી પેટી પરનો નામદાર મેકેટરી ઓફ હુડી, એટ તરફથી જાગર મળી છે કે તા ૪ થી

ઓગસ્ટ પહેલાં કમ્યુનિકેશન ટ્રેડિંગ કંપનીમાં સ્થાપિત થયેલી પરદેશી યા સંસ્થાનિક બેંક એગ્રમી યા પેટી પરની હુડીઓનો બેંક ઓફ ઇંગલેંડ ચાલુ વટાવના સાથે સ્વીકાર કરશે. તેમા થતી ખોટ પુરી પાડવા નામદાર સરકારે કૃપા કરી કમ્યુનિકેશન છે. કંઈ કંઈ બેંકોની હુડીઓ બેંક ઓફ

ઇંગલેંડ સ્વીકારશે તેની પસંદગી કરવી બેંક ઓફ ઇંગલેંડને સોંપ્યું છે.

૧૪. નામદાર હિંદી સરકારના વેપાર

ઉદ્યોગ ખાતા તરફથી આ એન્ટર્પ્રાઇઝ ખાતે મંજૂરી છાપા ભેગી જાગર પકડાયલી જર- તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બરને મન સ્ટીમરો દિને મોકલવામાં આવી હતી તેની એક નકલ હમને નીચે

મુજબ મળી છે

“નીચેની સ્ટીમરો એન્ટર્પ્રાઇઝ ખાતે શાંતિવામાં આવી છે. હ્યુબર્ટ ફ્રેડેસ; કેન્ટેલ ફ્રેડેસ; શીટડટુર્મ, ટેમ્પેનીયા; ધારવાર અને વોર્ટબર્ગ. આ બહુભોપરના, બ્રિટીશ યા મધ્યમ માસોના માલીકોએ તુરતાતુરત એન્ટર્પ્રાઇઝ ખાતે મેશર્સ ગીલાટલી હેન્કીની કુ. (Messrs Gellatly Hankey & Co, Antwerp) સાથે પત્ર વ્યવહાર કર્યો અને પોતાના હાવા સાબીત કરી આપવા માટે જરૂરીયાત દરતાવેજો તે પેટી પર મોકલી આપવા.”

CHAMBER'S SECTION.

ચેમ્બરના વિભાગ.

ધી ઇન્ડિયન મર્ચન્ટ્સ ચેમ્બર ઓફ
કોમર્સ ઇન્ડિયાની ઓફ સભા તા. ૮ મી ઑગસ્ટ
ને થયેલ મિટિંગ ૧૯૧૪ ને રોજ સાંજના ૨-૩૦
કલાકે (સુ. ટા.) મળી હતી, જે વખતે નીચે
જણાવેલા ગૃહસ્થો હાજર હતા:—

- (૧) શેઠ પુરુષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ (પ્રમુખ)
- (૨) ઓન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી
- (૩) ઓન. સર ઇશ્વારીમ રૂઢીમતુલ્લા
- (૪) શેઠ દીનશાહ એહલજી વાન્ઘા
- (૫) શેઠ નરોત્તમ મોરારજી ગોકલદાસ
- (૬) ઓન. શેઠ લલ્લુભાઈ શામળદાસ
- (૭) શેઠ ચતુર્ભુજ શીવજી
- (૮) શેઠ દેવાશંકર જગજીવન
- (૯) શેઠ મોરારજી એહલજી વોર્ડન
- (૧૦) શેઠ રતનશી મુળજી
- (૧૧) શેઠ ગોપાલજી વાલજી સુંદરજી
- (૧૨) શેઠ મોરારજી વેલજી
- (૧૩) શેઠ મોતીલાલ કાનજી
- (૧૪) શેઠ મોતીલાલ વડલભજી
- (૧૫) શેઠ દેવીદાસ માધવજી ઠાકરશી
- (૧૬) શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી

૧. આગવી મલાઓની મીનિટ થોડા
સુધારા માથે પસાર કરવામાં આવી હતી.

૨. ઓન. સર ઇશ્વારીમ રૂઢીમતુલ્લાએ
રેશી વેપારી કોમ તરફથી લેણરહેતીક કા-
ઉન્મીલમાં થતી સુદૃઢી બાબે નામદાર સર-
કારને કાગળ લખ્યો હતો; તે ઉપરથી નામદાર
સરકારે આ ચેમ્બરનો મત પૂછાવ્યો હતો તે
ઉપર જે સમ-કમિટી નિમવામાં આવી હતી
તેના રીપોર્ટ ઉપર વિચાર ચલાવવામાં આવ્યો

હતો. બાદ વખત થઈ જવાથી સભા સુસ્તવી
રાખવામાં આવી હતી.

ધી ઇન્ડિયન મર્ચન્ટ્સ ચેમ્બર ઓફ
કોમર્સ ઇન્ડિયાની સુસ્તવી રહેલી સભા મંગળવાર
ને તા. ૧૮ મી ઑગસ્ટ ૧૯૧૪ રોજ સાંજના
૪-૩૦ કલાકે (સુ. ટા.) ભરવામાં આવી હતી.
જે વખતે નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થો હાજર હતા:—

- (૧) ઓન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી
- (૨) સર શાપુરજી બી. ભટ્ટા
- (૩) ઓન. સર ઇશ્વારીમ રૂઢીમતુલ્લા
- (૪) શેઠ દીનશાહ એહલજી વાન્ઘા
- (૫) શેઠ નરોત્તમ મોરારજી ગોકલદાસ
- (૬) શેઠ ચતુર્ભુજ શીવજી
- (૭) શેઠ મોરારજી એહલજી વોર્ડન
- (૮) શેઠ ગોપાલજી વાલજી સુંદરજી
- (૯) શેઠ રતનશી મુળજી
- (૧૦) શેઠ મોતીલાલ વડલભજી
- (૧૧) શેઠ મોતીલાલ કાનજી
- (૧૨) શેઠ દેવીદાસ માધવજી ઠાકરશી
- (૧૩) શેઠ નારણજી હરીભાઈ
- (૧૪) શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી

૧. ચેમ્બરના પ્રમુખ તે સર હિપ-પ્રમુખ
હાજર ન હોવાથી, મલાનું પ્રેમુખસ્થાન ઓન.
શેઠ મનમોહનદાસ રામજી ને સર શાપુરજી
ભટ્ટાની દરખાસ્તથી આ પદમાં આવ્યું હતું.

૨. ચેમ્બરની આઈનિંગ કમિટી ઉપર મળ
કમિટીએ તૈયાર કરેલા રીપોર્ટ ઉપર વિચાર
કરતાં ને રીપોર્ટ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો

હવે ઠંડીની મોસમ શરૂ થઈ છે.

તમોને નીચે જણાવેલી બન્ને દવા જોઈશે.

(૧) નરવેટોના.

(ગ્રીમોલ્ટનો)

- અશક્ત અને લોહી વગરના, જવાનીમાં ઘટપણ ભોગવનાર અને નબળા મગજવાળાં સ્ત્રી પુરૂષોને માટે ઘણી કીમતી, અને સ્વાદીષ્ટ દવા

(૨) એનરજીકલ સીરપ.

(ગ્રીમોલ્ટનો)

મગજ અને જ્ઞાન તંતુની નબળાઈ દુર કરનારી, ભુખ વધારનારી અને ખરી શક્તી બસનારી અને તંદુરસ્ત બનાવનારી દવા.

(સર્વે દવાવાળાઓને ત્યાં મળે છે).

વી. સી. દસ્તુરની કું.

દવાવાળા.

ગ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

પ્રસન્નનું

કેશમણી તેલ.

માથાના વાળનું પ્રતિદાન કરે છે.

દરેક તેલોમાં કેશમણી તેલ શ્રેષ્ઠ છે. શુદ્ધ વનસ્પતિમાંથી બનાવેલું અને ઉમદા અત્તરોથી ગંધી કરેલું છે. વાળને નરમ રેશમ જેવા બનાવી કુદરતી ખુણસુરતી બાંધે છે. માથાનો ખોડો ઠંડુ કરી તાલ પડવાનું સળાળ કારણ દુર કરે છે. વાળને મજબુત બનાવી ખરતા અટકાવે છે કીંમત એક બારલીના રૂ. ૧-૦-૦ પોસ્ટેજ ભુલું.

” ત્રણ બારલીના રૂ. ૩-૦-૦ પોસ્ટેજ સાથે.

ઝાકરો તથા વૈદો તરફથી સાબીત થયું છે કે તાલ મટાડવા માટે પીવાની દવા કરતાં માથાનાં ત્રણ તેલ વધારે શુભકારી છે. કારણ તે મુળમાં પહોંચે છે અને રહેલોઈથી રોગ દુર કરે છે. મારી કુંપનીનું આ તેલ સ્ત્રી પુરુષોના શલ્યગાર સજવામાં ઘણું માનીતું છે. વાપરવાથી ખાત્રી થાય. નમુનાની બારલી માંગવાથી કોઈપણ સરનામે મફત મોકલી આપવામાં આવશે.

બનાવનાર-સી. પ્રસન્નની હું.

ઉંચા પરક્યુમર—ગીરગામ, મુંબઈ.

અમેરિકાન, હાર્મોન્યમ, સીનેમેટોગ્રાફ.

અમેરિકાન મુંબઈમાં પેલેડય પેલેડા મંગાવનાર અને હોનાથી એ જાહેરના અમારો નાનુપવનનચેથી લાંબો છે અને વળી અમારે તથા અમેરિકાન તથા તેના ગાયના આપી મુખ્યના સંસ્કૃતિ મોગ જરૂરમાં તૈયાર રહે છે કીંમત રૂ. ૧૫ થી રૂ. ૨૫૦.

હાર્મોન્યમ-અમારે પોતાનાં તથા પંડીસના કેન્દ્ર રચના બનાવેલાં, અને હાર્મોન્યમ બનાવવાને લગતાં સર્વ સામાન અમે ધોળાજ દીકાએ વેલીએ છીએ.

અમેરિકાન તથા હાર્મોન્યમ અને તેના બચડા ગયા હોય તોપણ અમારે નવા જેવાં સ્ત્રી આપીએ છીએ કોસ્સ હું. કાવજારની નામ—મુંબઈ

અમે ચેમ્બરની સધારણ સભાસદો માટેની વાર્ષિક ફી રૂ. ૩૦ ઉપરથી રૂ. ૪૦ વધારવાને ચેમ્બરની અધ્યક્ષણ મહાને લલામણ કરવાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો. તે ઉપર વિચાર કરવા માટે અધ્યક્ષણ સભા વાર્ષિક સભાને દિવસેજ વાર્ષિક સભા પુરૂં થયા પછી બોલાવવાનો ઠરાવ થયો હતો.

૩. ટેરીફ વેલ્યુએશનની જાણતમાં કસ્ટમસ ડેલેક્ટરનો કાગળ આવ્યો હતો, જે ઉપર વિચાર કરવા તથા ખરડો તૈયાર કરવા નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થાની ત્રણ-કમિટી નિમવામાં આવી હતી:

(૧) શેડ પુરૂંપોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ (પ્રમુખ.)

(૨) શેડ મોરણજી એદલજી વોર્ડન

(૩) શેડ ચોર્તીલાલ વલ્લભજી

(૪) શેડ ગોપાલજી પાલજી મુંદરજી

૪ પ્રાવિનશિયલ કમિશનની ઓફિસને સુધારવા જાણત નામદાર મરકાદે કમિટીનો મન પુછાવ્યો હતો, જે ઉપર વિચાર કરવાને તથા ડાક્ટ કરવાને નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થાની ત્રણ-કમિટી નિમવામાં આવી હતી

(૧) શેડ પુરૂંપોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ (પ્રમુખ.)

(૨) જોન સર. ફાજલભાઈ કરીમભાઈ ઇબ્રાહીમ

(૩) જોન શેડ મનમોહનદાસ ગગલજી

(૪) શેડ મીનગાદ એદલજી વાંજી

(૫) શેડ મોરણજી એદલજી વોર્ડન

૫ આગ્રાની પાસે રાતી હોરોની કંતલ જાણે એક બહાર છાપામાં ફેટલાએક આકાશમાં આવ્યા હતા. આ આકાશમાં કમિટીના ઠરાવ મુજબ અપર ઇન્ડિયા ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ અને પંજાબ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ઉપર તેમના મન માટે મોકલવામાં આવ્યા હતા તે જાણે ચેમ્બરોનો જવાબ આવ્યો હતો. જે ઉપર વિચાર કરતાં તે જાણત વધુ વિચાર ને તપાસ માટે મુસ્તબી રાખવામાં આવી હતી.

૬. નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થાએ ચેમ્બરમાં સભાસદ તરીકે દાખલ થવા માટે અરજી કરી હતી, જે હાંમેશનો રિવાજ મુજબ સભાસદોમાં ફેરવવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું. તે માટે જાહેરના દિવસો તા. ૨૨ મી ઓગસ્ટથી તા. ૨૮ મી ઓગસ્ટ રાખવામાં આવ્યા હતા અને શેડ હેવીદાસ માધવજી ડાહરસીને સ્કુનિનિઅર નિમવામાં આવ્યા હતા.

(૧) મેશર્સ વલ્લભદાસ લખમીદાસની કુ.

(૨) મેશર્સ મી એ. સાગળની કુ.

(૩) મેશર્સ વેલાભાઈ ગાંગમીની કુ.

ધી જોગે ગાંધસ મર્ચન્ટસ એસોસિએશનના પ્રતિનિધિઓ.

૭ શેડ ત્રીગક ઝીજીભાઈએ સભાસદ તરીકે ચેતાનું રાજીનામું મોકલ્યું હતું, જે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું.

૮ માન્ચેસ્ટરથી શેડ આર એચ પાઠ. કનો કાગળ આવ્યો હતો, જેમાં તેઓએ સૂચના કરી હતી કે જે પ્રમાણે કનડા ને ટ્રેડગ્રીટ વચ્ચે હાલ પેપરે માટે ટપાલના મરતા હર છે તેજ પ્રમાણે ટ્રેડગ્રીટને હિંદુસ્તાન વચ્ચે રાખવા આ જાણત વધુ વિચાર માટે મુસ્તબી રાખવામાં આવી હતી.

જાદ મલા જરખાસ્ત થઈ હતી.

ધી ઇન્ડિયન મર્ચન્ટસ ચેમ્બર એન્ડ બુરેની કમિટીની એક મીટિંગ શનિવારને તા. ૨૮ મી ઓગસ્ટ ૧૯૧૪ ને રોજ સાંજના ૨-૩૦ કલાકે (મું. ટા.) મળી હતી, જે વખતે નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થા હાજર હતા:-

(૧) શેડ પુરૂંપોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ (પ્રમુખ.)

(૨) જોન. સર. ફાજલભાઈ કરીમભાઈ ઇબ્રાહીમ.

ધી જોગે ગાંધસ માર્ટ ૨૧ એક સીટ ફોર્ટ મુંબઈ.

(૩) શેઠ ગોપાલજી વાલજી સુંદરજી.

(૫) શેઠ મુળજી હરીભાઈ.

(૫) શેઠ સોરાબજી એલલજી વૉર્ડન.

(૬) શેઠ રતનસી મુળજી.

(૭) શેઠ નારણજી હરીભાઈ.

(૮) શેઠ પી. જે. બીલીમીરીયા.

(૯) શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી.

૧ રાંચલ કરન્સી કમિશને પોતાના રીપોર્ટમાં ક્વેલ્ડી કેટલીએક સુચનાઓ આપત નામદાર સરકારે કામગીરીનો મન પુછાવ્યો હતો.

તે બાબતમાં એમ લખવાનો કસાવ થયો હતો કે હાલનો લગભરે. વખત અને નાણાં સંબંધી સ્થિતિ જતા તેઓને પોતાનો મત લગઈ પુરી થયા પછી મોકલી આપવાને સરકાર રત્ન આપશે, એમ વિનંતિ કરવી. આ વખતમાં ચલણની રાખ્યનીતિના કેટલોએક વ્યવહાર જાતુસવ પણ મલશે

૨ ઓન. સર ઇબ્રાહીમ રહીમતુલ્લાના પત્ર બાબત નામદાર સરકારે લખેલા કાગળ ઉપર સબ-કમિટીએ તૈયાર કરેલો ખરડો ગઈ કમિટીની સભામાં ખચાર કરવામાં આવ્યો હતો. તે ખરડો સરકાર ઉપર મોકલવામાં આવે ત્યાર પહેલાં પ્રમુખે, જવાબનો મુદ્દો આગળ મુજબ કાયમ રાખી કેટલોક ફેરફાર કરી, તે કમિટી આગળ રજુ કર્યો હતો. તે બાબત સુતવવી રાખવામાં આવી હતી. આ વિષે સર. ઇબ્રાહીમ રહીમતુલ્લાનો પત્ર તા. ૨૬ મી નો આવેલો તે રજુ થયો હતો.

૩ નામદાર હિંદી સરકાર તરફથી છેલ્લી મીટિંગ મળ્યા બાદ આવેલા કેટલાએક તારે રજુ કરવામાં આવ્યા હતા, જેની નોંધ લેવામાં આવી હતી.

જાદ કમિટીની નસા બરખાસ્ત થઈ હતી.

પી ઇન્ડિયન મર્ચન્ટ્સ એગ્રર એન્ડ પુરોની કમિટીની એક સભા શનિવારને તા. ૫

મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૪ ને રાજ સાંજના ૨-૩૦ કલાકે (સુ. ટા.) મળી હતી. જે વખતે નીચે જણાવેલા અહરથો હાજર હતા.

(૧) શેઠ પુરુષોત્તમદાસ કાકોરદાસ (પ્રમુખ)

(૨) ઓન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી

(૩) શેઠ અતુર્જી શીવજી

(૪) શેઠ દેવીદાસ માધવજી કાકરસી

(૫) શેઠ મોરારજી વેલજી

(૬) શેઠ મોતીલાલ વલ્લભજી

(૭) શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી

(૮) શેઠ મોતીલાલ કનજી

(૯) શેઠ દીનશાહ એલલજી વાન્જી

(૧૦) શેઠ નરોત્તમ મોરારજી ગોઠળદાસ

(૧૧) શેઠ દેવાશંકર જગજીવન

(૧૨) શેઠ નારણજી હરિભાઈ

(૧૩) શેઠ ગોપાળજી વાલજી સુંદરજી

૧. શરૂઆતમાં પ્રમુખ તથા ઉપ-પ્રમુખ હાજર ન હોવાથી પ્રમુખસ્થાન ઓન શેઠ મનમોહનદાસ રામજીને આપવામાં આવ્યું હતું. ગઈ મીટિંગની મીનીટ જે સભાસદોમાં ફેરવવામાં આવી હતી તે પસાર કરવામાં આવી હતી.

૨. ત્યાર બાદ પ્રમુખ આવવાથી પ્રમુખ-સ્થાન તેઓએ લીધું હતું.

સને ૧૯૧૩-૧૪ માટેનો એગ્રરનો વાર્ષિક રીપોર્ટ તથા ઓડીટરે તપાસેલો હિસાબ જે સભાસદોમાં ફેરવવામાં આવ્યા હતા તે પસાર કરવામાં આવ્યા હતા

૩. વાર્ષિક માધારણ સભા તા. ૨૬ મી સપ્ટેમ્બરને રાજ યોજાવવાનું ધ્યેય હતું.

૪. પ્રમુખ, ઉપ પ્રમુખ તથા કમિટીની ચુંટણી માટે ખેલટ બોડમના દિવસે ગુરુવાર તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બરથી બુધવાર તા. ૨૩ મી સપ્ટેમ્બર સુધીના ઠેરવવામાં આવ્યા હતા.

૫. ઉપર જણાવેલી ચુંટણી માટે ફરદી-નિયત તરીકે શેઠ સોગળજી એલલજી વૉર્ડન

મેટેલીક શીલીંગથી બીલ્ડીંગનો ખારડો ચોભે છે.

તથા શેઠ મોતીલાલ વલ્લભજીને નિમવામાં આવ્યા હતા.

૬. સેક્રેટરીના પગારની બાબત વિચાર કરતાં તેમાં તા. ૧-૬-૧૪ થી માસીક રૂ. ૨૫૫ નો વધારો કરવામાં આવ્યો હતો.

૭. ડેશિયરના પગારમાં તા. ૧-૬-૧૪ થી માસીક રૂ. ૨૫૫ નો વધારો કરવામાં આવ્યો હતો.

૮. ચેમ્બર માટે એક ટાઇપીસ્ટ રાખવા માટેની સેક્રેટરીની સૂચના ઉપર વિચાર કરવામાં આવતા હાલ તુરત રૂ. ૩૦૦ ના પગારે હીસેગજ મુધી એક ટાઇપીસ્ટ રાખવાનું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું. ત્યાંપછી આ બાબત પાછી કમિટી આગળ લાવવાનું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું.

૯. ધી બોરબે નેટીવ મર્ચન્ટસ પીસ ગુરુજી એસોસિએશનના ૧૦૧ પ્રતિનિધિઓ આ ચેમ્બરમાં છે. તે પ્રતિનિધિઓની ચુકણી તે એસોસિએશન તરફથી હમણા પાછી થયેલ તં

મુજબ ૧૦૧ પ્રતિનિધિઓનું નવું લીસ્ટ આવ્યું હતું જેની નોંધ લેવામાં આવી હતી.

૧૦. ટેરીફ વેલ્યુએશન ઉપર સભા કમિટીના રીપોર્ટ બાબે વિચાર મુક્તવી રાખવામાં આવ્યો હતો.

૧૧. હાલમાં થયેલા મેટમાં વધારા બાબે વિચાર કરવા બોન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજીની સૂચના ઉપરથી નીચે જણાવેલા ગૃહસ્થોની સભા કમિટી નિમવામાં આવી હતી —

(૧) શેઠ પુરુષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસ

(૨) બોન શેઠ મનમોહનદાસ રામજી

(૩) શેઠ દીનશાહ એદલજી વામણ

(૪) શેઠ ભોગળજી એદલજી વોર્ડન

(૫) શેઠ દેવીદાસ માધવજી ઠાકરસી

(૬) શેઠ મોતીલાલ વલ્લભજી

બાદ બીજું કંઈ કામ ન હોવાથી સભા બંધ થઈ હતી.

COMMERCIAL LAW.

વેપારી કાયદો.

INDIA CLOTH TRADE.

AN IMPORTANT DECISION AT THE MANCHESTER COUNTY COURT.

મેન્ચેસ્ટર ખાતે હિંદના કાપડના વ્યાપાર સંબંધી માલ ચઢાવનારા તથા વ્યાપારીઓ વચ્ચેની તકરારમાં અગત્યનો ચુકાદો.

મેન્ચેસ્ટર ખાતેની પ્રગણાની અદાલતમાં નામદાર જડજ મેલરે વેપારી ચેમ્બરથી નિમાયતા એ.એસ.સી.એસ.એચ. ચુકાદો આપતા જણાવ્યું કે હિંદુસ્તાનની ખબરમાં વેચવાના માલ સંબંધે કારીગર અને ખરીદદાર એવરન્ટ ચા વેપારી ચા માલ ચઢાવનાર વચ્ચેના કસરની શરતોમાં હિંદના ગળારની મુખ્ય શરતો ઉપલક્ષીત રહેલી ગણી શકાય.

અને જે એક શરત પર ધ્યાન જેવવામાં આવ્યું હતું તે એ હતી કે કસરના માલના ભંગના પરિણામે ફરીયાદ કરવી હોય ત્યાં હાવો કરવો હોય તો તે માલની હીલીવરી આપ્યા પછી અમુક ફિવેમાં થવી જોઈએ. આ મુકદ્દમામાં તેમ નહિ કરવામાં આવ્યું હતું અને પરિણામે વાદીનો પદ પાડતો હાવો રદ ગયો હતો.

એસ.સી.એસ. તરીકે જલેકર્ન ખાતેની વેપારી ચેમ્બરના પ્રમુખ મી. એ. ડગલ્સ હેવર્થ; મેશર્સ જલેકર્ન રીલ; તથા હિંદ ખાતે માલ ચઢાવનારાની પેદીના મી. એસ. જે. રેડફર્ન નિમાયા હતા.

વાદી તરફથી મી. એફ. બી. મેરીમન અને પ્રતિવાદી તરફથી મી. ઈ. સી. બરગીસ હાજર થયા હતા.

માલ ચઢાવનાર વેપારીએ સીયા હાઉસ-વાળા મેશર્સ જલેકર્ન કું.એ કાપડના, મળ-ધમાં કસરના ભંગ કયાંથી થયેલી નુકસાની માટે પૈ. ૫૬-૧૪ શીલીંગના હાવો મેશર્સ મી. એચ. મીનીયરની કું. (કારીગરો અને વેપારીઓ) પર માગ્યો હતો.

વાદીનો હાવો એ હતો કે અને ૧૯૦૭ ના ડીસેમ્બર માસની ૨૭ મી તારીખે કરેલા કસરનામાંમાં પ્રતિવાદીએ એ અમુક ઘાટ તથા અમુક બતની ૧૦૦ સુતરાઉ સુરવાલો પુરી પાડવા ઠણ્ઠણ હતું. આ કસરનો ભંગ કરી તેઓએ હલકી ભાગના કપડાં એક ઇંચમાં ઘણા ઓછા દોરાના પ્રમાણની એટલે હલકા કુમારની ભુદા રંગ તથા ડીઝાઇનની તેઓએ પુરી પાડી હતી. આ ભુલ માટે જ્યારે વાદીએ તેને ઠણ્ઠણ પ્રતિવાદીએ તે માલ મોકલી આપવા અરજ કરી કસરના ભંગને લીધેના જે હાવા ઉઠે તેના બદલામાં નુકસાની આપવા માટે લીધું હતું. માલ તે મુજબ મોકલી આપવામાં આવ્યો અને ૧૯૦૮ ના એપ્રિલ માસમાં મેપાલના થાહકે ફરિયાદ કરી જે તે સાલના ભુત મહિનામાં પ્રતિવાદીએ મોકલી આપવામાં આવી હતી. ગયાવમાં એમ કહેવામાં આવ્યું હતું કે સેમ્પલ પ્રમાણે કપડું હતું નહિ કારણ કે વાદી-ઓએ ભુદી ભુદી બતની તરફ માટે આવક કર્યા હતા જેથી તે કપડું ૫૧ ઇંચથી ૪૮ ઇંચ જેટલું ત્યારે એમ નહિ હતું.

મી. બરગીસે રજુ કર્યું કે પ્રતિવાદી ભુલેદાર નથી. હિંદી વ્યાપારના નિયમમાંનો એક ઘણોજ ઠણ્ઠણ નિયમ એ છે કે હાલ આવતા માલને માટે ૩૦ થી ૭૮ નિયમ લગીમાં ફરિયાદ ચા હાવો કરવો જોઈએ. નહિતર ત હાવા સ્વીકારવામાં આવતા નથી. આ બાબતમાં પ્રતિવાદીને પહેલી ફરિયાદ હીલીવરી આપ્યા પછી લગભગ ૧૨ મહિને કુવામાં આવી હતી. અને એકમ હાવો તો વર્ષો બાદ કરવામાં આવ્યો હતો.

ફરનીયરના માટે ફેન્સી-દાખલનો મોરો જરૂરો ત્યાં છે ?

સર જેકબ બેડરન્સ એન્ડ સન્સની પેલીના હિંદ ખાતાના ઉપરી લુમ્પ્ટેન્સરીટો કહ્યું કે હિંદના બપોર માટે જ્યારે કપડાં ખરીદ કરવામાં આવતાં ત વખતે એમજ ધારવામાં આવતું કે હિંદુસ્તાનની શરતો જોડે તે કોન્ટ્રેક્ટમાં જણાવી હોય ચા નહિ તોપણ તે તેમાં લાગુ પડતી.

આ રીત ફક્ત માલ ચઢાવનાર અને હિંદ માંના આહુક વચ્ચેજ નહિ પણ માલ ચઢાવનાર અથવા તો તેના દલાલ અને લેંકેશાયરમાંના કારીગર વચ્ચે પણ લાગુ પડતી. કલકત્તા કે જ્યાં આ માલ મોકલવામાં આવ્યા હતા ત્યાં હાલ એવી શરત છે માલની ડીલીવરી આખ્યા પછી ત્રીસ દિવસમાં તેની ફરિયાદ કરવી જોઈએ. સાત વર્ષ ઉપરજુદ દિવસ સુધીમાં ફરિયાદ કરવી એવો ધારો હતો. કેટલીક પેઢીઓ “કલકત્તાના ધાર ને આધર” આ શબ્દો ઉમેરતી પણ તેની દેંડ ખાસ જરૂર ન હોતી.

એડમન્ડ હ્યુમરની કું. ના ડિરેક્ટર તથા મેન્જેરની વેપારી એજન્ટના હિંદી કામગીરી એક સમામદ ની જેમ આરહેપમન; મેશર્સ. હીલ પ્રધર્મવાળા સેરુલુલ બેન્કોફ્ટ તથા મેશર્સ જ્યોર્જ રોબીનસન કુંપનીના જેમ રોડીએ એજ પ્રમોસીની જુગાની આપી મી. બરગીસે ઇસારો કર્યો કે બીજા ઘણા એક માલ ચઢાવનારાઓ અને કારીગરો છે કે જેઓ આ રિવાજના સંબંધમાં હમને બધા અનુમોદન આપશે. આ થડી નામદાર જરૂરે સામી તરફના કોઈક વાકેફગાર અકુરથોલુ કહેલું સાંલજવાની ઈચ્છા બતાવતી.

મેશર્સ સદી પ્રધર્મવાળા ટીલીપ બેન-સને કહ્યું કે જે ધારો અગ્રે કહેવામાં આવે છે તે ધારો ૧૯૦૮ માં નહિ હતો. એની પોતાની પેઢીને હિંદ સાથે ઘણો મોટો વધે ચાલતો હતો અને તેઓ પોને પોતાની શરતો ઘડના પાછળથી જોડે છે. હવે થાય તો કલકત્તાની શરતો કેટલીકની શરતો કે મુંબઈની શરતો વિજેરેનોં-સંબંધ વચમાં નહિ લાવતાં જેમ અને તેમ પોતાના પડારના તથા ઇંગ્લંડના ઘરકો વચ્ચે પતાવતું કરતા. ઉલટપાલટ તપાસમાં એમણે કહ્યું

કે ૧૨ મહિનાની મુદત એ ઘણી લાંબી તો કહેવાયજ પણ માલ દેશાવરમાં હોય તો ઊલ જરૂર થાય.

મેશર્સ એન. પી. નાથન એન્ડ સન્સ, પેલીના મી. એસ્વલ્ડ મીન્પસન તથા મેશર્સ થોમસ હીલ કું. ના મી. ટીલીયમ નટોલે કહ્યું મુંબુર થયેલો રિવાજ ખાસ હતો નહિ. સેકંડીલ સ્ટીટના જ્યોર્જ વિલીયમ રીચર્ડસન કે જે જે પાર્ટીમાંની એકને પણ જાણબતા હતા નહિ પણ ફક્ત તે કેસ સામાન્ય વ્યાપારને અંગત લગતો હોવાથી કોર્ટમાં હાજર હતા તેઓએ નામદાર જરૂરની ફરમાસથી જુગાની આપી. બાદ એમેસરો સાથે મસલત કરી નામદાર જરૂરે ચુકાદો આપતાં કહ્યું કે એમેસરો તથા હું પોતે એવા ડગવ પર આવ્યા છીએ કે જો કારીગર મલ કયા જવાને છે તે જાણતો હોય તો હિંદુસ્તાનની તે જગ્યાની શરતો કોન્ટ્રેક્ટની મંરતોમાં નમાવડી જણવી. આ સંજોગમાં પ્રતિવાદીની તરફેલુમાં અર્થ સાથેનો હું ચુકાદો આપું છું.

ડોંગરેના બાલામૃતના ટ્રેડમાર્કનો ભંગ.

એ. ઇ. પાટનવાલા નામના પોહરા વેપારી સમે મી. કે. ટી. ડોંગરેએ ટ્રેડ માર્કનો ભંગ કર્યાનો આરોપ મેટ્રો હતો તેનો લગતા મુકદમાનો ચુકાદો મેદાનની પોલીસ કોર્ટમાં થીક ટ્રેડીડેન્સી માહુરેટ મી. એક્ટને આપ્યો હતો.

ફરિયાદીનું ‘ડોંગરેનું બાલામૃત’ મુંબઈ અને બહારગામ જણીતું છે તેનો ઉપરની ટીકીટોની નકલ તોહમતદારે કીધી હતી. માહુરેટ આરોપ પુરવાર થયેલો જણાવી તોહમતદારને રૂ. ૨૫૦ નો દંડ કીધો અને તેમાંથી ફરિયાદીને રૂ. ૧૦૦ બદલા તરીકે આપવાનો હુકમ આપ્યો હતો.

REVIEWS.

સાભાર સ્વીકાર.

લક્ષિત જ્ઞાનનો ભંડાર (ગોવરધન કાવ્ય):—
આ પુસ્તકના લેખક મહંમદ કવિ ગોવરધનદાસ ગીરધરદાસ છે. ગુજરાતી સાહિત્યની અંદર લક્ષિતનાં કાવ્યોની કંઈ જોટ નથી પણ લક્ષિત-રસ એવો છે કે તે માટે જેટલાં પુસ્તકો લખાય તેટલાં જોઈએ. તેનાથી કોઈ દિવસ લીલો ઢુકાળ નથી પડવાનો. ફક્ત એટલું ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે ‘પિષ્ટરૂપ પેશણ’ જેવું ન થઈ જાય. હરેક ઠવિહુદય એકની એક જાણત ઉપર લખે તો પણ તેના ઉપર કંઈક નવું અજવાળું નાંખી શકે. તેજ પ્રમાણે લક્ષિતનાં કાવ્યોમાં પણ જુદા જુદા કવિઓ લખે તોપણ તે સઘળાઓની કૃતિઓમાં (જો તે સાચા કવિઓ હોય તો) કંઈક નવિનતા આનવાનીજ. ગોવરધન કાવ્યમાં પણ કંઈક એવીજ નાવનતાનો ભાસ છે અને જો કે આપણાં લક્ષિતનાં કાવ્યોની માફક પેરાગને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવેલું છે તોપણ તેની અંદર કંઈક આકર્ષણ રહેલું છે. આ પુસ્તકની અંદર વળી આખી ભગવદ્ગીતા કાવ્યમાં આપવામાં આવેલી છે જે તેનો નિત્ય પાઠ કરનારને ઉપયોગમાં આવી શકશે. પુસ્તકની કિંમત જાર આના છે અને અમદાવાદમાં રા. રા. જીવજીલાલ અમરશી મહેતા પાસેથી મળી શકશે.

કદલોડિની:—આ પુસ્તકના લેખક રા. રા. હામોદર ખુશાલદાસ ગોરાદકર છે અને ઝોન. મી. પટ્ટણીને અર્પણ કરવામાં આવેલું છે કુસુમભાણા વિગેરે કાવ્ય સમૂહોની માફક આ પણ નાનાં કાવ્યોનો એક સમૂહ છે. ૧૫૫થી સર્વ જુદું ઉચ્ચ પ્રકારના નથી તો પણ સાદા અને સરળ છે. સુખત્વે કરીને વિદ્યાર્થીઓને માટે ઉપયોગી પુસ્તક લાગે છે. કિંમત આઠ આના છે.

વેધારાપયોગી પાઠમાહિત:—ગુજરાતી સાહિત્યમાં વેપારને લગતાં પુસ્તકો ઘણાં જુદાં છે અને તેથી નવાં સારાં પુસ્તકોને હંમેશાં પ્રવચ્ય આવકાર આપવો થાય છે. આ પુસ્તક રા. રા. જીવજીલાલ અમરશી મહેતાએ મરાઠી ઉપરથી ઘણાં ફેરફારો સાથે લખેલું છે અને તેની અંદર મહંમદ ઇ. યા. અબ્બાસી સાદરલાલ દેસાઈનું ‘નાણું ભીડ’ ઉપરનું લખાણ પણ આપણું આપવામાં આવેલું છે. પાઠમાહિત અર્થ સામ્ર અને વેપારી સામ્રની એક આવી જેવી

ચોપડી છે અને આપણા જે લોકો ઈંગ્લેન્ડ સાહિત્યમાં એ જાણતની ચોપડીઓથી અંબલુ છે તેઓને આ પુસ્તક ઘણું ઉપયોગી થઈ પડશે એમાં શક નથી. એ ખરું છે કે વ્યવહારુ જ્ઞાન ચોપડીઓમાંથી મળી શકતું નથી: પણ ચોપડીઓથી જે જ્ઞાન મળે છે તેનાથી વ્યવહારને મોટી મદદ મળે છે તે નિર્વિવાદ વાત છે. પાશ્ચિમાત્ય પ્રવચની વેપારની જે ખિલવણી છે તે વ્યવહારુ જ્ઞાન અને પુસ્તકોનાં જ્ઞાનને વ્યાજબી અમેલનને લીધેજ. આ પુસ્તક અમદાવાદમાં રા. રા. જીવજીલાલ અમરશી મહેતા પાસેથી મળી શકશે અને તેની કિંમત ફક્ત દશ આના જેતાં તેને સારો આવકાર મલશે એ મ આશા રાખીએ છીએ.

શ્રીમત્ર મુનીમહારાજશ્રી મોહનલાલજી લેન સેન્ટ્રલ લાયબ્રેરીના ચોથા વાર્ષિક રીપોર્ટની પહેાંચ દિવસારતાં હામને ઘણી ખુશી ઉપજે છે. એ લાયબ્રેરીમાં આ વર્ષમાં વર્તમાન પત્રોનો, ૭૩૬ પુસ્તકોનો, તથા હસ્ત લેખીત ગ્રંથોનો વધારો કરવામાં આવ્યો ત્યારે આ સંસ્થાનો લાલ જંતર પ્રગત તરફથી આરજ પ્રતિદિન વધારે જાર પ્રમાણમાં લેવાતો હતો.

‘આરીક મિત્ર’ના નોરોજી અને પહેાંચ ઘણાં આભાર માથે હમે સ્વીકારીને થાહકે એ અંક જાણીતા પારખી લેખકોનાં વિદ્યાર્થીનામાં લખ જોઈ બનુર છે. મી. એચ.શા. અમી હતી. જેટલાં ૮ થીતો ઘણાં ખેચાણકારક છે. તે કે વાતાઓ, તથા ટુટુકા ટુચકાઓ વાંચત વાદી-આનંદ થાય છે તથા વચમાં વચમાં મેકર્સ પુરુષાનાં જોધ વચનો ટાકવામાં આવ્યાં એટલું ઘણાંનું હિમતી લાગે છે.

‘કાલેન ટોપીકસ’ નામનું ૩ ની જેતી અને વેપારને લગતું એક આઠવાડીક પત્ર મુજબમાં આજી માચની ગદ્યાતથી પ્રગટ થવા માંચું છે અને તેના જે જે પેટેલા ચાકે જાકાર પડી ચુક્યા છે તેવાજ આકે ભવીચમાં નીકલતા રહેશે તો ૩ માથે મળધ ધનવનારા-આને આ આઠવાડીક પત્ર એક કિમતી ભોગીઓ થઈ પડયા વિના રહેશે નહી. ૩ નો કિયાગ

તીજેરીવાળાઓની જુઠી સરટીફિકેટો.

થોડા વખત ઉપર ભુવેશ્વરનાં એક ઘરમાં આગ લાગી તં ઘરમાં પહેલા માળ ઉપર મીઠ મગનલાલ નામે એક માણસ સાળરકંડા લોચ નામે હોટલ અલાવતા હતા, એઓ પાસે મુંબઈના પીઠ કેનેયાકાકની જનાયેરી તીજેરી હતી. એઓની જગ્યામાં આગ ચેટલી થોડી હતી કે રૂનાં ગાદલાં પણ સલામત રહ્યાં હતાં તેમ તીજેરીનું લાકડાનું રેડ પછુ જેલુંને તેલું રહ્યું હતું. આટલું છતાં મીઠ મગનલાલે તીજેરી જનાયનારને એવી સરટીફિકેટો લખી આપી હતી કે આખા ઘરમાં સામાં સળગત આગ મારી જગ્યામાં હતી અને તમારી તીજેરીમાં સર્વ સલામત રહ્યું હતું.

ગોદરેજે ખરી હુકીકત ગાદાર પાડી અને જણાવ્યું કે મીઠ મગનલાલની સરટીફિકેટ જુઠી હતી અને તેઓએ પોતાના લાઇ માટે એક તીજેરીને આર્ડર ગોદરેજને આપ્યો હતો. આ ઉપરથી મીઠ મગનલાલે છપાવ્યું કે ગોદરેજ જુઠું બોલે છે. ગોદરેજે આ એરેશી. મીઠ મગનલાલને ગ. જા. સેતલવડ મેજસ્ટ્રેટ આગળ ઉભા કર્યા. મેજસ્ટ્રેટ સામે ઇન્જીની એવી પડી કે મીઠ મગનલાલની જગ્યામાં ગાદલા સલામત હતાં તેમજ તીજેરીનું રેડ રાએ પ્રલામત હતું. આ જોતાં મીઠ મગનલાલ વિચારમાં પડી ગયા અને મારી માગી અને સળગે આખું કે મે જે વાના છપાવી તે ગર્વ જુઠી હતી.

આ પુ

વાકેકર

જતલા

જાણીતા મોટા મેકરેની તીજેરીઆ લીલામમાં

મને મુંબઈમાં થોડા વખત ઉપર જુદે જુદે હેકાણે આગે થઈ તેમાં જુદા જુદા મેકરેની તે ધાંતીઆનો કેવો હાલ થયો તે જાણ્યા પછી કેટલાકોએ હાલરેની કિંમતની ધીજ મેકરેની તીજેરીઆ લીલામમાં મોકલવાનો ડરાર કરી ગોદરેજને નવી તીજેરીઆના આર્ડર આપ્યા છે.

જો

અને

ગોદરેજને

મોટા

ઓર્ડર આપ્યા છે.

૧. સર સાહુન જે. દેવીડે પોતાની હાલરેની તીજેરીઆ લીલામમાં મોકલવાનું ડરાવ્યું છે અને ગોદરેજને મોટા ઓર્ડર આપ્યા છે.

૨. મેસર્સ બ્રેડનરીની કંપનીએ પણ એજ મુજબ કર્યું છે.

ગોદરેજ એન્ડ બાઈસ મેન્યુફેકચરીંગ હંપની.

કારખાનું:—જેસ કંપની પાસે, પ્રેસ, મુંબઈ.

નકલીઆને ચેલેન્જ ઘણા વખત થયાં આપેલ છે.

અમારી જગત્કેર બાદશાહી યાકુતીના નકલીઆને ચેલેન્જ કહો અગર ચેલેન્જનો જવાબ કહો તે અમે ઘણા વખત થયાં વર્તમાન પત્રોમાં આપેલ છે અને હાલ પણ આપીએ છીએ કે તેની બાદશાહી યાકુતી નકલી છે અને નકલીઓ બાદશાહી યાકુતીનો બનાવનાર નથી. છતાં પણ હવે ચેલેન્જ ઉપાડવી હોય તો અમે કહીએ છીએ કે, કાયદેસર ઇલાજ લઈને કોર્ટમાં પુરવાર કરવું કે તે સાચો છે. પણ આવી બદગણતરી લોકો છેતરાય અને તેની નકલી યાકુતીનું વેચાણ થાય તો હાલનો જમાનો નથી.

બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ.

અમે તે કારણથી શુભાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરૂષાતન કાયમ રાખે છે. સંસાર સુખ મોગરવા માટે દેશી અને યુનાની દવામાં ઉંચામાં ઉંચી દવા ભેઠએ તો આ બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ છે. આ રાજવંશી યાકુતી વીચ વીકારના તમામ વ્યાધી મટાડે છે અને વીર્ય ઘટ્ટ મનાવી ખરું પુરૂષાતન આપે છે. ખરી મરદાઈ આપનાર અને નગાળા માણુમને પણ બુવાનના માફક મેરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ લેવા અમારી ખાસ લલામણ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈપણ પરેશની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ડબી એકના રૂ. દશ

બાદશાહી યુનાની લપ.

નગાળી પડી ગયેલ નખેને પુરતું ભર આપી ખરું પુરૂષાતન લાવવાને માટે આ લેપ ફેલેલ મંદ ઇલાજ છે. આઉંસ એકની ડબીના રૂપીયા આઠ.

૧-૧૧ ડાહર કાલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ, કાઠીયાવાડ.

Business Adviser.

For all commercial and Trade matters, correspondence, Insurance-questions in all its Branches, Investments, Finance, Export and Import, Company's Work such as Floating, Amalgamating, reorganising and Winding up, Inventory and Inspection of Accounts, Balance sheets etc, and all legal and practical routine relating to business, Consulting fees moderate. Apply, with your requirements to Y. L. Bhandarkar F. C. I. (Fellow of the Institute of Commerce, Birmingham) (Girgaum) "Indoo Lodge" Bombay.

ધધામાં સલાહ આપનાર.

વેપાર વાણિજ્યને લગતી દરેક બાબતો, ખર્ચબહાર, ઇન્વેન્ચરસ એટલે વીમાને લગતી દરેક બાબતો, નાણાં દાંદવા બાબત, આયાત અને નિકાશના સવાલો ઉપર, કંપનીઓ નવી ઉભી કરવી હોય તો તેની દેવી હોય તો બંધ કરવી હોય વિગેરે. કંપનીને લગતી દરેક બાબતમાં, ઇન્વેન્ચરી તૈયાર કરવી હોય, અગર હિસાબ તપાસવો હોય અગર બેલેન્સ શીટ કાઢવાં હોય, એવાં દરેક કામમાં અને દરેક વતના ધધાને લગતી વ્યવહારીક અને કાયદા સંબંધી સલાહ આપવામાં આવે છે. સલાહ આપવાની ફી મધ્યમજ રાખવામાં આવેલી છે.

નમારી જરૂરીયાતો સાથે લખા.

વાઠ. એલ. ભંડારકર એફ. સી. આર્થ.

ફેલો આંદ ધી ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ કોમર્સ,

ગર્મીંગામ.

ગીરગામ "ઇન્ડુલોજ" - મુંબઈ,

મુખ્ય કરીને મુંબઈ ઇલાકામાં છે. મુંબઈ શહેર રૂના ઉદ્યોગનું મુખ્ય મથક છે. હાલના માણસોની ઘણી તેની ખેતી, વેપાર અને ઉદ્યોગ ઉપર આધાર રાખે છે. રૂની ખેતી તેમજ વેપારને લગતા આંકડાઓ અને કોષાઓ સાથે આપવામાં આવ્યા છે, જે એ ઉદ્યોગમાં પડતાં આ માટે ગદ્ય ઉપયોગી થઈ પડવા લેઈએ આ પત્રમાં લખાયેલા આર્ટીકલો ગદ્ય કાબેલીયત ભરેલા છે જે બતાવે છે કે તે અનુભવીઓને હાથે ખાસ લખાયેલા હોવા લેઈએ. આવી એક પત્રની મુંબઈમાં ખાસ જરૂર હતી. અને તે લાંબા વખતની ખોટ આ પત્રનાં પ્રવર્તાવનાર એએ હાલમાં પુરો પાડી છે. “કોન્ટન્ટ ટોપીકસ”ની આપીસનું ઠેકાણું નં. ૫૬, એમ્પલેન્ટ રોડ છે.

નીચે જણાવેલો લેખ પ્રસિદ્ધ કરવાની અમને વિનંતિ કરવામાં આવેલી છે.

દશેરા, નવરાત્રિ અને બીજા પ્રસંગોએ માતાને અપાતા પશુવધ બધ.

મહેરબાન સાહેબ પરમકૃપાળુ જગતજનની, પરમપાવન શ્રી મહા દેવીને નવરાત્રિ દશેરા તથા બીજા શુભ પ્રસંગો વખતે તેના ભાવીડ ભક્તો પશુઓનાં જાળીદાન એ પત્રા હતા, તે રૂઢી કેવળ અશ્વેષ્ટ હોવાની તેઓને તેઓનાં દયાળુ ધર્મગુરૂઓ, પંડિતો તથા વિદ્વાન શાસ્ત્રીઓના અભિપ્રાયે શ્રી ખાત્રી થયેલી, દયાળુ દેવી ભક્તોએ ઘણાં શહેરોમાં ગીચારા નિહાવ જનવરોના લોગ દેવાના રીવાજને સહાને માટે બધ કરી, લાખો પ્રાણીઓની આંતરડીના આશિર્વાદો મેળવવા ભાગ્યશાળી થયા છે, અને “પશુલોગ” નાં જાળીદાનને બદલે શ્રી મહાદેવાળુ પરમેશ્વરી શ્રી મહાદેવીના ચર્યાકમળમાં સ્વર્ગ મેવા, મીઠાઈ, ફળ ફૂડ ઇલાદિ સાત્ત્વિક વસ્તુઓનાં જાળીદાન અર્પણ કરવાના તેઓએ સર્વાનુમતે કરાવે પસાર કરેલા છે, એ હુકીકત આપને આનંદદાયક થઈ પડશે એવી ગાંધીશી થેલો-એક મુખ્ય શહેરો કે જ્યાં પવિત્ર ધર્મ નિમિત્તે પશુવધ બધ કરવાના દયાળુ ઈશ્વરો પસાર કરવામાં આવ્યાછે તેનાં નામ અને જણાવવા અહીં છું.

(૧) દહી પ્રાંતનાં આશરે ૧૩૦૦ ગામો
(૨) જલસાદ, શીવગઢ વગેરે રજપુતાનાનાં આશરે ૭૮૮ ગામો (૩) શીજનપુર (૪) કોનપુર (૫) અંબાલા (૬) પીકનેર (૭) હોડા ઉદેપુર (૮) તીરડા (વિગેરે ઘણાં ગામો)
એ રીતે માતાજીના ભક્તોએ તે દસાવ પસાર કર્યા છે, એટલુંજ નહિ પણ સેંદડા

દયાળુ રાજ્યકર્તાઓએ પોતાના રાજ્યમાં દશેરાને નિમિત્તે આપવામાં આવતા પશુવધ સહાને માટે બધ કર્યા છે, જેમાંનાં મુખ્ય મુગારક નામ આ નીચે પ્રદર્શીત કરતાં મને હર્ષ થાય છે.

(૧) વજોદરા (૨) જમુ અને કાશ્મીર
(૩) જુનાગઢ (૪) અલવર (૫) ભરતપુર
(૬) જનમગર (૭) ભાવનગર (૮) ખેરપુર
(૯) ગોંડલ (૧૦) રાધનપુર (૧૧) ખંખાત
(૧૨) ધાગડા (૧૩) વાંકનેર (૧૪) મોરબી (૧૫) રાજકોટ (૧૬) વાંસદા
(૧૭) પારમહંસ (૧૮) લીંબડી (૧૯) લુણાવાડા (૨૦) કીસનગઢ (૨૨) પલજપુર
(૨૩) મચ્છીન (૨૪) લખતર (૨૫) ધરમપુર (વિગેરે સેંદડા દેશી રાજ્યો).

પ્રાર્થના.

એ પ્રમાણે દયાળુ રાજ્યકર્તાઓએ તંબા પ્રવર્તર્ગે નિહાવ જનવરોના, પવિત્ર ધર્મ નિમિત્તે, થતા વધ બધ કરવાની કૃપા કરી અગણીત નિરાધાર પ્રાણીઓના આશિર્વાદ મેળવવા ભાગ્યશાળી થયા છે, તેના દાખલાઓ લખે જે દેશી રાજ્યમાં હજી પશુવધ, ધર્મ નિમિત્તે, થતા હોય તે રાજ્યોના નામદાર રાજ્યકર્તાઓ તથા પ્રજા વર્ગના દયાળુ આગેવાનો જનવરોના ભોગ દેવાની રૂઢી બધ કરવાની મહેરબાની કરે તથા તેને પરિણામે આપણા તરફથી રજાણી આશા રાખતાં આપણાં ગરીબોનાં મુશી પ્રાણીઓના અંતઃકરણના અગણીત આશીર્વાદ મેળવવાને તેઓ ભાગ્યશાળી થાય, અને મનુષ્ય તથા પ્રાણી માત્ર ઉપર સમદ્રષ્ટિ રાખનારી જગતની દયાળુ માતા શ્રી મહાદેવીના લોગને માટે ખીચારાં કમનઝીબ મુશી પ્રાણીઓના લોહીની નદી વહેતી બધ થાય તથા સર્વ શાન્તિ અસરે એવી પરમદયાળુ પરમેશ્વરી શ્રી મહાદેવીની પવિત્ર સેવામાં સવિનય નમ્ર પ્રાર્થના કરું છું.

જે કોઈપણ શહેરમાં ત્યાંના વતનીઓ અથવા નામદાર રાજ્યકર્તાઓ તરફથી આવા દયાળુ ઈશ્વરો બહાર પડે તો તેની સત્તાવાર ખજૂર કેઈપણ બધુ અમને પુરી પાડશે તો હું તેઓનો અંતઃકરણપૂર્વક ઉપકાર માનીશ.

શ્રી હાલના સમયમાં
૨૩. ૩. ૩૬, રોડ નં ૧૨.
મુંબઈ નં ૨. તા. ૧૮
શ્રી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૮.

સેવક,
સહુભાઈ શુભાશ્વયંદ.
અવેરી, આનંદરી
મેનેજર.
શ્રી હા. દ. સા. પ્ર. દંડ.

રૉયલ ટોનીક પીલ્સ.

તાકાત આપનારી શુદ્ધ વનસ્પતીની ગોળીઓ.

આ ગોળીઓ દરેક પ્રકારની નબળાઈ દુર કરી પુરૂષાતન આપે છે. સ્વપ્નામાં કે પીશાબમાં જતી ધાતુ બંધ કરી વીર્યવીકારના ચુસ્ત દરદો મટાડી પાચનશક્તિ વધારી તાકાત આપે છે.

કેળવણી લેતા વીધાર્થીઓનાં મગજને પુષ્ટી આપી તેમની ઓછી થએલી યાદદાસ્ત શક્તિને પુરૂજોશમાં ખીલતી રાખે છે.

કેશર, કંસ્તુરી, અંબર વીગેરે દેશી વનસ્પતીની. બનેલી “ રૉયલ ટોનીક પીલ્સ ” લોહી વધારી અવયવોને તાકાત આપે છે. જીખ વધારી શરીરનું પોષણ કરે છે એટલું જ નહીં પણ ફક્ત ત્રણ દીવસમાં પોતાની અદ્ભુત શક્તિ આગેદુખ બતાવે છે. સ્ત્રીઓના અનિયમીત રૂતુઆવને અટકાવી ગર્ભસ્થાનને સુધારી તંદુરસ્તી બક્ષે છે.

રજીસ્ટર નંબર ૧૮૦ તપાસી લેજો. નકલી માલથી જીખ સાવચેત રહેજો.

કીમત ૩૦ ગોળીની બાટલીની રૂ. ૧-૪-૦

ગોવોંદજી દામોદરની ટુંઠ

જથાબંધ તથા છુટક દવાઓ વેચનારા,

૧૧-૬

નં. ૬ સુતાર આલ મારકેટ મુંબઈ નં. ૨.

જાનમાં વિશ્વાસ પામેલા ૩૦ વરસના લાઘર્ષીજી અને પાર્કીંગ એક્ષપર્ટોએ કહાડેલા ટુંક સુદતમાં વિખ્યાતી મેળવેલો તદ્દન નવી અને અપ-ટુ-ડેટ સામગ્રી સાથેના છબી પાડવાનો

એક્સલસીયર સ્ટુડીઓ

૩૦—મહામદી મહાલની સામે, કાલિઆદેવી રોડ-મુંબઈ.

સુંદર પોઝીશન અને ઉત્તમ ફીનીશ સાથેના ફોટોઝ માટે જરૂરના કપ્પા સાથેના ફેમીલી, આઉટડોર યા ઓશીસ થ્રુપો માટે, ખીલીંગો પ્લાન, ડસ્તાવેજો (કોર્ટના કામ માટે) મશીનરી, ગાડી, ઘોડા, મોટરો વિગેરે માટે હાઇકલાસ પ્રોમાર્ક્ટ એનલાઈવમેંટો માટે હમો ખીનહરીફ ટીએ.

જો એકવાર ટ્રાયલ આપી ખાતરી કરો.

જો નોટ—હમારા ભાવોએ હમારા જેવું ઉત્તમ કામ તમને કેથેખી મલશે નહીં.

માલેકો-ફરામજી તથા રૂસ્તમજી નવરોજી દોટોઆફર.

એસ. હોરમસજીના આગલા ચીફ ઓપરેટરો.

SEA-BORNE TRADE OF INDIA.

હિન્દુસ્તાનનો દરિયાઈ વેપાર.

ઈ. સ. ૧૯૧૪ ના વૃત્તિ માસમાં ધરેલી આયાત અને નિકાશ નીચે પ્રમાણે હતી
ચીજનું નામ Imports. આયાત.

	૧૯૧૩ માં	૧૯૧૪ માં
	રૂ.	રૂ.
શુભતાં જનાવરો	૫,૬૫,૦૪૦	૨,૦૧,૯૨૦
દાફતરો હાથીયાર વીગેરે	૧,૫૬,૭૩૬	૨,૯૨,૭૮૭
છાપેલી ચોપડી, નકશા વિગેરે	૫,૦૧,૭૦૫	૪,૫૫,૧૫૪
ખુટમ અને ઘુજ	૫,૫૨,૩૬૯	૬,૬૨,૬૨૩
ધર શાંધવાનો સામાન	૧,૭૦,૮૫૧	૧૦,૦૫,૪૧૮
મીઞાળતી	૪૯,૭૪૯	૬૪,૪૨૩
રેલ્વે ગાળે મિલાયતી ગાડીઓ	૩,૧૫,૨૯૨	૮૪,૭૪૮
રસાયણિક પદાર્થો	૯,૦૪,૭૩૮	૮,૭૨,૮૧૪
ઘડીયાળો	૨,૧૩,૬૪૮	૧,૮૪,૬૩૦
કોલસા	૯,૩૪,૬૭૨	૫,૦૨,૮૯૮
કોફી	૩૪,૬૪૮	૨૫,૧૬૭
કાથો (ગીંદરી)	૩,૦૬૪	૪,૬૬૩
દોરડાં	૧,૦૧,૪૧૭	૧,૦૭,૫૭૪
કટલરી (કાપકુપ કરવાનાં હાથીયાર)	૧,૮૬,૮૮૯	૧,૬૨,૮૫૬
સાઈકલો	૩,૪૩,૬૪૪	૨,૪૮,૮૧૧
કપુર	૧,૨૮,૪૪૧	૧,૬૮,૬૧૮
ખીજી જાતની દવા મળી કુલ	૯,૧૦,૭૮૦	૧૦,૧૬,૧૧૪
હુગડાં રંગવાની ચીજો	૧૨,૪૪,૬૬૬	૧૨,૨૫,૬૬૪
ફટાકડાં	૫૩,૫૭૨	૧,૦૩,૮૬૯
ફરનીચર	૧,૮૬,૬૮૩	૧,૭૦,૩૦૧
કાચનો સામાન	૧૭,૩૦,૦૩૪	૧૨,૭૭,૦૬૬
ચોખા	૬૫,૨૬૧	૪,૭૫,૫૩૦
ઘઉં	૧૦
ઘઉંનો લોટ	૨,૭૨૧	૨૭,૩૦૬
હાર્ડવેર	૩૫,૬૧,૪૮૦	૩૦,૧૧,૩૦૬
ધુપ
ગામડાં ઊંઘ કેળવવાનાં	૧,૬૯,૮૬૩	૧,૩૩,૪૭૬
મલિખીસીડીને લગતાં હાથીયારો	૭,૩૩,૬૬૭	૭,૭૬,૭૫૬
સંગીત વિગેરેને લગતાં હાથીયારો કુલ	૨,૨૩,૨૮૬	૧,૬૬,૫૮૦
ત્રીકાંત	૧,૦૪,૩૦૩	૧,૪૫,૫૧૦
ત્રેચન	૭૦,૦૫૬	૪,૪૪,૫૭૨

	૩.	૩.
કેળવાએલાં આમણં ...	૩,૨૬,૪૮૨	૩,૦૬,૨૬૧
દારૂ ...	૫,૧૮,૫૫૫	૪,૮૧,૮૫૭
મશીનરી અને મીલ સ્ટોર્સ ...	૬૮,૭૩,૩૦૨	૬૪,૨૯,૩૩૭
દીવાસળી ...	૫,૩૬,૧૯૩	૧૦,૧૨,૨૧૯
પીત્તાળ ...	૧,૭૬,૬૩૨	૧,૭૪,૯૬૯
ત્રાંધુ ...	૩૦,૦૯,૬૦૨	૩૬,૫૪,૩૦૬
જર્મન સીલ્વર ...	૨,૧૧,૮૩૦	૧,૭૩,૩૧૫
લોહ ...	૩,૮૮,૪૬૫	૩,૮૬,૬૨૯
લોહ અને સ્ટીલ ...	૭૬,૩૭,૨૧૬	૭૩,૨૩,૬૬૫
સ્ટીલ ...	૨૦,૫૯,૯૮૧	૧૫,૮૦,૫૬૫
સીસું ...	૮૨,૯૮૮	૧,૨૮,૦૮૮
મોટર ગાડીઓ અને સાધકલો ...	૧૧,૩૪,૩૪૬	૮,૬૫,૩૮૧
કેસીન તેલ ...	૨૭,૩૬,૩૧૩	૨૬,૬૮,૫૬૨
અળસીનું તેલ ...	૮૫,૩૪૩	૮૪,૪૪૮
ખીજી ભતનાં તેલો મળી કુલ ..	૪૧,૨૨,૨૬૨	૪૬,૯૮,૬૧૦
રંગ રોગાન વિગેરે ...	૬,૦૫,૩૮૫	૮,૧૯,૧૭૨
કાગળો ...	૧૪,૪૯,૬૮૪	૧૪,૦૬,૮૯૪
રેલ્વે ગાડીઓ ..	૩૨,૨૫,૬૬૬	૪૬,૫૩,૩૩૮
મીઠું ...	૪,૭૨,૪૯૧	૮,૯૬,૦૧૭
સાબુ ...	૫,૭૫,૫૩૫	૮,૦૫,૬૫૧
મોપારી ...	૯,૦૧,૮૯૮	૧૨,૬૬,૨
તેજનો કુલ ...	૧૧,૩૧,૨૧૧	૧૫,૪૭
સ્ટેશનરી ...	૬,૧૬,૨૬૬	૫,૬૨
ખાદ ...	૮૩,૬૩,૧૧૦	૫૬,૮૨
સુતર કાચું ...	૨,૫૦,૪૩૮	૧,૦૬
ટવીસ્ટ અને યાર્ન ...	૩૪,૪૦,૬૪૬	૪૧,૩૬૬
વગર ધોએલાં પીસ શુદ્ધ ...	૨,૩૮,૫૬,૫૫૮	૨,૧૦,૭૫૬
ધોએલાં પીસ શુદ્ધ ...	૧,૧૬,૮૯,૪૧૬	૧,૧૭,૧૮૮
રંજીન અને છાપેલાં પીસ શુદ્ધ ...	૧,૩૬,૩૪,૩૬૨	૧,૦૪,૬૧૧
શીવવાના દોરા ...	૨,૭૬,૦૪૭	૩,૫૫,૦
સુતર એકંદર ...	૫,૬૩,૨૨,૩૭૫	૪,૬૭,૨૯,૩૯૫
રેશમ કાચું ...	૧૬,૮૮,૨૨૬	૧૨,૦૯,૫૫૫
રેશમના પીસ શુદ્ધ ...	૧૮,૬૯,૩૯૫	૧૭,૮૫,૭૭૭
કાચું દિન ...	૧,૮૩,૫૬૬	૩,૯૦,૫૬૫
હોઝાંચરી ...	૬૫,૬૧૩	૩૬,૦૨૪
ઉનના પીસ શુદ્ધ ...	૨૩,૮૫,૭૮૪	૨૦,૫૬,૪૯૬
ઉન કુલ ...	૩૩,૧૪,૬૦૫	૩૨,૩૫,૧૬૨
તંબાકું ...	૫,૧૮,૩૪૧	૬,૦૧,૮૦૮

	રૂ.	રૂ.
લાકડાં	૮,૦૧,૦૦૪	૬,૭૫,૨૫૧
રમકડાં	૩,૩૮,૧૩૫	૨,૬૩,૪૪૦
છત્રીઓ	૧,૫૪,૬૭૫	૧,૩૭,૬૦૩
છત્રીઓનો સામાન	૨,૦૦,૪૪૮	૧,૮૨,૮૨૦

કુલે આયાત ...

૧૪,૪૭,૬૧,૩૨૭

૧૩,૬૬,૬૭,૭૬૩

Exports.

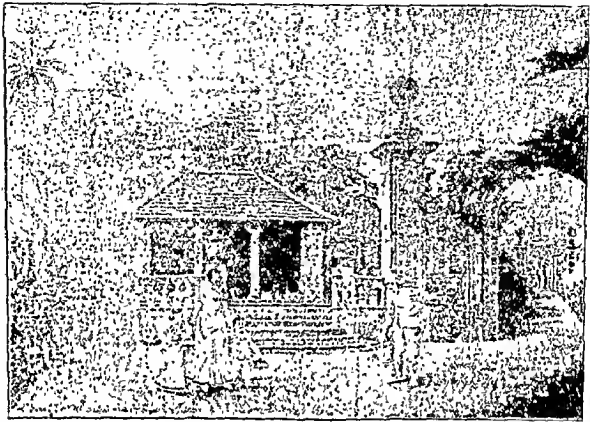
નિકાશ.

ચીજનું નામ.	૧૯૧૩	૧૯૧૪
શુવર્તો જનાવરો	૩,૦૪,૮૮૫	૨,૮૪,૦૮૬
બ્રસ કદવા માંદે રેસા	૧,૮૨,૨૩૭	૧,૨૪,૫૬૧
મીઠુભત્તી	૧,૫૭,૨૬૧	૨,૩૩,૪૨૧
માસ્ટ પીટર	૨,૧૦,૦૦૧	૧,૭૧,૧૪૩
કોલસા	૭,૫૨,૧૭૫	૨,૬૩,૦૦૨
કૌશી	૬૨,૨૦૦	૧,૨૬,૩૪૭
કાથિ, (સીકરી)	૧,૩૫,૬૬૫	૨,૧૭,૬૩૩
દોરડાં	૧,૦૦,૩૦૬	૬૦,૬૭૩
દવાઓ	૨,૩૫,૬૫૬	૧,૧૦,૧૨૬
ગળી	૧,૩૭,૬૨૧	૩૪,૫૨૧
હરણ ભેડાં	૪,૬૮,૦૮૭	૫,૬૬,૬૮૪
હુમણાં, ચામણાં ફંગવાની ચીજો	૮,૬૫,૫૬૨	૭,૬૬,૩૨૧
ફળ ને શાક	૩,૬૮,૭૮૬	૩,૬૧,૩૭૮
મરુચાંગર	૬૬,૫૭૨	૭૮,૬૨૭
કપુર ચીળા	૧,૫૧,૧૮,૩૬૫	૧,૧૧,૬૦,૫૨૬
મીઠુકાંઈ	૩,૮૪,૬૬,૮૧૨	૧,૮૨,૬૨,૨૮૨
હથાળડાંનો લોટ	૧૨,૦૮,૬૭૫	૧૨,૮૦,૩૬૪
ફાંબીશ બાતનો દાણો	૬૦,૩૪,૪૩૭	૪૦,૨૮,૮૬૧
ફાંબર કેળવાયલાં ચ.મણ	૬૧,૩૬,૩૨૩	૧૦૦,૧૩,૫૪૮
ફાંબા	૧૧,૮૭,૭૭૫	૨૦,૪૨,૩૬૨
કેળવાયલાં ચામણાં	૪૩,૮૬,૩૦૫	૪૪,૦૮,૧૩૪
રખર	૭,૦૦,૦૮૬	૪,૮૩,૫૬૨
ખાતર	૮,૭૬,૩૩૮	૭,૮૧,૭૨૨
ગેંગેનીઝ	૧૧,૨૫,૬૬૬	૬,૭૬,૪૮૮
લોટ અને સ્ટીક	૪,૨૦,૦૮૨	૧,૪૨,૦૧૬
ધાતુ કુલ	૧૬,૧૫,૮૬૭	૧૭,૦૮,૫૭૮
મીઠુ	૫૮,૫૫૮	૧,૧૧,૦૫૨
અગરબ	૪,૬૩,૪૭૧	૪,૬૨,૭૧૩
મીઠા	૧,૨૫,૭૩૭	૧,૫૬,૪૫૦
દોરડાં	૨,૬૬,૭૧૨	૨,૬૬,૭૧૨

ધી બોરસે ટાઇલ ૨૪૬-૨૧ બેઠે સોડ, ફાઈ, મુબર.

	રૂ.	રૂ.
અળસીયું તેલ	૧૬,૮૬૦	૬,૭૨૬
બીજી નતનાં તેલો મળી કુલ...	૬,૬૨,૫૬૫	૬,૨૭,૮૭૭
ગોળ	૧૧,૦૭,૩૦૨	૧૦,૨૧,૪૮૬
અપ્રીણ	૧૮,૨૫,૨૦૦	૧૬,૩૩,૭૬૭
ધી	૩,૨૭,૬૩૮	૩,૨૫,૨૫૨
દીવેલી	૨૨,૮૩,૬૬૨	૧૨,૮૦,૬૬૨
ટોપરાં	૧૧,૩૬૧	૧,૮૭,૨૧૭
કપાગીયા... ..	૧૨,૪૫,૧૬૭	૨૧,૬૫,૨૭૭
લોંચર્ગી	૩૧,૬૬,૬૨૬	૨૫,૨૧,૪૧૮
અળસી	૭૧,૩૦,૩૦૫	૧,૧૨,૨૦,૫૪૦
ખસખસ... ..	૭,૪૬,૪૦૮	૩,૧૨,૧૧૩
સરસવ	૬૧,૨૫,૬૮૬	૧૮,૧૭,૫૮૬
તલ	૧૪,૨૦,૮૧૨	૧૩,૬૪,૬૦૬
તેલનો	૩,૮૪,૬૨૭	૪,૪૭,૧૩૦
ખાંડ	૭૨,૧૨૮	૫૪,૮૪૫
ચા	૧,૩૩,૭૩,૮૨૮	૧,૫૨,૩૩,૨૭૩
કાચું રૂ	૩,૬૨,૦૬,૬૬૬	૪,૭૬,૫૩,૪૬૩
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૭૮,૨૬,૩૩૭	૮૨,૬૨,૮૩૦
કુમાલ અને શાલો	૬૩,૨૨૧	૧,૨૨,૨૦૭
પીસ ગુચ્છ	૨૦,૩૧,૪૦૨	૨૩,૭૬,૬૫૮
શણ	૫,૮૬,૬૬૮	૮,૩૨,૦૭૮
જાયુટ કાચા	૩૮,૭૬,૧૬૩	૫૫,૩૧,૦૬૭
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૧,૪૭૮
ગળી બેગલ	૬૬,૨૫,૬૪૩	૮૧,૨૬,૬૮૧
શુણ્ણપાટ	૧,૩૬,૧૮,૮૬૫	૧,૦૧,૮૬,૫૧૬
રેશમ (કાનુ)	૩,૮૨,૪૪૬	૧,૪૫,૩૬૭
રેશમ કુલ	૪,૧૬,૫૬૫	૨,૦૫,૬૮૧
ઉન યાયુ'	૨૨,૦૧,૮૦૦	૩૩,૬૬,૧૬૨
ઉનની ધાબડીઓ ને ગાલીયા વગેરે	૨,૩૭,૨૫૪	૨,૪૦,૮૧૬
તાંબાકુ, બીટી વિગેરે	૭,૩૬,૫૨૭	૨,૬૮,૮૪૮
લાકડાં, પાટીયાં વિગેરે	૬,૮૬,૫૪૮	૬,૮૬,૭૨૧
હિંદુસ્તાનમાંથી ધરેલી કુલ નિકાસ	૨૦,૨૫,૭૩,૫૧૦	૧૬,૧૮,૬૪,૮૬૧

દેલવાડાકર કિન્ડરગાર્ટન-સ્ટોલ. ગિરનામ બેંક રોડ-મુંબઈ.

નહાના બાળકો માટે ખાસ.

- ૧ કંબળના સચિત્ર રંગીન કાર્ડ (ગુજરાતી) ૦-૪-૦
- ૨ " ચોપડી " ૦-૮-૦
- ૩ અશ્વત્થ ગોડવવાનું ગોઠસ ૦-૮-૦
- ૪ ઝાંઝા શિખવવાની ઘોડી ૧-૦-૦
- ૫ મહાકાના રંગીન ગોઠસ ૦-૧૨-૦
- ૬ કાંઈક શિખવવાનું ગોઠસ ૦-૧૨-૦
- ૭ હિમાલયનાં ઝાંઝાનાં ગોઠસ ૦-૧૨-૦
- ૮ આકાશનાં કિરણો લેઈ ૦-૮-૦
- ૯ બિડ્ડીંગ ગોઠસ ૦-૧૨-૦
- ૧૦ વર્નાવરો ગોડવવાનાં ગોઠસ ૦-૧૨-૦
- ૧૧ પશુ-પંખીનાં પેકેટો-દરેક ૦-૧૨-૦
- ૧૨ " " ગોઠસો ૧-૮-૦
- ૧૩ વર્ડ બિડ્ડીંગ ગોઠસ ૦-૧૨-૦
- ૧૪ આકાશગોળીકલ સચિત્ર ગોઠસ ૦-૧૨-૦
- ૧૫ પ્રેક્ટીકલ કિન્ડર ગાર્ટન ગોઠસ રૂ. ૧૫-૦-૦

દેલવાડાકર-વાર્તામાળા.

- ૧ નીલમ-માણિક (ભાગ ૧ ઓ ૮) સચિત્ર આખા સેટના રૂ. ૭-૦-૦ છુટકે જે ભાગ ૨-૦-૦
- ૨ નીલમ-માણિક-સન્તતિ ભાગ ૧-૨ ૧-૮-૦
- ૩ અંકકલા (સચિત્ર-સંપૂર્ણ વાર્તા) ૧-૮-૦
- ૪ બેરીસ્ટરની બેરી ૨-૦-૦
- ૫ નવલગંગા ભાગ ૧-૨ સાથે ૨-૦-૦
- ૬ વિક્રમ સંપ્રદા ભાગ ૧-૨ " ૧-૪-૦
- ૭ નરગીજ-નાટકસાર ૧-૪-૦
- ૮ નિરંજની (વર-વેલી વનિતા) ભાગ ૧-૨-૩ ૨-૦-૦
- ૯ કુસુમાવલી (ઇતિહાસીક વાર્તા) ૨-૦-૦
- ૧૦ બાહ્યદુરકલ-ભા-૧-સચિત્ર ૧-૦-૦
- ૧૧ શાન્તિ-પ્રિયા (સચિત્ર) ભાગ ૧-૨-૩ સાથે ૨-૦-૦
- ૧૨ છીકલેસ બેરીસ્ટર ભાગ ૧-૨-૩ (છપાવવાની છે) ૧-૮-૦
- ૧૩ નીલમ-માણિક-સન્તતિ ભાગ ૩-૪ ૧-૮-૦

માણિક, બિડ્ડીંગ-અગ્રત વાંચીને નાકે
ગોપાળજી કલ્યાણજી દેલવાડાકર.

ડેવીસ એન્ડ લોરેન્સ કું. ન્યુયોર્ક.

અમેરીકાવાળાઓની ખાસ બનાવેલી દવાઓ.

૧.

૨.

ધલીકઝીર ગ્લીશરોફાસફેટ
કંપાઉન્ડ.

છાતીના તેમજ ક્ષયના દરદો,
ઘડપણની નબળાઈ, પ્રીકો ચહેરો
તથા બીમારી પછીની નબળાઈ
વિગેરેપર ઉત્તમ ફાયદો કરે છે.

ચેનીંગ્સ સારસાપરીલા.

લોહીને સાફ કરી શરીરને લાલ
સુરેખ જેવું બનાવે છે તેમજ
આમલીપર થતા ગુમડા, ખીલ,
ખરજવા માટે અકસીર ઉપાય છે.

પાંચ

૩.

વાપરો

અમુદ્ય

ડેવીસ લીવર પીલ્સ.

અને

ગુણકારી

લીવર પાંચેખર નહી રહેવાથી
જઠરાગની મંદ ચર્મ નબળાઈ તથા
ભુખ કમતી થય છે. તે મટાડી
શરીરને તંદુરસ્ત બનાવે છે.

ખાત્રી

ચીન્ને.

કરો.

૪.

૫.

આયરો ટોનીક પીલ્સ.

ધાતુ પૌષ્ટિક ગોળીઓ.

શરીરમા લોહી વધારી નબળા
પડી ગયેલા શરીરને શક્તિ વધા-
રવા બહુજ ફાયદાકારક છે.

ડેવીસ મેથોલ સાલ્વ.

માથાનો દુખાવો, શરદી, છાતીનો
સોજો, શરીરના લાગો મોથવાયાથી
તથા લગકથી થતા દુખારા માટે
લગાડવાનો અકસીર ફાયદાકારક
મલમ.

એજન્ટો :—

છગનલાલ રૂઘનાથદાસ એન્ડ કું. પની.

મારફેટ—મુંબઈ નં. ૨.

COMMERCIAL INTELLIGENCE.

વેપારી ખાતમી,

આ મધ્યામાં નીચે અમે બુદ્ધિ બુદ્ધિ દેશના કોન્સલો તરફથી તથા બીજા મુલકો તરફથી આવેલી ખાતમીઓ આપશું. એ જાણત કંઈ પણ વધારે માહિતી જોઈતી હોય તો આ એમ્બરના સેક્રેટરીને લખ્યાથી ખુલાસો મળી શકશે. અત્રેના કોઈ પણ વેપારીને આ દેશ અથવા પરદેશના વેપારી સાથે કોઈ પણ જાતની વેપારી જાળ તથા સંબંધ બાંધવા ઈચ્છા હોય તે પણ આ કાલેમમાં દાખલ કરીશું.

જાગર મોકલનારનું નામ.	વેપાર કરવા ઈચ્છતી કંપનીનું નામ.	કંઈ જાણતનો વેપાર કરવા માંગે છે તે
ધી ઈન્ડિયન ટ્રેડ જર્નલ		
" ડી. ૧૮૮	એસ્ટ્રેલીયામાં વીક્ટોરીયા શહેરની એક પેટી.	જેતીવાડીના સાંચા કામની આયાત કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૧૯૮	દક્ષિણ હિંદમાં મીડાઇ શહેરનો એક વેપારી.	જેકચોલા ખરીદ કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૨૦૩	બ્રિટીશ કોલોનીયામાં વિક્ટોરીયા શહેરની એક પેટી	માગના લોકડોની આયાત કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૨૦૫	મદ્રાસનો એક વેપારી.	બનાચી (Banachoe) બીયા ખરીદનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી ૨૧૪	કલકત્તાનો એક વેપારી.	કરતુરી ખરીદનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૨૧૫	" " "	(Nux Vomica) જેરકચોલા ખરીદનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી ૨૨૧	સ્કોટલેન્ડમાં ગ્રેન્ડની એક પેટી	લીંબના દરેક જાતનાં બીયાં અથવા દાળકા વેચવા માટે તે ધંધામાં પ્રવીણ એન્ટ નિમવા માંગે છે.
" ડી. ૨૨૨	પોર્ટુગલમાં લીસબનની એક પેટી.	વન તથા શેગપેન દારૂ, સુરખા, તથા પત્તીગ્નો આયાત કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૨૩૩	કલકત્તાની એક પેટી.	(Magnesia) પુરૂષાદનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી ૨૩૪	લંડનની એક પેટી.	(૧) સુગ્ગની સાદીઓ તથા (૨) મીડાઇગુની શેતરંજ અને કામળા (spice) જતાવનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" ડી. ૨૪૫	લંડનની એક પેટી.	કેમીકલ તથા દવાઓ વિગેરેની આયાત કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.

ધી આગળે દાખલ માર્ક, ૨૧ એક સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ, મુંબઈ.

ખખર મોકલનારનું નામ.	વેપાર કરવા ઇચ્છતી કંપનીનું નામ.	કઈ બાબતનો વેપાર કરવા માંગે છે
ધી ઇન્ડિઅન ટ્રેડર્જનલ		
,, ડી. ૨૪૮	હજીરતની એક પેટી.	રૂ, કપાસીઆ, તથા ખાતર ભરવાના કોથળા નેવા યા સેકન્ડ હેન્ડ ચટાવનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
,, ડી. ૨૫૧	જેપુર સ્ટેટનો એક વેપારી.	પગે ઘસવાના પથરા અને ગેર, ખરીદનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે
,, ડી. ૨૫૩	બાપાનમાં આસાકાની એક પેટી	સેન્ડ્યુલોઈડના બનાવેલા માલોની આયાત કરનારાઓ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
,, ડી. ૨૫૪	ઈંગ્લંડમાં સ્ટેકોર્ડ શાયરની એક પેટી.	ચીનાઈ વામણો (ચાઇ તથા નારતા માટેનાં) વેચવા એજન્ટ નિમવા માંગે છે
,, ડી ૨૫૫	મેન્ચેસ્ટરની એક પેટી.	મુંબઈ અને કરાંચીની જે પેટીઓ બહારફત, મસ્કેટ તથા ઇશની અગાલ સાથે મુતરાઈ કાપડનો ધંધો કરતી હોય તે સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
દેશી વેપારી એમ્બાર	અમેરીકન કોન્સલ તરફથી	ન્યુયોર્કની એક પેટી હાથને લગાડવા માટે તથા ખેંચવા માટે આસોલીનના એજન્ટનો વેચવા માટે હિંદમાં એજન્ટો નિમવા માંગે છે.
,, ,, ,, ,, ,, ,,	,, ,, ,, ,, ,, ,,	ચીકાગોની એક પેટી રસ્તાપર ચાલી, ડામર તથા તેલ છાંટવા માટેના સરંભમ, તથા રસ્તા સાફ કરવા માટેના ઘસ અને કચરો ભરવાનાં ગાંસો વેચવા માટે એજન્ટ મેળવવા માંગે છે.
,, ,, ,, ,, ,, ,,	,, ,, ,, ,, ,, ,,	ઈંગ્લેન્ડ શહેરની એક પેટી રસ્તા બનાવવા માટેના યંત્ર મરંભમ વેચવા માટેના એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
,, ,, ,, ,, ,, ,,	,, ,, ,, ,, ,, ,,	સેન ફ્રેન્સીસકોની એક પેટી નહેરુકામ માટે, મુઘારા માટે તથા ચેપર ગીલો માટે પરપ વેચવા માટે એજન્ટો મેળવવા માંગે છે.

ખાણર મોકલનારનું નામ	ખાણર મળી.	કઈ ખાણતનો વેપાર કરવા માંગે છે તે.
દેશી વેપારી ચેમ્બર	અમેરિકાના કેન્સલ તરફથી.	ન્યુયોર્કની એક પેટી રંગ, રોગાન, તથા વારનીસ હિંદમાં વેચવા માટે એક પેટીને એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" " "	" " "	મીચીગનની એક પેટી પરખને લગતા સરંજામ વેચવા માટે આગેવાન ન શીનરી વેચનારાઓ અથવા ઇન્જનેરી સરંજામ વેચતી પહેડીઓમાંથી કોઈકને એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" " "	" " "	ચીકાગોની એક પેટી વિજળીક બાંટ વેચવા માટે એજન્ટ નિમવા માંગે છે.
" " "	" " "	અમેરિકામાં મેમેન્યુ સેટસની એક પેટી કે જે વેરસ ઇરીઝમાંથી અપરિપક્વ રિશ્તિમાં લાઈમ જ્યુમની આધાત કરે છે તે પેટી વાળવા માંગે છે કે હિંદુસ્તાનમાંથી તેની નિકાશ થાય છે કે કેમ અને તેના લાભ વિગેરે જણાવી શકે એવાઓ સાથે પણ વ્યવહાર કરવા માંગે છે.
" " "	" " "	અમેરિકામાં ગ્રાહીયાની એક પેટી ઝીણા સાંજેળ થા સીમીટથી કરેલા નકશી કામ માટે ઉચાં વારનીશ તથા રોગાન અને લોખંડ તથા સ્ટીલ પર અઢાવવાના એમીકયુક ઢાળ વેચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટો મેળાવવા માંગે છે.
" " "	" " "	ન્યુયોર્કની એક પીયાના ક પના પોતાના પીયાનો વેચવા માટે હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટો મેળાવવા માંગે છે.
" " "	" " "	અમેરિકામાં કનેકટીકટની એક પેટી ઇલેક્ટ્રો રેલેટો રૂપાના વાસણો થાને રૂપાના ઢાળ ચંદાવેલા વાસણો વેચવા હિંદુસ્તાનમાં એજન્ટો નિમવા માંગે છે.

ખખર મોકલનારનું નામ	ખખર મળી.	કઈ જાખતનો વેપાર કરવા માગે છે તે
દેશી વેપારી ચેખર.	અમેરીકન કોનસલ તરફથી.	અમેરીકામાં પીટર્સબર્ગની એક પેઢી ભુરી કુરંડ ધાતુ જેનો હિંદમાંથી રફાઈલેડમાં ચલાસગો ખાતે નિકાશ થતો બાણવામાં આવે છે તેવી ધાતુ અમેરીકા ખાતે ચઢાવનારા સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવા માગે છે.
" , " "	" "	ન્યુયોર્કની એક પેઢી મુંબઈમાં એક એવો એજન્ટ મેળવવા માગે છે કે જે આયાત તથા નિકાશ કાર્યમાં પુરો માહિતગાર હોય.
" , " "	" "	ચીકાગોની એક પેઢી ખાણ ખોદનારા માટે એસીટીલીન (Acetylene) ગ્યાસના દીવાઓ તથા ફાનસો વંચવા માટે એજન્ટ નિમવા માગે છે

જે ઠેકાણે ઈન્ડીયન ટ્રેડ જર્નલ લખ્યું નથી તે ઠેકાણાની સઘળી જાતની માટે આ ચેખરમાં જાતે મળવું અથવા પુછાવી જોવું

ઉપરની જાતનીઓમાં જે ઠેકાણે 'ઈન્ડીયન ટ્રેડ જર્નલ' લખેલું છે તેના સંબંધમાં ટ્રીલિયું કાયરેક્ટર જનરલ ઓફ કોમર્શિયલ ઈન્ટેલીજન્સ, ઠલકતાને પુછાવી જોવું. (આ ચેખરમાં નામ તે કાગળમાં લખવું).

નોટ.

"ધી ઈન્ડીયન ટ્રેડ જર્નલ" ના નંબરની જાતનીઓના સંબંધમાં તે જાતની માગનાર વેપારી યા પેઢીએ જેકે રેફરન્સ અથવા ચારી ઓળખાણનું પત્ર મોકલવું પડશે તે શિવાય તેવી જાતનીઓના જવાબ આપવામાં આવશે નહિ.

ધી ઇન્ડિયન મર્કેન્ટાઇલ ઇન્શુરન્સ કંપની લીમીટેડ.

(સને ૧૮૮૨ ના ૬ ઠા એક્ટની અંતે ૧૮૯૫ ના ૧૨ મા એક્ટની
રૂઝે રજીસ્ટર્ડ કરી છે.)

ફંડ રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦ જે ૫૦,૦૦૦ શેરોમાં
વહેંચાયેલું છે દર શેર રૂ. ૧૦૦ નો
ભરાયેલી કેપીટલ રૂ. ૨૧,૧૫,૩૦૦
રીઝર્વ ફંડ રૂ. ૧,૪૭,૦૦૦

ડીરેક્ટરો.

મૌન. શેઠ મનમોહનદાસ રામજી (ચેરમેન)
સર વિઠ્ઠલદાસ દામોદરદાસ ઠાકરસી,
શેઠ નવરોજજી જહાંગીર ગામડીઆ.
શેઠ ચતુરભુજ શીવજી.
શેઠ માધવજી ઠાકરસી.
શેઠ મોરારજી વેંકજી.
શેઠ જેઠાભાઈ વાલજી.
શેઠ વાલજી મુંદરજી.
શેઠ હરીદાસ મોરારજી (મેજર્મ દામોદર હરીદાસ).

આ કંપનીનું મેનેજમેન્ટ એક જુના કન્યાયજ્ઞ અને વૉલકાટ પ્રધર્સની કુંઠ માં ૩૫ વર્ષના
આગના વીમા બાબત અનુભવ ધરાવનાર મીઠ દાદાભાઈ એદલજી પાવરીના હાથમાં મુકવામાં આવ્યું છે.
દરેક ભાતનું આગના વીમાનું કામ (જેવું કે બીટલીંગમપર, મીલોપર (વિગેરે વિગેરે) હાથમાં ધરવામાં
આવે છે જાહેર પ્રત્યે તથા વેપારી વર્ગને એટલેમામ કરવામાં આવે છે કે આ સ્વદેશી કંપનીને
પુરતું ઉત્તેજન આપવાની મહેરબાની કરવી. વધુ વિગત આરૂ આ કંપનીની ઓફિસમાં લખવું
યા જાતો મળવું

દાદાભાઈ એદલજી પાવરી.

મેજર્મ, ધી ઇન્ડિયન મર્કેન્ટાઇલ ઇન્શુરન્સ કુંઠ લીમીટેડ

રંગુન સમાચાર પ્રેસમાંથી દર બુધવારે અને શનીવારે પ્રગટ થતું શુદ્ધ ગુજરાતી વર્તમાન પત્ર રંગુન સમાચાર.

જેમાં રંગુન શહેરની તથા બર્મા ઇલાકાની બધી અગત્યની ખબરો, બાણવાજ્ઞેગ કોર્ટના ચુકાદાઓ, તથા સ્થાનિક વેપાર-ઉદ્યોગને લગતી બાબતો, હુનિયાની અને ખાસ કરીને હિંદુસ્તાનની ખબરો ઉપરાંત ઉદ્યોગ, ધાર્મિક, સામાજિક, નૈતિક, વગેરે ઉન્નતિના માર્ગોનું અવલોકન અને ખાસ કરીને અવેશતનાં ઉદ્યોગ અને વેપારને લગતા વિષયો વખતો વખત આપવામાં આવે છે.

વાર્ષિક લવાંજમ

દશાવરવાળાઓ પાસે પોસ્ટ સાથે રૂ. ૧૧,
છુટક નકલના રૂ. ૦-૨-૦

શહેરવાળાઓ પાસે રૂ. ૪.

એમ. એ. મામસા:

રંગુન સમાચાર પ્રેસ.

બી. નંબર ૨૭, ધર નંબર ૫૦-૨-૨૫.

પ્રોપ્રાઈટર "રંગુન સમાચાર" પત્ર તથા

"રંગુન સમાચાર" પ્રેસ.

હિંદુ એડીમ-નાં ૪૨ ગાડી નાં ૨૭-રંગુન.

નોટ—આખા બર્મા ઇલાકામાં "રંગુન સમાચાર" ફક્ત એકલું એકલું ગુજરાતી પત્ર છે એટલે બર્માની વસતીના મોટા ભાગની ગુજરાતી ભાષા બોલતી વેપારી પ્રજામાં બહાર ખબરો ફેલાવવા માટે આ પત્ર એક ઉત્તમ ઉપયોગી સાધન છે.

મેલેરીયા માટે નવી શોધ.

બધી જાતના તાવ માટે.

ડૉ. મોટી જાટલીનો રૂ. ૧-૦-૦

" નાની " " ૦ ૬-૦

ધર્મોદા ખાતા તથા મફત વહેંચનારે
ખામ ઓછા ભાવ માટે પુછાવવું.

વાંદરા મ્યુનિસિપાલિટીના ચીફ ડાક્ટર-
સર સાહેબ લખે છે કે—મેલેરીયા તેમજ તાવથી
પીડાતા પાંચ દરદીને આ દવા આપવામાં આવી
હતી તે બાદથી સરસમાંની એક દવા છે

સોલ એન્ડ ડો.---સી. સી. દેસાઈની કું. લક્ષ્મી બીડ્ડીંગ મુખર્જી નં. ૪.

વી. સી. દસ્તગીની કંપની પ્રીન્સિપલ ડ્રૉટ, તેમજ બીજા દવા વેચનારને ત્યાંથી પણ મળશે.

હ્યુકેરીના સ્ત્રીઓના બધાં રૂ.

મટાડી અટકાવ નીચમીત અને સાફ

ડી.મત રૂ. ૧-૦

"ધી સ્ટાર ટેકનો-લોજીકલ વક્ર મસા
બનેલું બાહ્યોજન વનસ્પતી તેલનાં હેર
ઓઈલ—ટોનીક પીલમ—ઓટો—નીલગીરી
કક્કસીરપ વીગેરે માટે કેટલોગ મંગાવો—

કિંમત લાખો રૂપિયા.

૧. ભવિતને હાનિ કરનારા રોગોને મારી હઠાવે, શરીરમાં શક્તિ આપે, રૂધિર, વીર્ય અને ઓજા વિગેરે ઉત્તમ તરવેને સુધારે, તથા વધારે, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુ આપે, એવી દવાની કિંમત લાખો રૂપિયા કરતાં પણ વધારે ગણાયી જઇએ, એ સિદ્ધાંતમાં કેાઇપણ વિરુદ્ધતા પાતાવી શકે ખરો કે ?

૨. આજે ઐત્રીસ વર્ષ થયાં ચાલુ ફોલ્ડ મેળવનારી આંતર નિમ્ન ગોળીઓ અશક્તિને લગતાં તમામ દર્દોને મારી હઠાવે છે, શરીરને મજબૂત, કઠાવર અને ટાકાત વાળું કરે છે, પાચન શક્તિ તથા લોહી અને વીર્યને સુધારે વધારે છે, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુ આપે છે, એ બાબતને લાખો સર્ટીફિકેટોએ સાબીત કરી છે, અને દુનિયામાં દિવસે દિવસે તેના વધતા જતા ફેલાવાએ મજબૂત ટેકો આપેલ છે, તો પછી એ ગોળી-ઓની કિંમત લાખો રૂપિયા છે, એમ કહેવામાં કોણ અટકશે ? તેની એક ગોળીની કિંમત સોનું, ચોતી અને હોંસ કરતાં પણ વધારે રાખવા માટે જાઓ પોતા તરફના સર્ટીફિકેટોમાં લક્ષ્યમણ કરી ચુક્યા છે, પણ ગરૂઆતથી આજ સુધી તેની કિંમત એકજ એટલે ગોળી ૩૨ ની રૂબી ૧ નો રૂપિયા ૧ એક છે.

૩. આજ કાલ ધણા લોકો પોતાની દવાની ભાડે કિંમત જણાવી છેવટમાં તે હાળી દિવાળી જેવા દિવસે સુધીની મુદતમાં કે અમુક લીઝન માટે કે અમુક પત્રોના શ્રાહકોને માટે તેની કિંમત એકદમ ઓછી-કમતી મૂકી દેવાની જોહાટી ઉઠાવતા (!) - દેખાડવા મંડી પડે છે, તેમ જ એ અમાની ગોળીઓ માટે કરી શકતા નથી. તેની કિંમત તો આજ ૩૪ વર્ષ થયાં એકજ છે અને ભવિષ્યમાં પણ તેજ રહેશે ! અમારી દરેક દવામાં આવતી ગીન્જ અને તેને તૈયાર કરવામાં પડતી મહેનત પર નજર રાખીને તેની વાજખી કિંમતજ રાખવામાં આવેલી હોવાથી અમારે તેના પરચુરણ વેચાણ માટે તથા સામગ્રી વેચાણ માટે જે કાંઈ જાહેર કરેલ છે, તેનાં કરતાં કમતી કરવું અમને પોતાપો શકે તેમ નથી. તેમજ તેના કરતાં વધારે દેખાડવો એ પણ વાજખી નથી.

અમારા આંતર નિમ્ન ગોળીઓ દરેક દેશમાં અને દરેક ઋતુમાં પોતાનો ફાયદો પુરતો દેખાડે છે. તેની સાબીતી માટે એટલું જ કહેવું બસ થયે કે—હિંદુસ્તાનના જુદા જુદા ભાગો ઉપરાંત સિકોન, ગર્મી, સ્ટેટમ સેટલમેંટ, ઇરાન, તેહરાન, વિગેરે એશિયાના જુદા પ્રદેશો અને તેથી આગળ વધી આફ્રિકા, યુરોપ અને અમેરિકાના ધણા ફેલાવો દિવસે દિવસે વધતો ને વધતો જાય છે.

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિશંકર ગોવિંદજી.

મલેક—આંતર નિમ્ન ગોળીઓ.

જામનગર—કાઠીયાવાડ.

કામરાજ

ન વાંચુ' હિય તો મંગાવો—મફતજ મળશે.

ESTABLISHED 1910.

Telegraphic Address:—

BARRETT'S

Codes:—

"TATSAT" BOMBAY,

A. B. C. 5th EDITION

BUREAU OF COMMERCE & INDUSTRIES

An Organization devoted to the Extension of Indian and International
Trade and Commerce.

(Representatives, Agents and Correspondents Throughout the World.)

For further particulars apply to:—

Head office, 9, Forbes Street, Fort, BOMBAY.

AGENTS WANTED ALL Over India, Burma and Ceylon

N. B.—The Bureau does not trade itself.

સ્થાપી સને ૧૯૧૦ માં.

ટેલીગ્રાફી સરનામું,

બર્રેટની

કોડ્સ:—

"તત્સત્" મુંબઈ

A. B. C ૫ મી આવૃત્તિ

વ્યાપાર તથા ઉદ્યોગને લગતી ખુરો.

હિંદી અને દેશ દેશાવરના ધંધા વ્યાપારના ફેલાવાને

અર્પિત યોજનાં

(દુનિયા દરમ્યાન બધે બધ પ્રતીનિધીઓ, આડત્યાઓ અને શુભાસ્તાઓ ધરાવતું ખાતું.)

તા. ૬૦—આ ખુરો પોતે કાંઈ પણ વ્યાપાર કરતી નથી.

વગવાળા એજન્ટો ભેધએ છે ખંડીઆ, બર્મા, અને સીલોન.

વધુ વિગત માટે નીચેને સરનામે લખવું.

વડી એંડ્રીસો-૯ ફોરગર્સ રટ્ટીટ, કોટ, -મુંબઈ.

The Gujarati Remington.

Meets with the complete approval of all classes of users.

Government, Merchantile, & Private.

It is the Gujarati Typewriter. We will send Gratis to all who apply:—

Specimen of writing, diagram of key board & copies of testimonials, or appointment may be arranged to have the machine brought to your office for inspection & trial.

*Remington Typewriter Company,
75, Hornby Road, (Corner of Wallace Street.).
Fort, BOMBAY.*

ગુજરાતી રેમીંગટન.

આ ગુજરાતી રેમીંગટન ટાઇપરાઇટર દરેક સરકારી ખાતામાં વાપરવાને મહત્ત્વ પસંદ કીધું છે. અને દરેક વેપારીઓની અને મોટાં મોટાં રાજ્યોની પસંદગી પામ્યું છે.

લખાણના નમુના અને કી બોર્ડનું ચીત્ર, તેમજ સરટીફિકેટની નકલો વિતરણનારને મફત મોકલી આપવામાં આવશે. અને ઘરઠોને જોવા માટે અને અનુભવશીલ માટે મશીનો મોકલવાની ગોઠવણ પણ કરવામાં આવે છે.

રેમીંગટન ટાઇપરાઇટર કંપની.

૭૫ હોર્નબીરોડ રોડ,

મુંબઈ.

માસિકના વાંચક વૃંદો તરફ વિનંતિ

સારણગાંઠની માવજતની સુધરેલી રીતો અને અમારા પેટ'ટ પટાઓ.

અમે એકઠક ખુદી રીતે કહેવાને હિંમત કરીએ છીએ કે મોટા મોટા ડાકટરો અને વૈદકવિદ્યાપર પુસ્તકો લખનારાઓ ખીજી જાતના પટાઓને એક કોર સુધી અમારા પટાજ વાપરવાની લલામણ કરે છે.

સારણગાંઠના દરદીઓ માટે ખાસ આગત્યનું.

તુટ કે જેને વૈદકશાસ્ત્રની ભાષામાં “હરનીયા” કહે છે તે એમ જાતો છે કે શરીરના કુદરતી ખાડાઓમાંથી તેમાં મમાયેલી વસ્તુનું બહાર આવી પડવું, પણ જ્યારે તે સ્પષ્ટ એકલો વપરાયલો હોય છે ત્યારે તેના અર્થ પેઠુમાંથી આંતરડાનું બહાર નીકળી પડવું એવો થાય છે. ઉમ્મર લાયક માણસોમાં જે હરનીયાની ગાંઠ જોવામાં આવે છે તે ઘણે ભાગે આ પ્રકારની જ હોય છે. આ ગાંઠની ઘણી જાતો હોય છે મરદોમાં જ્યારે સાથળના મુળમાં ગાંઠ થાય છે ત્યારે તેને “ટયુમર” ગાંઠ એવા નામથી ઓળખે છે અને મેંડાઓમાં પણ જો સાથળના મુળની હેઠે થાય છે તો તેને “ટયુમર” કહે છે. આ દરદ શરીરના અવયવોના નબળા પડવાની સાથે ધીમે ધીમે બહાર દેખાય છે પણ ઘણે ભાગે તો હજી ઉપર જોર થા બળ વાપરવાથી આ દરદ એકા એક

દેખાદે છે. કોઈ ચીજ એકદમ તુટી પડતી હોય એવી લાગણી થાય છે અને તરત સોજે ચડી આવે છે. મરદોમાં આ તુટ વધીને અંડકોશમાં જાય છે અને મેંડાઓની તે સાથળના મુળમાં એક નાની ગાંઠ જેવું રહે છે જ્યારે આવી રીતે એકવાર તુટ થાય પછી આંતરડાં પાછાં પેઠુમાં મેસી જાય અગર મેસાડી શકાય છે ત્યારે ગાંઠ ગળી જાય એવી છે એમ મનાય છે જ્યારે તે નીચે જ રહે છે. ને પાછી મેસી જતી નથી ત્યારે તે ગળી ન જાય એવી કહેવાય છે અને જ્યારે જે આયુના તંતુઓ તોડીને તે બહાર આવી હોય તે તંતુઓથી ઝીકડાઈ બંધાઈ નાની થઈ જાય છે ત્યારે તેને દળાઈ ગઈ એમ કહે છે.

આ ઉપર આપ્યું છે તે તો “હરનીયા” સાગણ ગાંઠનું દુકું જ્યાન છે પણ આ જાણતમા અમે એ વીસ વરસ સુધી બરાબર ઠાણજીવૃંદક કામ કરેલું હોવાથી તે જાણત અમે એ કરતાં ઘણી વધારે માહેતી ધરાવીએ છીએ.

મેડિજીન સાહેબો યાદ રાખો કે અનુભવ એ મોટી વાત છે

કોઈપણ જાતની સારણ ગાંઠનું દરદ ઘણું જોખમ ભરેલું છે તેથી

આવો અને અમને એકદમ મળો અને અમે તમને પૂરતો આરામ આપશું.

લલામણ

શુભોક્ષીત અક્ષરોથી લખેલી જાહેર ખબરોથી છેતરાતાના, પણ રૂબરૂ મળી જાતનો અનુભવ લ્યો અને આરામ મેળવો.

એન. પાવેલ અને હું.

જંતરોને પટાઓ બનાવનાર, હોર્નબી રોડ અને ડનકન રોડ મુંબઈ.

ભુખથી સુખ.

સારી ભુખ લાગવી એ સુખનું એક ઘણું મોટું સાધન છે. ભુખ નહિ લાગવાનાં ઘણાં કારણો છે અને તે દૂર કરવી એ દરેકનું કર્તવ્ય છે. તો ફક્ત છ આનામાં “પીયુષરસ” ની જાટલી મંગાવી તે રસ લીધાથી ઉધરસ, દમ વિગેરે તુરત બંધ પડી પાચન ક્રિયા વધીને ઘણી ભુખ લાગશે અને સુપ્રસન્ન મન રહી ઘણો આરામ થશે.

દ્રાક્ષાસવ.

એટલે આયુર્વેદીક ટોનીક કોઈપણ કારણથી થયેલી અશક્તિ, ક્ષય, પીત્ત કંઠ વગેરે આનાથી તદ્દન મટી જાય છે.

કિં. દરેક જાટલીના રૂ. ૧

પોતાનાં જાળકો સતેજ સુંદર મજબુત ચાલાક બનાવવાની ઇચ્છા હોય

તેવાં માળાપો

હમારે

કુમાંરી આસવ

વાપરે છે. આનો ગુણ કોઈપણ બાળામૃત કરતાં કેટલો વધારે છે તે તાબડતોળ દેખાઇ

મસ્તકંઠીજ

એટલે આયુર્વેદીક જામ માધાનો દુખાવો સંધિવા શુગ્ર નસોનું દુખવું વગેરે વિકારો તદ્દન મારા થઇ જાય છે. આનો અનુભવ સર્વેને છે

કિં ૧ જાટલીના ૬ આના

આવે છે. એના ગુણના પ્રમાણમાં એક રૂપીએ કિંમત કંઈજ નથી.

અફીણના કરતાં વધારે જલદી ગુણ જાતલાવનાર ઔષધ.

કુંડયાઆસવ એજ હોઇ શકે

આનાથી આમ સંપ્રદણી વગેરે વિકાર ઉ થી ~~વિકાર~~ નિસમાં મારા થાય છે. આમાં અફીણ નહિ હોવાથી મરડો, વાત-પ્રમણ, પેટ કું વગેરે કંઈ થતું નથી. એ વિશેષ ગુણ છે.

કિંમત જાટલી ૧ નો રૂ. ૧

કનક સુંદર રસ

પીવા માટે

કિંમત રૂ. ૨.

સંકેદ કોઢપર રામખાણ દવા.

સુદતમાં ગુણ નહિ પડે તો પૈસા પાછા.

વિશેષ ખખર માટે કેટલોક મંગાવો.

સ્વેતકૃષ્ણ કુંકાર

બહારથી ડાઘપર

ચોપડવાને.

કિં. રૂ. ૪.

મોરેશ્વર મુકુંદ મોગરે.

૧૧ મલેરીયા, ઇન્ફલુએન્ઝા અને નરમ રૂપની મરફી માટે.

વાપરે બાટલીવાલાનું એચ્યુમીકયર અને ગોળીઓ કિંમત ...	રૂ. ૧
કોલેરા માટે કોલેરાલજ એકલી દવા છે ...	રૂ. ૧
બાટલીવાલાનું હિરેટન ઘણું જ સુધારવામાં આવેલું છે અને તેથી ધોળાવાળા	
પાણી થાય છે ...	રૂ. ૩
બાટલીવાલાની ટોનીક પીડસ જ્ઞાનવંતુની નબળાઈ તથા શરીરની અશક્તિ	
ફર કરે છે ...	રૂ. ૧-૮-૦
બાટલીવાલાનું દુધ પાઉડર માયાફલ અને કાર્બોલીક એમીડ જેથી દેશી અને	
અગ્રેણ એપિધિઓમાંથી તૈયાર કરવામાં આવેલું છે ...	આના. ૪
બાટલીવાલાની દાદરની દવા... ..	આના. ૪
કંપતી દવાઓ દરેક ઠેકાણે તેમજ ડા. બાટલીવાલા વસ્ત્રી દવાખાનું, દાદર, મુંબઈ પાસેથી મળી શકશે.	

કણીકિતું

એચ્યુ

મિક્ચર.

તાવ માટે એક અકસીર ઇલાજ.
એક વખત વાપરી ખાતરી કરજો કે
ગમે તેવો તાવ ફક્ત ત્રણજ લાગમાં મટી
જાય છે કે કેમ?

બાટલીની કી. રૂ. ૦-૧૦-૦ ચોરટજ લુહું.
ગણતર ગામમાં પેપારી એજન્ટો
જોઈએ છે. લખો:—

કણીક બ્રધર્સ-ગીરગામ-મુંબઈ.

મંગાવો—હાથી ભતની સુગંધી ૧૦૦ અગર-
બત્તીઓ. કિંમત વી. પી. ખર્ચ
સાથે રૂ. ૧-૪-૦

મહેતા પુરુષોત્તમ મુળજ,

નાં. ૨૯ ચૈના બજાર રોડ, મદ્રાસ.

વાપરે—મદ્રાસી સુગંધી તપકીર-માથું દુઃખલું,
આધારીશી, જળદોષથી થતી વ્યાધી-
ઓ તથા દાંતનું દરદ મટાડે છે.

કિંમત શીશી ૧ ના રૂ. ૦-૪-૦

” ” ૧૨ ના રૂ. ૨-૮-૦

વી. પી. ખર્ચ લુહું—

મહેતા પુરુષોત્તમ મુળજ,

નાં. ૨૯ ચૈના બજાર રોડ, મદ્રાસ.

આ શું ? હીસ્ટરિયા !!!

ચિત્તપ્રભ, વાધ, મૂગી કે ગમે તે ભતનો હોય, મુવારોગ, રતવા, આમળાનું નીકળવું, કાળો
કોદ કે માદાં હોય તેની નિરીક્ષા માટે પ્રભુ કૃપાથી મળવું એવું.
રેવાકાંઠાના પેન્શનર પોલિ. એજન્ટ સાહેબ નરભેરામભાઈ, જ. મહેતા લખે છે કે
કાશી બહેન સતત કમાન થઈને તણાતી તે માટે કૃત પ્રેત ખોટાં માની વાધ મુકવા વાપગતાં
અંધવાલિયામાં પૂરો સુધારો દર્શાવે છે. અર્થથી થયેલું ચિત્તપ્રભ દર દિવસે મરતું.
પાટણના ઝવેરી ચુનીસાલ દ. રંજનમાં રા. આંકળોના બંધ છુટ્યા અને સુખરૂપ ગળ્યાં. ઈ. ઇ. આવે છે. વ્યાયામ કળાશાસ્ત્ર શારીરિક કેળ-
દર્દીની હરીકત પૂરી પાડવાથી દવા મોટાંકલામાં નર્મિટ ટેકસ્ટ બુક. ૦-૩-૩
વળીનું અચિત્ત પુસ્તક કી. રૂ. ૨૫ દેશીનામું—ગવ. સિ લંડનલેબ શાહ દેશીનામાવાળા.
હજનડ હીસ્ટરિયા સંશોધક-રમેશ-વરોહરા.

“Worldly—શ્રી હરિ—Wonders”

—Specifics of—

DR. KESHAVALAL MOTILAL BARDOLIVALA.

M. B. (E. H.) London.

(એ) મેટાવુટિક્સ antifact—આ દવા પથ્થરી ચરણીથી પુકી ગયેલી પેટની દુઃખ અને બાલથી રાગેલાં શરીરનાં પેટની તથા પાચન ક્રિયાની બીમારી દૂર કરી ચરણી ઓછી કરી અતિરાશ ભૂખ લગાડી અખર શક્તિ લાવી શી પુરોના તમામ સંસારી સુખોમાં વધારા કરે છે. આવા પીવાની પદ્ધતિ કોઈ નથી. ૪૦ ગોળીના રૂ. ૫) સવાર સાંજ બંને ગોળી ૦૧ મેરે દુધમાં અથવા દુધ સાથે ગળી જતી.

(બી) નેચરમદાર. Vision Restorer—આબના ભુના તમામ રોગો, રોગાંધ્રતા, ઝાંખ, ધારી, મોતીઆ, દુર્બા, ખીટ, પદ્મ વિગેરેને વહાડ કાપ વગર ફક્ત ૧૫ દિવસમાં ફાયદો થોડે પળવાડીયાની ખાવાની તથા લગાડવાની દવાના રૂ. ૭૫) પચોતેર. પેલોપેસ રૂપીઆ.

(સી) અલ્ટ્રાવુટિક્સ. Hydrocele—અમ તેરલા ભુનાં ગોળીના દરદાર. ફક્ત ૧૫ દિવસમાં જ આરામ. તકનીક કોઈ નહી. વહાડ કાપ વગર સારાં થાય છે. ૧૫ દિવસની દવાના રૂ. ૧૨૫).

(ડી) ફેમલીની પેસેજ. Passery for female diseases—ખાવાની અને વાપરવાની દવાથીજ અત્યંત શુભ. એકજ વખતમાં સ્ત્રીઓના ગર્ભધારણ, દરતાલના, મારીકા અટકાવના, ઊંડ, અધુરો મરુ, કમળોના રોગો વિગેરે તમામ રોગોને તુરત ફાયદો અને ગર્ભધારણ કરવાને લાયક થાય છે. ૧ માસના ફક્ત રૂ. ૧૨૫) સવારેના શુભાસા મટે ભરે મળવું.

એકાદશ—૭ થી ૬ સવાર સાંજ તથા રાત્રીનાં ૧૦ વારા પછી ૨ મુઘી. સત્તાદ તથા દરદાર રોગો તપાસવાની રી. રૂ. ૨ જે લેવામાં આવશે.

હરસ, મસા, બળદર, નાકુર, લેકચો, કંઠમાર, જ્યેદર, કેકર, પથરી, વીરફાટક, હાથીઆખ, સારણ ગાંઠ, વરસાસી, ગરમીના દરદાર, લાપ, પાંડીઆખ, હીરસીનીઆ, દમ, હાફલ, ગાંડપણ પાંડેદામ, સંમહળી, લોહીવા, પ્રદર, કાનના તથા આમડીન. હડીયા રોગોનો ખાસ દવાજા ઉપર ડરવથી વહાડ કાપ વગર કરવામાં આવે છે. જવાબ મટે જે પેસાળી દીકરી મોકલી આપતી. રશી, ધમ્મ, યુનાની, બાયોમેટ્રીક, હોમીઓપેથીક અને હોમીઓપેથીક દવાઓના ખાસ દવાજા કરવામાં આવે છે.

“ફક્ત રાત્ર મહારાજાઓ અને શ્રીમતો માટેજ.”

(૧) સુખર્ણ કસ્તુરીની અખર સાદુની આખર—સર્વ પ્રકારની દુઃખોનાં સાર થઈ અખર સુખાતન પાડી લીલી નવું લોહી અને પીચ કાઢત કરી અખર નેત્રી નજરાજો નાન કરી તમામ નરોમાં મજબુતી આપી નિદ્રાશ ચયલાંબાને સહયોગ કરે છે. ૧ માસની ખાસ દવાના રૂ. ૧૨૫ સવારેના. (૨) કાચમની સફેદ લાવેના ખાસ કસ્તુરીની ઓળીઓ ૧૦૦ ની શીશી ૧ ના રૂ. ૨૫. ૩) સ્ત્રીઓના ગર્ભધારણ કરવાની ખાસ ઓળીઓ ૧૦૦ ની શીશીના રૂ. ૨૦ (૪) નરમ પડેલી નરો માટે ખાસ સફેદલો લેપ રૂ. ૧૦. (૫) પ્રમેહ—પંચ ની ખાવાથીજ શામના પ દવા રૂ. ૫. (૬) ગમે તેવા ભુના ખરવાની અકરી દવા રૂ. ૫. (૭) જખમ, ચારી, રોગોની અકરી દેશી બુઝી રૂ. ૫. (૮) અખર શક્તિના રોગ માટે સંબલ ઓળીઓ ૮ ના રૂ. ૨. (૯) માથાના વાળ માટે સુખર્ણ તેજ રૂ. ૨. (૧૦) દસાળી દવા રૂ. ૦૧. (૧૧) રોગો પાડી પીડની દવા રૂ. ૦૧. (૧૨) ભુલાયની ઓળીઓ ૧૬ ના રૂ. ૦૧. (૧૩) બાલ કાઢવાની ડંડી દવા રૂ. ૦૧. (૧૪) સુખર્ણ દંત મંજન રૂ. ૦૧. (૧૫) પાનમાં ખાવા માટે રસવાળા માટે સુખર્ણ કસ્તુરીની મેળાપની બુઝી તે. ૧ ના રૂ. ૫. (૧૬) સાંચા મેળાને આખના તમામ દરદાર માટે અકરી લાલ સુક્રી તા. ૧ ના રૂ. ૮૩. (૧૭) હરસ, મસા ગર ખાવાની અકરી દવા ફક્ત ખાવાથીજ હરસ મટે છે. ૧૫ દિવસની દવાના રૂ. ૭૫. (૧૮) ખંદ, ગાંઠ, પાકો, કાળજીલાડી, વંદેરાજી, ગરુમરો, સોળ માટે ખાસ અકરી મધમ, સંધિવા રાત્રી વિગેરે માટે હાતમ ૮ દિવસના મધમના રૂ. ૪૦.

બેકર કેશવલાલ માતીલાલ ખારડાલીવાલા,

એમ. બી; (ઈ. એચ; લંડન)

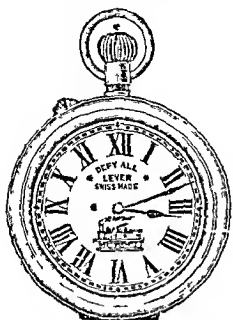
દેકાણુ—૭ લં બેકરોના રવામી વાસવાના મંદીરની સામે—સુખર્ણ.

અમુદય લાલ !

અમુદય લાલ !

ફક્ત નવી દુકાનની એકવાર મુલાકાત લીધાથીજ ખાતરી થશે કે

માલ ભરોસાદાર-કોમત વાળળી, વાપરવામાં 'ટકાઉ

ચીજો ઘણાજ કીકાયત લાવે મળે છે.

રોસકોફ સીસ્ટમ ઉપરખનાવેલું સરતામાં

સસ્તુ ધડીઆળ રૂ. ૨) માં મળી શકશે.

એ સીવાય વાપરવાલાયક પાંચ વરસની

ગેરેન્ટી સાથે વેચીસો

નાં ૦ ૧ લો રૂ. ૩, નાં ૦ ૨ જો રૂ. ૪. નાં ૦ ૩ જો રૂ. ૫ માં ઘણાજ ટકાઉ અને ટાઈમ આપવામાં ચોક્કસ મળશે.

એ સીવાય દરેક જાતના કલોકિ, ટાઈમપીસો તથા દરેક મેકરનાં વેચીસો કીકાયત લાવે મળી શકશે.

ખહારગામ માલ વીં પીં થી જોઈ તપાસીને મોકલવામાં આવે છે.

મંગલદાસ મનમુખલાલની કુંઠ,

નાં ૦ ૩૦૩, અમદાવાદરહેમાન સ્ટ્રીટ, ગુજાઈ.

ભાવનગર એજન્સી.

મુકાદ્દમો અને કમીશન એજન્ટો

ભાવનગર, કરાંચી, કચ્છમાંડવી તથા માંગેલોર લાઈન મલબાર કોસ્ટાના બંદરો ઉપરાંત મદ્રાસ તથા કંલકેટી લાઈન રંગુન, સીંગાપુર તથા ચીન, જાપાન લાઈનો ઝાંઝીબાર તથા દક્ષીણ આફ્રીકા લાઈન જોડન, પરશ્યન ગલફ તથા વિલાયત લાઈન વગેરે તમામ લાઈનો ઉપરાંત દુન્યાના કોઈ પણ બંદરોમાં માલની આવકે જાવકે તથા ટ્રાન્શીપ કોમ નીચમીત અને માફક દરે કરી આપવામાં આવે છે.

ભાવ માટે પુછો.

મેનેજર.

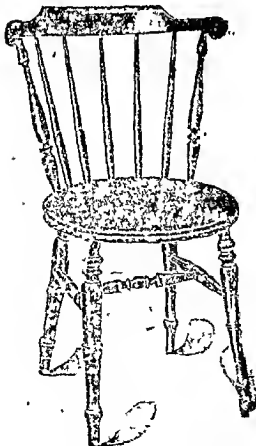
ભાવનગર એજન્સી, ખાંડખતર, મુંબઈ.

તીજેરીની મંજાપુતાઈની તપાસ

થોડા વખત ઉપર સરકારી ઓફીસોમાં તીજેરીઆ તોડી ચોરી થવા લાગવાથી સરકારે ગોદરેજની તીજેરીની મંજાપુતાઈ કેવી છે તે બાજુવા નમુના મંગાવ્યા. ગોદરેજે નમુના મોકલાવ્યા અને પોતાની તેમજ બીજા મેકરોની ખતાવટ કેવી હોય છે તેની સમજ પાડી અને ગોદરેજને ત્યાર પછી જુદી જુદી સરકારી ઓફીસો માટે લગભગ ૮૦૦ તીજેરીનો ઓર્ડર મળ્યો છે.

(૮૯)

કારખાનું—જેસ કંપની પાસે, પરેલ, મુંબઈ.

અમારે ત્યાં

“આઈબેકસ” ખુરશીઓ

નો તદ્દત નવો અને નવી ટ્રેશનનો લપકા-
બંધ માલ હંમેશા રહે છે. માત્ર એક જ ટ્રેશ મારી
જશે તો ખાતરી થશે.

એકલા એજન્ટો:—

માવજી લક્ષ્મીદાસની હાં.

સી. પી. ટેંક રોડ,

માધવબાગની સામે, મુંબઈ.

પાયોનીઅર આલ્કલી વર્કર્સનો

સુર્ય છાપ.

વૉશીંગ સોડા.

જાપાનની ટોકીઓ યુનિવર્સિટીમાંથી શીખી આવેલા રસાયનશાસ્ત્રી જી. એન. પોતદાર બી. એ. કેમિકલ એન્જનીયર કે જેમની દેખરેખ હેઠળ આજ છ વરસ થયા નીકળે છે. અમારો સુર્ય છાપ-વૉશીંગ સોડા બહુતી મીઠો, રહેલો, રટીમશીપ કંપનીઓ, સાધુના કારખાનાવાળાઓ, તેમજ છાપખાનાવાળાઓ વાપરે છે એ માટે માધસેાર, અને વડોદરા સ્ટેટ એકઝીક્યુશન તરફથી આંદો મળ્યા છે.

વનરપતી ચરખી એટલે પામીન (Palmin) જે મીઠોમાં ખેત ચટાવવામાં ઉપયોગમાં આવે છે તેપણ હમારા કારખાનામાં બનાવવામાં આવે છે.

દેશાવજ ખાતે આખરુદાર વેપારી અને એજન્ટો જોઈએ છે.

લખો:—પાયોનીઅર આલ્કલી વર્કર્સ,
રહેલો, મીઠો તથા રટીમશીપ કુપનોના કટાકટંગ.

અનીશિડ, ગીરગામ-મુંબઈ.

SCIENCE & INDUSTRY.

An illustrated monthly magazine specially devoted to Scientific, Industrial, Technical and Educational Subjects.

Edited by

G. N. POTDAR, B. A.

Chemical Engineer, (Tokio)

L. G. KHARE (Cantab) Hon. Sec. Indian

Guild of Science & Technology
Bombay Section.

Articles contributed by Experts who have obtained their education in the advanced & up to date Universities of foreign countries like those of America, Japan, England, Germany &c

Household trades and cottage industries find a prominent place Best medium of Advertisement being widely circulated.

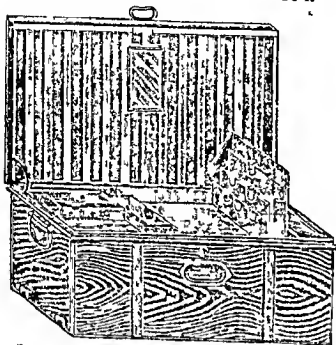
Annual Subscription Rs. 2-8-0.

Apply to:—

Manager Science & Industry.
Charni Road, Girgaum, Bombay.

ગુલામહુશેન ઈસમાલજી એન્ડ બ્રધર્સ કરાચીવાળા.

No G. 110 H. H. LIEUT-COL. RAJA RAMSHING'S
TRAVELLING DISPATCH BOX.

ન્યાપના ઈંચ ૨૦ ૧૮૭૪ માં થઈ.
ખાસ મુબઈના નામદાર ગવર્નરના
આશર હેઠળ.

આજ વરસો થયાં
વીજ્યાતી પામેલા

સ્ટીલ ત્રંક અને દરેક જાતના
બોક્ષ બનાવનાર.

હિંદુસ્તાનનાં દરેક ભાગના રહાન એકઠીબીમનોમાથી

૧૩

સોનાના

ચાંદ

મેળવ્યા છે. જેથી હમારા દરેક જાતના સ્ટીલના બોક્ષ ખાટાં સરકારી
અધિકારી ખાતાંઓ, હાઇકોર્ટો, મેલીસીટરની ઓફીસો, બેન્કો, તેમજ દેશી અધિકારીની
ઓફીસો અને પહેલીઓમાં ધણજ વિશ્વાસ અને ઉલટથી વપરાય છે. એજ અમાગ
બોક્ષની ઉત્તમ બનાવટની ખરી જામીનગીરી છે.

વધુ વિગત માટ હમારું કેટલોગ મંગાવી ખાત્રી કરો.

ગુલામહુશેન ઈસમાલજી એન્ડ બ્રધર્સ.

ફેક્ટરી કેમ્પ કરાચી. ગો ૨૨ નાં ૬૦ ૨ ૦ ૦ ૦

६० वॉट.

"HINDUSTAN"

Drawn Wire Metallic Filament Lamps.

Retains its Ductility through out,

"LIFE"

This Hindoostan Lamp gives an enormous advantage.

Specially made for India.

16 C. P.

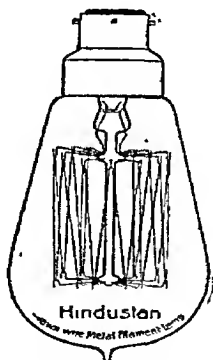
25 C. P.

32 C. P.

50 C. P.

100 C. P.

1000 C. P.

Candle.

Twisted.

Tubular

Pear.

Round.

Obscured.

Consumption only one Watt per sixteen Candle Power

Every Type of Lamps of different Volt are carried in our
Bombay office for Prices and particulars apply to:-

THE INDIAN ENGINEERING COY,

Electrical & Mechanical Engineer,

No. 1 Apollo Street, Fort,

BOMBAY.

હાતમલાઈ ગુલામહુસેન

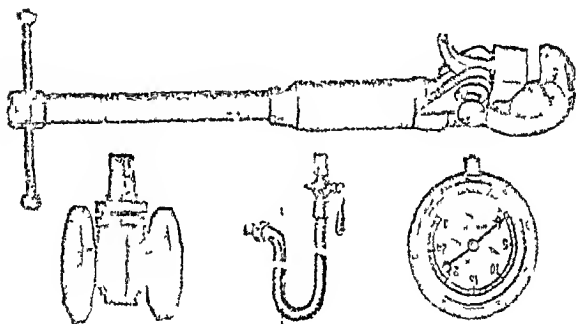
ટેલીફોન
નં. ૭૫૨.

એન્ડ બ્રધર્સ,

ટેલીગ્રાફ એજન્સી;
“ફીટીંગ,” મુંબઈ.
“Fitting,” Bombay

નં. ૧૧૯—૧૨૧, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

મીલ, ઇન, પ્રેસ અને રેલવે સ્ટોર સપ્લાયર્સ.

લોખંડ, ગેલવેનાઈઝડ, તાંબા, પીતળ હાઈડ્રોલીક
ફેનવાસ નથા સ્ટીમના પાઈપો તથા તેને લગતું સરવે
જાતનું ફીટીંગ્સ, દરેક જાતના કોંક્રેટ, વીડીલ,
વાલ્વસ, રેવીટ, બાલટ, નટ, વિગેરે તુરત ડીલીવરી
માટે હમેશાં મોટા જથ્થામાં રાખ્યે છીએ.

જાહેર ખબરની અનુક્રમણિકા.

INDEX.

જાહેર ખબર આપનારનું નામ	પાનું.	NAME OF ADVERTISER.	Page.
વેસ્ટ એન્ડ વોચ કંપની ...	1 એ	West & Watch Co. ...	1 A.
દરબેટ ચંપના એન્ડ કંપની. ...	2 એ	Drumet Chowna and Co. ...	2 A.
મેસર્સ મેયંવાન બ્રધર્સ ...	3 એ	Messrs. Dhairyawan Bros. ...	3 A.
મોરેશ્વર મુકુંદ મોગરે ...	4 એ	Moreshtar Mukund Mogare...	4 A.
હુનુરો દરશક મંડળ ...	5 એ	Hoonaro Darshak Mandal...	5 A.
ભાગ્યોદય ઓફીસ ...	6 એ	Bhagyo-daya Office ...	6 A.
એમ. એચ. ડાસર ...	7 એ	M. L. Thasar ...	7 A.
રીયો કેમીકલ કું. ...	8 એ	Rio Chemical & Co. ...	8 A.
આયોનિક ફાર્માસી ...	9 એ	Ionic Pharmacy ...	9 A.
ટેકનોકેમિકલ લેબોરેટરી ...	10 એ	Techno-chemical Laboratory ...	10 A.
મોતીલાલ મુળચંદ એન્ડ કંપની...	11 એ	Motilal Mulchand & Co. ...	11 A.
વી. કે. રામડે. ...	12 એ	V. K. Ramnade ...	12 A.
માણિકલાલ ન. દમણીઆ ...	13 એ	Maneklal N. Damania...	13 A.
ધી રજાર ઇન્ડસ્ટ્રીયલ વર્ક્સ ...	14 એ	The Star Industrial Works ...	14 A.
એન. પાવેલ એન્ડ કું. ...	15 એ	N. Powell & Co ...	15 A.
વૈદ્ય હરગોવિન્દ હરિદાસ ઠાકર ...	16 એ	Vaidya Hargovind Haridatta Thakar...	16 A.
જીવનલાલ અગરશી મહેતા ...	17 એ	Jivanlal Agarsai Mehta ...	17 A.
આનંદવટી ...	18 એ	Anandvati ...	18 A.
એ. ઇ. પાટનવાલા ...	19 એ	A. E. Patanvala ...	19 A.
કે. ટી. ડોંગરે એન્ડ કું. ...	20 એ	K. T. Dongre & Co. ...	20 A.
વી. વી. વેન્ડે ...	21 એ	V. V. Vande ...	21 A.
ફીરોઝ એમ. દસ્તુરખી કું. ...	22 એ	Phiroze M. Dastoor & Co. ...	22 A.
ડાક્ટર કેશલાલ મોતીલાલ ...	23 એ	Dr. Keshavlal Motilal ...	23 A.
ધી લક્ષ્મી આર્ટ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ ...	24 એ	The Lakshmi Art Printing works ...	24 A.
ટુંકી જાહેર ખબરો ...	25 એ	Short Advertisements ...	25 A.
લીખા કલ્યાણજી કું. ...	26 એ	Lhica Kallianji & Co....	26 A.
રેમિંગ્ટન ટાઇપરાઇટર કું. ...	27 એ	Remington Typewriter Co. ...	27 A.
ઝવેરી એન્ડ કંપની ...	28 એ	Zavari & Co. ...	28 A.
કોઠારી સુવરીઆની કંપની ...	29 એ	Kothari Sutaria & Co... ..	29 A.
સી. ભોગીલાલની કું. ...	30 એ	C. Bhogilal & Co ...	30 A.
છગનલાલની કું. ...	31 એ	Ghoganlal & Co. ...	31 A.
ધી સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડયા લી. ...	32 એ	The Central Bank of India Ltd. ...	32 A.
ગોપાલજી કલ્યાણજી દેલવાડકર ...	33 એ	Gopalji Kalyanji Delvadaker ...	33 A.
રાજ એન્ડ કંપની ...	34 એ	Raja & Co. ...	34 A.
જુગતરામ એન્ડ કંપની ...	35 એ	Jugatram & Co ...	35 A.
મોહનલાલ એન્ડ મોન ...	36 એ	Mohulal & Kanji ...	36 A.
સી. મેગતની કું. ...	37 એ	C. Prasan & Co ...	37 A.
શ્રી અંબીકા લોન્ડનશાળા ...	38 એ	Shri Ambika Bhojan Shala ...	38 A.
અમૃતાંતર કંપો... ..	39 એ	Amrutantaru Depot ...	39 A.
ડો. ધણજી ભાણજી સાવંત ...	40 એ	Dr. Dhakji Bhanji Savant ...	40 A.
મંત્રી હિંદુ અનાથાશ્રમ ...	41 એ	Mantri Hindu Anathashram ...	41 A.
ધી બોમ્બે લાઇફ એસ્યુરન્સ કંપની ...	42 એ	The Bombay Life Assurance Co. ...	42 A.
વી. સી. દસ્તુરખી ડા ...	43 એ	V. C. Dastoor & Co. ...	43 A.
સી. મજતની કું. ...	44 એ	U Prasan & Co. ...	44 A.
જેમ્સ કું. ...	45 એ	James Co. ...	45 A.
ગોદરોજ બ્રધર્સ ...	46 એ	Godroj Brothers ...	46 A.
ડી. કાલીદાસ મોતીરામ ...	47 એ	Dr. Kalidas Motiram ...	47 A.
ચાઇ. એલ. યાદવર ...	48 એ	Y. L. Bhandarker ...	48 A.

ડા. ગૌતમરાવ કેશવ ...	33 એ	Dr. Gantamrao Keshav ...	33 A
નિકલ પરશોતમ એન્ડ સન્સ ...	34 એ	Vithal Parshotam & Sons ...	34 A
ગોવિંદજી દામોદરની કું. ...	34 એ	Govindji Damodar & Co. ...	35 A
ફરામજી તથા રસ્તમજી નવરોજી ફેટિઆફર... ..	34 એ	Faramji & Rustomji Photographers ...	35 A
છગનલાલ રૂપનાયકાસ એન્ડ કું.પની ...	36 એ	Chhaganlal Raghunathdas & Co. ...	36 A
ધી ઈન્ડિયન મર્ચન્ટાઇલ ઇન્સુરન્સ કું. ...	36 બી	The Indian Mercantile Insurance Co. ...	37 A
રંગુન સમાચાર પ્રેસ ...	36 બી	Rangoon Samachar Press ...	38 B
સી. સી. દેસાઇની કું. ...	36 બી	C. C. Desai & Co ...	38 B
મણીસાંકર ગોવિંદજી ...	36 બી	Manishanker Govindji ...	39 B
રામલેલ નારણજી કેશવજી ...	40 બી	Raj Vaidya Naranji Keshavji ...	40 B
વૈદ્ય ગોપીનાથ કૃષ્ણજી કાનીય... ..	40 બી	Vaidya Gopinath Krishnaji ...	40 B
ડી. સી. હમરીગરની કું. ...	41 બી	D. C. Umarigar & Co. ...	41 B
રામજોશી અંબાદત્ત મહાદેવજી ...	42 બી	Raj Joshi Ambadattji Mahadevji. ...	42 B
સર્વાજનીક પ્રેસ્ટાકાલય ...	43 બી	Sarvajanic Poostakalaya ...	43 B
ડૉ. ડી. રાધકર એન્ડ કું. ...	43 બી	Dr. D. Writer & Co. ...	43 B
જી. કે. પવાર બ્રધર્સ ...	43 બી	G. K. Pavar Brothers ...	43 B
ભેરેલી બુરો ...	44 બી	Barot's Bureau ...	44 B
એ. ડી. કેમીકલ કું. ...	44 બી	O. D. Chemical Co. ...	45 B
ધી તાંદુર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન કં.પની ...	45 બી	The Tandur & Shahbad Stone Co. ...	46 B
રાધકર બાટલીવાલા ...	46 બી	Dr. Batliwala ...	47 B
મણીક બ્રધર્સ ...	47 બી	Karnik Brothers ...	47 B
મહેતા પુરષોતમ મુળજી ...	47 બી	Mehta Parshotam Mulji ...	47 B
છગનલાલ લલુબાઇ શાહ દેશનામાવાળા ...	47 બી	Chhaganlal Lalubhai Shah ...	47 B
મંગલદાસ મનમુખલાલની કું. ...	48 બી	Mangaldas Mansukhlal & Co. ...	48 B
નોબર એજન્સી ...	48 બી	Servants Supplying Agency ...	48 B
વાયુદેવ કૃષ્ણ માન્ડુ ...	48 બી	Vasudeo Krishna Mandoo ...	49 B
ડાકર દુબઇ ...	49 બી	Dr. Doobai ...	50 B
ઇ. એસ. માલાની કં.પની ...	50 બી	E. S. Mala & Co. ...	51 B
ગોદરોજ બ્રધર્સ ...	51 બી	Godroj Brothers ...	52 B
માવજી લક્ષ્મીદાસની કું. ...	52 બી	Mavji Laxmidass & Co. ...	52 B
ડા. ડી. એચ. બટ ...	52 બી	Dr. D. H. Bhat ...	53 B
ગોમીયાર ફાઇનર્ડીંગ અને એનજીનીયરીંગ વર્ક્સ કું. ...	53 બી	O. F. & Eng. Works Co. ...	54 B
પાયોનીયર અલ્કલી વર્ક્સ ...	54 બી	Pioneer Alkali Works ...	55 B
મેનેજર સાયન્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રી ...	55 બી	The Manager Science & Industry. ...	56 B
ગુલામહસીન ઇસમાઇલજી જેન્ડ બ્રધર્સ ...	56 બી	Goolamhussein Ismailji & Brothers ...	57 B
ધી ઇન્ડિયન એનજીનીયરીંગ કું. ...	57 બી	The Indian Engineering Co ...	58 B
હાતમબાઇ ગુલામહસીન એન્ડ બ્રધર્સ ...	58 બી	Hatambhai Gulamhussein & Bros. ...	59 B
ધી સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક કં.પની ...	59 બી	The Standard Electric & Co ...	60 B

અમે પોતે.

આ માસીકમાં બહારથી આવેલા લેખો માટે અમે જવાબદાર નથી.
આ માસીકમાં લવાજમ મુબરકના આદકોને માટે વાર્ષિક રૂ. ૩ ત્રણ તથા બહાર ગમના આદકો માટે વાર્ષિક રૂ. ૩-૬-૦ ત્રણ છ આના ધોરતે સુદાં રાખવામાં આવ્યું છે. છુટક નકલ એકના આના ૪ ચાર નમુનાની કોપી મફત મોકલવામાં આવતી નથી.

આ માસીકમાં જે બહાર ખબરો છે તેમાં કંઈ ફેરફાર સુચવવો હોય યાતો કાઢી નાંખવી હોય તો આવી બતની ખબર આગલા મહિનાની ૨૦ મી તારીખ પહેલાં આપવી જોઈએ. નહિતર તે પ્રમાણે કરવું બની શકશે નહિ.

મેસર્સ ધૈર્યવાન પ્રધર્સ

કેમીસ્ટ્રસ ડ્રગીસ્ટ્રસ એન્ડ જનરલ મર્ચન્ટસ.

હાકુરદ્વાર રોડ—મુંબઈ.

બહાર ગામના ગ્રાહકોને દરેક જાતની દવા અને રસાયણિક પદાર્થો બજાર ભાવેજ મોકલવામાં આવે છે. તાજે માલ મોકલવાની ગેરંટી આપવામાં આવે છે. હસ્તાં માલ મોટા જથ્થામાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે.

વસંત માલિની હેર ઑઈલ.

વાળ માટે ધણુંજ રમણીય અને ખુશબોદાર તેલ, માથામાં થતો ખોડો નાબુદ કરે છે અને જીવિગેરે માથાના જંતુઓનો નાશ કરે છે. વાળને ખરતા અટકાવી તેનો વધારો કરે છે. એકવાર અજમાયશ કરવાથી ખાત્રી થશે. કીંમત બાટલી ૧ નો રૂ. ૧ એક.

જ્યાખંધ માલ ખરીદનારને સાફ કમીશન કાપી આપવામાં આવે છે.

ગોટાલજીન ઈયર ડ્રૉપ.

કાનનાં દરદોનો પ્રખ્યાત ઉપાય.

કાનના અસકા પડે નીકળવું વિગેરે કાનના રોગો માટે અકસીર અને રામબાણ ઉપાય છે. લગાડ્યા પછી તાત્કાળિક રાહત આપે છે.

એક શાશીની કીંમત ૧૨ આના.

ઝેડ. એફ. એફાડાઈટ પીલ્સ.

મજબુત બતાવનાર ટૉનીક, સીસ્ટમને શક્તિ આપે છે.

દરેક જાતની નબળાઈ, કમતાકાત, નરવસનેસ, જ્ઞાનતંતુઓની શક્તિનો નાશ અને એવાંજ બીજાં જ્ઞાનતંતુઓનાં દરદો જેમાં ફાસફરસ ધણુંજ સાફ કામ કરે છે તેને માટે આ અકસીર દવા છે.

૪૦ ગોળીની એક શાશીની કીંમત રૂ. ૧.

ક્રૂ પીલ્સ; વૉકર્સ ડોર્નક્યુર અને એવીજ બીજી કીંમતી દવાઓ-રાખવામાં આવે છે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો.

મેસર્સ ધૈર્યવાન પ્રધર્સ.

ભુખથી સુખ.

સારી ભુખ લાગતી એ સુખનું એક ઘણું મોટું સાધન છે. ભુખ નહિં લાગવાનાં ઘણાં કારણો છે અને તે દુર કેરવાં એ દરેકનું કર્તવ્ય છે. તો કેટલાં છ આનામાં “પીયુરસ” ની ખાટતી મંગાવી તે રસ લીધાથી ઉધરસ, દમ વિગેરે તુરત બંધ પડી પાચન ક્રિયા વધીને ઘણી ભુખ લાગશે અને સુખસત્ત્વ મન રહી ઘણો આરામ થશે.

દ્રાક્ષાસવ.

એટલે આયુર્વેદીક દાનીક કોઈપણ કારણથી થયેલી અશક્તિ, ક્ષય, પીત્ત કંઠ વગેરે આનાથી તદ્દન મટી જાય છે.

કિં. દરેક ખાટતીના રૂ. ૧

પોતાનાં બાળકો સતેજ સુંદર મજબુત ચાલાક બનાવવાની ઇચ્છા હોય

તેવાં માળાપો

હમારો

કુમારી આસવ

વાપરે છે. આનો શુભ કોઈપણ લાખામૃત ક-રતાં કેટલો વધારે છે તે તાબડતોળ દેખાઇ

મસ્તકંઠાજ

એટલે આયુર્વેદીક ગામ માથાનો દુખાવો સંધિવા શુભ નસોનું દુખાવું વગેરે વિકારો તદ્દન સારા થઇ જાય છે. આનો અનુભવ સર્વેને છે.

કિં. ૧ ખાટતીના ૬ આના.

આવે છે. એના શુભના પ્રમાણમાં એક રૂપીઆ કિંમત કંઈજ નથી.

અફીણના કરતાં વધારું જીવનના વધારાનો ઔષધ.

કુડયાચ્ચ હોઇ શ્રી D. H.

& Eng.

આનાથી આમ સંપ્રકલ્પી વગેરે થી ઉત્પન્ન થતાં અલ્કામાં સારા થાય છે. આમાં અફીણ નહિં હોવાથી મરદો, વાતિય કુલુકો, Manager જે કંઈ થતું નથી. એ વિશેષ શુભ છે. તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

તા ખાટતી ૧૫મ્હા-સું નો રૂ. ૧.

કનક મુંદર રસ

પીવા માટે

કિંમત રૂ. ૨.

સંદેશ

સુલભ

વિશેષ

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

દેવા મળ્યા

શીર

અને

કાન

મોરેશ્વર મુંદર મોગરે.

ગીરગામ બેકરોઈ આંગરેની વાડીની પાસે અમૃતવાડીની સામે, દરમશી હામલ બીડીંગ, પો. નં. ૪. સુબધ.

નોકરી અને ધંધા—માટે રખડનાઓને ઘેર બેઠાં હજારો.
રૂપીઆ કમાવાનું ઉત્તમ સાધન.

સ્વતંત્રતા

ભાગ-૧ આવૃત્તિ—ખીજી ત્રણેય પાનાની કાર્ડ સાધક. દળદાર છુક સુશોભીત સુંદર પાકું પુઠું ગેરન્ડીવાળા, પુષ્કળ હુન્નરો. શ્રીમત આના બાર. પોસ્ટેજ બુક.
આ છુક માટે.

ઈન્ડીયન મરચડે ચેમ્બર—લગે છે કે. આ ચોપડીમાં નાના નાના હુન્નર-ઉદ્યોગોના સારા સંગ્રહ કરેલો છે અને ઘેર બેઠાં ધણી મહેનત વગર અજમાવી શકાય તેવા ઉદ્યોગો છે. આ છુક માટે—અમોને ધણાં સરદીશીકેટો મળેલાં છે. તેથી તેનાં ઝાઝાં વખાણ કરવાં તે સોના ઉપર ઢોળ ચઢાવવા બરાબર છે.

હુન્નરો દર્શક—મંડળ બનીયન રોડ,—મુંબઈ નંબર ૯

શારીરિક, આધ્યાત્મિક, આર્થિક અને વૈદિક ઉન્નતિ કરાવનાર સસ્તામાં સસ્તું
૫૦ પૃષ્ઠનું માસિક

ભાગ્યોદય

કે જેમાં તત્વજ્ઞાનના, વેદાંતના, વેદકના, વેપાર ઉદ્યોગ અને હુન્નર જ્ઞાનના ઉત્તમ વિષયો ઉપરાંત મહાત્મા મુરુખોનાં જીવન ચરિત્રો, રસમય ગોધક વાર્તાઓ અને મનુષ્યના જીવનને ઉચ્ચ-પદે સ્થિત કરનાર ઉત્તમ વિષયો ઉપરાંત વૈદિકના પ્રાચીન ગ્રંથ ક્ષી ચરક સંહિતા તથા શાલિગ્રામ નિધંદુ (વનસ્પતિશાસ્ત્ર) નું ભાષાતર આપવામાં આવે છે દર માસે ૫૦ પાનાનું માસિક હોવા છતાં વર્ષમાં ફેટલીક લેટો મળે છે આ વર્ષની ભેટ વિનોદ ચંદ્ર ૨૦૦ પાનાની ગોધક વાર્તા છે અને આવતા વર્ષે ધરંદેનું ઉત્તમ પુસ્તક લેટ મળનાર છે છતાં તેનું વાર્ષિક લવાજમ માત્ર રૂ. ૧-૮-૦ છે.

નમુનાનો અંક મંગાવી જાત્રી કરો.
લગે, ભાગ્યોદય ઓફીસ—અમદાવાદ.

CENT. PER CENT. RESULT.

LONDON CHAMBER OF COMMERCE EXAMINATIONS 1911.

VISIT THE BOMBAY COMMERCIAL COLLEGE.

38, KALEADEVI ROAD, BOMBAY.

Thorough coaching in Theoretical and Practical principles of Typo-writing, Shorthand Book-keeping and Accounts, and Higher Accountancy course, &c., and within the shortest period. Terms moderate.

Apply to:—M. L. THOSAR B. A., Superintendent
B. L. THOSAR, Principal Lecturer-in-Commerce.

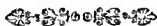
નળળાં ઘેરાં માટે

આલ્ટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો એન્ડ સોના તમામ દરદોષર અકસીર અને રામળાણુ ઇલાજ છે. ખાસ કરીને સોના ગરલાશયના તમામ દરદો દુર કરવાને અત્યુક શક્તિ ધરાવે છે. ગાંધરાંના ગરલાશયના થતા તમામ દરદો જેવાં કે મેનોરીયા, લ્યુકોરીયા, એમનોરીયા અને એવાંજ દરદો દુર કરવાની તેમાં અદ્ભુત શક્તિ છે. નળળાં પડેલી અને લોહી વગરની ફીક્કી છોકરીઓ અને ગર ભવંતી સ્ત્રીઓને ઉપલી ગયેલી શક્તિ પાછી લાવી આપે છે. આલ્ટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો ગરલાશયના ક્રમને બરાબર ઠેકાણે લાવે છે, અને કસુવાઈ થતી અટકાવે છે. પીડામાંના દુખાવો, પેડુમાં થતું દરદ અને કમરમાં થતું અસહ્ય દુઃખ જે ઘેરાંને થતું હોય તેને ઉપલી દવા આપવી. વેદો તથા ડાક્ટરોને ઉપલી દવા ગરલાશય સંબંધી દરદોને દુર કરવાને ઘણી અકસીર થઈ પડશે.

જે બાળાઓ ૧૧ થી ૧૮ વર્ષની ઉંમરની અંદર હોય છે અને જેઓ બાળા મીટીને સોની અવસ્થામાં આવતી હોય તે તેને ઉપલી આલ્ટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો તેઓના અવધવને બરાબર ખીલવવામાં ઘણી ઉપયોગી થઈ પડશે.

દવા લેવાની રીત:— દહાડામાં ત્રણ વખત
આના એક ચમચાભર.

શક્તિની દવા.

સેલેરીના જેઓ ઘણાં નળળાં હોય, જેઓને ઉધ આવતી ન હોય, જેને હિંદીરીયા લાગુ પડ્યો હોય, જેને પચતું ન હોય અને જેઓ નળળાંથી તવાઈને કીણુ થઈ ગયા હોય તેઓએ ઉપલી દવા જરૂર લેવી.

દવા લેવાની રીત:— જમવા પહેલાં અને સુવા જવા એક કલાક

આગમજ એક આના ચમચાભર દવા લેવી.
સેલેરીના લગભગ ૪૦ (આલીસ) વર્ષ થયાં નળળાં પૂર્યોને માટે શક્તિને માટે જગ જાહેર થયેલી છે.

ઉપલી આલ્ટ્રેઝ કોરડીયલ રીચો અને સેલેરીના હિંદુસ્તાનમાં કોઈપણ આગરહાર કેમીસ્ટ, ગાંધી અથવા દવા વેચનાર પાસેથી છુટક અથવા જથ્થાબંધ મળી શકશે. ઉપલી દવાની ઉપર જણાવેલાં દરદો દુર કરવાની અચ્છુચ શક્તિને લીધે ઘણાં ધંધાદારી એની નકલ કરવા લાગ્યા છે; માટે જે કોઈપણ ઉપલી દવા જ્યારે જી લે ત્યારે એના પર લગાટેલું લેખલ જેના પર 'રીચો. કેમીકલ કુ.' નામ લખેલું છે તે વાંચવું.

ઉપલી દવાને જેને જી અજમાયેશ કરવો હોય તેને નીચે ઠેકાણેથી મફત મોકલવામાં આવશે

THE RIO CHEMICAL Co.

રીચો કેમીકલ કુ.

79, BARROW STREET,
New York, U. S. A.

૭૯, બારો સ્ટ્રીટ,
ન્યુયૉર્ક સીટી યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અમેરિકા.

“ ક્લિડાયન્સ ”

ટોનિક સોલ્યુશન:—એના પદાર્થો “ ક્લિડાયન્સ ફ્રે-સક્ટ ” સહેલાઈથી લોહીમાં મળી જાય છે, અને તેથી જ જ્ઞાન-તંતુની નબળાઈ તેમજ બીજા રોગો દૂર કરવામાં ઘણી સારી છે.
રૂ. ૨-૦-૦

દાંત મંજન:—ફીનાઈલ જેવી નુકશાનકારક દવાઓથી નીરાળો અને પ્રાયદાકાંક બલદ પ્રાણવાયુ (એસિડિસ) ઉત્પન્ન થવાથી મોનાં સઘળાં જંતુઓ નાશ પામે છે અને દાંત ઉગળા થાય છે. રૂ. ૦-૬-૦

ધી આયોનિક ફાર્મસી,

દામોદર બીલ્ડીંગ; પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ;—મુંબઈ.

(ગ્રોફેસર ગજજરની)

ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી.

જુદી જુદી જાતના ઉદ્યોગોમાં વપરાતી કાચી વસ્તુઓ તથા વેપારની ચીજોનું પૃથ-કકરણ કરવાનું કામ આ લેબોરેટરી માથે લે છે, જેવાં કે પાણીઓ, તેલો, ખનિજો, ખનીજો, રસાયણિક પદાર્થો વિગેરે.

મીઝામાં અને બીજા ધંધા જે માં વપરાતા જુદા જુદા પદાર્થોની તથા સાધારણ રીતે વેપારના પદાર્થોની જાતો નક્કી કરવાની અગત્યતા ઉપર ખાસ ભાર મુકવો નકામો છે, તે પણ વળી હાવના જમાનામાં તો ખાસ કે જ્યારે હવે વિનાનું અને હીકમતી ભેજશીળ જે ચાલી રહ્યું છે તે નક્કી આપને છેતરે એવી ઘણી વડી છે.

આ લેબોરેટરી વળી જુદા જુદા વેપારને લગતી તથા ઉદ્યોગને લગતી શાખાઓને માટે અભિપ્રાય તથા સલાહ આપે છે, અને તપાસ કરે એમ માગણી કરે છે.

ફેલોગો તથા વધારે વિગતોને માટે નીચેના શિખાએ અગ્ન કરવી.

મ. જે. ગજજર, ટેકનોકેમીકલ લેબોરેટરી

અમદાવાદ ધનુસાઈ મેન્શન, સેન્ટ્રલ ટાઉન, મુંબઈ.

Motilal Moolchand & Co.

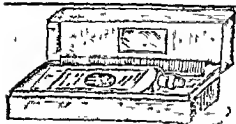
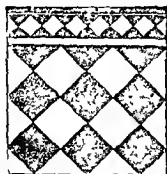
Marble Merchants & Contractor
Engravers and Sculptors.

15, BANK STREET, FORT, BOMBAY.

Largest Importers

Marble Tiles and slabs Fountains,
figures, Vases, white glazed and other
tiles.

Also Portland Cement, etc.

પુષ્પ ગંધ.

હેઅર ઓઈલ.

અમારાં સુવિખ્યાત પુષ્પ ગંધ હેઅર ઓઈલ વેચવા માટે દરેક પ્રાંતોનાં મોટાં શહેરોમાં વગદાર
અને ચાલાક એજન્ટો નોંધાયેલી છે.

વી. કે. રાનડે, પરપ્રયુમર. મુંબઈ નંબર ૪-ગીરગામ બેકરોડ આગેની વાડી.

વિદ્યાર્થી, કારીગર વર્ગ અને શિક્ષકોને ઉપયોગી.

વણતર-કળા-પ્રશ્નોત્તરમાળા.

(કલાલવનની વીવીંગ શાળાના હેઠ મારતર
મી. પ્રધાનના ઉપોદ્ધાત સહીત.)

જેમાં નીચેના વિષયો-મુખ્ય શાસ્ત્રીય
નિયમો અને વ્યવહારીક પદ્ધતિથી ચર્ચવામાં
આવ્યા છે-(૧) વણતર-કળા-વિજ્ઞાન (૨)
દીર્ઘાઈનીંગ (૩) દાખલાઓ (૪) કળાનો પૂર્વ-
વૃત્તાંત (૫) સુતર તેમજ કવવાનાં પ્રાથમિક ચત્રો.
(૬) વ્યવહારીક જ્ઞાન.

યુસ્તક-નાનું-ખીમામાં રહી શકે એવાં
કદનું, ૩૮ ચીત્રોવાળું અને લગભગ ૩૦૦ પૃષ્ઠનું છે

વધુ માટે લખો દી. મત રૂ. ૦-૧૨-૦

માર્ચ ૧૯૧૬ ન. દર છીઆ.

હેડ માસ્ટર, ઉદ્યોગશાળા.

વસો (નડીયાદ થઇને)

ખીતલનાં તથા લાકડાનાં નામનાં
પાટીઆ.

ખીતલના છુગ છુગ અલગ ખીતલના ૧૨૮
ગોડની ખામીયું તથા કરવામાં આવે છે.

૧ છંચના અક્ષરના દરેક અક્ષરના પ્લેટ
માથે ... ૦-૬-૦

૧૩ છંચના અક્ષરના દરેક અક્ષરના પ્લેટ
માથે ... ૦-૧૨-૦

છુગ કરેલી અક્ષર માળી પાટીમાં ૬ દી લાકડાની
ફેમના જો તો ૧ દીયું તથા કરવામાં આવે છે

૩ છંચના અલગ પ્લેટ માથે દરેક
અક્ષરના ... ૦-૨-૦

ધી રેડાર છંચરેલીયલ વકે સ.
શો ક્રમ:-કાલગાદેવી રોડ, મદમદી મહાલની
આગે-મુંબઈ.

મા સિકના વાંચક વૃંદો તરફ વિનંતિ

સારણગાંઠની માવજતની સુધરેલી રીતો અને અમારા પટ્ટ પટાઓ.

અમારો બેઠકક બુદ્ધી રીતે કહેવાને હિંમત કરીએ છીએ કે મોટા મોટા ડાકટરો અને વૈદકવિદ્યાપર પુસ્તકો લખનારાઓ જીજ્ઞાસુ બનતા પટાઓને એક કોર સુકી અમારા પટાજ વાપરવાની ભલામણ કરે છે.

સારણગાંઠના દરદીઓ માટે ખાસ અગત્યનું.

તુટ કે જેને વેફકાશની ભાષામાં “હરનીયા” કહે છે તે એમ બતાવે છે કે શરીરના કુદરતી ખાડાઓમાંથી તેમાં સમાયેલી વસ્તુનું બહાર આવી પડવું, પણ જ્યારે તે શબ્દ એકલો વપરાયેલો હોય છે ત્યારે તેનો અર્થ પેડુમાંથી આંતરડાનું બહાર નીકળી પડવું એવો થાય છે. ઉંમર લાયક માણસોમાં જે હરનીયાની ગાંઠ બેવામાં આવે છે તે ઘણું ભાગે આ પ્રકારનીજ હોય છે. આ ગાંઠની ઘણી જાતો હોય છે મરદોમાં જ્યારે સાથળના મુળમાં ગાંઠ થાય છે ત્યારે તેને “ટયુમર” ગાંઠ એવા નામથી ઓળખે છે અને બેરોગોમાં પણ જો સાથળના મુળની હેઠે થાય છે તો તેને “ટયુમર” કહે છે. આ દરદ શરીરના અવયવોના નબળા પડવાની સાથે ધીમે ધીમે બહાર દેખાય છે પણ ઘણું ભાગે તો હદ ઉપર ભરેલા બળ વાપરવાથી આ દરદ એકા એક

દેખાદે છે. કેાંઈ ચીજ એકદમ તુટી પડતી હોય એવી લાગણી થાય છે અને તરત સોજે ચડી આવે છે. મરદોમાં આ તુટ વધીને અંડકોશમાં જાય છે અને બેરોગોની તે સાથળના મુળમાં એક નાની ગાંઠ જેવું રહે છે જ્યારે આવી રીતે એકવાર તુટ થાય પછી આંતરડા પાછાં પેડુમાં બેસી જાય અગર બેસાડી ગયાય છે ત્યારે ગાંઠ ગળી જાય એવી છે એમ મનાય છે જ્યારે તે નીચેજ રહે છે. ને પાછી બેસી જતી નથી ત્યારે તે ગળી ન જાય એવી કહેવાય છે અને જ્યારે જે સ્નાયુના વાંતુઓ તોડીને તે બહાર આવી હોય તે વાંતુઓથી શીકકાર્થ બંધાઈ નાની ધંધ જાય છે ત્યારે તેને દબાઈ ગઈ એમ કહે છે.

આ ઉપર આશ્ચર્ય છે તે તો “હરનીયા” સારણગાંઠનું હુંકું જ્યાન છે પણ આ બાબતમાં અમોએ વીસ વરસ સુધી જરાબર કાળજીપૂર્વક કામ કરેલું હોવાથી તે બાબત અમોએ કરતાં ઘણી વધારે માહેલી ધરાવીએ છીએ.

મેહિરગાન સાહેબો યાદ રાખો કે અનુભવ એ મોટી વાત છે.

કોઈપણ જાતની સારણ ગાંઠનું દરદ ઘણું જોખમ ભરેલું છે તેથી

આવો અને અમને એકદમ મળો અને અમો તમને પૂરવો આરામ આપશું.

ભલામણ

શુશ્રોક્ષીત અક્ષરોથી લખેલી જાહેર બખરોથી હેતરાતાના, પણ રૂબરૂ પળી જાતનો અનુભવ ત્યો અને આરામ મેળવો.

એન. પાવેલ અને હું.

જાંતરોને પટાઓ બનાવનાર, હોર્નબી રોડ અને ફન્કન રોડ મુંબઈ.

અવાજ કરતી વનરપતિઓ.

વનરપતિઓ ખોલતી નથી એમ કહેનારાં ખરેખરી જૂલ ગાય છે. કારણ કે વનરપતિઓમાં અદ્ભુત શુભ અને અસાધારણ બળ છે એ એના દેવી અવાજ છે. લોહી અને વાયુ વગર મહાલા થએલા સંસાર સુખ લોગવી ન શકાય એવી શરીરનો દયામણી રિધિતિવાળાને જ્યારે આ દુનિયા ઉપર ખરેખરે અણગમો ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તેવા સંકટમાં તમના શરીરમાં નવું જીવન ઉત્પન્ન કરવાનો ઉપકાર કરનાર તો ઉત્તમ વનરપતિઓજ છે કે જે તેમના શરીરમાં પુરતી શક્તિ ઉત્પન્ન કરે છે. ધાતુ સંબંધી દરેક વિકાસને નિર્મૂળ કરી કમજોર નસોને મજબૂત કરે છે. શીકાં, પીળાં પડી ગયેલાં અને કોવત વગરના નિસ્તંજ શરીરને તેજસ્વી બનાવી દુર્ધરમરણ શક્તિને વધારી મગજમાં અલૌકિક ખુમનો (આનંદ) ભરી કંઠાળા ભરેલી જીંદગી ઉપર પાછો પ્રેમ ઉત્પન્ન કરાવે છે, આવા અદ્ભુત અમ-કારવાદી વનરપતિઓ જીવિજીવોના મિશ્રણથી અમોચે તૈયાર કરેલ કંદર્પકેસરી દવાનો અમારો દરદીઓળી ઉપયોગ કરે છે. શરીરની નસોમાંની ગએલી શક્તિ એથી પાછી સજીવન થાય છે. ઉપયોગ કરે છે તે આ દવાના પ્રભાવથી આશ્ચર્ય પામી જાય છે અને અનેક આશિર્વાદો આપે છે. ઘણે ઠેકાણે પૈસા ખરચી નાસીપાસ થયા હો તો જરૂર આ કંદર્પકેસરી નો ઉપયોગ કરો. વીસ દિવસ ચાલે એટલી દવાના રૂ. ૭-૮-૦

કંદર્પકળા તેલ.

કમજોર નસો ઉપર લગાવવા માટે આ તેલનો ઉપયોગ કરવો પડે છે. રૂ. ૪-૮-૦ વિશ્વાસ આવે તોજ મળો અથવા લખો.

વૈદ્ય હરગોવિન્દ હરિદત્ત ઠાકર

માલીક-આર્ય ઔષધાલય અને સિંહનાદી સુર્લ ડીપો.
૬૦ માધવબાગ-પાંજરાપોળ સામે, મુંબઈ નં. ૪

ખાતગી તથા જાહેર લાઈબ્રેરીને ઉપયોગી
તદન તવાંજ પુસ્તકો.

પ્રતાપસિંહ (ગિવારના સાચા સ્વદેશપ્રેમી ટ્રેડીસા
મદારાણા) વીર રસથી ખરપુર તદન નવોજ ઉત્તમ
નવલકથા. લેખક ડાહ્યાભાઈ રામચંદ્ર મહેતા. પ્રકરણ
૪૦, સુપરફેશલ ૧૬ પૈઞ પૃ. ૨૭૫ સોનેરી તલ નામ
સાથે પ્રતાપસિંહની છબીથી રૂકું સુંશોભિત. રૂ.
રૂ. ૩૧. એક.

ખાલગીતમાળા બાળવર્ગીયો ધોરણ ૭ સુધીના
બાળકો મદિ ગદ્યનાં કથનાં કાવ્યો. લેખકો આર્ટ પ્રેસમાં
બાપેલા ૧૮ રંગીન ચિત્રો છે છતાં કે કંકેત ચાર અના.

જય્યા અને જયન્ત ન્હાનાવાલ દવપતરામ કવિ
એમ એ. રૂત તમ અંકો મૂખ્ય નાટક. રૂ. ૩૧. સવા.

રાધનો પર્યંત આ રા બા રમજીભાઈ મ.
નીલકંઠ બી. એ એવ. એવ બી. રૂત તમ અંકો સંપૂર્ણ
નાટક રૂ. ૩. એક.

કલોલિની દા. ખુ. બેમાલકનાં કાવ્યોનો લાઘ
બેરી તથા નવરત્રી સી પુરત અર્ધને મરજો ઉપયોગી
સ મદ. રૂ. આના આદ

જીવનસાસ અમરશી મહેતા.
ધીરમાલક મેટ-અમરાવાદ.

• મુકાં જેવાઓને સંજીવન કરનાર.
આનંદવટી.

એક વખત વાપરી આત્મી કરો. આ ગોળો વાપરવાથી
સ્ત્રી તથા પુરુષોના દરેક ગુપ્ત રોગ નાબુદ કરે છે. યથા નામ
તથા ગુણ-મદિ વધુ પ્રશંસા કરવાની જરૂર નથી.

પ્રાં. ગોળો ૩૦ ની રૂ. ૨. પેસ્ટન જુદું.

ધણી જાતની હલકી હાગી વાપરી નાખરા થયેલાઓને
ખુગખખર.

રવત ૧ ની { ઓમત નં. ૧ નં ૨ નં. ૩ } પેસ્ટન
રૂ. ૨૫૫ રૂ. ૨ રૂ. ૧૫ } જુદું.
તે સીવાય.

દરેક જાતનો મુકો મેલો, દેશી, વીસાણી દવાઓ, હ આ
મખ્યાત દેરઓઇલો, સેન્ડો, લવ દેરાવિગેર તથા વીજલીકના
ખીસામાં રહી રોકે તેવા દીવાઓ વગેરે માં જ નુકર કરીસ
નથી. માત્ર વી પી બી મોકલાવીએ જાએ બહાર મામના
આરદરો ઉપર જાહેરવાન આપવામાં આવશે રૂ ૨૫
ઉપરનો માત્ર મગાવનાર મેટ રૂ ૨૫) હ આ અમાર
ઠેકાણું-ગોદી મયારામ તુલજરામની કું
પ્રાવીજન મરચંદ અને કપીશન, એન્ટ મી.
પી. ટેન્ક પેસ્ટ નં. ૪ મુંબઈ.

જુનો અનુભવ, જાતી દેખરેખ, અને જમાનાને અનુસરતું

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

ખરી જતા બાલને ગટકાવી
માથાને થ'ડક
પહોંચાડે છે.

હ

ની

આ

દુનીઆ હેર ઑંધલ

મધુર અને સુવાસીક ખુરબોથી
લોકપ્રીય થઈ
પડેલું છે.

હ

ની

આ

હે

ર

ઑ

ઈ

લ

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

ખાનુઓના ડરેસ સાથની
ખુબસુરતીમાં દસ ગણા
વધારો કરે છે.

ર

ઑ

ઈ

લ

દુનીઆ હેર ઑંધલ.

ખાનુઓ ખુરબો તેમજ
બચ્ચાઓને એક સરખું
ઉપયોગી છે.

અહ્યા આનાનો સ્ટાંપ મોકલવાથી સેપ્તલ પ્રી મોકલી આપવામા આવશે.
'કી'મત બાદલી ૧ ના ૨૨ આના પોસ્ટેજ ખરચ ૪ આના.

બનાવનાર એ. ઈ. પાટનવાલા.

લાલુપાલા લેન નં. ૩ મુબઈ

DONGRES
BALAMBIT.

ડોંગરેનું બાલામુત.

હાલ બનગમા હલકા તથા નકરી બાવામુતો ઘણા
નીકલી પડ્યા છે, તે વેપારીઓને તે હાલ માવ ઉપર
મીરાન વધાર મલે છે, તેથી અમારે બાલામુત માગનારને
પણ વેપારી વધારે કમીરાન મળનાની આશાથી હવે
બાલામુત આપીને આ ડોંગરના બાવામુત જેટલું જ મુલ્ય
ધરી છે એમ કહે છે તો જેને અમારે જ બાલામુત જોઈ
દોષ તેણે તે ડોંગરનું જ છે એવી ખાતરી કરીને લેવું

એકે શીશીની ડી-૧૨ આના.
ટપાલ ખરચ ૪ આના.

કે. ડી. ડોંગરેની કં.,
ગીરગામ-મુબઈ.

કુક બીઓને અત્યંત જરૂરીની ચીજ
વજ્રેકૃત કફનાશક ગોળીઓ.

નાના છોકરાઓને કફ ભરાઈને શ્વાસ થાય
છે, ડોકમાં ઘુરઘુરે છે જેને હાંફણ, સસણી ઠહે
છે તે વીકારમા આ ગોળીઓનો ઉપયોગ કરવા-
થી કુકત એ કલાકમાં દરદ નીકળી જઈને દરદી
હોંશીઆર થાય છે મોટા માણસોને ત્વરાથી
દસ્ત થવાની જરૂરી હોય ત્યારે આ ગોળીઓ
તંદન સાફ કામ કરે છે.

મુબઈના પ્રખ્યાત ડાક્ટરો અને વૈદ્યાઓ
ગોળીઓ કંઈક વરસ મુધી વાપરીને સર્ટીફિકેટો
આપેલા છે. એકવાર વાપરીને ખાતરી કરવી.
કીમત રૂપ ગોળીના ૨ રૂ-૧૦૦ ગોળીના ૩ રૂ.

ગોદીસ-વી. વી. વજે,

ગીરગામ-મુબઈ.

મહારાજ ગાયકવાડના ખાસ આશરા હેઠળ.

ફીરોઝ એમ. દસ્તુરની કું.

આંખના ડાકટરો અને ચશમા બનાવનારા.

ગવર્નમેન્ટ ટેલીગ્રાફ ઓફીસ સામે નં ૭ હોર્નબી રોડ, ઢોંઢ, મુંબઈ.

અમારા મી. ફીરોઝ " રેડીનોસકોપી " ની રીતથી અને " ઓપ્ટિકલ મોસ્ટ્રો " થી આંખની બારીક તપાસ કરી ૨૫ વરસ થયાં બધ બેસતાં ચશમા સંપૂર્ણ ક્રતેહમદી સાથે પુરા પાડવાનો ચાલુ અતુલ્ય ધગવે છે.

મી. ફીરોઝને ગવાલીઅરના મહારાજ સીધયા, ઓનરેબલ સર લોરેન્સ જેનકીસન, ઓનરેબલ મીં જસટીસ બેટી, મોસીસ બેટી, ઓનરેબલ સર એન. અંદાવરકર, ઓનરેબલ મીં જસટીસ બીમન, ઓનરેબલ મીં જસટીસ બેચેલર કરનલ ફોર્મેન P. M. O. R. A. M. C., કરનલ બુલ M. D. I. M. S. કરનલ પીટરસ, M. B. I. M. S મુંબઈના પોલીસ કમીશનર મીં જેલ, M. V. O અને બીજા કુટલાચિક નામાંકીન ડાકટરો અને ગ્રાહકો તરફથી અમની કાબેલીઅનપણાની ઉમદા મઠીફીક્ટો મળી છે.

વળી મુંબઈમાં ફક્ત અમારેજ ત્યાં વીલાયતનો તથા વીએનાનો આખના હોસપીટલમાં કામ કરી આવેલા અને M. R. C. S (Eng.) L. R. C. P (London) ની ખરી લાયકાત વાળી હીંગી ધરાવનાર ૨૫ વરસના અતુલ્ય ડાકટરની મુફત મદદ અને સલાહનો ખાસ લાભ મળે છે. —

(૧) ખિન સ્વાસ્થી ખરી સલાહ.

(૨) ઉત્તમ કવાલીટીનો સર્વે ચાલ.

(૩) ધણા દીશાયત લાવ.

આ તગદીજ હમારી ચાલુ લોકપ્રિયતાનું ખરું કારણ છે.

" આંખની સંભાળ " ને લગતી કિમતી તુસખાઓ સાથેની ચોપરી મફત બજારે.

"Worldly—શ્રીહરિ—Wonders"

—Specifics of—

DR. KESHAVALAL MOTILAL BARDOLIVALA.

M. B; (E. H London.)

(૧) એન્ટિફોડિસ antifodt—આ દવા-વધેલી ચરબીથી કુટી મયકી પેટનીદુઃ અને બોલથી યાજેલાં ચારીલાવાળાની પેટની તથા પાચન ક્રિયાની બીમારી દુર કરી ચરબી ઓછી કરી અતિશય ભૂખ લગાડી અખૂટ શક્તિ લાવી ઠી પુરવેના તમામ સંસારી સુખેમાં વધારો કરે છે. ખાતા પીવાની ખરેખર કાંઈ નથી. ૪૦ ગેલોના ૩. ૫) સવાર સાંજ બે ગેલો ૦૫ શેર હુંફવતા ગરમ દુધ સાથે ગળી જતી.

(બી) નેચરમૅસ્ટર. Vision Restorer—આંખનાં જુના તમામ રોગો, સ્નાયુજા, કાષ, ઊંચી, ઓળીયા, કુશ, ખીચ, પાચન વિગેરેને વઢાડ કાપ વગર ફક્ત ૧૫ દિવસમાં જાયકો એ આંખનાંડીઆની આંખની તથા લગાડવાની દવાના ૩. ૭૫) પચેનેર, પેશ્ચાંગો રૂપીઆ

(સી) અંદરુદ્ધિ Hydrocele—ગમે તેટલા જુના પાણીના દરેકે. ફક્ત ૧૫ દિવસમાં જ આંખનાં. પાક્કીક કાઈ નહીં. વઢાડ કાપ વગર સારા પાય છે. ૧૫ દિવસની દવાના ૩. ૧૨૫)

(ડી) પાસરી કાન્સ. Passery for female diseases—ખાવાની અને પાષરવાની દવાથીજ અન્યથા જાનુ એકાદ વખતના ઓળીયા મર્મરવાળા, ગ્લાન્ડના, મારેકી અટકાવના, ઊંડ, અધુન ગંડુ, કમળો સોને વિગેરે તમામ રોગોને દુરત કાપના અને અન્યથા નરવાને કાયક પાય છે ૧ માસના ફક્ત ૩. ૧૨૫) સવારે, જુવાસા નાઈ જોતે ૫૫૫૫.

કેસાપ—૭ થી ૯ સવાર સાંજ તથા રૂપીસાર ૨૦ તથા વળી - સુની સાંજ તથા હરકાંક રાત તમામ પાણી ૩. ૨ મે લેવામાં આવ્યા

દરસ, મરસા, ભયદર, નાનુર, લકો, દુડમાળ, બળદર, દુડ, વગી, વીરદાદ, હાથીઆપ, સારાનુ માંડ, વરદાદી, મરેલીના દરસ, શય, વાગીઆપ, હીસીગીઆ, દમ હાફ, ગાડપા, પાડપા, સમહાની, હોડીના, ખરે, કાલના તથા ગામડીના દડીયા સોનાં ખાસ ઉપાદ હથડ હસારી વઢાડ કાપ વગર કરવામાં આવે છે ૦૨૫ માં પેસાની મીકાંક પાક્કી આપતી. ૧ થી, ૧૫૫, યુનાની, બાવાડીક, હાંમીઆપેથી અને ઉપાદ દોગોળીથીક દવાઓના ખાસ ઉપાદ કરવામાં આ ૭

"ફક્ત રાત મહારાજનાં અને સોમનો મારેજ."

(૧) મુનુસુ નેચુની અડધુન ચાલી ગામ-સર્વ મકિલી નાઓના રાત છે ૧૫૫ પુરવાન પાક લાવી નુ હોડી અને વીચ કાપક કરી ગમે તેવી મળવાળાના તથા કરી તમામ નસોના મનુસુલી આપી તિરાથ થયજોને સહવન કરે છે. ૧ માસની ખાસ દવાના ૩. ૧૨૫ સવારે (૨) કાપની શક્તિ વાના પામ કમુનીની ઓળીઆ ૧૦૦ ની શીડી ૧ ના ૨. ૫૫ ૩) ઓળીઆ મર્મરવાળા કમુની ખાસ ઓળીઆ ૧૦૦ ની શીડીના ૩. ૨૦ (૪) નરમ પેડેની નસો માટે ખાસ કુતિનો લેખ ૩. ૧૦ (૫) પ્રમેડ-પરમાની ખાવાની-રામનાનુ ફક્ત ૨. ૫ (૬) ગમે તેવા જુના ખરબવાનો અટકોર દવા ૨. ૫ (૭) ગળમ, ચાડી, રાડીની અટકોર દેશી જુગી ૩. ૫ (૮) અખૂટ શક્તિના દસ મઠે સુખ જોળીઆ ૮ ના ૨. ૨ (૯) મધના વાલ માટે મુનુધી તેલ ૨. ૨. (૧૦) દસામની દવા ૩. ૦૫ (૧૧) મેંપર થતાં ખીલની દવા ૩. ૦૫ (૧૨) જુવાસની ઓળીઆ ૧૬ નો ૨. ૦૫ (૧૩) ખાવ કાડવાની ડી દવા ૩. ૦૫ (૧૪) મુનુધી ફત મલ્લ ૩. ૦૫. (૧૫) પાનના ખાતા માટે રવવાડો માટે મુનુધી કમુનીની મેનુવળીની જુગી તો ૧ ના ૩. ૫ (૧૬) સાંસા મેતીનો આંખના તમામ દરેકો માટે અટકોર લાલ મુરેમા તો. ૧ ના ૨. ૮૦. (૧૭) દરસ, મરસા માટે ખાવાની અટકોર દવા ફક્ત ખાવાની દરસ મઠે છે ૧૫ દિવસની દવાના ૩. ૭૫ (૧૮) બડ, માંડ, કાપજિલાડી, વરસોની, ગરુમ, સોના માટે ખાસ અટકોર મરમ, રાધિય શરતી મિગેરે માટે દસ. ૮ દિવસના મરમના ૨. ૪૦

ડૉક્ટર કેશવલાલ મોતીલાલ બારડોલીવાલા,

એમ. બી; (ઈ. એચ; લંડન)

હેકાણ—૭ જે બોઈસો રવામી નાચવળા મંદીની સામે—મુખઈ.

ધાર્મિક પૂરાણ ગ્રંથોમાંના ચિત્રો જોવા હોય તો ખરીદો

સુવર્ણમાળા— વર્ષ (૫) અંક ૪૫

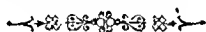
શ્રી છત્રપતિ શિવાજી મહારાજનું ચરિત્ર-ભાગ-૨ જો

કી. રૂ. ૦-૪-૦ પોસ્ટેજ ૦-૦-૬

સુવર્ણમાળાના પાછલા અંકો—

કાદમ્બરી ભાગ —૧૨, મુસદ્દાહરણ, શ્રી સમર્થ રામદાસ ચરિત્ર, શ્રી શિવપૂરાણ, શ્રી શિવાજી મહારાજનું ચરિત્ર, પ્રદક્ષાદ ચરિત્ર, રામાયણ અરણ્યકાંડ (પુર્વાર્ધ) તથા પાછલા અંકોની હવે થોડી નકલો સહી છે.

વર્ષમાં આવા બાર અંકો નીકળે છે ને તેનું લવાજમ પોસ્ટેજ સાથે રૂ. ૨ છે. નવા વર્ગણીદારને અમારું સુંદર રંગિત દેલ્નેન્ડર, ભેટ આપવામાં આવે છે.

સચિત્ર બોધદાયક પોસ્ટ કાર્ડ્સ.

હીવાળી-દસરા, રૂતુ, સંક્રાંતિ-દરેકનો	૦-૧-૦		
ચટકચાંદની	૦-૨-૦	કોરોનેશન	...	૦-૨-૦
ગુડ અને બેડગોય	૦-૩-૦	અધોગતિનો માર્ગ	૦-૩-૦
સુરાબાર્ધની કરણી	૦-૩-૦	ખટલર અને આયા	...	૦-૧-૬
મેઈડ સર્વન્ટ ફાર્સ	૦-૧-૬	શિવાજી ગર્વ પરિહાર	...	૦-૦-૩

આ શીવાય બીજાં, પબ્લીકેશનો માટે કેટલોગ મંગાવો.

બ્લૉક બનાવનાર તથા છાપનાર,

ઠેકાણુ - શ્રી લક્ષ્મી આર્ટ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ.

સાંકલી સ્ટ્રીટ, ભાયખલા-મુંબઈ.

ટુંકી જાહેર ખબરો.

પરચુરણ કામકાજ અને મંમાદારીઓને માટે ટુંક
ખરચની (ટેલીગ્રાફ, સીરક્ટમની) આ જાહેર ખબરો ચાર
આનાના સોળ રાજ અને ઉપરાંત વધુના દરેક રાજ દીઠ એક
પંસાના ભાવથી લેવામાં આવશે. ૧૬ રાજ દીઠ ચાર આના.
અને તે ઉપરાંત ૬૨ રાજ દીઠ એક પેસો લેવાનો રિવાજ છે.
ઉપાવનારાઓએ દરેક મહીનાની તા ૨૦ મી સુધીના લખણ
પૈસા સાથે નીચે સરનામે મોકલી આપવું જોઈએ. અંદર
લખણ અને પૈસા સાથે પોસ્ટમા આવવું.

સેક્રેટરી, ઈન્ડિયન મર્ચન્ટસ એજન્સી એન્ડ બુરો,
૭૭ ૭૯ એપોલો સ્ટ્રીટ ફોર્ટ,
મુંબઈ.

સારાં-સસ્તાં-નવાં પુસ્તકો.

ચોરાશી આસન (હૃદયોગ-સચિત્ર) રૂ. ૧૧
વશીકરણ વિદ્યા (શ્રી ઉપયોગી) રૂ. ૦)૮
સુખરૂપ-શ્રી-સંસાર (સચિત્ર) રૂ. ૧૧, ચમત્કારિક
દૃષ્ટાંતમાળા (૧૦૮ રમુજ વાતો) રૂ. ૧૫.

સૌ. માણેકપ્રાથ કલ્પાનજી કવિ.
રાજકોટ-(કાઠિયાવાડ).

‘બાબુભાઈ આણું’ દુનિની કુંપની.

(મીણવાળા)

૧૧૧ માંડવી મુંબઈ. નં. ૩
મર્ચન્ટસ એન્ડ કમીશન એજન્ટસ.

મફત હુન્નરકળા મફત.

જેમાં અગરખત્તી, વિલાયતી સાણ, બી.
સ્કીટ દંતમંજન ઇત્યાદી છત્રીશ હુન્નરના સમા
વેશવાળી બુકની કિંમત ચાર આના પોસ્ટ માંડ
લગે:-

મી. બી. ભીમજી.

ઠે. હુસેન હીરજી નીઆમીર
અમરેલી; કાઠિયાવાડ.

ચહા! ચહા!! ચહા!!!

સઘળાને પરવડે એવું સ્ટ્રોંગ અને લેહિ-
જતદાર મીઠ્ઠાચર એક રતલી દીનના ડબ્બાના
અગીયાર આના તથા પાંચ રતલી દીનના ડબ્બાના
રૂ. ૩)૮ બીજી તરફવાર છુટી તેમજ અઠગધ
ચહા એકજ વાજબી ભાવે, ઠગાવાની ગિલકુલ
ધારતી નહીં.

દી. એન્ડ દી.

કાવારાણા મેન્સન સામે,

૩૩૪, લોહાર સ્ટ્રીટ, ધોળીતલાવ-મુંબઈ.

વેપારીપયોગી પાઠમાલા.

પાકું પુકું-કીમત દશ આના.

આ પુસ્તકમાં સર્વે વેપારીઓને હુમેશાં
ઉપયોગી થઈ પડે તેવા નીચે પ્રમાણે પાઠો છે.
(૧) વેપારનું મહત્વ. (૨) ધંધો. (૩) મુદી. (૪)
નાણું (૫) શાખ. (૬) પેદીઓ, બેંકો અને
શસકો. (૭) વેપારમાં નામાતું મહત્વ અને તેની
અગત્ય. (૮) ધરાક અને વશ્યાત. (૯) જાહેરાત-
પ્રસિદ્ધિ. (૧૦) પંત્યાળું સહ્યારો વેપાર. (૧૧)
વેપારીના ગુણ સ્વભાવ. (૧૨) વેપારમાં ફત્તેહ
મેળવવાનાં સાધનો (૧૩) ધંધામાં ખોટ આવ-
વાનાં કારણો. (૧૪) ઉધારીઆ વ્યવહારથી થતી
હાનિ. (૧૫) વેપારમાં વિશ્વાસનું મહત્વ. (૧૬)
વીમો ને તેના લાભ. (૧૭) વેપારીજ્ઞાનના સાધનો
(૧૮) તેજ મંદીનું જ્ઞાન. (૧૯) વેપારીને અર્થ-
શાસ્ત્રના અભ્યાસની જરૂર. (૨૦) જકાત અને
વેપારના તત્વો. (૨૧) મુસાફરી. (૨૨) વેપારની
સગવડો. (૨૩) પત્રવ્યવહાર. (૨૪) અનુભવ,
અભિપ્રાય, અને સલાહના નિયમ. (૨૫) પ્રમા-
ણિકપણું (૨૬) ધંધર ઉપર આરથા. (૨૭)
વેપારી નીતિ. (૨૮) ગતરગમાં નાણાંબીક કેમ
થાય છે?

જીવનસાસ અમરેલી મહેતા

પીરમગાડ રોડ;-અમરેલીવાડ.

ભીખા કલ્યાણજીની કું'નું
લોહીને સાફ કરી શક્તી આપનાર
આંધોડીડ

રેડ જેમીકા-સારસા પરેલા.

શરીરમાંના બગડેલા લોહીથી તબીયત સુસ્ત થઈ શરીર તવાતું જાય છે અને એ સ્થિતિમાં અનેક દરદોનો હુમલો વારંવાર થયા કરે છે. આવી સ્થિતિમાં બીજા ઉપાયો કરતાં લોહી સુધારવાના ઉપાયની પેહલ જરૂર છે, અને લોહી સુધારવા માટેનો સૌથી અસરકારક ઉપાય રેડ જેમીકા-સારસા પરીલા છે. અને જેના ઉત્તમ ગુણો કાબેલ કાકટોએ કમુલ રાખ્યા છે, અને તેઓ એક અવાજે ખાત્રી આપે છે કે રેડ જેમીકા સારસા પરીલાએ લોહી સુધારવામાં અત્યયજ જેવી કૃતેહ મેળવે છે.

આ સારસા પરીલા હિંદુસ્તાનની હવાના પ્રમાણમાં બનાવવામાં આવે છે કે જેથી કોઈ પણ દરદ ઉપર લાગુ પડે છે અને તે સરવે દરદોને જડમુલથી સાફ કરી અસલ સ્થિતિ ઉપર તબીયતને કાવે છે. આ દવાને માટે અમો વાપરવાને લલામણ કરીએ છીએ.

શરીરમાં આવી ગયેલી નબળાઈ, ગરમીનું પુટી નીકળવું, લીવર બગડવું, જ્ઞાનતંતુઓની નબળાઈ વિગેરે અનેક પ્રકારના દરદો આ દવા દુર કરે છે.

ગરમીના દરદો ઉપર આ દવા ખાસ કરીને સમજાણુ અસર કરે છે.

ક્રીંમત ખાટલીનો રૂ. ૧૫—રૂ. ૨૫.

ગાંડીવ એન્ટી-રૂમેટીક બામ.

(એક ઘણાજ અસરકારક અને લાલકારક મલમ)

આ મલમ શરીરે ચોળવાથી સ્પીંધા મરળો હુ. બદાયક રોગ થોડા વખતમાં નાબુદ થાય છે, ધુતરી અને ધતુર્વા સરખા રોગને આ મલમે મટાડ્યા છે. હાથ પગનું રસી જવું, પાનુ અવધવ ઉપર એકદમ સોજો થઈ આવવો, પેડુની આનુબાલુના ભાગમાં અતીશય આવવો, વાંસો ફાટ્યા કરવો તથા અકર્ષાજવો, કમરનો ભાગ જલાઈ જવો, ગરદનની રૂ. ૨૫ થઈ જવી, રગતક થઈ જવાથી હાથ, પગ. કે શરીરનો કોઈ ભાગ રસી જવો વગેરે રોગો આ મલમે લગાડવાથી નાશ પામે છે. સિઓના કેટલાક ભયંકર રોગો જેવા કે સુવાવડ અને ગલાંશયના રોગો થઈ ગયા પછી કમર અને પગ જલાઈ જાય છે તે પણ આ મલમનો ઉપયોગ કરવાથી નાશ પામે છે. શરીરને લીધે શરીરના અવધવોના ભયંકર ચિન્હો, જડમુ' ઉઘાડું' રસી જવું, દાંતેખીલી એસી જવી, હાથ પગ ખેંચાઈ જવા વીગેરે ચિન્હોનો આ મલમ નાશ કરે છે. કોઈ કારણથી શરીરના કોઈ ભાગમાં લોહીનું ફરવું થઈ ઘણાથી અથવા લોહી મુદ્દાલ થઈ જવાથી તે ભાગ નકારો અને હુ.ખ અપનાવે. થઈ પડ્યો હોય તો આ મલમ તાટાળીક રીતે ફાયદો આપે છે.

ક્રીંમત શીંડી એકના ફક્ત આડ આના. મોટી ખાટલી બાર આના.

ભીખા કલ્યાણજીની કું'પની.

The Gujarati Remington.

Meets with the complete approval of all classes of users.

Government, Mercantile, & Private.

It is the Gujarati Typewriter. We will send Gratis to all who apply:—

Specimen of writing, diagram of key board & copies of testimonials, or appointment may be arranged to have the machine brought to your office for inspection & trial.

Remington Typewriter Company,
75, Hornby Road. (Corner of Wallace Street.)
Fort, BOMBAY.

મથ

ગુજરાતી રેમીંગટન.

આ ગુજરાતી રેમીંગટન ટાઇપગ્રાઇટર દરેક સરકારી ખાતામાં વાપરવાને માટે પસંદ કીધું છે. અને દરેક વેપારીઓની અને મોટાં મોટાં રાજ્યોની પસંદગી પામ્યું છે.

લખાણના નમુના અને કી બોર્ડનું ચીત્ર, તેમજ સરટીફિકેટની નકલો મંગાવનારને મફત મોકલી આપવામાં આવશે. અને ધરકાને જોવા માટે અને અજમાયશ માટે મશીનો મોકલવાની ગોઠવણ પણ કંપ્તામાં આવે છે.

રેમીંગટન ટાઇપગ્રાઇટર કંપની.

૭૫ હોર્નબીરોડ રોડ,

મુંબઈ.

EDITOR'S STUDY.

અધિપતિની નાંધ.

જર્મની તથા ઑસ્ટ્રિયાની સાથે બ્રિટીશ સામ્રાજ્યને લડાઇ હોવાથી ગ્રેટબ્રિટનમાં તથા આ દેશમાં જે ઉદ્યોગો આજ સુધી તે બે દુશ્મન દેશોના જ ગણાતા તે ઉદ્યોગો ઉભા કરવાની હિલચાલ થાય છે. ખોર્ડ ઑફ ટ્રેડની આ બાબતમાં ચળવળ તરફ અગ્રેષ્ઠ ગયા અંકમાં ધ્યાન ખેંચુ' હતું. આ દેશમાં છેલ્લા છ સાત વર્ષ થયાં બુદ્ધિ બુદ્ધિ કારણેને લઈને વેપારી આટને જે ફટકે લાગ્યો છે તે ફટકામાં આ ચેમ્બરના ગયા વર્ષના પ્રયુગે પોતાના ભાષણમાં જણવ્યું હતું તેમ આ લડાઈથી વધારે થયો છે. આટ વગર વેપાર શું? એ સૂચની રૂપે નવા ઉદ્યોગો શરૂ કરવાની વાવ તો બાબુએ રહી પણ હાલ જે વેપાર અને ઉદ્યોગો ચાલુ છે તેને ચાલુ રાખવાને પણ ભગીરથ પ્રયત્નો કરવાની જરૂર છે હવે સુધી તેથી નવા ઉદ્યોગો માટે કંઈ ચળવળ અને દૃઢ ચોરના હાથ ધરેલી કોઇ ઠેકાણે જોવામાં આવતી નથી. પણ એટલું આશ્વાસન તો લેવાનું છે કે તે સત્તાલ નામદાર સરકાર તેમજ વેપારી વર્ગનાં ધ્યાન બહાર નથી. હિંદી સરકારનાં વેપારી આત્માં તરફથી જર્મની ને ઑસ્ટ્રિયાના વેપાર બાબત એક ઉપયોગી પુસ્તક બહાર પાડવામાં

આવેલું છે જેની અંદર તે બે દેશોના આ દેશ સાથેના વેપારના તથા તેજ વેપાર બીજા કયા દેશોના ખેડે છે તેની સરખામણીના આંકડા આપવામાં આવ્યા છે. અમારી ખબર મુજબ નામદાર સરકાર આવી જાતનાં પુસ્તકો વધુ બહાર પાડવા માંગે છે કે જેથી જે વેપારી આંકડા બાબત હવે આપણા દેશમાં બહુ અજ્ઞાન છે તે દુર થાય. પણ આવી જાતની ચોપડીઓ બાબત એ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે તેઓ માટે જાગે ઇચ્છે માં લખાયેલી હોવાથી આપણા વેપારીઓને બહુ ફાયદાકારક થઈ પડતી નથી. આ બાબત ઉપર બ્યારે ગયે મહિને કાયરેક્ટર જનરલ ઑફ કોમર્શિયલ ઇન્ટેલીજન્સ મી ૦ લી કૅમિટીની મુલાકાતે મલવા આવ્યા ત્યારે તેમનું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું.

જે ઉદ્યોગો આ દેશમાં ખિલવી શકાય તેમાં સુખ્ય નીચેના ઉદ્યોગો ગણી શકાય:—

- (૧) રંગ (૨) કાચ (૩) ખાંડ (૪) સ્ટાર્ચ (૫) કેટલાએક રસાયણિક ઉદ્યોગો (૬) કાગળ (૭) તેલ (૮) સીમીટ વિગેરે.

જર્મની અને ઑસ્ટ્રિયાથી આ ચીજોની કેટલી નિકાસ થાય છે તે નીચેના કોઠા ઉપરથી જણાવો:—

ચીજનું નામ.	જર્મની ખાતે. નિકાસ. (પાઉન્ડ)	જર્મનીથી. આયાત. (પાઉન્ડ)	ઑસ્ટ્રિયા હંગરી. ખાતે નિકાસ (પાઉન્ડ).	ઑસ્ટ્રિયા હંગરીથી. આયાત (પાઉન્ડ)
૩.	૪૦,૦૨,૦૦૦	૬૨,૨૬૭	૧૬,૪૬,૦૦૦	...

ઉંચી પોલીસ દરેલા ટોચ પરીદ કરવા કયાં જશે?

‘ઇંડીયન’ કોટન ઑઇલ કંપની, લીમીટેડ.

હમમ સીટ, કોટ, મુંબઈ તથા વિજલપુર, નવસારી.

આ કંપનીના કારખાનામાં નીચે મુજબ માલ તૈયાર થાય છે:—

કપાસીઆનું તેલ.

અમારે ત્યા તૈયાર થતું તેલ મુંબઈમાં વેચાતાં બીજાં તેલો કરતાં ચઢીઆતું હોવાની અમે ગૅરંટી આપીએ છીએ ખાવામાં ધોની બરોબરી કરે છે.

કપાસીઆનો મગજ.

ગાય, ભેસ, બગદ, ઘોડા, મેંઢાં, બકરાં વગેરેને માટે ખરેખરે તાકાતવાન ખોરાક, દુબળાં બનવરતે થોડા વખતમાં ટટાર બનાવે છે.

કપાસીઆનાં છાલાં

અમારી મીલનોં છાલાં પુના, મલિ, કરાંચી, સુગત વગેરે સ્થળોએ ડેરીઓમાં તેમજ ખાનગી ખેતરોમાં રહેજ (roughage) તરીકે પ્રુકળ વપરાય છે.

શાવતાલ તથા વધુ વીગત માટે લખો:—

કોઠારી, સુતરીઆની કંપની,

મેનેજંગ એજન્ટ.

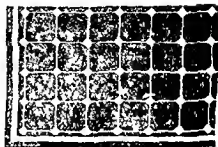
C. HOGILAL & Co.,

17-18, Elphinstone Circle, Fort, BOMBAY.

MARBLE FLOORING

આરસના પાટીયા, પલ્લેક, લાટી, સફેદ,
કાળી, પલુ રંગની, દરેક માપની,
પાટીસ ટેબલો, ફરનીચરમાં,
દીવાલમાં અને જમીનપર
જડવાની તન્હવાર રંગની
લાગીઓ મફદ ચલકતી
લાની ધંચ ૬ x ૬,

લાલ લાટી, સીમાંટ અને પાટીસનો સામાન વિગેરે ક્રીકાયતી લાવે મળશે.

સી. ભોગીલાલની હું.

આરસ પથ્થરના વેપારી,

૧૭-૧૮, એલફિન્સ્ટન સર્કલ, ફોર્ટ, —મુંબઈ નં ૧.

ધી શંભુ ફારમસી.

શાસ્ત્રોક્ત રીતે દર્શી ઔષધીઓ બનાવવાનું
કારખાનું.

તાજ અને ખરી વનસ્પતિનાં ચૂણો, શાસ્ત્રોક્ત રીતે તૈયાર કરેલા ચૂણો. શુદ્ધિ ઓ, અવલેહો,
આમલો, અરિંદો, વૃતો, તૈલો, વીગેરે જથ્થામાં તથા છુટક મળશે
ભરમો તથા રસાયણો ખાત્રીવાળા સરતી કીમતે મળી શકશે

વેદક શાસ્ત્રનાં પુસ્તકો પણ મળશે.

લાયનું સચીપત્ર મંગાવો.

સોલ એજન્ટ,

છગનલાલની હું.

કાલખાદેવી પોસ્ટ ઓફીસ સામે.
મુંબઈ.

કાપડ	૯,૪૪,૫૦૦			૨,૨૫,૦૦૦
સીમેન્ટ	૪૪,૯૬૪
રસાયણિક પદાર્થો	૮૫,૧૫૭
કાગળ	૧,૮૩,૦૦૦	૩૮૦,૦૦
કાચનો સામાન:—				
ખંડીઓ	૪,૮૩,૦૦૦,
બીજા જાતનો સામાન				૧,૦૦,૦૦૦
રૂપિયા				
રટાર્ચ	૪૪,૮૬૨
ચાલસી	૮૦,૫૫,૦૦૦
સરસી	૯૭,૬૧,૦૦૦
તલ	૪૦,૬૩,૦૦૦
કોપર	૯૮,૬૪,૦૦૦
મકાઈ	૪૬,૪૭,૦૦૦
ચોખા	૩,૧૪,૪૧,૦૦૦	૨,૦૫,૫૧,૦૦૦
ઘઉં	૨૮,૦૬,૦૦૦
આમણ	૩,૦૬,૬૧,૦૦૦	૧,૮૪,૪૧,૦૦૦
ગુલ	૪૪,૯૬,૦૦૦			

હાલ ચાલતી લઘુમતી દરેક દેશના વેપાર રાજ્યગાર ઉપર કેટલી અસર થઈ છે અને થશે તે જાણે બોર્ડ ઓફ ટ્રેડ ગ્રેટ બ્રિટનના ઓગસ્ટ મહિનાના વેપાર માટે જાહેર પાટેલા આંકડા ઉપરથી ઘણું અજવાળું પડે છે.

૧૯૧૪ ના ઓગસ્ટનો ગ્રેટ બ્રિટનનો વેપાર પાઉંડ ચાલતા મહિનાથી કેટલો ઘટ્યો.

આયાત	૪,૨૩,૬૨,૦૩૪	૨૪૩
નિકાશ	૨,૪૨,૧૧,૨૭૧	૪૫૧
પરદેશી માલની		
નિકાશ	૪૪,૧૯,૮૩૩	૪૫૭

ગ્રેટ બ્રિટનમાં લઘુમતી શરૂઆતમાં જ મોરોસિયમ જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. આ જાખત આ દેશમાં ઘણા મતદેર છે તેમ ગ્રેટ બ્રિટનમાં બહુ મતદેર છે. થોડા વખત ઉપર ન્યારે મોરોસિયમ ચાલુ રાખવું કે કેમ તે સવાલ નીકળ્યો ત્યારે લગભગ ૮૦૦૦ વેપારી

એસોસિએશનો, બેંકરો વિગેરેનો મત પુછવામાં આવ્યો હતો તેમાંથી ૪૫૦૦ મોરોસિયમ બંધ કરવાની તરફેણમાં હતા જ્યારે ૩૫૦૦ તે ચાલુ રાખવાની તરફેણમાં હતા. આ કેટલો વિકટ સવાલ છે તે એટલા ઉપરથી જણાશે કે જ્યારે એક આગેવાન વેપારીને આ જાખતમાં તેનો મત પુછવામાં આવ્યો ત્યારે તેણે નીચે પ્રમાણે જવાબ આપ્યો. “હું કોલસાની ખાણ નો માલિક ને વેપારી છું. કોલસાની ખાણના માલિક તરીકે મોરોસિયમની વિરુદ્ધ છું પણ વેપારી તરીકે તેની તરફેણમાં છું” ત્યાંના આગેવાન વેપારી પત્રોએ તેની તરફેણમાં મત આપેલો છે.

જર્મનીની હરીફાઈમાં બ્રિટીશ ઉદ્યોગો ખિલવવાને માટે જે હિલચાલ ચાલે છે તે હિલચાલની વિરુદ્ધ વેપારની છટાપણાની રાજ્ય-નીતિવાલાઓ પોતાનો મત આપે છે તેઓ કહે છે કે જર્મનીનું નુકસાન તે સર્વેનું નુકસાન

લક્ષ્યને લીધે ચલણનાં કમિશનનો રીપોર્ટ જે બહાર પડેલો હતો તેના ઉપરનો વધુ વિચાર મુલતવી રાખવામાં આવ્યો છે. તો પણ મુખ્યમંત્રી શ્રી કૃષ્ણ ઉપરના એકાઉન્ટન્ટ જનરલ મીં. શ્રીગરદોઝનો જે મુખ્ય ઇલાકાનાં ચલણી નોટોનાં ખાતાં ઉપરનો રીપોર્ટ બહાર પડેલો છે તેમાંથી કેટલાએક ફકરાઓ ટાંચવાનું આકર્ષણ એટલું મન્યુત છે કે તે દેશાઈ શકે એમ નથી. હિંદુસ્તાન માટે સોનું વધારે પસંદ કરવા ભેગ છે કે રૂપું કે હાલની પદ્ધતિ પ્રમાણે એકસએકને માટે સોનાનો મોટો રીઝર્વ રાખી રૂપાનાં સિક્કા બહોળા જરૂરમાં ચલાવવાની રાજ્યનીતિ સારી છે આ સઘળા પ્રશ્નો ઉપર આજે ઘણાં વર્ષો થયાં સખ્ત વકારો આપે છે. આ બાબત ઉપર અમે મત આપવા માંગતા નથી પણ મીં. શ્રીગરદોઝનો રીપોર્ટ કે જે કવીત્વના જેવો રસમય છે તેમાંથી લોક લાગણી શું છે તે કંઈક અંશે બતાવવા માગીએ છીએ.

કેટલેએક ઠેકાણેથી એમ કહેવામાં આવે છે કે ૧૯૧૩-૧૪ ની સાલમાં સોનાની આયાતમાં (મુખ્ય ઇલાકામાં) ૧૪ કરોડનો ઘટાડો થયો તે એમ બતાવે છે કે આ દેશના લોકોને સોનું ભેંધતું નથી. મીં. શ્રીગરદોઝ બતાવે છે કે આ ઘટાડો આ કારણને લીધે નથી થયો પણ ખીલ દેશો તરફ આપણી નિકાશ ઓછી થઈ એટલે સ્વાભાવિક રીતે સોનાની આયાત પણ ઓછી થઈ. આગલાં વર્ષમાં નિકાશ આયાત કરતાં ૮૫ કરોડ ભેટલી વધુ હતી જ્યારે રીપોર્ટ વર્ષમાં ૬૬ કરોડનીજ વધારે હતી. આંકડાઓ ઉપરથી જણાયે કે સોનાની આયાત આ કારણથી ઓછી થઈ.

ઇલાકામાં સોનાનાં સિંકાની જે આવણ જવણ થઈ હતી તે મુજબ રૂના પાક માટે હતી. તે વર્ષમાં રૂનો પાક બહુ મોટો હતો અને ખાસ તેને માટે લગભગ પાંચ કરોડના સોનાના સિંકા રોકાયા હતા. ૧૯૧૩-૧૪ માં કુલે ૭ કરોડને ૮૦ લાખ રૂપિયાના સોવરનો સાધારણ વપરાસને માટે આપવામાં આવ્યા હતા જ્યારે આગલે વર્ષે એથી લગભગ અડધા ઓછા આપવામાં આવ્યા હતા. આ પ્રમાણે ૧૯૧૩-૧૪ ની સાલમાં જે મોટી રકમના સોવરનો બહાર વપરાસમાં આવ્યા તેને મી. શ્રીગરદોઝ ઘણી અગત્ય આપે છે, અને લખે છે કે તે બતાવી આપે છે કે સોનાનું ચલણ વધુ ને વધુ લોકપ્રિય થતું જાય છે. સોવરનો ક્યા ક્યા ઉપયોગમાં જુદી જુદી રીતે આવ્યા તે નીચેના કોષ ઉપરથી જણાયે.

(મુખ્ય ઇલાકા.)

૧૯૧૩-૧૪ ૧૯૧૨-૧૩

પાઉંડ પાઉંડ

રૂને માટે સીધી રીતે ૩૨,૫૦,૬૦૦ } ૬,૪૧,૦૦૦
રૂના જલ્લાઓમાં ૭,૪૦,૮૦૦ }
ખાંડાં અને દાણા માટે ૧૫,૦૦૦ ૧૫,૦૦૦
હોંગકાંગ, થાંગાહી,
સર્ગાપોર ને ધરાની
અખાત (મોતી માટે) ૩,૦૭,૦૦૦ ૩,૪૪,૦૦૦

૪૩,૧૩,૪૦૦ ૧૩,૦૦,૦૦૦

જુદા જુદા પ્રાંતો વચ્ચે જુદા જુદા પાકને માટે સોવરનો ઘણા વપરાસમાં આવતા જાય છે અને આ કામ માટે પહેલાં જે રૂપિયા ચાલતા હતા તેને ખસેડી તેઓના જગ્યા મોટા પ્રમાણમાં લેતા જાય છે. તે નીચેના કોષ ઉપરથી જણાયે:—

મેટલીટ શીલીંગના ખીલ્ડીંગના આરંભ થાકે છે,

ધી સેન્ટ્રલ બેંક ઑફ ઇન્ડિયા લીમીટેડ.

શેરો ભરાયતી થાયેણુ	રૂ. ૩૦ લાખ.
પગાર થયતી થાયેણુ	રૂ. ૧૫ લાખ.
રીઝર્વ ફંડ	રૂ. ૧ લાખ.

પ્રમખ:-ધી ઑનરેબલ સર શ્રીરોજશાહ મે.

મહેતા, કે. સી. આર્થ. ઈ.

આ બેંકમાં ડીપોઝીટ મુકેલી દરેક પાઈની સલામતી માટે ખાસ
ગોઠવણ બેંકની આરટીકલમાં કરવામાં આવેલી છે.

મેશર્સ એ. એફ. ફરગ્યુસનની કું. ચાર્ટરડ એકાઉન્ટન્ટસ આ
બેંકના હીસાબો અને જામીનગીરીઓ દર અકવાડીએ તપાસ છે.

પ્રેસીડેન્સી બેંકો માફક આ બેંક પોતાના હીસાબનાં પખવાડીક
સરવેયાં બહાર પાડે છે

દરેક રીતનું બેંકને લગતું કામકાજ કરવામાં આવે છે.

હાલમાં ટુંકી તેમજ લાંબી મુદતના વ્યાજના દરો માટે મેનેજરને મળવું.

ચેકા તથા બેંકને લગતો પત્ર વ્યવહાર શુજરાતીમાં પણ થઈ શકે છે.

વડી ઑફીસ:-ત્રેશામ બીલ્ડીંગ, કોટ, મુંબઈ.

શાખા ઑફીસો:-ઝવેરી બજાર તથા માંડવી, મુંબઈ.

આહુ ખાતા ઉપર.

રોજની ખાત્રી ઉપર.

જાનેવારીથી જુન ૩ ટકા.

જુલાઈથી ડીસેમ્બર ૨ ૧/૨ ટકા.

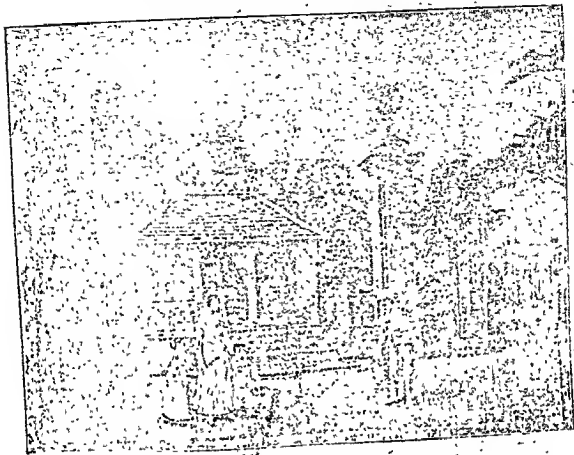
૧૨ માસની ડીપોઝીટ..... ૪ ૧/૨ ટકા.

ટુંકી મુદતના ભાવો અરજ કરવાથી માલમ પડશે.

વધુ બીગતો માટે મેનેજરને મળવું.

દેલવાડાકર કિન્ડરગાર્ટન-સ્કોલ.

ગિરગામ બેંક રોડ-મુંબઈ.

નહાંના બાળકો માટે ખાસ.

૧ ક, ખ ના મચિત રંગીન કાર્ડ	(ગુજરાતી) ૦-૪-૦
૨ " ચોપડી "	૦-૮-૦
૩ અક્ષરો ગોઠવવાનું બેંકસ	૦-૮-૦
૪ આંક શિખવવાની ઘેડી	૧-૦-૦
૫ મણકાના રંગીન બેંકસ	૦-૧૨-૦
૬ ડોઈંગ શિખવવાનું બેંકસ	૦-૧૨-૦
૭ હિસાબના રોંગીનો બેંકસ	૦-૧૨-૦
૮ આંકરોના ફિગર લેઈંગ	૦-૮-૦
૯ બિલ્ડીંગ બેંકસ	૦-૧૨-૦
૧૦ તળાવનો ગોઠવવાનું બેંકસ	૦-૧૨-૦
૧૧ પશુ-પંખીના ચેકેટો-હરેક	૦-૧૨-૦
૧૨ " " બેંકસો	૧-૮-૦
૧૩ વર્ડ બીલ્ડીંગ બેંકસ	૦-૧૨-૦
૧૪ આલ્ફાબેટીકલ સચિત બેંકસ	૦-૧૨-૦
૧૫ પ્રેક્ટીકલ કિન્ડર ગાર્ટન બેંકસ	૩. ૧૫-૦-૦

દેલવાડાકર-વાર્તામાળા.

૧ નીલમ-માણેક (ભાગ ૧ થી ૮) સચિત	આખા સેટના રૂ. ૭-૦-૦
	છુટક બે ભાગ ૨-૦-૦
૨ નીલમ-માણેક-સન્તાતિ ભાગ ૧-૨	૧-૮-૦
૩ ચંદ્રકલા (સચિત-સંપૂર્ણ વાર્તા)	૧-૮-૦
૪ બેરીસ્ટરની બેરી	૨-૦-૦
૫ નવલગંગા ભાગ ૧-૨ સાથે	૨-૦-૦
૬ વિક્રમ સંપ્રદાય ભાગ ૧-૨	૧-૪-૦
૭ નરગીર-નાટકસાર	૧-૪-૦
૮ નિરંજની (૧૨ ઘેડી વનિતા) ભાગ	૧-૨-૩ ૨-૦-૦
૯ કુસુમાવનો (ઇતિહાસીક વાર્તા)	૨-૦-૦
૧૦ ગણદુર્યોધ-ભા-૧ સચિત	૧-૦-૦
૧૧ શાન્તિ-પ્રિયા (સચિત) ભાગ	૧-૨-૩ સાથે ૨-૦-૦
૧૨ શ્રીકૃષ્ણ બેરીસ્ટર ભાગ ૧-૨-૩	(છપાવવાની છે) ૧-૮-૦
૧૩ નીલમ માણેક સન્તાતિ ભાગ ૩-૪	૧-૮-૦

માણેક બીલ્ડીંગ-અમૃત વાડીને નાકે

ગોપાળજી કલ્યાણજી દેલવાડાકર.

(આંકડા હાતરમાં આપવામાં આવેલા છે.)

રૂપિયા (પાઉંડ)

સોવરેનો (પાઉંડ)

૧૯૧૧-૧૨ ૧૯૧૨-૧૩ ૧૯૧૩-૧૪ ૧૯૧૧-૧૨ ૧૯૧૨-૧૩ ૧૯૧૩-૧૪

૧. મધ્યપ્રાંત ને બિસર માટે ૨,૮૯૪	૨,૩૦૦	૨,૫૬૦	૩૫૧	૩૧૩	૩૯૦
૨. ખાનદેશને ગુજરાત માટે ૭૨૭	૫૪૪	૭૧૬	૪૯૯	૮૦૧	૨,૫૩૧
૩. દક્ષિણ મહારાષ્ટ્ર ને કરનાટક માટે	૩૨૪	૬૮	૧૧૩	૮૯	૬૨
૪. બીજી જગ્યાએ લઈ જવા માટે.	૭૬૮	૮૦૯	૬૦૧	૩૦૪	૭૬૫
કુલે	૪,૭૪૩	૩,૭૨૧	૪,૦૨૦	૧,૨૪૩	૧,૬૭૧
					૪,૩૧૩

રેલવે અને પોસ્ટ ઓફિસમાં પણ લોકો તરફથી સોવરેનો મોટી માત્રામાં આવે છે કે જે બતાવે છે કે લોકો તેમને સઘરી રાખતા નથી પણ જરૂર પડે ત્યારે ચલણની માફક વાપરે છે. બી. બી. એન્ડ સી. આઈ., જી. આઈ. પી., એમ. એન્ડ એસ. એલ., અને એન. ડબલ્યુ. રેલવેઓમાં ૧૯૧૦-૧૧ માં ૩,૪૫,૨૭૩ પાઉંડ આપ્યા હતા તે વધીને ૧૯૧૩-૧૪ માં ૧૨,૫૮,૭૦૯ થયા હતા. પોસ્ટ ઓફિસમાં ૧૯૧૦-૧૧ માં ૧,૨૫,૪૬૬ પાઉંડ આપવામાં આપ્યા હતા જ્યારે તે વધીને ૧૯૧૩-૧૪ માં ૫,૫૪,૩૨૨ થયા હતા. પોસ્ટ ઓફિસમાંથી ૧૯૧૦-૧૧ માં ૭૨,૩૮૦૧ પાઉંડ આપવામાં આપ્યા હતા તે વધીને ૧૯૧૩-૧૪ માં ૪,૧૭,૯૬૫૬ થયા હતા.

બધા ઇલાકાના જેડુતો પણ સોવરેનો વધારે પસંદ કરે છે. શાખલા તરીકે ખાનદેશમાં જેડુતો હુમેશાં નોટો કે રૂપિયા કરતાં સોવરેનો વધુ. પસંદ કરે છે. એમ કહેવામાં આવે છે કે સૌથી અંબણ બિલ પણ સોવરેન પસંદ કરે છે. પશ્ચિમ ખાનદેશના એક પછાત તાલુકામાં સરકારની વસુલાતનો પોણા ભાગ સોવરેનોમાં આપવામાં આવ્યો હતો. અમરાવતી, વરધા, બલદાના તથા અંકેલામાંથી પણ તેજ મતલબના રીપોર્ટ છે. નાગપુરમાં હજુ સોવરેનો માટે એટલો ઉત્સાહ નથી પણ તે કદાચ એથી હોય કે જેડુના હજુ સોવરેનોથી બરાબર જાણીતા

થયા નથી. ભરૂચ માટે તો એમ કહેવામાં આવે છે કે ઈંગ્લેન્ડની માફક સોનાના સિક્કાઓ રૂપિયા સાથે ચલણમાં ફરે છે. સુરતમાં પણ તેજ પ્રમાણે છે. જોકે ખંકેના પડી માંગવાથી લોકોનો વિશ્વાસ ખેડો ઉપરથી ઉઠી ગયો છે અને રધાવર મિલકત તથા જમીન લેવા લોકો વધારે દોરાયલા છે. અમદાવાદમાં જેડુતોને હજુ સોવરેનો પસંદ નથી. જેનું કારણ એમ લેખાય છે કે એક તો તેઓને ખોટા સિક્કાની બીક છે, બીજું વ્યવહારમાં તેઓ બદલી શકશે કે કેમ તેની બીક છે. તેમજ જેની પાસે સોવરેનો હોય તે પૈસાદાર ગણાતો હોવાથી પછી તેના માંગતાઓ પાસે ગરીબાઈની દલીલ લાવી શકે નહિ.

દક્ષિણ મહારાષ્ટ્ર, ધારવાર, સિન્ધ વિગેરે ક્ષેત્રો પણ સોવરેનો બહુ લોકપ્રિય છે.

હાલ લગભગ મોટાં રાજ્યોને લગભગ શરૂ થયા પહેલાં જાહેર પ્રમાણે પબ્લીક ડેટ અને દર માધ્યમ દીક જેલું હતું:—
પબ્લીક ડેટ (પ્રિન્ટેડ ટેબલ) માધ્યમ દીક જેલું.
(રૂપિયા) (રૂપિયા)

ફ્રાન્સ	૧૮,૮૪,૯૦,૦૦,૦૦૦	૪૭૧
બ્રિટિશન	૧૦,૫૦,૦૦,૦૦,૦૦૦	૨૪૦
રશિયા	૧૩,૬૫,૦૦,૦૦,૦૦૦	૬૮
બેલ્જિયમ	૨,૨૮,૦૦,૦૦,૦૦૦	૩૦૦
જર્મની	૧૫,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦	૨૨૨
ઑસ્ટ્રિયા	૧૧,૨૫,૦૦,૦૦,૦૦૦	૨૪૦
હંગરી		

ધી બોર્ડે દાર્બલ માર્ટ - ૨૧ બેક ઓફ ટ્રેડ સુગર્થ.

એક મહાન રવદેશી સાહસ.

સારા મનગમતા આકારમાં, શુદ્ધ રૂપમાં અને કીશાયત ભાવે દવાઓ
પૂરી પાડવાનું—છેલ્લામાં છેલ્લી શોધ મુજબની મશીનરીથી ચાલતું
ગંભીર કારખાનું મુંબઈ ઈલાકામાં

ઝંડુ ફાર્માસ્યુટિકલ વર્ક્સ, (મુંબઈ)

એકજ છે.

‘સોનુ અને મુગધ’ કવચિતજ સાથે હોય છે. અમારી ઘણી દવાઓ ખાવામાં
મધુર અને ગુણમાં અકસીર છે. નાદુરસ્ત તબીબતને સારી કરે છે, નબળી તબીબતને
મજબુત કરે છે, તન તથા મનને ઉદ્ધાસમાં રાખી ચાલુ જમાનાના વધતા-જતા શ્રમ
માધ્ય વ્યાપારને પહોંચી વળવાને શક્તિવાન બનાવે છે.

અમારી બધી બનાવટો જૂના આયુર્વેદ શાસ્ત્રોમાં લખેલા પાઠ મુજબની છે.
“આધિ અનેક અને ઔષધ એક” જેવી એક-પણુ દવા અને રાખતા નથી.

જીવન. (અવનપ્રાશ અવલેહ) સ્વર્ગીય મહાત્મા ઝંડુ ભટ્ટજીએ અનેક સાબ
અને માંદાં ઉપર અજમાવીને રીફ કરેલ. શાસ્ત્રના પાઠ મુજબ બનાવેલ.

૦૧ રતલની ખાટલીની કી. રૂ. ૦-૧૨-૦

૧ “ “ “ “ રૂ. ૨-૮-૦

દ્રાક્ષાસવ. જમ્યા પછી લેવાનું મધુર અને સ્વાદિષ્ટ પીણું. ઉધરસ, દમ,
જીર્ણજવર વગેરે મટાડે છે, અને પાચન ક્રિયાને મદદ કરે છે.

૧ રતલની-ખાટલીની કી. રૂ. ૧-૮-૦

૧૧ “ “ “ “ રૂ. ૨-૦-૦

જમનગર રસશાળામાં તૈયાર થયેલી જાગ્રો પણ અમારે ત્યાં મળશે.
શગબતો, મુરખા, ગુલકંદ અને તમામ જાતની દેશી દવાઓ જ્યાંય તથા
હુટક અમારે ત્યાં મળશે.

પાત્રીઓ અને ધંધાદારીઓને ખાસ લાભ આપવામાં આવશે. પ્રાર્થન લીધે વગેરે માટે લખો -

મેનેજિંગ એજન્ટ—જી. રામ અને કંપની

એલ્ફીન્સ્ટન રોડ—મુંબઈ.

વખતમાં જ્યારે સાન આને સ્તલ ખેડુત વેચે છે, ત્યારે તેમાંથી બનાવેલો માલ લગલગ ૧૨ આને સ્તલ પાછો લેવો પડે છે, જે તકાવતના પૈસા નેને વણી પાછું મોકલનાર દેશ નફા તરીકે મેળવે છે. વળી ઘણી ચીજો એવી છે કે જે પરદેશથી આયાત કરવામાં આવે છે, તેજ ચીજો બારણર રીને તેના ઉદ્યોગને મદદ આપી ખિલવવ માં આવે તો પરદેશી માલ અડકાવી આ દેશ તે મલ, વખત જને, પરદેશ મોકલવાને શક્તિમાન થાય. આ દેશનો વિસ્તર મોટો છે તેની આમોહવા પણ સારી છે, તેની વસ્તી દુનિયાના બધા ભાગ કરતાં વધારે છે. છતાં તે આપો અરીણ કેમ છે, તે મલાલનો જવાબ અર્થશાસ્ત્રીઓ આપી શકે તેમ છે. મહારા ધારવા પ્રમાણે લોકોની બેદરકારી તથા વિદ્યાની ઘણી ઓછી કદર તથા જે મળે તે તે ઉપર મતોષ માનવો એ છે. દાખલા તરીકે શું, ઉપર જણાવ્યું છે તેમ તંગાકુ ઉગાડી શકાય છે પણ તેમાંથી બનતી ચીજો અહીં બનાવી શકાતી નથી? સીગાર તથા સીગારેટ શું એવી ચીજ છે કે જે આ દેશમાં બનાવી નહિ શકાય? હા, તે બનાવી શકાય પણ તે બનાવવાને જોઈએ તેવા હુશીઆર શીખેલા માણસો તૈયાર નથી. તેવા માણસોને મદદ આપનાર પૈસાદાર લોકો નથી. લોકોને એક જીજ ઉપર વિશ્વાસ નથી. કારણ કે, હજીધરના ગાંડીયા પારખુ થયા એટલે પાવરધા બન્યા, પરદેશ જઈ ઉપર ટપકેનું જ્ઞાન મેળવી કોટ, પાટલુન, ટોપી અને નેકટાઇ પહેરી પાછા આવ્યા એટલે પાવરધા? ભોગજો લપકામાં અજાઈ જઈ કોઈ સિમાન પૈસાની મદદ કરે તો થોડા વખતમાં દુકં સડોળીયા ડોળધાલુ શીખાઉ સાહેબના કપડાંવાળા તેના સોંપેલા પૈસાના લાખના બાર હજાર કરી આપે! આવી સ્થિતિ સુધારવાને ખાતર જે મોટી રકમ દર સાલ ધાર્મિક સખાવતોમાં તથા મોજમઝા પાછળ ખરચાય છે તેનો સારો ઉપયોગ કેમ થાય, તે બતાવવાનું અને તેમ કરવાની યોજનાઓ કરવા પાછળ મંડવાનું છે.

દેશખંધુઓની કુશળ.

આ જાણતમાં સરકાર કેવી રીતે વધુ કર મેળવી ઉદ્યોગ હુજાર ખિલવવામાં કેટલી મદદ કરી શકે ને તથા લોકો પોતે પોતાની સારી સમજનો કેવો સદુપયોગ કરી શકે તેનો વિચાર ણામ કરીને થવો જોઈએ. અને તે થયા પછી હમેશ તે ચલુ રહેવો જોઈએ હવે જ્યારે સરકાર ખુલી રીતે દરેક સ્વદેશી હુજારને તથા માલને ઉત્તેજન આપવાની જરૂર પાછાને છે, ત્યારે સ્વદેશી ચીજોને સ્વદેશી બંધુઓએ સ્વદેશની ઉન્નતિને ખાતર ગનતી મદદ કરવી જોઈએ આપણે જોઈએ છીએ કે Huttar Industries માટે અપણા બ્રિટીશ ગંધુ મા કેવી કાળજી રાખે છે. જેવી ત્વરા તેઓ પોતાના દેશના વ્યાપાર ઉદ્યોગ પર રાખે છે તેવોજ ખત આપણે નામદાર બ્રિટીશ હકુમતની રાહબરી હેઠળ રાખતા શીખવાની જરૂર છે. જ્યાં સુધી દેશી બનાવતો માલ હલકો તથા મોંઘો છે તથા પરદેશી માલ સસ્તો તથા સસ્તો છે એવો ખ્યાલ દુર રાખી પરદેશી માલ શા કારણથી સારો તથા સસ્તો છે તે શોધી નહિ કાઢીએ ત્યાં સુધી ખાલી બોલવાથી લાભ થવાનો નથી. કારણ તપાસીશું તો પરદેશી માલ બનાવતો વખતે તેના બનાવનારા તે માલ બીજાઓ કરતાં કેવી રીતે સારો તથા સસ્તો, બનાવી શકાય તેનો ખાસ અભ્યાસ પહેલો કરે છે અને તેની પછવાડે ખંતથી લાગ્યા રહે છે. હરીફા તે કેવી રીતે સારો તથા સસ્તો બનાવે તેની પોતાથી બનતી માહિતી હમેશ તેઓ મેળવતા રહે છે, અને તેથીજ તેઓ હરીફાઈમાં પોને ફાવી શકે છે, પોતે સારી કમાણી કરે છે, પોતાના દેશને તેથી લાભ કરે છે અને બીજાઓ ઉપર સરસાઈ ભોગવે છે. છેવટે આપણી બ્રિટીશ શહેનશાહતને ન્યાયને ખાતર જે ગંભીર સુદમાં રોકાવું પડ્યું છે તેમાંથી જ્ય મેળવી દુનિયા ઉપર પોતાની સરમાઈ દેખાડી આપવાને ધંધર સાનુકૂળ થાઓ એવી પ્રાર્થના કરું છું.

મેટ્રીક શીટીંગની સારી ડીઝાઇન ગમશે કે ?

WAR NOTES AND NOTIFICATIONS

લડાઈ સંબંધી ખબરો તથા જાહેરનામાં.

નામદાર મુંબઈ સરકાર તરફથી બે પત્રો તા. ૩૦ મી સપ્ટેમ્બર તથા તા. ૧ લી અક્ટોબરને રાજે મળ્યા હતા તેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે સને ૧૮૭૮ના (Sea Customs Act Section 19) દરિયઈ કરદાર સંબંધીના કાયદાના ૧૯ મો કલમને અનુમતીને દરેક જાતના નૈકા સંગ્રહી તથા લશ્કરી મજ સરંજામની દરિયા માર્ગે યા જમીન માર્ગે નિકાશ કરવાની મનઃ કરવામાં આવી છે એમ તેમના આગલા એક પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું તે મનાઈ હુકમના નામદાર જિંદી સરકારના હુકમ મુજબ એવી રીતનો ફરકાર કરવામાં આવ્યો છે કે Manganese તથા Wolfram મેંગેનીઝ તથા વોલ્ફ્રામની ચુનાઈડેડ ફીંગડમ તથા ફ્રાન્સ ખાતે નિકાશ કરવાની હવે છુટ છે તે એવી શરતે કે તે માલ પહોંચવાની જાહેર કરેલી જગ્યા સંબંધી કોઈ પણ જાતનો શક આવે નહિં.

મુંબઈના પોર્ટ-માસ્ટર-જનરલ તરફથી તેમને સીમલાના ડીરેક્ટર જનરલ એક ટેલીગ્રાફિક તરફથી મળેલા તારની કોપી હમને મોકલવામાં આવી છે તેમાં તેઓ હમને જણાવે છે કે તા. ૧ લી અક્ટોબરથી પરદેશખાતે ડીફર્ડ (Deferred) તારો મોકલવાની રૂઢી પાછી ચાલુ કરવામાં આવશે. પણ કોઈક વખત એ ખાતાના વ્યવહારમાં વધારો થાય તેવ વખતે થોડા વખત માટે આ રૂઢી આગળથી તે સંબંધી નોટીસ આપ્યા વિના બંધ કરવામાં આવે.

આ ડીફર્ડ તારની રૂઢીમાં દશ અક્ષરની ગણતરીની ખાસ રૂઢી પ્રમાણે નહિ પણ આગળ પ્રમાણજ તારના રાખેદો ગણી તે મુજબ તેના ભાવ લેવામાં આવશે.

નામદાર મુંબઈ સરકાર તરફથી તા. ૨૮ સપ્ટેમ્બરને રાજે એક પત્ર મોકલવામાં આવ્યો હતો, તેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે બેંકોને પરદેશ નાણાં મોકલવા સંબંધીના તારો માટે One Cable Group રૂપી જે છુટ આપવામાં આવી છે તે છુટ બીજા કામો માટે લેવામાં આવે છે એવી રીતનો નામદાર સરકારને ખબર મળ્યાથી તે નામદાર તરફથી એવો હુકમ કઠવામાં આવ્યો છે કે જે કામ માટે છુટ આપવામાં આવી છે તે સિવાયના બીજા કામ માટે એ છુટ લેવામાં આવશે તો તેવા તારો તા. ૨૯ મી સપ્ટેમ્બરથી અટકાવવામાં આવશે.

નામદાર સરકાર તરફથી (Conditional contraband) લડાઈને લીધે ચઢત માટે અમુક શરતે મનાઈ કીપેલા માલની ચાદીમાં નીચે મુજબના માલનો વધારો કરવામાં આવેલો જણાવવામાં આવ્યો છે.

ત્રાંપુ' ઘાટ નહિં પાડેલું.

સીસુ' (ચોરસા-પતરાં થા નળી)

ગ્લીસરાઈન.

ફેરોકોમ.

Henmatite લોખંડની કાચી ધાતુ.

લોહચુંબક થવાના ગુણ ધરાવતા લોખંડની કાચી ધાતુ.

રણર.

આમમાં તથા આમડીઓ કાચા અથવા કેળવેલાં નહિં હોય એવાં ખરબચડાં.

હાજીને લીધે જાપાન ખાતે દરિયાઈ વિમાની બાદશાહી જોખમદારીની જે યોજના ઉભી કરવામાં આવી છે તેની વિગત જાપાનના કોન્સલ તરફથી હાલ મોકલવામાં આવી છે તે નીચે મુજબ છે.

જાપાનીઝ કાયદે એ સંબંધી નીચે મુજબનો કાયદો પસાર કર્યો છે.

જાપાનીઝ સરકારે પ્રિમિયમના વધારેમાં વધારે કરાવેલા દરથી ઓછે દરે સોદો થયે હોય તવા સોદામાં, જાપાનીઝ વિમા ઉતારનાર અથવા તે પરદેશી વિમા ઉતારનાર જાપાનમાં, હાજીના જોખમે થયેલું નુકશાન ભરી આપે તે તેઓએ ભરી આપેલી રકમમાંથી ૮૦ ટકા જેટલી રકમ સરકાર તેમને આપશે.

આ વિમાની યોજના નીચે મુજબના માલો સંબંધી લાગુ પડશે.

(અ) જાપાનીઝ બહાણો જાપાનીઝ સરકારે કરેલી લાઇસેન્સ પર બહાર કરતાં હોય તે.

(બ) એનાં બહાણો પરનો માલ.

(ક) જાપાનથી નિકાશ થતો યા જાપાનમાં આપત થતો માલ.

જાપાનીઝ મુકદ્દે વિમા સંબંધી વધારેમાં વધારે ભાવ કરેલા નાચે મુજબ છે.

(અ) જાપાનથી, સીંગાપુર થઈને હાજીના રેલ્વે લગીનાં ખંડપરનાં કોઈ પણ ખંડે વચ્ચેનો ભાવ—

વિમાની રકમના ૧૦૦ થેનપર ૨૦ સેન.

(બ) હું ગઈગથી રેલ્વે વચ્ચેનાં ખંડપરનાં ખંડે વચ્ચે—વિમાની રકમના ૧૦૦ થેન પર ૧૫ સેન.

રોયલ કોલોનીયલ ઇન્સ્ટીટ્યુટની વેપાર ઉદ્યોગને લગતી કમિટી, જરમની અને આસ્ટ્રીયાનો પ્રિટીશ રાજ્યમાં બહાર જે આવતે હોય તે બહાર પ્રિટીશ કારીગરો અને વેપારીઓને મેળવી આપવા માટે સ્તુત્ય પ્રયાસ કરી રહી છે અને તે કમિટી હિંદુસ્તાનના જનરને લગતી પોતાના આ પ્રયાસમાં મદદગાર થાય એવી આશ કરીને જરમન અને આસ્ટ્રીયન માલો જે અત્યાર સુધી તે દેશમાંથી આવતા હતા તે માલો સંબંધી કોઈપણ તરફની પાતમી માંગે છે. જો કોઈને કંઈ પણ પાતમી

મોકલવી હોય તેમણે નીચેના સીરનામામાંથી કોઈપણ સીરનામે મોકલી આપવા મહેરબાની કરવી.

૧ ઓનરરી સેક્રેટરી ટ્રેડ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રી કમિટી.

રોયલ કોલોનીયલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ

નારથગર લૅડ એવેન્યુ

લૅડન, ડબલ્યુ. સી.

૨ વી. ગેબ્રીયલ. એસ્કવાયર, આઈ. સી.

એસ. આબુ; રજપુતાના.

૩ આઈ. આર. પીયરસન એસ્કવાયર,

આઈ. સી. એસ. મીરટ.

૪ એચ. એન. રસીયન એસ્કવાયર,

આઈ. સી. એસ. લાહોર.

પ્રિટીશ ઉદ્યોગમાં જરૂરીયાત રસાયણિક પદાર્થો રંગરોગાન વિગેરે જે અઘાપી પર્યાવરણનું દેશોમાંથી આવતા હતા તે મેળવવાની સરસમાં સરસ રીત સંબંધી વિચાર કરવા તથા સલાહ આપવા વિભાગની બોર્ડ ઓફ ટ્રેડ તરફથી તેના પ્રમુખે એક કમિટીની નિમણૂક કરી છે જેમાં લૅડ એન્સેલર વાઈકાઉન્ટ હાઈડેન ઓફ કલોનને કમિટીના પ્રમુખ તરીકે નિમવામાં આવ્યા છે.

નામદાર મુજબ સરકાર તરફથી તા. ૨ જી ઓક્ટોબરને દિને એક જાણવામાં આવ્યું છે કે યુનાઈટેડ કીંગડમમાંથી હરેક સ્થળે ઘોડાના સાજ, જીન ધનાવવાના સામન ખાખી કપડું, તથા પેરાકસાઈડ ઓફ મેગેનીઝની નિકાશ કરવાની મનાઈ કરવામાં આવી છે.

નામદાર મુજબ સરકાર તરફથી તા. ૬ જી ઓક્ટોબરને દિને એક પત્ર રોયલ પર મોકલવામાં આવ્યો છે અને તે માથે પ્રિટીશ રાજ્યમાં આ સંસ્થાનામાં યા મિન રાજ્યો યા મધ્યસ્થ રાજ્યોમાં મોકલવાને ચઢાવેલો માલ જે રસ્તામાં હોય તેના સંબંધમાં, મનાઈ કીધેલા માલ સંબંધીના બાદશાહી હુકમ મળત રીતે લાગુ પાડવા માં આવશે નહિ એ મુજબની લંડનની કસ્ટમ અને એક્સાઈઝ બોર્ડ તરફથી મંગેલી જાણ મોકલવામાં આવી છે જે નીચે મુજબ છે.

યુનાઈટેડ કીંગડમમાંથી અમુક માલોની નિકાશ સંબંધી બાદશાહી મનાઈ હુકમ થયેલો

ધો જોખમે ટાઇલ માટ ૨૧ બેક સીટ ફોર્ડ મુજબ.

છતા, જે મનાઈ કીધેલો માલ સુનાઇટોડ કીન્ગડમમાં મોકલવા માટેનો મુળ ધારેલો નહિ હોય યાતે બ્રિટીશ અથવા મિત્ર રાજ્યોના વહાણમાં દુરમની (માલ) નહિ હોય અને જે માલ બ્રિટીશ સંસ્થાનિક મિત્ર રાજ્યના યા મધ્ય સ્થ રાજ્યના ણંદરપર બ્રિટીશ મિત્ર રાજ્યના યા મધ્યસ્થ રાજ્યના વહાણમાં લાવવામાં આવ્યો હોય તેને બ્રિટીશ, સંસ્થાનિક, મિત્ર રાજ્યના યા મધ્યસ્થ રાજ્યના કોઈ પણ સ્થળે મોકલવા ધારેલો હોય ત્યાં જવા દેવો એવો હુકમ કરવામાં આવ્યો છે એટલી સુરતે કે તે નિકાશને માટે તેજ વહાણમાં રહેલો બાહરે કરવામાં આવ્યો હોય યા વહાણની ફેર ગઈલીના નિયમ પ્રમાણે તાત્કાલીક નિકાશને માટે બીજા વહાણમાં ભરવામાં આવ્યો હોય તથા તે લગાઈને લીધે પુરેપુરા યા અમુક શરતે મનાઈ કીધેલા માલમાંના હોય નહિ.

યુનાઇટેડ કીન્ગડમમાં વેપાર અર્થે ટનેજ ફેટલા પ્રમાણમાં મળી શકશે તે સંબંધી નામદાર રોકેટરી એક્સ રેટ તરફથી નામદાર મુબઈ સરકાર પર તાર મારફત આવેલી ખબર નીચે મુજબ હુમને જણાવવામાં આવી છે.

લશ્કર લઈ જવા લાવવા માટે જે વહાણો કામ નહિ લાગે તેવા રખગાઠ વહાણો મળી શકશે. હિંદના નિકાશ કરનારાઓ નુરના સાસા લાવ આપવાની માંગણી કરશે તો વેપાર વ્યવહાર માટે વહાણો હિંદમાં આવવા લલચાશે. જે નુર સંબંધી આકર્ષણ પુનતુ હશે તો ખાલી વહાણો પણ હિંદુસ્તાન આવી રહેશે. લગાઈના કામ માટે ચાટલા બધ વહાણો દેશ યલા હોવાથી અને જરમન અને આન્ડ્રીયન વહાણો ણંધ થઇ ગયલા હોવાથી નિકાશ કરનારાઓએ સાધારણ મધ્યમ લાવની અશા હાલ રાખવી નહિ. રહાશ સાલણવામાં આવ્યું છે કે હરીસન હાલ અને મીટી તથા સુકર લાઇનો, લગાઈના કામ માટે આપવામાં આવેલાં વહાણોને ગઈએ આવાં વહાણો મોકલવાને ધરદોશ રાખે છે તો જે રસ્તા ખુલ્લા ચાલુ રહેશે તો સમય જતાં પુરતા વહાણો પુરા પાડવની આશા રાખું છું.

વિલાયતના વેપારી બોર્ડના વેપારી ખાતમી ખાતા તરફથી લંડન ખાતે એક મોટી સંખલ

રૂમ ઉઘાડવામાં આવી છે કે જ્યાં જરમન અને આન્ડ્રીયન યા હંગેરીયન માલો ખાસ કરીને જે જે તે દેશના માલો વિલાયતમાં ખનતા માલોને ખાસ જરૂરના હોય પણ લગાઈના સંબંધને લીધે તે દેશોમાંથી આવતા અટક્યા હોય તેવા માલો પ્રદર્શિત કરવામાં આવનાર છે.

જે જે પેટીઓ ત્યાં માલ મુકવા માંગતી હોય તેમણે વિલાયતની વેપારી ખાતમી ખાતાને અરજી કરવી. આ પ્રદર્શન ફક્ત જરમન અને આન્ડ્રીયન યા હંગેરીયન માલોનું જ થશે. જે જે પેટીઓ માલ નહિ મુકી શકતી હોય તેઓની તરફથી તેવા માલોની ચાલી મોકલી આપવા ફરમાશ થઇ છે.

મધ્યસ્થ બજારોમાં જરમન આન્ડ્રીયન હંગેરીયન વ્યાપાર સાથે રસાકસી.

બ્રિટીશ કારીગરો અને વેપારીઓને પોતાના જરમન આન્ડ્રીયન યા હંગેરીયન પ્રતિસ્પર્ધીઓ પાસેના વેપાર પોતાને હાથ કરવાની મંજૂરી આ તકનો લાભ લેવામાં વિલાયતની બોર્ડ એક દ્રેઇઝ તરફની તેમને આપવામાં આવતી મદદની ચેજનાના સંબંધમાં નામદાર શહેનશાહના પરદેશ ખાનેના દ્રેઇઝ કમીશનરો તરફથી તેને કેટલીક ઉપયોગી ખબર નીચે પ્રમાણે મળી છે.

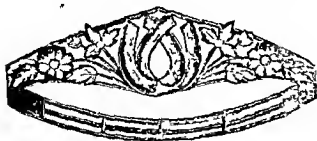
ઇજીપ્ટ-નામદાર શહેનશાહના એલેક્ઝાન્ડ્રીયાના કોન્સલ જનરલ જણવે છે કે જે રૂના પાકને આર્થિક મદદ આપવામાં આવે તો વેપારની સ્થિતિ ફાયદાકારક થશે જરમનીના ઇજીપ્ટ મગના મશીનરી, મશીનના એવંશ વિગેરે જેવો ફેટવક કિમની વેપરમાંનો મોટો ભાગ સુનાઇટોડ કીન્ગડમે હાથ કરી લેવા બેઇએ. હવે કીનીના વામણ જમતાના વમણ હોજીયરી તથા સોય દોરા વિગેરે જેવી હલકી અને ભરતી જણ્યોમાં મરોળગી સફળ નીવડી શકે એમ નથી. લાખા વાઇથ એ વિધાર દામાલ આપવો પડે એ આપણી મોટ માં મોટી મુશ્કેલી છે.

સાઉથ એમેરીકા-રીઆરીનેતરમાંના નામદાર શહેનશાહના કોન્સલ જણવે છે કે ન્યુયોર્કથી મળેલા તાર પ્રમણે સાઉથ એમેરીકામાં મુખ્યત્વે કરીને બ્રેઝીલ, આરજેન્ટીના અને ચીલીના બજારોમાં જરમન વેપાર પોતાને હાથ કરવા વેપારીઓના ટોળે ટોળાં ત્યાં જનાર છે.

બ્રોકન બ્રોક ટાઇટ્સની સારી ડીઝાઇન લેવા મળશે.

મુંબઈના પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ મેળવનારા ઝવેરીઓ.

અમોને અમારા સોનાના હાગીનાના સુંદર અને વીલાયતી જેવા સપ્રાધાર કામ માટે છેલ્લાં પ્રદર્શનમાં સોનાનો ચાંદ આપવામાં આવ્યો છે.

મોહનલાલ

એન્ડ

કાનજી

ઝવેરીઓ

દરેક જાતના સોના, ચાંદી, અને ઝવેરાતના Up-to-date હાગીના ગંજવર જથ્થામાં તૈયાર મળશે.

ટેલીફોન નં. ૧૭૬૫.

૧૯૭, ૨૦૧, રોકમેન સ્ટ્રીટ—મુંબઈ.

પ્રસન્નનું ભારતાંજન.

અજમાવી ખાતરી કરો.

હરેક પ્રકારના દુખાવો, સળિવા, રાંઝણુ યાને ઓણી, શીશવેદના, વાતરોગ, કટિવાયુ, તથા સાંધાના સોજા વિગેરે એ રી જાતના દુઃખ ટાળવાનો

રામબાણુ ઈલાજ.

કોઈ પણ જગ્યાએ દુખાવો થતો હોય ત્યાં રહેજ લગાડી જેવાથી તમારી પુર્ણ ખાતરી થશે કે ભારત અંજનમાં કેવી અદ્ભુત શક્તિ છે અને કેટલી તાકીદિ આગમ મળે છે.

અજમાવો, આજેજ અજમાવો, પછી જુદી જશે.

કીંમત ફક્ત ૬ આના. બાટલી દીઠ. વી. પી. ખર્ચ જુદો.

સી. પ્રસન્નની દુકા.

કેમીસ્ટ તથા પરિચુર્મર્મ, મુંબઈ નં. ૪.

(ખાસ ઉંચ વર્ણના હીંદુ ગ્રહસ્થો માટે.)

મનને પસંદ પડતી જમવાની

ઉમદા સગવડ.

શ્રી અંબીકા

ભોજનશાળા.

૨૭૪ કાલ્યાણદેવી રોડ—વીઠ્ઠલવાડી સામે.

મુખ્યાર્થ.

આ ભોજનશાળા, માલીકોની જાતી દેખરેખ નીચે
છેલ્લામાં છેલ્લી પદ્ધતિ મુજબ ચલાવવામાં આવે છે.
ધર્મરક્ષણ, સ્વચ્છતા, પ્રમાણિકતા, ઉંચો ખોરાક
ખંતીલા નોકરો એ આ ભોજનશાળાનાં મુખ્ય લક્ષણ છે.
સગવડતાના પ્રમાણમાં ભાવ ઘણાજ મધ્યમ રાખવામાં
આવ્યા છે.

વધુ ખુલાસા માટે મેનેજરને મળો યા લખો.

A LIST OF SHIPS CAPTURED IN BRITISH PORTS.

નામદાર શહેનશાહના લશ્કરે બ્રિટીશ બંદરોમાં રોકેલાં તથા
દરિયામાં પકડેલાં વહાણોની યાદી.

નામદાર શહેનશાહના લશ્કરે બ્રિટીશ બંદરોમાં રોકેલાં તથા દરિયામાં પકડેલાં વહાણોની યાદી તથા લગત સંબંધી નીચે મુજબનો ખગર નામદાર સરકાર તરફથી ચેમ્બરના સહાયકોની બાજુ માટે હુમને મોકલવામાં આવી છે.

લગાઈ ફરી નીકળવાથી નામદાર શહેનશાહના લશ્કરે બ્રિટીશ બંદરોમાં રોકેલાં તથા દરિયાપર પકડેલાં વહાણો પરના માલ સંબંધી બ્રિટીશ તથા બીજા વેપારીઓને ખગર પુરી પડતા એ વહાણોની યાદી પ્રાંતક કરવાનો કરાવ થયો છે. તેથી જે ખગર અત્યારે મળી શકે છે તેની ખગરની યાદી આ માથે ટાંગવામાં આવી છે. આ યાદી પુરેપુરી હોય એમ કહી શકાતું નથી અને એમાં સુધારો કરવો પડે. વિશેષ ખગર મળતી જશે તેમ વધારાની યાદીઓ અસિદ્ધ કરવામાં આવશે જે જે માલ બ્રિટીશ પ્રાંત કોર્ટના ચુકાદાને આધાર ભુત હોય તેવા માલો સંબંધી જે ગૃહસ્થોને હાવો હોય તે ગૃહસ્થોએ પ્રાંત કોર્ટના નિયમ અનુસાર ચોતાના હક દર્શાવવા પગલાં લેવાં જોઈએ. આ નિયમોની કોપી નીચેને સીરનામે કોઈ બુકસેલર મારફત યા બારેબાર લખવાથી મળી શકશે.

મેસર્સ વાઇસન એન્ડ સન્સ. લીમીટેડ,
૨૬ બ્રોક્સ બીલીડી સ્ત્ર, ફેટર લેઇન,
લંડન. ઈ. સી.

જે જે વહાણો યુનાઇટેડ કીંગડમમાં રથપાયલા પ્રાંત કોર્ટોના તાબામાં હોય તેવાં વહાણો સંબંધી પ્રાંત કોર્ટ નીચે મુજબની બહુર ખગર પહાર પાડી છે તે તરફ ધ્યાન ખેંચવામાં આવે છે.

પ્રાંત કોર્ટસ
એડમીરલ્ટી માર્ગ્સ ઓફીસ,
રોયલ કોર્ટ ઓફ જસ્ટીસ,

લંડન. ડબલ્યુ. સી

૧૪ ઑગસ્ટ ૧૯૧૪.

પ્રાંત તરીકે પકડાયેલાં હુશનનાં વહાણોમાં ભરેલા (હુશનના માલ નિત્રાયના) માલ પર જે જે ગૃહસ્થોને હક યા લાભ હોય તથા, માલ યા તેના કંઈક ભાગ મેડવવા માંગતા હોય તેમણે લંડનમાં નામદાર શહેનશાહના પ્રોક્યુરેટર જનરલ ટ્રેઝરી ચેમ્બર્સની વહાઈટ હાઉસ ખાતેની અફીસમાંથી ખાતમી મેળવવી અને યુનાઇટેડ કીંગડમના પહારના બંદર હોય તે નામદાર શહેનશાહના પ્રોક્યુરેટર જનરલના એજન્ટો કે જેનાં સીરનામાં તેવાં બંદરોના કરદાર કલેક્ટરો પાસેથી મળી શકશે તેમની ઓફીસમાંથી ખાતમી મેળવવી.

નામદાર શહેનશાહના પ્રોક્યુરેટર જનરલોને તે માલની માલીફી તથા તુર ભયુ છે કે નહિ તે સંબંધી લિગત આપવી પડશે.

જે જે દાખલાઓમાં બ્રિટીશ પ્રજાનો અથવા જે જે લોકો મિત્ર રાજ્યો યા મધ્યસ્થ રાજ્યોમાં વસ્યા હોય તેનો અથવા મિત્ર પરદેશીઓ આ દેશમાં વસ્યા હોય તેનો એવા માલમાં લાભ યા હક હોય અને તે હક ચોખ્ખો હોય અને પ્રોક્યુરેટર જનરલને સંતોષ મળે તેવી રીતે નિર્શક હોયો હોય તે, (સિવાય કે મનાઇ કીધેલા માલને લગતો સવાલ ઉભો ન થાય) તે તે માલના તુર અને બીજા ખર્ચને લગતી બાબતોનો નિવેડો આવે તેને આધારે તે માલ યા તેનો કોઈ પણ ભાગ જનતી તારીફે છુટા કરવામાં આવશે. શક ભરેલા દાખલાઓમાં પ્રાંત કોર્ટની ચાલુ રસમ લગાડવી પડશે. પણ દાખલાઓમાં વેપારીઓ પ્રોક્યુરેટર જનરલના કરતાં જે બંદરમાં તે વહાણ હોય ત્યાંના તેમના

ધી બોમ્બે દાઇલ માર્ડ ૨૧ એક્ટ સીટ ફોર્ટ મુખ્ય.

(પ્રોક્યુરેટર જનરલના) એજન્ટ સાથે પત્ર વ્યવહાર કરશે તો વધારે સઘવડ ભરેલું થઈ પડશે.

યુનાઇટેડ કીંગડમમાંની પ્રાઇઝ કોર્ટોના હવાલામાં બહારો હોય તેવા દાખલાઓમાં પ્રાઇઝ કોર્ટોની બેઠક તથા કામકાજની રીતસર ખબર આપવામાં આવશે. યુનાઇટેડ કીંગડમથી બહારના બ્રિટીશ બંદરોમાં જે બહારો રોકવામાં આવ્યા હોય તથા લવવામાં આવ્યા હોય તે બહારોને નામદાર શહેનશાહના દરીયાપારના સંસ્થાનોમાં સ્થપાયલી પ્રાઇઝ કોર્ટ સમક્ષ લઈ જવામાં આવશે અને જે લોકોને કંઈ હક હોય તેમણે તે કોર્ટ સમક્ષ પેતાના હક રજુ કરવો.

તે પ્રાઇઝ કોર્ટોના કામકાજ સંબંધી એવી નોટીસ પ્રસિદ્ધ કરવા માટે દુક વખતમાં ગોઠવણ થાય એવી આશા રખાય છે.

ફ્રાન્સ, રૂશીયા અને જાપાન સરકાર પાસેથી તે રાજ્યોમાં રોકવામાં આવેલાં અથવા તે રાજ્યોના લશ્કર તરફથી પકડાયેલાં બહારોની આવી યાદી મેળવવા નામદાર શહેનશાહની સરકાર પ્રયાસ કરે છે. તે વિગતો મળે કે તરત આવીજ રીતે તે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે.

લડાઈ ફારી નીકળનાં બેલજીયન બંદરોમાં રોકવામાં આવેલાં જરમન બહારો સંબંધી એક જુદું બહિરનામું છપાય છે.

નામદાર શહેનશાહની સરકારને મળતી તમામ ખબર આવી રીતે બહિર કરવામાં આવશે અને એવો આશા રખાય છે કે જુદા જુદા દાખલાઓમાં વિગત મેળવવા માટે સરકારી ખાતાઓને અરજી મોકલવાની જરૂર આથી ઓછી થશે.

બહારોની યાદી.

ઓગસ્ટ તા. ૨૬-૧૯૧૪.

નામ	દનેજ	કયા દેશનું	કયાં રોકવામાં આવ્યાં છે તે.	નામ	દનેજ	કયા દેશનું	કયાં રોકવામાં આવ્યાં છે તે.
એડોલ્ફ (૯૪૩)	જરમન.	લુથાલ્ટર		અપોલો (૪૮૩૯)	જરમન	કેઇપટાઉન	
એડોલ્ફ (૧૪૬)	"	લીથ		અરાફેલસ.	"	પોર્ટએડીલેઇડ	
એલબર્ટ ક્લેમન્ટ (૧૧૬૫)	"	સાઉથશીટલસ		એંથોની (૨૪૭૦)	"	સીડની (N.S.W.)	
એલબર્ટીન (Steam Trawler)	"	દરિયાપર પકડાયેલું બહિર કરવામાં આવ્યું છે		એંટીલા (૩૨૪૦)	ઓસ્ટ્રિયન	કેંવેલ	
એલોસીયા (૫૧૪૪)	"	રંગુન		એસ્ટ્રીલીયા (૭૪૮૫)	જરમન	કોલંબો	
એલોફ (૧૩૦)	"	ગ્રેનાડન		બેકરેન્ડ (૧૪૧)	"	આરબ્રોથ	
એલફેઇડા (૧૮૬૦)	"	બ્રિસ્ટોલ		બેકરેન્ડ	"	ગ્લાસગો	
એલ્ટર (૩૨૨૦)	"	હલ		બેલજીયા (૮૧૩૨)	"	ન્યુપોર્ટ (મૅન)	
એલ્ટી (૬૮)	"	મેલબોર્ન		બેલાસ (૯૩૧)	"	રીમુરકી	
આલ્ટોના (૪૩૧૨)	"	ગ્રેન્જમથ		બરલીન (fishing Luggers)	"	વીક	
એન્જેલા (૧૨૦)	"	નીગેરીયા		બરલીન (૪૧૬૬)	"	સીડની (N.S.W.)	
અપાપા (બહારો)				બર્કનેફ્ટસ (૫૬૩૯)	"	કેઇપટાઉન	
એચી લઈ જવાની વરાણ યંત્ર વાળી હોડી				બીરમાર્ક	"	સાઉથ આફ્રીકા	
				બ્લોન્ડ (૬૧૩)	"	લંડન	
				બોલીવર (૨૬૭)	"	પ્રીમથ	
				બ્રેટન બર (અ.ધ. ૮૭)	"	ઇનવરગોરડન (ઇનવરનેસ)	

-- મેટેલીક શીલીંગનાં આવી ઇઆઇન ગમશે કે ?

નામ	દનેજ	ક્યાં દેશનું	ક્યાં રોકવામાં આવ્યા છે તે.	નામ	દનેજ	ક્યાં દેશનું	ક્યાં રોકવામાં આવ્યા છે તે.
બ્રેમા (૧૫૩૭)	જરમન	સ્વૉનસી		ગેમા (૧૩૮૫)	જરમન	પલીથ	
બુડા (૩૮૫૮)	ઑસ્ટ્રીયન	ટીન		નેર્જ (૯૪૫)	"	જુથાલ્ટર	
કેન્સ્ટેટ (૫૯૩૦)	જરમન	બ્રીસમેઇન		નેર્જ હારપર	"	ગ્રીમરળી	
કાર્લ (૧૯૯૩)	"	કારડીફ		ગેરહાર્ડ (Schooner)			
ચીલી (૨૧૮૨)	"	કારડીફ		(એક સાકડું બેડોળ વહાણ)	"	ગોસ્ટન, લીન્ક	
ચડાઇ	"	સ્ટ્રેટસ સેટલમેન્ટસ		જરમેનીયા (સહેલ ગાહનું વહાણ)	"	સધેમપટન	
ફીરચીયન એક્સ (૪૯૫૬)	"	કરાની અખાતમાં		જરમેનીયા (૧૦૯૬)	"	સીડની	
કેમિટ (૧૪૭૧)	"	પકડાયેલું		ગેથુસ્ટર	"	પલીથ એમ્બલ	
કોન્સ્ટ (૧૬૪)	"	સીડામ સન્ડરવેડ		ગ્રીન બંડ (૩૮૮૧)	બ્રિટીશ	કારડીફ	
ડકસા (૪૧૪૦)	ઑસ્ટ્રીયન	ધન્વરનેમ		ગ્રીફવાલ્ડ (૫૪૮૬)	જરમન	ફ્રીમેન્ટલ	
ડેઇલ ક્રેસ્ટ (૪૨૭૭)	બ્રિટીશ	જુથાલ્ટર		ગ્રીયા	"	સીડની (N. 8 W.)	
		કેસલટન (બેરી-હુવન)		હૅમ (૪૫૬૮)	"	કેઇપટાઉન	
ડેને બોલા (૧૪૮૧)	જરમન	વેસ્ટ હારટલ પુન		હૅમન વર્ડર્મ (૮૭)	"	એમરડીન	
ડાયના (૧૨૦૮)	"	નીગેરીયા		હૅના લારસેન (૧૩૧૦)	"	સધેમપટન	
ડે	"	પલીથ એમ્બલ		હૅન્સ હેમસૌથ (૨૪૮૭)	"	પલીથ	
ડમાડે (૧૮૩૧)	"	વોરીન્ગટન		હૅન્સ નેસ્ટ (૯૫૪)	"	થ્રેન્ગમથ	
ડા. રોળીઝ (૨૦૨)	"	એમરડીન		હૅન્સ લીઓન હાર્ટ (૧૨૭૩)	"	લન્ડન	
એડયુઆર્ડ (૪૭૬)	"	લીવરપુલ		હૅન્સ ઑટો	"	પલીથ	
એલફ્રેડ (૧૮૬૦)	"	બ્રિસ્ટલ		હાર્ટસાઇડ (૨૭૪૦)	બ્રિટીશ	પાર્ટ લેન્ડ	
એલસ (૨૨૩)	"	ફાલમથ		હેઇનરીય (૭૫)	જરમન	લન્ડન	
એલસ કુન્ડેલ (૨૧૮)	"	એમરડીન		હેઇમથ (બહુ)	"	ઝાંઝીમાર	
ઇમાન્યુએલ (૧૪૧)	"	પલીથ એમ્બલ		જેચી લાવનારી			
એમીર (૫૫૧૪)	"	જુથાલ્ટર		સ્ટીમર			
ઇમાર્ગીનસીત (૧૨૮૬)	"	માડનગરો		હેન્ડ્રી ફર્ડ (૧૪૬૮)	"	ન્યુકેસલ	
એરીકા (૧૪૧)	"	રૉચેસ્ટર		હુબર્ટ ક્રીસન (૯૩૮)	"	પુલ	
એરના બેલ્ટ (૧૭૩૧)	"	લન્ડન		હુન્કયુન (૧૦૬૫)	"	લોવરપુલ	
એરી મેન્થાન (૨૬૩૮)		માલ્ટા		હુરમેન (૨૦૩૦)	"	અઇસાર્ટ	
ફર્મ	નોર્વીજીયન ન્યુ એલ. ડ. ડ.			હુમર્ટ (૫૬૬૩)	"	મેલમોર્ન	
ફ્રીડયુમીયા (૧૨૩)	જરમન	યારમથ		હુઅશીડ (૩૬૮૯)	"	(સેન્ટ વીન્સેન્ટ વર્દની ભુશીર	
ફ્રેન્કફર્ટ (૫૮૫૬)	"	કલકત્તા				આગળ પકડા-	
ફ્રેન્ક પ્રીયર (૬૭૦)	"	શાર્પનસ (ગ્રાસ્ટર)				યલું બહિર કર-	
ફ્રેન્ક હૉર્ન (૧૩૧૪)	"	લન્ડન				વામાં આવ્યું	
ફ્રાયન ફ્રેસ (૫૬૩૩)	"	કલકત્તા				છે)	
ફ્રીડા (૯૬)	"	લીથ					
ફ્રીડા (ગેલીયોટ) (૬૩)	"	હલ					
ફ્રી (૪૨૨૦)	"	કોલમ્બો					
ગેલ્ડર (૭૩)	"	અવોગા					

નામ દનેજ કયા દેશનું કયા રોકવામાં
આવ્યાં છે તે.

હોર્નસન્ડ (૩૬૪૩)	જરમન	મૅન્ચેસ્ટર
હોર્ટ મારટીની (૯૪૬)	"	ન્યુ પોર્ટ, મોન
હા (૪૭૩૦)	ઓસ્ટ્રીયન	કંચીએક
હમ્બોલો (૩૯૦૩)	બ્રિટીશ	કાર્ગીફ
હમરાડા (૩૫૩૯)	ઓસ્ટ્રીયન	કાન્નમથ
હેડાના (૨૨૩)	જરમન	કાન્નમથ
હેન્ડ્રી અંગોસ્ટ	ઓસ્ટ્રીયન	સોલેન
ફાહરકમેગ		
કારપટ (૫૦૫૬)	ઓસ્ટ્રીયન	સાઉથ શીલ્ડઝ
કેથેરીના (૯૫)	જરમન	ડાઇસાર્ટ
કેથેરીના (૧૩૭)	"	લન્ડન
કોસ્ટેના (૨૫૩૧)	ઓસ્ટ્રીયન	વેઇમથ
કોન પ્રાન્સેલી	જરમન	લન્ડન
સેમીલી (૮૬૮૪)		
ક્યુમેરીક (૧૨૩૨)	બ્રિટીશ	લીવરપુલ
કુરમાક (૫૧૩૭)	જરમન	કલકત્તા
લીડા (૬૭૬૬)	"	ખરમુડા
લેવેનસો (૨૧૫૩)	"	હલ
લીના (૬૨)	"	ખર્નટીસલેડ
લીન્ડન ફેલ્સ (૫૪૭૬)	"	એડન
લેનએરીસ (૪૦૬૪)	બ્રિટીશ	કાર્ગીફ
લેનીયન (૩૮૩૭)	"	કાર્ગીફ
લોકવેલ (૩૫૩૦)	"	"
લોથરીન્જન (૫૦૦૨)	જરમન	મેલબોર્ન
લ્યુસીડા (૧૪૭૬)	"	હલ
મેરીગ્રીસર (૧૩૧૭)	"	ગ્લાસગો
મેરીલીઓનહાર્ટ (૧૪૬૮)	"	લન્ડન
મેલબોર્ન (૫૬૨૬)	"	મીડની (N.S.W.)
મીએન્ટ ઝે (૯૩)	"	બોરોસ્ટોનેસ
મીએટઝાંગ (૫૧૪)	"	બોરોસ્ટોનેસ
મોસ્ટકેલ્સ (૪૬૨૧)	"	કોલબો
મોવે (૫૬)	"	લીથ
મોટા (૧૧૩૭)	"	"
મોટોર (૭૦૮)	"	"

નામ દનેજ કયા દેશનું કયા રોકવામાં
આવ્યાં છે તે.

મેક્કાઈટ (૧૭૮)	બ્રિટીશ	મીડલ્સબ્રો
મેપટન (૧૯૭)	જરમન	ચેધમ
ન્યુમન્સ્ટર (૪૨૨૧)	"	મીમેન્ટલ
નાઇલિંગ (૧૫૩૩)	"	હલ
ઓગર હોસેન (૪૩૨૨)	"	હોબર્ટ
ઓક્લીન્ટ (૮૧૩)	"	લોન્ડન
ઓગીઆનો (૪૬૫૬)	બ્રિટીશ	કાર્ગીફ
ઓડેસ. (૩૦૪૬)	જરમન	કાર્ક (કેમલ ટાઉન ફેરીહિવન)
ઓડીન્ડા	"	ન્યુકેસલ (N.S.W.)
ઓરીયન્ટલ (Watch)	ઓસ્ટ્રીયન	સપેપટન
અરોરીક (૧૫૩૫)	બ્રિટીશ	કંચીન્સ ટાઉન
ઓરનાથક (૪૪૪-)	જરમન	સીડની (N.S.W.)
ઓસ્ટ્રીયન (૧૭૫૫)	"	બ્લીથ
ઓટો (૧૫૨)	"	લીથ
ઓટોકાર (૯૫૭)	"	બ્લીથ
પેગેન ટુર્મ (૫૦૦૦)	"	કલકત્તા
પરકીઓ (૩૭૬૫)	"	લન્ડન
પર્લા (૫૩૫૫)	ઓસ્ટ્રીયન	કલકત્તા
ફાલ્ક પોર્ટો (૧૮૧૨)	જરમન	મેલબોર્ન
પ્રીન્સ સીગીસમન્ડ	"	ગ્વેરન્સીરોડસ
પ્રીન્સ અડાલબર્ટ (૬૦૩૦)	"	પ્રીસબેર્થન
પ્રોફેસર કુરમન (૬૦૬૧)	"	લન્ડન
પ્રોફેસર (૭૫૬)	"	સીથેરાલીઓન
પ્રોવીડેન્સીયા (૨૬૭૦)	"	લન્ડન
ક્યાર્ટા	"	મૅન્ચેસ્ટર
		સ્ટ્રેટસ સેટલ મેન્ટસ

દીવાલના માટે ફેનસી ટાઇલ્સની છેલ્લી ડીઝાઇન નોંધે કે ૧.

અમૃતાંજન.

અમૃતાંજન એ દેશી દવામાંથી હિંદુસ્તાનમાં તૈયાર કરવામાં આવેલું છે. તેનો ઉપયોગ માત્ર શરીરમાં જ્યાં દુખાવો હોય ત્યાં લગાડવામાં જ કરવાનો છે. એમ કરવાથી દરદ જલદીથી મટી જશે.

માથાનો દુખાવો, માથાનું શુળ, ગળાનો સર્વ જાતનો દુખાવો, લચક, છાતીની ઠંડીનો વિકાર, સંધીવા, કમરનો દુખાવો, ઠેસ, ઘા વગેરેનો દુખાવો એ સર્વ રોગ ઉપર આ ઔષધનો લેપ ચોપકવાથી તરત આરામ થશે. કિંમત માત્ર આઠ આના.

દુથ પાણીડર.

કિંમત માત્ર બે આના.

દાદરનો દવા.

સુકી ખરજ, દાદર વગેરે ચામડીનાં દરદ આ મલમથી સારાં થાય છે.

કિંમત માત્ર છ આના.

અમૃતાંજન ડીપો,

૧૦૯, ફ્રીઅર રોડ, કોટ-મુંબઈ.

“ભયકો નથી.”

વનૌષધી સાર્સપરેલા.

આ સાર્સપરેલા સેવન કર્યાથી ઉપદંશજન્ય, ગરમીના રોગો તથા રુઆચણી સેવન કરવાથી શરીર ઉપર થનારા લચક વીકારો (લોહીનું જમડી જવું) તથા પ્રાતુના વીકારોને નાબુદ કરીને લોહીને સુધારે છે અને ચામડી ઉપર થતા અનેક પ્રકારના રોગોને મટાડે છે.

વળી આ સાર્સપરેલા ગમે તે મજબુસે લીધો હોય તે લોહીનો સુધારો કરીને કેવલ આપે છે તથા રમરજુશક્તિ વધારે છે. ખાટલી એકના કીમત રૂ. ૧.

મહા કુષ્ઠ તથા સફેદ કોઠ ઉપર

બે અતિ ઉત્તમ ગુણુદાયક ઔષધી.

ભારત મધુવદલી કીમત રૂ. ૧૧ આ દવા પેટમાં લીધાથી અને તેજ ઉપર લગાડવાથી નીચે નાગવડી તેલ „ રૂ. ૨ લખેલા વિકારો ખાત્રીથી સારા થાય છે. અઢાર પ્રકારના કુષ્ઠ રોગ, જેવા કે શરીરની ત્વચા ઉપર સફેદ, લાલ, કાળા, જાણુ રંગના કાઢ તથા સુનભરી છત્યાદિ દરદો ઉપસી દવા લીધાથી ખાત્રીથી સારાં થાય છે, તેમજ લોહીનો સુધારો થઇ કાંતિને વધારે છે.

૩૦ ધાકજી ભાણુજી સાવંત,

પ્રણસવાડી, —મુંબઈ.

બસો રૂપૈયામાં અન્નદાન સાથે અમર નામ.

(આજસુધીમાં ૩૦ દાતાઓ મળ્યા છે.)

નડીઆદ હિંદુ અનાથાશ્રમને એકી વખતે ૩૨૦૦) આપનાર દાતાના નામની આરસની તખ્તી આશ્રમની ઑફીસમાં ચોઢવામાં આવશે તથા તે રકમના વ્યાજમાંથી દરેક વર્ષે નક્કી કરેલા દીવસે દાતાના સ્મરણમાં અનાથોને જમાવવામાં આવશે.

એક રૂપિયો ને તેથી વધુ દાન આપનાર ગૃહસ્થોનાં નામ વાર્ષિક રીપોર્ટમાં પ્રગટ થાય છે. વાર્ષિક રીપોર્ટ દરેકને મફત મળે છે.

મંત્રી—હિંદુ અનાથાશ્રમ—નડીઆદ.

ધી બોમ્બે લાઈફ એસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ.

હું ઓશીસ-બોમ્બે એપોલો સ્ટ્રીટ.

ડિરેક્ટરની બોર્ડના ચેરમેન

ધી. જોનરેબલ મી. લલ્લુભાઈ સામળદાસ જે. પી. સી. આઈ. ઇ.

મેડીકલ રેફરી.

ડાક્ટર આર. રાવ. એમ. ડી. લંડન.

કેપીટલ રૂા. ૧૦,૦૦,૦૦૦

સળસ્કાઈબ્ડ " ૩,૫૮,૬૦૦

કોલ્ડ અપ " ૭૧,૭૮૦

પેડ અપ " ૬૭,૬૦૫

વાર્ષિક આવક " ૯૯,૦૬૬

ધણે એણે દરે આ કંપનીમાં મોટી રકમનો વીમા હિતરાવી શકાય છે. આ કંપનીનું સંપત્તિ કામકાજ શાસ્ત્રિય રીતે અને ધણી કરકસરથી વિલાયતના નામાકિત એક્ઝ્યુચરી ઝ્યોર્જ કીંગ એફ. એફ. એ. એફ. આઈ. એ. લંડનની સલાહ પ્રમાણે ચલાવવામાં આવે છે.

વધુ માહિતી માટે લખો.

એજન્ટ જોઈએ છે.

પ્રરામરોઝ આર. જોશી. જે. પી.

મેનેજિંગ ડાયરેક્ટર.

નામ	દનેજ	કયા દેશનું	કયાં રોકવામાં આવ્યાં છે તે.	નામ	દનેજ	કયા દેશનું	કયાં રોકવામાં આવ્યાં છે તે.
રાજપુરી	જરમન	હાંગકોંગ	રુટ્ટર્મ વોગેલ	જરમન	સાઉથ આફ્રીકા		
રાખી	"	સ્ટ્રુટ મેટલમેન્ટ	સુમાત્રા (૭૪૮૪)	"	સીડની N.S.W		
રેપેન ફેલ્સ (૫૮૮૩)	"	કોલોમો	સુસાન વાનેન	"	ન્યુકેમલ		
ચાર-સો. રીકમર્સ					N. S. W.		
(૫૫૪૮)	"	કારડીફ	સાર્ગ (૩૫૯૭)	"	લુથાલ્ટર		
રેસીના	ઑસ્ટ્રીયન	સન્ટરલેન્ડ	ટ-ગેટ્ટી (૪૨૭૨)	ઑસ્ટ્રીયન	સન્ટરલેન્ડ		
રીશનફેલ્સ (૪૬૭૯) જરમન		કોલોમો	ટર્પ મીકેર (૨૭૨૫) જરમન		લીમરીક		
રેડ્ડન ફેલ્સ (૫૫૧૨)	"	સુ'ગર્થ	થીઓડોર (૨૦૭)	"	લીન		
રીનાનીયા (૮૭૪)	"	બીથમ્બગલ	થીઓડોર (૨૦૫)	"	ગ્રેન્ટોન		
રીગા (૨૧૫૬)	"	લુથાલ્ટર	ટીમેરીયસ (૬૧૪૯)	"	સીડની		
રોલ્ડ (૧૩૭૭)	"	પ્લીમથ	ટીલી (૧૦૯)	"	ગ્રેન્જમથ		
રોટન ફેલ્સ (૫૫૮૬)	"	કલકત્તા	ટોમી (૧૩૮)	"	લન્ડન		
રોધરસેડ (૧૪૦)	"	કર્કોલ્ડી	ટ્રેડગર હાલ (૩૭૬૪) બ્રિટીશ		પોર્ટલેન્ડ		
રૂરીથ (૫૪૪૨)	"	સાઇમન્સમે.	ટ્રીફેલ્સ (૫૭૫૦) જરમન		કોલોમો		
રૂટગર્ટ વીનન	"	સીડની (N.S.W)	ટ્રોસ્ટ ગર્મ (૬૩૪૨)	"	કલકત્તા		
સેંખીયા (૨૭૫૨) ઑસ્ટ્રીયન		ટાઇન	ટુરલ (૩૫૩૦) ઑસ્ટ્રીયન		સીડની N. S. W.		
સેન્ડાકાન	"	સ્ટ્રેટ મેટલમેન્ટસ	ઉલાયુગ (૧૬૯૮) જરમન		બેરી		
સાન્તા			ઉરમમ (૨૧૯૦)	"	હલ		
કેથેરીના (૪૨૪૭)	"	ફરિયા પરપકડી	વારમીન (૪૪૫૫)	"	પેરીમ		
		રીથોડીનેરે ખાતે	વીએના (૪૦૦)	"	ગ્રેન્ટોન		
		લગ્ન જવામાં આવ્યું છે.	વોરટન ફેલ્સ (૪૫૧૧)	"	એડન		
સ્કાર્ઝ ફેલ્સ (૫૫૧૩)	"	ઑડીલેઈડ	વોરટર્મ (૪૯૬૫)	"	સુ'ગર્થ		
શ્લેસેઈન (૫૫૩૬)	"	પ્લીમથ	વીગા (૮૩૯)	"	અલોંગા		
સ્નીફેલ્સ (૫૮૨૬) જરમન		લુથાલ્ટર	વેલે (૧૧૭)	"	ઑગરડીન		
સ્વારઝનબેક (૧૯૭૦)	"	કારડીફ	વેસર (૧૮)	"	પુલ		
સીએડલર	"	સાઉથ આફ્રીકા	વીડન ફેલ્સ (૫૫૧૨)	"	મેલબોર્ન		
સેનેટોર ડાન્ટઝીગર	"	ટાલી	વીલહેલ્મ (૧૨૫૯)	"	ગ્લાસગો		
સેનીગામ્બીયા (૩૭૮૦)	"	સીંગટાઉ આગળ	વીલહેલ્મ (૨૭૪)	"	ફાઉથ		
		પકડવામાં આવ્યું છે.	વીલહેલ્મ બેડરેન્સ (૧૨૫૯)	"	ગ્લાસગો		
લીરાક (૪૬૮૦)	"	કારડીફ	વોટન	"	ન્યુકેસલ		
લીગનલ (૧૪૪૦)	"	બ્રોસ બેઇન			N. S. W.		
મેડ્જર પ્રીન્સ (૩૧૧૮) બ્રિટીશ		લન્ડન	લીકી (૧૮૭૭) ઑસ્ટ્રીયન માલ્ટા				
માઉથ ફીલ્ડ (૩૫૦૬)	"	(વિગત મળી નથી)	લક્ષ્મી કાટી નીકળતાં ઍન્ડર્વર્પ ખાતે રોકા-				
મેઇન ટુમ (૫૨૬૬) જરમન		કોલોમો	યત્રાં જરમન વેપારી બહાણા.				
મેલા મેરીસ (રહેલ-							
માલ્લુ બ્લાયુ (૨૬)	"	સધેમ્પટન	નામદાર શહેનશાહની સરકારને ખબર મળી				
ટોલએન ફેલ્સ (૫૫૬૩)	"	સીડની N.S.W.	છે કે કેટલાંયેક જરમન વેપારી બ્લાયુ જેનાં				

ધી બોગે ટાઇલ માર્ટ ૨૧ બેક સીટ ફોર્ટ મુંબઈ.

દેખાય છે તેમજ કાયદેસર વધારેમાં વધારે વ્યાજનો દર નિમવાની રૂઢીમાં દેખાતી અનિશ્ચિતતા એમાં નથી.

પહેલાં કદાચ એમ દેખાય કે વધારેમાં વધારે દર મુકર કરવાથી રાખેલી ધારણા બહુ રહેલાઈથી પાર પડી શકે પણ તેની સાથે ગભીર ગેરફાયદો એ છે કે એ નિયમને વખતો વખત ભય વગર તોડવામાં આવે. અમુક નાણાં ધીરનારાઓમાં સામાન્ય રીતે એવો ધારો હોય છે કે હેવાદારને અમુક રકમ આપે અને આપેલી રકમથી પાંચ છ ગણી રકમની ચીકી તેની પાસે લખાવી લે.

વ્યાજનો વધારેમાં વધારે દર નિમવામાં આવે તો આવી હાનિકારક રૂઢીના વપરાસ વિશેષ થવા પામશે એમાં શક નથી. તેટલુંજ નહિ પણ મહારી કમિટીને વળી એક વધુ ગેરફાયદાની દહેશત એ રહે છે કે નાણાં ધીરનારાઓ વ્યાજનો જે સામાન્ય દર લે છે તે વધારાને કાયદેસર વધારેમાં વધારે દર લેવા મુકશે નહિ.

કેટલાક ભરોષાદાર અને સારી નિયતના નાણાં ધીરનારાઓ છે કે જેને વ્યાજનો દર વાજબી હદથી વધારે હોતો નથી તેઓને પણ આ કાયદેસર વધારેમાં વધારે નિમેલા વ્યાજના દરની રૂઢીથી તેદરથી વ્યાજ લેવાની લાલચ થાય એ પણ સ્વયં વિક છે.

ત્રીજી સુચના જે, મોદની આગુ બાગુની તપાસવાની સોદની વિગતો તપાસવાના તથા વ્યાજનો દર સોદામાં નક્કી થયે હોય તે ઘટ્ટી એછો કરવા માટેની કોટને સત્તા આપવાના સંબંધમાં છે તે સંબંધી મહારી કમિટી દિવગીર છે કે એ સુચના તે માન્ય કરી શકતી નથી કે રંણુ કે તથી બેપારનું કાર્યક્રમમાં ખસેલ પહોંચે અને મુકદમા લડનારાઓને નાહકની આપદા થાય.

દળાય અંગ્રીકલચરીટ રીટીફ અકટના વ્યવહારથી મળેલો અનુભવ પણ અજ સુચવે છે અને તે કાયદાના સંબંધમાં નિમાયતા કમિશનના હાલના રિપોર્ટનું વલણ પણ આજ પરિણામ તરફનું છે.

આ બધો વિચાર કરતાં મહારી કમિટી એવા અભિપ્રાયની છે કે નામદાર સરકારની ધારણા ઘીલ સુચના લાગુ પાડવાથી ઘણું અંશે પાર પડશે.

TARIFF VALUATION.

આયાત તથા નિકાશ થતા માલપર જકાતની આંકણીના સંબંધમાં નામદાર મુંબઈ સરકાર તરફથી ઇસ્ટર્સ કલેક્ટર મીઠ બ્રીટીશ એ આ ચેમ્બરના અભિપ્રાય માટે એક પત્ર તા ૨૯ મી જુલાઈને દિને લખ્યો હતો તેના જવાબમાં ચેમ્બર તરફથી નીચેના જવાબ મોકલવામાં આવ્યો હતો.

તા ૨૯ અક્ટોબર ૧૯૧૪.

ધીરન્ડીયન મર્ચન્ટસ ચેમ્બર એન્ડ બુરોના

સેક્રેટરી તરફથી

આર. એફ. એલ. બ્રીટી એસ્કવાયર,

આઈ. સી. એસ.

કલેક્ટર એન્ડ ઇસ્ટર્સ બેગ.

મું. મુંબઈ.

સાહેબ,

આ ચેમ્બરની કમિટીની ફરમાસથી આપના તા ૨૯ મી જુલાઈ ૧૯૧૪ ને રીજન્ડા નં. ૨૬૧૬ માં નજારના પત્રના સંબંધમાં તમના આભિપ્રાય જણાવવા રજા લઉં છું.

મહારી કમિટીને દહેશત છે કે જકાતની આંકણીને માટે માલના બજાર ભાવ આંકવાની હાલની રૂઢી જરાક સખત અને અમતોષ ઉત્પન્ન કરનાર છે કારણ કે આયાત કરનારને તે મલની ભરતીઓની ખર્ચી કેમકાતના ચોખ્ખા ભાવ કરતાં ઉંચે ભાવે ગેરવાજબી રીતે જકાત આપવાની ફજ પડે છે. (Wholesale cash Market values) અને “ જવાબદાર રોકડ વેચાણના બજાર-ભાવ ” એ વાક્યના હાલ લેખિતા અર્થ પ્રમાણે મુનરડ કાપડ દરેક ઇસ્ટર્સ કાયદાના ૩૦ મા વિભાગના (અ) પ્રકરણ પ્રમાણે જકાતની આંકણીમાં પહેલાં ત્રણથી ચાર મધ્યસ્થિના હસ્તક એક હસ્તેથી ખીજે હસ્તે એમ પંસાર થાય છે. આ

મેટેલીક શીલીંગથી બીલીંગને ચોરસ થાતે છે.

ઉપરાંત ઉપલા વાક્યના અર્થમાં દલાલી તથા ૪ ટકાનો વટાવનો પણ સમાવેશ થાય છે. (એટલે જકાતની આંકણીમાં તે પણ બાદ કરવામાં આવતાં નથી) આજ કારણે લીધે મહારી કમિટીનું ધારણું એવું છે કે આપના પત્રના છેલ્લા પેરેગ્રાફમાંની સુચના કે હાલ અંકાતી માલની ખરી કિંમતમાંથી બે ટકા બાદ કરવામાં આવે તો તે સામાન્ય સ્થિતિ સંજોગમાં આયાત કરનારની ખરી વેચાણ કિંમત તરીકે લેખી શકાય એ સુચના પણ આ સંબંધની બરા જરૂરીયાત પુરી પાડી શકે તથા એમ થતી હુલ સુધારી શકે એમ નથી.

આવા સંજોગમાં મહારી કમિટી એમ ધારે છે કે ("London Wholesale Cash Market Value") સ્થાનિક જથ્થાબંધ રોકડ વેચાણના બજારભાવ, આ વાક્યનો અર્થ ખેલો વેચનાર આયાત કર્યા પછી તરતજ ઉચ્ચમાં, ઉચ્ચ ને કિંમતે જથ્થાબંધ માલ વેચનો હોય તે ભાવ થયો અર્થ લેવો ભેદ એ અને ("Wholesale") "જથ્થાબંધ" એ શબ્દ બ્યારે વપરાય ત્યારે કુદરતી રીતે તેના અર્થ એમ થાય છે કે તે તેના જથ્થાના મોટામાં મોટા પ્રમાણમાં છે.

માલનાં ભરતીયાની કિંમતપર અંકાતી જકાતના સંબંધમાં વાધા લેવામાં આવે છે તે બાબત મહારી કમિટી આપનું ધ્યાન ખેંચી જણાવવા રજા લે છે કે આપના પત્રમાં જણાવેલા એવા દાખલાઓ ઘણા ભુલ છે. અને તે રૂઢીમાં થતી મુશ્કેલી અને અડચણના કારણે હાલની રૂઢી પ્રમાણે, મધ્યસ્થ દલાલોના નફા તથા વટાવ વિગેરેની ગણતરી કરીને બજારભાવ નક્કી કરવાની મુશ્કેલી ઘણી વધારે છે.

ઉત્તના કપડાના સંબંધમાં મહારી કમિટી એમ ધારે છે કે ઉચ્ચ અને ચોખ્ખા તદ્દન ગરમ કપડાં (કે જે બે રૂપીએ વારંથી વધારે કિંમતે વેચાતાં હોય) તેવાં કપડાંની જકાતની આંકણીમાં બે થી પાંચ ટાકાએને

(Wholesale unit) અમુક માપ તરીકે લેખવાની રૂઢી ભલે ચાલુ રાખવામાં આવે પણ હલકાં ગરમ કપડા તથા હાફ વુલન કપડાઓના સંબંધમાં તો માપ તરીકે આખી પેટી અથવા પેકેજીંગ નક્કી થવું ભેદભર્યું.

THE PROVINCIAL INSOLVENCY ACT.

પ્રોવિનશીયલ ઇન્સોલ્વન્સી એક્ટને સુધારવા બાબત નામદાર સરકારે એગ્રમંતો મત પુછાવ્યો હતો તેના જવાબમાં કમિટી તરફથી નોંધે મુજબનો જવાબ મોકલવામાં આવ્યો હતો.

ઇન્ડિઅન મર્ચન્ટસ એગ્રમંત અને બુરોના સેક્રેટરી તરફથી

એલ રોબર્ટસન એક્સવાયર આઇ. સી. એસ. નામદાર મુબઇ મરકારના સેક્રેટરી સાહેબ ભેગ, મું. મુબઇ.

સાહેબ,

(૧) આ એગ્રમંતની કમિટીની ફરમાસથી સને ૧૯૦૭ ના પ્રોવિન્સીયલ ઇન્સોલ્વન્સી એક્ટ ૩ મા સુધારો કરવાની ધારણાપર આપે આપના તા. ૬ ડી ઓગસ્ટ ૧૯૧૪ ના રોજના નં ૫૭૫ સને ૧૯૧૪ નબરના પત્ર દ્વારા માંગેલા તેમના અભિપ્રાય, આ સાથે મોકલવા રજા લઉં છું.

હાલના પ્રોવિન્સીયલ ઇન્સોલ્વન્સી એક્ટ દાખલ કરવામાં આવ્યા પછી નાદારી માટેની અરજીની મજ્યામાં વધારો થતો જાય છે એ નિશક વાત છે અને એ બાબતમાં મહારી કમિટી નામદાર સરકાર સાથે એકમત થાય છે.

(૨) બુના સીવીલ પ્રોસીડ્યુર કોડના ૨૦ મા પ્રકરણના ૩૪૪ મા વિભાગ પ્રમાણે નાદારી માટેની અરજી તે માલુસનાપર ડીક્લી બનતી તેને પકડવામાં આવ્યો હોય અથવા તો તેની રીટકતનાપર જપ્તી કરવાનો હુકમ કાઢવામાં આવ્યો હોય ત્યાર પછીજ થઈ શકે. અને આ બધું હુમેશ શરમ ભરેલું લાગવાથી દેવાદાર ઘણી વખત તે ડીક્લીનાં દેવાઓ ભરી દેવાને

પ્રસન્નનું

કેશમણી તેલ.

માથાના વાળનું પ્રતિદાન કરે છે.

દરેક તેલોમાં કેશમણી તેલ શ્રેષ્ઠ છે. શુદ્ધ વનસ્પતિમાંથી બનાવેલું અને ઉમદા અત્તરોથી સુગંધી કરેલું છે. વાળને નરમ રેશમ જેવા બનાવી કુદરતી યુગ્મસુરતી બક્ષે છે. માથાના ખોટા સાફ કરી તાલ પડવાનું સળળ કારણ દુર કરે છે. વાળને મજબુત બનાવી ખરતા અટકાવે છે કીંમત એક બાટલીનો રૂ. ૧-૦-૦ પોરટેજ બુકું.

ત્રણ બાટલીના રૂ. ૩-૦-૦ પોરટેજ સાથે.

ડાક્ટરો તથા વૈદો તરફથી સાબીત થયું છે કે તાલ મટાડવા માટે પીવાની દવા કરતાં માથાનાં સાચાં તેલ વધારે શુભકારી છે. કારણ તે મુળમાં પહોંચે છે અને રહેલાં ધી રોગ દુર કરે છે. હંમારી કુંપનીનું આ તેલ સ્ત્રી પુરૂષોના શલ્યગાર સજવામાં ઘણું માનીતું છે. વાપરવાથી ખાત્રી થશે. નમુનાની બાટલી માંગવાથી કોઈપણ સરનામે મફત મોકલી આપવામાં આવશે.

બનાવનાર-સી. પ્રસન્નની હું.

ઉચા પરક્રયુષ્મ-ગીરગામ, મુંબઈ.

આમેફોન, હાર્મોન્યમ, સીનેમેટોગ્રાફ.

આમેફોન મુંબઈમાં પેટલ વેદલા મંગાવનાર અને દોષથી એ બાબેનો અમારો અનુભવ સરવેથી લાભો છે અને વળી અમારે ત્યાં આમેફોન તથા તેનાં ગાયનો આખી મુંબઈમાં સર્વેથી મેલ્યા ત્યાંમાં તેવાર રહે છે કીંમત રૂ. ૧૫ થી રૂ. ૨૫૦.

હાર્મોન્યમ-અમારાં પાતાનાં તથા પેરીયનાં કેવ રવનાં બનાવેલાં, અને હાર્મોન્યમ બનાવવાને લગતો સર્વ સામાન અમે ધણેજ કિંમતે વેચીએ છીએ.

આમેફોન તથા હાર્મોન્યમ અમે તેવાં બજારી ગવાં દોષ તોપણ સમારીને નવાં જેવાં હવી આપીએ છીએ.

જેમ્સ હું. કાલબારી રોડ-મુંબઈ.

(૯) મહારી કમિટી નામદાર સરકારનું
ધ્યાન નીચેની હકીકત તરફ ખેંચે છે કે હાલના
કાયદા પ્રમાણે દેવાદાર છુટો થવાની દરકાર
ખતો નથી. અને નહિં છુટેલો નાદાર રહેવાનું
પસંદ કરે છે કે જેથી 'કપટથી' સંતાડી
રાખેલા માલના સંબંધમાં અથવા હિસાબમાં
ગાટાળો કરવાના સંબંધમાં કોર્ટ કંઈ તપાસ
કરે નહિં. કમિટીના વિચાર પ્રમાણે આ બંધી
ઘણી ખોટી છે અને કોઈક રીતની સમયની
હદ મુકર કરવાથી એ બંધી અટકાવી શકાય.
(જેવી કે છ મહિનાની) જે હદમાં ચરજદારે
એ છુટા થવા માટેના હુકમ માટે અરજી કરવીજ
જોઈએ નહિં તો ચુકાદા માટેના હુકમ રદ થઈ
જાય. જો સારાં કારણો બતાવવામાં આવે તો
આ હદને કોર્ટના હુકમથી વધારી શકાય.

(૧૦) દરેક સારી નિયતના નાદાર બેધા-
રીના લાભ માટે બીજી એક કલમ પણ ઘડવાની
ઘણીજ જરૂર છે મારી નિયતના નાદાર અ-
જાદારને તેમને જાતે પકડવામાં આવે તેમાંથી
બચાવનારી કલમ જે પ્રમાણે ઉપર જણાવેલા
અંગ્રેજી કાયદામાં છે તેવી આ કાયદામાં નથી,
જો કે તે નાદાર દેવાદારને પકડવામાં આવે છે કે
તરત જ તે નાદારીની અરજી નોંધવા તથા
હાજર રહેવાની જામીનગીરી આપેતો તેને
છોડવામાં આવે છે પણ હાલના કાયદાના
લખાણ મુજબ ગામ પર ગામમાં નાદાર દેવા-
દારને જોકે તેણે નાદારી અરજી નોંધાવી હોય
તો પણ તેના પર જુદી જુદી ચીકીઓ હોય તેને
મટે તેને પકડી શકાય. ઇન્ડિયન લૉ રીપોર્ટ
૮ મદ્રાસ ૯૭ તથા ૯૮ મા પાના પર એમ જણા-
વવામાં આવ્યું છે કે (ચોરીજનલ અને એપિ
લેઇટ કોર્ટો) અસલ દાવાઓની તથા અપીલ
કરવા માટેની ઉંચી અદાલતોને કાયદાથી મળેલા
અધિકાર પ્રમાણે મુજબ સત્તા એવી છે કે એવા

નાદારને પકડવામાંથી તેને બચાવી શકે.
જો એમજ હોય તો તે સંબંધીના કાયદાને વધારે
ચોખ્ખો કરી એવા નાદારો નાદારીની અરજી
નોંધાવે અને તેના માલ મિલકતને vesting
Order. કબજામાં આપનારો હુકમ કરવામાં
આવે કે તરતજ તેની જાતને પકડવામાંથી રક્ષણ
બક્ષી શકે એવી સત્તા કોર્ટને છે એવી કલમ
ઉમેરવામાં કોઈ જાતનું નુકશાન દેખાતું નથી
(બુઓ--આબદુલ રઝગ વિરુદ્ધ બસંદીન
અહમદનો નં. ૧૪ સી. ૭૫૬૫. એન પ૮૯
મા દાવો)

(૧૧) મહારી કમિટીનું ધારણું એવું છે કે
એક દેણદારને નાદાર દેરવા માટે તેના દેણ-
દારને જે હુકમ આપવામાં આવ્યો છે તેના ગેર
ઉપયોગ થવા સંભવ છે કોઈ દગાખોર દેણદાર
જેના ફક્ત ૫૦૦ રૂ માંગતા હોય તે પણ પોતાના
દેણદારની આગરૂને સખત ધોકો લગાડી શકે,
મહારી કમિટી, તેથી એની સુચના કરવા રત્ન લે
છે કે તેના દેણદારનું કુલ દેણ રૂ ૫૦૦૦ થી
વધારે હોય અને અમુક દેણદારનું દેણ
દેવાદારના કુલ દેવાનો દસમો ભાગ હોય તો
તે દેણદારને અરજી નોંધાવવાનો હક
આપવો જોઈએ.

૧૨ મા વિભાગમાં એવી કલમ છે કે જો
દેણદારની અરજી ખોટી અથવા ફક્ત હેરાન
કરવા માટે નોંધાયેલી માલુમ પડે તો
નુકશાની તરીકે રૂ. ૧૦૦૦ સુધી દેવાદારને
આપી શકાય આગરૂની નુકશાનીના બદ-
લામાં આ બદલો કોઈક વખત પુરતો નહિં
થાય અને તેથી મહારી કમિટી એવું
ઉચિત ધારે છે કે દેવાદારની આગરૂને ધોકો
લગાડવાની બહ નિયતથીજ જો અરજી નોંધા-
વેલી સાબીત થાય તો તે દેણદારને વધારે
સજા કરવા માટેની મુખ્યત્વારી સત્તા કોર્ટને
આપવી.

જલણુ ધરાવે છે તે ખુલ્લી રીતે જણાવવી તેઓએ જણાવ્યું કે, તુકસાન સામે કાંઈ ધરખમ મદદ અથવા જાતીનગીરી આપવાની દરખાસ્ત ઠરવામાં નહિ આવે ત્યાં સુધી પ્રજા નવા ઉદ્યોગમાં નાણું રોકતાં ગલરાશે.

તે બાદ ચેમ્બરની કમિટીને વેપારી ખજાર ખાતાના માણ વડા મરહુમ મી. નોએલ પેટન માથની મુલકાન વેળાં સઘળાં અગત્યના બ્રિટીશ એલચી ખાતાઓની સાથે હિંદી વિભાગો રાખવા લીધે જે વાતચીત થઈ હતી તે તરફ પ્રમુખે મી. લીનું ધ્યાન ખેંચ્યું અને જણાવ્યું કે આવા વિભાગોથી હિંદી વેપારીઓ તરફની પુછપરછના જવાબ વાળવાનું સુગમ થઈ પડે અને હિંદી વેપાર માટે નવાં ક્ષેત્ર ખોલવાની તક મળે વળી મુંબઈ ખાતે ઉદ્યોગ હુલ્લને લગતી ખજાર પુરા પાઠનારાં ખાતા અને તે માથે વેપાર ઉદ્યોગને લગતું મયુઝીઅમ ઉભું કરવા ઉપર પણ ધ્યાન ખેંચવામાં આવ્યું હતું.

આ ઉભા થયલા જુદા જુદા સવાલોપર ખાનગી કેટલુંક વિવેચન થયાં બાદ મી. લી. એ એલુ વચન આપ્યું કે કમિટીની સુચનાઓ નામદાર સરકાર સમક્ષ તેમના વિચારાર્થે તેઓ રજુ કરશે.

ત્યારબાદ મી. લીએ માલ બનાવનારાઓ અને થાપણુવાળાઓનું ધ્યાન ખેંચવા માટે

જે આયાત વેપાર હુસ્મનના હાથમાં મોટે ભાગે છે તેના સંબંધમાં જુદા જુદા વિષયો અને આંકડા સાધના હુંક ચોપાનીયાં સરકારી વેપારી ખાતમી ખાતાં તરફથી બહાર પાડવાના સંબંધમાં કમિટીનો અભીપ્રાય પુછ્યો.

કમિટીએ આ દરખાસ્તને આવકારદાયક ગણી અમે એવી સુચના કીધી કે, આવા ચોપાનીયા દેશી લાવામાં પણ પ્રગટ કરવાં. તેઓએ ગુજરાતીમાં પ્રગટ થતા ચેમ્બરના માસિક પત્ર તરફ ધ્યાન ખેંચી જણાવ્યું કે તેમાં સઘળી છાપાઓની યાદીઓનો સાર આપવામાં આવે છે. વળી તેમાં વેપાર તથા આંકડાને લગતી વિગતો પણ પ્રગટ કરવામાં આવે છે. તેઓએ વધુ જણાવ્યું કે, મી. લીએ સુચવેલાં ચોપાન્યા પ્રગટ કરવાયા આ દેશ માટે જે કટલાક ઉદ્યોગો જરૂરના છે તે ઉપર હોંદી પ્રજાને નવું જાણવાનું મળશે. વધુ એ જણાવવામાં આવ્યું કે સઘળાં સરકારી વેપારને લગતા હેવાલો હાલમાં અંગ્રેજીમાં પ્રગટ થાય છે, પણ એ લાવાથી અમારા વેપારીઓનો મોટો ભાગ માર્હિતગાર નથી અને તેટલા માટે તે પુસ્તકો તરફથી સ્વાલવીક રીતે જે મદદની આશા રાખી શકાય તે તેનાથી મળતી નથી.

પ્રમુખે મી. લીનો ઉપકાર માન્યા બાદ સભા જરખાસ્ત થઈ હતી.

COMMERCIAL NOTES.

વેપારી ખબરો.

મેન્ચેસ્ટર તરફથી કરાચીમાંની દેશી કાપડના વેપારીઓની એસોસીએશનપર લખાયેલા પત્રોના જવાબમાં તેણે જણાવ્યું કે લડાઈના સંજોગે લોકેશાયરના ચાલુ કાપડના કૉન્ટ્રેક્ટમાં ચલતમાં જે મહિનાનો વધારો કરવા માટે એસોસીએશનના પ્રત્યેક સભાસદોને કેવી રીતે સમજાવી શકાય તે તે સમજી શકતા નથી. પણ આ ખાસ સંજોગને લઈને તે ગદા સભાસદોને એવી રીતનો આગ્રહ કરે છે કે જ્યારે તેમને વિનંતી કરવામાં આવે ત્યારે સમયની હદ વધારવા તેઓ એ બાબતું કરવું જોઈએ.

મુંબઈના ફ્રેન્ચ કૉન્સલ તરફથી એક પત્ર દ્વારા હમને નીચેની ખબર વેપારી વર્ગમાં ફેલાવવા મોકલવામાં આવી છે.

મુંબઈ ખાતેની આયાત કરનારી પેટીઓ તેઓ જે માલ બજારમાં વેચી શકતા હોય તેની વિગત મુંબઈના ફ્રેન્ચ કૉન્સલપર મોકલી આપશે તો તે વિગત તેઓ પેરીસ મુકામે નેશનલ ડ્યુ કૉંગર્સ એક્સ્પ્રીરીયુર ડીલા ફ્રાન્સની ૩ રજુ ફેબ્રુઆરી એ ઠેકાણે આવેલી ઓફીસમાં મોકલાવશે અને તે ઓફીસ દ્વારા ફ્રેન્ચ પેટીઓને તે બજાર પહોંચી શકશે—અને આ વિગત મળ્યા બાદ તે તેમને પાલવતા પ્રમાણે રીતસરની ઓફર મોકલાવશે. અત્રેની પેટીઓએ વિગત સાથે માલની કિંમત તથા નાણા લેવાની વિગત સર્વે જણાવવાની જરૂર છે.

વિલાયતમાં પાસ થયેલા મોટા ડાકટરોએ

વાપરીને પત્ર દ્વીપેલી, કોઈ પણ જાતની નુકશાનકારક ચીજ અગર પરેશવાળી ચીજ વગરની, માત્ર ઉમદા દેશી દવાઓમાંથી બનાવેલ આદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસની ગોળીઓ રાજા મહારાજાઓ, દેશી ગૃહસ્થો તથા ઇંગ્લેન્ડમાં પણ ટેનોક તરીકે ખૂબ વખણાય છે અને તેનો ગંઢોળા પ્રમાણમાં ઉપાડ થાય છે એજ તેના અસંસારપણાની મોટી સાબીતી છે.

આદશાહી યાકુતી

અનંગ વિલાસ.

ગમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરુષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી યાકુતી વીર્ય વીકારની તમામ વ્યાધી મટાડે છે અને વીર્ય ઘટ્ટ બનાવી ખરું પુરુષાતન આપે છે. ખરી મરદાઈ આપનાર અને નળલા માણસને પણ જીવાનની માફક જોરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ લેવા અમારી પાસ લલામણ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈ પણ જાતની પરેશાની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ડગી એકના રૂ. દશ.

આદશાહી યુનાની લેપ.

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે અને તે નસોને પુરતી તાકાત આપે છે, ખરું પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ ક્તેહમંદ ઇલાજ છે. આઈસ એકની ડગીના રૂપીયા આઠ. તમામ દવાઓનું પોસ્ટ ખર્ચ જુદું.

ડાકટર કાલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ-કાઠીયાવાડ.

Business Adviser.

For all commercial and Trade matters, correspondence, Insurance-questions in all its Branches, Investments, Finance, Export and Import, Company's Work such as Floating, Amalgamating, reorganising and Winding up, Inventory and Inspection of Accounts, Balance sheets etc, and all legal and practical routine relating to business, Consulting fees moderate. Apply, with your requirements to Y. L. Bhandarkar-F. C. I. (Fellow of the Institute of Commerce, Birmingham) Girgaum "Indoo Lodge" Bombay.

ધંધામાં સલાહ આપનાર.

વેપાર વાણિજ્યને લગતી દરેક બાબતો, પત્રવ્યવહાર, ઇન્સ્યુરન્સ એટલે વીમાને લગતી દરેક બાબતો, નાણાં રોકવા બાબત, આયાત અને નિકાશના સગવડો ઉપર, કંપનીઓના નવી ઉભી કરવી હોય या तो જેટી દેવી હોય या तो બધ કરવી હોય વિગેરે, કંપનીને લગતી દરેક બાબતમાં, ઇન્વેન્ટરી તૈયાર કરવી હોય, અગર હિસાબ તપાસવો હોય અગર બેલેન્સ શીટ કાઢવાં હોય, એવાં દરેક કામમાં અને દરેક જાતના ધંધાને લગતી વ્યવહારીક અને કાયદા સંબંધી સલાહ આપવામાં આવે છે. સલાહ આપવાની મધ્યમજ રાખવામાં આવેલી છે.

તમારી જરૂરીયાતો સાથે લખો.

વાઇ એલ. ભંડારકર એફ. સી. આર્થ.

ફેલો ઓફ ધી ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ કોમર્સ,

બરમિંગહામ.

ગીરગામ "ઇન્ડુલોજ"—મુંબઈ,

ખાંડનો પાક.

થોડી હુશીઆરીથી નાની મુડી સાથે દૈ પ્રયાસ કરતાં માટે વેપાર કેમ ખિલવી શકાય એ સંબંધી કેટલુંક વિવેચન કરતાં સ્ટેટીસ્ટ પત્ર ખાંડનો દાખલો આપે છે. સ્ટેટીસ્ટ પત્ર કહે છે કે જરમનીએ લઇ લીધેલા કેટલોક ખાંડનો વેપાર પશ્ચિમ હિંદના દાપુએ (West Indian Islands) પાછો પોતાને હાથ કરી શકે એવી તક મળી છે. બ્રિટીશ આપણુ કરનારઓ બ્રિટીશ નહિં એવા દેશોમાં નાણાં રોકવા પુશી હતા તો, વેસ્ટ ઇન્ડીઝમાં હાલનાં મળેલી વતનો લાલ લઇ જે ઉદ્યોગને લુતકાળમાં બ્રિટીશ બેપરવાઇને લીધેજ નુકશાન થયું છે એમ કહીએ તો ચાહે તે ઉદ્યોગને ફરીથી ખિલવવા પ્રયાસ નહિં કરશે ? અને તેવો પ્રયાસ કરી આપણા સામ્રાજ્યના એક અત્યંત ઉપયોગી ભાગ કે જેને પનામા નહેર ઉદ્ધર્યા પછી ખાતરીથી ધણીજ ફાયદો થશે તેને લાલ નહિં કરી આપે ?

વેસ્ટ ઇન્ડીઝ પ્રમાણે હિંદુસ્તાનનું પણ તેમજ કહી શકાય. આપણા હિંદ દેશમાં અસલ ખાંડનો પાક પુષ્કળ થઇ શકતો હતો. ધીમે ધીમે તે ઓછો થતાં અત્યારે ખાંડની જખરજસ્ત આયાત કરવી પડે છે. અંગ્રેજ આપણુ કારોને માટે શું આ અંશકય છે કે જે વેપાર જરમનીએ હાથે કરીને ફેંકી દીધો છે તેમાંથી થોડો પોતાને હાથ પાછો કરી લે ચાલવા તો જો ખાતગી મુડીદારે નહિં કરતા હોય તો નામદાર સરકાર આ દેશમાં થોડો ખાંડનો ઉદ્યોગ ઉભો કરે એવું શું તેઓનું ગણું નથી ? આપણા દેશ સાથની લેણદણ વખતે નેપોલીઅને ફ્રાન્સમાં ખીટના ઉદ્યોગને ઉત્તજન આપ્યું. જરમન સરકારે નેપોલીયનનો દાખલો લઇ તેની આમાં

ફતેહ થયલી જોઇ પોતાના દેશમાં ખાંડનો પાક ઉત્તેજિત કરી જરમનીને થોડો ખાંડ ની પબલનાર દેશ બનાવ્યો. આપણું દાખલ પત્ર લખે છે કે અંગ્રેજો, ફ્રાન્સમેન તથા જરમનોથી એવા પાછા હકે એવા છે કે હિંદુસ્તાનમાં ખાંડનો ઉદ્યોગ પાછો સચેત નહિ કરી શકે ? ખાસ કરીને આવે વખતે કે જ્યારે જરમન અને આસ્ટ્રીયન આવક એકએક હુટી પડે છે.

પંખામાં ધી પીપ્લસ બેંકના હુટવા પછી જે જે મુખ્ય બેંકો પડી લાંગી તેનું તારીખ વાર લીસ્ટ ટ્રીબ્યુન પત્ર નીચે પ્રમાણે આપે છે.

બેંકનું નામ.	બંધ થયાની તારીખ.
પીપ્લસ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા	તા. ૧૬-૬-૧૩
અમૃતસર બેંક	,, ૧૬-૬-૧૩
પેશાવર બેંક	,, ૨૩-૬-૧૩
હિંદુસ્તાન બેંક (સુલતાન)	,, ૨૭-૬-૧૩
ડેઆબા બેંક (જલંદર)	,, ૧૪-૧૦-૧૩
લાહોર બેંક (લાહોર)	,, ૧૭-૧૧-૧૩
ઇન્ડિયન એકસચેન્જ બેંક	
(અમૃતસર)	,, ૨૩-૧૧-૧૩
જહઝીયલ બેંક (લુધીઆના)	,, ૨૮-૧૧-૧૩
રોયલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા	,, ૧૪-૧૨-૧૩
બેંક ઓફ હાસા	,, ૧૬-૧૨-૧૩
પોમ્પલર બેંક (રાવલપીંડી)	,, ૩-૩-૧૪
ગોલ્ડન બેંક	,, ૬-૪-૧૪
મારવાડ બેંક (લાહોર)	,, ૧૪-૪-૧૪
બ્યોર્જ બેંક	,, ૨૭-૫-૧૪
આરીયન્ટ બેંક (લાહોર)	,, ૪-૭-૧૪
પંખા કોઓપરેટિવ બેંક	,, ૧૪-૬-૧૪

મુખમાં લાંગેલી બેંકોમાં મુખ્ય કેડીટ બેંક ધી ઇન્ડિયન સ્પીસી બેંક તથા બોમ્બે બેંકીંગ કોર્પોરેશન હતી.

JOINT-STOCK COMPANIES.

જોઇન્ટ—સ્ટોક કંપનીઓ.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના જુલાઈ મહિનામાં નીચેની જોઇન્ટ સ્ટોક કંપનીઓ બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં રજીસ્ટર થઇ હતી.

નામ.	ઠેકાણું.	હેતુ.	ધાપણ. રૂ.
૧. બેંકીંગ, લોન તથા વિશે (અ.) બેંકીંગ અને લોન.			
૧ ન્યુ એઆઇ બેંક	અમૃતસર	બેંકીંગ	૫,૦૦,૦૦૦
(બ) વિશે			
૨. યુએસ ટ્રોવીન્ટ સોસાયટી	કલકત્તા	ટ્રોવીન્ટ ઇન્સ્યુરન્સ	૧૦,૦૦૦
૨ વેપાર.		બેંકીંગ વિગેરે માટે કુલ...	૫,૧૦,૦૦૦
(અ.) છાપવા, પ્રસિદ્ધ કરવા તથા સ્ટેશનરી માટે			
૩. કલકત્તા સમાચાર	બાંગાળા	છાપવા પ્રસિદ્ધ કરવા વિગેરે માટે	૫૦,૦૦૦
(બ) બીજીઓ.			
૪. સીવીલ એન્ડ સીનિટરી એન્જીની યરીંગ કંપની	કલકત્તા	મકાન વિગેરે બાંધનારા તથા કોન્ટ્રેક્ટર તરીકે કામ ચલાવવા	૫૦,૦૦૦
૫. બાંગાળા પબ્લિક મેન્યુફેક્ચરીંગ કંપની	કલકત્તા	ઇટ વગેરે બનાવવા	૧,૦૦,૦૦૦
૬. એલ એન્ડ એફ બરેકલક એન્ડ કંપની	મુબઇ	સામાન્ય વેપાર અર્થે	૨,૨૫,૦૦૦
૭. જગત ય બીહારીલાલ	કર્ણાટી	સામાન્ય વ્યાપાર તથા કમીશન એજન્સી	૨૦,૦૦૦
		કુલે બીજીઓ...	૩,૬૫,૦૦૦
		કુલે વેપાર માટેની	૪,૪૫,૦૦૦

માર્સેસની રંગીન તથા હાલ લાદીઓ સ્થાપિત અને મજબુત.

નામ,	કેશભૂં,	હેતુ.	ધાપણ રૂ.
૩. બીજા માટે			
૮. ઇન્ડિઅન મેનીમા ...	દીલ્હી	ખાચોસરોપ એકઝીબીશ ન ચલાવવા માટે	૧,૦૦,૦૦૦
૯. શ્રી ગૌરક્ષક નાટક મલા ...	મુંબઈ.	નાટક કરવા માટે	૧,૨૫,૦૦૦
		બીજા માટે કુલ...	૨,૨૫,૦૦૦
		એન્ડર કુલ.	૧૧,૮૦,૦૦૦

NEW PATENTS.

નવાં પેટંટો.

કલકત્તાની પેટંટ ઓફીસમાં નવી શોધો માટે પેટંટો મેળવવા સને ૧૯૧૪ ના ઑગષ્ટ માસમાં નીચે મુજબ અરજીઓ કરવામાં આવી હતી.

અરજી કરનારનું નામ.	શા માટે.
સ્પાર્કસ ફીલ્ડિંગ નાર કું.	કુવા માટે કાણું કોચેલી ગાગર માટે અને તે બનાવવાની રીત માટે.
કે. કે. બરનાઈ	પંખમાં સુધારો કરવા માટે તથા તેલના દિવામાં વંટોળીઆની સામે ટકકર બીલવા માટેની કંઈક ચુકતી માટે.
ધ. આર. ફીન્ડીગન	જીવકાં પકડવાની સુધારેલી ઢળ માટે.
ન્યુ રીફ્રેક્ટરી ઓર્સ લીમીટેડ	અશોષિત કાચી ધાતુમાંથી હલકી ધાતુ કાઢવામાં કંઈક સુધારો કરવા માટે.
યુનાઇટેડ કંટ કંપની	શેરડી (treating)
જે. એઈકન હેડ	વોટરપ્રુફ બેગમાં સુધારો કરવા માટે
સી. એસ. સ્નેલ	ગાડીઓને સ્પ્રિંગ લગાડવા માટે.
જનરલ ઇલેક્ટ્રીક કુંપની	ધાતુઓપર દાળ ચઢાવવાની રીતમાં સુધારો કરવા માટે તથા તેને લગતા સરંજામ માટે
જે. એલ. નીરડીન અને ટી. એ. નેલસન.	વાંસ તથા એવી બીજી ક્ષીણોમાંથી કાગળ બનાવવા માટેનો માવો ઉત્પન્ન કરવાની રીત માટે.
એફ. એન. ડેવીડસન	સુવ્યવસ્થિત યંત્રમાં અથવા તેના સંબંધમાં સુધારો કરવા માટે.

સને ૧૯૧૪ ના મુંબઈ, કાશી તથા ઉમરાવતીમાં
ભરાયલાં પ્રદર્શનમાં ચાંદ મળેલા છે.

પ્રસિધ્ધ ડા० વામન ગોપાળનું.

આયોડાઈડ

સારસાપરીલા.

આ જગપ્રસિદ્ધ સારસાપરીલા એવા અનેક ઔષધોથી તૈયાર કરવામાં આવેલું છે કે, જે ઔષધો દ્વારાં પણ કારણથી દુષીત થયેલાં લોહીને શુદ્ધ કરી વૃદ્ધિ કરે છે. ગરમી, પ્રદર, સાંધાનું રહી જવું, મ્દોમાં અને શરીરના બીજા ભાગોપર ચાકાં પડવાં, સ્મરણ શક્તિ ઓછી થઈ જવી, શરીરપર ફોદલા થઈ આવવાં, મ્દોમાં તથા ગળામાં કાણાં પડવાં, નાકનું બેસી જવું, શરીરનું સુખ આવવું, કળતર થવી, યુગ્મલી, ખરજ, ગજકરણ, હાથ પગમાં બળતરા થવી, મોઢામાંથી વાસ નીકળવી, લાળ પડવી, દાંતના પારાનું સુચવું, દાંતનું હાલવું, તેમાંથી લોહી વીગેરે નીકળવું એ સર્વે પ્રકારના રોગોપર આ ઔષધ ધણુજ ઉપયોગી થઈ પડયું છે.

કીમત સવા રૂપિયો. ટપાલ ખર્ચ ૭ આના. સારો શુણુ આવવા માટે ચાર ખાટલીઓ લેવી જોઈએ. એકદમ ચાર ખાટલી મંગાવનારને ૪૫૫ રૂપીઆ પડશે. ટપાલ અને બેંગી ખર્ચ બુદ્ધ પડશે.

ધાતુ શક્તિ વર્ધક અત્યંત ઔષ્ઠીક ફેરફારની ગોળીઓ.

માલેક, ડા. ગૌતમરાવ કેશવ,

ગૌતમરાવ કેશવનું ઔષધાલય,

હાકુરદાર-મુંબઈ.

ગોળરશન ઑઇલ એનજીન.

તદન સાદાં, મજબુત તથા સસ્તાં,
૪ થી ૪૦ હોર્સ પાવર સુધી સ્ટોકમાં તૈયાર મલશે.

નદી અથવા કુવામાંથી પાણી કાઢવાના પંપો,
અનાજ દળવાની વિલાયતી તેમજ દેશી ઘંટીઓ.

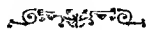
પમથી અને પાવરથી ચલાવવાના લેથો.

હાથથી અથવા પાવરથી ચલાવવાના ફ્રીલીંગ મશીનો,

છનીંગ ફેક્ટરી માટે કંપ્લેટ ગીયરીંગ, શાફ્ટીંગ વગેરે.

વીલાયતી લોખંડની બે કટકાની પુલીઓ સીંગલ તથા ડબલ આર્મની મોટા જથામાં તૈયાર મળશે.

વીઠલ પરશોતમ એંડ સન.

ઈન્જનેરો તથા બીડનું ઓતકામ કરનારા, તથા મશીનરી મંગાવનારા,

ખેતવાડી બીજી ગલી,—મુંબઈ.

અરજી કરનારનું નામ

શા માટે.

જે. થેઝમ.

સુતરની બનાવટમાં સુધારો કરવા માટે.

સી. ડમદમુ. સી. હાઈન.

ઇન્ડોયા રબરથી બનાવવામાં આવતી રમીંગો-
માં સુધારો કરવા માટે.

જેથર અને પ્લેટ લીમીટેડ

વાણાટના સાંચાક્રમમાં સુતર દોરા વગેરેમાં
ભીનાશ લાવવા માટેના સુધારેલી રીત તથા
સાહિત્ય માટે.

પી. એ. જી. મેશીન

શેરડો પીલવાના સંચા બનાવવા માટે

જે. એમ. પ્રસાદ

બુટ, શુઝ વગેરેમાં સુધારો કરવા માટે

એફ. બી. રંટેટોન

રૂના જીનના રોલરોમાં સુધારો કરવા માટે

એફ. જી. સેન્ટ્રિફ્યુગલ અને માસીની કું લી.

(Centrifugal pump) પાણી તથા બીજા
પ્રવાહી પદાર્થ પહાર કે દ્રેષી દેવાના સંચા માટે

ટી. ઇ. લૉરેન્ટ

એક બતનાં એલારમવાળા ચોરથી નહિ
એલાય એવા તાળા માટે.

IMPORTS OF SUGAR.

પરદેશી ખાંડની આયાત.

ધ. સ. ૧૯૧૪ ના ઓગસ્ટ માસમાં હિંદુસ્તાનમાં નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઈ હતી.

જે દેશોમાંથી આયાત થઈ હોય તેનું નામ.	૧૯૧૩	૧૯૧૪
	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.
ડેનમાર્ક	૧	...
જર્મની	૨૮૪
હોલેન્ડ	૩૯
બેલજીયમ	૩૮
ફ્રાન્સ	૨૫
ઑસ્ટ્રીયા હંગરી	૧૪૫
સ્વેડેન સેડલમેન્ટસ.	૫	૧,૫૨૭
ગાવા	૨૧,૨૮,૮૬૨	૮,૬૧,૦૨૦
ચીન	૧,૫૦૫	૨૦૩૪
ગાયાન	૩૫૭
ફોરમોસા
ઇન્ડો
મોરીશિયસ	૭૩	૨૯,૨૮૮
વેસ્ટ ઇન્ડીઝ	૪૦
સાઉથ આમેરિકા	૭
ઑસ્ટ્રેલીયા
બીજા દેશો	૪૧૬	૬૦૫
	૨૧,૩૧,૭૭૨	૮,૯૪,૪૯૯

પ્રી યુલિઓ

પ્રીટીશ હિંદુસ્તાનના બુદ્ધ માં નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઈ હતી.

નામ.	ખાંડની ખાંડ	શેરડીની ખાંડ.	ટાઇલ.
	૧૯૧૩	૧૯૧૪	૧૯૧૪
	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.
બંગાળ	૨૨૩	૬,૭૬,૫૭૮	૫,૮૪,૭૮૧
મુંબઈ	૮	૪,૩૮,૮૮૫	૧,૧૪,૩૮૬
સિંધ	૧૦૦	૫,૬૪,૬૦૭	૧,૭૮,૧૨૩
મદ્રાસ	૬૬	૫૧,૨૬૩	૧૨,૬૬૪
બમો	૧૧૦	૪,૫૪૫	૪,૫૪૫
કુલ	૫૦૭	૨૧,૩૧,૨૬૫	૮,૯૪,૪૯૯

SPINNING & WEAVING RETURNS.

સુતર અને સુતરાઉ કાપડના આંકડાઓ.

ઈ. સ. ૧૯૧૪ ના જુલાઈ માસમાં હિંદુસ્તાનની મીલોમાં નીચે પ્રમાણે સુતર તથા સુતરાઉ કાપડ બનાવવામાં આવ્યાં હતાં.

સુતર (રતલ)

	૧૯૧૩	૧૯૧૪
બ્રીટીશ ઇન્ડિયા	૪,૧૧,૦૨,૫૨૮	૪,૧૪,૯૪,૩૮૧
મુ'બંધ	૪૧,૦૮,૧૭૫	૩૮,૪૬,૫૬૨
મદ્રાસ	૨૬,૨૨,૩૭૧	૨૬,૭૦,૭૬૬
બંગાળ	૩૫,૮૭,૬૧૬	૪૧,૪૧,૩૫૧
ચુનાઈટ ટ્રોવીન્સીઝ	૬,૨૩,૮૧૦	૫,૬૪,૩૮૮
પંજાબ	૩૩,૪૬,૧૫૭	૩૦,૮૮,૬૫૧
મધ્યપ્રાંતો તથા બિહાર		
બ્રીટીશ ઇન્ડિયામાં કુલ	૫,૫૬,૬૦,૬૫૭	૫,૫૮,૦૬,૦૬૯
દેશી રાજ્યો	૩૨,૬૮,૬૮૭	૩૪,૮૪,૫૩૪
કુલ ...	૫,૮૯,૫૬,૩૪૪	૫,૯૨,૯૦,૬૦૩

કાપડ

	૧૯૧૩	૧૯૧૪
બ્રીટીશ ઇન્ડિયા		
મુ'બંધ { રતલ	૧,૬૬,૬૫,૬૬૫	૧,૬૭,૨૬,૨૦૮
વાર	૭,૩૬,૩૮,૨૩૦	૮,૪૦,૩૬,૫૬૧
મદ્રાસ { રતલ	૭,૮૮,૧૪૪	૬,૯૦,૪૪૮
વાર	૨૬,૫૫,૬૯૦	૨૩,૪૦,૩૬૪
બાળ { રતલ	૨,૭૬,૫૦૩	૩,૪૩,૧૧૮
વાર	૧૪,૮૩,૭૬૪	૧૮,૪૬,૭૭૨
ટેક { રતલ	૧૦,૦૪,૫૧૪	૧૦,૦૦,૪૩૨
વાર	૪૩,૮૧,૫૧૦	૩૬,૨૮,૪૦૧
પીઝ { રતલ	૫૬,૬૨૦	૩૨,૬૪૦
વાર	૨,૪૮,૧૦૪	૬૫,૬૦૦
તો { રતલ	૧૨,૩૬,૫૫૨	૧૨,૦૩,૨૪૬
વાર	૪૭,૩૧,૧૮૮	૪૬,૦૫,૩૦૩
હિંદુ મા કુલ { રતલ	૨,૦૦,૩૪,૨૬૮	૨,૨૬,૬૬,૩૬૨
વાર	૮,૭૪,૩૮,૫૧૬	૯,૬૫,૫૬,૩૬૨
દેશી { રતલ	૧૪,૮૦,૧૬૯	૧૮,૪૪,૮૧૬
રાજ્યો { રતલ	૫૭,૦૬,૬૦૩	૭૨,૪૫,૪૮૬
એકંદર { રતલ	૨,૧૫,૧૪,૪૬૭	૨,૪૮,૪૧,૨૨૧
ટોટલ { રતલ	૯,૩૧,૪૮,૧૩૯	૧૦,૩૭,૦૪,૮૪૮

ધી બાગે ટાઇલ માર્ક ૨૧ એક સીટ ફાઈ મુબંધ

IMPORTS OF COTTON YARN.

સુતરની આયાત.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના આંગણ મહિનામાં બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં પરદેશથી નંબર ૩૧ તથા તેથી ઉંચા નંબરનું સુતર નીચે પ્રમાણે આયાત થયું હતું.

ભાત અને નંબર.	બાંગાળા.	મુંબઇ.	સિન્ધ	મદ્રાસ.	બર્મા.	ટોટલ.
ચુલ્લર્થેન્ડ વૉટર	પાઉન્ડ્ઝ.	પાઉન્ડ્ઝ	પાઉન્ડ્ઝ	પાઉન્ડ્ઝ.	પાઉન્ડ્ઝ	પાઉન્ડ્ઝ.
નં. ૩૧ થી ૪૦	૩,૮૦,૦૭૦	૧,૮૮,૬૭૬	૫૮,૫૦૦	૨,૭૩,૪૨૦	૩૨,૮૦૦	૬,૩૩,૭૬૬
નં. ૪૧ થી ૫૦.	૮૬,૫૬૬	૧,૧૫,૦૧૨	૧૦૦૦	૫૫,૬૦૦	૨,૬૧,૧૭૮
નં. ૫૦ થી ઉપર	૧,૨૬,૭૫૬	૧,૩૫,૮૦૫	૫૪,૪૬૫	૩,૧૭,૦૨૬
ઑરિન્જ, રેડ અને બીજા રંગવાળું						
નં. ૩૧ થી ૪૦.	૭,૭૭,૬૨૩	૧,૫૪,૮૧૭	૧,૮૬,૩૦૮	૩,૩૬,૧૭૧	૧૦,૫૬૬	૧૪,૬૮,૫૧૮
નં. ૪૧ થી ૫૦	૧૦૦૦	૪૭,૦૨૫	૪૮,૦૨૫
નં. ૫૦ થી ઉપર	૧૧,૫૬૦	૪,૦૦૦	૩૭,૬૦૦	૨૨,૪૪૮	૭૫,૬૦૮
ટોટલ	૧૩,૮૫,૫૭૮	૫,૬૬,૬૧૩	૨,૪૮,૮૦૮	૭,૫૭,૨૫૬	૧,૧૨,૮૭૨	૩૧,૦૪,૧૨૭

COMPARATIVE STATEMENT OF TRAFFIC AT THE
PORT TRUST WAREHOUSES FOR THE
MONTH OF AUGUST 1914.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના આંગણ માસ માટે પોર્ટ ટ્રસ્ટની વેરહાઉસોમાંના
વેપારને લગતાં સરખામણી કરનારા આંકડા.

માલની ભાત	૧૯૧૪ ના જુલાઈની ૩૧ મી તારીખ સ્ટોક	૧૯૧૪ ના આંગણમાં થયેલી ડીલીવરી	૧૯૧૪ ના આંગણની ૩૧ મી તારીખ સ્ટોક	૧૯૧૩ ના આંગણ ૩૧ મી તારીખ સ્ટોક
ફના કાપડની ગાંસડી	૫૦,૦૨૪	૮,૨૬૮	૫૪,૫૭૬	૩૮,૨૭૬
” ” ચેટી	૮૨,૫૧૫	૧૫,૩૨૩	૮૭,૬૫૫	૫૮,૦૬૬
” ” તથા ઉનની પીસ ગુડ્ઝ ગાંસડી	૯૭૪	૫૦૨	૧,૧૬૨	૭૭૫
” ” તથા ઉનની ચેટી	૨,૫૦૫	૨,૦૭૫	૭૩૦	૨,૩૪૦
ટવીસ્ટ અને યાર્ન (સુતરાઉના) પેકેજીંગ	૧૦,૬૮૬	૫,૧૦૨	૬,૬૫૮	૬,૦૬૧
” ” તથા ઉનના પેકેજીંગ	૧,૫૧૪	૨,૬૫૬	૧,૫૮૫	૨,૬૩૮
ટોટલ	૧,૪૭,૮૧૮	૩૪,૨૨૬	૧,૫૫,૬૬૬	૧,૦૮,૧૮૬
માંબાના ટન	૪,૮૦૫	૩૬૩	૪,૬૦૦	૧,૩૧૧
પીનળના ટન	૩,૬૫૮	૭૨૫	૩,૮૭૬	૧,૧૪૧
ટોટલ	૮,૭૬૩	૧,૦૮૮	૮,૭૭૬	૨,૪૫૭

બ્રિટિશ મોઝેક ટાઇલ્સની જ્યાણધ ખરીદી કર્યાં થાય છે.

IMPORTS & EXPORTS OF GOLD & SILVER.

સોના રૂપાંની આયાત અને નિકાશના આંકડા.

ધ. સ. ૧૯૧૪ ના ઓગસ્ટ મહિનામાં કચેરી સોના રૂપાંની આયાત અને નિકાશના આંકડા નીચે આપ્યા છે:—

IMPORTS OF GOLD સોનાની આયાત.

દેશનું નામ.	૧૯૧૩ રૂ.	૧૯૧૪ રૂ.
બંગાળા	૨૫,૬૯,૯૬૪	૭,૫૭,૭૮૮
સુબા { ખાનગી	૧,૦૮,૪૯,૨૪૦	૭૨,૩૦,૫૨૭
{ સરકારી	
સિંધ	૧૫	૨૭,૨૨૫
મદ્રાસ	૩૦
બમ્બે	૩૯,૪૬૦	૭,૮૫૦
કુલ { ખાનગી	૧,૩૪,૫૮,૬૫૯	૮૦,૨૩,૪૧૬
{ સરકારી

EXPORTS OF GOLD.

બંગાળા	૬,૦૮૫	સોનાની નિકાશ,
સુબા { ખાનગી	૪૫,૬૩,૨૫૫	૫,૩૨૩
{ સરકારી	૨૮,૬૦,૪૮૭
સિંધ	૨૫,૫૦૦	૪૫,૦૦,૦૦૦
મદ્રાસ
બમ્બે	૮,૭૭૫	૭,૫૦,૫૮૫
કુલ { ખાનગી	૪૬,૩૬,૬૧૫	૩૬,૧૬,૩૯૫
{ સરકારી	૪૫,૦૦,૦૦૦

IMPORTS OF SILVER.

બંગાળા	૮,૮૮,૨૯૪	રૂપાંની આયાત,
સુબા { ખાનગી	૨૭,૧૩,૦૩૭	૧૫,૬૮,૮૭૬
{ સરકારી
સિંધ ખાનગી	૧,૦૨,૮૭૩	૭૯,૦૦,૫૯૧
મદ્રાસ	૧૧૧
બમ્બે	૪૭	૨,૮૧,૩૧૫
કુલ { ખાનગી	૩૭,૦૪,૩૬૨	૨,૫૩,૨૮૫
{ સરકારી

EXPORTS OF SILVER.

બંગાળા	૨૭,૭૬૬	રૂપાંની નિકાશ,
સુબા { ખાનગી	૧૪,૮૨,૮૮૨	૨૮,૬૨૧
{ સરકારી	૪૦૦,૬૫૯
સિંધ { ખાનગી	૮,૩૭,૭૦૦	૫૦૦,૦૦૦
{ સરકારી	૧,૭૦૦	૮૫,૩૬૯
મદ્રાસ	૨૩,૫૦,૧૩૨
બમ્બે	૨૩,૫૦,૧૧૬
કુલ { ખાનગી	૪૬,૬૮,૪૮૦	૨,૦૦૦
{ સરકારી	૧,૭૦૦	૨૬,૬૭,૦૬૫
		૫,૦૦,૦૦૦

ધી બોમ્બે ટાઇલ માર્ટ, ૨૧ બેંક સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ, સુબા.

ડેવીસ એન્ડ લોરેન્સ કું ન્યુયોર્ક.

અમેરીકાવાળાઓની ખાસ બનાવેલી દવાઓ.

૧.

૨.

ધલીકઝીર ઝલીશરેફેસકેટ
કંપાઉન્ડ.

છાતીના તેમજ ક્ષયના દરદો,
ઘડપણની નબળાઈ, શીકો ચહેરો
તથા બીમારી પછીની નબળાઈ,
બિગેરેપર ઉત્તમ ફાયદો કરે છે.

ચેનીન્સ સારસાપરલા.

લોહીનું સાફ કરી શરીરને લાલ
સુરેખ જેવું બનાવે છે તેમજ
આમડીપર થતા ગુમડા, ખીલ,
ખરગવા માટે અકસીર ઉપાય છે.

પાંચ

૩.

વાપરે

અમુલ્ય

ગુણુકારી

ચીન્ન.

ડેવીસ લીવર પીલ્સ.

લીવર ખરોખર નહીં રહેવાથી
જઠરાગ્ની મંદ થઈ નબળાઈ તથા
બુખ કમી થાય છે. તે મટાડી
શરીરને તંદુરસ્ત બનાવે છે.

અને

ખાત્રી

કરે.

૪.

૫.

આયરો ટોનીક પીલ્સ.

ધાતુ પોષ્ટિક ગોળીઓ.

શરીરમાં લોહી વધારી નબળા
પડી ગયેલા શરીરને શક્તિ વધા-
રવા બહુજ ફાયદાકારક છે.

ડેવીસ મેથેલ સાલ્વ.

માથાનો દુખારો, શરદી, છાતીનો
રોગો, શરીરના ભાગો મોચવાયાથી
તથા લચકથી થતા દુખારો માટે
લગાડવાનો અકસીર ફાયદાકારક
મલમ.

એજન્ટ:-

છગનલાલ રૂઘનાથદાસ એન્ડ કુંપની.

મારકેટ-મુંબાઈ નં. ૨.

			રૂ.	રૂ.
કેળવાએલાં ગામડાં	૩,૨૦,૭૯૬	૨,૬૭,૨૮૯
દારૂ	૧૪,૭૨,૩૦૭	૧૩,૯૮,૬૬૫
મશીનરી અને મીલ મેટ્રીસ	૫૮,૧૮,૫૮૦	૫૫,૬૧,૩૬૨
લીવાસળી	૫,૬૦,૦૨૮	૬,૮૬,૦૩૭
પીત્તળ	૧,૫૪,૦૪૭	૮૯. ૦૩૧
નાંખું	૨૮,૧૦,૩૮૪	૨૮,૩૨,૭૨૩
જર્મન સીલ્વર	૧,૬૨,૮૨૮	૬૭,૬૪૬
લોહું	૪,૬૬,૦૯૨	૩,૨૦,૪૭૮
લોહું અને સ્ટીલ	૭૨,૬૧,૭૭૬	૬૦,૦૬,૪૮૬
સ્ટીલ	૧૬,૧૪,૫૫૦	૮,૮૫,૭૬૩
સીસું	૭૩,૬૩૬	૬૬,૦૫૭
મોટર ગાડીઓ અને સાઇકલો	૬,૭૦,૦૭૧	૫,૫૬,૬૬૦
કેસેસીન તેલ	૩૧,૦૧,૬૮૭	૨૦,૨૮,૬૭૯
અગરોની તેલ	૫૬,૫૮૮	૨૪,૦૩૫
ખીણ બતતનો તેલો ગળી કુલ	૬૦,૬૭,૬૬૩	૩૧,૦૮,૮૩૬
રંગ રોગાન વિગેરે	૬,૭૧,૦૫૭	૫,૬૭,૩૪૩
ઝાગળો	૧૪,૧૭,૨૮૧	૧૦,૪૪,૦૬૬
ફેલે ગાડીઓ	૨૫,૩૨,૬૦૭	૩૫,૩૭,૬૬૭
ચીકું	૫,૨૪,૨૫૪	૩,૧૭,૫૪૫
સાંખું	૬,૦૫,૮૬૩	૬,૬૦,૫૮૮
મોપાટી	૭,૬૮,૮૫૫	૮,૬૩,૨૩૯
તંબનો કુલ	૧૩,૬૦,૬૩૩	૯,૬૪,૫૭૬
સ્ટેશનરી	૬,૦૪,૪૦૫	૪,૪૦,૧૫૩
ખાંડ	૧,૬૭,૦૩,૮૭૬	૯૭,૦૮,૪૬૨
સુતર ઠાસું	૩,૮૮,૫૪૮	૧૬,૪૭૨
ટવીસ્ટ અને યાર્ન	૩૨,૯૧,૦૨૫	૩૭,૬૩,૪૮૬
વગર ધોએલાં પીમ શુક્ર	૨,૧૭,૦૮,૧૫૦	૨,૪૨,૦૧,૫૧૨
ધોએલાં પીસ શુક્ર	૧,૧૦,૪૩,૬૫૩	૧,૧૧,૮૧,૭૭૭
રંગીન અને છાપેલાં પીમ શુક્ર	૧,૭૭,૫૦,૬૮૫	૧,૧૫,૦૬,૦૮૧
શીવવાના હોરા	૩,૧૨,૭૮૮	૩,૨૭,૬૩૩
સુતર એકંદર	૬,૦૬,૮૫,૭૨૮	૫,૪૫,૨૭,૭૭૬
રેશમ કાચું	૬,૮૨,૬૭૮	૨,૨૬,૬૭૩
રેશમના પીસ શુક્ર	૨૦,૦૭,૪૧૦	૧૧,૧૮,૭૫૩
કાચું ઉન	૨,૫૦,૪૦૯	૩,૩૪,૩૭૦
હોઝીઅરી	૧,૪૧,૪૬૨	૧,૩૫,૧૩૦
ઉનના પીસ શુક્ર	૪૨,૮૬,૨૬૦	૨૪,૨૫,૩૫૬
ઉન કુલ	૫૬,૧૩,૮૩૫	૩૫,૨૬,૬૪૭
તંબાકુ	૫,૬૧,૪૩૭	૪,૩૩,૧૭૬

નવા જમાનામાં પ્રાચીન વિદ્યાનું બળ.

આજે (૫) વર્ષથી મુંબઈમાં પંકાવેલા-તથા મોટા મોટા રાજા મહારાજા તેમજ સદૃષ્ટ-
હસ્થોથી માન પામેલા ખાસ અનુભવી અને પેઢીઓના કામ કરનારા—

એ શુ લખેછે—

શ્રીમત મહારાજા આલેખ શ્રી
૧૦૮ શ્રી સગ નમન તન્નીલુલ
બહાદુર કે. બી. આર્થ, ઈ
મેલાના સ્ટેટ—)

૧ ૭ માર્ચ ૧૯૨૨ મન ૧૪૧૨

નં. ૧૪૭

ઓળિપી અધ્યાપન જામહાદેવી શમ્મા
કમ વિવાહન મંવાર તર્પ સજ્જ હમાર
પામ મુલા જિત ૧૨ પ્રદા યથાગિમે
મદ્દા પરિભ્રમ વિચાર ૭ દુઝાને હમે
જો જો મવિવ્ય વલ્લ વગકાગ કહેવે વરા-
ચર સુવે 'મિલે મિવાથમ ગર્માનસ્યામહો
દુઝોમે પુમ દોનેકા દિન વ સમય વસાયાથા
હચી સમય પુન હુવા દુસાલિને દનેવે દસ
કાર્યસે સહુટ્ટો 'સત્ય જ્યોતિષા
સેવાના' 'યે વદવી દી હૈ કૌર લિખતે
દે કે દસવા વલ્લદેશ સચા હ વ અનુમા
કરને યાત્રે હૈ ।

નોટ—એસે યહોન શર્ટિફિકટ મોજદ
દે વડજાને સે જાદે નહી લિખતે

અમાત કાર્યોચ્ચા પાતીન તથા ।

મર્વાલીન નોર્મતા ૧૦૦૦ ૧૧૧૧૧
ચાય છે—અને આચારી જાની તપા નતીન
મમેલ રિસ્ટમ પ્રમણે લાગા તી ૧૬
૧૬૧૧૧ કરાયા નામે છે તેમ ।
બ પરિભ્રમથી ૧૭૦૦૦ તેલુ । શામ ।
આ ૧૦ બવિવ્યાર્ય મો સચા આલે, ।
અતારી પામે યીજાસ તી ગાફક ગમેટા ।
તપી મવાળો રામન બોન ૧૦ મી
૫૦૧૧ બોન બાતો સો ૭૫૧ ।
ડુતી—યુ ૨૧

તમે શુ કરવા શુ યાચો છો

એકવાર મળી આવી કરે ।

પ્રેતા રાજજોશી-અ'બાદત મહા

દેવશ ગર્મા-રત્નકામવાલા-

નયોતિપ કાર્યાલય મુંબાઈ.

૧૧૧૧૧૧ ૧૧૧૧ ૧૧૧૧—

(૧૧૧૧૧૧૧૧૧ મદિર)

એ શુ લખેછે—

શ્રીમત મહારાજા આલેખ શ્રી
૧૦૮ શ્રી ૧૨ અધુનસી હર
બહાદુર (૧૦૦૦૦) ગદ સ્ટેટ—
તા ૧૮ ૧૨-૧૨ ને. ૫૪૮૭
આર્થ હમારે રાજ્યમે "રાજ
જ્યોતિષી" તો જગેહ દી રે સે
વોસન તપ નરે આલે ।

શ્રીમતી મહારાણી સાહુર્ધા
હુમાર નિમત્તી દે કે આંપકા
પાત્રદેશ ઘટુત સર્ધા મિલા—
વરાઈ સે કરામતી કાવસતી
દંજિનિયર લિખતે દે—

જા । મવિવ્ય જ જ નાંકશુ છે તે
વગર મલતુ આનુ છે હુ બા વિચારી
નહી માગતો હતો પરંતુ આપને મલ્લાવી
હવે મ્હારો બા નિચાર પુરો વિશ્વાસ
ધર મયો છે આપનો પરિભ્રમ વહુતારો
તથા અનુભવ વરાસરલો મેરો છે

મ પ્રશાસન

અર શાક્ષાત બલ-શાસ્ત્રને
આધારે બેવાની અમુલ્યતક
પણ ચૂકતા ના—

મુચના:—જ્યોતિષના શોખીનાને લીધે જ્યોતિષ ગીજવવાની સ્કૂલ પણ રાખવામાં આવશે.

377 A. B. VAKIL'S HOUSE

Girgaum Road,

BOMBAY 2nd January 1914.

I do hereby Certify that the "Raj Joshi Ambadhit Mahadeoji Sharma" an
inhabitant of Ratlam and at present in Bombay

I am well aware about his experience of Jotishi as I had no any recollection
of my Birthdate as well as the actual time of my Birth though the said "Rajjoshi"
have made my "Horo-scope" from the Palmistry and from my face the Horo-scope
just resembles all my passed time as well as the present time too, and am quite satisfied
with excellent knowledge of Jotishi

Narman Pirojshan Sakhadwala.

Address — 377, A B Vakil's house, Girgaum Road,

Service — Clerk Bank of BOMBAY

લાઈબ્રેરી મિસેલેની-વડોદરા (સચિત્ર ત્રિમાસિક.)

આખા હિંદુસ્તાનમાં

પહેલું અને ૨૬મું એકલું

ધર્મશાસ્ત્ર, ગુજરાતી અને ગરાઠી ભાષામાં લખાતું, પુસ્તકાલય સંબંધી માહિતી આપતું,
તથા ખાસ કરીને હિંદુસ્તાનમાં અને યુરોપ, અમેરિકા, વિગેરે દેશોમાં થતી

આધુનિક સાર્વજનિક પુસ્તકાલય-સંસ્થા

સંબંધી હિલચાલ ઉપર સારા વિદ્વાતભરેલા લેખોવાળો

સુંદર દેખાવ.

લવાજમ મધ્યમ.—અગાઉથી (ટપાલ સર્વ સાથે)

હિંદુસ્તાનમાં	રૂ. ૨
અમેરિકામાં	ડોલર ૧
ઇંગ્લેન્ડમાં	શિલીંગ ૪

જાહેર ખર્ચો માટે ઉત્તમ સાધન.

“ ટીકલી ” આન્ડ લેમોનેડ.

જે હિંદુ લાઈબ્રેરીને અસ્વચ્છ ખાટલીના પાણીની સુગ હોય તેઓને તથા મુસાફરીવેળ
માં ઉનાળાના ઉકળાટથી છુવને રાહત આપવા, હમારી લેમોનેડ “ટીકલીઓ” ભારે આવકાર-
યક પીણું છે. જે “ટીકલીઓ” ભુકા કરી એક ટગલર ઠંડા પાણીમાં નાખી તુરત સ્વાદિષ્ટ
પીણું થાય છે. ડા. ૧ ટયુબના બાં

હમારી શુગર ફ્રેટેડ કવીનાઇન કંસકેરા વેલ્ટેજલ લેકસેટીવ પરગેટીવ વગેરે “ટીકલીઓ”
છે અને શુભકારક, યનાવટો સુખર્ષ મધ્યે મારકીટમાં દવા વેચનારાઓને ત્યાંથી તથા હમારા ૧૧
તવાડી મધ્યેના કારખાનાં મધ્યેથી મળશે.

ડા. ડી. રામદેવ એન્ડ કંપની.

“ ટીકલી ” આન્ડ ટેબલેટ બનાવનારા
સુખર્ષ. નં ૪

જુની દુકાન

ખરા પથ્થરના થંડા ચશ્મા.

આજ કાલ જે તે એમ કહે છે કે જી. કે. પવાર બ્રધર્સને ત્યાંનાજ ચશ્મા વાંપરવા. તેનું
કારણ એજ છે કે અમે કાળજીપૂર્વક આંખો તપાસી બીજા કંપનીઓ કરતાં સસ્તે ભાવે ચશ્મા
આપીએ છીએ અને માલ ઉચો અને ટકાઉ હોય છે.

નીકલ ફ્રેમ પેબલના ચશ્માના રૂ. ૩ થી, રાઉડ ગોલ્ડ ફ્રેમ રૂ. ૬ થી, એકલી (કઠી કાળી પટે
નહી તેવી) રાઉડ ગોલ્ડ ફ્રેમના રૂ. ૩. ૭ નેને કયો નંબર બરોબર લાગશે તે બાબુવાનું સાધન નહી
હોય તેને રૂ. ૧૦) ટીપોગ્રાફના મોકલવાથી “સેલ્ફ ટેસ્ટીંગ એક્સ” મોકલી આપીશું.

અર્ધા આનાની ટીકીટ મોકલે કેટલોગ મફત મોકલીશું

જી. કે. પવાર બ્રધર્સ,
ઓપ્ટીસીઅન્સ. ગીરગામ-સુખર્ષ.

૪૬ બી.

ધી તાંદુર એન્ડ સાહુબાદ સ્ટોન કંપની.

અસલ તાંદુરની લાદીઓની સુપ્રસીદ્ધ ખાણોના અમે
એકલાજ માલિકો છીએ, એટલે તાંદુરની અસલ લાદીએ
ફક્ત અમેજ જથ્થાબંધ પુરી પાડીએ છીએ સિવાય
હલકી ગતની લાદીઓ જેવી કે નાવંદગી, મદાસી
પોરબંદરી અમારી પાસેથી જથ્થાબંધ મલી શકશે. જે
ઉપરાંત હાથછાપ સીમીટ, માંગલોરી નળીયાં, કાચન
નળીયાં. દરેક જાતની ફ્લોરીંગ ટાઇલ્સ વીગેરે બીલીંગ

ટીરીઅલ અમે સારી તથા સસ્તા લાવથી જથ્થાબંધ પુરી પાડીએ છીએ. ઓરડો ઉપર પુરત
પાન આપવામાં આવે છે.

પ્રોપ્રાયટર્સ.

રાવ સાહુબ માનોજી રાબુજી.

હકુર એરાજ બોધાલાઈ.

ઠેકાણુ—ગોળ દેવળ પાસે, સેન્ટ્રલ રોડ, મુળાઈ નં ૪

ટેલીફોન નં. ૧૬૦૭

૭-૧૧. મહેરીયા, ઇન્ડિયન એન ટ્રસ્ટ રૂપની મરકી માટે.

વાપરે બાટલીવાલાનું એમ્બુગીફયર અને ગાળીઓ કિંમત ...	રૂ. ૧
કોલેરા માટે કોલેરાલજ એકલી દવા છે ...	રૂ. ૧,
બાટલીવાલાનું હેરેટોન ધણુજ સુધારવામાં આવેલું છે અને તેથી ધોળાવાળા કાળા થાય છે ...	રૂ. ૩
બાટલીવાલાની ટોનીક પીડસ જ્ઞાનતંતુની નળખાઈ તથા શરીરની અશક્તિ દૂર કરે છે ...	રૂ. ૧-૮-૦
બાટલીવાલાનું દુધ પાઉડર માયાફલ અને કાર્બોલીક એસીડ જેવી દેશી અને અંગ્રેજી ઔષધિઓમાંથી તૈયાર કરવામાં આવેલું છે ...	આના. ૪
બાટલીવાલાની દાદરની દવા... ..	આના. ૪
ઉપલી દવાઓ દરેક કેકાણે તેમજ ડા. બાટલીવાલા વસ્ત્રી દવાખાનું, દાદર, મુંબઈ પાસેથી મળી શકશે.	

કણીકિતું

એમ્બુ

મિશ્કયર.

તાવ માટે એક અકશીર ઇલાજ.
એક વખત વાપરી ખાતરી કરજો કે
ગમે તેવો તાવ ફક્ત ત્રણજ સાગમાં મટી
જાય છે કે કેમ ?

બાટલીની કી. રૂ. ૦-૧૦-૦ પોસ્ટેજ શુદ્ધ.

બહાર ગામમાં વેપારી એજન્ટો
જોઈએ છે. લખો:—

કણીક અધર્સ—ગીરગામ મુંબઈ.

મંગાવો—હંચી જાતની સુગંધી ૧૦૦ અગર-
ગત્તીઓ. કિંમત વી. પી. અર્થ
સાથે રૂ. ૧-૪-૦

મહેતા પુરુષોત્તમ મુળજ,

ના રદ એના બજાર રોડ, મદ્રાસ.

વાપરો—મદ્રાસની સુગંધી તપકીર -માથું દુઃખવું,
આધારીશી, જળદોષથી થતી વ્યાધી-
ઓ તથા દાંતનું દરદ મટાડે છે.

કિંમત શીશી ૧ ના રૂ. ૦-૪-૦

" " ૧૨ ના રૂ. ૨-૮-૦

વી. પી. અર્થ શુદ્ધ.

મહેતા પુરુષોત્તમ મુળજ,

ના રદ એના બજાર રોડ, મદ્રાસ.

આ શું ? હીરિટરિયા !!!

ચિત્તશ્રમ, વાધ, મૂઝી કે ગમે તે જાતનો હોય, સુપ્રસન, સ્તત્યા, આમળાનું નીકળવું, કાળો
કેદ કે આડં હોય તેની નિરોધા માટે પ્રભુ કૃપાથી મળવું જોઈએ.

દેવાકાંઠાના પેન્શનર પોલિ એજન્ટ મહેળા ગે. નરહોરામભાઈ. જ. મહેતા લખે છે કે
કાશી બહેન ચતત્ કમાન થઈને તબાવો તે માટે બુન પ્રેત જોડાં માની વાયુ મુક્ત વાપરતાં
અઠવાડિયામાં પૂરા સુધારો દીકો છે

પાટણના જવેરી સુનીલાલ દ. રંચનમાં ૨૫ વર્ષથી થયેલ ચિત્તશ્રમ દર દિવસે મટ્યું.
સાંકળોના બંધ છૂટ્યા અને સુખરૂપ બન્યા. ઈ દ.

દર્દીની હકીકત પૂરી પાડવાથી દવા મોકલવામાં આવે છે. વ્યાયામ કળાશાસ્ત્ર શારીરિક કેળ-
વણીનું સચિત્ર પુસ્તક કી. ૦ રૂ. ૨૫ દેશીનામું—ગવર્નમેન્ટ ટેકસ્ટ બુક, ૦-૩-૩

છગનલાલ લાલુભાઈ શાહ દેશીનામાવાળા.

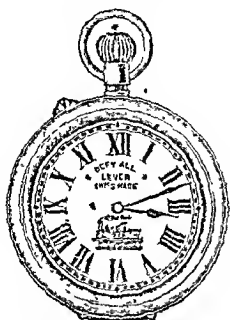
હીરિટરિયા સંશોધક-રોહાઈ-વડોદરા.

અમુલ્ય લાભ !

અમુલ્ય લાભ !

ફક્ત નવી દુકાનની એકવાર મુલાકાત લીધાથીજ ખાત્રી થશે કે

માલ ભરોસાદાર-કિંમત વાળી, વાપરવામાં ટકાઉ

થીજે ધણાજ કિંદ્રાયત લાવે મળે છે.

ફોસફોર્સ સીસ્ટમ ઉપર બનાવેલું સસ્તામાં

સરતું ધડીઆળ રૂ. ૨) માં મળી શકશે.

એ-સિવાય વાપરવાલાયક પાંચ વરસની

ગેરેન્ટી સાથે વોચીસો

નાં ૧ લો રૂ. ૩, નાં ૨ જો રૂ. ૪. નાં ૩

રૂ. ૫ માં ધણાજ ટકાઉ અને ટાઈમ આપવામાં ચોખ્ખી મળશે.

એ સીવાય દરેક બતના કલેક્ટર, ટાઈમપીસો તપાસ દરેક મેકરનાં વોચીસો કિંદ્રાયત લાવે મળી શકશે.

ખહારગામ માલ વીં પીં થી બેઠ તપાસીને મોકલવામાં આવે છે.

મંગલદાસ મનસુખલાલની ફાં, ૧

નાં ૩૦૩, અખદુલરહેમાન સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

ભાવનગર એજન્સી.

મુકાદમો અને કમીશન એજન્ટો

ભાવનગર, કરાંચી, કચ્છમાંડવી તથા માંગલોર લાઈન મલબાર કોસ્ટાના બંદરો ઉપરાંત મદ્રાસ તથા કલકત્તા લાઈન રંગુન, સીંગાપુર તથા ચીન, જાપાન લાઈનો ઝાંઝીબાર તથા દક્ષીણ આફ્રીકા લાઈન એડન, પેરશ્યન ગલફ તથા વિલાયત લાઈન વગેરે તમામ લાઈનો ઉપરાંત દુન્યાના કોઈ પણ બંદરોમાં ગાલની આવકે બાવકે તથા ટ્રાન્સીપ કુસ નિયમિત અને ચાફક દરે કરી આપવામાં આવે છે.

ભાવ રાટે મુછો.

એનજર.

ભાવનગર એજન્સી, આંદબજર, મુંબઈ.

દત્તાત્રય કૃષ્ણ સાંદ્ર અધર્મ.

આર્યોપધી કરખાનું.

પો. ચે'બુર, જુદા ધાણા.

ટેલીફોન નંબર ૪૧૨૪.

જાહેર

હુકમ અને દવાખાતું.

ઠાકોરદાર, મુંબઈ. પો. નં. ૭.

ટેલીફોન નં. ૨૨૭૮.

જાહેર

મારી દવાઓ સારી અને ગુણકારી છે તે જાણતમાં પ્રસિદ્ધ પ્રદર્શનામાં આદે અને ઇનામો મળેલાં છે

અમારે ત્યાં આર્ય વૈદ્યકને આધારે જનાવેલા લાંબી મુદત સુધી રહે તેવા તૈયાર ઉકાળો, કાઢા, ઘસવ, અરિષ્ટ, માત્રા, રસાયન, ભસ્મ, શુદ્ધિકા, પાક, અવલેહ, તેલ, મલમ વગેરે સર્વ પ્રકારનાં ઔષધો તૈયાર મળે છે. પહેલેથી થોડા પૈસા મોકલી દવા મંગાવવાથી જરૂર પડતાં નવિન ઔષધો તૈયાર કરી આપીએ છીએ. તળીયતની હરીકત મોકલવાથી દવાઓ માફક આવે તેવી નાવી મોકલીએ છીએ જાકીના પૈસાથી. ખી. થી લેવામા આવે છે. મુંબઈમા ઠાકોરદાર સે અમારી હુકમ છે. ત્યાં અમારી સર્વ દવાઓ જથ્થાબધ તથા છુટક મળે છે. દવાખાતું ક જંગારામ ક્ષત્રીયની વાડીમાં આવેલું છે ત્યાં સ્ટેન્ડર્ડ ટાઈમ ૧૧ થી ૬ સુધી તળીયત બધ ઔષધ આપવામાં આવે છે મવિસ્તર હરીકતનું કંટલોંગ એક આનો મોકલીને મંગાવી લેવું. પ્રત્યેકદાર ચે'બુરના મરનામે કરવો.

કેટલાંક ઔષધોની યાદી.

ખાળાંત કાઢા નં. ૧ (ફક્ત દશ દિવસ સુધી આપવાનો)

કીંમત. આના. ૧૨

ખાળાંત કાઢા નં. ૨ (દશ દિવસ પછી આપવાનો)

કીંમત. આના. ૧૨

મહારાજાજી કાઢા. લોહી સુધારવા માટે તથા ગરમીના વિકાર પર.

કીંમત. રૂ. ૧૧.

સારસાપેરીલા. શરીરમાં પચી ગયેલી ગરમી, જઠરાગ્નીની મંદી

તથા ક્ષય રોગ પર

કીંમત. રૂ. ૧૧.

મહારાસનાદી કાંઠા. (ગુણ મીઠા) સંપૂર્ણ વાતવિકાર પર.

કીંમત. રૂ. ૧.

નારાયણ તેલ. સંપૂર્ણ વાતવિકાર પર. દશ તોલાની ખાટલી એકની

કીંમત. રૂ. ૧૧.

ઇંદવા સવ. પીત્તવિકાર પર ઉપયોગી.

કીંમત. આના. ૮

દશ મુળ કાઢા. ત્રીદોષપર.

કીંમત. રૂ. ૧.

બ્રહ્મતેલ. માથાના વિકારોપર ઘણું ઉપયોગી.

કીંમત. રૂ. ૧;

આના. ૮; આના ૪;

વાસુદેવ કૃષ્ણ સાંદ્ર.

માલેક.—૬. કૃ. સાંદ્ર. અધર્મ. ચે'બુર અને મુંબઈ.

ગયેલી શકતીને સજીવન કરવાને યશીજ મહેનતે મેળવેલી

અજબ મહાન ચમત્કારીક દવા.

નીચેની હકીકત માટે રસુલર લેટર શીવાય લેવામાં આવશે નહીં જવાબ માટે ૩ ૧ સાથે મોકલવો.

KING of TONIC PILLS.

કીંગ ઓફ ટોનીક પીલ્સ

ખાસ રસતએને માટે આ ગોળીઓ બનાવી છે

ખસો ગોળીઓની કિ ગોળી માં પંડ છે ન મહેલાની ૧૦૦ ગોળી ન. ૨ ની કિ ગોળી ૭૫ ગોળી ન. કિ, ગોળી ૫૫

દીપ્ત આઠ અન્નમાયસ માટે ગોળી ૧૦ પંડ છે

તળીયત તપાની રોજ પારખી—ગોળી ૧ લેવામાં આવશે

કાશાશ્વમાથી બનતી દવા,

અચેરીકામાં આ દવા યશીજ વપરાય છે ને હજારો લોકોના આરુરો આવે છે આલો વાંચો.

ગરીબ લોકો માટે ગોળી નિમને દવા મળે છે

ખરીદો નમો ગોળી ૧૨૫

સક્રિત સજીવનની ગોળીઓ.

૧૪ બાદશાહી કુટુંબના વપરાશી અજબુત શકિત દેનારી બહુની માફ અસર કરનારી ચમત્કારીક ગોળીઓ

આ ગોળીઓ ખાવથી શકિતને સજીવન કરી લોકોને સુધારી દસ્તને રાફ લાવી જ્ઞાન શકિતને તેજ કરી શરીરની નબળી પહેલી નસોને બંધી અને મજબુત કરી એકદમ તેજ કરે છે વિદ્યાર્થીની માફ નસોમાં પુરતો પાવર લાવે છે ગુમાવેલી તાત્ત વમડી લાવી, શરીરને મજબુત કરી ક્ષીમા પહેલા અરેને ગુલાબી લાવ બનાવી દરેક માણસને પુરતી તાકાત લાવી આપે છે

સાહેબો-લામો રૂયાની કિમતી છદ્દગોનો જેર ઉપગોમ શ. માટે કમો એકવાર અમારી દવા લઇ પુરતી ખાત્રી કરો આ દવા ખાત્રી વખતે દુધ રોર ૧૦ પીનામે જોરાક છે

આ દવામાં રોહા, મોતી, હીરા અને વનસ્પતી નીચે કિમતી ચીજોને ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ક્રકત અજમાયસ માટે હીવસ આઠ દવા મનાવી ખાત્રી કરો

સક્રિત સજીવન તેલ.

અગર કસ્ટુરી તથા બુક તથા વામ તેઓની ચરખીમાંથી ધણીજ કિમતે બનેલ ખાસ તેલ શરીરની નબળી પહેલી નસોને તથા લગવાવાળા શરીરને તથા નબળા પડી ગયલા બાળને આ તેલ મસલવાથી પુરતી શક્તિ લાવીને એક ક્યાકમાં ચમત્કાર બતાવે છે અને યીજીની માફ નસોને તેજ કરી પાવર લાવે છે શરીરની નબળી પહેલી નસોને બંધી મજબુત કરી પુરતી તાકાત આપે છે.

તળીયત તપાસી રોજ પારખી તમોને દવા દેવામાં આવશે દરરૂ જેવળની ફી ૩ ૧૫ પંડ છે આવા યશીજ શલ અ મોરેલા દરેક મદયા છે ને રાત્રીકીકેટ જેવા મામરો તો રજવા બતાવવામાં આવશે બહારમાં મોકલવામાં આવશે નહીં.

રાજ બાદશાહી કુટુંબની બાનુઓનાં સુખ દરદેહોની ચમત્કારીક અકસીર દવા.

બાનુઓને વધતી વતી નબળાઈ—એથી ગરીબી થતી ખુવારી.

શરીરનું નબળાપણ તથા હાડકાવર, પગના તળીઓમાં બળતરા, પગમાં થતી બળતરા, કાતીનું થતું દરરૂ, કમરમાં થતું દરરૂ તથા મગજ ખાસી થવાથી થતી ચક્રી તથા હીસ્ટીરીયા ને અર્થચાલમાં થતા રોગો એ દરેક રોગોને દુર કરી લોકોને સુખી શરીરને ગુલામી લાવ બનાવે છે શરીરમાં પુરતી તાકાત આપે છે અને બહુની માફ ચમત્કારીક અમારી દવા છે દવાની કિમત ૩ રૂબ પહેલા નબળ, બીજાના ૩ ૧૫૦, તમોને ખાસ લડર હોય તો દવા લેશો તપાસવાની ફી ૩. ૫, અરેકે વપાણી રોજ પારખવામાં આવશે.

નાઈટ પીડસ ખાવાથી સુખે નીકળવા છે, એસઆરઆમ ૭૫ની ગુલર છે બીમન ગેલ્લી ૧ ની કીમત ૩ ૬. કાનને લગતા તમામ રોગોને માટે રાખખાખુ ઉપાય—કાનમાં થતું દરરૂ, રતીનું દરરૂ, બંદેશ થતું, તથા માનમાં થતા અવાજ એ અર્વ દરદેહને સાગ કરી રોગોને દુર કરે છે કીમત ૩ ૭.

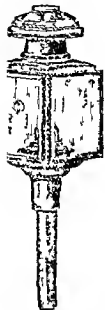
અદ્યુત દત્તમ લન—દાંતને લગતા તમામ રોગોને માટે અમ્મર છે દાંતના દુખતા, પડતા, સડતા તથા મેચવાતા, એવા રોગોને દુર કરી દાંત મજબુત બનાવે છે કીમત પહેલા નબળા ૩ ૫ બીજા નબળા ૩ ૩, ત્રીજા નબળા ૩ ૨. આવા રોગોને માટે, યશીજ કિમત લેઇ અમરોગો મા, કાનવાર, બંદેશ મોઢો ૫૫ દાંતથી પુરતો ને મનની પુરતી ખાત્રી કરો.

૬ શ્રીમતની પ્રશામન કરતો નથી ચાપાની પદમ મળેલો નથી, લોપાના બવાને ખાતર નબળી કિમતે કામ કરે નથીએ મફત દવા આપુ છું

૫૦ હુબલ, —ગીરગામ ટ્રામ દરમીનસ—સુબંધ.

ઈ. એસ. માલानी કુંપની.

ઘાડી ઘોડા અને મોટરને લગતા સર્વે માલના છુટક તથા જથાબંધ વેચનાર

હમારે ત્યાં ઘોડાના હાગ્નેસો, વેલાયતી, અમેરીકન અને ગાંઠી હમેશાં તૈયાર મળે છે તેમજ બનાવી આપીએ છીએ.

ગાડીના રબર ટાયર ઘોડાની નાલછાપના ઘણીજ ઉંચી કવોલીટીના મળે છે જે રબર આખા હીંદુસ્તાન, ખરમા, સીલોન વગેરે ઠેકાણે ઘણાજ વખણાએલા છે.

હમો ઉંચામાં ઉંચી એકજ કવોલીટીના રબર ટાયર રટોકમાં ગળીએ છીએ.

હમોએ હમાગ માલની ઉંચી ખનાવટ માટે જ્યાં જ્યાં પ્રદર્શનમાં માલ મુક્યો છે ત્યાં સોના તથા ચાંદીના ચાદો ધનામમાં મળ્યા છે એજ હમારા માલની ઉંચી કવોલીટીની ખાત્રી ખતાવે છે.

હમોએ હમાગ માનવતા મુંબઈના ધગડાની સવળતા માટે ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના જુના કાટક પાસે મીલની બાજુમા શાખા ખોલી છે. ત્યાં સર્વે માલ ખુલ્લો મુક્યો છે. બાવો ઘણાજ કમતી ગળ્યા છે માટે એક વખત મુલાકાત લઈ ખાત્રી કરશો.

જો માલ મોંઘો પડે અથવા પસંદ નહીં પડે તો તરત પાછો લેવામાં આવશે અથવા બદલી આપવામાં આવશે.

હારનેસને લગતું રીપેર કામ પણ તરત કીકાયત બાવે મન પસંદ કરી આપવામાં આવે છે.

હમારું નમુનાનું. બાવો સાથનું ડેટલોંગ મંગાવે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઈ. એસ. માલानी કુંપની.

હેડ ઓફીસ બાંડી બલ્તર,

સાખા—ન્યુ કવીન્સ રોડ, ચોપટીના કાટક. સામે મીલની બાજુમાં,

મુંબઈ.

ઓમીયાર રોટરી ઓઇલ મીલ

અથવા

તેલની ઘાણી

જરૂર વાપરી ખાત્રી કરશો.

મજબુત

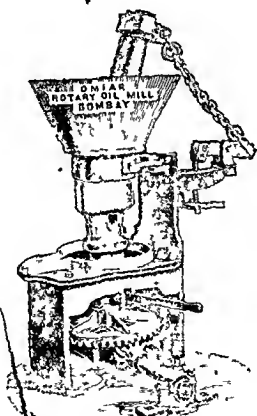
સસ્તી

સંતોષ

કારક રીતે

કામ

કરનારી

માલેકને

પાંચ

પઇસાનો

લાભ કરી

આપે

તેવી.

કીમત રૂ. ૧૭૫.

તેલ, કરી, ખુસાઈ, ભેયસી ગાંધીજી અને બાણીમાં સારી રીતે ખોલી શકાય છે.

ઓમીયાર ફાઉન્ડ્રીંગ અને એનજીનીયરીંગ વર્ક્સ લિં.

૬૦, મોતીશા રોડ—મજગામ, ભાયખલાના પુલની પાસે.

પપે બી.

પાયોનીઅર આલ્કલી વર્કસનો

સુર્ય છાપ.

વૉશીંગ સોડા.

જાપાનની ટોકીઓ યુનીવર્સિટીમાંથી શીખી આવેલા રનાયનશાસ્ત્રી જી. એન. મોતદાર બી. એ. ફૂમીકણ એજનીયર કે જેમની દેખરેખ હેઠળ આજ છ વરસ થયા પીકળે છે. અમારો સુર્ય છાપ વૉશીંગ સોડા બજારીતી મીલો, રેલ્વેઓ, સ્ટીમશીપ કંપનીઓ, સાબુના કારખાનાવાળાઓ, તેમજ છાપખાનાવાળાઓ વાપરે છે એ માટે માઇસોર, અને વડોદરા સ્ટેટ એકઝીમીશન તંત્રથી ચાંદો મળ્યા છે.

વનસ્પતી ચરબી એટલે પામીન (Palmin) જે મીલોમાં ખેર ચઢાવવામાં ઉપયોગમાં આવે છે તેપણ હમારા કારખાનામાં બનાવવામાં આવે છે.

દેશાવર ખાતે આખરદાર વેપારી અને એજન્ટો બેઠે છે.

લખો:—પાયોનીઅર આલ્કલી વર્કસ,

રેલ્વેઓ, મીલો તથા સ્ટીમશીપ કંપનીના કન્ટ્રાક્ટરો.

ચર્નીશિડ, ગીરગામ-મુળઈ.

મોહનલાલ એન્ડ કાનજી	૨૯	એ	Mohmlal & Kanji	29 A.
ગોદ્રેજ બ્રધર્સ	Godrej Brothers	30 A.
ડા. કાલીદાસ મોતીરામ	Dr Kalidas Motiram	31 A.
વાઈ એચ બહાદુર	Y. L. Bhandarker	31 A.
ડા. ગોતામરાવ કેશવ	Dr. Gautamrao Keshav	32 A.
વીઠલ પરશોતમ એન્ડ સન્સ	Vithal Purshotam & Sons	33 A.
છગનલાલ રૂઘનાથદાસ એન્ડ કંપની	Chhaganlal Rughnathdas & Co.	34 A.
ધી ઇન્ડિયન મર્કેન્ટાઈલ ઇન્સુરન્સ કં.	The Indian Mercantile Insurance Co.	35 B.
રશન સમાચાર પ્રેસ	Rangoon Samachar Press	36 B.
સી સી દેસાઈની કુા	C C Desai & Co	36 B.
મણીસા કર ગોવિંદજી	Manishanker Govindji	37 B.
રામજીવ નારાયણ કેશવજી	Raj Vaidya Narayan Keshavji	38 B.
વૈદ્ય ગોપીનાથ કૃષ્ણજી	Vaidya Gopinath Krishnaji	38 B.
ડી સી જમ્જીરાની કુા	D. C. Umarigar & Co	39 B.
સાર્વજનિક પુસ્તકાલય	Sarvajanic Pustakalaya	40 B.
ડૉ. ડી રાધકર એન્ડ કુા	Dr D. Writer & Co.	40 B.
જી. કે પવાર બ્રધર્સ	G. K. Pavar Brothers	40 B.
બેરેટની બુકો	Baret's Bureau	41 B.
ઓ ડી કેમીકલ કુા	O D Chemical Co	42 B.
ધી તાલુકર એન્ડ શાહબાદ સ્ટોન કંપની	The Tandur & Shrubd Stone Co	43 B.
ડાક્ટર આર્ચીવાલા	Dr Battiwala	44 B.
મહેતા પુરોષોત્તમ મુળજી	Mehta Purshotam Muli	44 B.
છગનલાલ લલિતજી શાહ દેશનામાલાલજી	Chhaganlal Lalubhai Shah	45 B.
મંગલદાસ મનસુખલાલની કુા	Mangaldas Mansukhlal & Co.	45 B.
નેશનલ એજન્સી	Servants Supplying Agency	46 B.
વાસુદેવ કૃષ્ણ સાન્ડુ	Vasudeo Krishna Sanado	46 B.
ડાક્ટર દુબલ	Dr Doohal	47 B.
ઈ એસ. માલાની કંપની	E. S. Mala & Co.	48 B.
ગોદ્રેજ બ્રધર્સ	Godrej Brothers	49 B.
માનજી લક્ષ્મીદાસની કુા	Mavji Luxmidass & Co.	49 B.
ડા. ડી એચ બટ	Dr D. H. Bhatt	50 B.
એનીયાર કાઉન્સિલ અને એનજીનીયરીંગ વર્ક્સ કુા	O F & Eng. Works Co.	51 B.
પાયોનીયર નવલકી વર્ક્સ	Pioneer Alkali Works	52 B.
મેનેન્ડર સાયન્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રી	The Manager Science & Industry	52 B.
ગુલામહસેન ઇસમાલજી એન્ડ બ્રધર્સ	Goolimhassen Esmalji & Brothers	53 B.
ધી ઇન્ડિયન એનજીનીયરીંગ કુા	The Indian Engineering Co	54 B.
દાતમબાઈ ગુલામહસેન એન્ડ બ્રધર્સ	Halambhai Gulambusein & Bros.	55 B.
ધી સ્ટાન્ડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક કંપની	The Standard Electric & Co	56 B.
એમ્બો ઇન્ડિયન ડ્રગ અને કેમીકલ કંપની	The Anglo Indian drug & chemical Co.	250

અમે પોતે.

આ માસીકમાં બહારથી આવેલા લેખો માટે અમે જવાબદાર નથી.
આ માસીકમાં લવાજમ મુબઈના આફકોને માટ વાર્ષિક રૂા. ૩ ત્રણ તથા બહાર ગમના આફકો માટે વાર્ષિક રૂા. ૩-૬-૦૦ ત્રણ છ આના પોતેજ સુદાં સમવામાં આબુ છે. છુટક નકલ એકના આના ૪ આર. નમુનાની કોપી મફત મોકલવામાં આવતી નથી.

આ માસીકમાં જે જાહેર પગાર છે તેમા કંઈ ફેરફાર સુચવેલો હોય યાતો કાઢી નાંખવી હોય તો આવી જાતની ખબર આગતા મહિનાની ૨૦ થી તારીખ પહેલાં આપવી જોઈએ. નહિતર પ્રમાણે કરવું બની શકશે નહિ.

મેસર્સ ધૈર્યવાન પ્રધર્સ

કેમીસ્ટસ ડ્રગીસ્ટસ એન્ડ જનરલ મર્ચન્ટસ.

હાકુરદ્વાર રોડ—મુંબઈ.

બહાર ગામના ગ્રાહકોને દરેક જાતની દવા અને રસાયણિક પદાર્થો બજાર ભાવેજ મોકલવામાં આવે છે. તાજે માલ મોકલવાની ગેરેન્ટી આપવામાં આવે છે. હમેશાં માલ મોટા જથ્થામાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે.

વસંત માલિની હેર ઑઈલ.

વાળ માટે ઘણુંજ રમણીય અને ખુશખોદાર તેલ, માથામાં થતો ખોડો નાબુદ કરે છે અને જી વિગેરે માથાના જંતુઓનો નાશ કરે છે. વાળને ખરતા અટકાવી તેનો વધારો કરે છે. એકવાર અજમાયશ કરવાથી ખાત્રી થશે. કીંમત બાટલી ૧ નો રૂ. ૧ એક.

જથાબંધ માલ ખરીદનારને સાઈઝ કમીશન કાપી આપવામાં આવે છે.

ગોટાલજીન ઈયર ડ્રોપ.

કાનનાં દરદોનો પ્રખ્યાત ઉપાય.

કાનના અસકા પડે નીકળવું વિગેરે કાનના રોગો માટે અકસીર અને રામબાણુ ઉપાય છે. લગાડ્યા પછી તાત્કાળીક રાહત આપે છે.

એક શીશીની કીંમત ૧૨ આના.

ઝેડ. એફ. એફાડાઈટ પીલ્સ.

મજબુત બનાવનાર ટોનીક, સીસ્ટમને શક્તિ આપે છે.

દરેક જાતની નબળાઈ, કમતાકાત, નરવસનેસ, જ્ઞાનતંતુઓની શક્તિનો નાશ અને એવાંજ બીજાં જ્ઞાનતંતુઓનાં દરદો જેમાં ફ્રાસપ્રસ ઘણુંજ સાઈઝ કામ કરે છે તેને માટે આ અકસીર દવા છે.

૪૦ ગોળીની એક શીશીની કીંમત રૂ. ૧.

ક્રૂ પીલ્સ, વૉક્સ કોર્નક્યુર અને એવીજ બીજી કીંમતી દવાઓ-રાખવામાં આવે છે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો.

મેસર્સ ધૈર્યવાન પ્રધર્સ.

હાકુરદ્વાર—મુંબઈ.

ભુખથી સુખ.

સારી ભુખ લાગવી એ સુખનું એક ઘણું મોટું સાધન છે. ભુખ નહિં લાગવાનાં ઘણાં કારણો છે અને તે દુર કરવાં એ દરેકનું કર્તવ્ય છે. તો ફક્ત છ આનામાં “પીયુષરસ” ની ણાટલી મંગાવી તે રસ લીધાથી ઉધરસ, દમ વિગેરે તુરત બંધ પડી પાચન ક્રિયા વધીને ઘણી ભુખ લાગશે અને સુખસત્ત મન રહી ઘણો આરામ થશે.

દ્રાક્ષાસવ.

એટલે આયુર્વેદીક ટોનીક કોઈપણ કારણથી થયેલી અશક્તી, ક્ષય, પીત્ત કફ વગેરે આનાથી તદ્દન મટી જાય છે.

કિં. દરેક બ્રાહ્મીના રૂ. ૧

પોતાનાં જાળકો સતેજ સુંદર મજબુત ચાલાક ગનાવવાની ઇચ્છા હોય

તેવાં માળાપો હમારે

કુમારી આસવ

વાપરે છે. આનો શુભ કોઈપણ જાળામૃત કરતાં કેટલો વધારે છે તે તાબડોળ દેખાઈ

મસ્તકંઠા

એટલે આયુર્વેદીક જામ માથાનો દુખાવો સંધિવા શુભ નસોતું દુખવું વગેરે વિકારો તદ્દન સારા થઈ જાય છે. આનો અનુભવ સર્વેને છે.

કિં. ૧ બ્રાહ્મીના ૬ આનામાં

આવે છે. એના શુભના પ્રમાણમાં એક રૂપિયા કિંમત ક'ઈજ નથી.

અફીણના કરતાં વધારે જલદી શુભ જાતજાવનાર ઔષધ.

કુડ્યાઆસવ એજ હોઈ શકે.

આનાથી આમ સંઘ્રકણી વગેરે વિકાર ઓ થી ૭ દિવસમાં સારા થાય છે. આમાં અફીણ નહિં હોવાથી મરડો, વાત-પ્રમણ, પેટ ફુલવું વગેરે કંઈ થતું નથી. એ વિશેષ શુભ છે.

કિંમત બ્રાહ્મી ૧ નો રૂ. ૧.

કનક સુંદર રસ

પીવા માટે

કિંમત રૂ. ૨.

સંદેહ કોઈપર રામબાણ દવા.

સુદૃઢમાં શુભ નહિં થાય તો પૈસા પાછા.

વિશેષ ખજાર માટે કેટલોગ મંગાવો.

શ્વેતકૃષ્ણ કંઠાર

ખજારથી કાઢપર

ચોપડવાને.

કિં. રૂ. ૪.

મોરેશ્વર મુકુંદ મોગરે.

ગીરગામ બેકરોડ આંગરેની વાડીની પાસે અમૃતવાડીની સામે,

કરમશી હામણ બીરડીંગ, પો. નં. ૪. સુખધ.

કેટલાએક સંજ્ઞાના આસ આશરથી “હુન્નરોદર્શક કુંઠ”
કેટલાએક સંજ્ઞાઓએ અજમાયસ કરી લીધેલાં પુસ્તકો તે અજમાયસ કરેલા માલ વાપરી ઉત્તમ અભિપ્રાય
આપી પોતાનો સતેષ દર્શાવ્યો છે. અને તેઓના આસ આશરથી હુન્નરોદર્શક કુંઠ ના વ્યવસ્થાપક
“એન. ડી. વર્મા” એ તૈયાર કરેલી પોતાની અનુભવીક બનાવશે.

નાગર તેલ નારગી તેલ. આમળાણ તેલ કેસરબત તેલ	કામદાર ખામ " દરજ મલમ. " દરજ લોશન. " ખરજવાની દવા	બાલ કાઢવાની દવા બુલાબી ચઢા. બચુડી વોટર. દત મંગળ ખમ્બો મલમ.
---	--	--

હુન્નરોનાં પુર. કે. રવત ત્રતા કિં ૦ બાર આના. ઉદ્યોગસંગ્રહ કિં ૦ ૭ આના હુન્નરદર્શક કુંઠ કિં ૦
ચાર આના આસ કાળા કરવાનો હુન્નર કિં ૦ ૭ આના ચોરસ દરકુલ જુદું.

જોઈએ છે “જર્મનીનો અતરનો ઉદ્યોગ” કિં ૦ ૭ આના અગાઉથી માલક યદ નામ નોધાવનારને
ચાર આના. (નહેર ખજા આપનારાઓએ તુરત લખવું.)

લખો:— હુન્નરો દર્શક કુંઠ.

બનીયન રોડ ધર નં ૧૬ મુબઈ પોસ્ટ નં ૯.

શારીરિક, આધ્યાત્મિક, આર્થિક અને વૈજ્ઞેય ઉન્નતિ કરાવનાર સરસામાં સરસું
૫૦ પૃષ્ઠનું માસિક

ભાગ્યોદય

કે જેમાં તત્વજ્ઞાનના, વેદાંતના, જૈનકર્મ, વેપાર ઉદ્યોગ અને હુન્નર જ્ઞાનના ઉત્તમ વિષયો
ઉપરાંત મહાત્મા પુરુષોનાં જીવન ચરિત્રો, રસમય બોધક વાર્તાઓ અને મનુષ્યના જીવનને ઉચ્ચ-
પદે સ્થિત કરનાર ઉત્તમ વિષયો ઉપરાંત વૈદકના પ્રાચિન ગ્રંથ શ્રી ચરકે સંહિતા તથા શાલિશ્રામ
નિધંકુ (વનસ્પતિશાસ્ત્ર) નું ભાષાતર આપવામાં આવે છે દર માસે ૫૦ પાનાનું માસિક હોવા
છતાં વર્ષમાં કેટલીક ભેટો મળે છે આ વર્ષની ભેટ વિનોદ ચંદ્ર ૨૦૦ પાનાની બોધક વાર્તા
છે અને આવતા વર્ષે ધરવૈદનું ઉત્તમ પુસ્તક ભેટ મળનાર છે છતાં તેનું વાર્ષિક લવાજમ માત્ર
રૂ. ૧-૮-૦ છે.

નમુનાનો અંક મંગાવી જાત્રી કરો.

લખો. ભાગ્યોદય એડીસ-અમદાવાદ.

CENT. PER CENT. RESULT.

LONDON CHAMBER OF COMMERCE EXAMINATIONS 1911.

VISIT THE BOMBAY COMMERCIAL COLLEGE.

38, KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

Thorough coaching in Theoretical and Practical principles of Type-writing, Shorthand
Book-keeping and Accounts, and Higher Accountancy course, &c, and within the
shortest period. Terms moderate.

Apply to:—M. L. THOSAR B. A., Superintendent

B. L. THOSAR, Principal Lecturer-in-Commerce

મહોદય જનને મારગે, બેઠેલા ચાહો વીર;
ચરિત્ર વાંચી તેમનાં, ધારો શુભ ગંધાર.
ચરિત્ર ઉત્તમ વાંચતાં, અંતર ઉત્તમ થાય;
'ચરિત્રમાળા' ચાહથી, તે અર્થે વચ્ચાય.
મહાજન દેશ વિદેશના, પવિત્ર તેનાં કામ;
શાપુર સ્નેહે સાબળો, કુદરિ તેવાં નામ.

ચરિત્રમાળા

ઉત્તમ છપનચારિત્રોનાં પુસ્તકો
પાર્ષિક રૂ. ૨) માં પૃષ્ઠ ૧૫૦૦ નાં
પાકાં પૃષ્ઠાં સાથે રૂ. ૩) થી. માફ.

૧૯૭૧ માં નીકળશે.

ભારતની દેરીઓનાં વિસ્તૃત ચરિત્ર,
ભારતના મહાન પુરુષો ભાગ ૩ ને,
જગવિખ્યાત પુરુષો ભાગ ૩ ને, વિદેશી
વીરપુરુષો, વિદેશી સ્ત્રીઓ. ઈ. માંથી

આગતાં પુસ્તકો

નીચલો દરેક ૧૫૦૦ પૃષ્ઠનો. મેટ રૂ. ૨,
પાકાં પૃષ્ઠાં ૩) માં મળે છે. થી. માફ.

સં. ૧૯૬૮ નાં પુસ્તકો

૧-૨ શુદ્ધ ચરિત્ર અને શુદ્ધવિદેશ.
૩ થી ૮ ભારતનાં સ્ત્રીઓ અથ ૧ થી.
૯ થી ૧૨ ભારતનાં સ્ત્રીઓ અથ ૨ થી.

સં. ૧૯૬૯ નાં પુસ્તકો

૧૩-૧૪ ભારતના મહાન પુરુષો ભા. ૧ થી.
૧૫ ...ડો. આનંદીબાઈ જોશી.
૧૬ થી ૧૯ ભારતના વીર પુરુષો.
૨૦ થી ૨૨ ભારતના સંત પુરુષો ભા. ૧ થી.
૨૩ થી ૨૪ જગવિખ્યાત પુરુષો ભા. ૧ થી.

સં. ૧૯૭૦ નાં પુસ્તકો

૨૫ થી ૨૮ ભારતનાં સ્ત્રીઓ અથ ૩ થી.
૨૯ થી ૩૧ શુદ્ધ ઈ. લોચિંગ્મન.
૩૨ થી ૩૪ ભારતના મહાન પુરુષો.
૩૫-૩૬ જગવિખ્યાત પુરુષો ભા. ૨

વિવિધ ગ્રંથમાળા

૬૨૪ થી વિવિધ વિષયનાં પુસ્તકો
પૃષ્ઠ ૨૦૦૦ માત્ર રૂ. ૨) માં
મળે છે. પાકાં પૃષ્ઠાં રૂ. ૩) થી. માફ.

૧૯૭૧ માં નીકળશે.

સ્વામી વિવેકાનંદના ઉપદેશ, સાચું
સ્વર્ગ, અખાતી વાણી, હંફી વાર્તા ભા. ૩,
નવાયુગની વાર્તા ભા. ૩, દેવિજન, રામ-
તીર્થ ભાગ ૮. ઈ. માંથી નીકળશે.

આગતાં પુસ્તકો

નીચલો દરેક ૧૫૦૦ પૃષ્ઠનો. મેટ રૂ. ૧.૫૦,
પાકાં પૃષ્ઠાં ૩) માં મળે છે થી. માફ.

સં. ૧૯૬૭ નાં પુસ્તકો

૧-૨ આશ્રમનીતિ ઈ.
૩ અખાતી વાણી
૪-૫-૬ સ્વામી રામતીર્થના ત્રણ ભાગ.
૭. લઘુ લેખ સમ્ર.
૮...સંસારમા મુખ ક્યાં છે ૧
૯...નવાયુગની વાર્તા ભા. ૩ ને.
૧૦-૧૧ યોગીની.
૧૨ અક્ષરમાળા.

સં. ૧૯૬૮ નાં પુસ્તકો

૧૩-૧૪ નવસંહિતા.
૧૫-૧૬ હારમીરનો પ્રવાસ ઈ.
૧૭-૧૮ વિવેકાનંદના પત્રો.
૧૯ નવાયુગની વાર્તા ભાગ ૨ ને.
૨૦-૨૧ સ્વામી રામતીર્થ ભાગ ૪.
૨૨ થી ૨૪ વીર કૃષ્ણદાસ.

સં. ૧૯૬૯ ના પુસ્તકો

૨૫-૨૬ સ્વામી રામતીર્થ ભાગ ૫.
૨૭...પદ્યાત્મક ભગવદ્ગીતા.
૨૮...નવલક્યા સમ્રદ ભાગ ૧.
૨૯...નામદાર સંદેનશાહ ઈ.
૩૦...છોટાવાદ પદ્યોચિત્રો
૩૧...વૈરાગ્ય બોધ દાવ્ય
૩૨. દુઃખમાં વિદ્યાબ્યાસ.
૩૩...દયાશુભ્ર ભાગ ૧ થી.
૩૪ થી ૩૬ હંફી વાર્તાઓ ભાગ ૧.

સં. ૧૯૭૦ નાં પુસ્તકો

૩૭-૩૮ સ્વામી રામતીર્થ ભાગ ૬.
૩૯-૪૦ સામાન્ય જોવાના મનમાર્ગ.
૪૧ થી ૪૩ હંફી વાર્તાઓ ભાગ ૨ ને.
૪૪-૪૫ સ્વામી રામતીર્થ ભાગ ૭.
૪૬ થી ૪૮ મેથોનિયન જોનાપાર્ટ.

‘બૃહદ્ અંથમાળા’ દ્વારા નીકળેલા ખાસ મહોટા ઉત્તમ અને સસ્તા અંથો.

આ જમાનાના મહાસમર્થ ઉપદેશક

સ્વામી રામતીર્થ

એમ. એ. ના સદુપદેશ

અંથ ૧ લો-ભાગ ૧ થી પહેલા.

સ્વામીજીના ઉત્તમ ચરિત્ર અને આગદર્શનીય

છબીના સાથે મહોટા પૃષ્ઠ ૪૨૦ પાકું પૂકું

છતા માત્ર રૂ. ૧) સોનેરી પૂકું ૩. ૧૦ પો. ૦૮-

આ અંથમાં જ્વહાર, પરમાર્થ અને ની મિલ્લિના અને ઉત્તમ માર્ગ, સાધન, સાસન તથા અનુવરના અનેક દેખાત રહે એવી તો મરન, રસીક અને મનોહર રીતે દર્શાવેલા છે જે જોથી વાચકના હૃદયમાં અપૂર્વ ચેતન્ય, અખૂટ આશ અને દિવ્યમનોબળ રેડાઈ તેનું ધ્યાન બદલાવુ જાય છે

પ્રત્યેક ભાગતસંતાને અવશ્ય વાંચવા યોગ્ય હિંદુ ધર્મના રક્ષક મહા પરાક્રમી પુરૂષ

શિવાંજી છત્રપતિ

આ ચરિત્ર નવિન, સંપૂર્ણ, વિસ્તૃત, વિરલ ભરેલું, મુખ્યધિક અને અસરકારક છે.

મોટા ૩૫૦ પૃષ્ઠ, છતા માત્ર રૂ. ૧૦૦ સારા કાગળ રૂ. ૧) ખામ ઉચ્ચી આદતિ રૂ. ૧૧ પો. ૦૮-

આર્યભિષક્

અથવા હિંદુસ્થાનનો વૈદ્યરાજ.

વૈદ્યનો ઉત્તમ અંથ-પ્રવાર્ધ તથા ઉત્તરાર્ધ. પૃષ્ઠ ૫૩૦, સોનેરી પૂકું રૂ. ૧૧૦ પો. ૦૮-

શ્રીમદ્ ભાગવત

વૈદ્યમ ગણવાળું ઉત્તમ ભાષાંતર

પાકું સોનેરી પૂકું રૂ. ૨) પો. ૦૮-

સર્વ તાપની શાન્તિ કરનાર મહાભારતનો અતિ યોગદાયક વિભાગ

શાન્તિપર્વ

રાજધર્મ, આપદધર્મ અને મોક્ષધર્મનું

શુદ્ધ ભાષાંતર

પૃષ્ઠ ૮૪૦-અર્ધાય ૩૬૬ મજબૂત કાગળ,

ઉત્તમ છપાઈ, સોનેરી પૂકું, છતાં મૂલ્ય-

પ્રથમના રૂ. ૮) ને બદલે માત્ર રૂ. ૨૦ સામાન્ય

આવૃત્તિ રૂ. ૨) પો. ૦૮-

૧૯૬૨ આખર મુદ્રી દર પ્રતે રૂ. ૦૮ કમી.

કર્નલ ટાંકકૃત મહાન અંથ

રાજસ્થાન

નો ઇતિહાસ-અંથ ૧લો.

એમાં મેવાડ રાજ્યના પ્રથમથી હાલ મુઘલીના વૃત્તાંત સાથે સેકન્ડે ધીરવીર સા પુરૂષા અને રાજરાણીઓનાં અદ્ભૂત ચરિત્રો અને ઐતિહાસિક બનાવોનો સંગ્રહ છે.

પણી એમાં ૪૦ વ્યક્તિઓના ચિત્ર, સેકન્ડે નવિન દીપ્તજ્ઞ, ચરણ, તેજસ્વી અને રસીક ભાષા, મહોટા ૮૦૦ પૃષ્ઠ, મે મહોટા વશપત્ર, મજબૂત પૂકું છતા માત્ર રૂ. ૨), સામાન્ય આદતિ રૂ. ૨૧, ઉચ્ચી આદતિ રૂ. ૩૩ પો. ૦૮ નાનું

શ્રી જ્ઞાનેશ્વરી ગીતા

શ્રી જ્ઞાનેશ્વરજીકૃત ટીકાનું ઉત્તમ ભાષાંતર; ગીતાના દરેક શ્લોક, અર્થ તથા જ્ઞાનેશ્વરજીના ઉત્તમ વિસ્તૃત ચમત્કારિક ચરિત્ર સાથે પૃષ્ઠ ૫૫૦, મજબૂત કાગળ, સોનેરી પૂકું છતાં માત્ર રૂ. ૨) પો. ૦૮ વધુ.

સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય, ૭ મવબાદેની, હાથીમિલ્કીંગ-મુંબઈ, નં. ૨. જમાવપુરેશક, ખમાસાચોળી-અમદાવાદ.

‘ઉત્તમ ગ્રંથો’ એ સુવર્ણના ભંડાર
કરતાં પણ અતિ ઉત્કૃષ્ટ સંપત્તિ છે.

પ્રથમથી માત્ર રૂ. ૧૦) માં નામ નોંધાવો
હવે નાણાં ભરી ગરીબો પણ ખરીદા!

ભારતવાસીઓનો સર્વથી મહાન, પ્રિય, પૂજ્ય ગ્રંથ

સંપૂર્ણ મહાભારત

ચાર મહોટા ભાગમાં—આઠ પૈજ પૃષ્ઠ ૩૭૫૦

જેમાં—સુદર પચરગી ૨૦ ચિત્રો, મજબૂત એન્ટ્રીક કાગળ, સુશોભિત સોનેરી પૃષ્ઠો,
મજબૂત બંધાર્થ, સફાઈદાર છપાઈ, તથા પ્રત્યેક કોલેક્ટના અંક આવશે.

આ પ્રમાણે આ મહાભારત ખીન્નઆ કરતાં અનેક ગાળતોમાં મહીયાતું થવા સાથે ભાગ્યંતર પણ
ખાકીના ત્રણ ભાગોમાં ખાસ નવિન આવનાર હોવાથી ઘણુંજ ઉત્તમ અને સરળ આવશે. આમ
છતાં તેનું મૂલ્ય ખીન્ન રૂ. ૨૫-૩૦ છે, તેને બદલે આ ખાતાએ પોતાના ધોરણને અતુસરીને

માત્ર રૂ. ૧૨, અને પ્રથમના આલેખને માટે ૧૦, જ રાખ્યું છે.

૧. શાન્તિપર્વ-પૃષ્ઠ ૮૫૦નું તૈયાર છે, તે તરતમાં અમદાવાદમાંથી રાા ને બદલે ૨-માં મળશે
તે ખરીદવા સાથે રૂ. ૧) ખીન્ન ભાગો પેટ વધુ લેવાશે. પોરબેજ દરેક ભાગનું ના થી નાન્ન જૂઠું પડશે.
ખાકીના ત્રણ ભાગ-૧૦૦૦, ૧૦૦૦, પૃષ્ઠના થઈ વર્ષે વર્ષે અંતરે અંકેક ભાગ નીકળશે તેમ
તેમ કટકે કટકે મળી ખાકીના રૂ. ૭) લેવાશે, જેથી ગરીબમાં ગરીબ પણ મહીને ન ગયાવી આખો
મંથ ખરીદી શકશે. દરેક ભાગ તૈયાર થયેથી અમદાવાદ બહારનાં શહેરો જેમકે-મુંબઈ, સુરત,
ભરૂચ, વડોદરા નડીયાદ, ભાવનગર, રાજકોટના એજન્ટોદ્વારા રેલ્વે ખર્ચના માત્ર ગણે આના
વધુ લઈને અપાશે, જેથી ટપાલનો કે ગેલ પારસલનો ભાર ખર્ચ બચી જશે. પોતાની જાત, કુટુંબ
અને વંશજોના હિતાર્થે આવો મહાન મંથ આટલા સસ્તામાં સંગ્રહ કરી લેવાની આ તક ફરી ફરીને
નહિ મળે. શાન્તિપર્વ સિવાયના ખીન્ન ભાગો મગવડ હશે તો છૂટક દોઢા મૂલ્યે અપાશે.

રેલ્વે રસ્તે—આ ખાતાનાં રૂ. ૫) થા વધુનાં પુસ્તકો અમદાવાદથી રેલ્વે રસ્તે મંગાવવાથી બહુજ
જોજ ખર્ચ આવશે; પણ એ પ્રકારમાં કિંમત પૂરી પ્રથમથી મોટલી રેશનનું નામ લખવું. પેકીંગ માફ

આ ખાતાનાં સર્વ પુસ્તકો નીચેલે રચણેથી જુજ વધુ મૂલ્યે મળશે, જેથી ટપાલ ખર્ચ બચશે

મુંબઈ—બોમ્બે રેલવેથી રેલ્વે-ઘોડીખંદર મહામે
” એન. એમ ત્રિપાઠીની કુન્-પ્રિન્સિપલિટી.
” વસનજી પરમાનંદ-આદવાળા, કાવ્યાદેવી
સુરત—ચંદ્રપ્રકાશ ઓફીસ-આખાતવા.
ડાકોર—જી. જેઠાલાલ મનમુખરામ.
પોરબેજ જૂઠું. ટપાલ કે રેલ રસ્તે મંગાવનારે આ પત્રના નામ સાથે નીચેલે રચણે અમદાવાદ લખવું.

ભરૂચ—જી દેશાઈ અધર્મ-ઠે. ક્તોપાર દરવાજા.
વડોદરા—જી. મોહનલાલ મનમુખરામ-દેરીપુરા.
રાજકોટ—જી. બહેચર મેઘજી-ઠે. પરાગબર.
ભાવનગર—જી અળકુલ હુસેન આદમજી.
નડીયાદ—જી. નીલાલ બોધાભાઈ-અમદાવાદીભાગો

સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય મુંબઈ ૨ અને અમદાવાદ.

માસિકના વાંચક વૃંદો તરફ વિનંતિ

સારણગાંઠની માવજતની સુધરેલી રીતો અને અમારા પટ્ટ પટાઓ.

અમે બેઠકક યુદ્ધી રીતે કહેવાને હિંમત કરીએ છીએ કે મોટા મોટા ડાકડો અને વૈદકવિદ્યાપર પુસ્તકો લખનારાએ ખીજી જાતના પટાઓને એક કોર સુકી અમારા પટાજ વાપરવાની ભલામણ કરે છે.

સારણગાંઠના દરદીઓ માટે ખાસ અગત્યનું.

તુટ કે જેને વૈદકશાસ્ત્રની ભાષામાં “હરનીયા” કહે છે તે એમ બતાવે છે કે શરીરના કુદરતી ખાડાઓમાંથી તમાં સમાવદ્ધી વસ્તુનું બહાર આવી પડવું, પણ જ્યારે ત શબ્દ એકલો વપરાયલો હોય છે ત્યારે તેના અર્થ પેડુમાંથી આંતરડાંનું બહાર નીકળી પડવું એવો થાય છે. ઉમર લાયક માણસોમાં જે હરનીયાની ગાંઠ ભેવામાં આવે છે તે ઘણે ભાગે આ પ્રકારનીજ હોય છે. આ ગાંઠનો ઘણી જાતો હોય છે મરદોમાં જ્યારે સાથળના મુળમાં ગાંઠ થાય છે ત્યારે તને “ટ્યુમર” ગાંઠ એવા નામથી ઓળખે છે અને ઘેરાંઓમાં પણ જો સાથળના મુળની હેઠે થાય છે તો તને “ટ્યુમર” કહે છે. આ દરદ શરીરના અવયવોના નળણા પડવાની સાથે ધીમે ધીમે બહાર દેખાય છે પણ ઘણે ભાગે તો હુદ ઉપર જોર યા બળ વાપરવાથી આ દરદ એકા એક

દેખાદે છે. કેટલું ચીજ એકદમ તુટી પડતી હોય એવી લાગણી થાય છે અને તરત સોજો ચડી આવે છે. મરદોમાં આ તુટ વધીને અડકોશમાં જાય છે અને ઘેરાંઓની તે સાથળના મુળમાં એક નાની ગાંઠ જેવું રહે છે જ્યારે આવી રીતે એકવાર તુટ થાય પછી આંતરડાં પાછાં પેડુમાં બેસી જાય અગર બેસાડી શકાય છે ત્યારે ગાંઠ ગળી જાય એવી છે એમ મનાય છે જ્યારે તે નાજીજ રહે છે. ને પાછી બેસી જતી નથી ત્યારે તે ગળી ન જાય એવી કહેવાય છે અને જ્યારે જે રનાયુના તંતુઓ તોડીને તે બહાર આવી હોય તે તંતુઓથી ઝીકઝાઈ બધાઈ નાની થઇ જાય છે ત્યારે તેને દળાઈ ગઈ એમ કહે છે.

આ ઉપર આપ્યું છે તે તો “હરનીયા” સારણ ગાંઠનું દુંકું જ્યાન છે પણ આ બાબતમાં અમે એ વીસ વરસ સુધી બરાબર કાળજીપૂર્વક કામ કરેલું હોવાથી તે બાબત અમે એ કરતાં ઘણી વધારે માહેલી ધરાવીએ છીએ.

મેહરખાન સાહેબો યાદ રાખો કે અનુભવ એ મોટી વાત છે.

કોઈપણ જાતની સારણ ગાંઠનું દરદ ઘણું ભેજમ ભરેલું છે તેથી

આવો અને અમને એકદમ મળો અને અમે તમને પૂરતો આરામ આપશું.

ભલામણ

શુશ્રોણીત અક્ષરોથી લખેલી જાહેર જાણરોથી છેતરાતાના, પણ રૂબરૂ મળી જાતનો અનુભવ દ્યો અને આરામ મેળવો.

એન. પાવેલ અને હું.

જાંતરોને પટાઓ બનાવનાર, હોર્નળી રોડ અને કનકત રોડ મુંબઈ.

IMPORTS OF SUGAR.

પરદેશી ખાંડની આયાત.

ધ. સ. ૧૯૧૪ ના સપ્ટેમ્બર માસમાં હિંદુસ્તાનમાં નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઇ હતી.

જે દેશોમાંથી આયાત થઇ હોય તેનું નામ.	૧૯૧૩	૧૯૧૪
	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.
ડેનમાર્ક
જર્મની	૨૩૬	...
હોલ્લેન્ડ	૬૬	...
બેલજીયમ	૮૧	...
ફ્રાન્સ	૭૯	...
ઑસ્ટ્રીયા હંગરી	૧,૩૪૩	...
સ્વેડેન સેટલમેન્ટ્સ.	૧૨૪	૫૫
જાવા	૨૦,૨૦,૪૧૧	૭,૪૦,૬૮૬
ચીન	૬૪૨	૨,૬૪૨
જાપાન	૨૫૬	...
રીયુનીયન	૧૬૬	...
ઇટાલી
ગ્રીસ
રોમાનીયા	૬૦,૦૬૫	૬૧,૦૧૭
વેસ્ટ ઇન્ડીઝ	૬૩	...
સાઉથ આફ્રિકા	૧	...
ઑસ્ટ્રેલીયા	...	૨૦
બ્રિટિશ હિંદો	૨૦૬	૪૦૭
કુલ-	૨૧,૧૩,૮૦૫	૮,૦૫,૧૩૭

બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનનાં જુદા જુદા પ્રાંતોમાં નીચે પ્રમાણે ખાંડની આયાત થઇ હતી.

નામ.	બીટની ખાંડ.	શેરડીની ખાંડ.	ટોટલ.
	૧૯૧૩	૧૯૧૪	૧૯૧૩
	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.	હંદ્રવેટ.
બંગાળ	૧૫૫	...	૧૩,૧૬,૭૧૬ ૩,૮૧,૦૧૦
મુંબઈ	૫	...	૪,૦૦,૧૬૨ ૮૬,૭૮૨
સિંધ	૧,૨૨૮	...	૨,૨૭,૭૩૩ ૨,૨૨,૫૮૭
મદ્રાસ	૩૬	૨	૮૭,૩૧૮ ૩૪,૬૭૬
ગમી	૧૨૧	...	૭૭,૩૨૫ ૭૭,૪૫૨
કુલ	૧,૫૫૧	૨	૨૧,૧૨,૨૫૪ ૮,૦૫,૧૩૫

SPINNING & WEAVING RETURNS.

સુતર અને સુતરાઉ કાપડના આંકડાઓ.

ઇ. સ. ૧૯૧૪ ના ઑગષ્ટ માસમાં હિંદુસ્તાનની મીલોમાં નીચે પ્રમાણે સુતર તથા સુતરાઉ કાપડ બનાવવામાં આવ્યાં હતાં.

સુતર (રતલ)

બ્રિટીશ ઇન્ડીયા	૧૯૧૩	૧૯૧૪
મુ'બમ્	૪,૧૮,૭૬,૫૮૧	૪,૦૨,૪૬,૬૫૧
મદ્રાસ	૪૦,૦૫,૩૪૦	૩૬,૬૭,૦૫૬
બંગાળ	૨૬,૬૮,૮૬૬	૨૬,૧૬,૭૮૬
યુનાઇટેડ પ્રોવીન્સીઝ	૩૬,૬૬,૬૫૮	૩૬,૩૬,૨૬૧
પંજાબ	૫૫૭,૬૫૦	૫૧૬,૦૧૮
મધ્યપ્રાંતો તથા બિસર	૩૩,૩૫,૭૦૪	૨૬,૩૧,૨૬૧
બ્રિટીશ ઇન્ડીયામાં કુલ	૫,૬૪,૪૬,૭૮૯	૫,૩૬,૨૦,૦૬૬
દેશી રાજ્યો	૩૩,૫૦,૬૮૭	૩૦,૮૬,૬૩૪
કુલ ...	૫,૯૭,૯૭,૪૮૬	૫,૭૦,૦૬,૭૦૦

કાપડ

બ્રિટીશ ઇન્ડીયા	૧૯૧૩	૧૯૧૪
મુ'બમ્ { રતલ વાર	૧,૮૬,૬૧,૦૩૦ ૮,૧૨,૦૧,૪૩૬	૧,૪૯,૭૬,૪૦૭ ૬,૨૮,૬૮,૨૧૬
મદ્રાસ { રતલ વાર	૭૭૬,૦૬૧ ૨૬,૦૩,૦૭૧	૬૬૦,૦૫૭ ૨૧,૪૪,૬૨૫
બંગાળ { રતલ વાર	૩૪૨,૬૪૦ ૧૮,૭૮,૫૨૩	૩૬૫,૦૬૫ ૨૨,૬૬,૬૭૪
યુનાઇટેડ પ્રોવીન્સીઝ { રતલ વાર	૬૪૫,૫૪૦ ૪૧,૪૬,૫૧૬	૬૬૪,૦૭૦ ૩૭,૬૨,૩૩૮
પંજાબ { રતલ વાર	૭૬,૭૬૬ ૨૫૫,૫૮૮	૬૩,૪૭૦ ૨૭૩,૩૫૬
મધ્ય પ્રાંતો અને બિસર { રતલ વાર	૧૨,૪૬,૦૨૨ ૪૬,૬૬,૭૧૩	૬૩૦,૬૮૮ ૩૬,૧૦,૧૭૨
બ્રિટીશ હિંદુસ્તાનમાં કુલ { રતલ વાર	૨,૨૦,૪૮,૦૮૬ ૯,૪૭,૫૧,૮૫૦	૧,૭૯,૬૩,૦૫૭ ૭,૪૯,૮૮,૬૮૧
દેશી રાજ્યો { રતલ વાર	૧૩,૬૮,૧૬૫ ૫૨,૪૩,૦૨૪	૧૪,૭૬,૪૭૮ ૫૬,૬૦,૬૬૦
એકંદર ટોટલ { રતલ વાર	૨,૩૪,૪૬,૨૫૪ ૯,૬૦,૬૪,૮૭૪	૧,૯૪,૪૨,૫૩૫ ૮,૦૬,૭૬,૬૪૧

ડેવાસી એન્ડ લોરેન્સ કું ન્યુયોર્ક.

અમેરીકાવાળાઓની ખાસ બનાવેલી દવાઓ.

૧.

૨.

ઇલીકઝીર ગ્લીશરોફાઇડ
કંપાઉન્ડ.

છાતીના તેમજ ક્ષયના દરદો,
ઘડપણની નળખાઇ, શ્વીઝેરો
તથા ખીમારી પછીની નળખાઇ
વિગેરેપર ઉત્તમ ફાયદો કરે છે.

ચેનીંગ્સ સારસાપરીલા.

લોહીને સાફ કરી શરીરને લાલ
સુરેખ જેવું બનાવે છે તેમજ
આમડીપર થતા શુભઝા, ખીલ,
ખરબવા માટે અકસીર ઉપાય છે.

પાંચ

૩.

વાપરો

અસુલ્ય

યુરીસેપ્ટીક પીલ્સ.
પરમાની દવા.

અને

ગુણુકારી

પ્રચેડુ (પરમા) માટેની રામ-
ખાણુ ગોળીઓ આ દવા પરમાના
રોગને મટાડી પીસાબ સાફ લાવે
છે. લોહી શુદ્ધ કરે છે વાપરી
ખાત્રી કરો.

ખાત્રી

ચીજો.

કરો.

૪.

૫.

આયરો ટોનીક પીલ્સ.

ધાતુ પૌષ્ટિક ગોળીઓ.

શરીરમાં લોહી વધારી નળખા
પડી ગયેલા શરીરને શક્તિ વધા-
રવા બહુજ ફાયદાકારક છે.

એલેન્સ કફ બાલસમ.

ખાંસી, ઉધરસ, શરદીથી ગ-
ળાના તથા છાતીના થતા સોજા
અને દમ માટે ઘણી ફાયદા કારક
દવા છે.

જોગ-ટો:-

છગનલાલ રૂઘનાથદાસ એન્ડ કુંપની.

મારકેટ-મુંબાઇ નં. ૨.

IMPORTS & EXPORTS OF GOLD & SILVER.

સોના રૂપાંની આયાત અને નિકાશના આંકડા.

ધ. સ. ૧૯૧૪ ના સપ્ટેમ્બર મહિનામાં થયેલી સોના રૂપાંની આયાત અને નિકાશના આંકડા નીચે આપ્યા છે:—

IMPORTS OF GOLD સોનાની આયાત.

દેશનું નામ.	૧૯૧૩ રૂ.	૧૯૧૪ રૂ.
બંગાળા	૬,૨૦,૬૫૯	૫,૪૫,૪૦૪
સુબધ { ખાનગી	૧,૩૮,૩૫,૨૩૯	૮,૫૫,૦૮૭
{ સરકારી
સિંધ	૬,૦૦૦
મદ્રાસ ...	૧૫,૦૩૦	૧૦૫
બમો ...	૧,૦૭,૫૧૮
કુલ { ખાનગી ...	૧,૪૮,૭૮,૪૪૬	૧૪,૮૬,૫૯૬
{ સરકારી

EXPORTS OF GOLD.

સોનાની નિકાશ.

બંગાળા	૫,૩૮૨	૨,૬૨૭
સુબધ { ખાનગી	૩૩,૭૭,૫૨૮	૧,૨૪,૫૦૦
{ સરકારી
સિંધ
મદ્રાસ ...	૮૫૦	૭૫૦
બમો	૧૨૦
કુલ { ખાનગી ...	૩૩,૮૩,૭૬૦	૧,૨૭,૯૯૭
{ સરકારી

IMPORTS OF SILVER.

રૂપાંની આયાત.

બંગાળા { ખાનગી ...	૧૩,૦૪,૩૨૩	૧૩,૪૧,૮૯૧
{ સરકારી	૧,૬૧,૮૩૮
સુબધ { ખાનગી ...	૬૫,૮૭,૭૪૭	૨૧,૭૬,૬૮૬
{ સરકારી
સિંધ ખાનગી ...	૬૬,૭૨૧	૮૧,૫૨૨
મદ્રાસ ...	૧,૬૬,૫૧૨	૮૪,૬૪૦
બમો	૧૦૫
કુલ { ખાનગી ...	૮૧,૨૮,૩૦૩	૩૬,૮૪,૮૪૪
{ સરકારી	૧,૬૧,૮૩૮

EXPORTS OF SILVER.

રૂપાંની નિકાશ.

બંગાળા ખાનગી ...	૧,૩૧,૫૪૮	૧,૮૮૪
સુબધ { ખાનગી ...	૭,૪૭,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
{ સરકારી
સિંધ { ખાનગી	૧૦,૦૦૦
{ સરકારી	૧૦૦
મદ્રાસ ...	૧૧,૦૫,૨૭૦	૨૪૦
બમો
કુલ { ખાનગી ...	૧૬,૮૩,૮૧૮	૩,૧૨,૧૨૪
{ સરકારી	૧૦૦

			રૂ.	રૂ.
લાકડાં	૪,૦૭,૬૫૩	૭,૬૬,૧૫૨
રમકડાં	૪,૨૮,૬૬૫	૧,૩૮,૬૭૩
છત્રીઓ	૧,૩૬,૫૪૮	૩૮,૬૭૨
છત્રીઓનો સામાન...	૧,૩૬,૦૩૪	૩૨,૭૮૮
કુલે આયાત	૧૬,૬૫,૧૮,૫૪૭	૭,૩૬,૮૫,૭૮૭
Exports.				નિકાશ.
ચીજનું નામ.			૧૬૧૩	૧૬૧૪
જીવતાં જનાવરો	૨,૬૬,૫૨૫	૫૮,૦૬૫
પ્રસ કચ્છા માટે રેસા	૧,૦૮,૧૭૮	૬,૬૫૨
મીણવત્તી	૧,૭૮,૨૬૬	૧,૦૮,૮૬૨
સોલ્ટ પીટર	૧,૭૨,૦૪૧	૧,૬૩,૧૩૦
કોલસા	૩,૫૨,૦૨૪	૨,૬૧,૦૪૩
પાણી	૧,૬૨,૨૭૧	૧૩,૭૩૪
પાથો, (સીંદરી)	૫,૪૨,૦૧૪.	૧,૨૨,૮૪૯
કાચાં	૮૫,૭૦૪	૨૦,૩૮૨
વાગ્રો	૧,૩૧,૫૬૫	૪૧,૮૩૨
પાણી	૫૨,૦૮૮	૪૨,૬૬૩
કુરડા બેઝાં	૩,૨૬,૬૩૩	૭૫,૬૬૪
કુરડાં, આમડાં રંગવાની ચીન્ને	૫,૮૦,૭૩૫	૧,૩૬,૭૬૧
ફળ ને શાક	૩,૫૦,૦૬૫	૩,૦૩,૬૩૭
ડાગર	૨,૮૫,૬૩૮	૨૬,૬૬૬
ચોખા	૧,૦૬,૪૪,૦૭૧	૪૬,૦૫,૭૭૯
ધઉં	૧,૪૬,૬૨,૬૯૦	૬૭,૭૬,૬૫૬
ધઉંનો લોટ	૧૧,૪૪,૭૮૩	૬,૧૫,૭૦૫
ખીજી બતનો દાણો	૪૬,૭૨,૧૭૫	૭,૨૪,૩૬૯
વગર કેળવાયલાં આમડાં	૬૦,૬૫,૫૦૫	૧૮,૩૬,૦૫૯
લાખ	૬,૭૦,૫૬૬	૫,૬૪,૩૮૦
કેળવાયલાં આમડાં	૪૦,૩૮,૭૬૭	૩,૨૧,૨૦૬
દાડુ	૪,૧૭૩
રંગર	૫,૬૭,૬૩૪.	૫,૪૩,૬૬૫
પાતર	૪,૮૦,૭૬૬	૧,૩૬,૮૦૨
ગેનીઝ	૧૦,૩૧,૮૨૬	૨,૧૮,૫૭૫
૧ અને ૨ટીલ	૫,૬૮,૫૩૨	૧,૭૫,૦૬૦
૨, કુલ	૨૦,૨૪,૭૮૬	૪,૭૫,૬૪૯
	૫૦,૦૩૨	૬,૦૮૮
	૨,૬૮,૧૬૨	૧૫,૭૬૦
	૧,૦૦,૬૫૮	૩૬,૫૭૦
	૧,૬૬,૬૪૯	૧,૬૧,૮૩૧

	રૂ.	રૂ.
અળસીનું તેલ	૨૮,૩૨૦	૨૧,૬૩૭
ખીજી બાતનાં તેલો મળી કુલ...	૮,૪૨,૦૩૨	૩,૧૦,૬૬૪
ખેાળ	૧૧,૦૨,૭૬૨	૩,૭૭,૦૪૪
અરીસુ	૩૩,૧૬,૫૦૫	૨,૬૨,૨૦૦
ધી	૩,૨૦,૦૬૧	૧,૨૮,૭૭૩
દીવેલી	૧૪,૬૭,૨૧૧	૨,૮૮,૬૨૬
ટોપરાં	૪,૦૪,૩૮૨	૮,૩૬૭
ઠપાસીયા... ..	૧૧,૬૪,૩૪૧	૬,૮૬,૨૭૪
લોંચસીંગ	૬,૪૭,૨૭૩	૧,૩૩,૮૧૦
અળસી	૬૦,૦૬,૪૨૫	૪૧,૦૬,૪૭૬
ખસખસ... ..	૪,૧૬,૪૬૪	૨૦,૭૬૬
સરસવ	૧૬,૫૬,૩૮૭	૨,૫૩,૪૪૬
તલ	૩,૮૬,૭૭૮	૪૧,૨૦૦
તેળનો	૫,૪૭,૫૧૬	૧,૨૬,૪૬૪
ખાંડ	૮૧,૨૭૫	૧૨,૧૦૫
ચા	૨,૨૪,૮૦,૬૪૭	૧,૬૮,૧૦,૮૫૩
ઠાચું રૂ	૧,૮૫,૫૬,૬૬૬	૩૫,૫૪,૧૧૮
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૬૦,૬૨,૬૬૦	૧૮,૬૧,૮૦૨
રૂમાલ અને શાલો	૪૬,૧૫૭
પીસ ગુડ્ર	૧૭,૩૫,૭૭૬	૨,૨૫,૪૬૩
શણ	૧૦,૬૫૫	૬૫૦
ઝયુટ કાચા	૩,૨૩,૨૨,૬૪૬	૭૩,૬૧,૦૩૮
ટવીસ્ટ અને ચાર્ન	૧૦,૩૫૭
ગની બેગ્ર	૧,૨૧,૭૬,૭૭૨	૭૦,૬૮,૬૭૨
ગુણપાટ	૧,૭૩,૦૦,૧૩૬	૧,૦૭,૭૨,૭૦૨
રેશમ (ઠાચું)	૪,૬૬,૬૮૨	૪,૫૧૫
રેશમ કુલ	૫,૩૬,૬૫૬	૨૨,૨૪૨
ઉન ઠાચું	૧૬,૮૪,૨૩૫	૩,૬૦,૪૪૦
ઉનની ધાળલીઓ ને ગાલીયા વગેરે ...	૧,૭૧,૬૩૮	૪૭,૨૬૭
તંગાકુ, ખીડી વગેરે	૨,૬૧,૬૨૧	૬૩,૫૫૨
લાકડાં, પાટીયાં વગેરે	૭,૨૪,૬૫૬	૨,૪૮,૬૩૬
હિંદુસ્તાનમાંથી થયેલી કુલે નિકાશ.	૧૬,૪૭,૭૭,૬૭૭	૭,૪૬,૮૨,૪૨૨